

لُغَتُ
چَغَنَائِي وَتُرْكِي عُمَائِي

جلد اولی لغات حاوی و جلد ثانی آسیای وسطی اقوامنک ادبیات
و ضروب امثالیله احوالنه دأردر

در عصر

﴿ سلطان عبد الحمید خان غازی ﴾

اثر

شیخ سلیمان افندی بخاری

جلد اول

معارف نظارت جلیله سی جانبزدن تقدیر و تحسین فائشدر

امتیاز و حقوق مؤلفنه عائددر

استانبول

(مهران) مطبعه سی - باب عالی جاده سنده نومرو ۷

۱۲۹۸

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

جد و سپاس فراوان اول خلاق جهان و ترتیب فرمای کون و مکان
حضرت تارینه اولسون که نوع انسانی شرف نطق ایله مخلوقات سائره دن ممتاز
بیوردی * و صلوة و سلام بی پایان اول نبی ذیشان و افصح بنی عدنان افندمن
حضرت تارینه اولسون که اقطار عالمی شعشعه نور ایمان ایله تنویر بیوردی .

اما بعد ارباب لغات عندنده معلوم اولدیغی وجهله چغتای لسانی دنیاده
بولنان انالسانلردن بری اولوب اسیای وسطانک عموم اهلایسی بونکله متکلمدر
اشته بوجهتله لسان مذکورک اهمیت درکاردر بالخصوص لسان ترکی عثمانینک
اصل و مأخذی اولق مناسبتیه ممالک محروسه شاهانه ده تعلم و اعتیایه شایان
اولدیغی محتاج بیان و ایضاح دکلدر .

فی الاصل بخارا اهالیسنندن اولوب مدت مدیده دنبرو ممالک عثمانیه ده متمکن
اوله رق حسب الامکان ایکی مملکتک دخی لسانه و قوف عاجزانه اولدیغندن وطن
ثانی اهلایسنه یادکار عاجزانه اولق اوزره وطن اول لغتی جمع و ترتیب ایلدم * هریرده
اولدیغی کی بولسان اربابی دخی طوائف مختلفهیه منقسم اولوب هر برینک
کندوسنه مخصوص الفاظ و تعیراتی واریسه ده بو حقیراک معتبر شعرا و ادبا عندنده
مستعمل اولان لغاتی انتخاب و درج ایتدم * و هر لغتک صحتی و صورت استعمالی مبین
مشاهیر شعرا اثارندن بریت ایله استشهاد ایلدم .

ممالک عثمانیه ده ایشقه اسمیله معروف برچغتای لغت کتابی موجود ایسه ده
بک مختصر اولدیغندن ایشو اثر عاجزانه مک وسعت و مکملیتی جهتیه اربابی عندنده
مظهر حسن قبول اوله جغی اعز مأمولدر .

چغتای لسانده موجود مؤلفات کثیره دن مشهور میرعلیشیر نوایی * و حسین بایقرا *
و میرحیدر و دیگر بعض ادبانک اثارلی ممالک عثمانیه ده دخی معروف و متداول

اولدیغندن اشبو تألیف عاجزانه انلرك فهم مزایا وكشف غوامضه مدار کلی
اوله جغی مجزومدر .

ماورالنهرده اوزبك تركان قذاق مغول قیرغز قبیچان وقیلاق کبی چغتای لسانیه
متکلم اولان بالجه اهای یکننده مستعمل برچوق ضروب امثالی دخی تکثیراً
للفائده علاوه ایلدم مطالعه سندن معلوم اوله جغی وجهله الیوم عثمانلی لسانیه
موجود اولان ضروب امثالك اکثری چغتایچه دن منقولدر اکثر لغت کتابلرنده
اولدیغی مثللو چغتای لسانیه صرف و اصول ترکیب وتلفظنه دأر بعض
قواعد دخی علاوه قلندی .

بالاده بیان اولندیغی وجهله مقام استشهادده ایراد اولنان ایناتك منسوب اولدقلری
یوزدن متجاوز شعرای بنامك مختصراً ترجمه طالریله غزل ونعت شریف وقصیده
کبی بعض اثار معتبره لری دخی ضمیمه درج اولندی .

اشبولغت کتابی ایله دردست ترتیب اولان دفتر ثانیسنك مندرجاتی مبین چغتای
لسانی اوزره بر مقدمه منظومه دخی الحاق ایدلمشدر .

اشبو اثر ناچیزانه خلیفه زمان حامی علم و عرفان ناشر عدل واحسان سلطان
البرین والبحرین خادم الحرمين الشريفین پادشاه کردون وقار و شهر یار بلند اقتدار
السلطان ابن السلطان السلطان عبدالحمیدخان غازی خلدالله ملکه افندمن حضرتلرینك
زمان سلطنت پر مسعدتلرنده صحیفه پیرای ظهور اولغله تینانام نامی همایونلریله توشیح
قلندی هر نقدر عبدکینهك بوکا استعدادی یوق ایهده لطفاً و مرحة ملحوظ لحاظه
ملوکانه لری پیوریلور ایهده مضبوط اثار سلف وعبدکبضاعه لری دخی حائز نصاب
فخر وشرف اوله جغی اشکاردر ومن الله التوفیق وهو المستعان فی کل حال وآن .

شیخ سلیمان

❦ مقدمة چغتای ❦

حمد بی حد و ثنای بی عدد * اول حضرت احد قدیم * و صمد واجب التعظیم غه کیم
 وجود مکونات انیک قبضه قدرتیده ایرور * نظم * اول تنکری اتی بیله بونامه * کیم بردی
 جهاننی انتظامه * دانای ضمیر مرغ ماهی * بینای سرایر کماهی * بخشنده رزق انس و
 جان اول * قیوم خدای لامکان اول * ستار عیوب جرم عصیان * علام غیوب راز
 پنهان * طاش بطنیده بردی روزی مور * نیسانده درایتدی قطره یامغور * توقوز فلک ایلاغان
 معلق * یرمر کزین ایلاغان مطبق * خلاق جهان خدای اکبر * رزاق کریم بنده پرور *
 جل جلاله و عم نواله * بعد الحمد والتحیه والصلوة علی رسوله محمد وآله واصحابه واتباعه
 خیر البریه * دانش اصحابی نینک دقت پسند کاشف لاریغه * وینش اربابی نینک فطرت
 بلند واقف لاریغه کیم الفاظ و معانی رعنا شاهدلاری نینک مشاطه لاری دورلار *
 ضمائر خورشید نظایر انور و خاطر عاطر مطهر لاریغه واضح و هویدا
 ایرور کیم حضرت قادر یچون و خالق کاف و نون بنی نوع انسان وجودی نینک
 احسن التقوم صور یله جمیع مخلوقات دین مستثنی و ممتاز خلق ایلیاوب (ولقد کرما
 بنی آدم) خطابی برله تشریفنه مشرف و سرافراز ایلادی * و کمال قدر تیدین بنی نوع
 بشرینک طبایع و مزاج شکل و شمایل دین مذاهیده الوان و انواع مختلفه ده فریق
 فریق و خیل خیل هر راریغه بر نوع امتیاز بیریب هر طائفه و فرقه نینک بر علاجه
 اوزکا لسان ایله کویا ایتش * و خصوصاً اولین و آخرین خلقیدین انبیا علیهم السلام
 نینک پشاور هئما ایلاب هر بیرلارین بر جاعه امت غه ارسال ایتدی * و حضرت
 خیر البشر سید المرسلین و خاتم النبیین صلی الله علیه و سلم افندیمن نینک رحة للعالمین
 قیلوب (لولک لما خلقت الافلاک) خطابی غه مشرف ایلاب سلطان الانبیا ایتش
 دور کیم سایر انبیا علیهم السلام اول صاحب التاج والمعراج نینک وجود مسعود
 یکتا و ذات بهبود بی همتا لاریغه مقتخر و مباهی دورلار * و امتلار نینک دخی جمیع ام
 دین مستثنی و ممتاز دیمش لار دور * و عالم امکان ضبط و سرشته سی او چون اقالیم سبعة نینک
 هر جهاتنده اعلا و اوسط و ادنا حاکم و حکمرانلار * و عاقل و عادل دانا سلطانلار

خلق ایلوب نسق و نظام عالم و جاهل و سفهاء زمان و بی خیرد یحشی و یمان فریقینه
 و فنون غریبه و صنایع عجیبه امتیازین اول گروه و الاشکوه پسندیده نیک یداقتدار
 و قبضه اختیار لاریغه قومیش کیم جاده و منزلت قاعده و قانون عرف و رسوم
 امور لار دین اظهار و جاری ایلاب عالم و آدمغه ربط و انتظام یرمیش لار کیم
 قرون ماضیه دن تا حالا غجه عملغه کیلور * فاما اشبو طوایف بر کزیده نیجه صنف ایله ممتاز و نیجه
 قبایل ایله فرق اولونمش دور * بوقفیر حقیر نیازمند درگاه باری * الحاج شیخ سلیمان بخاری
 بر کوب تواریمخ و عدد سر سلسله نامه لار کور میش و دشت پی پایانلرده کزیم نهایت سیر طوایف
 و قبائلک ایچلرنده یور میش طبایع و اصطلاحاتلر دین و وقوف پیداقلاراق یافت علیه السلام
 نینک ظهور یله ابتدا سیدین اوغوز خانغه جه اترک اقوامینک اولغی نخستین بییک
 صاحبقران خانیدور کیم ترک قبایلی و اقوامی * اوز بکیه و چغتای طوایفی نینک خاص
 و عامی غه ابتدای اسلامیت آندین شایع دور * و اول خان عالی مکان زمانیدین
 چنکیزخان دولتی نینک قویشی یتی اقلیم بحرر یغه پاش اولغونجه و اندین
 تابوآوان سعادت توآمان غجه نیجه نیجه تاجدار بی همتا سلطانلار و نامدار شجاعت
 آثار حکمرانلار اقلیم سبغه غه حکمران و فرمانفرما بولا کیلیش لار * اوشبو معاصر
 و دوران دولت آل عثمانیه معطوف و منحصر اولونمیش دور حقیقتاً بو خاندان
 ذوی الاحتمام پاک نجاتدین سلسله انسابی بطناً بعد بطن ترک طایفه سنه منسوب
 اولنوب منشا و عروج لاری دخی ماورالنهر اقلیمی کیم الحال آسیای وسطی نامیه
 معروفدر موطن قدیمه لری اولدیغندن الیوم ممالک شاهانه و قلم روخسروانه ده
 استعمال اولونان لسان عثمانیه لسان چغتایی دن یعنی ماورالنهر ممالک لاریده
 الحال استعمال اولونان لساندن منشعب اولندیغی بولسه هم مع هذا مذکور لسان
 عثمانیه تحویل ایله شیوه و الفاظجه بیننده چوخ چوخ مغایرت و تفاوت لار ظاهر
 و صریح دور * ترک اقوامی بر قانجه قبایل و عشایره تفاریق و منشعب اولندیغی کبی
 هر قوم و قبایل نینک دخی اصطلاح و تعبیرات لاری بر برلارینه متفاوت و متخالف
 اولوب لسان چغتایی نینک بعضاً اصلاحات لاری الیوم هم استعمالدن مسقوط
 قالمقه دور * پادشاه فلک دستگاه کامکار و شهنشاه ملک قدر معدلت شعار ناصر المله
 والدین مروج الشرع المتین باعث الامن و الامان صاحب العدل و الاحسان خلیفه
 زمان السلطان ابن السلطان (السلطان عبدالحمیدخان غازی) خلدالله ملکه افندمن
 حضرت لار نینک عصر معارف حصر خسروانه لاریده چون ارباب فضل

و هنر زیاده اولوق سببی دین انواع کرم عمیمه واصناف نعم جلیله الطاف وعنایات
بیغایات سنیه به مستغرق و سرافراز اولقه ده دور بو خیر خواه قدیمی و رضا جوی صمیمی
داعیلرینه موجب شوق و غیرت اولیب الیوم ماوراءالنهر یعنی آسیای وسطی ده
متداول و مستعمل بولنان و لسان عثمانیدا تغیر و تبدیل قیلیلغان لغات لارنی جمع
ایلاماک بوشهریار کریم الاخلاق و پادشاه عیم الاشفاق نینک زمان راحت
توامان لاریغه کیم خلایق مهرد آسایش و مسند راحتده دورلار
بودودمان پاک نهاد اجداد عظام واجب الاکرام لاری موطن اصلیه ده
استعمال اولنان لسان معنویه لاریغه تکلم ایکیلان لسان و لغاته وقوف ایتماکلیکه
مایل بولنان اکابر و اعظم اشراف واقواقه بر تحفه شایسته اولوق امید برلاوشبو صحایف
رقرده (لغات چغتایی و ترکی عثمانیه) غه موسوم اییلدی و یوزدین متجاوز آسیای
وسطی شعرای بنامی نینک آثارلریدین لغتلارغه شواهد و مثال کیتوردیم* و ایکنجی
دفتریغه ماوراءالنهر یعنی آسیای وسطی اوزبک قبایل لاری برلاس مغول تاتار
نیکوز قانکلی قنغان چیم بای چوپوت منجر ایاقلی توپاقلی یوزمنیک اویغور
قیشلق ختای قیچاق قیرغز قذاق قره قلیاق سرای متین سولدوز قورلاس
قونقورات کذکی منف ارلاس تراقلی اباقلی اچه میلی عرب ایرغیز دورمان
نمان قیره سالدی اون چلایر ارغین الچین اورماق توادق کجیق قلماق قارلوق
کیلیجی بویراک ادیرات قیسات فنکلی اوزارلات چوپلاجی قوشجی اوتاجی
اومادات ارغیت میسید مرکیت بورقوت اوکلان اویشون تاتار یابو تمه بدین
ارلات و کیت قلان و چوپلاجی قاری ویلا و یابو فولادجی غجر
وبدی آس جیورغان و کیلیجی ایلم بیسات بویادت ترکن کودای تکی
اغار جورات اوغلان نوبای علی هذا القیاس توقسان ایکی اوروغ و تیره اوزبک لار
ایچیده سویلملکده اولغان چغتایی ضروب امثاللری و حروف هیجا ترتیبیه ثبت
ایلدیم* و بالاده ذکر کیچغان یوزدن متجاوز آسیای وسطی شعرای بنامینیک اثار
برکئیده لر بدین بیرار نعت و قصاید و غزل و تخمیس و بحر طویل کی اشعارلریدین
دخی درج قیلیلدی* منظومه اولان مقدمه کسترانه مده ذکر اولندیغی کی لازم
ملزوم الفاظلر و چغتایی لسانی اوزره بعض عهدنامه و بالیغ و انشا و اولحوالنیک
عادات و اطوار و حکمدارلرینک منصب و رتبلری و ممالک کرایله فرسخلری
و چغتایی علم حال و قواعد لایله بعض اثار مفیده میمدان انتشاره وضع

ایتمک اوزره عاجزانه ثبت دفتر قیلدم امیدیم اولدور که منظور اولوالابصار اولوب
 حسب المقدور البشریه بویشتورغان اوراق و ظهوره کلشان بولغان خطای عاجزانه
 نینک لطف احسان اصحابی فصاحت و انصاف اربابی پرده اصلاح ایلان مستور
 ایلاماک مر حتیله سرافراز ایلاغایلار آمین یارب العالمین .

تمت

﴿ مؤلفك منظومه چغتايي مقدمه سي ﴾

حمد جناب باری * ونعت حضرت پیغمبری * القاب چهار یار عظام * و آل
اصحاب کرام * مدح و ستایش پادشاه عصر * (سلطان عبدالحمیدخان غازی) *
و ترجمه حال مؤلف * و سبب تالیف کتاب *

* بسم الله الرحمن الرحيم * مطلع اول قران کَریم *
* حمد اوسون تنکری بی همتاغه * اول خدای احد یکتاغه *
* قیلدی اول عزى دانا یینا * بزى آدم خیل دین مستثنا *
* دین اسلامى او خلاق قدیر * ایتدی بیرلارغه نصیب و تقدیر *
* شکر کیم بیرلاری یینا ایتدی * امت خاص بنی نا ایتدی *
* یلقب اول سروره امت قیلدی * سنی و اهل جماعت قیلدی *
* هادی شرع رسول الثقلین * سید عالم و شاه کونین *
* شرع ایله عالمی پر نور ایتدی * رحمتی برلا بتون نور ایتدی *
* بعد ازان امته اصحاب کرام * شرع پیغمبری ایتدی اعلام *
* یتى اقلیمده بعون باری * تون کون بولدی شریعت جاری *
* آل اصحابی قویاشتیك تابان * بردی اسلامه شرف تابو زمان *
* بوزمانینک هم اولوغ صاحبی بار * جیفه لیغ عادل دریا دلی بار *
* جله عالم غه بتون رهبر دور * خلف و نایب پیغمبر دور *
* حضرت (عبدالحمید) خان دور بول * دهرارا خسرو سلطان دور بول *
* بویله سلطان معارف پرور * بویله شاهنشة فرخ اختر *
* بویکی عادل فرخنده نثراد * بویکی شاه مراجع معتاد *

- * موندین بادشہ طالعی اونک * کلامیشدورنه کلور موندین صونک *
 * شرع و فضل و هنر و علم و کمال * موندینک عصرنده ایرورمالا مال *
 * سایه سنده هم عارف اولدی * کوب کیشی اهل معارف بوادی *
 * گرمی جعفر بر مکدین خوب * عدل و دادی کر میندین مرغوب *
 * بای یانکلیغ یورور عصرنده کدای * بر کدای درید روحاتم طای *
 * جمله دین بنده ناچیزی مین * ردعا کوی سحر خیزی مین *
 * مینی هم کوب یره مامور ایتدی * کوب کوب اکرام ایله مسرور ایتدی *
 * هم سفارتله سیاحت قیلدیم * هند و سر هندی زیارت قیلدیم *
 * کنک دریاسیدین هم ایتدیم عبور * دهلی واکر ده کزدیم بحضور *
 * عزم عنبر سر و لاهور ایتدیم * پندی یولیله پیشاور کیتدیم *
 * بر نیجه راشو کوتل دین آشدیم * کایلینک قورغانینه یتشدیم *
 * کوب کورونیش لارایله ایتدی قبول * شیر علی خانکه مین اولدیم مقبول *
 * یخشیلیغ بر لاهم الفت قیلدیم * تینک توروب یانیده صحبت قیلدیم *
 * آشوری رومی رعایت ایلب * بی نهایت منکا حرمت ایلب *
 * لطف و انعام فراوان ایتدی * خلعت و آت و زر احسان ایتدی *
 * شیر دلخان دیکانی ایتدی رفیق * تاجخارایه تیک قیلدی ترفیق *
 * خوش قیلیق برله اوزال توردی مینی * کوب عطا بر لاویال توردی مینی *
 * بامیان بوتلرینک آستی بیلان * هندو کوش طاغراینیک آوستی بیلان *
 * ایسک و خرمه واصل اولوبان * طاش قورغان ایلاخلومی کوروبان *
 * کابل و بلخ و هیراتی کیزدیم * ملک ایران و کلاتی کیزدیم *
 * خیوه و بحر خزرده یورودوم * اخل و مروده کوب اولتوردوم *
 * ترکینیک حالی بر بر بیلدیم * جنس و مقدارینی دفتر قیلدیم *
 * قدریم ایلتی بخارایه قدر * یورودو کیم یر قدر دور قدر *
 * چون بخارا ارا داخل اولدوم * حکمدارنیک قاشیدا اولتوردوم *
 * کوروشوب ایلدی چابک مهمان * ایتدی کوب تنکه و طلا احسان *
 * بر نیجه کون یانیده توردوم مین * یخشی لیغ بر لایک اولتوردوم مین *
 * صدر ایقب ربه ویرلیغ بیردی * نیجه کون اورون کونلیغ بیردی *
 * کینماقیت مانغه ایتدیم تقریر * چاره سز بیردی منکار خست امیر *

- * تېنج دریاى امودین اوتہ راک * کابل وھند یولینی توتاراک *
- * روماقیتماق لیغا مایل اولدوم * ریر ایلا منبی یه واصل بولدوم *
- * شور در یاسینه کیردیم ناچار * مختیم بولده کیدان اولدی دوچار *
- * ملک بغداد ایله عودت ایتدیم * کوه چنبردن حجازه کیتدیم *
- * بر زمان یسرف و بطحی ده یوروب * مصرده بر نیجه کونلار اوتوروب *
- * یخشی بر ساعت اشرف بولدوم * استانبولغا مشرف بولدوم *
- * بویله بیر کشور اقدس یوقتور * بوسکی شهر مقدس یوقدور *
- * کلییان خدمتم ایفا ایندیم * نیکا مأمور ایسام اجرا ایتدیم *
- * دونده بعض یره اعضا بولدوم * فخری خدمتله چپا اولدوم *
- * بر سیاحت ینه چیقدی باشمه * یالباریب قومادیلار خاشمه *
- * ملتک نامنه کیتکین دیدی لار * مجره تیزوری یتکین دیدیلار *
- * بر نیجه ذات ایله یولدش اولوبان * برچه مبعوث ایدی سرداش اولوبان *
- * طونه نہریدین اوتوب کیتک لار * سکدین شهر ینه تایتیکلار *
- * بویله چیقمش ایدیلار خلق تمام * بویله بر غلغلہ خاص و عوام *
- * کوروشوب پشته ساری کیتک بز * مینک لک ادملی یرایتیک بز *
- * اویغین و اوغر یوی الحال * شوراده سو یلاماغیم امر محال *
- * کور بیان بز لاری بولغاچ حیران * مجار عثمانلی دییان ایتدی فغان *
- * هرکیم عثمانلی دییان قیچقیر یشار * ترک دیب کته کیچیک حیقیر یشار *
- * جله بر بر کلییان ایل او پدی * ترک دیب القیشله قیامت قو پدی *
- * مجارستانی تماماً کوردوم * کل بابا تر به سنه یوز سوردوم *
- * شرق السنه سی نیک طالبی کوپ * چغتای ترکی سینک راغبی کوپ *
- * اسکی عثمانلی اسانی دیر لار * چغتای ترکی زبانی دیر لار *
- * آسیادن کلشیم اکلا دیلار * چغتای بیلدیگمی تیکلا دیلار *
- * کوپ کپ اورماقغه تلاشلاشدیلار * بول لغت اوزره کینکاشلاشدیلار *
- * آنیک اوچون منکا رغبت کلدی * رلغت بیتماغه غیرت کلدی *
- * هم هوس ایلارایدی بعض کسان * مهترو کهر ایلان نو هوسان *
- * طو پلادیم مین نقدر اولساقی * چغتایده متد اول لاتی *
- * بر مثال هر لغته کیتور دوم * شاعرینک اسمی بیلان بیلدور دوم *

- * توقسان ابکی اوروغی یاد ایتدیم * تیره و جنسینی تعداد ایتدیم *
- * ینه بر قیجه ضروب امثال * صرف لفظ جغتای مثل طیتال *
- * فرض عین و توتوق و جوهره سوزی * اوشوک و قوشوق و کیم ر به فوزی *
- * جغتایچه غزل بر قیجه نعت * انلرینک ایچلار یده کوپ بولفت *
- * خیوه دن بلخ بدخشان قیجه تاش * یاخود اوز بک قیجه تیره قیجه باش *
- * مثلاً مرو بخارا اره سی * نیجه فرسخ قاچاغاچ دور قره سی *
- * آسیاده نیجه شاعر بولسا * چغتای لفظنه ماهر بولسا *
- * یرلیغ و نامه و انشاسی بیلان * چغتای رسمی نینک املاسی بیلان *
- * حکمداران عملین بیلماک اوجون * شغالو اینین اورکا نیک اوجون *
- * کیما دیرلار یساؤل و قراؤل * کیما دیرلار بکاول و کتاؤل *
- * ندور اول قوشون و کیمدرالامان * قل و کورک و نی دور ترخان *
- * بدرقه قیسی و کیم آق اویلی * قتاغان نیدور کیم دورلولی *
- * بر برالتیجه تیزیلدی همه سی * جلد نایده یاز یلدی همه سی *
- * (نقشی) یتدیم بو یوسون اوزره کتاب * یارب اولسون بولفت هر یره باب *
- * بول اثر شیخ سلیمانیکدور * بو کتاب و بولفت آتینکدور *
- * اسمی (ترکی جغتای لغتی) * (قدیم عثمانلی لسانی) دور آتی *
- * جغتای ترک لک اصلیدور * خلفه روی زمین نسلیدور *
- * یعنی بو سلسله نیک تاج سری * چیغه لیغ خسرو والا کهری *
- * حضرت (عبدالحمید) سلطانیک * بو اولوغ خسرو عالی شانینک *
- * نجل و امجادینی یارب شادایت * عمر ایله شوکتی مز داد ایت *
- * شأن شهرتله معمر بولسون * خصم و اعداسی مکدر اولسون *

— قواعد —

ترك اقوامك اصل و منشی و قاچ قبائله منقسم اولدیغنی بیان و تعداد ایلد کدن -
صکره لسان چغتایی به دائر بعض معلومات ایله اصول و قواعدینی بیلدیرمک ایچون
ایضاحات اتی به ابتدار قلندی

لسان ترکی جغتایی به تعلق ایلیان قواعد و ضوابط ایچنده جای ملاحظه بعض
شیر واردرکه انلری وارد خاطر ایتک لازم کلور * مثلاً توران زمینده اقامت ایلیان
اوز بکلر و اهالی ماوراء النهر بعض کلماتی کاف عربی ایله تکلم ایلیوب اهل
خوارزم و ترکمانر همان لفظی کاف عجمی فارسی ایله تلفظ ایده یورلر فقط بورالینه
دخی زیاده دقت ایتک لازم کلوب انجق املائی کلمات ترکی نزدنده شوراسی مقرر
و محققدرکه رسم خط زبان ترکی به خاص اولوب تحریری دخی تقریرینه مطابقدر
لاکن کتابنده بعض حروفات واردرکه تلفظ اولنمیور نه کی الف بیان فتحه و و او
بیان ضمه و یا بیان کسره در بعض اسملری بوقاعده اطراد ایتز * مثلاً
(نفتکچی) معنی سنه اولان (مرکن) کی (وسنجق و سنجره وغیره) کی بوندن
ماعداً بعضاً دال و تأکیدیکرینه تبدیل اولور فقط بودخی مطرد دکلدر * مثال
دیمک و ایتمک دیماک و ایتماک کی که بوراده تبدیل جائز دکلدر غین و قاف و خا
حروفنک بکدیکرینه تبدیلی ممکندر فقط بودخی مطرد دکلدر (یغماق) جمع ایلک
(وسیغماق) سیغماق (یاغماق) یاغماق که غایله هردائم یازماق لازم کلور (یغماق) خراب
ایتک (وسیغماق) صیغماق و (یاغماق) یاغماق (ویاقین) یقین و قریب الفاظنک خلافتنه که
بونلری هردائم (ق) ایله یازماق ایجاب ایدر * و بعض الفاط دخی واردرکه * مثلاً
(قرچغای) قرغی و قارغاول یانی طاوق (وتوزغونک) سیاه قرغه و توزغالان آشوب کی
بونلرک اوسطنده بولنان غینی تبدیل ایتک جائز اولوب (قورقو) خوف (وایقو) خواب
(وتوقوز) طقوز (وچاقین) برق) الفاطی دائماً قاف ایله یازماق لازم کلور و مع هذا لسان
اتراک و روم و ایرانیده بعضاً کاف عربی داله بدل استعمال اولمیور * مثلاً (ایتکان)
ایدن معناسنه (وایتکای) ایدای معنی سنه در * و بوجهلندن اوله رق سین صاد

مهمله و تاي قرشت طای محطی به ویا داله تبدیل اولور * مثلاً
 (تورلوك) دورلوك دورلو كبی و (توتلوغ) و (طوتلوغ) كبی
 و (طاغ) طاغه و (آت) آده واسم و (سو) صویه و (آسیغ) آصین
 نفع و (ساسیغ) صاصین فنا قوقولو و متعفن كبی (واو ویا) یای حطی بولنان
 اكثر حروفده تحریر ایدلز * مثال (الماس) و (توتماس) المز و توتمز كبی و بعضاً
 زای حوزایله یازیلور * مثلاً (ایتكاز) ایدرم و ایدوروز دیورل) كبی وینه بعضاً
 كلمه لك اخرینه ككلا ن قاف غینه تبدیل اولور (یاق) و (یق) خراب ایت
 (یاغ) و (یغ) جمع ایت امر لری دخی هروقت عین ایله یازلق و هكذا كلمه لك
 اخرنده الف و هاء حرف لری یكدیكرینه بدلدن استعمال اولنیور * مثال (ایدا)
 و (ایده) حضور در برابر و (یانمغه) و (یانمغا) یانمه جانبه و (اینچا) و (اینچه)
 بوقدر * كبی فقط (منكا) بكا و (سینكا) سكا و (اوزكا) بشقه و غیر و (بیركا)
 بزه بونلر یالكرز الف ایله یازیلور

وتنكه و تنكا اسیای وسطی سكه و نقره سی و (اتكه) و (انكه) لالاودایه كبی
 های هوز ایله یازیلور و (اوستینه) و (اوستینا) اوزرینه لفظی هرایکی طرزده
 یازیلور وینه غای و کای ده یاك ذكری و یاخندقی جائز اولوب (ایکی) ایکی و (یتی)
 یدی و (توقوز) طقوز وینه لسان ترکیده هر فعلده صیغه نك اصلی امر در و سائر
 صیغه لك علامتی اكا ملحق اولوب افاده معنی بی تجدد ایدر مثال (آل) و (کیت)
 كبی که اراده مصدرده (ماق) و (ماك) علامت مصدر لری اكا التحاق ایدیلوب
 (الماق) و (کیتماق) الماق و کیتماك كبی فعل ماضی نك بناسی (دی * وتی) اولوب بوا یکی
 كلمه لری امر ك اخرینه الحاق ایدلده ماضی حاصل اولور (الدی) و (کیتی) كبی *
 فعل مضارعك بناسی دور و (آلار) لفظنك علاوه سیله حاصل اولور * مثلاً
 (آلار) (الادور) و کیتار کیتادور (غان) و (کان) لفظی مضارعیه ملحق
 اولدیغی وقت معنی مصدری و معنی مفعول حاصل اولور * مثال (دورارغان)
 الارغان و کیتارغان كبی وینه استعمال صیغه قاف و یاغین ایله اولور مثال (قیلاق)
 و (قیلغای) وینه (بیللك) و (بیللكای) بونلرك هرایکیسی سماعه موقوفدر
 قیاس ایله بیلنمز و مضارع صیغه سی ضمائر متصله ایله معنی مصدری افاده ایلر *
 مثال (باروری) یعنی کیدیشی وینه (بارورنك) كبی ضمائر منفصله مصدری
 بیان اتمز نكبی (بارورمین) یعنی کلیم * ویم ضمیر متکلم وحده جمع اولدیغی

حالده معنی مضارعی افاده ایلر مثال (بارورام) یعنی کلیورم واکر حروف
 مضارع یعنی راء مضمومه و یا مکسوره میم ایله مرکب اولدیغی حالده معنی
 مصدری افاده ایلر مثال (بارورم) یعنی کیدرم و (چکارم) یعنی چکریم * واکر
 راء مفتوحه ایله مرکب اولور ایسه مضارعی افاده ایلر مثال (بارورام) یعنی کیدرم
 وینه صیغ حالی * مثلاً (اقارا) و (توکولا) مصدر معنی سنده در (یعنی اقامق
 وتوکلک) (اقان) و (توکان) هم لفظ مصدر در و بعضاً فاعل و بعضاً مفعول
 معناسنه کلور مثال (ساچکان) (ساچان) و کیلکان (کلان و کلش و کلک) کبی
 (چقماس) فعل مضارع و منفی غایدر (یعنی چیقمز فقط هر وقت که لفظ مذکور
 لیغ ایله منضم و مرکب اولور ایسه مصدر منفی معناسنه کلور (چیقماسلیغ) یعنی
 (چیقمزاق) کبی و مش لفظی دخی علامت مفرد ماضی مغایدر * وکای دخی
 بعضاً علامت مفعول و بعضاً ماضی مجهول و بعضاً دخی بوکای یی مصدر ملحق
 اولدیغی وقت مصدر واسم مصدر معناسنه استعمال اولنور * مثال (اسرایشی)
 (یعنی محافظه ایدیحی) و یاسایشی (یعنی اعمال قیلیچی) کبی و بو طریقہ دخی
 مفعولیتدن کنایه در و لاووا و ورا حرفلری بر فعلک اخرینه کلور ایسه کرک کلمات
 جامده ترکیده و یا لسان ترکیده استعمال اولنان الفاظ مشترکه ده اولسون مثال
 (باشلاماق) (باشلق) و تیشلامق (دیشلک) کبی و الفاظ مشترکده مثال (کارلامق)
 و کنارلامق (ادا ایتک) و هوسلانماق (هوسلنک) و یوه لانماق (یوله اتمق)
 (واور کورماک) و مونکر اماق (محزون اولق) و سبته راماک (دیوانه اولق) و کندرامق
 (متغفن اولق) کبی و انفعال باینک بنایی بونلرک بعضاً لام ایله استعمال و تلفظ
 ایتک ایله اولور (مثال توتولماک) یبارلماق (کوندلرک) کبی و بعضاً دخی نون ایله
 اولور (باغلانماق) و کورونماک کبی و بعضاً دخی کرک لام ایله و کرک نون ایله استعمال
 اولنیور مثال (یاسلاماق) و یاسانماق یعنی یاییلق * فقط یاییلمش نسنه بشقه سی طرفندن
 اجرا ایدیلور ایسه لام ایله و کندی نفسنده اجرا ایدلش اولور ایسه نون ایله
 استعمال ایتلیدر * و بعضاً دخی بنای انفعال لامسز دخی استعمال اولنیور * مثال
 (آیریلماک) و ایریماک کبی (اکریلک) و هکذا نونسز دخی استعمال جائزدر * مثال
 (قالینماس و قالماس) (قالنمز و قالنز) و بعض کله دخی لام و نون ایله استعمال اولنیور
 قوتلماق و تالینماق (قورتلماق و اضطراب ایتک) باب مفاعله نك علامتی شین
 جرفنک کله به داخل و علاوه ایدلسی ایله اولور مثال اوروشماق یعنی (اوروشماق)

کبی * و بعضاً دخی فعلاک کندیسندہ نشین حرفی موجود اولور * مثال (توتوشماک)
 (توتوشماک) کہ توشماک مصدرندن منشقدر * هر فعل لازمک علامتی هر صیغہ ده
 مختلفدر * مثال (قوتولماق) (خلاص اولماق و تونقارماق) و تویماق) و قویغارماق کبی
 و هکذا تعدینک نهایتری مصادرده در * و یا کسر ایله در (وتور) تایی قرشت ایله
 کلور * مثال اورماق و اوردورماق و توتماق قوتورماق (واوچراماق اوچراتماق) کبی
 بعضا ایکی تانک التفاسی وقوعبولدیغی حالده بر تاحذف ایدیلور مثال (تاتماق
 و تاتورماق) و یاتماق یا تورماق) کبی فقط بعضاً تایی حذف ایتک جائز دکلدر مثال
 (آتماق و اتورماق) و توپور و توتیتورماق) کبی و بعضاً دال و تا دور و توردن حذف
 اوله رق فعل امرک حرف آخری مضموم اولوب راء مهمله ایله منضم اولور مثال
 (اشماق و آشورماق) و قاچاق و قاچورماق کبی فقط بعضاً دور و تور لفظی کله نک
 اجزاسسندن اولوب اولوقت حذف جائز دکلدر مثال (توتورماق) و تودورتماق
 و التورتماق) کبی فعل متعدی اکثر اوقاتده ایکی بنا اوزرینه یاییلور مثال اولتورماق
 (اوتورماق) و اولتورتماق و اولتورغورماق) و کورماک و (کورساتماک و کورکوزماک) کبی *
 و بعضاً هرایکی علامت متعدی بر صیغہ ده کلور مثال (تیکورماک و تیکوروتماک) کبی *
 و بوجهل دن اوله رق مصدر مضاف تضمیر متکلم وحده مکسور اولور ایسه مثال
 (الماقیم و کیلماکیم) کبی * بونلر اولوقت معنی مصدری افاده ایلر و غینک ضمیمه
 مثال (الماغوم) کبی مضارع منفی معناسنه کلور مصدرک نهایتری قاف و کاف ایله
 اولدیغی بیلک دخی سماعی اولوب عادت و استعمال لسانه موقوفدر فقط بونکله
 برابر بونلر اشتقاق ایدن صیغه لر قیاسیدر * اتراک و ایران و آسیای وسطی اهلایسی
 اوقدر مصادرک قاف و یا کاف ایله منتهی اولسنی زیاده دقت ایتزلر نکبی ایرماک
 (ایرمک ویتوشماک ایرماق) دخی استعمال اولنیور * اتراک روم حرف مصادری
 کرک نهایتی قاف ایله اولسون و کرک کاف ایله اولسون حین اضافه ده یا بعض
 حروفه منضم اولدیغی حالده تخفیف ایچون اتی حذف ایدرلر مثال (الماق و الماس)
 (آلق و آلار) و الما دین (الهدن) و کیلماک (کلمک) و کیلماسی (کلمسی) و کیلما دین
 (کله دن) کبی وینه ماضی متکلم مع الفیرده دخی قاف و کاف مصدر حذف اولنیور
 مثال ایلا دوک و ییغلا دوک (اغلا دوک) کبی فقط بونلره کاف و بی قاف مصدری
 منضم اولور ایسه معنی مصدر حاصل اولور (مثلا ایلا دوکیم و آغلا دوغیم) کبی و ایضا
 (توکدوک) و توکدکجه (وآلدوک و آلدو غین بنای اسم مصدر ایچون کلور * و بعضاً

دخی بوتایله کلور*اونوت واویات (خجالت) کبی و بعضاً قاف و غین ایله کلور
 بو بروق (فرمان) و آلسداغ قریب) و بعضاً دخی کاف ایله کلور مثال بیلک
 (دانش) و تیلوک (دلك) کبی و بعضاً شن ایله کلور مثال (اورش) (جنك)
 (و یورش) (رفتار) و بعضاً یامیم مثال الوم و یولوم کبی و بعضاً نون و یاجیم
 ایله کلور* مثال سوکنج دشنام و ساغنج (اندیشه و خیال) کبی و بعضاً دخی
 لام ایله سیورغال (بخشیدش و احسان) و یاسال (صنف و منتظم) و بعضاً نون ایله
 مثال یغین (جمعیت) و یاغین (یاغور) و بعضاً غو ایله مثال یارغو (تفریق)
 و سورغو (سورش) و الغو (اخذ) و بیرغو (ویرش) و بعضاً دخی مختلفه ایله
 (الغو بیرکو الش بریش البع ساتیغ الیش ساتیش قیلغ قیلش) کبی و بعضاً دخی
 (غورو کور ایله چیقغور) کبی ماضینک علامتری دی و تی در مثلاً الدی و کیتی کبی
 و نه (دیلار و تیلار) مثال الدیلار و کیتلار) کبی دوتیک و دونک و تیک و تونک دخی
 علامت ماضیدر الدینک (اورونک و کیتینک و توتونک کبی) و نه دینکز و دینکلار
 (و دونکز و دونکلار و تینیکز و تینکلار و تونکوز و تونکلار) دخی علامت ماضیدر*
 مثال (الدونیکز و آلدینکلار) و اورونکوز و اوردنکلار) و کیتینکز و کیتینکلار) :
 و توتونکوز و توتونکلار) کبی* ایضاً دیم و دوم و تیم و توم مثال (آلدوم و اوردوم)
 (و کیتیم و توتوم) کبی و دوق و توق (و دوک و توک) مثال آلدوق ساتوق کیلدوک
 و کیتدوق) کبی و بان مثال البان (الهرق) و یب مثال آلیب و کیتیب کبی* بونلر
 جله سی علامت ماضیدر ماضی ایله مضارع اراسنده مشترک استعمال اولنیور
 الفاظ میش مثال (آلمش و آلمش) و اورولیش و الادورمیش) و اورا دورمیش) کبی و ثانیاً
 غان و کان مثال اچیلغان و توتکان و یاشورلغان و آلورغان و آلدورغان و کیلورکان
 و یاشور تورغان و یاشونادورغان و بوتکار یلورکان و بوتکار یلا دورکان) کبی بعضاً
 مضارع منفی ماضی منفی معنی سنه کلور مثال (بار یلایدور) و اچیلایدور) کبی هر وقت
 کیم مضارع ماضی ایله ربط اولهرق استعمال اولنیور ایسه حکایت حال ماضی
 حاصل اولور* مثال کیلور ایردی و کیلایدور ایردی مضارعنک علامتری ایکی نوع
 اولوب بری رادر* مثال آلور و چیکار و ایستار و یوور (یتیورودیر) و دیگر علامتی
 دخی (دوردر) مثال الادور و کیلایدور کبی بوندن ماعدا دورک ماقبله یا حرفی علاوه ایله
 اولورکه (استایدور) (استیور) و دیدور (دیور) و ییددر (ییور) یا آخیرک شباعیله و یائینک
 برینک اسقاطیله مابین مضارعده و غیره الفاظ مشترکده غای و کای و سون و دیک

مثال (آغاى و كيلكاي) كيلسون و كيديك كى و بعضاً فعل امر ك مفرد مغايب افاده سى
 چيقار امر ك اخري نه قتح كلور ايسه مثال تيشا و تاريه (يعنى زراعت ايديله)
 و بوصيفه هم معنى مصدرى و غايب و حال افاده ايلر اسم فاعلك علامتى غوجى
 و كوجى اولوب بونلر امر ك اخري نه الحاق ايديلور مثال (الغوجى و كيلو كوجى)
 (آلچى و كليچى) كى افاده استدامتده اسم فاعلك اخري نه غان و كان كليور
 مثال (توتانغان و چاپانغان و كولاكان و كيساكان) چاق دخی علامت اسم فاعلدر
 مثال ياسانچاق آچار لفظى مشتركان فعل مضارعدن اولوب اسم فاعل مصدر
 معنى سنه دخی كلور بالاده ذكر اولنان (غان و كان) علامتلى ديكان و بيزكان كى
 اسم فاعله شامل اولديغى كى مصدر و ماضى و مفعول معناسنه دخی كلور * اترك
 روم بونى تخفيف ايدرك قيلغان قيله و ابلاكان ايليان ديه استعمال ايديلور * مفرد
 مغايب اچاس بولسا لفظى كى بعض كلمه معنى فاعل منفي و مصدر منفي
 افاده ايلر * بوندن ماعدا (غورو كور) علامتلى مثال اوچفور (يعنى اوچر) و اوتكور
 و اويقاتماغور) دخی معنى اسم مصدرى افاده ايلديكى كى معنى فاعل منفي دخی
 بيان ايلر * غون كاف فارسى ايله كون مثال غادغون (واوتكون و چانغون بعضاً
 چايغونچى هم بومعنى بي افاده ايلر اسم مفعولك علامتلى زيرده بيان اولنانلردر *
 اولاً بعضى افعال داله مفعول معناسنه كلور * مثال سينوق و يتك كى (مكتوب)
 ثانياً ميس و غان و كاف فارسى ايله كان لفظلرينك فعل امر ك اخري نه الحاق ايتك
 ايله اولور مثال اوليش و اولغان و اولكان * ثالثاً غون و كاف فارسى ايله كون
 لفظلرينك امر فعله الحاقيله اولور مثال يورغون و سوركون كى نسبت معنى سنه
 اولان الفاظ داله بونلردر (ليغ و لوغ) و كاف تازى ايله ليك و لوك الفاظى اوتاليغ
 و يوكلوك الى هذه و بعضاً دخی باى نسبت طهرانى كى و بعضاً مصدرى بزرى
 كى و بعضاً دخی ذو و ذا ذامال و ذومال (يعنى صاحب مال) كى زبان تركيده
 اساس صيغ اولان فعل امره بعضاً غيل و كيل لفظلرينه اكا الحاق ايدرك مثال
 قيل قيلغيل و كيت كيتكيل كى * و بعضاً غيل و كيل لامنى نونه تبديل ايدرك
 تيلاكين و تيلاكيل كى و بعضاً دخی فعل امر ك اخري نه مضموم ايدرك بارور
 و اختارور و بار و اختار كى تنين و جمع امر نون و كاف ايله اولور مثال كورنك
 و كورونكيز و كورنكلار و توتونكلار كى * بوراده نهايت كتوريلان لار علامت
 جمع غايدرك كاف تازى ايله ديك و تيك و سون و غاى و كاف فارسى ايله كاي فعل

امر مغایه ملحق اولدیخی وقت معنی استقبالی افاده ایلر * مثال اسرا واسرادیك
 (یعنی اسراك) والفاظ مز یورهك سایلرلنده دخی مفتوح الاخر اولان فعل امر
 كاف تازی وكاف فارسی لفظیله معنی استقبالی افاده ایلر * مثلاً یاراشده یار اشكیر
 اك یولغای دیه استعمال ابدیلور * لسان ترکیده علامت نهی میم مفتوحه در مثال
 بار بارما و بعضاً دخی (بارماغیل و بارماکیل) دیسورلر و بعضاً دخی لام نونه مبدل
 اولور بارماغیل معناسنه بارماغین کی و الماغل معناسنه اولان الماغلین * وینه علامت
 نفی میم مفتوحه در مثال (کیلامك والمادی و کیلادی) کی وینه مایدور لفظی دخی
 علامت نفی در مثال کیلایدور بعضاً علامت متکلم وحده مان لفظیدر مثال (کیتمان
 و کیتیم و کتیمان) وایده من وایتسان کی ومانام لفظی بعضاً علامت متکلم نفی
 ایچون کلور مثال ثایمان کی ولفظ (ماس مین) مثال ایتماس مین (ایتم) و الماس
 و قیللس لفظلری بعضاً اثبات ایچون و بعضاً نفی ایچون کلور * مثال اولمسی کی
 علامت حال فتح آخردر * مثال کولا و بودخی تکریراً دخی بعضاً استعمال اولنیور
 مثلاً کولا کولا و بعضاً یای ساکنه در مثال اوینای اوینای و تکریر و بعضاً دخی
 یای مضمومه در (اوینایو) کی و بعضاً یای مفتوحه در (آغلایه آغلایه) * علامت
 مذ کوره دن بشقه كاف فارسی ایله (کاج و غاج) محض و چون معناسنه اولان (الغاج
 ویتکاج کی (زبان عنماید جق جک کی (الیحق صاته جک) و كاف فارسی ایله (غای
 وکای) لام تعلیل معناسنده اولوب حتی عباره سی مقابله در (کیتقال یتکالی) کی *
 (وغو و کو) كاف فارسی ایله حاصل مصدر معناسنده در مثال (آلنو و بیرکو) کی * و مان
 لفظی دخی فعل نفی دن علامت متکلم وحده در مثال (المان) کی و ماس دخی فعل
 نفیدن علامت مفرد مغایدر * مثال (الماس) کی (اغوجه و غونجه) و كاف فارسی ایله
 (کوجه و کونجه و کاتجه) الی معناسنه اولوب وزن و مقداری افاده ایلر مثال (اوشالغونجه)
 کی * و هکذا كاف فارسی ایله (غولوك) و كاف تازی ایله (کولوك) قابلیت معناسنه کلور *
 مثال (الغولوق و کیکولوك) کی و آخرری كاف تازی ایله کلان (غودیک و کودیک)
 قابلیت و مماثلت معناسنده استعمال اولنیور مثال (ارغودیک و ایککودیک) غوم و كاف
 فارسی ایله کوم) علامت متکلم وحده در (الغوم و الغومدر کیلکوم و کیلکومدر) غومیز و كاف
 فارسی ایله کومیز) علامت متکلم مع الغیردر مثال آغومیز و الغومیزدر) و کیلکو
 و کیلکومیز) در كاف فارسی ایله (غونك و کونك) علامت مفرد مخاطبدر (الغونك
 و کیلکونك) کی كاف فارسی ایله (غونکوز و کونکوز) علامت جمع مخاطبدر مثال

(الفونکیز وایتکونکوز) کبی (غوسی وکاف فارسی ایله کوسی) علامت مفرد مغایدر مثال (الفوسی ویرکوسی) کبی (زبان عثمانی ده (السن وکلسن) استعمال اولینور) (غوسیلا) وکاف فارسی ایله کوسیلا) علامت جمع مغایدر (الفوسیلا) دور وکیلکو سیلاردور) کبی (سالار علامت جمع مغایدر کیت سالار) کبی (وسام علامت متکلم وحده در کیت سام) کبی * وساق کاف تازی ایله ساک علامت متکلم مع الفیدر مثال (کیت ساق و کیت ساک) کبی * کاف فارسی ایله سائک علامت مفرد مخاطبدر * مثال (کیت سائک) سانکیز) دخی علامت جمع مخاطبدر مثال (کیت سانکیز) لفظ مذکور برده علامت متکلم مع الفیدر مثال (کیت سانکیز) کاف فارسی ایله لینک علامت متکلم مع الفیدر مثال (الینک) متکلم وحده و مفرد مخاطبه لک علامتی مین و بای ساکنه در مثال (آلی و آلامین) نک و نکیز و نیکلار علامت جمع مخاطبدر * مثال (الینک و الینکیز و الینکلار) کبی دورغان و دورکان الارغان) کبی (الچی و الان) معناسنه استعمال اولینور * (سام) معنی فای شرطدر اگر معنی سنه (کید سام) میم علامت ضمیر متکلمدر (الم) کبی (ومیز) دخی ضمیر متکلم مع الفیدر (اچاقیز) کبی (نک) علامت مفرد مخاطبدر (باشینک) کبی * جمع مخاطب و امر و نهی علامتیدر * مثال (الینک و المانک) کبی (نکیز و یکوز) ضمیر جمع مخاطبدر مثال (باشینکیز) و کوزینکز) کبی * باوسی) لفظی دخی هر ایکسی علامت مفرد مغایدر * مثالی (باشی و باشی سی) کبی * لار علامت جمعدر مثال (نخشیلا) کبی (ومیزلا) لفظی علامت جمع مغایدر مثال (کیتدیلا) کبی و علامت جمع مخاطب دخی اوله ییلور (ایرونیکلار) کبی (مین یعنی بن و سین یعنی سن) و بیز یعنی بزیز و آلاز انجه یعنی بوقدر) اولوشول) یعنی اووشو) و اوшал یعنی او و بو هون یعنی چون و مونکا) و حروف ربط نون ساکن اولوب (ونی) دخی کاف ساکنه ایله حرف ربطدر * سونونک و میننک) کبی عبارته ابتداسنده (نی) معنی استفهام ایچوندر نی دیدی) نیننک مثل نون ساکنه کبی کاف ساکنه ایله حرف ربطدر (غه وغا) وکاف فارسی ایله کا لفظلری حرف متصلدر (کیتانغه) کبی (اوچو) لفظی لام تعلیل معناسنه در * کیتاق اوچون کبی * ایله وایلان و بیله ییلان و بیرله و بیرلان) کافه سی مع معناسنه در * مثال فلان ایله کبی و هکذا (ودر و دور) لفظی حرف رابطه در فلان دور کبی (ایدنیکز و ایدونیکز) ایدنیکلار و ایدونیکلار) هم ربط ایچون کلور مثلا (ایولا ایدنیکیز) تیمول) لفظی الوانک اخرینه کتورلیدیکی وقت یاریم رنگ معناسینی اشعارایدر (اغتیمول و یاشیلتمول) کبی یعنی (آغراق و یشیلاق) و کاف تازی

ایله دیک لفظنک مخفی بوانان ک حرفی انتها معناسنه کلور* مثال فلان شهره دک
 (راغ وراک) زیاده بر تفصیلی افاده ایله (بخشی راغ و بخشی راق و بخشی راک) کی
 ونی وکی یای نسبت معناسنه کلور (انداغی و کچه کی) کی* و دوروق (لفظی آلت
 معناسنه استعمال اولنیور مثلاً (بویندوروق (شیار) واکون دوروق (پموق الی)
 (لاولان) لفظی معیت معناسنه کلور (ایکاولا وایکاولان) ایکی ایلان (چاق وچاک
 آلت معناسنه در (ایمچاق و یارغوجاق (ال دکرمانی) و سیکینچاق (تعویندو حایل)
 وجاق بعضاً علامت اسم فاعل اولور یاسانچاق (زیب وزینت) و آر لفظی
 مزیدن شان و تزین و بیان ایچون کلور (بیرآر و اوچ آر) کی و یکان و ایرکان
 حرف زیاده جمله سندن در (دور و تور) دخی حروف زیاده دندر مثال (یلا
 دورسین) (قیلا تورسین) توك لفظی دخی حروف زیاده دندر (امیش توك) کی
 چی لفظی دخی حروف زیاده دندر مثال (مین یلچی لیق) یعنی (یسک ییلاق)
 سی لفظی دخی حروف زیاده دندر (آرتوقسی) یعنی آرتوق وز یاده وشی لفظی
 دخی حروف زیاده دندر مثال (قورشماق) یعنی قوریمق و قورتمق و (یاروشماک)
 لفظی یعنی (یاروماق) و روشن اولق کی در

تمت

لغت
چغتایی و ترکی عثمانی

جلد اولی لغات حاوی و جلد ثانیهی آسای وسطی اقوامک ادبیات و ضروب امثالیله
احوالندن باخشد

اثر

شیخ سلیمان افندی اوزبکی البخاری

جلد اول

معارف نظارت جلیله سی طرفندن تقدیر و تحسین اولمشدر

در عصر

سلطان عبد الحمید خان غازی

استانبول

(مهران) مطبعه سی - باب عالی جاده سنده نومرو ۷

۱۲۹۸

Nezid Mohammed

TÜRK DİLLERİ ARAŞTIRMALARI

Cilt 13

İstanbul 2003

KURUCUSU
(Founded by)
Prof.Dr. Talat Tekin

YAYIMLAYAN
(Edited by)
Prof.Dr. Mehmet Ölmez

YAZI KURULU
(Editorial Board)
Prof.Dr. Doğan Aksan
Prof.Dr. Mustafa Canpolat
Prof.Dr. Kâmile İmer
Doç.Dr. Mehmet Ölmez
Prof.Dr. Talat Tekin

DANIŞMA KURULU
(Consulting Editors)

A. Bodrogligeti (Los Angeles), B. Brendemoen (Oslo),
L. Bazin (Paris), G. Doerfer (Göttingen), M. Erdal (Frankfurt),
G. Hazai (Budapest), L. Johanson (Mainz), T. Hayashi (Tokyo),
Geng Shimin (Beijing), A. M. Şçerbak (St. Petersburg), Ş. Tekin (Harvard),
A. Tietze (Wien), E. Tryjarski (Warszawa), P. Zieme (Berlin)

Yazışma Adresi
(Mailing Address)

Prof.Dr. Mehmet Ölmez
Yıldız Teknik Üniversitesi
Fen-Ed. Fak. TDE Bölümü
Davutpaşa Yerleşimi
34210 Esenler-İSTANBUL

Tel. & Faks: (90.212) 449 16 24

molmez@yildiz.edu.tr
tda_dizisi@yahoo.com

© Mehmet Ölmez

ISSN 1300-5316

Baskı: Kitap Matbaası
Tel: (90.212) 567 48 84

dağıtım

Sanat Kitabevi
Karanfil Sok. 5/2
06650 Kızılay-Ankara
Tel.&faks: (90.312) 418 62 03
sanat@sanatkitabevi.com.tr
<http://www.sanatkitabevi.com.tr>

İÇİNDEKİLER

A. Yazılar

- Mehmet Ölmez:** *Luğat-i Çağatay*'ın Tıpkıbasımı ve 2003'te Yitirdiğimiz Türkologlar Dolayısıyla 5-6
- Peter Zieme:** James Russell Hamilton (14.3.1921 – 29.5.2003) 7-10
- Zühal Ölmez:** Çağatayca Sözlükler 11-21
- Mustafa S. Kaçalın:** Abuşka Sözlüğü Üzerine 23-28

B. Tıpkıbasım

- Şeyh Süleymān Efendi-i Buḥārī:** *Luğat-i Çağatay ve Tūrki-i Osmānī*, İstanbul 1298.....(۳۲۰-۱ : ۲۰-۱) 29-368

***Luġat-i aġatay*'ın Tıpkıbasımı ve 2003'te Yitirdiğimiz Türkologlar Dolayısıyla**

Mehmet Ölmez
(İstanbul)

Türk Dilleri Araştırmaları'nın bu cildini gerçekte bu yıl, 2003 yılının Mart ayında Yıldız Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü olarak düzenlemiş bulunduğumuz “730. Yılında Kutadgu Bilig ve Divanu Lugati't-Türk” adlı toplantının bildirilerine ayırmayı düşünmüştük. Ancak toplantı bildirilerinin hazırlık çalışmaları henüz tamamlanamadığı için söz konusu toplantının bildirileri gelecek sayıya, 14. sayıya kalmıştır. Bu vesile ile Şeyh Süleymân Efendi'nin uzun zamandır yayımlamayı düşündüğümüz *Luġat-i aġatay ve Türkî-i 'Osmanî*'sinin tıpkıbasımını bu sayı içerisine aldık. Tıpkıbasımla birlikte konuya ilişkin yol gösterici iki ayrı makale yayımlıyoruz. Bunlardan birisinde aġatayca sözlükler ele alınmakta, diğesinde ise *Abuşka* adıyla bilinen ünlü aġatayca sözlük ele alınmaktadır.

Burada yer verdiğimiz tıpkıbasım bir başka türlü de yayımlanabirdi. Sözlükte yer alan maddebaşlarının tamamının bir dizini ile aslen Buharalı olup İstanbul'a yerleşen ve burada yaşamını sürdürmüş bulunan Şeyh Süleymân Efendi ile bağlı bulunduğu Özbek Tekkesi hakkında ayrıntılı bilgi verilebilirdi. Bu işten kaçınmamızın iki nedeni vardır. Birincisi asıl amacımız bugün için yalnızca uzmanlık kütüphanelerinde bulunan sözlüğü araştırmacılar ve öğrenciler için ulaşılabilir kılmaktır. İkincisi ise, sözlüğün tamamının yazıçevriminin ayrı bir çalışma olarak hazırlanmakta olduğunu öğrenmemizdir.

aġatayca metinlerin tamamının sözvarlığını ortaya koyan bir çalışma bugün için ortaya konabilmiş değildir. Kemal Eraslan'ın hazırlamakta olduğu, yayımlanmış ve yayımlanmamış aġatayca eserlere dayanan sözlüğün tamamlanması halinde aġataycanın sözvarlığı ortaya çıkacaktır.

aġataycanın sözvarlığı üzerine çalışmalar bugün Türkiye dışında da sürmektedir. Yakın zamanda Tahran'da *Senglah* matbu olarak, maddebaşlarının Latin harfli yazıçevrimiyle birlikte yayımlanmıştır (yay. Ruşen Hiyavi). Bizim

için kullanılması güç olan bu yayın Çağatayca sözcüklerin ünlü ve ünsüz değerlerinin tesbitiyle ilgili sorunlar taşımaktadır: *Senglāh*, Rōšen Hiyāvī, Neşr-i merkez, 1374 (1995) Tahran, 272 s.

Bir diğer yayın ise Ürünci'de Şıncan Helik Neşriyatı tarafından gerçekleştirilmiştir: چاغاتاي تىلىنىڭ ئىزاھلىق لۇغىتى *Çağatay Tiliniñ İzahlıq Luğiti*. Tüzgüçiler: Muhemmettursun Bahavudun, Genizat Geyurani, İsmail Kadir, Ablimät Ehet, Ürünci, 2002, 816 s.

2003 yılının bahar aylarında arka arkaya Türk diline emek vermiş üç akademisyeni yitirdik. İlki Moğolca ve Eski Türkçe çalışmalarıyla tanınan Prof. Dr. Ahmet Temir'dir (yaşamı konusunda bak. adına çıkartılan armağan: *Türk Kültürü Araştırmaları*, 1992, c. 30, Ankara 1993).

İkinci kaybımız ise Eski Uygurca çalışmalarıyla tanınan, Çin Merkezî Milletler Üniversitesi rektör yardımcısı Prof. Dr. Tursun Eyüp'tür. Eski Uygurca Okuma Kitabı, Altun Yaruk (M. Sayit ile) çalışmalarıyla tanınan T. Eyüp akademisyen kişiliğinin yanı sıra çalışmakta olduğu Uygur Dili ve Edebiyatı bölümünde Uygur, Kazak ve Çinli meslektaşlarınca sevilen, saygı duyulan kişiliğe sahip bir insandı.

Üçüncü kaybımız ise Eski Uygurca çalışmalarının yorulmaz araştırmacısı Prof. Dr. James Russell Hamilton'dur. Hamilton üzerine bir yazıyı yine bu sayıda P. Zieme'nin kaleminden okuyacaksınız. İlk kez 1994'te tanışma ve konuşma fırsatı bulduğum bu değerli Eski Uygurca bilginini 1996'da Paris'te evinde hocam Talat Tekin ile birlikte ziyaret etmiş ve bu sırada *Kalyāṇamkara ve Pāpaṇkara* kitabının Türkçe çevirisinin iznini almıştım. Hemen bir yıl sonra da 1997'de ünlü "Tokuz Oğuzlar ve On Uygurlar" makalesini Türkçeye çevirtmiş ve *TDA*'nın 7. cildinde yayımlanmıştım. Kitabının yayını ise 1998 yılında tamamlanabilmiştir: *Budact İyi ve Kötü Kalpli Prens Masalının Uygurcası*, çev. E. Korkut, İ. Birkan, Ankara 1998. Bu yayından sonra değerli bilginin önceki çalışmalarının Türkçe çeviri iznini de almış ve çalışmaya başlamıştı. Hamilton'un yaşamı ve çalışmalarıyla ilgili bilgileri adına çıkartılan armağanda bulmak mümkündür: *De Dunhuang à Istanbul*, L. Bazin ve P. Zieme, Brepols 2001. Son olarak 2002 yılı Eylül ayında Berlin'de yapılan Turfan Kongresi'nde karşılaştığım saygıdeğer üstad için *Studies on Inner Asian Languages*'ın 2003 yılı sayısında T. Moriyasu'nun yayımladığı yazıya da bakılabilir (18.c.).

James Russell Hamilton
(14.3.1921 – 29.5.2003)

Peter Zieme
(Berlin)

Unser "Amerikaner in Paris" ist nach einem schweren Sturz in Paris am 29. Mai 2003 verstorben. Wir verlieren einen unbestechlichen Gelehrten, einen lieben Freund und einen bis zuletzt auf dem Feld der alttürkischen Philologie Tätigen. Noch im vergangenen Jahr besuchte er den in Berlin abgehaltenen Kongreß zur Erinnerung an den Beginn der Turfanforschung ("Turfan Revisited" – The First Century of Research into the Arts and Cultures of the Silk Road, Berlin, 8th – 13th September 2002). Sein Aufsatz "Remarks concerning Turfan Stake Inscription III" wird 2004 in dem gleichnamigen Tagungsband erscheinen.

Seit 1947 lebte James Russell Hamilton in Paris, wo er auch 1974 die französische Staatsbürgerschaft erwarb. Schnell entwickelte er eine Vorliebe für alles Französische, insbesondere auch für die Sprache, und fast alle seine Arbeiten sind in französisch geschrieben. Er unterwarf sich nicht kurzfristigen Moden, und dies spiegelte sich auch in der wissenschaftlichen Arbeit wider. So behielt er sein einmal entwickeltes Transkriptionssystem bei, auch wenn es Kollegen in anderen Ländern bisweilen technische Probleme bereitete.

Seine Arbeiten zeichnen sich durch Klarheit, Gründlichkeit und Zuverlässigkeit aus. Sie haben einen bleibenden Wert, nicht nur die grundlegenden Editionen, sondern auch seine übrigen Abhandlungen. Wer sich mit der alttürkischen Philologie beschäftigt, wird auch in Zukunft genötigt sein, seine Arbeiten zur Kenntnis zu nehmen.

Auf seine Abhandlung über die Geschichte der Uiguren nach chinesischen Quellen, die 1955 erschien, folgten vor allen Dingen Editionen der aus Dunhuang stammenden alttürkischen Texte, zunächst einer bereits von Cl. Huart und P. Pelliot edierten längeren Handschrift über Kalyāṇapāra

und Pāpamkara, später aller in London und Paris vorhandenen Dunhuang-Texte, die aus der vermauerten Schriftrollenzelle stammten und somit als spätestens in den Beginn des 11. Jh. datiert werden können. Mehrere Aufsätze veröffentlichte er zusammen mit Louis Bazin, mit dem ihn eine langjährige Freundschaft verband.

Des weiteren widmete er sein Interesse der Klärung geographisch-historischer Probleme, sei es das Itinerarium der Staël-Holstein-Rolle betreffend, sei es die Königsliste im Khotanreich oder die Stammesnamen der Uiguren. Alle Beiträge zeugen von hoher Kompetenz und bieten somit auch den zukünftigen Forschern eine solide Ausgangsbasis.

Bei Besuchen in Paris, leider viel zu wenigen, genoß ich gleich vielen anderen Gästen aus nah und fern stets seine Gastfreundschaft. Er hatte stets etwas Neues parat, Abklatsche von Inschriften, Photos von neuen alttürkischen Texten oder neue Ideen. Nach Gesprächen in seiner Wohnung ging es am späten Abend zum Diner.

Als er mir einmal seine Lösung des alttürkischen Wortes *šäli* als Herleitung aus Sanskrit *ācārya* verriet, konnte ich ihn überzeugen, seine "einfache" Lösung, wie er sie nannte, in einem Aufsatz darzulegen. Seither gehört diese Erkenntnis zum Grundwissen. Ähnliches könnte man in zahlreichen anderen Fällen sagen.

Seine Arbeiten zeichnen sich nicht nur durch die bereits genannten herausragenden Eigenschaften wie Gründlichkeit und Prägnanz aus, sondern auch durch besondere Klarheit und eine gewisse Eleganz. Sie kommt auch in der Gediegenheit seiner Bücher zum Ausdruck. Schon seine Edition des S'tras über die beiden Brüder aus dem Jahre 1971 ist ein Prachtband, aber auch seine Manuscrits ouigours de Touen-Houang (1986) läßt nichts an Wünschen übrig.

Das gemeinsame Interesse an den Dunhuang-Texten führte J. Hamilton und N. Sims-Williams zu einer intensiven Kooperation, aus der eine Edition der mischsprachlichen Charakter aufweisenden spätsogdischen Texte hervorging. Dieses 1990 erschienene Buch wurde in französisch abgefaßt, erschien aber in England und hat die Forschung auf besondere Weise angeregt, wie man auch aus den vielen Rezensionen erschen kann.

Zahlreiche seiner Arbeiten wurden übersetzt, ins Chinesische, ins moderne Uigurische und ins Türkentürkische. Er selbst hat Aufsätze von chinesischen und uigurischen Gelehrten bearbeitet und übersetzt. Mit Geng Shimin und später mit Niu Ruji hat er gemeinsame Aufsätze publiziert, wie früher auch

schoß mit E. Tryjarski oder mit N. Beldiceanu.

Eine langjährige Zusammenarbeit verband ihn mit Louis Bazin, dessen Abriß über Hamiltons Leben in den Band "De Dunhuang à Istanbul" einführt. Die Idee zu diesem Hommage à James Russell Hamilton anlässlich seines 80. Geburtstages am 14. März 2001 wurde von L. Bazin schnell aufgegriffen, bald fand sich auch die Möglichkeit, ihn in der Serie der "Silk Road Studies" zu publizieren, und dank aller Mitarbeiter sowie der zügigen Fertigstellung durch den Verlag Brepols konnte er dem Jubilar in Paris an seinem Ehrentag überreicht werden. In der Folge setzte sich James Russell Hamilton mit einigen der Festschriftaufsätze ausführlich auseinander, insbesondere mit den Berliner Pfahlinschriften, an deren Deutung er schon seit längerem gearbeitet hatte.

Er stand mit vielen Kollegen von Japan bis Amerika in Kontakt, und ich schätze mich glücklich, daß ich nicht nur Mitherausgeber der genannten Festschrift wurde, sondern auch einige Male mit ihm längere wissenschaftliche Gespräche hatte. Leider haben die Umstände es verhindert, daß er direkte Schüler in Paris hatte. So wird seine Lücke wohl in der Wissenschaft noch stärker spürbar werden. Wenn wir aber an den alten Texten arbeiten, wird er uns über die Schulter schauen ... Ses livres nous restent, mais ses mots nous manquent!

SOCIÉTÉ ASIATIQUE

Fondée en 1822 - Reconnue d'utilité publique

Siège : 3, rue Mazarine (Palais de l'Institut) - 75006 Paris
Tél. 44.41.43.14 - Fax 44.41.43.16

La Société Asiatique

a la tristesse de vous faire part du décès d'un de ses membres les plus actifs,

Monsieur James Russell HAMILTON,

survenu à Paris, le 29 mai 2003.

Né à Topeka dans le Kansas, le 14 mars 1921, et n'ayant plus de famille en Amérique; il vint en France, où il reçut la nationalité française en 1974 et accomplit toute son œuvre scientifique.

Pendant de nombreuses années, il rendit d'éminents services à la Société Asiatique, dont il a fait son légataire universel.

Conformément à ses vœux, ses obsèques auront lieu

au Cimetière du Père Lachaise

samedi 14 juin à 10h30

45ème Division
entrée par la porte Gambetta
rue des Rondeaux, Paris 20ème

La Société Asiatique vous prie de vous joindre aux collègues, étudiants et amis qui lui rendront hommage.

Çağatayca Sözlükler*

Zühal Ölmez

(İstanbul)

Adını Çingiz Han'ın ikinci oğlu Çağatay'dan alan "Çağatayca", Orta Asya Türk yazı dilinin gelişmesinde Karahanlı Türkçesinden sonra üçüncü evreyi oluşturmaktadır. Ali Şir Nevâî'nin eserlerinde klasik biçimini kazanan Çağataycanın gelişmesi ve dönemleri hakkında değişik görüşler ortaya atılmıştır. Çağatayca üzerine yaptığı araştırma ve incelenmeleriyle tanınan Eckmann, Çağataycayı, Klâsik Öncesi, Klâsik ve Klâsik Sonrası dönem olmak üzere üç döneme ayırır.

Yazılı edebiyat dili olan Çağatayca klâsik yazı dili geleneğinin devamıdır. Sözcük dağarcığında Arapça, Farsça sözcüklerin yanı sıra Moğolca sözcükler de yer alır. Osmanlıca ve Azericenin etkisiyle Çağataycada yer yer Oğuzca özellikler de görülür. Klâsik Çağataycanın temsilcisi olan Ali Şir Nevaî'nin ve diğer Çağatay şairlerinin eserlerindeki ağırlıklı Arapça, Farsça sözcüklerin kullanımının yanı sıra Nevaî'nin Türkçenin Farsçadan üstün olduğunu vurgulamaya çalıştığı Muhakemetü'l-lugateyn'deki Çağatayca ve Moğolca sözcükler de dikkat çekicidir. Türkçenin zenginliğini gösterdiği bu eserde verdiği Türkçe sözcüklerin (bunların çoğu eylemdir) bir kısmı Çağatayca'da az bilinen ve Çağatayca-Farsça sözlüklerde yer almayan sözcüklerdir. Nevaî, bu eserde en küçük anlam farkı için bile sözcük yaratıldığına ve bu nedenle de yakın anlamlı sözcüklerin sayısının çok olduğuna dikkat çeker ve Farsçanın bundan yoksun olduğunu belirtir. Nevaî'nin eserleri üzerine hazırlanan sözlüklerde bile yer almayan bir kısım sözcüklerin ilk kez Çağatayca'da kullanıldığını bu eser aracılığıyla görüyoruz. Bu nedenle Çağataycanın söz varlığını çoğunlukla bu esere dayanarak diğer Çağatayca eserlerden de yararlanarak vereceğiz:

* Bu yazının ilk biçimi *Kebikeç*, 6, 1998: 137-144'te yayımlanmıştır.

İlk kez Çağataycada görülen sözcüklerden birkaçı:

yurtçı "karakçı"

tapavul "hizmetkâr" < Tü. *tap* + *-avul*, Mo. {-*GUL*}

kabal "muhasara, abluka, ihata"

eteke "atalık, süt kardeşin babası; lala, mürebbi" < *ata* + *ke*

ineke "mürebbiye, süt anne; ebe" < *ana* + *ke*

argadal "dağ beli, geçidi"

sıgrıtme "uçurumlu dağ geçidi"

kurukşamak "çok kuru olmak, gıcırdama, cızırdamak"

küymen- "bahane etmek, sebep ve vesile bulmak"

tivre- "batmak, saplanmak"

Günümüz Türkçesinde olduğu gibi Çağatayca'da da Arapça, Farsça ve Moğolca sözcüklere Türkçe ekler getirerek yeni sözcükler oluşturulmaktadır. Bunlardan birkaç örnek verecek olursak:

kündeletmek "döndürmek, yuvarlatmak; kündeğe vurdurmak, künde-hane veya hapishaneye koydurmak" < Far. *kunda*

ahtacı "seyis, öncü" < Mo. *ahta*

çögençi "çevgan oyuncusu, ciritçi, atlı top oyuncusu" < Far. *çewgan*

hızaneçi "hazinedar" Ar. *hızane*

cibeçi "cebeci, silah yapımcısı" < Mo. *cebe*

sañasız "cimri" < Ar. *saña* "cömert"

gedalığ "dilencilik, yoksulluk" < Far. *geda*

mevcluk "dalgalı" Ar. *mevc*

Moğolca Sözcükler:

abaga "amca" < Mo. *abaga*

argamçi "ip, urgan halat" < Mo. *argamci* (< Tü. + Mo. ?)

cırgamak "eğlenmek, zevk sürmek" < Mo. *cirga-*

çıdamak "dayanmak" < Mo. *çida-*

çurpa "yaban domuzu yavrusu" < Mo. *çurba*

çiray "yüz, çehre" < Mo. *çiray*

daruga "bekçi" < Mo. *daruga*

kadamak "sağlamlaştırmak, çivilemek, perçinlemek, çakmak, batırmak" < Mo. *kada-*

Çağatayca sözlükler üzerine daha önce yapılmış iki önemli çalışma

vardır. Bunlardan biri Hasan Eren'e aittir: "Çağatay Lûgatleri Hakkında Notlar" *DTCF Dergisi*, c. VIII, Sayı 1-2, Mart-Haziran 1950. Eren bu yazısında kısaca Çağatayca sözlükleri tanıtır ve bu sözlüklerin birbirinin tekrarı olduğunu belirtir. Ayrıca çeşitli sözcükleri ele alarak bunların sözlüklerde nasıl anlamlandırıldığı üzerinde durur, yanlışlıkları belirtir ve sözcükler hakkında geniş bilgiler verir.

Diğer çalışma ise Borovkov'a aittir: "Zur Geschichte der Wörterbücher des Čagatajischen", *Wissenschaftliche Zeitschrift der Martin-Luther Universität Halle-Wittenberg*, cilt: X, 1961, s. 1357-1362. Borovkov da Çağatayca sözlükler hakkında geniş bilgiler vererek kimi sözcükler ve yanlışlıklar üzerinde durur.

ÇAĞATAYCA SÖZLÜKLER

J. Thury'e göre Çağataycaya ait en eski sözlük *Abuşka*'dır ve Ali Şir Nevaî'nin ölümünden sonra yazılmıştır (bkz. Eren 1950: 145). Çağatayca-Türkçe olan bu sözlüğün Türkiye kitaplıklarında birçok yazma nüshası vardır. *Abuşka* 2000 kadar sözcük içermektedir. Sözlüğün alfabetik sırası eser eski yazı olduğu için tabii ki Arap alfabesi sistemine göredir. Sözlükte şöyle bir bölümlenme yapılmıştır: *Üstünlü elif, esreli elif, ötreli elif, üstünlü ba, esreli ba, ötreli ba, üstünlü ta, esreli ta, ötreli ta, üstünlü cim, esreli cim, ötreli cim*, vd. Madde başlarında eylemlere çekimli biçimleriyle yer verilmiştir: Örneğin: *bozladı, tikti, sançkay, karmaygıl* gibi. Sözcüklerin anlamları ayrıntılı olarak verildikten sonra hangi eserde geçtiği belirtilmiş ve örnek beyit çevirisiyle birlikte yer almıştır. Bu sözlük ilk kez Peşte'de 1862'de Macarca olarak yayımlanmıştır:

Vambery Armin, *Abuska. Csagatajtörök szógyűjtemény. Török keziratbol fordította, előbeszeddel es jegyzetekkel kiserter Budenz Jozsef, Pest 1862.*

Çalışmada 22 sayfalık bir giriş bölümü vardır. Bu bölümde sözlük ve sözlükte yer alan sözcükler hakkında bilgiler yer alır. Ayrıca kimi sözcüklerin Koybal-Karagas ve Yakutça biçimleri verilmiştir. Elif-ba sırasına göre olan sözlükte madde başları Arap alfabesiyledir, yanında sözcüğün Latin harfli biçimi yani yazıçevrimi yer alır. Sözcüklerin anlamı verilmiş, ancak örnek cümle ya da beyitler yoktur. 107 sayfa olan sözlüğün sırası şöyle verilmiştir: Elif meftûhe, Elif meksûre, Elif mazmûme, B meftûhe, B

meksûre, B mazmûme....vd.

Sözlük daha sonra V. V. Veliaminof-Zernof tarafından Fransızca'ya çevrilmiş ve 1869'da yayımlanmıştır:

V. V. Veliaminof-Zernof, *Dictionnaire Djaghatai-turc*, Petersburg 1869.

1-27. sayfalar arasında yer alan "Önsöz" bölümündesözlüğün yazmaları ve daha önce Armin Vambéry tarafından yapılan çalışma hakkında bilgi verilir. Sözlüğün daha çok Ali Şir Nevai'nin eserlerine dayandığı belirtilerek Ali Şir Nevai'nin eserleri ve eserler hakkında bilgiler yer alır. Daha önce yapılmış küçük sözlük çalışmalarına da değinilir.

Sözlük bölümü "Babü'l-elif", harfü'l-elifü'l-meftuha" başlığı altında elif harfiyle başlar. Arap harfleriyle olan sözlüğün maddde başları biraz büyük puntuyla ve siyah olarak verilmiştir. Sözlük bölümü 420 sayfadır. Sonunda bir sayfalık düzelti sayfası yer alır.

Sözlük üzerindeki diğer bir çalışma da Besim Atalay'a aittir.

Besim Atalay, *Abuşka Lûgati veya Çağatay Sözlüğü*, Ankara 1970, 452 sayfa.

Çalışma Atalay'ın ölümünden sonra yayımlanmıştır. Atalay eseri Arap alfabesinin alfabetik sırasını bozmayarak aynıyla çevirmiştir. Sonuna ise Latin alfabesi sırasına göre bir dizin koymuştur. Sözcüklerin yanına Arap alfabesiyle sözcüğü yazarak, sözcüğün yer aldığı sayfayı da belirtmiştir. Atalay'ın belirttiğine göre yazmalar arasında çok büyük farklılıklar yoktur, ancak en doğrusu "Fatih nüshası"dır. Atalay, Türkiye kitaplıklarında bulunan bütün nüshaları ve eser üzerinde yapılmış diğer çalışmaları toplayarak sözlük üzerinde iki yıl çalışmıştır.

Badaiu'l-lugat: Sözlük Çağatayca-Farsçadır. Thury'nin Çağataycanın en eski sözlüğünün Abuşka olduğunu belirtmesine rağmen, ondan 60 yıl sonra Borovkov, en eski sözlüğün *Badaiu'l-lugat* olduğunu söyler (Borovkov 1961: 1357). Sözlüğün tek yazma nüshası N. N. Hanıkov koleksiyonundadır. 1117/1705'te istinsah edilmiştir. Bu nüsha Leningrad devlet kütüphanesindedir. Sözlük Ali Şir Nevaî'nin şiirlerini anlamak için düzenlenmiştir. Sözlüğün düzenlenmesi için Sultan Hüseyin'in sarayına yakın yerde bulunan şair Tâlî İmanî görevlendirilmiştir. Tâlî İmanî ulaşabildiği sözlüklerin yardımıyla kısaltılmış bir sözlük hazırlamıştır. Sözlük yaklaşık 1000 sözcük ve kurallardan oluşur. Sözlükte Nevaî, Lütî ve Mîr Haydar'ın şiirlerinden örnekler var. Sözlüğün A. Vambéry'e ait yazma nüshası

1715'te yazılmıştır.

Badaiu'l-lugat şu sisteme göre hazırlanmıştır: Sözlüğe alınan her sözcüğün ünlüsü gösterilmemiş ve sözcükler harekelenmemiştir. Ancak her sözcüğün okunuşuna dair açık bilgiler verilmiştir. Eylemler mastar biçimleriyle alınmış ve müştakları hakkında da bilgiler verilmiştir. Sözcükler Arap alfabesi sistemine göre düzenlenmiştir. *Badaiu'l-lugat* üzerine A. K. Borovkov'un yaptığı çalışma 1961'de yayınlanmıştır:

Bada'i al-lugat, Slovar Tāli Īmānī geratskogo k soçineniyam Alişer Navoi, Moskova 1961.

Borovkov, çalışmasının "Giriş" kısmında sözlük ve yazarı hakkında geniş bilgi verdikten sonra *Badaiu'l-lugat*'i Abuşka ve Senglâh ile karşılaştırır. Sözcükleri sözlüğün aslına bağlı kalarak Arap alfabesi sistemine göre verir. Sözcüklerin yanında ise yazıçevrimli biçimler yer alır. Sözcüğün anlamı verildikten sonra hangi metinden alındığı ve geçtiği yer verilmiştir. Daha sonra ise sözcüğün diğer sözlüklerde (Abuşka, Şeyh Süleyman Efendi, Dictionnaire turk-oriental, Feth Ali, Budagov ve Radloff'ta) geçtiği yer ve eğer farklı bir anlamı varsa anlamı da verilmiştir. Çalışmanın sonunda ise Leningrad Devlet Halk kütüphanesinde Saltıkova-Şcedrina koleksiyonunda numara 35'te yer alan yazmanın tıpkıbasımı verilmiştir.

Çağataycaya ait önemli sözlüklerden biri de *Senglâh*'tır. Sözlüğü Nadir Şah zamanında yazmaya başlayan Mirza Mehdi Han 1172 veya 1173 (M. 1758-1760) yıllarında tamamlamıştır. *Senglâh*'ın British Museum'da iki, Oxford'daki Bodleian kütüphanesinde, Londra'daki School of Oriental Studies kütüphanesinde, Paris ve Tahran millî kütüphanelerinde birer tane olmak üzere altı yazma nüshası vardır. *Senglâh*'ın British Museum'daki nüshası ilk defa Rieu tarafından 1888'de çıkan katalogunda bilim dünyasına tanıtılmıştır. *Senglâh* henüz yazma halinde olan üzerinde çalışılmamış bir sözlüktür. XVI. yüzyılda meydana getirilen *Senglâh* da Abuşka gibi Ali Şir Nevaî'nin eserlerinin anlaşılması için yazılmıştır. Ancak Mehdi Han'ın ifadesine göre sadece Ali Şir Nevaî'yi değil, Lütfî, Hüseyin Baykara, Babür Divanı, Babürnâme ve Çağatayca bir Kelile Dimneyi de taramıştır. Çağatayca bir sözlük olmasına rağmen birçok "Rûmca" yani Azerice ve Anadolu Türkçesine ait sözcükleri de içerir. Bunun yanı sıra sözlükte Moğolca sözcükler de vardır. *Senglâh*'ta 6000 kadar sözcük vardır. Sözlükte yüzlerce örnek beyit ve mensur parça yer almaktadır.

Senglâh üç bölümden oluşur. *Mabâni'l-lûgat* adını taşıyan giriş bölümü, küçük bir Çağatayca gramerdir. Bu bölümün sözlükten ayrı olarak İstanbul Süleymaniye kütüphanesinde ve Tahran'da birer yazma nüshaları daha bulunmaktadır. İkinci bölümü asıl sözlük oluşturur. Üçüncü bölümde ise, Nevaî'nin kimi eserlerinde geçen birtakım Arapça ve Farsca sözcük ve tâbirlerin açıklaması yer alır.

Sözlüğün düzeni ise şöyledir: Sözlük önce harflere göre, "Kitâbü'l-elif", "Kitâbü'l-bâ, Kitâbü'l-tâ" vd. biçiminde bölümlere, her kitap da "Bâbü'l-meftûhat", "Bâbü'l-meksûrat" ve "Bâbü'l-mezmûmat" gibi bablara ayrılır. Daha sonra bunlar da ilk ünlüden sonra gelen harflere göre daha küçük kısımlara ayrılmıştır. Eylemin dışındaki sözcükler ayrıca "mine'l-cevâmid" ibaresiyle belirtilmektedir. Eylemlerin önce mastar biçimi, daha sonra eğer varsa ettirgen, edilgen, dönüşlü ve iştâş çatılı biçimleri verilir. Sözcüklerin söylenişi ise, harekeleniş biçimleri yazılarak verilir: Örneğin, *arzı*- "değeri olmak" sözcüğünün söyleniş biçimi şöyle verilir: "be-sukûn-ı râ ve kesre-i zâ".

Senglâh üzerine yapılan çalışmalar: *Senglâh*'ın *Mabâni'l-lûgat* kısmı 1910 yılında E. Denison Ross tarafından British Museum nüshasına dayanılarak yayınlanmıştır: *The Mabâni'l-Lughat being a Grammar of the Turki Language in Persian by Mirzâ Mehdi Khân, Bibliotheca Indica, New Series, No. 1225, Calcutta 1910*. Ross, çalışmasında önce *Mabâni'l-lûgat* ve yazarı hakkında bilgi verir. Bunu takiben Ross, gramerde yer alan bilgilerin başlıklarını sayfalarını da belirterek verir. İki sayfalık "Notlar ve Düzeltmeler" bölümünden sonra, metinde Ali Şir Nevaî'nin dışında yer alan şair ve yazarların listesi verilir.

Mabâni'l-lûgat üzerine yapılan ikinci çalışma, János Eckmann'a aittir: "Mîrzâ Mehdi's Darstellung der tschagataischen Sprache": *Analecta Orientalia Memoriae Alexandri Csoma de Kőrös Dicata*, edendo operi praefuit L. Ligeti, Bibliotheca Orientalis Hungarica V, Budapest 1942-1947, s. 156-222.

Eckmann, *Mabâni'l-lûgat* hakkında bilgi verdikten sonra, "Sesbilgisi" başlığı altında gramerde yer alan sesle ilgili bilgiler ayrıntılı olarak verilir. "Biçimbilgisi" bölümünde çokluk ekleri, iyelik ekleri ve durum ekleri örneklerle açıklanmıştır. Daha sonra sayılar, adılar, ilgeçler, eylemler (ad-eylem) ve ulaçlar hakkında bilgiler yer alır. "Eylem Çekimi" bölümünü, sözcük türeten eklerin yer aldığı "Söz Yapımı" bölümü izler.

Çalışmanın sonunda ise *Mabâni'l-lûgat*'te geçen sözcüklerin anlamının ve geçtiği yerin verildiği bir sözlük bulunmaktadır.

Mabâni'l-lûgat hakkındaki üçüncü çalışma, ise, Karl Heinrich Menges'e aittir: *Das Čağatayische in der persischen Darstellung von Mīrzā Mahdī Xān*, Akademie der Wissenschaften und der Literatur (in Mainz), Abhandlungen der Geistes-und Sozialwissenschaftlichen Klasse, Jahrgang 1956, Nr. 9.

Çalışmada, Çağataycanın Türk Dilleri içindeki yerinin anlatıldığı "Giriş" bölümünden sonra yer alan "Fonoloji" bölümünde ortografi ve fonetik hakkında bilgi verilir. "Morfoloji" bölümünde, ad çekimleri, sayılar, adılar, ilgeçler, eylem çekimi, ulaçlar ve sözcük yapımı hakkındaki bilgiler yer alır. "Sentaks" ve "Sözvarlığı" bölümlerinden sonra çalışma "index" bölümüyle biter.

Senglâh'ın sözlük bölümü üzerine ilk çalışma Sir Gerard Clauson'a aittir: *Sanglax. A Persian Guide to the Turkish Language by Muhammad Mahdī Xān* ("E. J. W. Gibb Memorial" Series. New Series, XX), London 1960. Çalışmanın "Giriş" bölümünde Senglâh'ın düzeni, yazarı, nüshaları ve Çağataycanın sözvarlığı hakkında bilgiler verir. Bunu izleyen yaklaşık doksan sayfa olan "Index" bölümünde ise on ayrı dizin vardır. Genel dizin bölümünde sözcükler Latin alfabesiyle, ama yine Arap alfabesi sırasına göre sayfa ve satır numaralarıyla verilir. İkinci dizinde ise birinci dizinin iskeleti verilir. Üçüncü dizinde Rumca, dördüncü dizinde ise diğer Türk dil ve diyalektlerindeki sözcükler liste halinde verilir. Beşinci dizinde Moğolca ödünç sözcüklere, altıncı dizinde ise diğer dillerden geçen ödünçlemelere yer verilir. Yedinci dizinde ise Mugul tabirleri yer alır. Sekizinci dizinde Senglâh'ta geçen yabancı dil adlarının listesi verilir. Dokuzuncu dizinde yer, kişi ve kabile adları; onuncu dizinde de yazar adları indeksi yer alır. Bu inceleme ve dizin bölümlerinden sonra sözlüğün tıpkıbasımı yer almaktadır.

Çağataycaya ait diğer bir sözlük ise, Şeyh Süleyman Efendi'nin *Lûgat-i Čagatay ve Tüirkî-i Osmânî* (İstanbul 1298) adlı sözlüğüdür. Bu sözlük Ignaz Kúnos tarafından kısaltılarak Almancaya çevrilmiştir: *Šejx Sulejman Efendi's Čagataj-Osmanisches Wörterbuch*, Budapest 1902. Kısa bir önsözden sonra sözlük bölümünün yer aldığı çalışma, 201 sayfadır. Sözlüğün alfabetik sırası Latin alfabesine göredir. Madde başlarının italik olarak verildiği çalışmada sözcüklerin karşısında Türkçe ve Almanca

anlamları verilmiştir.

Hulâsa-i Abbâsî adlı sözlük ise Abbas tarafından yazılmıştır. Bu sözlük Senglâh'a dayanır. Sözlüğün bilinen Tahran ve Paris nüshalarının her ikisinde de birtakım yanlışlıklar bulunmaktadır.

Çağataycaya ait bir diğer sözlük ise, Pavet de Courteille'ye aittir: *Dictionnaire Turk Oriental* Paris 1870. 13 sayfalık bir önsözden sonra yer alan asıl sözlük bölümü, 560 sayfadır. Madde başları Arap harfleriyledir. Kimi maddelerde yer alan örnek beyit ve mensur parçaların çevirisi de verilmiştir.

Hermann Vámbéry'e ait *Çagataische Sprachstudien* (Leipzig 1867) adlı çalışmanın sonunda da yaklaşık 160 sayfalık bir sözlük bölümü vardır. Kitabın içinde yer alan metinlerdeki sözcükler önce Arap alfabesiyle daha sonra Latin alfabesiyle yazıldıktan sonra anlamları önce Almanca daha sonra Fransızca olarak verilmiştir. Çalışmada "Giriş" ve 30 sayfalık bir "Gramer" bölümü bulunmaktadır. "Chrestomathie" bölümünde yer alan metinler Arap alfabesiyle yazılmış ve metinlerin altında Almanca çevirileri verilmiştir.

Kelürname, A. İbragimov, Taşkent 1982.

Muhammed Yakub Çingi'nin hazırladığı *Kelür-name* adlı sözlük 1982'de Taşkent'te basılmış. Sözlüğün Londra ve Taşkent'te olmak üzere iki nüshası var. Borovkov, Çağataycaya ilişkin doğuda hazırlanan sözlüklerin gözden kaçtığını, bunların bilimsel ve kültürel açıdan büyük önem taşıdıklarını belirtir (Borovkov 1961: 1357). Ali Şir Nevaî, çağdaşları ve selefleri açısından bu sözlüklerin ilginç olduğuna değinir.

İstisnaî olarak Hint kökenli sözlüklerden bugün ikisi bilinmektedir: Fazlullah Han ve Muhammed Yakub Çingi'nin *Kelürnâme*'leri

Muhammed Yakub Çingi'nin sözlüğü Fazlullah Han'ın sözlüğüne benzer. Sözlük 5 başlık (bab) altında 14 fasla ayrılmıştır. Her madde 14 eylem sayılmıştır. Örneğin, ilk bölümde *okumak, okudı, okuptur, okur, okubıdı, okuydur, okumadı okumaptur, okumas, okumabıdı, okumaydur, oku, okuma, okur biz, okumas biz*. Farsça çevirileriyle birlikte yer alır. 15. bölümde 9 alt başlık (fasl) gökyüzü, yeryüzü, atlar, hayvanlar vb. konulara ait sözcükler sıralanır.

Borovkov'a göre her iki sözlükte de ne edebî yapıtlardaki ne de ko-

nuşma dilindeki örneklere yer verilmez. Sözlüklerin amacı, Buhara bölgesinde konuşulan Çağtaycanın sözvarlığını ortaya koymaktır. Her iki sözlüğün de ilgi çeken yönü, günümüz Özbekçesinde olduğu gibi, mastar eklerinin ünlü uyumunun dışında hep *-mak* olmasıdır. Borovkov'un verdiği bu bilgilerden yaklaşık 20 yıl sonra A. İbragimov, Kelürnâme üzerine ilk önemli çalışmayı yayımlar (Taşkent 1982). Çalışmanın alt başlığı "Eski Özbekçe-Tacikçe-Farsça Sözlük, XVII yy." biçimindedir. İbragimov, Orta Türkçe ve Harezmi-Kıpçak Türkçesi eserleri, sözlükleri üzerine kısa bir girişten sonra Kelürnâme ve hakkında yazılanlar, nüshaları, yazım özellikleri hakkında bilgi verir. Buna göre eserin biri Londra, ötekisi Taşkent olmak üzere iki nüshası vardır. Londra yazması 13, Taşkent yazması 14 başlıktan oluşur. Londra yazmasında 163 eylem, Taşkent'te ise 400 eylem vardır. İbragimov'un çalışması Giriş dışında çeviri, alfabetik sözlük ve dilbilgisi ile sözvarlığı özelliklerinin ele alındığı bölümlerden oluşur. Çeviri bölümünde ilk önce bir sayfalık Farsça sunuş ve Rusça çevirisi yer alır. Sonra bölüm bölüm sözlüğün çevirisi yer alır. İlk bölüm elif harfiyle başlayan eylemleri içerir. *okumak, okutmak, uykulamak, ölmek, eşitmek, olturguzmak, olturmak, almak, aytmak, etmek, itmek, ititmek, açmak, içmek....*(yaklaşık 99 eylem)

İkinci bölüm *be* harfiyle başlayan eylemleri içerir, yirmibir eylemden oluşur: *başlamak, bitmek, bitirtirmek, buyurmak, batmak, bütmek, vb.*

Üçüncü bölüm *te*, 51 eylem

Dördüncü bölüm *çim*, 13 eylem

Beşinci bölüm *de*, 3 eylem: *demek, dağlamak, dağlatmak*

Altıncı bölüm *sin*, 26 eylem

Yedinci bölüm *şin*, 5 eylem: *şışmak, şaşamak, şaşatmak, şıpkamak, şımamak*

Sekizinci bölüm *se*, 1 eylem: *füleamak* "üfleme"

Dokuzuncu bölüm *kaf*, 35 eylem

Onuncu bölüm *kef*, 20 eylem

Onbirinci bölüm *mim*, 3 eylem: *minmak, mindürmek, mişkarmak*

Onikinci bölüm *nun*, 1 eylem: *valamak* "ovmak, ovalamak"

Onüçüncü bölüm *ha-i havvas*, 3 eylem: *hürmak, harmak, hüremak*

Ondördüncü bölüm *yay*, 41 eylem

Onbeşinci bölüm, çeşitli konulara ait bölümler:

1. Gökyüzü: kök, kıyaş, küneş, kün, ay...

2. Yeryüzü

3. Atlar ve öteki hayvanlar
4. Kuşlar
5. İnsanlar
6. Akrabalık adları
7. Silahlar
8. Sayılar
9. Belirteçler (yer ve zaman belirteçleri), adılar, sıfatlar

Çağatayca Sözlükler

- ATALAY, Besim, 1970: *Abuşka Lûgati veya Çağatay Sözlüğü*, Ankara. (iv + 452 sayfa: 415-445. sayfalarda dizin ve sözcüklerin Arap harfleriyle yazılışı bölümü ve 447-450. sayfalarda düzeltmeler yer almaktadır)
- COURTEILLE, Pavet de, 1870: *Dictionnaire turk-oriental*, Paris. (xiv + 562 sayfa: 561-562. sayfalarda düzeltmeler yer almaktadır)
- KÚNOS, Ignaz, 1902: *Šejx Sulejman Efendi's Çağataj-Osmanisches Wörterbuch*, Budapest.
- POPPE, Nikolay Nikolayeviç, 1938: *Mongol'skiy slovar' Mukkadimat al-adab*, Moskva-Leningrad. (3 kısımlı, 451 sayfa (1. ve 2. kısımlar); 1. kısım: fonetik ve morfolojik çözümleme ve sonuçlar; 2. kısım: Zamaşşari'nin Moğolca-Çağatayca-Farsça sözlüğünün bir baskısı olan Moğolca sözlük *Mukaddimatu-'l-Adab*; 3. kısım (1939 yılı): dizin (453-566. sayfalar))
- Véliaminov-Zernov, Vladimir Vladimiroviç (red.), 1868: *Slovar' djagataysko-turetskiy (Dictionnaire djaghatai-turc)*, Sankt-Peterburg. (31 + 420 sayfa; Mîr 'Alî-Şîr Nawā'î'nin eserleri için 1560 yılında yazılmış elyazma sözlüğe dayalı).

Yararlanılan Kaynaklar:

- Atalay, Besim, *Abuşka Lûgati veya Çağatay Sözlüğü*, Ankara 1970.
- Bada'i al-lugat, Slovar Tâli İmanî geratskogo k soçineniyam Alişer Navoi*, Moskova 1961.
- Borovkov, A. K., "Zur Geschichte der Wörterbücher des Çağatajischen", *Wissenschaftliche Zeitschrift der Martin-Luther Universität Halle-Wittenberg*, cilt: X, 1961, s. 1357-1362.

de Courteille, Pavet, *Dictionnaire Turk Oriental* Paris 1870.

Çingi, Muhammed Yakub, *Kelür-name*, Taşkent 1982.

Eckmann, János, "Mīrzā Mehdi's Darstellung der tschagataischen Sprache": *Analecta Orientalia Memoriae Alexandri Csoma de Kőrös Dicata*, edendo operi praefuit L. Ligeti, Bibliotheca Orientalis Hungarica V, Budapest 1942-1947, s. 156-222.

Eren, Hasan, "Çağatay Lûgatleri Hakkında Notlar", *DTCF Dergisi*, c. VIII, Sayı 1-2, Mart-Haziran 1950: 145-163.

Kúnos, Ignáz, *Šejx Sulejman Efendi's Čagataj-Osmanisches Wörterbuch*, Budapest 1902.

Menges, Karl Heinrich, *Das Čagatajische in der persischen Darstellung von Mīrzā Mahdī Xān*, Akademie der Wissenschaften und der Literatur (in Mainz), Abhandlungen der Geistes-und Sozialwissenschaftlichen Klasse, Jahrgang 1956, Nr. 9.

Ross, Denison, *The Mabāni'l-Lughat being a Grammar of the Turki Language in Persian by Mirzā Mehdi Khān*, Bibliotheca Indica, New Series, No. 1225, Calcutta 1910.

Sir Gerard Clauson, *Sanglax. A Persian Guide to the Turkish Language by Muhammad Mahdī Xān* ("E. J. W. Gibb Memorial" Series. New Series, XX), London 1960.

Şeyh Süleymān Efendi-i Buḥārī, *Luğat-i Čağatay ve Türki-i 'Osmānī*, İstanbul 1298 (1881).

Vámbéry, Ármin, *Abuska. Csagatajtörök szógyűjtemény. Török keziratból fordította, előbeszeddel es jegyzetekkel kiserter Budenz Jozsef*, Pest 1862.

Vámbéry, Hermann, *Čagataische Sprachstudien* (Leipzig 1867).

Veliaminof-Zernof, V. V., *Dictionnaire Djaghatai-turc*, Petersburg 1869.

Abuşka Sözlüğü Üzerine

Mustafa S. Kaçalın
(İstanbul)

Abuşka, Çağatay Türkçesinden Osmanlı Türkçesine Anadolu'da düzenlenmiş, muhtemelen 1534 yılında yazılmış bir sözlüktür.

Çağatay Türkçesi ile yazılmış eserleri anlamak için Hindistan ve İran'da Çağatay Türkçesinden Farsçaya, Anadolu'da ise Çağatay Türkçesinden Osmanlı Türkçesine bazı sözlükler hazırlanmıştır. Bunlardan biri olan ve yaklaşık 2075 madde başı sözcük ihtiva eden *Abuşka Luğati*'nin hangi yılda ve kimin tarafından düzenlendiği kesin olarak bilinmemektedir. Asıl adı belli olmayan sözlük, Ali Şiyr-i Nevâî [1441-1501]'nin *Laylî vu Macnûn*'unun 33. bölümünün 2982. beytinde geçen 'kadının kocası, yaşlı erkek, koca' anlamına gelen **abuşka**¹ sözcüğüyle başladığından *Abuşka* adı ile tanınmıştır. Sözlük, yazmalarda *Abuşka* adı yanında *Luğat-i Abuşka*, *Kitābu Luğati Abuşka*, *Abuşka dar Luğat-i Çağatay*, *Luğat-i Navāī*, *Luğat-i Mavlānā-i Navāī*, *Luğat-i Mīr Alī Şiyr-i Navāī*, *al-Luğat 'alā lisāni Navāī*, *al-Luğatu 'n-Navāīya* va 'l-*istişhādātu 'l-Çağatāīya*, *Kitābu 'l-Luğat fī lisāni Çağatay*, *Kitābu Luğati Çağatay* biçimlerinde de adlandırılmıştır.

Nevâî'nin eserlerinde geçen sözcükleri açıklamak gayesiyle yazılmış ol-

¹ Kaynakların verdiği bilgilere göre sözcüğün açılımı şöyle olmalıdır: *abuşka* < *apa+ç+ka*.

KÂŞGARLI MAHMUD: *Divanü Lûgat-it-Türk*: [Millet Ktp. Arapça Kit. 4189. sy.'dan] *Tıpkıbasım/Facsimile* Ankara 1990, 42^a12. yr. Kültür Bakanlığı Yayınları/1205. Klâsik Eserler Dizisi/11.

[KÂŞGARLI MAHMUD]: *Divanü Lûgat-it-Türk Tercümesi*: Çeviren: [Ahmet] Besim ATALAY, Ankara 1939, I, 143. s. T. D. K. [Yayın nr. 43.].

RAMSTEDT, G[ustav] J[ohn]: *Einführung in die altaische Sprachwissenschaft II Formlehre*: Bearbeitet Herausgegeben von Pentti AALTO, Helsinki 1952, 215. s. Suomalais-Ugrilaisen Seuran Toimituksia *104:2*.

CLAUSON, Sir Gerard: *An Etymological Dictionary of Pre-Thirteenth-Century Turkish*: London 1972, 6^b. s. Oxford University Press.

masına rağmen devrin öbür şairleri olan Luṭfī [1367-1463] [*Gul u Navrūz*, yazılışı: 1411], Hüseyn-i Baykara [1438-1507], Mīr Ḥaydar, Bābūr Mīrzā (Şāh) [1483-1530], °Ubeyd Ḥān [1463-1539], İskender Mīrzā [ö. 1424], Kemālī, Kuṭbī, Bennāyī, Mevlānā Ḥācī-i Soğdī [ö. 1490'dan önce], Mīr Sa°īd, Na°īmī, °Aṭṭār² gibi on üç edibin eserlerinden de örnekler alınmıştır.

Sıklık sırasına göre şu eserlerden alıntılar vardır: *Farhād u Şīrīn* [yazılışı: Herat 1484], *Ġarā'ibu 'ş-Şiğar* [yazılışı: Herat 1461-1449], *Ḥayratu 'l-Abrār* [yazılışı: Herat 1483], *Sadd-i İskandari* [yazılışı: Herat 1485], *Laylī vu Macnūn* [yazılışı: Herat 1484], *Sab°a-i Sayyāra'* [yazılışı: Herat 1484], *Navādiru 'ş-Şabāb* [yazılışı: Herat 1476-1461], *Badāyicu 'l-Vaṣaṭ* [yazılışı: Herat 1476-1486], *Favāyidu 'l-Kibar* [yazılışı: Herat 1486-1501], *Maḥbūbu 'l-Kulūb*, *Munṣa'āt*, *Muḥākamatu 'l-Luğatayn*, *Tārīḫ-i Mulūk-i °Acam*, *Lisānu 't-Tayr*, *Tārīḫ-i Anbiyā va Ḥukamā*, *Macālisu 'n-Nafāyis* [yazılışı: Herat 1494], *Vakfiyya'*, *Naẓmu 'l-Cavāhir*, *Munācāt-nāma'*, *Ḥamsatu 'l-Mutaḥayyirīn*, *Sirācu 'l-Muslimīn*, *Nasāyimu 'l-Maḥabba'* [yazılışı: Herat 1496], *Mīzānu 'l-Avzān*, *Badāyicu 'l-Bidāya'* [yazılışı: Herat 1490], *Çihal Ḥadīṭ*, *Ḥasb-i Ḥāl*, *Sāķī-nāma'*, *Ḥazāyinu 'l-Ma°ānī*, *Ḥālāt-i Sayyid Ḥasan Bég* [yazılışı: Herat 1489]. *Ḥālāt-i Pahlavān Muḥammad'* den alıntı yapıldığı yazıyorsa da bu eserden bir alıntı yoktur.

Sözlükte geçen bütün sözcükler Arap abece sırasına göre dizilerek ünlülendirilmiş, her harfin üstünlü (a-e), esreli (ı-i) ve ötreli (o-ö, u-ü) değerleri ayrı ayrı gösterilmiştir. Bazı ünsüzler “pā-yi °Acemī” “bā-yi °Arabī”, “cīm-i °Acamī”, “cīm-i °Arabī”, “gāf-i °Acamī / gāf-i mu°cama” “kāf-i °Arabī” biçiminde tavsif edilerek birbirinden ayrılmıştır. Bazı sözcükler *imāla'* ‘uzunlúk’li oldukları kaydedilmiştir: *bēl-* ‘bölmek’, *bēz* ‘gayet yoğun pamuk bezi’, *çēl* ‘abadan olmayan beyaban’, *ōlcar* ‘padişah tarafından orduya gönderilen haber’, *ōr-* ‘biçmek’, *ōran* ‘geceleyin yol şaşırarak arkadaşına seslenme’, *ōrın* ‘yer’ (ek alınca), *ōrut-* ‘karar eylemek’, *ēl* ‘yaş, nem, deniz’, *ēl-* ‘ölmek’, *ēltür-* ‘öldürmek’, *ēr* ‘yokuş, yukarı’, *ērk* ‘yokuş, yukarı’, *ēt-* ‘geçmek’, *tūr-* ‘dolaştırıp bağlamak’, *tēng* ‘şarap zarfı’, *tēz-* ‘sabretmek takat getirmek’, *tūra* ‘insan boyunca kalkan’, *tūn* ‘gece’, *ūy* ‘sığır’, *ūz* ‘yüz sayısı, 100’. Madde başı olan sözcükler adların yalın, fiillerin ad biçimiyle tespit edildiği gibi, bazan da taranan eserlerde geçen çekimli durumlarıyla sözlüğe alınmıştır.

Sözlüğün yazmaları manzum mukaddimeli ve mensur mukaddimeli olmak

² Bu sıralayış sık geçişe göredir.

üzere iki öbekte toplanmaktadır. Mensur mukaddimeli olanlar muhtasar, manzum mukaddimeli olanlar mufassaldır. Birinci öbekteki yazmalar **yumay**, ikinci öbekteki yazmalar ise **yulduz** sözcüğüyle sona ermektedir. Mensur mukaddimede (Doğu) Çağatay Türkçesinin özellikleri anlatılmaktadır. Sözlüğün bazı maddelerinde de Doğu Türkçesinin yazım özelliklerinin açıklandığı görülür.

Kendisinden sonraki bütün Çağatay sözlüklerine kaynaklık etmiş olan *Abuşka Luğatı*'nin dünya ve Türkiye kütüphanelerinde birçok yazması vardır. Çeşitli adlar altında kayıtlı olan bu yazmalar birbirinden oldukça farklıdır. Eserin Avrupa kütüphanelerindeki en eski tarihli yazması Paris'te Bibliothèque Nationale'dedir. *Luğat-i Abuşka* adlı 172 yapraklık bu yazma 949 (1542) yılında çekimlenmiştir. *Luğat-i Navâi* başlıklı 134 yapraklı başka bir yazma 954 (1547), Supplément 963'te kayıtlı olan 210 yapraklı yazma 958 (1551), Supplément 964'te kayıtlı 117 yapraklı yazma ise 972 (1564) yıllarına aittir. *Abuşka Luğat-i Navâi* başlıklı 112 yapraklı yazmanın XVII. yüzyılın sonlarında çekimlendiği sanılmaktadır. *Abuşka* adlı altmış bir yapraklı başka bir yazma ise 1267 (1850) yılını taşımaktadır. *Kitābu 'l-Luğat fī lisāni Çağatay* adıyla hâlen Wien Millî Kütüphanesinde kayıtlı bulunan 213 yapraklı yazma 959 (1552), aynı kütüphanedeki 176 yapraklı başka bir yazma 1279 (1862), München'de bulunan başka bir eski yazma da 960 (1553) yılına aittir. Leiden Akademi Kütüphanesindeki yazmalardan *Luğat-i Mavlânâ Navâi* adlı olanı 1553 tarihli, *Kitāb-i Luğat-i Abuşka* adlı ikinci yazma ise 1576 tarihlidir. Leiden'de *Luğat-i Mîr Alî Şiyr-i Navâi* adlı başka bir yazma daha vardır. Leningrad Kütüphanesindeki *al-Luğatu 'n-Navâiyya va 'l-istişhādātu 'l-Çağatâiyya* adlı yazmanın 1560 tarihinden önce yazılmış olduğu sanılmaktadır. Bu yazma, V. V. VÉLIAMINOF-ZERNOF tarafından otuz üç sayfalık Rusça, yirmi yedi sayfalık Fransızca önsöz ile yayınlanmıştır (Petersburg 1868-1869). Leningrad Dış işleri Bakanlığı Kütüphanesinde *al-Luğat 'alâ lisāni Navâi* adlı başka bir yazma daha vardır. Adı geçen bu yazmalarda Nevâî'nin yirmi dokuz eseri taranmıştır. József THÚRY'de bulunan *Luğat-i Çağatay* adlı daha hacimli yazmada ise Alî Şiyr-i Nevâî'nin otuz bir eserinden alıntılar yapıldığı görülmektedir. Ármin VÁMBÉRY Macaristan'daki başka bir yazmayı³, madde başı olan sözcüklerin Lâtin harfli

³ Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Keleti Gyűjtemény Török -Macar Bilimler Akademisi Kitaplığı Doğu Derlemesi- (H-1054 Budapest V., Akadémia u. 2)'da beş yazması bulunmaktadır. Tör. O. 321 (mikrofilm sayısı: A-B 3516/II), 354 (A-B 3522/X), 360 (A-B 3523/VI), 361 (A-B 3524/I), 386 (A-B 3528/II).

çevriyazısını da göstererek, József BUDENZ'in önsözüyle yayınlamıştır (Pest 1862). Bu yayın kısaltılarak yapılan bir yayındır. Sözlüğün Londra (British Museum), Berlin ve dünyanın başka şehirlerindeki kütüphanelerinde de birçok yazması bulunmaktadır.

Abuşka Luğati'nin Türkiye kütüphanelerinde de birçok yazması vardır. İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesinde kayıtlı olan (TY Kit., nr. 1387) manzum mukaddimeli, 133 yapraklı yazma, 941 (1534) tarihli olup bilinen yazmaların en eskisidir. Aynı kütüphanede 102 yapraklı manzum mukaddimeli (TY Kit., nr. 1760), 115 yapraklı mensur mukaddimeli (TY Kit., nr. 2782), 147 yapraklı manzum mukaddimeli (TY Kit., nr. 3836) yazmalar da bulunmaktadır. Süleymaniye Kütüphanesinde kayıtlı (Esad Efendi Kit., nr. 3264/2) 91 yapraklı manzum mukaddimeli yazma 951 (1544), 79 yapraklı (Lâleli Kit., nr. 1911/2) 952 (1545), 84 yapraklı ve manzum mukaddimeli yazma (Ayasofya Kit., nr. 4748) 956 (1549) ve 113 yapraklı manzum mukaddimeli yazma (Halet Efendi Kit., nr. 57) 970 (1562) tarihlidir. 101 yapraklı manzum mukaddimeli yazma (Aşir Efendi Kit., nr. 348) ile 142 yapraklı yine manzum mukaddimeli başka bir yazma (Fatih Kit., nr. 5242) ise yılsızdır. Süleymaniye Kütüphanesi (Vehbi Efendi Kit., nr. 579), Nuruosmaniye Kütüphanesi (Nr. 4047), Arkeoloji Müzesi Kütüphanesi (nr. 1222), Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi (III. Ahmed Kit., nr. 2763) ve Üsküdar Hacı Selim Ağa Kütüphanesinde (Hacı Selim Ağa Kit., nr. 1215) kayıtlı olan yazmalar da sözlüğün bulunabilen öbür yazmalarıdır. ATALAY, Fatih yazmasını esas alıp bunu Muallim Cevdet'teki iki Konya'daki bir yazma ve (Leningrad yazması) Petersburg basmasıyla karşılaştırarak bir metin hazırlamış, ancak eser ATALAY'ın ölümünden iki yıl sonra yayınlanmıştır.

Manzum alıntılar çoğunlukla *bayt* başlığıyla verilmiştir. Genel olan *bayt* ve *nazm*⁴ adlandırması dışında, *rubâcî*⁵, *uyuk*⁶, *maṭnavî*⁷, *mişrâc*⁸, *ķitcâ*⁹, *maṭla*¹⁰ gibi eserin kendisinde var olan ayrımlar çok seyrek verilmiş olup *makṭa* hiç geçmez.

4 ATALAY yayınında 1 yerde: 49. s.

5 ATALAY yayınında 22 yerde: 15, 21, 42, 43, 46, 69, 69, 91, 101, 138, 163, 163, 165, 166, 204, 208, 208, 309, 309, 359, 366, 366. s.

6 ATALAY yayınında 6 yerde: 1, 7, 31, 40, 161, 189. s.

7 ATALAY yayınında 5 yerde: 71, 163, 173, 287, 287. s.

8 ATALAY yayınında 5 yerde: 21, 51, 336, 387, 406. s.

9 ATALAY yayınında 4 yerde: 171, 216, 246, 385. s.

10 ATALAY yayınında 1 yerde: 15. s.

Eser Doğu Türkçesinden Batı Türkçesine, Çağataycadan Osmanlıcaya, Kıpçak kolundan Oğuz koluna kapsamlı tanıklı ilk sözlük olduğundan tabiatıyla yazmaları da çoktur. Bunların bir kısmı ihtiyacı karşılamak için olacağından olduğu gibi, bir kısmı mademki kendim için çoğaltıyorum istediğim gibi çoğaltırım kanaatiyle, bir kısmı bunlar yanlıştı düzelttim yetkisiyle, bir kısmı bunlar eksikti tamamladım iyi niyetiyle çoğaltılmıştır. Bir eserin yanında bütün yazmaların görülmesi, gözden geçirilmesi, değerlendirilmesi ve sonunda bir metin kurulması tercih edilen en azından okuyucu tarafından güvenilir yayında beklenti olarak ileri sürülen bir istektir. Ayrıca bu eserin kaynakları arasında bir eserin (*Badāyiʿu 'l-bidāya'*, *Hazāyinu 'l-maʿānī*, *Sāḳī-nāma'* gibi) başka bir eserin içinde bir bölüm olanları da vardır.

Eser bir sözlükten çok hazırlayıcısının kendisi için kayda geçirdiği bir çalışma gibidir. Belki bu yüzden hazırlayıcısının adını bilmiyoruz. Az da olsa tanıkların sıralanışta bir sonraki maddede alınması gerekirken bir önceki maddenin tanıklar: arasına alınmış olması, madde başı ile örneğin uymaması, yanlış okuma, kaynak adlarının yanlış zikri, bir iki gözden kaçmış olması muhtemel anlamlandırma ve /k/ ~ /g/ tespitinde beklenene ters bilgiler bulunması eserin temkinli kullanılmasını gerektirmektedir. Çok büyük bir iddia değilse eserin her zaman kendisine güvenle başvurulacak yanı sözcüklerin karşılıkları olacaktır.

Yayın Yıllarına Göre Kaynaklar

VÁMBÉRY Ármin: *Abuska*. Csagatajtörök Szógyűjtemény. Török kéziratból fordította VÁMBÉRY Ármin. Előbeséddel és Jegyzetekkel kísérté BUDENZ József. Pest 1862, XXII+107+3 s. Magyar tudományos Akademia Kiadása.

VÉLIAMINOF-ZERNOF, V[ladimir]: *Dictionnaire Djaghataï-Turc*: Saint-Pétersbourg 1869, [II]+27+420+II s. Arap harfli kapak: *el-Lugātu 'n-Nevā'iyye'* ve *'l-İstişhādātu 'l-Cağatāiyye'*: 1868 = 1285.

THÜRY József: "Az 'Abuşka Lugati' című csagatáy szótár", *Keleti Szemle*: Budapest 1904. V, 1-21. ss.

THÜRY József: *A közép-ázsiai török nyelv ismertetése*: Budapest 1906 (Türkçe tercümesi: [Mehmed] Ragıp Hulûsi [ÖZDEM], "Orta-Asya Türkçesi üzerinde tedkikler", *Millî Tetebbu'lar Mecmû'ası*: İstanbul 1331 (Mayıs-Haziran) [1915 (Mayıs-Haziran) 1. c. 2. sy. 207-233. ss.

"Abuşka", *İslâm Ansiklopedisi*: İstanbul 1941, I, 2, 116. ss.

“Abuşka”, *İnönü Ansiklopedisi*: Ankara 1944, I, 2, 90. ss.

CAFEROĞLU, Ahmet: *Türk Dili Tarihi*: İstanbul ²1964, II, 237. s. ²1974, II, 224-225. s.

ATALAY, [Ahmet] Besim: *Abuşka Lûgatı veya Çağatay Sözlüğü*: [Yayınlayan: Süleyman TONGUZALP] Ankara 1970, IV+452 s. Ayyıldız Matbaası.

“Abuşka”, *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*: İstanbul 1977, 1, 25. ss.

GÖKBERK, Figen: *Abuşka Lügati (a, ā)*: İstanbul 1981, III+134 s. İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Ktp. T 2190.

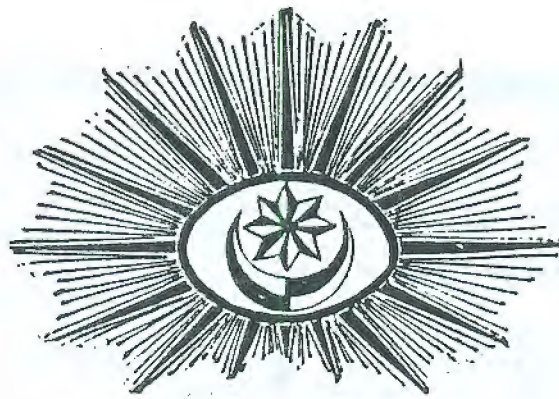
GÜR, Fahriye: *Abuşka Sözlüğü (b, p, t, c, ç, h, d, r, z)*: İstanbul 1981, [II]+IV+172 s. İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Ktp. T 2175.

ÇETİN, Ramazan: *Abuşka Lügati*: İstanbul 1981, [II]+III+195 s. İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Ktp. T 2294.

SERTKAYA, Osman F[ikri]: “Abuşka”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*: İstanbul 1989 (Mayıs), I, 7. fasikül 312^c-314^a. ss.

GÜZELDİR, Muharrem: *Abuşka Lügati (giriş-metin-indeks)*: Erzurum 2002, 652 s. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Türk Dili Bilim Dalı Doktora Tezi. YÖK Tez Merkezi Nu. 110239. Kayıt Nu: 112154.¹¹

¹¹ Görülemedi.

— ﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾ —

آ	حرف ندا و تعجب اولوب «آی» و «یا» کی مستملدر * مخففنک آخرینه علامت جمع اولان لار لفظی کتوریلرک اسم اشارت یرینه استعمال اولنور «آلار» یعنی آنلر کی «مثال» — «آنکارم هم یکیک سین هم چو چوک» «ظلم ایتار سین تنکری دین قورقای نیچوک»	ابرش	آلاجه بکلکوات * اسب خالدار * «نوائی» — «نی ابرش دور که سکرتمش ینا» میدانغه اول مهوش «قیزیل آق کل بیله ییلدین مکر خلق» اولدی اول ابرش یا خود مطلق آدر *
ا	انبات ایتک * بترک * نباتاتی وجوده کتورمک * بر یا ایتک * نابت و پیدا اولمق * تخم و سائر * نوابتک *	ابرکنه	بر نوع عادی قپو اغاج و سائر * معول *
ا	جد * بابا * بیوک * عوجه * «مثال» — «ایلاکان ینی اتانک چکمای ایلک» «ینی آبا میر قاشیده بنده لیک»	ابره	جامه و لباسک قاشی و یوزی *
ا	کوزل * ایو * معمور * توانا * کوسترشی * نیکو حال * «مثال» — «بویخاسم و دورینکده ای نو جوان» «که ایل و اولوس پرچه سی آبدان»	ابره آستر	پوقسز اوله رق ساده قاش و استاردن معول جبد و انتاری *
ا	معموریت * کوزللدک * موفور * عوجه * عم * هلا کوخانک بیوک اوغلنک امیدر *	ایره کینه	عادی و تکلفسز جامه * اوروبه *
ا	یان * طرف * جهت * کنار * منع و دریغ ایتک * بر اقامق * قاجیرمق * کریزان ایتک *	ایسم	ساکت * اوصلو * مبهوت * اصم * خاموش *
ا	قورقق * خوف و تلاش و خجانه دوشمک * سنده ملک *	ایسم اولمق	قاله قالمق * ساکت اولمق * «نقشی» — «هرکیمی کورسانک تو اضع قبل خم اول» «کوپ کب اورماقدین او یالغین ایسم اول»
ا	اباغه * آباقه	ایسم ایتک	صوسندرمک *
ا	ایاکو	ایسمک	کورپه * یاورو * حیوان یجه سی *
ا	ایاماق	ایبلق * ابلق	معل * عیناک *
ا	ایدراماق	ایبلغ آت	آق آق و قره سی قره اولان شی *
		آبله	سیاه و بیاض نشانه لو آت *
		ابو	قبارجق * اوفورمه * میخ * چوی *
			قبله * اسپرمه نک بر نوعی *
			پدر * والد * جد *

ایاق چپاق

اتاپیک

ابو شقه

اره زوج شوهر *

«خسه نوائی»

«بیر یاندین اوغول غم شکنجی»

«بیر یاندین ابوشقه دردورنجی»

ابو کن

جد بیوک بابا * دده *

ابو نجان

چپاق صحرالزنده واقع بر طاعنک

اسمیدر *

«یار»

«ابونجان ناغیدین سینی آشورسام»

«اولوس کورماس الیس رده یا شورسام»

اییل سیل

هرکس صاحبسن بی مربی * سرسان *

«هندی»

«فلک کج روینک جفا سنی کور»

«دهلی خلقینی قیلدی کوب اییل و سبیل»

اپ

ادات تاکید و مبالغه در *

آپ

آنکسین بردن بره * بغته کبی *

آپ آغ

بستون بیاض * پارلاق *

«حکمت»

باشم تو پراق اوزوم تو پراق جسم تو پراق

حق و صلیفه یتارمین دیب روحم مشتاق

کو یدوم یاندیم بولامدیم هرکیدن آپ آغ

شبنم بولوبیر آستیفه کیردیم منا

ایا * ایه

بیوک همشیره * ابلا *

اپار ماق

کوتری ویرمک * آشرمق * آلوب

وارمق * کریزان ایتدرمک *

«مثال»

«کیچما نامرد کو پر یسندن

قسوی اپارسون سو سنی»

ایاق چپاق

صلح و صلاح * تجدید مناسبت *

کالاول * بارشق *

«مثال»

«ایاق چپاق اولدیلار»

«بربری سین بولدیلار»

ایاق

زیاده سیله آق و بیاض *

ایاق کینه

چوقچده و کوزله بیاض *

«مثال»

«مکده برجای بار یالپاق کینه»

«خدایم اوغول بیرسون آباق کینه»

اپربک

اسکی * عتیق * مندرس * اختیار و مسن

اپکین

سیسام یاغنک سیاه طور تپسی *

سیاه ایپلکه و حریره دخی دینلور *

ایم کاجی

ابه کوجی * خبازی * پتیرک * کل

پوغاچه سی * قزغین قومه و قور

آتشده پشمش خیر سز درکه

کاج وکه دخی دیرل *

آت

فرس * اسب * آد * نام * شهرت * ننگ *

«نوائی»

«بوکلشن ایچره که یوقلور بقا کلنده ثبات»

«عجب سعادت ایرور چقه بخشه لیک ییله آت»

«چون پری و حور دور آتینک بیکی»

«سرعت ایچرا دیو دور آتینک بیکی»

«هر خدنکی کیم اولوس اندین قاچار»

«ناتوان جانیم ساری آتینک بیکی»

«مخدوم قلی»

«درد یورا کینکدا اوت بولور»

«سوز بوجهاندا آت بولور»

اتا

پدر * والد * بابا * مسن * اختیار *

محترم آدم * سید آتا و بدر آتا کبی *

«مثال»

«اتا اناک اولسا اولسون»

«قدر دانینک اولماسون»

اتاپیک

پادشاه لاله سی * مربی * ناظر دولت *

آسمای وسطیده بیوک بر رتبه در *

«خسه نوائی»

«هم اول فرهادغه ایردی آتاپیک»

«کوروب فرهاد خودانی آتاپیک»

آیل	آچا
آتلانماق — آتہ بئٹک * سفرہ چیمق * دشمن	آبیم — منزل * براوق آیمی کی بر * معتاد *
اوزرینه عسکر سوق ایٹک * آدونام	آجاملی — طوایف اوزبکیہ دن برقبیلہ اسیدر *
قزائمق * شهرت پیدا ایٹک * موسوم	آجنہ — جن * شیاطین * زیان *
اولق *	آجنہ اورماق — زیان زده اولق *
سفرہ کیدرکن آت اوزرنده ایجیلان	آجی — ماما * بیوک والدہ *
شراب و غیر نسنه *	آجیماق — تلخناک ایٹک * جانسوز و مرارتلو *
آدلو * مشهور * نامدار * موسوم *	آجیشماق — وشدید اولق * اغرتیق * تفجیع ایٹک *
آتلی * سواری *	آجیر فاماق — جفا و اذیت و یرمک *
ارما و انداخت ایٹک * شفق سوکک *	آجیماق — آجوب مرحت و انصاف ایٹک *
تاک آتماق *	آجیماق — حمایت و صیانت ایٹک *
آتمچه — طوغانه مشابه برنوع شکار قوشی *	آجیماق — «نوائی» —
باشه * برنوع طوپ اویونی *	«اول دم آجیر غیندی بیر اهل قبول»
«مثال» —	«کیم یو کیشی لار ایرور ایرکین فضول»
«آتماچکنی سننکا توغری لب آت»	آجیماق — بیان توربی * فجل * چیر * اجریق *
«توخته میش مین آتہ چک سین بات بات»	آجیماق — کدشوب فاشینه ایله حرارتلق *
بالواسطه عفو اولتق * قبول صفح *	آجیماق — آجی * مر * سرت * تلخناک * درد *
«ترکان» —	آجیماق — کدر * الم * وجع *
«هجرینک اولتورماق قاصدا یتدی مینی»	آجیماق — «حکمت» —
«وصلینک ایله اوتونوم آل اوتونوم»	آجیماق — «تیم آجیم دلم قتیغ اوزیم ظالم»
آتیز — ترا قطعه سی * مزرعه * کولچه *	آجیماق — «قرآن اوقوب عل قیطای یالغان عالم»
آتیش توتوش — اتار دوتار * رد و بدل * کیر و دار *	آجیماق — طارلق * خشم و غضب ایٹک *
آتیش لیغ — تیرانداز لقمه ماهر *	آجیماق — قهرلنک * حق *
آتیغ — سوتی و یغورتی ایچنه اتهرق	آجیماق — «حکمت» —
چالقادقلری کوچک یایق و کوپی *	آجیماق — هر کشینک آچیمی کیلکامده نی قیلماق کیراک
آتیغماق — کسب و اشتهار ایٹک * نام و شهرت	آجیماق — تورسا اولتورسه مهارت قیلسا اول ایٹاک کیراک
قزائمق *	آجیماق — کو جنک * منفعل و رنجیده اولق *
آتیک — جزمه * چکمه * موزه *	آجیماق — کو جندرمک * اغصاب ایٹک *
«نوائی» —	آجیماق — مرارت * سرتک * تلخی * کدورت
«آلتون ایسرغه که قولاق اغرتور»	آجیماق — غیظ * خشم * غضب *
«زرحل آتیک نور که ایاق اغرتور»	آجیماق — اغریق * الم و یرمک *
«ادیکه مراجعت ایملی»	آجیماق — آجی و مرارتلو اولق *
آتیل — روسیه ده واقع ولفا نهری *	آچا — والدہ * مادر * مسنه خاتون *

اختاجی	اد
اچار — مفتاح * کلید * انختار *	اختار شماق — تفحص و تحری ایدنک * طرف طرف اقتارمق *
اچار — ترشی * اکشله تربیه اولمش میوه و سبزهوات *	اختار ماق — اقتارمق * طلب تجسس و تفقدایتک * آرایوب طرامق *
اچاق — قوجاق * آغوش * کنار *	آختاماق — انه مک * انحصا و امعال ایتک *
— «نقشی» —	اختی — طورون * نبیره * حفید *
«اولوب راهدا بیر بیرینه دوچار» «اچاق لاشدیلار یغلاب اول ایکی یار»	اخجه * اقیجه — افغانستان قطعه سنده بلخه قریب برملکت اسمیدر * پلوس و پارهیه
اچاملی — خیار ترشیزی * آسیا وسطی ده برقیله اسمیدر *	اخسا دورغد — اگر کارقه سنده کی باغی و طوقه سی *
اچیراشماک — ایرلق * جدا دوشمک * پراکنده اولمق *	اچریغ — چایر * مرج * چنزار *
اچالیق — صابون * کبر و پاس آجان شیلر *	اخساق — طویال * اقساق * لنک * اعرج *
آچوق — مکشوف * مفتوح * کشاده *	اخسوم — آتیش * حمله * سرخوش * مست *
آچون — آشکار * هویدا * بی حیا *	اخسوملاماق — حمله و صولت ایتک * سرخوش اولمق *
— «لطفی» —	— بد مستلک ایتک *
سین دیک آچون دایر کوزی عین بلاقانی	— «نوائی» —
مین دیک اینک جفاسی بیله مبتلاقانی	شفق کون می ساری چوق قول اوز آتیب
اچله — الچی * اهلک * اژه * والده * مادر *	چواخسوملاب قویاش جامین اوشا تیب
اچیر * اچر — حمام اوتی *	اخل — اترك و کورکان طرفلرنده قبایل
آچیغ باش — باشی بوزوق * غیر منظم * بی اوضاع	ترکایه دن تکه ترکانلرک اوتور دینی
کروه * سر برهنه *	یردرکه قزیل عورت و کوک تپه
آخ — حرف ندا * افسوس * درد *	و عشق آباد تعبیر اولنور *
ضجرت * شور و فغان * انقباض *	برنوع دیل خسته لکی * دیل
بعضاً آفرین معناسنه مستعملدر *	قبارجنی نقطه *
اخنه * اخته — ایکدیش آت * خادم * خصی طواشی *	اخلات — مزبله * خس و خاشاک * سپورندیزی *
اختاماق — ایکدیش ایتک * اندمک *	اخلاو — اوقلاغو * مهلاج * اوقلاق *
اختاجی — بيطار * سائیس * جلودار *	آخور — اصطلیل * طویله * سائیس خانه *
— «مثال» —	آخوند — افندی * خواجه * مدرسین و اوقومشرله
«باغ اراچونکه کیردی اول محزون» «اخجی ایلکی دا ایدی کلکون»	مخصوص عنواندر *
	اد — تل * یوکسک یر * تپه * بلندی *

ارایچی یلدوز	ادیرغان
<p>ادبك — جزمه * چكمه * موزه * [اوتوكه مراجعت ايتكى]</p>	<p>ادا — اطه * جزیره * فدا * افنا * ختام و تمام معناسته در كچه دها چوق معناسی وارشه ده بو قدرله اکتفا اولندی * « مثال » — نه كوشمه وادادور سنكا كیم اسیر اولور خلق دل و جان ادا نك بولسون بو كوشمه واداغه</p>
<p>ارا * اره — اورته * میان * هنگام * اثنا * مابین * « آكهی » — رشك دین كل اوت بولور سنبل اول اوتفه اورتانور كل یوزینكا باغ ارا قیلسانك مطرا كا كلنك</p>	<p>اداشچی — قلاغوز * بلید * دلیل * رهنا * رهبر * اداشماق — یولی غائب ایتك * شاشبر مق * سهو و خطا ایتك * مشاركتله تغنی و ترنم ایتك * « مثال » —</p>
<p>ارابك — نسأ طائفه سنك برونلرینه پكور دكری حلقه در *</p>	<p>« اداشیب تو غری بول دین چپ توشوب مین مینكار احت یوق * همه نيك حالی تینج و میخشی دور مینكا فراغت یوق »</p>
<p>ارال — ارالری یقین اطه لر * اطه * برقبيله اسمیدر *</p>	<p>اداغ * اداق — ساحل * کنار * نذر * موسم * فصل * اطه * جزیره * حصه * قسمت * مراوه * تركستانده واقع اندجان شهرینك اسم قدیمیدر * « مثال » —</p>
<p>ارال نینكزی — جیچون ایله سیچونك منصب اولدینی خوارزم قطعه سنده کی جسم کول * آرال دكری *</p>	<p>« یوز ایکی یوز جاكیشی بیر لاقراق » « كه ییری خوارزم ایدی كاهی اداق »</p>
<p>ارالاش — قارمه قاریش * پیچ در پیچ * مخلوط * قاریشماق * کبر شمك * کندیسینی اورته یه آتمق * سیركلشمك *</p>	<p>اداغلیغ — نامزد اولمش قیز * نشانی * مندور * موصود * آتاغلیغ *</p>
<p>ارالاشماق — قاریشماق * کبر شمك * کندیسینی اورته یه آتمق * سیركلشمك *</p>	<p>ادر — تپه * طبراق ییغندیسینی * بلندی *</p>
<p>ارالاماق — ارا ایدوب آیرمق * ارالق ایتك * تفریق وجدا ایتك *</p>	<p>ادرا — آوه برده طویلانش طوبراق یصی تپه *</p>
<p>ارالیغ — ارالو * ارالنش * واسطه * فاصله * میانه * مسافه * طاریول * ارامعناسنده دخی مستعملدر *</p>	<p>ادرس — حریردن منسوج بر نوع قاش در اکثر بخاراده نسج اولتور *</p>
<p>اراماق — یوقلامق * تفقد و تجسس ایتك * اغیل * آخور * قوش و شكار حیوانلرینك رهگذارلرنده قونیلان و چاقیلان سیخ و قازیقلر * هواسی معتدلیر *</p>	<p>ادون — ایلتی * خرکله * رمی * اسب *</p>
<p>اران — اغیل * آخور * قوش و شكار حیوانلرینك رهگذارلرنده قونیلان و چاقیلان سیخ و قازیقلر * هواسی معتدلیر *</p>	<p>ادونجی — ایلقیچی * ایلقیچی مرهیه کتوران راعی * رمة اسب * اودی ییلی یعنی سال کاو *</p>
<p>اراول — هنگام سفرده اردویشداری * طلیعه * قلاغوز * سپاه *</p>	<p>ادیر — بوش و نامزروع ترلا * یوکسکیر *</p>
<p>ارایچی — جوبنده * متلاشی * فرقدان یلدیزلری * دب اصغرك ایکی پارلاق یلدیزلریدر كه بونلر بعضاً « آق آت » و « بوز آت » دخی دینیلور *</p>	<p>ادیرغان — تل * پشته * تپه *</p>

ارسون		آرتورماق
فضله * ارتیق * اعضای بدنده زیاده بر عضو بولتیق *	ارتوق	ارباب — محله و قریه اختیار لرینک باشی * مختار * کنخدا * بعضار و سا و رجال دولته دخی اطلاق اولور *
ارتیق * فضله سی * زیاده سی * — «مثال» —	ارتوقسی	ارباغ — ییلانی قوغوغندن چیقارماق ایچون ویا خودایصیر دینی یره زهرک سرائینی منع ایتمک اوزره او قودقلری افسونه دینیلور * نیرنک * افسون * حزبه * افسانه *
یوز اوزده خال سیاهک یی خوش یاراشیبدور که داغ دین تاپار ارتوقسی زیب و فرلاله کندی نوع و جنسند قیتمده برآز زیاده تقدیر اولنان شی *	ارتوقاج	ارباق — افسونه دینیلور * نیرنک * افسون * حزبه * افسانه *
اوتدیه برویه قوشمق * قالمق * سندله مک *	ارتیلماق	ارباقچی — افسونکر * ساحر *
— «نوائی» — یوز کوردور هر کیم یکم کار تلیب بیر قطره یاش شوخی یاشلاردیک که اوینا لار چپوق مرکب قیلب جام اغاجی کبی بر نوع قوقولوا غاج *	ارجه	ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
انقسام ملاک و ولایت * بعض یرلده تومان دخی دینیلور * قضا و لوا معناسند در *	ارجین	ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
صرت * ظهر * پشت * ارقه * تحت *	ارد * ارت	ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
ارس * عرعر * اردیج *	اردوج	ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
ارد * آله بینک * یول گیتک *	اردلا شماق	ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
بر نوع سرود و شرقیدر که قبائل ترکانه ایچنده او قونیلور *	ارزوادی	ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
اکرک اوزرینه قونیلان حشا *	ارزوق	ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
دکری و قدر و قیمتی اولوق * بهاسی اولوق * لایق و شایسته اولوق *	ارزیماق	ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
— «مثال» — «شادآنی بیل دهردا کیم غم یماس» «دهرایشی چوق غم ییکالی ارزیماس»		ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
طائفه ترکانه ایچنده بر قبیله اسمیدر * مرو شاه جهانده اکثری آمودریا و جیحون کنارلنده مسکوندلر فازغانک دینی قازه جق آلت قرغیج دخی دیرل *	ارساری	ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
— «نوائی» — «شادآنی بیل دهردا کیم غم یماس» «دهرایشی چوق غم ییکالی ارزیماس»	ارسون	ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
طائفه ترکانه ایچنده بر قبیله اسمیدر * مرو شاه جهانده اکثری آمودریا و جیحون کنارلنده مسکوندلر فازغانک دینی قازه جق آلت قرغیج دخی دیرل *		ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *
قرغیج دخی دیرل *		ارباق — افسون او قومق * حزبه ایتمک * نصیحت و پند و یرمک *

ارغاق	ارکج
ارابه اوقی * قول * بر قریش *	ارغوشه تئک
ارشون —	اویون * وساز *
ارشونلاشق	بر نوع رباب وطنبوره نوعدن
ارطغرل —	ساز اسمیدر * ارغون . قلیج
ارضا * وارضاو	ارسلان نام پادشاهک اوغلیله هلا
ارخاج —	کوخانک اوغلی افخانک اوغلی اسمیدر *
ارخامق —	«نقشی» —
ارخامجی —	«دفع و چنک و کان و ارغون قانون و
ارغیت —	سنطوره * جلاچین و رباب و غزل و
ارغیش —	ناقوس و طنپوره»
ارقا و ارقه	طائفه اوزبیکه دن بر قبیله اسمیدر *
ارقا غلیچه —	غله معامله سی * تجارتی *
ارقا لانماق —	صرت * پشت * عقب * ارد * نسل *
ارقان —	بر نوع قزل کییک *
ارقاش —	ظهیر * حامی بولمق * تکیه ایتمک *
ارقاودق —	حایه بولمق *
ارکاش —	جال سمری *
ارکج —	اورغان * خلاط * ریسمان بزرک *
ارکاش —	«حکمت» —
ارکج —	اولقبصرنک مالیکاقو دوغدین سو آکورغا
ارکاش —	ترق تویه نیک یوکو ندین ارقان قیلغان ایردیا
ارکاش —	کاربان * قافله *
ارکاش —	ایکیر * توأم * توانان * چفت *
ارکاش —	سرای * حاکم نشین * قلعه * بالا
ارکاش —	حصار * ایچ قاهه * قصر * اریکه *
ارکاش —	«نوابی» —
ارکاش —	«نی قورغان بیر حصین و بیرک قورغان»
ارکاش —	«فلک حصینی ارکی دین یاشورغان»
ارکاش —	طلاطم * موج * طافه *
ارکاش —	اوج درت یاشنده کی پکی * تکه
ارکاش —	سوری * اولوس ریسی * سرکه *
ارکاش —	
ارکاش —	
ارکاش —	

اریغ واریق

آرماق

ضعیف * ناتوان * خسته اولق *
قبا * قالین بز *
صو * جوی * ایرمق *
جدول * دریا * نهر دن آیریلان بر قول صو *
برماق لرک اوبی * سرانکشت *
خوارزنده بر طاغ اسمیدر *
شرقی * ترکی * بر نوع مانی *
اورکوچ * کوه * دوه *
قیات طرفنده ترکستانده بر قبیلله اسمیدر *
اصواتنددر * جاری باغرتقی ایچون
قوللانیلور * یو حا مقامنده دخی
استعمال اولنور *
«نقشی» —

«زاهدی کوردیلار ریا دورایشی»
«می پرست لار انکایدی اروک»
عسکرک واردونک قوندیغی محل *
بر نوع اریک *
ایو * صاف * پاکیزه *
زبور * تمیز * پاک * صاف * بلی *
نجار و مرانغوز دکانی * نساجک
دستگاهی اوستنه آیلان ارغاجدر *
جدول * خرق * ضعیف *
زبون * دوشکون * صاف * پاکیزه *
میرا * طاهر *
«مثال» —

«اوزاقینک قیرلارینینک رنکی ساریغ»
«کوزیدین یاش آقادر مثل اریغ»
«دیگر مثال» —

«نور مجریدین آریق ذاتینک»
«دورور دریتیم» * «مین نیتیب»
«ایتای آینک دیک کوهرا تین ماوطن»

آرماق — مجرد * پیکار * ایرکینلیک تجرده * عزبه *
سر و آزاد *
ارمک — طاغ * بلی * کری * تنک * طار *
ارن — ترکستانده بر طاغ اسمیدر * قیان *
ارنا — نکوز * اول طاغک دره سنده مسکون
ایدیلر و سیونج خان قابوسنی سد
ایتمش ایدی بر مدد دن صکره سدی
ارنداق — بوزوب عالمه منتشر اولدیلر *
ارندوک — «مثال» —
اروجان — «ایرکنه قون بر دره دورتنک و تار»
اروک — «قیان نکوز بر قاقچه ییلدور یا تار»
«ناز * استغنائی * استغنائیله تربیه اولمش»
«نوابی» —

«اولما کیمنی تاقا هجر اینکفا ای»
«سلطان حسن» «قتل حکمی ایسا»
شدنی ایرکی بارجلاد نینک *

ارو کسون — حسرت * مقصد * آرزو * چاره *
«نوابی» —

ارون — این سالوب قول بوغماک مین سالوب بوینونکفا
آری — قول «ساغ و سول دوران سوروب اولسک فی»
ارمان ایکنیز

اریش — آرزو مندک * طلب * اشتیاق *
اروغ واریق — خواهش * تمنا *
«مثال» —

«قاریلیق دردبی در ماندور آخر»
«بوایش کونکلو مدا کوب آرماندور آخر»
«هدیه * بیشکش * تحفه * یادگار»
برکرار *

«مثال» —

یوز اوردی جرخ در کیمینه تنیت
«اوجون»
«ایلیکیدا دولت ابدی ارمان ابرور»

ارکین —

ارکنه —

ارکنه قون —

ارکه —

ارمان وارمانه —

ارمانلیغ —

ارمغان —

ازوق و ازوقه	ازبماق	ازبماق	ازبماق
آز صایمق * حقیر طوتمق * آز کورمک * یولدن شاشمق * ازبمق *	ازر غنماق — ازخاشماق —	تمیز لیمک * تطهیر تنظیف ایتمک * قالدرمق *	ازبماق — ازبک —
— « مثال » — « مبارک اوغلی برکون آزغشیب راه » « عجایب سوسا غنده کوردی بر چاه »	آزغینه * آزکینه ازغورماق —	هنوز اولاماش زرد آلو * شفایاب اولمق * خسته لقدن قالقمق *	ازبماق — ازبغلیغ —
جز بیجه * جزئی * آزجق * ازدرمق * حددن پکویرمک * اغوا ایتمک * باشند چیقارتمق *	ازغون — ازغونلیغ —	طهارت * نظافت * زهت * ضعفیت * بر جدوللق صو * بیس * مردار * پلید *	ازبغلیغ صو — ازبغیر —
غاصی * سرکش * کراه * حدید * طفیان * شر *	ازغون — ازغونلیغ —	ضعیف ولاغر اولمق * زبونلشمق * زبون * ارغین اولمق *	ازبغلاماق — ازبغماق —
کراهلق * یرامزاق * حشر بلیق * — « صوفی » —	ازغونلیغ — ازغونلاشماق —	تمیز لیمک * پاکیزه اواق * خسته لکدن شفایاب اولمق	ازبغماق — ازبماق —
« خالقا کوکلو مده دنیای دنی » « مین ایرور مین بنده لار نیک آزغونی » « کرچه بنده نک موند ابولسدر و سیاه » « یوزلارین آق ایلاکیل محشر کونی »	ازغونلیغ — ازغونلاشماق —	— « مثال » — « برده حجابینی یوزینکدین اربت » « صفار اسورایلکه اوزنیکنی تانیت »	ازبماق — ازبماق —
ازغینلق ایتمک * ازدردنک *	ازغور دونک — ازغیج —	بیقانمق * تمیز لیمک * تبریه ایتمک * ازجق * جزو بیجه *	ازبماق — ازبماق —
آزاق * شقاوت * طریق صوابدن عدول ایتمکک * بر نوع صارماشیق نبات *	ازکیل — ازلیغ —	قلیل * کم * اندک * نادر * دره اولک قوقوسی * جلجلان *	ازبماق — ازبماق —
موشعوله * ندرت * قلت * آزلق *	ازکیل — ازلیغ —	تقلیل و تناقص ایتمک * کسٹک * تنزیل * تنقیص * تقلیل ایتمک *	ازبماق — ازبماق —
باشدن چیقتمق * یولدن شاشمق * عصیان شقاوت ایتمک * کراه اولمق *	ازماق — ازماق —	خلجان * تالاش *	ازبوی — ازبماق —
زبون و نحیف ولاغر اولمق * ازشتمق * یولی غائب ایتمک * کندی بیلدیکنه کیمک *	ازماق — ازماق —	کیسه *	ازبماق — ازبماق —
دوداق * کنار * یان * طرف * پکید * طاریول *	ازن — ازنا —	تزیین * تنظیم * ترتیب ایتمک * آرایش و یرمک * یولدن شاشرمق *	ازبماق — ازبماق —
صبر و تحمل * طعام * غذا * ذخیره * زاد *	ازوا — ازوق و ازوقه —	— « نوابی » — اورکوراب یولدن آتی چیققان ایمیش « بیرایی قول ایله ازیتقان ایمیش »	ازبماق — ازبماق —

اسرکیش	آساو	ازوقلاماق
ترکستانده * برقریه نك اسمیدر *	اسپره —	طعام ییدرمک * غذا ویرمک *
آلت * زیرین * پست *	آست —	ازوقد آلق * پکنمک * تغذی تعیش
— « مثال » —		ایتمک *
« سبزی منی آیتامین اوخشاتامین »		محسن * مطعم * منعم * غنی *
« قیر غینه مه جکنک یو مشاتامین »		ازماق * یولی غانیایدوب سرسری
« قیر غینه مه جکنک یو مشاتامسام »		کزوب طولاشمق *
« پارماقیم ناش آستیده اوشاتامین »		— « مونس » —
آصق * قادینلرک صاحلرینه	استیغ —	« وصلینک حریمی ساری مینی باشلا
طاقدقلری زینت * عوق * قولاق		خضر دیک »
کوپه سی *		« کیم هجر غی بادیه سیدا از یقیب مین »
برنوع دستار و عامه *	استیلاغی —	— « نوائی » —
پسین * تختانی * سفلا * آلت *	آستین —	« کرچه کوچیم یوقیدن آتی یتیشیب
حرکت کسره *		لیکن » « هوش و کونکلو م یوق
طائفه اوز بکیه ایچنده بر قبیلله اسمیدر *	آسجیم —	اوچون هی نفس اندین از یقیب »
حرکت کسره *	آسیر —	قام * سبریا طرفنده بر ولایت
ایو * اعلا * کوزل * بنک * راز *	آسرار —	اسمیدر * <u>دکرمان</u> معنی <u>سند</u> دخی
کیرنی * محافظه ایتمک *	آسراغاماکی —	کلور * آس لفظی امر در آص دیمکدر *
نکهبان * حامی * حافظ * حارس *	آسراغوجی —	قره سودا علی * مالخولیا *
حفظ اولتغه * و صاقلانلغه *	آسراغولایغ —	قوقو * رایحه * عطر * نکهت *
سزاوار *		حیف * افسوس *
— « مثال » —		— « حکمت » —
« معجد دیک جان بیلا کل دیک مین		« قول خواجه احد ناصح بو لسانک
اسرا دیم سینی » « کل بو لیب		اوز نیکا بول »
آچیلدی نکرده یاد ایتکای سین مینی »		« عاشق بو لسانک جان دین کچوب
قور و لوق * صاقلانلوق * محفوظ اولوق *	آسراماق —	بیر یولی اول »
بسلک * حفظ * جایه * وقایه *	آسراماق —	« نادان لار غه اس سیر سوزونک
صیانت ایتمک * قور و لوق *		قیئاس قبول »
ضبط * اداره * جایه * نکهدارلق *	آسرامیش —	« محکم بولوب بر آستیفه کیر دیمنا »
کوپه * کوشواره *	آسرغنه —	قوزی قیر ارتمه سی *
رحم * مرحمت * حفظ * صیانت *	اسرکیش —	متوحش * رام اولیان آت *
		— « مونس » —
		« مینکسانک ای شاه فلک مرکینی
		کون یانکلیغ » « بوللا مغرور که
		ول اشهب ایرور اسرو آساو »

آسکه	اشتر کردن
سرو —	چوق * وافر * زیاده * مبذول * — «نوائی» —
سروک — وسروماک	«مونی بیل کیم جهان فانی دوراسرو» «حقیقت اهل زندانی دوراسرو» سرخوش * مست * مدهوش * ایضا * — «نوائی» —
سوز —	«اسرو یالغان وعده سی کیم کوییش ایردی جانیمی» «اینکیان بیر کچه توشتی ایلکیم اسروک کنه»
سوروق —	فایده سز * اکسریق * عطسه *
سلم — سلمناک	آت ودواب * وداع ایتمک * استیذان * تحصیل رخصت ایتمک *
ساقویعق —	ساللاتدرمق * اصیلو بر اقق * — «نوائی» —
سماق —	«کرقو پاش زنکین فلک رفتارلیغ رخشینکغه آی» «کیم توزار اول زنک نو حینک نغمه سین افغانارا» آویخته * تعلیق ایتمک * آسماق * ایلدیرمق *
سمه —	آسمه * واصیلو طوران شیلر *
سن —	صحیح * سالم * صاغ * صاغلام * — «الله یار» —
سن لیک —	«ولی امت اگر غوث زماندور» «اسن کیمماکی آخردر کاندور» صحت * عافیت * تندرستک * صفوت *
سکنه —	نجار آلتی * واسباب منبت کاری *
سکه —	ترکستانده بر رتبه * و برقریه نک اسمیدر *
	اسبیر —
	اسیغ —
	اسیغ لیغ —
	آسیغلانماق — ایسیغ —
	آش —
	آش آش —
	آشاماق — آشاماق —
	آشار —
	آشارراق —
	آشاری —
	آشام و آشامه —
	اشتر کردن —
	یازق * جیف * افسوس *
	نفع * فائده * تمتع * تجارت *
	— «نوائی» —
	«بو دعوی دستکاهین بیر زمان بیغ» «چو دعوی ایچره معنی ایوق نی آسیغ
	کارلو * منفعتلو * فائده لو *
	— «مثال» —
	«ایرور بیر لوح سیم اوزره یاز یغ لیق» «تایار سین دیو بوینی دا اسیغ لیق» کار * انشاع * تجارت ایتمک *
	صیحاقت * حرارتلو *
	— «مخدوم قلی» —
	«چولده آچلاق مشقتین کور میان» «اویده ایسیغ ناینک قدرین هیچ بئلاش»
	طعام * غذا * و پلاوه دخی دینیلور *
	— «نوائی» —
	«نکبت ایاغیغده اوروب تاشنی» «شه باشی غه توکئی ایسیغ آشنی» معجز * و متصدع آدم * شلقین *
	عش عش دخی یازیلور *
	یدیرمک * اطعام ایتمک * او قلیق *
	ایضا
	دوه سورسی *
	حددن تجاوز ایتمک *
	پک چوق * پک زیاده *
	طبقه * مرتبه * اکل و شرب *
	پرنج حلیمی *
	درین * و منحنی جدول *

آغ یا شلیغ	آشوق تورماق	اشوق تورماق
<p>دیز قپاغی * دیز اغیر شاقی * عجمله و شتاب ایتک * — «نوائی» —</p>	<p>آشوقلوق — آشوقاقی —</p>	<p>اشتماق — اشج — اشقش — آشپیمان — آشکک —</p>
<p>«هر کیمسد که ایلاماز آشوقاقنی خیال» «یار اقنی ایک قیلور چیچک بر کنی بال» آق * سفید * نسج * دام * مشبک شیلر * شبیکه *</p>	<p>آغ —</p>	<p>القیش * خیر دعا * ترکستانده برقریه اسمیدر * کورانک یعنی مطلق قایقچی کوراک * — «نوائی» —</p>
<p>بیوک افندی * سرکار * بیوک قرنداش * بر محل مخصوص * برجاعده سرآمدی * القاب *</p>	<p>آغا —</p>	<p>«بحراشک ایچرا ایکی کوز بولدی لار زورق مال» «ایکی صف کیرییک لاراشکک لار بولوب دور هر طرف» طیراق تبحره *</p>
<p>— «نوائی» — «شاهی که اتانک انکا اغا دور» «اول سنکا اتا دور و اغا دور» بیاض و سفید اولق *</p>	<p>آغارماق —</p>	<p>اشکو — اشکی — اشماق — آشلاتماق — آشلار —</p>
<p>— «مثال» — «ساج و سقالینک آغاردی کوزلارینک قیروزه دیک» «قول ایاغینک قیب فیریل خندانده یشکان کوزه دیک»</p>	<p>آغالغ —</p>	<p>اطعام ایتک * آش و طعام بیدرمک * آغاج آشاقی * پیوند * حیوانلره صو ویرمک اوزره قوبورلک یانی باشند قونیلان طاش * ویا اغاجدن معمول بیوک قابله و تکنیه دینیلور *</p>
<p>بیوکک * اخوت * برادرلک * شرر سنبر و نسفده بیوک بر رتبددر * آغاج و چوبدن معمول بر نوع الاجوق خرگاه * الاجوق * آسیای وسطیده قبانلک اسکان ایتدکلری بر نوع چادرلر یعنی کبتقه *</p>	<p>آغا اورکا — آغ اووی و آق اووی —</p>	<p>آشلاماق — اشلیغ — اشلیغی — اشمناق — آشوله — اشوق —</p>
<p>— «نوائی» — «کرچدتون بولدی خلق ارا برده» «تیکتی لاراق اووی و سرا برده» حیله و تلیسدن خالی کاروان * اختیاره و مسنه خاتون *</p>	<p>آغ بازرکان — آغ باشلیغ —</p>	<p>مکیمک * کعب * آشقی * — «الله یار» — «یوماق ایکی ایاغین فرض ایرورهم» «ایکی آشوقنی هم قیلاق انکاضم» تعجیل ایتک *</p>

اغریقاق	اغقاق
آغ بو غاناغ بو غا	— « مثال » —
اوکوز و جامیسه مانند برنوع بیانی بیوک قویون * جنکیر خانک احقادندن برینسک اسمیدر *	دوستلار بو بی وفادنیسا و مال و ملک او چسون « بیر بیرینی آغریقاق ناشاد قنطاق ارزیماس » درد * رنج * وجع * آغری *
آغ بادشاه	آغریقاق
اغاج و اغاج	ترکستانده روسیه ایمراطورینی بو عنوان ایله یاد ایدرلر اق دخی تلفظ ایدرلر * شجر * درخت * منزل * مسافه فرسخ * — « محذوم قلی » —
اغاج قازغان	« آبادی خرابی دریاسی دوزی » یوز قرق آلتی مینک اغاج یو لدور بو دنیا
اغاج قانونی	اغاج قاقان * قراع * ترنج * بادرنگ *
اغاجه	لسان چغتایده بعض عنوانده تأیینه میم حرفی علاوه ابدیله رک بو صورته <u>بک</u> خاتونلرینه <u>بیکم</u> و <u>خان</u> زوجه لرینه <u>خانم</u> دنیلیدیکی کبی بعض عنوانده دخی چه حرفی علاوه سیله <u>اغادن</u> اغاجه دینلشدر * <u>اغاجه خانم</u> و <u>خاتون</u> معناسنه در * کاشغر ممالککنده زیاده مستعملدر *
آغتمبول	آقه مایل * آقلو *
اغچیل	بیاضه مائل * آقلو * کران * سنکین *
آغرقو	ککیک * هقک *
آغرم	اغیر * وفارلو * بطی * قنبل * ثقیل * رنج *
— « مثال » —	— « نوانی » —
« آغرمین هرکز سینک تیک یاردین » « خوش قلیق لیغ نازنین دلداردین »	« آغسقالیغه کولار خلق زهی رسوالق » ترکستانده کاشغره تابع بر شهر و نهرک اسمیدر * مهناب کیجه لری * چوجق لک اویسادق لری بر اویوندرد * برکیک پارچه سنی اوزاق آتیورلر ایلک اوبجه کیم بولور ایسه ارقداشک آرقه سنه بنوب بر محل معینه به قدر کتوریلور * اول محله دخی به درلر بیاضلق بر نوع دوزکون غالیه سفید * غازه *
آغروق	احمال * ائقال * درهم کبی برونذر *
اغریقاق	ایجاع و ایلام ایتمک *
	طیران * وعروج و صعود ایتمک * هر یانه قایوب دبه لئتمک * میل *

اقسوم	افت	اقسام
بروزن رفت * عهد * میثاق *	افد —	لک کردن با تلک * تلک ایتمک * بدلتک *
دعا کیتورمک *	افر —	کنندن پکمک * غلبیدن *
ساکت * خاموش * اوصول *	افسم —	« نوائی » —
طائفه اتراکدن بر قبيله اسميدر *	افشار —	« خارا تبید ایاغونک یوق سودا کر
طوغری * کوچک *	افق —	یوز ییل » « کؤک اطلسی اوستیدا
بروزن رفق * وحشی * یانی *	افق —	جسمینکی یا تیب آغات »
فالج *	افلیج —	زهر * سم *
حشری * آفت جان * یرامن *	افله جان —	« راجی » —
طائفه اتراکدن بر قبيله اسميدر *	آقار و اغار —	« احسان ایتسانک قیلاغیل متدین
دو یونندن معمول بر نوع اینجه عبا *	آقاری و احاری —	ایلنی تلخکام » « بولغای موبدل آغو
برهنه سر * مصرداریسی * جواری	آق باش —	سالیب بر ساکیشی نان اوستیند »
ترکستانده بر محل اسميدر *	آق تپه —	نهر * دهان * قم * هنوز طوغران
امیر تیمورک پای تختی و محل ولادت	آقسرای —	حیوانک ایلک و یردیک سوتی و پله سی *
اولان شهر سبزده یابدینی رفیع بر	آق رخت —	تسمیم ایتک * زهرلک *
بنلک اسميدر *	اقساج —	مسموم اولق * زهرلک *
بموقدن معمول بر نوع قاش *	اقساج —	ثقیل * کران * ثمین *
بخارا مضافتده بر قریه * بر قوش	اقساخ —	برالو ننه لر صاتیجی
اسميدر * و بیاض اولمش ساج *	اقساماق —	توقیر و تعظیم ایتک * برینی اغراز
اقساق * لک * طوپال * اعرج *	اقساماق —	و اکرام ایتک * جیر و یرمک *
طوپاللامق * اغسامق بر ایانی	اقسرمق —	اعزاز * اکرام * حرمت * جهیز و یرمش *
قیصه اولوبده بر یانه زیاده تمایل	آقسنقر —	ماندره * طوار و قویون سورسی
ایدرک یوریمک *	اقسو —	طوپلانوب یوارلق طوردینی
اکسرمق * عطسه اورمق *	اقسوم —	حاله اطرافنه چکیلان محوطه
بیاض سنقار * سلطان محمود	اقسوم —	خطیره حولی * قرص قرق *
سلجوقینک امر اسندن بر یسنگ اسميدر *	اقسوم —	قرص قر * هالده لک * نجواله
اغسو کاشغرده بر شهر اسميدر *	اقسوم —	اقه مائل * آقو * بکلکو * بر
اخسوم * حله *	اقسوم —	بخارا جوارنده مشهور بر قریه اسميدر *
« نوائی » —	اقسوم —	بروزن کشت * ذی قیافت * هیئت * شکل *
« می ایچسانک اولماغیل اقسوم که	اقسوم —	آغیلانماق
پیردیریدی » که بو ایش اولدی	اقسوم —	اغیمتول
بیزینک دیر اراکینه یازوق	اقسوم —	آغر
	اقسوم —	افت

الاتو خانك	اچكى واکه چه	اقسين
برون * کوشه * محذب مقوس *	شوخ و جلفآت * یرامن * حياسز * حشرى * بی باک آدم *	آقش
اکیر * صمان * صابی * اوبی *	اغزدن ترشح و سیلان ایدن صو * جریان * سیلان * وریک روان *	آق قویروق
ایک کریشندن پرمقلى محافظه	چایک برنوعى * دنبه *	اقلاؤ
ایک اوزده پرمقلى پگوریلان حلقه *	او قلاغو * مهلاج *	اقلماق
یتیم * اوکسن * یکس * توأم * چفت *	جریان و سیلان و سیل ایک *	اق مسجد
او توروب آرام ایک *	ترکستانده طاشکنده تابع بر شهردر *	اقوشاق
توقیف و اقعاد ایک *	روسلا ایوم پروفسکی نو سیم ایتمشدر *	افوقق
چرخ اورمق * تدور ایک *	سیحون و سردریسی کنارنده در *	اقیرماق
چوریک * فرطولای دونک *	بورکک اورتیسی * پرنجک اوفاتیسی *	— صوفى —
شخص * آدم * انسان *	کورمک * بیاض اغا * خواجه سرای *	«خالقا توکدیم عبادت طاسنى»
بیوک برادر * اغا * بیوک قرداش *	بایله جق درجه ده قهقهه ایله کولک *	«سین توزر سین بنده نینک کم کاشنى»
کتورمک * آلوب وارمق * ایرشد برمک *	آقیتق * جاری ایک * یاش اقیرماق *	«قوللرینک بولغانسه عصیان لایقغه»
اوفق چیوی * لوفجه * دسار * پنجه *	اساله * دموع ایک *	«آقیر ورسین مغفرت دریاسنى»
قوی پنبه رنک * حضور * عند * نزد *	— صوفى —	غلبه لك * عسکر * کشف * جریان یری *
فریب * خدعه * یر * چامور *	«خالقا توکدیم عبادت طاسنى»	کشفه مأمور * عسکر بولکی *
طیراق * ترک پادشاهلرینک تمغالی *	«سین توزر سین بنده نینک کم کاشنى»	غارنکر * استیلا کر * باشی بوزوق سپاه *
— الله یار —	«قوللرینک بولغانسه عصیان لایقغه»	دوربی * مصقل * سوهان * اکه *
«اگر نبح ایستالار قایتارمغای باش»	«آقیر ورسین مغفرت دریاسنى»	چکیل دیک * چلیک و چوماق او یونی *
«کورونماس باش آیتلک آلدندا بر ماش»	غلبه لك * عسکر * کشف * جریان یری *	آبلا * بیوک همشیره * اغاچه * بوراده *
— نوای —	کشفه مأمور * عسکر بولکی *	چه تانیث ایچون کتورلمشدر * اکه *
«قانلار ایله عارضینی آل اینیب»	غارنکر * استیلا کر * باشی بوزوق سپاه *	— نوای —
«یوزیده کوزمر دینی خال اینیب»	دوربی * مصقل * سوهان * اکه *	«نی جان فدا که انا وانا اغا اچکی»
نیرنک * خالدار * بکلکلو * منقوش	چکیل دیک * چلیک و چوماق او یونی *	«ایا جیب بو بارچه محبتیکمه فدا»
شبی * برص * سیما *	آبلا * بیوک همشیره * اغاچه * بوراده *	
اوردک انواصیدر * باغرتلاق *	چه تانیث ایچون کتورلمشدر * اکه *	
ایضا *	— نوای —	
مختلف اللون * قاریشق * و بولاشیق *	«نی جان فدا که انا وانا اغا اچکی»	
ترکستانده وانا طول ده واقع بر طاغک	«ایا جیب بو بارچه محبتیکمه فدا»	
اسمیدر *		
غرابک برنوعیدر * تراغ و قرغه *		

الامان الاخان	الپ ارسلان
الاجاپشون	«نوابی» —
الاجوق	«خانمدين اييريب قيلغاندا توفراغ ايجره حبس * قتلًا لطفونك مين الامان والاخاندین جدا»
الاجه	غصاب * غارتكر * شق * يغماكر * ايك دفعه تزويج ايدبلان خاتون * بيوك فاره * وصحيان *
الاجه سرچه	ارقلرك ايكي كنارينه و سار محلرده تپه لر كي مطول نومسلنوب طوپلانان طپراق *
الاجي	—
الار	—
الارتماق	—
الاشا	—
	«الله يار» —
	«وجودينك خرمي ايرميش الاش» «الاشه كلكان اولتور ماس تلاشه»
الاشماق	—
الافاخته	—
الاق بولاق	—
الاقاراق	—
الاقارغه	—
الاقشماق	—
الاقاق	—
الاقورغان	—
الاكلنك	—
الاماق	—
الامان	—
الامان الاخان	—
	دونه دونه اسن ياغان بوران * قار و ينهور فورطته سي * بوره * تركستانده وانا طولده قبائك مسكن اتخاذ ايندكلى كبتقار و اوبه ز * بك قاريشق نقشلو برنوع ايليك قاش * ابلق * ابرق * برنوع چيل رنكلو سرچه * قاتل * جلاد * اولد يرچي * جان آليجي * ضميردر يعنى آنلر * ايشان * حدث و غيظدن كوزى تيره لنك * صرت * ظهر * ارقه * پشت *
	الامانجي —
	الانج —
	الانقرات —
	الانك —
	الاول —
	الاولاماق —
	الاولانماق —
	الاي بوزن —
	الايونتلى —
	الباقى —
	البستى —
	البوتو —
	البورفا —
	الب —
	الپ ارسلان —
	اسميرد *

آداب سولداب	الفور
التان	« الفان یارینک یاش ایکان »
آلتاواتاولا	« آداب سولداب یولغه سال »
آلتابی	بی حدسیونمک * مجذوب اولمق * اضطراب ایتک *
	— « نوابی » —
	« بیر قدح می بیر سطلار وه غایت افلاس دین * نیجه لعل قیمتی تاپقان کدا دپک آدارای »
	الداشمقی
آلتایق	یکدیگرینه فریب ویرمک * محایله ومخادعه ایتک *
التمش	الداغ
	الداغچی
	فریب * آل * خدعه * حیل * نیرنک * فریب کر * حیل کار *
	— « مثال » —
التوت	« حیل سی چوق آلی و آداغی کوب »
التون	« مکر ودغاتونی بیل بوی چوب »
التون بیلکا	الداغوج
التون تمغا	الداماق
التون موغ	الدامچی
الچین	الدکن
	الغت
الچی تاشی	الغوبیر کو
الچی	الغوت
آلچی	الغوجی
	فریجیلق * جابلوسلق * آل و فریب ایتک * خلاف سویله مک *
	فریجی * خدعه کار * مکار * خدعه * حیل * مکر * الدنمش *
	دوزکون * غازه * سفیده * الیش ویریش * الیم صاتم دادوستاد *
	اهالیدن حکومت طرفندن طوپلانیلان ذخیره و غله و خرج
	الچی * مشتری * طالب * آویجی اولان قوش * قاتل *
	— « لطیفی » —
الچیق	« دین و دل و عقید بولدی یغما »
آداب سولداب	« جان آلفوجی اول قراقینکز دین »
	چاپک * تیر * تند * الچی *
	آله جق شی آلفغه شایسته *
	الفور
	الغولینغ
قریمده پادشاه اولوبده خان بالیقده	
اوتورانده بو عنوان ویریلورایدی *	
التیشر * والتیسیده بردن *	
تلیکی بیوکلکننده بر حیواندر	
دریسندن کورک یاپرلر * پاچه *	
— « نوابی » —	
« روشن ایلار شعله اوستی دین	
کورونکان دودنی * دلبریم ایکنی را	
التابی بیله باشی داکیش »	
جکر * شش *	
ستین * شصت * ترکستانده طوائف	
اتراکدن برقیله اسمیدر * طلیعه	
عسکر لرینه عنواندر *	
شورش * انقلاب * قاریش قلق *	
طلا * زر * ذهب *	
منشور * فرمان یارلیغ پادشاه ترکیه *	
ترک حکمدار لرینک مهز و طغراسی *	
زربفت * دیای طلا *	
طوائف اتراکدن برقیله اسمیدر *	
طاغ اتکی * بر نوع شاهین کبی	
شکار قوشی * اندازه * کر * ذراع *	
کوکب الارض * سنک درخشان *	
اهک * اژه * حبس *	
البحج * آشیق اویونی * اصطلاحنده	
بک کلورسه الچی اولور * طاغک	
چچمه سی * اوستون * غالب *	
جاسوس * عیار * خفیه *	
یعنی الدادهرق م یالوارهرق *	
— « مثال » —	
« روی مالینکی دالفه سال »	
« ساچنی اولاب بیلکه سال »	

اللیق والی

الیس

— «نوابی» —

«صبر و قرار و هوشنی الما غلیغینک
نیدور * ای جانلار آفتی سنکا
جانیم دور آغولوق»

تیه * تل * کوجک طاغ *

ماشه * کیرا * دست پناه *

جمعیت * طولانمش * آنبوه *

قوچ * طاغ قوچی * ایغر * قویون *

خیر دعا ایتمک * تحسین و سپاس ایتمک *

— «نوابی» —

«سین دا ناز اولدی نوابی دانیاز
ایرماس عجب * کیم سین آنی فارغان
شایی سینی اول القامیش»

القیش ایتمک * تشویق ایتمک * دعا
و ثنا ایتمک *

— «محذوم قلی» —

«بخشی سوزه قولاق صالغین»

«سحر وقتی بیدار بولغین»

«بخشی لر دین القیش آلفین»

«عمرنک اریب زیاد قالسون»

چو جفی اویدرمق و قتی ایچون

سویلنان ترکی *

— «مثال» —

«ال له دیسم اویقو کلور»

«قادر ایکام رحی کلور»

کنک * ابسم * لال *

— «اکهی» —

«عیش بز می خجاری بیلا»

«تیلیم الکن قولاغیم ایدی کرک»

خسین * بنجاه * الی * الدیوان *

بهله * اوک * صاحب دست وقوم *

الفون

الفونجق

الفین

القاب

المقاماق

القیشلاماق

الله

الکن

اللیک والی

— «نوابی» —

«تون ایتاکی بالخیج اولوب آلی اول»

«آلی اول اما اینک الیداکول»

ترکستانک شمال جهنده اویفور

قبیله سی و مغوللرینک شهریدر *

باغداش قورمق * چارزانو اوتورمق *

ایکی رنکلو * دورنک *

اکرک اسبابی * لوازمات زین *

اوچجی پدر * جد * بابا *

جنکیر خانک اوچجی جدی قبل

خانک اسمیدر *

ترک ابن یافت ابن نوح علید السلامک

اوغلونک اسمیدر * تاتار خان و

مغول خان النجه خانک اوغلیدر *

اتشک پرتوی * شعله سی * حرارتی *

عندنده * نزدنده * حضورنده *

— «مثال» —

«ساقی ادب شرطنی آماده طوت»

«النی داتوقوزیو کونوب باده توت»

اریک * بیانی معطر برمیوه در *

حال * کسب * ایش * شغل *

نوداله مجذوب * مجنون * پنی اوینامش *

— «نوابی» —

«بنفشه نینک نیجه بولیش دماغی

مونجه الوق * که خطینکاسینک

اول هندوی ایرور مایروق»

اوکک صابی * چوپ تبر *

برنوع میوه در *

اوزاقی * بعید * دور *

المالغ

الماشفورماق

المجق

الملل

النجق

النجیل

النجبا

النکک

النی دا

آلوج

الوس

الوق

الونک

آلیا

الیس

ان اند	اماج
صو طولانی و دکرمانی چورمک اوزره حیوانک باشنی باغلا دقلری اغاج * برنوع کیه * ودوا * برنوع اغاجدر * اجیک * ثدی * پستان * مه * — « مثال » — « اولانکیکنی من ایتیپ اوخشاتامان » « تاشتیک اجا کینکنی یو مشاتامان » طائفه ترکایه دن برقیله اسمیدر . خوارزمدہ مسکوندرلر * امک * سعی * جهد * رنج * زجت * وامکله مکک * — « نوابی » — « بیر دایوری آلماسی دایرشک » « ورزش قیلییان کیچیک دین امکاک » امکملک * صغری صاغق ایچون اولمش طاندنک دریسنی صمان ایله طولد یروب یاننه قویدقلری شی * وصورت * کوچک حبه * اصلی مغول لساندن ماخوذدر * امن هوش دیمک اولوب آخرنده کی کافی دخی حرف تصغیردر * چیمسون نریدر پامر طاغلرندن ظهور ایدرک بدخشان بلخ و بخارا مضافاتیلہ و خوارزمی اسقاواروا ایتدکد نصرکه ارال دکرینه منتهی اولیور امویه دریا دخی دینلور سیچون ایله برلشور . زنده * دیری * حی * مفاصل * بند * بوغوم *	— « مثال » — « الیس طاغدن آشورملی » « قرق کشتی یه تاپشورملی » « دشمن کورسا یاشورملی » « یغلا ماکین جکی جکی » معاوضه و بدل ایتک * مونس اولاق * دوستلق ایتک * مبادلہ منابه ایتک * الیش ویریش * اخذ و عطا — « نوابی » — « الفالی دنیا عروسین ای که سایتیک تقد جان * عمر سایتب مرک آلیب بول نیچوک آلیغ ساتیغ * ال * ید * دست * ایکی رنکلو * قدرت * اقتدار * قوه * پیشانی * جبین * جبهه * سوتلومه * اشاغی * تختانی * پستی * معاش * وظیفه * آله حق * علوفه * تنخاه * — « مثال » — « آلوغ و سالیغ بیلان منلا و خواجه بارچه نی * یوز جفا و جور ایلا افساد قیلاق ارزیماس » صالحیاق * — « مثال » — « بومهد الوانجیغه قیلغان نکارش » « بویانکلغ قصه غه بیردی کذارش » دوا * علاج * درمان * تیموردن معول شیارآلتی * فرج * هندستانده برنوع لذیذ میوه مک اسمیدر * هدف * نشانه * — « کامل » — « سین بولوب تیرطعنه آماجی » « تاپدی الطاف شاهنی راجی »
ام افاج —	الیشمباق —
ام اوتی —	الغ ساتیغ —
امان قرا —	الیک —
امجاک —	آلین —
— « مثال » —	الینی —
امرالی —	الوغ —
امکاک —	الوانج —
امکاکلاماک —	ام —
املوک —	اماج —
امنک —	—
امودریا —	—
امیدون —	—
ان اند —	—

انداق و انداغ	انگفت
انا — والده * مادر * اشته * بوراجقده دیمکدر * انا کده یورانا کورندی کبی *	— «خسته نوایی» «که ملکی انداغ و آینی مونداغ»
اناماک — ایکدیش اخته ایتک *	«سیاهی انداغ و نمکینی مونداغ»
اناماک — حیوانی اخصا ایتک *	فرغانه قطعه سنده مشهور بر بلده
انبور — کر بدن * قیصاج * اکویرینه دخی مستعملدر *	انسان — اسمیدر نام قدیمی سی اداق در * افغانستان قطعه سنده هراته قریب بر شهر اسمیدر *
اناکه اناکا — والده مقامنده * اوکی مادر * دایه * حکمدارک * والده لغی * مرینه *	اندوز — پیل کوش * راسن دنیلان اغاج یعنی اردج نوعدن چالی * ارچه
انبه — سوت انا و دایه سی انا که کبی ایسه ده خاتون اولق شرطدر *	انیدیق — قوردو کفتاردن طوره یان حیوان *
انبه — هندوستانده بر نوع طائلو قوقولی میوه اسمیدر *	انیدیب — بلاهت * بلاد * ادراکسزلیق * قور عقل *
— «نوایی»	— «مثال»
«طاس لارساز ایتیپ ایدی مقبول» «نیجه دا انبه نیجه دا تبول»	«ساقیامی حدتیدین عقلز اندیب دور»
انت — اند * قسم * عهد * پیمان * سوکند *	اندینه — اورادن * اویردن *
انت ایچماک — عهد پیمان ایتک * عین و سوکند ایتک * عهد لشمک * معاهده ایتک *	اندیز آتیز — چالیمق * ترلا * ویرجه یر *
انتلاشماق — عهد لشمک * معاهده ایتک *	انغیش — دوزکون *
— «مثال»	انفعال — آوده مستعمل بر نوع بیوک اوق *
«هرکیشی آنت ایجیدی شرارت بیل» «کذب ایسد دفع اولدی کهارت بیل»	انقره — اوقک اوجی * برملکت اسمی *
انتوتای — طائلو * شیرین * حلاوتلو *	انقوت — سرخاب * قیزیل * قازدن بیوک بر قوش *
انچا ایچه — اولقدر * اورته *	آنک — درک * فهم * عقل * ذهن * مدرکه *
انچیلایین — آنک کبی * آنجنان *	انگماق — زنده کتورمک * ذکر تذکر و یاد ایتک اکا *
اندا — بر قبیللک دیگر قبیللکدن قیز المده سی *	انکا — اکا قدر * اولوقته قدر *
— «حکمت» «درویش من دیب طاعت قیلور» خلق ایچنده * ریاقلیب یوکوروب یورورانده مونده *	انکاچه — چنه * زرخدان * چکه *
اوراده کی *	انکدماق — کین مترصد اولق * پایلامق *
اوله * اومرتبه * اودرجه *	ایضا *
انداغ —	— «نوایی»
انداق و انداغ —	«خلوتدا انکا بونوچه لارایش» «انکدیب اناسی کین دا ابرمیش» دوزکون * وغازه * سفیده *

ایقماق	اوپچین لیک
انکلاک —	ایق —
انکلاماق —	این —
انکلاماک —	آو —
ذوق * ذکاوت * ادراک * تفهیم * فراست * ادراک * تفرس * فهم ایتک * خاطره کتورمک * یادلامق * تفهیم تعلیم شرح و بیان ایتک * « مثال » —	حقیق * یقین * شهادت * کرچک * بوزولیان طوپ * فاش وامتعه * صید * شکار * بیرآو * برنفر * بر شخص * بریسی * « نوائی » —
« تاپسا هر کیم پرورش کیم شور سودین ماه و سال * قایدا ممکن انکلاغای کیفیت آب زلال »	« سکندر صفی دین بیراوسوردی رخش * اینک دیک که نوشکای چاقین دین درخش »
انکسیر —	اوا و بکا —
انکسزین —	اوالانماق —
انکیرماک —	اوبا و اوبه —
انابی —	اوبان —
انکیز —	اوبای جوبای —
انلیدور —	اوبلاک —
انماچی —	اوبوچین —
ان —	اوبوسون —
« نوائی » —	اوبوک —
انوک —	اوپ —
اینجوک —	اویا و اویه —
ایقماق —	اوپچین —
« ان بوجهتدین خطا ایلدی » « که شه بویروغیدین ابا ایلدی » وحوش یاورسی * وطنهسی * یحاق * سکین * کارد * بیومک * نشو و نما بولمق * کسب اقتدار و تحیم ایتک * « نوائی » —	« دل بالیغ کور کوزوب کیرکیل قوجاغم ایچره کیم * جرماشیب پلنکفه هر دم سول و ساغیکنی اوپای ریه * شش * اوفکه * اسلحه * وسپر * زرخ * زرخلی * ساوت * « نوائی » —
« یکیک ایکاج ایتی نفسینک ایتقما دین اولتور * که اولتور ورسینی چونکیم اولالا اول بدخو *	« ولیکن اوشو پیکر پای تافرق » « بولوب اوت دیک همور اوپچین اراغرق »

اوتاغ و اوتاو	اوتغوزماق
اوپر ائماك —	اوتاغه — تاج * ومحاربه ائناسنده باشه نصب ایلدكلری توك وجیغه * « مونس » —
اوپر وك —	« باش اوزره اوتاغكده كوهرمو
اوپر و ماك —	ایكن آيا * یا آيغه قران ايشكان
اوپر و لماك —	اخترمو ایكن آيا * پیانجی * اجنبی * غریب * میان
اوپكا —	اوزته * اوته کی * بروکی *
اوپكالاغماك —	پكن كون * روز گذشته *
اوپماق —	اوتاکی كون —
اوپتاق —	اوتاماك —
اوپماك —	اوت اغاسی —
اوپوشماك —	اصلی اوتاق اغاسی اولوب قزاق
	وقیرغیزرؤساسنه دینیلور * خانه باشی *
	محل اقامت اوتوره جق یر * منزل *
	نشین * آرام گاه * متقاعد *
	پكیده تركستانده بر موقع وترمذ شهرینه
	دخی دینور * برقبيله اسمیدر *
	برابر * ومقابل * ومواجهه *
	« نوائی » —
	« اندا بیایب کیم بولوبان اوتروسی »
	« هر نیجه كوز سالسا باقا كوركوسی »
	یلان * كذب * اراجیف *
	اوتغق * حجاب شرم حیا ائتك *
	« نوائی » —
	« یار ایرنی یيله قیطانکیز ای قندشكر لاف »
	« چون آب حیات اوتغایب اندین
	یاشونوب دور »
	الندن دوشورمك * غایب ائتك *
	یكلمك * بوتلك *
	« نوائی » —
	كل اول اوبونقه چوهوس كوركوزوب
	جیبی داغی خرده لارین اوتغوزوب
سالمك * نایدید اولمق * محو اولمق *	اوتاغ —
جوف * مقعر * چوكوك * اویوق	اوتاغ —
قویو چوكك * باتق *	اوتاغ —
اویولمق * چوكلك *	اوتاغ —
ریه * شش * اوفكه *	اوتاغ —
طار یلق * حدث * وغضب ائتك *	اوتاغ —
ستر واخفا ائتك * قپامق *	اوتاغ —
قپاتماق * پنهان ائتك *	اوتاغ —
بوس ولثم وتقبیل ائتك *	اوتاغ —
بربری ایله معافه ومصافحه ائتك *	اوتاغ —
« غایب » —	اوتاغ —
« یاریمك حالین سورایین »	اوتاغ —
« بیر قانچه اوپوشن بیرایین »	اوتاغ —
« تویغونجه یوزون كورایین »	اوتاغ —
« دردیغه درمائی كیلنور »	اوتاغ —
خستلق * علت * مرض * بیمارلق *	اوتاغ —
آتش * نار * نبات * علف * چایر	اوتاغ —
اغوزهر * سم * كچ معناسنه دخی كلور *	اوتاغ —
« نوائی » —	اوتاغ —
« بقا سرچشمه سی ظلمتده دیرلار	اوتاغ —
یوقكه اول ظلمت * سكندر آهی	اوتاغ —
اوتیدین بیغنهان دود حرماندور *	اوتاغ —
ماوری * اوته طرف * واویان *	اوتاغ —
اوته طرف * قارشو * اول جانب *	اوتاغ —
طوائف اوزبکیه دن برقبيله اسمیدر *	اوتاغ —
اردو وکیل خربی * الای امینی *	اوتاغ —
اوتدنبورو * من القدیم *	اوتاغ —
اوطه * طارم * خرگاه * چادر * كبتقه *	اوتاغ —
« مونس » —	اوتاغ —
« چرخ كوك خرکهیدین بولماس	اوتاغ —
ایدی هیچ غمی * بزم می توتساق	اوتاغ —
ایكولان قورویان بیراق اوتاو *	اوتاغ —

اوتوچی		اوتلاغ	
<p>« مثال » —</p> <p>« غم و درد ز ندانی ایچرا کونکل کا »</p> <p>« توشوبسا و تلاش او تلاش گرفتار لیغ »</p> <p>« حلفزار * مرعی * چراگاه * پایر *</p> <p>آتش یاغی * آتش اورمق * الاولامق *</p> <p>طوتشدرمق * آتش لمق</p> <p>ارعاورعی ایتک * چرا ایتدرمک *</p> <p>بر نوع شکل قوشی * کرکس *</p> <p>اوشاق قپان *</p> <p>چراگاه * علولنش * آتشی * آتشین *</p> <p>« آکهی » —</p> <p>« جانم اور تاندی سینینک اوتلوغ</p> <p>جالینکی کوروب * کونکوم ایچره</p> <p>توشدی اوت رخسار آیینکی کوروب »</p> <p>سه بر که دینلان کپاه اسمیدر * یورونجه *</p> <p>طوز قوپارمق * غاب مظفر اولمق *</p> <p>یکمک * قیلرینی کیدیرمک اوزره پر</p> <p>دری پی آتسه طوتمق *</p> <p>« مثال » —</p> <p>« اوتور چرخ دین رفعتی پابه سین »</p> <p>« یتور دهر غه عدلی نینک سایه سین »</p> <p>آسمق * کچمک * صاومق * عفو</p> <p>ایمک * الحان و تغنی ایتک * اوتورمک *</p> <p>کچورتمک * آشدرمق *</p> <p>« راجی » —</p> <p>« دیمان اول آهی هجرایدانی نوع</p> <p>اوتار آهی ویلیک * تون کون چیکارمین</p> <p>تیمایین افغانلر افغان اوستینه »</p> <p>اوتوش * الحین * قغنی * تازه بغدادی</p> <p>صابلری که آتشد * بیشوریرلر *</p> <p>قیر قجی برنده * کسچی * قطع ایدیچی *</p>	<p>اوتلاغ —</p> <p>اوتلاماق —</p> <p>اوتلاماق —</p> <p>و اوتقارماق</p> <p>اوتلکو —</p> <p>اوتلوغ —</p> <p>اوتلوکانی —</p> <p>اوتماق —</p> <p>اوتماک —</p> <p>اوتمه —</p> <p>اوتوچی —</p>	<p>اوتورمک * کچورمک * امرار</p> <p>اجرا ایتک * از بردن او قومق *</p> <p>تشیع ابعاد ایتک * و کتاب مقابله ایتک *</p> <p>« نوایی » —</p> <p>« کوپ ای کل اورمه بلبل جانیه</p> <p>بیداد طارینک کیم * سین و مین دیک کل و</p> <p>بلبل نی کوپ اوتکار دی بو بوستان »</p> <p>سبب و علت ایچون بر شیشه راجع</p> <p>و متعلق * اجل * سبب * دائر *</p> <p>اوتوشدیرمک * کچیشدیرمک *</p> <p>امرار ایام ایتک * یشامق * تقلید</p> <p>ورقابت ایتک *</p> <p>« نوایی » —</p> <p>« فامینکجه سرو تقلید ایلان تابقی</p> <p>شکست * بو سزا دور کیم ینت سرو</p> <p>سیی هه اوتکاتور »</p> <p>حدید * شدید * کچیجی * سریع *</p> <p>قاطع * کسکین * تیر *</p> <p>کچورمک * آشورمق * ارسال ایتک *</p> <p>« نوایی » —</p> <p>« کنج امید بیر لایعمرین اوتکو زیب</p> <p>« هر دم اول ویرانه بیر این قازیب »</p> <p>طاهر * آمر * مؤثر * اوقک تیوریری *</p> <p>« نوایی » —</p> <p>« تیر باران غینک جان و کوکل دین</p> <p>اوتقی * الله الله نی بلا بو یاغین</p> <p>ایر میش اوتکون »</p> <p>بول * کچن * عابر * دونده *</p> <p>خرس * دب * آیو * آبق *</p> <p>طرف * یان * قسم * قطعه * طبقه *</p> <p>مرته * آزار * اندک اندک *</p>	<p>اوتکارماک ✓</p> <p>اوتکاری ✓</p> <p>اوتکار یشماک ✓</p> <p>اوتکاتماک ✓</p> <p>اوتکاور ✓</p> <p>اوتکوزماک ✓</p> <p>اوتکون ✓</p> <p>اوتکونجی ✓</p> <p>اوتکه ✓</p> <p>اونلاش ✓</p>

اوجالاسی	اوج	اوتور	اوتورکو	اوتوزالتی	اوتوزایکی	اوتوزماک	اوتوشماک	اوتوک	اوتوکچی	اوتون	اوتونج	اوتونماک	اوج
پشت * ظهر * پناه * ملجا * ارقه * پیوک * کبیر *	اوپچا	خیمه * خرگاه * میت * بدوی *	نشینگاه * آرامگاه * حاضرلش	خیمه و کبته *	خطوط * قرن *	«نوائی»	«قبل نوائی هم اول خط بیلا	عازم یارب * کیم بیرا ویانیدین	ایریلدی اوتوز آلتی خطوط	طوائف اتراکدن برقیله اسمیدر *	ودیشلرک بجموعدن کنایه در * عدد *	کچیسورمک * براقیسورمک *	«نوائی»
«نوائی»	اوجار	«ساجیب یوزنوع کلدین دانه اندا	«چوساجتی کام قویمای یانه اندا	«اوتوزمای وقتی دین بر لحظه سوبین	«طمع ایلاب بوسودین آبروین	سرود الحان تفتی ایتمک *	جزمه * ادیک * مزده * وحکایات	«نوائی»	«حلقه زرین قولاغ آرایشی	«کینک اوتوک اولدی ایاغ آسایشی	قوندره جی * جزمه جی * کفش دوز *	اودون * حطب * هیزم * همیه *	اودونج * قرض * بورج * ویره سی *
«فی دی اولجه اول خوان قپاسی ایدی» که توقوزمینک آت نینک اوچاسی ایدی	اوجاراق	التماس رجا و نیاز ایتمک * استرحام	ایلمک *	«نوائی»	«شهر ایچر ایور و تماس بیزی یارینک	قهری * ترک ایده لم اول ماهینک	اوجتدن شهری	اوجاش	اوجاشماق	اوجاغ	اوجا	اوجا کو	اوجالاسی
برنوع حطب * بازار * مهلت * اوپر اوچر * طیور * سفینه و کیمه * اوپورمه * بادبرک *	اوجارکو	اوجتدن شهری						اوجاش	اوجاشماق	اوجاغ	اوجا	اوجا کو	اوجالاسی
اوج وکنار و یوکسک محل * بالاتر * اگر اوزرینه قونیلان یاستیق *	اوجاش	اوجتدن شهری						اوجاش	اوجاشماق	اوجاغ	اوجا	اوجا کو	اوجالاسی
نزاع * عداوت * مباحثه * جدال * بلند و پست * بر ریسنه سردسویک * بخشه طوشماق * ادعایه دوشماق * مخاصمه و عداوت ایتمک *	اوجاشماق	اوجتدن شهری						اوجاش	اوجاشماق	اوجاغ	اوجا	اوجا کو	اوجالاسی
«نوائی»	اوجاشماق	اوجتدن شهری						اوجاش	اوجاشماق	اوجاغ	اوجا	اوجا کو	اوجالاسی
«آغزینک بیلاپسته اوچاشور یچلغیدین وه * بیلان که اوشال آغزی آچوق قایدا بوتوبدور»	اوجاش	اوجتدن شهری						اوجاش	اوجاشماق	اوجاغ	اوجا	اوجا کو	اوجالاسی
اوجاق * آتشدان * هیئت خاندان * برقیله خلقی * اصحاب جنجه نک کردانلرینه آصدقلری زنجیر * وقت *	اوجاغ	اوجتدن شهری						اوجاش	اوجاشماق	اوجاغ	اوجا	اوجا کو	اوجالاسی
نار اغاجی * صلب آلتی و محلی * بخارا مضافاتده بر موقعک اسمی * برنوع کیه اسمیدر * یورونجه *	اوجا	اوجتدن شهری						اوجاش	اوجاشماق	اوجاغ	اوجا	اوجا کو	اوجالاسی
تکیه * تخت * صدر * طوان * وظام * هودج * پیشگاه * بالا *	اوجاق	اوجتدن شهری						اوجاش	اوجاشماق	اوجاغ	اوجا	اوجا کو	اوجالاسی
اوپچسی	اوجا کو	اوجتدن شهری						اوجاش	اوجاشماق	اوجاغ	اوجا	اوجا کو	اوجالاسی
اوپچسیده	اوجالاسی	اوجتدن شهری						اوجاش	اوجاشماق	اوجاغ	اوجا	اوجا کو	اوجالاسی

اوپچودی	اوپچورماق
اوپچان	« مثال »
سفینه * کمی * پرندہ *	« اول پری اوچقوسی رعنا لیدین » « آدمی موچمه بولور مورعنا » پچی * بز * سرکہ * اوغلاق *
« مثال »	« نوابی »
« اتام کیت دیکانده کیتغای ایدیم » « مال نیک شیرین لیک نیک تاتغای ایدیم » « اوچانده آلتی آی یاتغای ایدیم » « از لده قسمتم صوغه غرق اولدی » اوپچیده * اوچ عدد * اوچ نفر *	« طرفه سقالین آمیبان کولکودیک » « ایکی ییغاج اوزرا چقیب اوچکودیک » « مثال »
اوپچاو	« مثال »
« چقیب شهرزاده بیرلا شاه ایکولا » « وزیر کاردان بیرلا اوچاولا » « ملاقات و تصادف ایتمک راست کلمک »	اوجلاماق
« مثال »	اوجلیب
« خوش تورور بیر تیره شای ایکی یاری اوچرا شیب * قانوشوب بیر بیر لارین محکم قوجوشوب ییغلا شیب » تصادف ایتمک * راست کلمک *	اوجا
صوک و قتل * مؤخر زمان * اوجور دخی دیرز * فال نیک *	اوجاق
سریع السیر * طیار * وایجدون باغی * برنوع عجوف اغاج ایکی اوچ قات قابو غی واردر * سه طبقه *	اوجماک
ملایمانه و طرز عجبانه ده معامله ایتمک * بونوع اوج دیللی اوقدره سه شاخه * ترکستانده بر بلده اسمیرده آشمیمان * شراره * قیغیلم * آتش کیسی *	اوجمان
« نوابی »	اوجغورماق
« ییتی دوزح آنده بیر اوچقون کچی » « سیکر اوچاق آنده بیر شودرون کچی » شراره پاش * سریع السیر *	اوجور
اوپچونلوق اوپچووسی	اوجورماک
	« کوز پیل کونکوم کابولیش کویا و صلیک چاغی * کیم کوز و مینک * اوچماغی تیر اولدی کونکوم سالماغی » سونمک * منطقی اولمق * کول اولمق * صالنجاق * الوانج * دولاب * چرخ فلک * بران ایتمک * دیک * دیوار و یارودن دوشرمک * ترقیش ایتمک * فالک راست کلمسی * اصابت سعد * برکت * فال خیر * وقت هنکام * اطفای ایتمک * سوندرمک * « آکھی » « جان و نیم الم او تیغه کویدی سربسر » « اول اوت نی التفات سویدین اوچور مدینک »

اوخشاش	اورا
— « دیگر مثال » —	بكرمك * مماثل اولمق * تلطف ايتمك مدح و ثنا قلیق * مساس ايتمك *
« آهی یلی تو فراغین اوچورسا » « اشکی سویدین اوتین اوچورسا »	اوخشوش
اهون * ارزان * رخیص * ارزان اولمق * فیانی اکسیلک *	اوخلاماق
تخاله * ام الصبیان خسته لی * کوزده اولان خال و نشانه * طوائف آراکدن برقیله در * معاینه و تفتیش * بادبرک * اوچورتمه * طیاره * خواموش * یاریم سونش موم و آتش افسرده * سونش یازو *	اوچوز — اوچوزلاماق — اوچوغ —
— « مثال » —	— « حکمت » —
« بولوب پروانه دیک اطرافیه جمع » « ولی اول یاقیب انداق کیم اوچوک شمع »	« خالقیم دین خبریتدی شا کر بولدوم » « هرکیم سوکدی بلکه تیپتی صابر بولدوم » « بوعالمده هیچ اوخلامای حاضر بولدوم » « های و هوس ماو مینلیک کیتتی دوستلار »
لان از بهر سبب بیان ایدر * ایچون بودنیا دار دنیا *	اوداک — اودلک — اودم — اودور — اور —
— « نوائی » —	تضییع * اودهیش * جزا * محجوب * خائف * یورکنز * خانه * او * دیوار * بیوت * یوم * روز * کون * نهار *
« میدین ایر یلفان بلا و دردا و چونمو یغلا بین * یا انکا کیم باریان اغیارله قایلدی یار »	خندق * شهر و قلعه ویرانه سی * اوکی خندقلی طایفه * برج و بارو * صدر * بالا * مرتفع محل * یوقوش * و سنکر و توسک * اوربکی قلعه بان *
ترکستانده واقع بر شerk اسمیدر * میزان ییلدیزلری * ترازو * قولاج * بر قری * ایکی کر *	— « نوائی » —
اثواب * لباس * اشیاء * تنسیب لایق روا کورمک * بکرمک * — « لطیفی » —	« خرامی اور کاچیقماق داتو تون دیک » ایکیرماک وقتی دشت اوزراقویون دیک طلیعه * اوزاقده قالان قول * حفظ غله ایچون یرده قازیلان محزن * وانبار زمینی *
« نایجه خورشید ایاقینک بچید سیدین فرق بار * قایسی نادان اوخشاتور چانا یوزینکا ماهنی »	اورا — اورا —
مانند * مثل * شبیه * بکرمک *	حرف ندا تعجب و تحسین ایچون مستعملدر * ات کوستی * فکر و خیال *
اوخشاش —	

اورت

اورغوشتك

اوراتلاشماق

عسكرلك قوندىقلىرى مجلده
يكدىكرلىرى طابق اوزره باغرىشلىرى
حين نزولده عسكرلى يكدىكرلىرى
چاغرىشقى *

اوراتلاماق

لايعنى سوز سولتك تخمين كشف
تصوير مسئله ايتك چشور لغوديك
دوكلك ضرب ايتك زرعى يچمك *

اورار

— « مثال » —

« مزرع دهرغه سايچ لطف ايله
احسان تخمى * هر نه ايكسانك
انى اوق چونكىم اورار سين آخر »

اوراز

سعادت * بخت * اقبال * تجلى *
طربان * داس * تركستانده بر رتبه در *
چرتلاق * اوجاق چكر كه سى *

اوراق

طويلامق * اوراقله يچمك * حصار *
صفت * پشه * كسب * مقياس *
اولجى * تناسب * اوران ايكى قاعده يه

اوراق قوشى

اوراماق

اوران

منحصر اولوب برى هر طائفه نك
كنديسنه مخصوص اوله رق بلله ديكى
اوران ديكرى بشون اردونك
انتخاب ايلديكى اوراندر محاربه
انساننده هر كس كندى قومى
بونكله ييلورل ايمش *

اورباغ

خير صولو دوشدبكى وقت قابنه
پاشماق اوزره سريلان اون *
توك چيچمقى * نباتات نمو ايتك *
سوقاقى * مجله * فارسى كذر *

اوربرماق

اورام

اورت

نار * سعير * زهر * آغو * خاكستر * حريق *
— « نوايى » —

« بولوم اوزره منزل چو بورت ايدى »
« چيقاريم بليك ايلك اورت ايدى »

اورتا

اورتاجى

اورتاجا غلغ

اورتاماك

اورتاماك

وسط * ميان * بين * عدل *

توسط * ميانجى * قلاوز *

حد وسط * معادل *

باقق * احراق ايتك * قاورمق *

ياقيلوب قاورمق * حد تلتك *

— « نوايى » —

« بار دور نوايى بى كسى عشق ايجره
انداكيم خسى * چنون اورتامديك
آنى بسى دوزخ كا كويدورمايانا »

يانيق * محروق * سوخته *

قياق * لحاف * سرپوش * غطا *

سجاق * هندستانده پر كنه * خرابان

و بخاراده تومان * فرس ايجنده

پايه وزينه * وزديان * اردو وخيمه گاه

سلاطينم اطلاق اولنور *

عسكرلك قوندىقلىرى محل * قوشون *

لشكر حرم سلاطين *

سلاطين حرمخانه سى * اريكه *

حرم كنجدايى * حرم اغاسى * ناظر *

سندان * سلوى اغاجى * وارچه *

چاهل * نادان * معاند * غضب ايدلمش *

— « مثال » —

« خدا اورسا كيشنى سخت اورغاي »

« سقرغاياتقوتيك يك تحت اورغاي »

روس * وروسيله * مسقوف * اسلاو *

طيشى * مؤنث * ماده * زوجه *

— « الله يار » —

« تجريددين قاچينا اى وفادار »

« يمان اورغايچى غه بولمه كرفتار »

فن موسيقده * بر نوع سروددر *

شرقى * تركى *

اورغوشتك

اورغوشتك

اورماق	اور کورماک	اورکوج	
اورکله مک * خم اولمق * — «نوابی» —	اور کورماک	— «نوابی» — «وه که اول آی حسرتی دردی و داغ فرقتی * هم ابرور جانیمه ارغوشتنک حیاتیم آفتی» طمار * ریشه * طناب * — «مخدوم قلی» —	اورک —
«بولوت ایلار رطوبت اول صفت فاش» «که نرکس اور کورار سالیب قوی باش» دُرَت طولاشمق * دوران جولان ایتمک * منقلب اولمق * دونمک * — «امیر» —	اور کولمک	«کیمده دوریل بیر وکوکینک قوتی» «ای وکون یولدوزینک اورکی کیمده دور» چادر * خیمه * خرگاه * ثریا * پروین * قلعه خندق * طایفه * استحکام * تعلیم تدریس ایتمک * الیشدیرمق * — «نوابی» —	اورکا — اورکاریم — اورکاتماک —
«عشقی سیدین اورکلای کور زورایکان» «بیریمز نقشبند ولی پر زورایکان» «بیر اشارت بولسد قاشینک دین سینی» «اورکلای یوز قاتلا باشینک دین سینی» طوفان * فورطنه * طلاطم * امواج * — «نوابی» —	اور کون	«بیرآه ایله کول بولدم ای چرخ تیلاب تاپیب * فرهاد ایله مجنونقه عاشق لیغ ایشین اورکات» خوار * تیکان * جنک * مغیلان * خائف * قورقاق * وحشی ترسند * عنکبوت * اورومجک * عکاشه * — «نوابی» —	اورکاسون — اورکاک — اورکامچی —
«درد کور کیم ایستاسا کیملاک غم سورماقغه یار * راضی ایرمان کیم سرشکیم سلی نینک بار اورکونی» خوف * دهشت * تلاش * صعود ایتمک * چیقماق * عروج ایتمک * — «نوابی» —	اور کونج اور کوماک	«دوستینک آلیدا بیردیک پست خیبر قلعه سی * دشمنینک دفعی غه اورکامچی اوبی حصن حصین» اورغان ایپ * خلط * ارغامچی * اوکرتمک * البشمتق * تعیم ایتمک * ازبرلمک * پروین یلدیزی * اولکر * ثریا * خیوه خانلغده یئنی وکهنه اورکنج نامیله ایکی شهرک اسمیدر * خوارزم وخیوق دخی دیرلر * کوهان شتر * بورونده اولان یومری * آتک یالی * سرشانه * برج *	اورکان — اورکاتماک — اورکاو — اورکنج —
«که اورلاب چرخ طاق غه مینارلار» «که اینیش لابییتی بیرکا اینارلار» نمرقند جوارنده برشهر اسمیدر * نسج ایتمک * رفو ایتمک * وپیوند * دوه یوکنندن منسوج برنوع عبا * اتراکدن برقبیله اسمیدر * ضرب ایتمک * — «نوابی» —	اور کوت — اورماک — اورماک — اورماق —		اورکوج —
«موزن کعبه طاق اوزرا کلبانک» صداوردی * برهمن دیر ابوایدرا آهنک صنم چیکتی			

اورونجی	اورونماک
<p>محاربه * مر ازمه * مجادله * جنگ * دوکوش * اوزوش * — « مثال » — « جهان ایلی کر اوروشون وکر یاراشونلر » « کدنی اوریشم الار بیر لارنی باریشم » دوکوشمک * محاربه منازعه ایتمک * — « مثال » — « چرخم طناب تاشلایدور » « بیر بیلانی باشلایدور » « کونداشلیغی قوروسون » « کونده اوروش باشلایدور » تخم * جنس * سلاله * آل * شعبه * تیره * — « الله یار » — « اوروغ لوغ من دیه تانکلا اوروغ بار * حساب و نامه و وزن و سوروغ بار » قسم * اقربا * تعلقات * جماعت * — « نوایی » — « چارلاتی روان اوروق قایشین » « سالدی ار اغه اول ایش کینکاشین » خلط * کوستک * زرد آلو * قیضی * شمش * منزله * جیش * ریشه * — « مثال » — « اوروک لار رنکی تام آلتون عیاری » « مزه سی دور عسلدین کوپ اوتاری » فن * عسکریده * ملکه و مهارت * نصارانک * برفرقه سی * فقیر * سائل * کدا * — « مثال » — « اورونجی دیک دولاشمه دربدرسن » « قناعت ابله دایم کامورسن »</p>	<p>اورمه — اصیحا ق صودن چیقوبده صفوق صویه کیررکن بدنک اوزرینه چیقان قبار جقلمر * آبله * اسپرمه * بافته * ترکستانده واقع برقریه اسمیدر * اورمیتن — اورون — عوض * بدل * جای * مکان * محل * رتبه صاحبنه مخصوص اولان مقام تشریفات * — « مؤنس » — « اویله بی پروا ایرورسینک کیم قاشینکفه یالواریب * هر نیجه حالینی عرض ایتسام بیرى توتماس اورون » اورناک — نمونه * اورنک * نسخه * مثال * صورت * رسم * قلیق * اورناتماک — اوتورتمق * تملشدیرمک * اورناشدرمق یرلشدیرمک * جایجا قویتمق * — « مثال » — « ایکی یاندین قول جایل بیرک بیرک انداغ چکیب * کیم ینه بیر بیردین آیر یلاس مثل لیک اورناشیب » اورناماق — اورنماق — یر ایتمک * اوتورمق * جایکیر اولمق * اوتیه برویه کندینی اتحق * چالمق * تلواسه ایتمک * سنده ملک * اورنوقاق — علی العجله فوراً ایش کورمک فجاءة اولمق * بغنه بر ایشه توتولمق * — « مثال » — « ایشینکفا ایتمه تعجیل آفتی دور » « هم اورنوقاق شیاطین صنعتی دور » اورو — زراعت ایچون صقلنمقده اولان تخمک محافظه سیچون قازیلان یر * اوروت — یورت * آرام محلی * منزل * مرحله * اوروتماق — نزول ایتمک * مکان انتخاب ایتمک * دکلمک * مکث آرام ایتمک *</p>

اوزاك

اوزكا

اوروندلاماق
اوروندوق

انتخاب و تعیین اینک * آیرمق * سیچمک
اگرکاسابی * لوازمات زین * جبدوق

— « مثال » —

« آق ایردی چو صرصر تیز رفتار »
اوروندوقیغه جوهر ایردی خروار
پارلاق * لامع * خیمدک اورتدسنده کی
دلیک * روزن *

اورونک

حقیق * طورون * نسل * صاحب مقام
ورته * بدل و عوض *

اورونلی

ستون * یردن قازمه انبار * امر اورنک
بخارانک سمرقند طرفده خجند
قریب بر شهرک اسمیدر * استروشن
قویروغی قالمیق حیوان *

اوره

اوره تپه

اوروی

ایچ * مغز * جوهر * قلب * فصیح
ماهر * اقربا * یلدک * آشنا * قطع و
قوپرمق * طوائف اتر اکدن بر قبیل
اسمیدر *

اوز

— « نوایی » —

« ای کونک امید یارین کلشن دوراندین
اوز * هم طمع شمشادیدین هم لاله و
ریحاندین اوز *

اوزاتماق

تشیح * تقدیم و اماله * استدبار اینک
پکن کون * روز گذشته * دیروز
بعید * دور * ایراق *

اوزاغوکون

اوزاق

— « مثال » —

دوستلار محبوبدین توشوم اوزاق
وهم ایراق * یاندی جانم اورقادی
هجران و هم درد فراق *

اوزاق آغری

ورم خسته لکی * کسل سل
بر شینک ایچی * چکر دک * کوبک
دکرک صداسی * جراحت *

اوزاک

اوزالیش

کسیلیبوب اوزالمق * بردوزی یه
کیمک * برمنوالده جریان اینک
— « حکمت » —

« اوزالیشدور می اولاشدورکین »
« یخشی لارغه یانداشتورکین »
اوزون اولمق * باش قالدرمق
بو یون سونمک
— « نوایی » —

« کوزونک که لاله و نسرين اوزا
اوزاله یاتور * حناچیک لاری اوزرا
مکر غزاله یاتور »

اوزاماق

مانی طرزنده وزنیز بر نغمه و ترانه
درکه قراخان و انهورخان حکایه
و داستانده سوپلر *

اوزان

دول و دف چالهرق اوزان یعنی مانی
و شرقی اوقیان آدم *

اوزانچی

نهرک درین بریکه * آنلری اوزدیره رک
پکرل * جریت و یغین یاریش دن کچمش
و اوزمسه اطلاق اولتور *

اوزدره

اوزرینه * اوستنده *

اوزره

— « امیر » —

« خال هنبر ینیکمو شکرین لینک
اوزره * یا مکر چین قوندی شوق
پیرلا بال ایچره »

اوزلاشتمق * مصالحه و مسالمة اینک
یرشمک *

اوزخانماق

بشقه * دیگر * بیکانه * اغیار *

اوزکا

— « نوایی » —

« اوزکانینک حسنین تاشا ایلاسا
چیقسون کوزوم * قیسی بیر کوزهم
سینک حسنینک تاشا ایلاسا »

اوسماقلاماق	اوزون	اوزكاجه	بشقچه * ایرجه *
برنوع لعب * اویون * خرسنك *	اوزون ایشاك	— « مؤنس » —	« ساده لیغدین روزن انكلاب سین آئی »
کندی کبی به * اوزی کبی به *	اوزی ديك كا	آی باغبان * کوز آچیدور کل تماش	سیغه دیوار اوزكاجه «
عقل * ذکا * فراست * هوش * ادراك *	اوس واس	کندیسنه مخصوص * ذات خصوصی *	— « نوایی » —
فنا * کوتو * قصور * نقصان * مهمل * ضایع	اوسال	« تانکلاسی ایل کیلش اوزکو حال غه »	« باقیب اول پررنك ايله اشکالی غه »
— « نوایی » —	اوست	صولك طغیان و فیضانی * تاشقین *	نزدبان * مردوان * زینه * پایه *
« چو باردی کیشی سورکالی شرح حال »	اوست	کندیسنه طلب و خواهش ایتك *	آرزو و تمنی ایتك *
« که اوز خدمتین نیچون ایتش اوسال »	اوست	کندیلک * ذاتیت * خصوصیت *	— « نوایی » —
فوق * بالا * یوز * روی *	اوست	« اوزیدن اوزلوکی داغی ایلتی »	« اوزیدین اوز خیالین ایتی »
— « مثال » —	اوست	سقاق * برنوع نبات اسمیدر * سپند *	اوزرلیک * هزار اسپند * نباتات اوزی *
« سبز * خطینك سوادی لعل خندان »	اوست	کروب اوزادوب کیو شتمك * کندن *	درمك * قیرمق * کوکندن *
اوستیغه * خضر کو یا سایه سالیش آب	اوست	چقیرتمق * اوزمك *	— « مثال » —
حیوان اوستیغه	اوست	« فسون رشته سین سر بر سر اوزگانین »	« طلسمات نیتك قحقی کور کوزگانین »
ترقی * تفوق ایتك * یکمك *	اوست	خاتم * انکستر * خیمه بی اورتان یکم * نمد *	— « نوایی » —
جدول * ایرمق * نهر *	اوست	« توتای جهاندا سلیمان سینی و یا جشید »	« نی مونکلام وفا یلدی نی انکلا اوزوك »
ترکستانده جیچون کنارنده واقع	اوست	ببخارا مضافاتده غجدوانه قریب	برقریه اسمیدر *
برشردر * فوقی * یوقاروسی *	اوست	« توای جهاندا سلیمان سینی و یا جشید »	« نی مونکلام وفا یلدی نی انکلا اوزوك »
اوزرنده کی * فوقنده کی *	اوست	اوزولوش کینت	اوزون
— « نقشی » —	اوست	دراز * طویل * بلند * رسا *	اوزون
« لینك اوستیداکی خالینك کورانلار »	اوست	اوزون	
طرفه حیراندور * که بیرهندو	اوست		
قیلیب مسکن کنار چاه زمزما »	اوست		
اوزری * فوق * حرکت ققحه *	اوست		
مست * سرخوش * سکران * مدهوش *	اوست		
— « نوایی » —	اوست		
« بیرکون مینی اول قاتل مجنون شعار »	اوست		
اولتورکوسی * اوسروك چیقیب	اوست		
جولان قیلیب دیوانه وارا اولتورکوسی »	اوست		
مست اولمق * آزمق * بیخود اولمق *	اوست		
شورش * اختلال * افساد * فته	اوست		
برده ارقه سنده کندیه سی اخفا ایتك *	اوست		
کیرلنك * پنهان اولمق *	اوست		

اوشاغ	اوشوقاق
اوشماق — استخوان اوشماق یعنی اتی کیکدن	— محذوم قلی —
قوپارمق * صوبمق * پوست کندن *	« غافل آدم اوشق دوشك كارييله »
يولك * عادت ايتك * نوي ايتك *	« عبر اوني نيمه قليب ياتيپ سن »
— « نوابی » —	اوشاقلاماق
« دیدی بیلورم ندر دواسی »	اوشال —
« اوش یازلو بنده دردعاسی »	« تجزی ایتك * اوفاتمق * ریزه ریزه ایتك * او * شو * واول * بعیده و غائبه اشارتدر *
بيوش * نوي ايتش * اوزامش *	— « الله یار » —
— « باقرا » —	« خلل الله اوچون یاندير ديلار نار »
« اول زمرد خط کد چقمش لعل »	اوشاتماق
خندان اوستنه * سبزه * دورکیم	« قدم قويماي اوشال اوت بولدي گلزار »
اوسوبدور آب حیوان اوستنه »	حس و حرکتدن قالمق * ناتوان و ضعیف اولمق *
صو * آب * ما * اول چانب *	اوشبولك —
ترکستانده بر شهر اسميدر * اوکبی اسم	اوشته و اوم
اشارتدر * تالك * آسمه *	دودك * نای * مرمار * اصلق * هشتك * ستم ظلم و تعدی * حيله *
اولقدر * شولقدر *	— « مثال » —
اوراده * همان یرده * ههنا *	« اول قیلیان اوشتولوم خیل ریو »
اوراید دکین *	« خیل شیطین اوزی اوساده دیو »
اوله جه * آنک کی * الی آخره *	اوشقه —
— « حکمت » —	اوشلاماق
« وای اوشنداغ درویش لاردین پناه »	ار * زوج * شوهر * ایشقه * طوبتق * اخذ * گرفت * حفظه قبض ایتك
بیر کیل * اول نادانغه الفت	— « مثال » —
قتلای جانم الکیل »	« یول بیلان بار اورتورغان آرابه دور »
اوفالمق * اوملق *	« یاریلان اوشلا سالار چارم نیدور »
بارچه بارچه ایتك * تقسیم و تجزی ایتك *	« یاریلان اوشلا سالار حالم خراب »
— « مثال » —	« اورتده کی غرضکو لاریچه کاره دور »
« ساقایاق کیلتوروتوت بیز که بات »	اوشماق —
« عهد باشین توبه ایاغین اوشات »	اوشونچا —
بو قدر * اولقدر *	بو قدر * بو مقدارده * بو اولچکده *
تجزی ایتك * اواتق * اوفاتمق * قرمق *	یاغلیق
اوشاغ — اوش موئچه	اوشوقاق —
اوشاتمق — تجزی ایتك * اواتق * اوفاتمق * قرمق *	« دیدی لار اول شوخ هر دم اوشوقوب
اوشاغ — اوش موئچه	اویدین چیقار * جان ایشی چیقماقغه
	هر دم اضطراب اولدی پنه »

اوقونئورماق	اوكسوۈك
اوغولدروق	بالق يمورطه سي *
اوفكاواوبكا	قهر * غيظ * خشم * تهور * شش *
اوفكاليك	مغضوب * خشمولو * عفيف *
اوق	چاباق * تيز * تير * نقد * موجود *
	بالتمام * چوق * خيمه چايسي * ارايه اوق *
	« مثال »
	« داد كرى شرط جهاندارلىق »
	« نصرت دين ايلكككم آزارلىق »
	« عدلدين اوق ملك بولور پايدار »
	« هرايشينك عدلينكدين اولور نامدار »
	كان ظلم غه اى كيم جفا اوقىنى قورميش سين
	« خبردار اول ايزينكبار دورور بوز ناوك
	دلدوز »
	« اوقنك كرتير ليكيدن جوشن
	فولاددين اوتسه * اوتار كوه فلك دين
	آه اوق چون برق عالموز »
اوق ييلانى	تيرمار * انكر *
اوقار	كلنك * طورنه * بوتياره دخی
	اطلاق اولئور *
اوقرا	ياده * قدح * برنوع چارپايى علقى *
اوقراماق	آلئو و يايچون كيشه مك *
	« مثال »
	« ييرى تير آتور ايردى كشنه ماغى »
	« فلك دين هم كيچردى اوقراماغى »
اوقلاماق	اوق ياغدرمق * چوق آتمق * بر طرفه
	فرلامق *
اوقلاو	اوقلاغو * مهلاج *
اوقوماق	قرأت * تلاوت ايتك * مطالعه
	وتحصیل ايتك *
اوقىنق	نفس اورمق * چيغرمق * قيغرمق *
	توسيم اولمق *
اوقونئورماق	اوقونئورمق * چيغرتدومق *
	او كسوۈك
	او كات
	او كارتماك
	او كالك
	او كاي
	او كاي آنا
	او كمتا
	او كتاليك
	او كمتاي
	او كمتاك
	او كتم
	او كچه
	او كچه لاماك
	او كچه لاتماك
	او كرا آشى
	او كساك
	او كسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	اوكالك
	اوكاي
	اوكاي آنا
	اوكمتا
	اوكتاليك
	اوكمتاي
	اوكمتاك
	اوكتم
	اوكچه
	اوكچه لاماك
	اوكچه لاتماك
	اوكرا آشى
	اوكساك
	اوكسوماك
	اوكسوۈك
	اوكات
	اوكارتماك
	ا

اول	اوکوز
ارنقه دنیلان کیه اسمیدر *	اوکوز کوزی —
نصیحت و یرمک * بیان رأی ایتک *	اوکوزماک —
کثیر وافر * چوق * زیاده * آشوری *	اوکوش —
— «نوابی» —	«بیر یوزین یا مغور سووی بیر لایودی»
«هریری ذاتی یوز غرائب ایلا»	«کیروچرکی اول بو ماغ دین اوکسودی»
«جلوه قیلغای اوکوش عجایب ایلا»	طوبلامق * جمع ایتک * پیغمق *
طحن ایتک * صلیه ایتک *	— «نوابی» —
طوبلانان * خرمن اولان * جمع اولان *	«غیمیت کوردی هر یان حد دین افزون»
— «نوابی» —	«اوکولکان هر طرف یوز کنج قارون»
«اولکولکان نافه دین خروار خروار»	طوائف اتر اکدن بر قبیله اسمیدر *
«توکولکان مشک خود ایار انبار»	مجمع اولق * پیغلق *
یو مشتمق *	طوبلانمش * جمع اولمش * بغلایش *
غیر * بشقه * دیگر *	یوهو * جغد * کیجه کلاهی * صو
— «لطفی» —	آلق ایچون صوی دلدکری یر *
«وصلینکدین اوکون هیچ نیمه حقدین	نصیحت * پند *
تیلماس مین * یارب که اجابت اول	وعظ و نصیحت و یرمک *
بو بنده دعاسی»	درت باشلو قسراق * الشیق حیوان *
— «دیگر» —	بل کیکی * فقرات پشت *
«دیمای که لطفینی جورینی داغی	دوندرمک * ایکارمک * چو یرمک
میندین اوکون * برو خیالیغه	قایثارمق *
او تکورمه ناکهان یارب *	— «امیر» —
تدامت * پشیانلق *	لب اوکور تکلم غه زلفینی پریشان قیل
۴۱۹۲۱۹ بموق دانه سندن آیرمق ایچون	قند قیمتین سیند ورنوخ عنبر ارزان قیل
قوللانیلان آلت * هلاجی * یحقرق *	اوفکوردده مک * جکردن آغلامق *
اوکوزی ضرب ایچون استعمال اولان	نوحه کر *
ایکنه لودکنک * خله چوپ *	— «نوابی» —
پشیمان * نادم اولق *	«ایشیم تاغ اوز را هر یان اشک سیلابینی
بشیکی صاللامق * تحریک ایتک *	سورماک دور * فراق آشوبیدین
ایلاتک جمعیه مسکن ایلدکری محل * قریه	هر دم بولوت بنکلیغ اوکورماک دور *
«یسالید ورا ولده هر ساری»	کاو * ثور * پند * نصیحت * سال
«قور و لوب داغی اورده بازاری»	ترکانک ایکنجیسی یعنی اودی ایلی *

اولاتماق	اولجا
اول	— «حکمت» —
اسم اشارت بعیده و غائبه اشارت در اصلاق * کول * دریاه تازه و تر امر مردن اول معناسنه *	«تاکیشی در دچکما بین بیلاس دوانینک قدربینی * هرکیشی دردغه اولاندی اوز که درمان آختارور»
اولا	— «نوابی» —
اولات	اولت-اتک
اولاش و اولوش	«اوتوک اولتازی تخته نعلین انکا» «بولوب بیر قدم اورنی کونین انکا» قرمزی * سرخ * دوزکون لعل *
اولاشماق	اولت
اولاشماک	اولت-اش
اولاغ و اولاق	اولتور غوزماق
مفرزه * بولوک حصه * پای قسمت * وصول * بالغ اولوق * یتشمک * پیوند ایتک *	— «نوابی» —
تقسیم ایتک * بولشمک * پایلاشماق * بارکیر * ضو مجراسی * ناوه *	«تامیغه شایسته بیر کور کوزوب»
— «مونس» —	«نچوک کیم ایرور لایق اولتور غوزوب
«حریم کونینکا یتسام اگر بیراق ایرماس» که عجزیم اولدی یولنده قوی اولاغ بینکا شکارگاه * صیدگاه *	بریده ساکن * مقیم اولوق *
اولاق	اولتورماق
اولاقاق	اولتورماک
شاشماق * یولدن چقیمق * ضلالت * — «مثال» —	اولدرمک * اهلاک * افنا ایتک *
«اغیار سوزینه باقاس ایردینک» «افسونی بیله اولاقاس ایردینک» یولی شاشماق * آداشماق *	— «خجلت» —
اولاقاقی	«قبر کون خالینک مودور یوز اوزره یا
— «مونس» —	شوکت بیلا * اولتور و بدور هند
«تامین اولاقیب دشت جنون ساری» چیقوب مین * دل شورشیدین عقل بناسینی ییقوب مین *	شاهی تخت سمین اوستنه *
اولاماق	اولتور و شلاق
اولانماق	اولته
اولاماق	اولچا
عظیم * بزرک اولوق * بیرو معبر اولوق * بند عقد ایتک * تلصیق توصیل ایتک * باغلق *	اوتوروشلی * یرلشمش * اوتران * ثابت
اولاماک	اسکان ایدلمک * صالح موقع *
اوزون اوزون دهشت انکیز بر طرزده کلابک اورمدسی سینه مسی * بولاشماق * درده گرفتار اولوق *	قلاب * شصت * قارماق خولطه *
اولانماق	وقیجه * قلاق *
	اولقدر امر چکمک و میزان ایتک *
	چوق * بسیار * اسرا *
	— «نوابی» —
	«اموریدا اولچه * غرائب دوردر»
	«کد اول اشته کوپراک عجائب دوردر»

اولونماک	والفویماق
— «نوابی» —	خبر * جاده * همکر * یغماق *
«اوتوب عشق ایچرا عروم زاهدا قوی زهدا رشادین * کیشی مونداق اولوق صنعتی اولغالغاندا اوکر انماس»	— «نوابی» —
پیرلشیک * یاشلق * اختیارلنک * بیوتنک * کاله ایشدرمک * ملکت * دیار * بر * خطه *	«چیریک کا ایلابان میعادو یولجار» «تواجی هر طرف یتکور دی اولجار»
— «نوابی» —	مغولرده چاری بر اصول تعظیمر * بردیزنی یر، وضع ایله برالنی دخی باشنه قویورق حرمب ابد، جکی آدمک دیزنی یوس ایتکدن عبارتدر *
«یوز کیشی رشک ایتکو جاجر کام قانی» «مینک یتکیت اتلا نغوچه اولکام قانی»	وزن * کیل * مساحه * مساوی * مطابق *
بیوک * عظیم * جسم * اولوق * کاله ایریش * بالغ * رشید *	— «نوابی» —
— «مخدوم قلی» —	«چیدارمین هر نیجه زخم اورسا اول قابل ولی بولماس * چیداماق کر بیرین اوز عضوی داقیلسا کیشی اولچاک»
«اول ندرکیم اولکان دریاباشلدی» یوز اوبن دیت یر دین انکا کورری تاشلدی	یغما ایتک * غنیمت آلتی * تاراج ایتک *
اولو * واولش * میت * مرده * بیجان *	اولجاش اصولی اجرا ایتک * بر بیوک هدیه و پیشکش تقدیم ایتک *
میزان * ترازو * وزن * واولچمک *	اولجاماق
برج میزان *	اولچاماک
اولکر ییلدیزلری * ثریا * پروین ییلدیزلری *	اولجاش اصولی اجرا ایتک * ایضا *
پزمرده * افسرده * صولش * زایل اولش	اولچمک * مساحه اندازه ایتک *
اصلاق * مرطوب * نملی *	طناب و دونمی و اراضی حدود اربعده سنی ییلدیزمک *
اولک * ترک حیات ایتک * اوانورمک *	اربعده سنی ییلدیزمک *
اهلاک افنا ایتک *	میت * سعادت * اقبال *
چایر * چن * برنوع شرقی *	صاحب میمنت * ارفون بن اباقای بن هلاکو خانک اوغلی نک اسمیدر *
— «نوابی» —	اولچاماک
«کوک اولنک اطرافدا هر کونه ورد»	اولجاش اصولی اجرا ایتک *
«انجم ایله دائرة لاجورد»	هدیه و ارمغان تقدیم ایتک *
ترطیب یاش ایتک * اصلائق *	تاراج و غارت ایتک * نهب و یغما ایتک
اولونماک	اورق * خلف * پوشش *
	بزرک و پیر و معمر اولوق * بیومک
	وچوق یشاق *
	اولفویماق

اوماغ	اولوك	اولوس
<p>موت * اجل * دوه سوتينك كوپوكي * اولوملي * واجب القتل * اولوملوك دنيا دارفنا * اولامق يومك * اورومك * — «نوابی» —</p>	<p>اولوم — اولوملوك — اولوماك —</p>	<p>عشبرتك بيوكي * جاعه * قيله * طائفه * هراولوس * نيجه ايله وهرايل نيجه اويماغه و هراويماق ليجه بويه وتيره واوروغه منقسدر * — «بايقرا» —</p>
<p>«ای نوابی اولماکیم انکلاب اول آی نینک کو بی دا * ایت لاری هر دم اولوب بیرنوحه توزدی بو کیجه» اوقك چوپي و دسته سي * هيئت * موجودیت * وارلق * وتوانک رلق *</p>	<p>اولوتك — اوليلیق —</p>	<p>حددين اوتكار ماحسينيغه جفاورحم قيل کیم اولوس شاهی توورلکن ایرور چا کر سنکا — «لطفی» —</p>
<p>تتکری * بیر وبار * عزی * پروردگار * کردگار * — «مؤنس» —</p>	<p>اوغان —</p>	<p>«ای اجل آسوده قيل هجران بلا سیدین مینی * بر یولی قوتقار اولوس نینک ماجراسیدین مینی» بسمل * نیم کش * نیم جان *</p>
<p>«یلفوزنه بو کیم خصلت پاکي جهتیدین» «خورسند خلایق دورو خوشنود اوغان دور» — «لطفی» —</p>	<p>اولوستوك — اولوش —</p>	<p>حصه * پرچه * دنک * پای * بولوك اداق * — «مثال» —</p>
<p>اول آدمغه و دبعت قیلدی نورینی اوغان اوشو سوزنی بیلمککلار بولدی مردودو لعین *</p>	<p>اولوشمالك — اولوغ —</p>	<p>کتورساق چیکب ییقلار اوچون اون مینکاتوی دین اولوش برجام کولکون کلبک یکدیگرینه اورمه سی *</p>
<p>اوماکیکی * استخوان * مفصل ران * مدور شیلره دینور * اوغانج * ترخانه یه مشابه برنوع آشدر * — «مؤنس» —</p>	<p>اوما و اوماجه — اوماج —</p>	<p>بیوک * کبر * جلیل * اعظم * اجل * — «صوفی» —</p>
<p>فقر ایچرادور سلاطین قندین طعامیدن خوب * اهل هم کاتوزسیر اوماج ایله اتاله *</p>	<p>اولوغبك —</p>	<p>«یولیدبول آنینک یولی بیلا بول» «مبارک قوتلویلدور بولوغ یول»</p>
<p>نسل * شعبه * آل * اوروق * اصلی کیک معناسنه در * — «نوابی» —</p>	<p>اوماغ —</p>	<p>اسیای وسطی حکمدار زندن و تیمورک احفادن اولوب سمرقنده زیج و رص دنیا دیله کسب شهرت ایتمشدر بیوکلک * عظمت *</p>
<p>«جفانی جان غدتالای آلدیکبر آلائی موبولور * سیرینک اوماق دایکاج رسمیکبر بولای موبولور»</p>	<p>اولوغلاماق — اولوك —</p>	<p>تکبر * تعظم * احتشام اینک * اولوه * میت * جنازه * کوشک * بیدار * — «نوابی» —</p>
		<p>اولوکنی کیشی دفن ایتا بطاس ولی هرکون بوز تیغ قیلور دفن کوزونک بولغالی جلاد</p>

اوناماق	اوناماق	اوندور
اوماق —	اتراکدن برقبيله اسميدر * اوماق دخی دیرلر *	اونان — صدقت * صحت * طوغریلق * استقامت * راستك *
اوماقلانماق —	جسارتنك * جرأت پیدا ایتك * تمورلنك *	اون طارتمق — تاوه تفر د ایتك * آهچمك * بغدادی طحن ایتك * ناله — «نوابی» —
اومالمق —	معلق آشمق * معلق طور مق * چراغ پایه	اونی اولدی کر پروانه کویدی بلبل اون چیکدی * اولار کر یخشی دورلار عشق ارامین هم یمان ایرماس *
اومانج —	طمع * امید * انتظار * توقع *	اونج * ویرسی * قرض * بورج *
اومجه —	ادون پارچه سی * کوتوک * کنده ویرشه	اونج باره آلق * استنده استقراض ایتك
اومئاق —	طمع ایتك * بکله مک * اومق *	اونجود — ایتجو * در * مردارید * لؤلؤ *
اومکو —	مترصد اوماق *	اونجود — طلب * اودنج * برج * قرض *
اومئاق —	حلقوم * بوغاز * کلو *	اونچی — جراح * طیب * حکیم * نوحه چی *
اومئاق —	امید ایتك * ارتجا ایتك * بکله مک *	اوندوق — اومنوال * اویله * اوربیه *
	— مثال —	— نقشی —
اومودوق —	«بونه فکر و بونه کینکاش بونه حال»	اوندوق موندوق کیشی کاسونما کینک بوی نیکی * بوتماس بوچک ینکافدین تولد ورماسون قوی نیکی *
اون —	«اومئاق اولز بوایشه امر حال»	اونداماق — صداچقمرق * دعوت ایتك * ندا ایله چاغیرمق *
	هنکام شکار و سفرده و جریده وکوکواریده کیلان شلوار *	— «نوابی» —
	دقیق * آرد * ده * عشره * ناله * فریاد *	«جهان کشته مسافرلارنی اوندار»
	فغان * آه * انین *	«سورار بوتوشونک احوالین سراسر»
	— نوابی —	منادی * جارچی * دلال * پادشاهک جلوسنی خلقه ندای بلند ایله اعلان ایدیچی *
اوناماق —	«اون تولون آی نینک قیراغیدین چو آلدینک اون هلال * کیردی تو فراقکا هلال آچتی تولون آیکا جال»	اوندوچی — یوکسک * بلند * رفیع * چرکین *
	برایشه راضی اوماق * بکنک * ترجیح ایتك *	عینک * بی قدر * بی رتبه *
	— نوابی —	امر ازرو باییدن *
اونامان —	«میسراولمادی جان بیرماک و لین اوماک»	— «نوابی» —
	«نیدین که قالمدی جانیه آئی اونا تقونجه»	«ایلا مک پست جرم غبرانی»
	راضی اوله م * قبول ایدم *	«اوندور ایتك سپهر خضرائی»
	— مثال —	
	«تاموغ اوتیفه اونا ب هجرینک اوتیفه اونا مان * باشیم بارورغه چید ارمین فراقینکا چید امان»	

اونكور تماك	اوى واوى
اوندورماق	دامن * كريان * يقه * ائك *
اونزل	ايويه چورمك * خوبلقه تحويل ايتك *
اونغاقي	عشره عددى اكل ايتك * اون اون
اونقان	اولق * فریاد و فغان ايتك *
اونك	تضعیف ايتك * ازدياد ايتك * ترقى ايتك * اونكك *
	آرى * يلى * اوت * نعم * كې لفظ تحسين و تقدیر در *
	ارقه سنى چوریران حيوان *
	حيوانك با كطرفه دوشمى بى جمال قالسى *
اونكامت	بى حس و حرکت اولق * ناتوان *
اونكارماق	كف * يد * مش * آوج *
اونكلاماق	تكمى چفت اويونى * وپكه اويونى دى دير *
اونكاي	— « مثال » —
	پكه ايلكده مينيك قيسى ايلكده مينيك
	خيمه نك كيريش اغاجلى *
	آول *
	متسلى اولق * كوكل الداتمق *
	— « مثال » —
	بوفرماندين سينوق كونكوم سيويندى
	بو معنى ليق اوونجاقدىن اووندى
	كوكل متسلى ايتك * الداتمق * اميد ايله وقت پكچورمك *
	خانه * اوبيت * خيمه * مانده * اندیشه فكر * خيال * قوناغى *
	— « نوابى » —
	« چرخ بر اويدور ايشى بولماق اينيك هر دم نكون * دوشمك بى بخشى اقامت مونداغ اويده اتقاق »
ديندرمك * تسكين ايتك * تخفيف ايتك *	اونكور
يلان * كذب * دروغ *	اونكولماك
اهون * ارزان * اوجوز * رخيص *	اونلاماق
آت واشك ياوريسى و طانه سى *	اونماك
اوك * صاغ طرف * يمن * پيش * طوغرى * مستقيم *	اووا و هوا
— « نوابى » —	
« راستلار مائى دوردير توزور اول سرى كام * كيم كه اول ايكري قدم اوردى ايشى كئلاى اونك »	اوواد
طوائف اتر اكدن بر قبيله اسميدر *	اوواديو
ايشى طوغرى يه چورمك * ايويه دوندرمك * تنظيم و تحويل ايتك *	اووانماق
صحت بولق * فتح و ظفر بولق * افافت ايتك * طوغرى لئق *	اووج
قولاي * سهيل * آسان * وزن * كيل * رطل * مشترى * برجيس *	اووج اويونى
— « لطفى » —	
« اونكاي بارى روضه ايجر اركس »	اووق
« چون لطفى ايرور كوزونك قيتلى »	اوول
چبراست * يمن يسار * صاغ صول *	اوونماق
— « مثال » —	
وه نيتاي جان و كونك بولدى اسير و بنده	اوونماق
بيري اوك كاكليغه ييريسى سول كاكليغه	اوى واوى
صاغ ال * دست راست * يدالمنى *	
نابت اولق * بيومك * نشوونما بولق *	
موفق دسترس اولق *	
معند * مصر * غدار * محيل * شلقين *	
عناده * اصرار * ستم * حيله * ستبره *	
طوائف اتر اكدن بر قبيله اسميدر *	
يقيمق * كور شده * يقوب باصمق *	
اونكقول	
اونكماك	
اونكو	
اونكولوك	
اونكوت	
اونكور تماك	

اویکالاماک		اویان	
— « حکمت » —		کچوک همشیره * قز قدش * اخت * سینکلی *	اویا —
« اویان بویان بو کوردی اول یکتی نی		حیا * حجاب * شرم * عیب * قباحث *	اویات —
سوراردی * هیچ نشانه تاپمادی		— « مؤنس » —	
حبران بولوب قالدیا *	اوبداچی —	یوسف اگر چه حسن از لدین یگانه دور	
ادب صوم و صلاواتی تعلیم ایچون	اوبداق —	لکن جالینک آبی قاشیدا تاپار اویات	
قریه لرده کرن طلبه علوم * جر *	اوبرات —	اوتانشلی * شرمکین * عیلو *	اویاتلیغ —
نمناک * بتاقلی * اطراف چاللی چن و	اویروق —	— « مثال » —	
چارلی بره دینور * زه کش *	اویساک —	« مین که بذل و سخاده آتلیغ مین »	
طوائف اتراکدن برقیله اسمیدر *	اویغون —	« بولسا یوز مونجه هم اویاتلیغ مین »	
متعاقب یکدیگریک ایز بنجه * متوالیا *	اویغماق —	اوتامق * محجوب اولمق * خجالت	اویاتماق و اویا —
برشیک کنه و ماهیتی اکلماق سزین	اویغماق —	چکمک * حجاب ایتک *	لماق —
بلا تصور اتی تصدیق ایدن ادم *	اویغماق —	سیوری سینک * خرمکس * ذباب * پشه *	اویاز —
طوائف اتراکدن برقیله و برکیاه *	اویغماق —	اویانش * بیدار * مستیقظ * اوطرف *	اویاغ —
برکیاه اسمیدر * یاوشان *	اویغماق —	شمس * نجوم * غروب ایتک * باتمق *	اویاتماق —
اویاتمق * ایقان ایتک * بیدار ایتک *	اویغماق —	— « مثال » —	
اویاتمق * تیقظ ایتک *	اویغماق —	« ای مدام آی و کونیه له طوغان اویاغن »	
بیدار * متیقظ * خبردار * آگاه *	اویغماق —	« اولمداک قطبیه ثابت سن و سیاره کونکل »	
— « نوایی » —	اویغماق —	سجابه قارنک و بوغازنک الشده کی	اویالک —
« جلوه قیلدی نظر فضا سیغه »	اویغماق —	دری * التی آی *	
« نوم و اویغماق اراسیغه »	اویغور —	پهلو کیلری * قابورغه * بقین *	اویاکو —
اویاتماش * بی خبر * غافل *	اویغور —	اویاتماق * حیا ایتک * حجاب ایتک *	اویالماق —
طوائف اتراکدن برقیله اسمیدر *	اویغور —	— « مشرب » —	
اویر و اویغون شی *	اویغور —	« فش و دستار و سواکینکفه کوب »	
اویقو * نوم * خواب * غفلت *	اویغور —	غره هوا قمله * عبادت قیل اویال	
— « مؤنس » —	اویکا —	خلاق دین هر کیز ریا قمله »	
« مصفا عارضینک مهری پیله زلفینک »	اویکالاماک —	اتک جلاوی * دوه نک برنوعی * طرف *	اویان —
هواسیدین * منکا ممکن ایماس	اویکالاماک —	جهت * اویان بویان * اوطرف بو	
کوندوز قرار و کیجه لار اویقو *	اویکالاماک —	طرف * اوجانب بوجانب * اوراده	
اوککه * اوفکه * شش * ریده *	اویکالاماک —	بوراده *	
طاریق * اوککه لنک * اویکه لانتاق *	اویکالاماک —		
خسکین اولمق *			

اويناش	اويوك
اويكن	— « مثال » —
اويكو	« اويناشي برلا قيلور هر دم صفا »
اويكونماك	« خاتون اما پيو فادور پيوفا »
اويل	« دوستلوق ايتك » ملاعبه و عشق ايتك »
اويلاج	« اوينارشي » مفصل » بوغوم » كيكك »
اويلامه	« اشديكي ر » جلف آت » خدعه »
اويلاشماك	« حركت » رقص » يورك ايتك » خيلجان »
اويلانماق	« غيلان ايتك » ملعبه »
اويلانماك	— « نواي » —
دوشنبوب طاششماق	« شوخ ايبكي غزالينكي ناز اويقوسيدين »
تفكر » تأمل » ملاحظه ايتك » دوشمنك »	« اويقات » تا اويخوري قاجسون »
طاششماق »	« كلزار ايچيده اوينات »
اولنك » تزوج » تاهل » خانه دار اولق »	« انتخاب » كزيده » نصب ايتك » سچمك »
— « محذوم قول » —	اور تلاماك
« كخندالوق كوزل يولدور »	اويوز
« قيني قالدبران اولدور »	اويوش
« ييكيتك بر قيزيل كولدور »	اويوق
« صولاي ديسك اويلانكين »	اويوغماق
اويلوشماك	« سوتق اويوتوب يو غورت ياپماق » قتيق »
اويلوق	« ماس » جفرا ت »
اويلوك	— « مثال » —
اويله	« تبقيان پخته قيلدي محكم آني »
ايوشماق » كاهل اولق » غفلت ايتك »	« اويوق نينك اغزلارنيو » يعني »
ران » فحده » سان » بت »	« كاهل اولق » ايوشماق »
صاحب خانه » اول » اولنمش » متاهل »	اويون
كدخدا »	« حركت » رقص » لهو » لعب » قسمت »
اولكه » نصف روز » وقت ظهر » نماز »	« حصه » شكار » بازی »
پيشين » مغولجه شغل و كار ديمك در »	— « كامل » —
فكر و انديشه »	« كا » اويناب كه كولوب جانم آلوردا »
يو كسوك » انكشتپانه » شيمه فصله »	« استارام » تا نكچه » بر لحظه تيناي »
قازمق » دلك »	« نيجه ميدان اويناسا »
افغانستان طرفلرنده » بر قبيله اسميدر »	اويوندي
تبعيت » اطاعت ايتك » ييرولك ايتك »	« دعوت اولنيمه رق ضيافته كيدن »
ناتم غافل بيهوش اولق »	« سومسوك » شلقين » عارسيز »
اويمه	اويوك
اويناش	« دليك » مغاره »
خيك » مشك » اويولموشي » قربه »	
عاشق » دلداده » شوهر ندين غيري »	

ایلیچیک	ایاکو
تصاحب ایتک * تملک ایتک * صاحب و مالک اولمق * صاحبیلنک * مربی لنک *	آی — شهر * ماه * قر * ارغون خان بن قراخانک اوغلی اسمیدر *
نغمات تحریرنده قولاندقلری مد * نوطه * لحن * آهنگ * نغمه * سرود * اولنک *	ایا — ال ایچی * وایاق طبانی * اورته سنده کی دوزلک * عموجه * مسطح * شیر * اطلاق اولنور *
— « مثال » —	ایا وایکا — اصل * ایکا * مالک * ایکام * مول صاحب * رب * تکرری *
« ایالغو بارجه غه فرهاد حالی »	— « صوفی » —
« سرود اول خسته ناشاد حالی »	« قیلور اکاه قیلان قیتشلاریغه »
دریغ ایتک * اسیر که مک * محافظه ایتک * قیماق *	« یوشماس عقل ایکام نینک ایشلاریغه »
— « نوابی » —	ایاز وایاس — صاف * شفاف * آیلو کچه نیک صفوغی * سلطان محمود سبکتکینک محبوبی و وزیر اسمیدر *
« بر نظر کوردوم قول اولدوم آیه مین »	ایاغ — قدم * کام * پا * قدح * پیاله * کاسه * نهایت * پایه *
« اول سبب دین جان و دلدین آیه مین »	— « نوابی » —
نخ * صاب * مهارت * بر ایشی یولنه قومق * کسره نک اشباعیله لایق * سزاوار * مناسب * زینده * شایسته *	« مینی دین اهل یانکلیغ می پر مست ایت »
— « الله یار » —	« تولاجنی ایاغ لاری بر لامست ایت »
« دیدی ثوبان طهم دین بولمغای دیب »	ایاغچی — ساقی *
« الیب برکیل دیمکنی کورمدیم ایب »	— « مثال » —
سمرقند طرفنده برقریه اسمیدر * مشک * عود * عنبر * خوشبوی * معطر اولان شیر *	« ایاغچی کرم قبل شراب نجات »
تبرزین * تبر * حکمدارلرک معیتده بولسان صاحب رتبه مأمورلرک الله طودقلری برنوع بالطه در * ابریشم * حریر *	« که قیتلش مکدر مینی حادثات »
برنوع سیاه قاش * وسیاه ایلیک *	ایاغلیغ — ایاقلق چوبیاز جانباز نعلینی *
انشاد احداث ایتک و مناسب ایش کورمک *	ایاقاق — افتاب * ماه * نجوم غروب ایتک * باتمق *
عرق معدنی * رشته علنی *	— « نوابی » —
ایپ —	« آی ایاققاج یانا کونکلو منی بوزوب یالغوز لوغوم * تیر * شامیم اندوهی »
ایپک وایفک —	ایپکین —
ایپلاماک —	« دین ییغلارم کوب درد ایله »
ایپلیچک —	« رضاعی اناه * سوت اناه * اناکه * پهلو کیکلری * قبور غه »

ایٹاک		ایٹاک	
ایٹاک	صو طوقندرمق * ترطبیل ایٹاک اصلا تمق *	ایٹاک کلاماک	ایٹاک برشی طو لدر مق * اٹک صلا یوب یلله مک * اٹکله مک *
ایپیک	طاق * تپه * تپه لک تاج خروس *	ایٹالکو	چرخ * برنوع شکار قوشیدر *
ایپیتاک	اصلا تمق و مرطوب اولق *		« مثال »
ایپین	پارلاق * لامع * درخشان *		« ایٹاس مژگان وقاشی کوز اوزه ایلاب هوای صید * همول آهواوزه پرواز کور کوز کان ایٹالکودر * دامنک حاشیه سی * دامن * اٹک * زیل * زه جامه * ایدلم معناسنه * « مثال » « کیلیکلاریوز کیشی مون ایٹالیک » اوروب چایب اوتوب اوز دین کیٹالیک
ایپیماک	حرکت و جنبش ایٹک *	ایٹالیک	شق فک ایٹک * پارچه پارچه پاره پاره بولک بولک ایٹک *
ایت	کوبک * کلب * سک * سال ترکان دائر سنگ اون برنجی یلیدر * ایت * لم * ات « مثال »		ایترتماک
	« ای رقیب اوزنی انکاتو تسانک هم ایت » « بیز کارحم ایلاب اینک کوییدین ایت » « کرچه باردوز خجه عشقینک شعله سی » « بیزنی اوز ابلینک بیله اول ساری ایت »		ایتقا
ایت اوزومی	عنب الزئب * ربرق * « نوابی »		ایتقوچی
	« قابلغه تربیت تورور اولنو عکیم کهر » توشا نجاست ایمره یو غای کیمه آنی پاک « کرایت اوزومی غه کیشی می بیرلا بیرسه سو * بوتربیت بیلا قیلا آغای موانی تاک »		ایتکو
	ایت براق		ایتماق
	اوغوز خانه تغلب ایدن حکمدارک اسمیدر *		
ایت بالیغی	طلح * کفلچیر بالغی *		
ایت خیاری	قتاة الخیار * ابو جهل قارپوزی * حنظل *		
ایت دبرسکی	ارپه جق کبی بریجان *		
ایت بورنی	نسرین تخمی *		
ایٹاسالماق	دورتمک * رد * نهز * دفع ایٹک * کیر و قاقق *		
ایٹاک	ذیل * دامن * ایٹک * آغز کنار لب *		
	« نوابی »		
	« جهان شغلی کردیکاسیلکیب ایٹاک » « توتوب ایکی ایلمکیکا ایکی سونکاک »		

ایچان	ایچین
ایتورماک —	ایتکورماک * مفقود اولمق * غایب و
	ضایع ایتک * دفع رفع ایتک * کسکین
	ایتک * بیلاتک *
	— « مثال » —
	« ایتوردوم آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
ایتوک —	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
ایتوکی —	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
ایتی بولک —	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
ایتیک —	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک دیک کیم کیشی
	سودین کیتارکای خس نی دم بیرلا »
	ادیک * چزمه * موزه *
	ادیچی * قوندره چی *
	ایتورماک * آه ایله اغیارنی اول یوز
	هواسیدین * اینک د

ایرجاتماق

ایروآیر

مردلیک * جو مردلک * حیث * شجاعت *
سن بلوغ * رجولیت *
— « مثال » —

« کیمکه زور و پر دل اولسه بیلده ایر »
« خشم نی کیم بوتسد خلق ایر آئی دیر »
اوزاق * بعید * دور * طاغ پکیسی * پکده
چالاب * دوغ * مذیق *
حر آدم * ایرانلیک * رجولیت * آزادلق
صبحم ممالکی *
— « نوانی » —

« پیل کیل ایاکاسب صاحب عیال »
« کیم سنکا ایرلیک و ایران لبق حلال »
طلیعه * مقدمه الجیش * پیش جنک *
اشاغی محل * پستانی * الحق موقع *
اوبکه * مقدم * ایرکن * صباح *
یارین * فردا *
— « نوابی » —

« بارینک کونکول بیلا جان کیم »
وداعینکز قیلیم * فراق کربو تورور
ایر تا کون نی کیچ قیلاسز *
قدیمی سوز * افسانه * حکایت *
قصه * داستان *
اول صبح * ایرکن * پگاه * اول روز *
— « مثال » —

« ایر تانک بیلده کیلکای سن بیر کاسلام »
بیر کای سن * تانک و فیتنه توروبان
بخشی قیایق قیلغای سن *
تمیز * فرق * تفریق * طیب * پاکیزه *
ایچ دون * ایزار * ایشتان * سروال *
کولرکن دیشلرینی کوسترمک
تبسم * خنده *

ایرلیک

ایراغ

آیران

ایران

ایر اول

ایر ایش

ایر تا

ایر تانکی

ایر تانک

ایر تغبو

ایر تون

ایرجاتماق

قو قو * رایحه * عطر * بوی * اصی * کبی
صاحب * مالک *

اردو وکیل خرچی * خرکده مأموری *
باشی پوش حیواناتک محافظه مأموری *
پاده چچی * صرتماج *

بخور ایچون یاقد قلری قو قولو اغاج *
سنبل * ارچه *

فراستلو * فهملو * ذکاوتلو *

قو قومق * استشمام ایتمک * بو کردن *

خال * بن * مین *

صاحب سعادت * دولولو *

خیمه نک طرف تختانیسی * چادرک *
اشاغی قنادی *

صاحب * مالک * ایکا *
اوانی * ظرف * قاب *

— « نوابی » —

« ساقیاجینی ایدیش بیرلا تکلف قیلا کیم »

« بی تکلف لارغه خوشراق دور »

صراحی دین سبو *

نور * ضوء اصلی آی و تون یعنی آبلو *

کیچه در * مهتاب * روشن * مبارک *

باهر * ضیادار *

— « صوفی » —

« کورونک کیم تابشی خورشید قایدین »

« کیچه لار آلدی فایدین آی آیدین »

طام بجه سی * پنجره * تو ملوک * روزن *

ارکک * مرد * ایرکیشی * رجل * ایشقه *

ذکر * آلت * رجولیت *

— « صوفی » —

آنانک ایر دور سین هم ایردیک قیلیق قبل

یمانلیق ایلا کان کایخشیلیق قبل

اید

ایداچی

ایداخاجی

ایدکو

ایدلاماک

ایدموک

ایدی قوت

ایدن

ایدی

ایدیش

آیدین

آیدینلیق

ایروآیر

ایرماک	ایرکاک	ایرکاک
ارکشی * مجرد * تجرد * ایمیش * هست اول وقت *	ایرکان —	ایرزیر — امتناع * موقتیتزلک * بجز لماسق * حقندن کلفامش *
بیریکمک * ییغیلق * ادخال اولق * تویلاقمق * مجتمع اولق * دوستلق * بدخویلق *	ایرکاک —	ایرسا — حرف شرط * فرض و احتمالی افاده ایلر فعل ایله حرف ترکیبدر * ایرماس ایرسانک نفیدر *
غنج * دلال * ناز * استغنا ایله تربیه اولش * بط * آوردک * مرغابی *	ایرکلیک —	« مؤنس » —
تسبیح دانه سی * سنجید و خورما چکر دک کبی بعض شیلرک دانه سی چکت * ایکده *	ایرکشینک —	« اگر ایر ایرسانک ایمونس طلاق ایکیل اوزینکدن کیم * اوکوش مکاره بر فن جهان محتاله سین کوردیم »
استفهام ایچون فعللرک اخرینه کلور *	ایرکین —	ایرغاماق — سچرامق * خیر ایتک * اتلامق * ایرغاماق — قلداتاق * تحریک ایتک * دریتک *
« مثال » —		« نوای » —
« کولما ککا ایرکینورایل برسوزکه دیساجنون * اول سنوزنی جمع قیلسا کولما کنی ایلار افزون »		« بیرکجه کوندوز اولوکلاردیک یاتیب « اول صنم حالیه باشین ایرغایب »
برطرفه آغق * تمایل ایتک * ترازو ویوکیک آغر طرف *	ایرکنجاک —	ایرغاماق — قیلداتاق * دیریتک * حرکت لیتک *
الاجوقک کبتقه باش طرفده اولان چوپ *	ایرکینه —	ایرغاق — قارمق * قلاب * غولطه * شصت *
طوائف اتراکدن برقبیله اسمیدر *	ایرموت —	ایرغی — برنوع سوکوت * چوب بید * تال *
صوزک و بولرک محل انشعابی *	ایرملش —	ایرغولاغجی — عود الصلیب کوکی *
کوچک ایرماق * جوی * چای * یاپ *	ایرماجوق —	ایرک — انتخاب * قدرت * اختیار * قلعدنک اورته سنده کی یوکسک یر * بالا حصار * حکمدارک سرایی * ارک *
ایرمق * نهر * نوخانه * ارته *	ایرماق —	« نوای » —
فک * شق * تفریق ایتک * جدا ایتک *	ایرماق —	« نیجه افغاندین ایتسا آغزینی بیرک » « یوق ایردی ناله چیکما کدا انکا ایرک »
ایریشتمق * بربرندن واز یکمک *	ایریشماق —	ایرکاج — یکمی آفری * هنوز معناسنه فعللرک اخیرینه الحاق اولنور * کتاس ایرکاج *
بیگانه اولق *		یعنی هنوز گلزدن دیمک *
واصل * نائل اولق * مظهر اولق *	ایرماک —	ایرکاشماک — بر محله بیریکمک * جمع اولوب طورمق * پیرولک ایتک * ارقه صره کیتماک *
« مثال » —		ایرکاک — ارکک * رجل * مرد * سرود * رتبه * مرتبه * غیر متاهل آدم * دلاور * شجیع *
« ایشتمیش ایردی آیتک وصفینی هم » « کرین فرهادغه ایرکان فی همدم »		

ایز	ایر شماک	ایر شماک	ایر شماک
<p>یوغان * جسم * بیوک * حچملو * جشه لو * زور * « خجالت » —</p>	ایر یک	<p>آلت طوداق * لب پایان * شفه * « نوایی » —</p>	ایرن
<p>طمع دندانی تیر ایلاماک کا حرص اسبابین « ایریک سو هان ایدی زاهد آئی مسواکه دوندوردی »</p>	ایر یکماک	<p>شربت یحیی العظام ایرنی می بایند دور قاب قوسین اتحادی قاشی محر بایند دور « دیگر » —</p>	
<p>قتی * سخت اولوق * یکیمک * ارکن قالمیق اوصانق * بیقمق * تنفر * استکراه ایتک * « نوایی » —</p>	ایر یکماک	<p>« صفحه حسنو نکداجا بخش ایرنیک ای سمین بدن * اوخشا شور کیم ایلاکای عیسی قویاش ایجره وطن » حواله * حیت * محوطه * حلقه * ایرکنک فن عسکریده مهارت و ملکه * مانور معلی * قوماندان لشکر * « بیکانه * مفرق * آبرو * جدا * سوا * بشقه * غیر * حیوانی سمیرتمک ایچون ویردکری لایه و آرداب * فرد * انفراد * ازوا * وحدت یکانه * تنها * کرداب * کولاک * موج * قوی * قالین * یوغان * غوص * ایبی اولکنجلی دوه دوکوهانه * اصحاب خجندک کردانده آصدقلری کوستک * بشقه * غیر * جدا * چتال * اغاج * دوشاخه * « مثال » — « قادر مولام پوره کیمه اوت توشدی » « یوسفیمی منسین جدا ایلاما » « دنیا ده آیری لبق بیریمان ایشدور » « اوز باشینکا مینی کدا ایلاما » بزرک بویدن بویه کیدن جوزکی تالری * مشتوت * ارقه دن یتوشمک * وصول بلوغ اولوق * اطاعت ایتک * نائل اولوق * مظهر اولوق *</p>	ایرناک
<p>« برکون ایریکب مة مؤدب » « توشتی باشی غه هوای مکتب » بشارت * تفأل * امید * فال خیر * نیک نیت * اوغور * ایریمک * مایع اولوب افار اولوق * انحلال ایتک * محو * « الله یار » —</p>	ایریم	<p>« برکون ایریکب مة مؤدب » « توشتی باشی غه هوای مکتب » بشارت * تفأل * امید * فال خیر * نیک نیت * اوغور * ایریمک * مایع اولوب افار اولوق * انحلال ایتک * محو * « الله یار » —</p>	ایروام و ایروم
<p>نم چشم ورنک کاهی غم و حسرتیم کواهی « چیتی بیرسه کوکسیم آهی ایریماس موسنک خاره » اکرک پکه سی * برنوع جزمه * تنبیل * کاهل * متکسل * لوند * بی پروا * آغر * اولفون یاره لک صوی * جراحتدن چیقان فساد وجیرک * منفسخ اولوق * ایریک طولوب بریکیمک * چرک و کیر تراکم ایتک * بی اثر * نشانه * نقش پا * « مثال » —</p>	ایریمک	<p>« برکون ایریکب مة مؤدب » « توشتی باشی غه هوای مکتب » بشارت * تفأل * امید * فال خیر * نیک نیت * اوغور * ایریمک * مایع اولوب افار اولوق * انحلال ایتک * محو * « الله یار » —</p>	ایرواق
<p>نم چشم ورنک کاهی غم و حسرتیم کواهی « چیتی بیرسه کوکسیم آهی ایریماس موسنک خاره » اکرک پکه سی * برنوع جزمه * تنبیل * کاهل * متکسل * لوند * بی پروا * آغر * اولفون یاره لک صوی * جراحتدن چیقان فساد وجیرک * منفسخ اولوق * ایریک طولوب بریکیمک * چرک و کیر تراکم ایتک * بی اثر * نشانه * نقش پا * « مثال » —</p>	ایریمک	<p>« برکون ایریکب مة مؤدب » « توشتی باشی غه هوای مکتب » بشارت * تفأل * امید * فال خیر * نیک نیت * اوغور * ایریمک * مایع اولوب افار اولوق * انحلال ایتک * محو * « الله یار » —</p>	ایرواق
<p>اکرک پکه سی * برنوع جزمه * تنبیل * کاهل * متکسل * لوند * بی پروا * آغر * اولفون یاره لک صوی * جراحتدن چیقان فساد وجیرک * منفسخ اولوق * ایریک طولوب بریکیمک * چرک و کیر تراکم ایتک * بی اثر * نشانه * نقش پا * « مثال » —</p>	ایرین	<p>« برکون ایریکب مة مؤدب » « توشتی باشی غه هوای مکتب » بشارت * تفأل * امید * فال خیر * نیک نیت * اوغور * ایریمک * مایع اولوب افار اولوق * انحلال ایتک * محو * « الله یار » —</p>	ایرواق
<p>اکرک پکه سی * برنوع جزمه * تنبیل * کاهل * متکسل * لوند * بی پروا * آغر * اولفون یاره لک صوی * جراحتدن چیقان فساد وجیرک * منفسخ اولوق * ایریک طولوب بریکیمک * چرک و کیر تراکم ایتک * بی اثر * نشانه * نقش پا * « مثال » —</p>	ایرینجاک	<p>« برکون ایریکب مة مؤدب » « توشتی باشی غه هوای مکتب » بشارت * تفأل * امید * فال خیر * نیک نیت * اوغور * ایریمک * مایع اولوب افار اولوق * انحلال ایتک * محو * « الله یار » —</p>	ایرواق
<p>اکرک پکه سی * برنوع جزمه * تنبیل * کاهل * متکسل * لوند * بی پروا * آغر * اولفون یاره لک صوی * جراحتدن چیقان فساد وجیرک * منفسخ اولوق * ایریک طولوب بریکیمک * چرک و کیر تراکم ایتک * بی اثر * نشانه * نقش پا * « مثال » —</p>	ایرینک	<p>« برکون ایریکب مة مؤدب » « توشتی باشی غه هوای مکتب » بشارت * تفأل * امید * فال خیر * نیک نیت * اوغور * ایریمک * مایع اولوب افار اولوق * انحلال ایتک * محو * « الله یار » —</p>	ایرواق
<p>اکرک پکه سی * برنوع جزمه * تنبیل * کاهل * متکسل * لوند * بی پروا * آغر * اولفون یاره لک صوی * جراحتدن چیقان فساد وجیرک * منفسخ اولوق * ایریک طولوب بریکیمک * چرک و کیر تراکم ایتک * بی اثر * نشانه * نقش پا * « مثال » —</p>	ایرینکلاماک	<p>« برکون ایریکب مة مؤدب » « توشتی باشی غه هوای مکتب » بشارت * تفأل * امید * فال خیر * نیک نیت * اوغور * ایریمک * مایع اولوب افار اولوق * انحلال ایتک * محو * « الله یار » —</p>	ایرواق
<p>اکرک پکه سی * برنوع جزمه * تنبیل * کاهل * متکسل * لوند * بی پروا * آغر * اولفون یاره لک صوی * جراحتدن چیقان فساد وجیرک * منفسخ اولوق * ایریک طولوب بریکیمک * چرک و کیر تراکم ایتک * بی اثر * نشانه * نقش پا * « مثال » —</p>	ایز	<p>« برکون ایریکب مة مؤدب » « توشتی باشی غه هوای مکتب » بشارت * تفأل * امید * فال خیر * نیک نیت * اوغور * ایریمک * مایع اولوب افار اولوق * انحلال ایتک * محو * « الله یار » —</p>	ایریش
<p>اکرک پکه سی * برنوع جزمه * تنبیل * کاهل * متکسل * لوند * بی پروا * آغر * اولفون یاره لک صوی * جراحتدن چیقان فساد وجیرک * منفسخ اولوق * ایریک طولوب بریکیمک * چرک و کیر تراکم ایتک * بی اثر * نشانه * نقش پا * « مثال » —</p>	ایز	<p>« برکون ایریکب مة مؤدب » « توشتی باشی غه هوای مکتب » بشارت * تفأل * امید * فال خیر * نیک نیت * اوغور * ایریمک * مایع اولوب افار اولوق * انحلال ایتک * محو * « الله یار » —</p>	ایر شماک

ایستاماک	ایسکارماک
ایزی — الله * خدا * خالق *	ایستاق — استمه طوتمق * تسخن ایتک * حوالوق *
— « مثال » —	— « مثال » —
« اوغان ایزیم جوروجفا سا لغای باشقه »	« شام هجر اندین قوتو لغونجه ایستیم »
« هر نی کیلسه عاجز بنده کورار ایرمیش »	مهر دیک * اشک سیلین آقیر زیب
ایزلاماک — پیه دوشمک * تجسس ایتک * تسکاپو	تیز تراب عذار زرد ایله *
ایتک * جستجو ایتک *	ایستمه * حجا * ورجه * بیزکک * کیزک *
— « مشرب » —	ایستیه —
« امیدینک اوز مغیل مندین شفیع روز »	ایستی اوت —
محشر من * پیرم ایدیلار روز جزا	ایسرماق —
امت نی ایزلار من »	ایمک * دیشله مک * اصرمق * کزیدن *
ایزچی — ایزله کیده رک سارق بولجی * ایزکشافی *	— « مثال » —
ایاق نقشنی طانیجی *	« هر که نیثوکی یغدی اینک دیک قویار »
ایزماک — از مک * یاصلامق * سحق ایتک * حل	ارتوغ ایسورغان قوسار ایت لارتویار
ایتک * کیم ایتک * صلایه ایتک *	ایسره —
ایزمه — برنوع طعاند * لاپه کی سوقان *	بو طرفده * بویانده * حرکت کسره *
لافزن * بیپوده کو * شلقین * شلاینک *	زیر * تحت *
ایس — هوش * عقل * قوقو * رایحه * ترنک	ایسری —
زنک * بوی *	برنوع وزندر * شرقی * ترکی *
— « مثال » —	ایسر —
« اورونوب آنچه شور و شعب قیلدی »	اویقو * نوم * خواب * رؤیا معنا *
« که ضعف ایلاب ایسی ازیب ییقلدی »	توش * حیف * افسوس *
ایسالاماک — قولاق ویرمک * استماع ایتک *	— « حکمت » —
اصفا ایتک *	« واحسرتا ایسر عمر و مضايع اوتتی »
ایسپیر — باز * برنوع شکار قوشیدر * سایی *	« توبه قیلای اجل کیلیب یقام توتی »
جلودار * بیطار *	« کیمکا ایتیب کیمکا بغلای باشیم قاتی »
ایستاماک — استمه مک * طلب و آرزو و خواهش	« اوتبکان غارف ایرانلار نی سورونک »
وتمنا ایتک *	دوستلار *
— نوایی —	ایسقوجی —
« بنوع ایستای دور ایدمی رای عالی »	جاسوسی * عیاری * خفیه * واقعه نویس
« که قینغای فکرینک دیوان خیالی »	ایسکارماک —
	خیالنه کتورمک * عقل و هوشنه
	کتورمک * قبول ایتک * داخل
	حساب ایتک * تخطر *
	— « مثال » —
	« کیمجه کلم غه کیلسانک مدعی منعی »
	ایسکارکا * تولون آی سیر ایتاردا ایت
	هوراردین قاید ابروایی *

ایسلیک	ایش
ایسکی —	ایسناماک — تحول تاب ایتک * اسنه مک * خیاره چکیم * گرشمک *
«می کیتو رایمغ که یوز حیرت ارا قالمش مسیح * بو العجب لار کیم بو ایسکی دیرخفا شیندادر»	ایسیرغان اوتی ایسیرغانماک قزارمق * اوتانمق * حرارتلو اولمق * حجاب ایتک * خجل اولمق * — «مثال» —
ایسکیرماک —	ایسیرغہ — «آلیب کیلدی آنی اوز مسندیغه» «ایسیرغانوردی لطف بی حدیغه» کوپه * حلقه * کوشواره * — «مثال» —
«عشوہ کرلار داغیدین جان پرده سین کورآه کیم * بو حریر ایسکیردی ظالم شاه لار تمغاسیدین»	ایسیرکاماک — «التون ایسیرغہ که قولاغ آغریتور» «زرحل اوتو ک دور که ایاغ آغریتور» بر آده عاطفت ایتک * برشی قورمق * صیانت ایتک * وقایه ایتک * برسنه بریسندن دریغ ایتک *
ایسکیماک —	ایسیغ کول — «ترکستانده دشت قبیچاقده واقع بر کول اسمیدر * اطرافنده ایلیچہ لر وحام قدرت پک چوقدر * سسق کول دخی دیرلز»
ایسلانماک —	ایسیک — ایسیاق — ایش — خال * تخاله * بن * منک * تسخن ایتک * ایسیچاقلمق * کرم اولمق * عل * شغل * کار * رزم * حرب * صلح * فعل * — «مونس» —
ایسلارماک —	ایش — «کولکوما کو یونک ساری بارماقدور ایش مدعیغه آنی قییارماقدور ایش جورہ * چفت * رفیق * مانند * شبیه * معادل * قوشه * دوکانه * وامر از تابیدن» — «نوائی» —
ایسلاماق —	ایش — «بیلی تاری هجر دین جسمیم بولوبتور تار دیک * ای فلک رحم ایت بو ایکی رشته نی بربرکا ایش»
پجوره اولمق * افسرده اولمق * اصدکتورمک * مرطوب ایتک * نمناک قتلق * هول لتک * قوقولتمک * تسلیم تودیع تقسیم توزیع ایتک * قوقولامق * استماع ایتک * قولاق صالمق * — «نوائی» —	
«تیلارمین ایسلاب ایسلاب غبغبیکنی» «کداوپسام غارنیشکی که لینکنی»	
ایسلانماق —	
اصلانمق * اصدکتورمک * نمناک اولمق * مرطوب و آبدار اولمق * صفیر * قوشلرک الحانی * ایصایق * بوغ * سورنا * زورنا * اشپولک * کرنا * هشتک *	
ایسلغ —	
اسمک * وزان اولمق * هبوب ایتک * — «نوائی» —	
ایسماک —	
«خصوصا کیم فنا دشتی دین ایسکای» «اوشول تو فراغ اطرافیه صرصر»	
ایسن —	
صاغ * سالم * صحیح * عافیت * ضا غلام * صحت * عافیت * صفوت * سلامت * تندرستلک *	
ایسنلیک —	

ایشانماک	ایش قور	ایشریق	ایشاک
<p>محل حرب * میدان رزم * جنک گاه * محاربه بری * میدان و معرکه جدال * موقع کارزار * جای قتال *</p>	<p>ایش قور —</p>	<p>ایشاک * حجار * مرکب * خر * — « نوایی » — « دنی لار کابیر اوکه زر فشاندور » « ایشاک الیغه تو کاک زعفراندور »</p>	<p>ایشاک —</p>
<p>قره صوغوق * برودت شدید * سرمای سخت * غایت خنک *</p>	<p>ایشقیرینک —</p>	<p>کیوشوب بائلق * بول وشاشه ایتک * سیمک * تیش ایتک *</p>	<p>ایشاماک —</p>
<p>کاروبار * امور و مشاغل * برنوع قامش وئی *</p>	<p>ایش کوج —</p>	<p>اینانغی * اعتقاد تصدیق اعتماد ایتک * یقین و باور ایتک *</p>	<p>ایشانماک —</p>
<p>افارصو * رهوان * پور رآت * پور غه * اعمال ایتک * مشغول اولق * بر شینی بر شینه بند ربط ایتک *</p>	<p>ایشکین —</p>	<p>— « حکمت » — « ای مؤمینلار طاعت قلیب تایانما نکلار » « امانت دور عزیز جانکا ایشانما نکلار »</p>	<p>ایشانماک —</p>
<p>سریع * سلیس * تجربه لو * امتحان اولنش شغل * حل * ایشلنش *</p>	<p>ایشلاک —</p>	<p>حرام حریش بیغمیش مال کافو امانما نکلار « مال لارینکنی قریش آتلیغ یلان قیلور »</p>	<p>ایشانماک —</p>
<p>قازمق * طرمیقلامق * بوزمق * ربط ایتک * مشدود ایتک *</p>	<p>ایشماک —</p>	<p>معتمد و معتبر توتوق * پسند دلنشین ایتک *</p>	<p>ایشانماک —</p>
<p>— « مثال » — « بیل قاری هجر دین جسمیم بولوب تور تاردیک * ای فلک رحم ایت بو ایکی رشته نی بیر بیر کا ایش »</p>	<p>ایشکار —</p>	<p>منکر * اینانمز * معاند * قنغیر * ایشانماکین * قبول و تصدیق ایتکین * باور ایتکین *</p>	<p>ایشانماکین —</p>
<p>پارلاق * لامع * درخشان * ضیاء دار * منور * یلیدیز بوجکی *</p>	<p>ایشکار —</p>	<p>— « مثال » — « ایشانماکین دوستونکفا » « سمان تیقار پوستونکفا » ایچدون * سروال *</p>	<p>ایشانماکین —</p>
<p>— « مثال » — « سین که یوق سین ماهر ولار جلوه ایلار لارولی * کچه ایشار قورت کوزی دیک مهر حیق قاج بیلکودور »</p>	<p>ایشانماک —</p>	<p>— « مثال » — « کونکلاک وایشان یغه لایق دکل » « هر نی بها بیر لا موافق دکل » طلاطم * موج * دلو فان * فور طنه * تاشقین *</p>	<p>ایشانماکین —</p>
<p>پارلدا مق * روشن منور اولق * پرتوانداز اولق * چاقق * چاقین ایشانماک * یلیدیرم چاقق * شعشه لیمک *</p>	<p>ایشانماک —</p>	<p>صغیر اورمق * اصلیق چالمق * هشتک اورمق * بوغ چالمق * غهورله روز کار ایله چاقان یلیدیریم *</p>	<p>ایشانماکین —</p>
<p>— « مثال » — « اول چین کیم کوز کا آلتون یانکلیغ ایشانماک خلعتی * کوراک ییل کیم نجاست اوزادور آرام انکا »</p>	<p>ایشانماک —</p>	<p>شمشک * برق پارلادیسی * یلیدیرم *</p>	<p>ایشانماکین —</p>

ایکار	آیفر	ایشانج
طوپلامق * جمع ایتک * ادخار و طوپ و توده ایتک * خرمن * یغین	اعتماد * اعتقاد * تصدیق * باور * — «الله یار» —	ایشیق
انسان * بنی آدم * یغلش * طوپلانمش * کروه * جمعیت * قوشون *	«خالقا قائل مین اوز نقصانیه» «کوپ جفا قیلدیم اوزیمنی چانجه» «ذات پاکیکدین عنایت بولماسا» «هیچ ایشانجیم یوق عمل قیلغانجه»	ایشیک
ملصق * چسپنده * یاپیشان * طوائف اتر اگدن بر قبیله اسمیدر *	لمعه * نور * ضیا * سراج * روشنی * آبدین * مصباح * پرتو * — «نقشی» —	ایشیک ایشیکلای ایشین
کون بکون کسب شدت ایدن مرض * مزمن خسته لک * ورم * سل *	«کلمه سالغاج ایشیق عارضیدین» «کتی اندوه و فراقیم بیریدین»	ایشین
اقتدی * ایو * خرس * اداق *	درگاه * بارگاه * آستانه * قیونک طشرو طرفی * دروازه * — «آکهی» —	ایشین
نام * کوتی آدم * بیهوده * سوز سو یلیچی * بی فائده * چاققین *	«شاه لار خدمتینک امید بیله» «ایشیکینک توفراغنی قیلدی مقر» — «مونس» —	ایشین
هرزه کرد * قیزیل ایاق * بیباک * بر نوغ ساز اسمیدر * غرک * کمانچه *	«جهان براوی ایکان ایکی ایشیکلک» «بریدین کیردیم و چیقیدیم بیریدین» «قوجی باشی * قیو اغاسی * تشریفاتیجی * کیجه * نمد * کیکیز *	ایشین
حدث * شدت * تهور * بر نوع فنا خسته لک * قوقو * اید * دوك * چلیک *	بلدیرم * چاققین * برق * پارلاق * آغیر لاماق * میهماننوز لاق اجر ایتک * بر آدمه رافت و عاطفته بولنق *	ایشین
صاحب * مالک * بانی * مری *	خروج ایتک * حقیق * نمو و ظهور ایتک *	ایشین
تصحب تملک ایتک * صاحب مالک اولمق — «مثال» —	خرکله سوران حیوان * ایغیرآت * — «مثال» —	ایشین
«یفاچ کارسان بیله سوکیلتوروب» «اوی ایکاسی باشلادی خدمت توروب» ایکن معناسنه * ایتک فعل ناقصک مضارعیدر * افعال سائر صیغه سنک ازمنه ترکینده مستخدمدر *	«اورغاجی لاری رمه مثالی» «ایغیرکی هر طرف سوارردی»	ایشین
ازمنه ترکینده مستخدمدر *		
— «لطفی» —		
فلاح اهلی ایکاج اطفی فامتینکنی کوروب اگرچه باردی اوزیدین ولی صلاح ایردی		
بیوک همشیره * ابلا * رجال و کبرا مصاحبی * همشینی *		
اگر زین * سرچ * کشت و زراعت * — «خسته نوایی» —		
«هم آلتون ایکار داغی آلتون لجام» «هم آلتون نفاق داغی آلتون بسام»		

ایکاولان		ایکالا	
تصحب تملك ايتك * استملاك ايتك * صاحب و متصرف اولك * — « مثال » —	ایکالاماك — <i>۲۹۸۸</i>	اكر جى * سراج * زينكر * فلاح * دهقان چویریحی * چویردیریحی * میگرداندکی دوندریحی — « مثال » —	ایکارچی — ایکارکوجی <i>۲۹۸۹</i>
« بار بیان اول نقودنی ایکالای » « یانا هم لات و منات ساری کیلای » مك * آرام * توقف ايتك * اكلتك * دم آلق * استراحت ايتك * قوناق * روابطده * مستخدم اولوب خبر ایچون مستملدر * — « نوابی » —	ایکالانماك — ایکان — <i>۲۹۹۰</i>	« دشت اوزره ایکارکوجی هو یونلار » « آشوب دا او یلا کیم قویونلار » اكر لنتك * آته طاقم اوردرمق * ابدال انجام ایله مهیا ايتك * اكر لك * آته اكر اورمق * حیوانی حاضر لك * اغزال ايتك * اكر مك * دونمك * تعقیب ايتك * چرخ * كردش — « مثال » —	ایکار لاتماك <i>۲۹۹۱</i> ایکارلاماك — ایکارماك —
« یوز عهد ایله مهوشلار کونکومنی » آلب ایمدی * قتل ایلدیلا رآخربد عهد ایکانلار دور * — « دیگر » —		« ایکارماك دایوق چرخ دوار ديك » « كه هر نقطه دوری داهر كار ديك » ذقن * زنج * دوری * ایکاو * سوهان — « مثال » —	ایکاک —
« مجنون اتاسی ایکان فی یلدی » « آه اوردی والدیفه ییقیلدی » اولدقجه * اولدیفی قدر * ممکن مرتبه * برشینه تمیل ايتك * — « مثال » —	ایکانجه — ایکانماك —	« تشوقیدینا یریک بندلر خلاص ایتیش » « بوبندنی کیسا آلماس کیشی ایکاک لارله » دوزله مك * جلاویرمك * اکه لك * صیقل ايتك * پرداز ايتك * ایکیسیده برابر * ایکیسیده برلکده * — « خسه نوابی » —	ایکاکلاماك — ایکاکو —
« دوستلار مین دین تیلامانك سیر » داغی صبر و قرار * اول قویاشنی یوزلوکین کورکان ایکان بی اختیار * ایکیسیده برابر * هر دو بیکبار * — « امیر » —	ایکاو —	« ایکاکو بیر بیر ی وصلین قلیب قوت » « یاراشد ایا نه اشیب چون درو یا قوت » ایکیسیده * هر دو * معا * — « مثال » —	ایکالا —
قدموزونونکاشمشاد و صنوبر ایکلوی بری آزادینک دور و راول بیر یسیدور سنگاقول ایکیسیده برلکده * همراه * برابر * چفت * جورده * قوشه * معا *	ایکاولان —	« ایکالافاشلاری نینک و سمسسی بار » « ایکالاکوزلاری نینک سرمه سسی بار »	

ایکری	ایکن
<p>— «نوابی» — «نه خوش بولغای ایکولان مست بولساق وصل باغئیدا» قولوم بولغای سنیک بو نیکدا و آغزیم دودا غینکدا» ایکیلیک * اثینیت * دوی * سنجده * ایکده *</p>	<p>ایکریچہ — برنوع مکس و چین * سنک * ایکریک — صوچورندیسسی * کرداب * — «مثال» — «عشق بحری ایکریکی کاتوشما میش مین چیققودیک * عشق اول دریادا قیلدی اسروسرکردان مینی»</p>
<p>ایکولیک — ایکده و جیکده — «مثال» — المله فی برکی کولکنه جیکده فی برکی دیک کنه * کیل ایکاولدوست کیرالیک لیلی و مجنون دیک کنه *</p>	<p>ایکریم واکرم — برج و بارو * کنج * قومشوق * صو چورندیسسی * کردابجه * — «مثال» — «هم ایلدام لیلی داصر صردیک روانه» «هم ایلاناق دایکریم دین نشانه» دهایوکسک * دهامرتفع * بلندتر * توقف ایترمک * مشغول و سرکردان ایتمک * حیل ایترمک *</p>
<p>ایکدیش — ایفری بشقه * قصر اقی دخی بشقه جنسندن اولان آتدن طوره یان آت انسان ایچون دخی مستعملدر * آخته بورمه آت *</p>	<p>ایکنوراک — دهایوکسک * دهامرتفع * بلندتر * ایکنمک — توقف ایترمک * مشغول و سرکردان ایتمک * حیل ایترمک *</p>
<p>ایکرائمک — تنفر * استکراه ایتمک * اجتناب و پرهیز ایتمک * خوسیدن * هراس * ناله و فریاد ایتمک * درد و الم چکمک آه اینن ایتمک *</p>	<p>ایکلیک — دردناک * المناک * غمناک * سوزناک * ایکما — خیده * اکش * مقوس * چارپیق * — «مؤنس» — «بلا و قلا رین آتغالی جانجه» «ایکی ایکمه فاشینک کاندور کان» اکمک * بریشی مقوس چارپیق ایتمک * بر طرفه مخنی ایتمک * میل و کج ایترمک سریمک * زرع حرث غرس ایتمک * یولده براقوب صاوشمق *</p>
<p>— «مال» — کیچه کوندوز ایکرادی اول بار اوچون جیروت شوخ بیر دلدار اوچون درد * رنج * الم * محنت * اندوه * خسته *</p>	<p>ایکماک — اکمک * بریشی مقوس چارپیق ایتمک * بر طرفه مخنی ایتمک * میل و کج ایترمک سریمک * زرع حرث غرس ایتمک * یولده براقوب صاوشمق *</p>
<p>ایکرمچی — یایک کیرشدن بر مقلری محافظه ایتمک * اوزره پارمه طاقیلان حلقه * آکری * کج * برنوع ساز * کلب * تابناک * بوکوم * ختم *</p>	<p>ایکماک — اکمک * بریشی مقوس چارپیق ایتمک * بر طرفه مخنی ایتمک * میل و کج ایترمک سریمک * زرع حرث غرس ایتمک * یولده براقوب صاوشمق *</p>
<p>— «هویداسن» — «کرافدیک راست بولسانک هیچ بلا یوقتور سنکا * لام الفدیک آکری بولسانک هر بلا باردور سنکا»</p>	<p>ایکن — اکین ارقه نك اکلور طرفی * — «مثال» — «ایکنی کاقویوب بیرینی حالی» «انداق که قویاشنی چرخ زالی»</p>

ایلات		ایکیر	
آسیای وسطی ده ایی ارکک اکیز قرداشه حسن وحسین وایکی اکیز قیرقنداشه فاطمه وزهرا آدقورلر — «نوابی» —		ایکینچی * دوم اثنین * عصر گانی * نماز عصر * نماز دیگر * سوزن * ابره * — «مثال» —	ایکینج — ایکندی — ایکنه —
«یوزینک قویاش موایکین یاقویاش یوزینکو ایکن * که قایسی قایسی ایکن فرق ایماس نیچوکهکه ایکیز * ایکی به * دوکسه * ایکی نفوسه * ایکی دفعه * ایکیشر کره * ایکیشر مره * عجبنا ایا تخم * دانه * ایکن * مزروعات سبب * باعث * علت * — «مثال» —	ایکی واره — ایکیلای — ایکین —	«اوزکایوزکا باقه دیب اورسا چقار سا کوزلاریم * ایکنه بیرلا بیرسین اول برنی اویماق ییله * اکه * آستین * یینک * — «مونس» —	ایکئی —
«ای کونکل کوبدور طمع تخمین تمنا مزرعین * بو ایکین نیچون که هرکز ایلاماس دانا پسند * — «دیگر مثال» — «کونکلو نکانی ایش دین ایکین بو تعب بو تعینکفه نی ایش ایرکین سبب قولان * ایل * ایل * عام * سنه * سال * ال * ید * دست * خلق * کروه * جمعیت * عالم * قبائل * ایل * انسان * متفق * مطیع * تابع * — «مثال» — کیل کیل ای آی ایلالی بیر عهد و پیمان ایکیز اولتوروپ ایل کوزیدین بریرده پنهان ایکیز — «مثال دیگر» — «ایکیسی چون بالداشیل اولتور دیلار هرساری حیرت بلایل تور دیلار ایلرک اولتور دینی محل * عشایر * یوروکلر * قبایل * ایلات —	ایکی واره — ایکیلای — ایکین — ایل — ایل —	«توکل دین ایکیز زره پوش اولوب» «رضا خودی اوزره سراغوش اولوب» یوک * جسم * بزرک * عظیم * صاحب * فرمان فرمانلق ایتمک * حکمی نافذ اولق * — «خسه نوابی» — «سلیمان کیم ایکوردی انس و جندین» «اینک فرمانی ایردی بر نکیندین» اثنین * دو * ایکی همشیره * ایکی قیرقرداش * کنایه صبح صادق * وکاذب * ایکی دفعه * ایکی کره * دوباره * پسان مرستی * برنوع بیاض اجی علاجدر * غزل * اغزال ایتمک * ایلیک ورشته ایتمک — «نوابی» — نوابی رشته تعینک ایکیردی کوز اوجی بیرلا * اگر باقسانک مطیع اولغای انکا سراج ایله نساج * یکرمی * بست * عشرین * ایکمه * توام * توئمان * چفت * جورده * دوکانه * قوشه * بردن طوغان ایکی قرداش *	ایککه — ایکورماک — ایکی — ایکی ابوسون — ایکی تیولیک — یولوم — ایکی دا — ایکیر — ایکیرماک —

ایلماراماق	ایلمخان
یل تورویل تور	ایلمارسون —
ایلاق —	ایلمتک —
ایلاک —	ایتمک * ارسال ایتک * برون * — «آکهی» —
ایلاماق —	«مشکن قاشینیک هیئی اول چشم جلاد اوستینه * قتلیم ایچون نص کیتورورنون ایلمخان صاد اوستینه» ایلات و قبائل ایشینی یولنه قویچی * خیوه حکمدارلرندن بریسنک اسمیدر» — «مثال» —
ایلاماک —	ایلتوزر —
ایلان —	ایلتی —
ایلان اوقی —	ایلتیرماق —
ایلانا —	ایلتیرارغوجی
ایلانماق —	ایلیجی —
ایلانعه —	ایلیجی لیق —
ایلائی —	— «مثال» —
ایلماراماق —	ایلیچیکان —
ایلماراماق —	ایلیچلاشماق
ایلماراماق —	ایلمخان —
ایلماراماق —	مغوللرک حکمدارلرینه ویردکاری عنواندر * علم * مغول خانلرندن بریسنک اسمیدر * ایلمخان ابن تکیرخان

ایلغاو	ایلگون
ایلدام ————— سریع * چابوک * ایلرو * تیز * کسکین — «نوابی» —	ایلغین ————— کر * طرفا * یولغون * استکی * ساقز * سقج * برنوع سازک اسمیدر
«وه که سلمی ناهه سی ایلدام دورورمین خسته حال * لطف ایتیب ای ساربان فتراکنی بوینومغه تاق * — خسته نوانی —	ایللی و ییلق باشی بوش کزن آت * خرکله سورکی * رمة * توار * سال ترکان دار سنک یدنچی سنه سیدر * — «مثال» —
«تاپارکوی چوکاندین ایلدام لیلیق «ولیکن بولور آخر آرام لیلیق «مونی پیل که هرنی که هارجنبشی «نهایتنه یتکاج سکوندور ایشی شمشک * چاقین * برق * یلدرم * نباتات و اشجار کوی * کوب * ستاره * الدوان * دست پوشک * بهله * مفرزه * محاربه دن اول بر طرفه سوق اولان محافظه و احتیاط عسکری * — راجی —	آت انکاپرورکه یوزایلیقی سی بار «سیم انکاپرورکه یوزایلیقی سی بار» قاپور * پرویزن * غربال * الک یاپان * قابورچی * اولکی «ابتدا کی * مقدم * برنجی * انسان * ایل * بنی آدم * ناس * — «مونس» —
ایلدیریم ————— ایلدیز ————— ایلک ————— ایلغار ————— «یلانک آتلیغ بولوبان ایلغار ایتیپ «سحروقتی سوروب ایل جیک کایتیب یغما کر * ایتنجی * چاپاولجی * تاراج وتالان ایدیچی * درتله کیدرکی قوشمق * سورمک * صالدرمق * لوکلوک * یورت یورت * اقین ایتک * دشمن مملکتشه صارمق بغته هجوم ایتک * — «مثال» —	ایلک ————— ایلکچی ————— ایلک ————— ایلکا ————— «شربت کو ترکی دفع کدورت ایلان» «آب حیوان یتکیغ اولسون ایچکان ایلکا خوشکوار * ضبط قبض ایتک * قاورامق طومق — «مثال» —
ایلغارچی ————— ایلغارماق ————— ایلغاماق ————— «آز کیشی برلاهر طرف کیمیش «خصمی باشیغه ایلغابان یتیش اقین * تاراج * صولت * یغما * غارت نازوباز * متین و مستقیم برنوع دکنک * آغر اغاج * قیرنجیق اغاجنه مشابه *	ایلکارماک ————— ایلکاری ————— «سنکاتیکماس که ایلکارسانک یننی «جیریک تاریتب طمع قیلسانک عدننی ایلرو * قدام * قبل * اول * مقدم * پیش * نخست * ابتدا * — «الله یار» —
ایلغامیشی ————— ایلغاو —————	ایلکاک ————— ایکاماک ————— ایلگون ————— توکه * عروه * حلقه * اسیرغه * زنجیر * عقده * پیوند * باغ ایتک * باغلامق * بند ایتک * ایل * عالم * انسان * کروه * جمیت * خلایق * انبوه *

ایلچاق	آیم
ایلکوی —	ایلش ایل — اختیار آدم * قوجد آدم * آقسقال * کتخدا * مرد بیر *
ایلکی دا —	ایلشماک — بند بیوند اولمق * باغتمق * پیوستن * ملصق * نیم کرم * ملایم صیچاق * قیرغین * ایلچده *
— «کراچی» —	— «مثال» —
«باری باشیدا خود نصرت بولوب»	سایغ آهی کیر چیقارمین کرم اولوب
«باری ایلکیدایتیغ غیرت بولوب»	آقاقده اشک * چشمه لاردا سو
غضبلمک * آلمق * ضبط و قبض ایتمک *	بولور ایلغ «وا بولغاچ ساوق»
دقت ایتمک * بند ایتمک *	ایلک — ال * ید * دست * قول * قولپ * مغز * مخ *
— «مثال» —	— «مثال» —
کل ساری قطان نظریه اجمالینک باریدا	«تن غده تاش و قولغه تیش زخمی که»
کوز کا امان سرون نازک نهالینک باریدا	سالدی تیابدلیک * فاش قیلدی ایل کا
دوکه * باغ زنجیر بند * اتمک *	کونلاک سیریدین ینیک سیر ایلک *
آلمز * بکمز * یسندا تمز * صایز *	ایلک واللیک — پنجاه * خسین * الی * الدوان * قبیله دار *
— «حکمت» —	— «خسبه نوایی» —
«حیف آدم اوز قدرینی اوزی ایتلاس»	«یوز ایلک قاری اوج رفعت انکا»
«منلیک قلیب بخش لارنی کوز کا ایتلاس»	«ینا مونجا داغی رخامت انکا»
«ایرانلارنی صحبتیکا قاجیب کیلاس»	ایلکلاماک — ال اله قالدیرمق * موانت ایتمک *
«اول بی وفاحقه نه دیب و فاقیلسون»	یاردم کومک ایتمک * اعانت مدد
ادات عطفدر * ییله صحابت * و وساطت	ایتمک * قوللاقمق *
بیان ایدن مع کبی *	ایلیماق — صوغوغی قیرلمق * قاتراولمق * منکسر
— «مونس» —	اولمق * صیچاق و حرار تلتمک *
«کو هراقبال ایلن تاجینک تاییب	— «مثال» —
زینت مدام * مسند دولت سنکا	«ساق قیایان عفو کنا هینی قدح توت»
همواره بولسون جایگاه»	مونس کبی کر شیخ سوزیغه ایلیقوب مین
ایلتماق — اکتمک * ملاطفه ملاءبه * اتمک * الدهمک *	آیم — قوجد قری ایمی و دواسی * اس *
تغیر ایتمک * صیچاق ایتمک * صوبی	آیم — خانم زاده کان قیزی و حرمی * بی بی
آتش اوزرنده قویوب برودتنی برآز	توتی * بیکم * خاتون * بانو *
ازالد ایتمک *	
ایلچاق — نیم کرم * ایلتمش * ایلچ * صیچاق * کرما به	
و آب نیم کرم *	

ایمفا	ایموشاک
ایماس — دکل * یوق * لا * خیر * ن * — « مونس »	ایمالک — زحمت * مشقت * جهد * سعی * اقدام * ایماس — ایمز * دکل * معناسنه * — « مثال »
ایماق — « سن سیرای کلرخ ایشیم جزناله وفریاد ایماس * کیم نوید و صلدین بیر لحظه کونکوم شاد ایماس »	ایمکاک — « طره سین لیلی آجیب دوریل عبیر آسا ایماس * داغینی مجنون قاناتیش لاله چرا ایماس »
ایمانق — اویماق * چوق قویون و سورکی سی اولان کویلی * اوروق * شعبه * آل * تیره * قبیله * آسیای وسطی ده بر قبیله اسمیدر *	ایمکاک — تعب * جدو جهد * رنج * غیرت * کوشش چو چقرال ایله یوریمک * — « مثال »
ایمانماق — اوتانماق * حجاب ایتک * احتراز اجتناب ایتک شرم و حیا * — « مثال »	ایمکاک — « قدم اوردی و ترک مهد قیادی » « قویوب ایمکاک یورور کاجهد قیلدی » امکداس * همپا * همراه دوکانه * چو چقرال ایله یوریمک ایمهک * — « مثال »
ایمچاک — « کراندین فکر کیم قیتان سین آخر » « اتانک بیر لانا کدین ایمان آخر » مه * پستان * ثدی *	ایمکاک — « هر زمان کوزدین باشیم ایمکاکلا کان بیر باشی دیک * میل ایتار تو فراغه وه اولتور کوسی بو ایمکاکیم » بغولی قالدین * عورت * زن * مؤنث * مکیده شده * و شیر داده * — « نوانی »
ایمدی — « جارباق ایچنده بیچک » « درینک یانی چیچک » « خاصه کویلاک ایچنده » « جولان اورار قوش ایچمک » شمدی * الحاله هذه * الان * اکنون *	ایمکان — « فراق تیغی هلاکیدین انچا ایمکاکدیم » که یساده غی اجل اولما ما ککاور کاندیم زحمت و مشقت * درد و الم چکمک * — « مونس »
ایمدیکاچه — « خاتونی سوز باشلادی ایکی کوزین باشلادی * ایمدی سنکا من بودم بر سوز ایتای دیدیا »	ایمکاک — « التفات ایت کاه کاهی ناتوان کونکلم کا کیم * بول اسیرک کوب غم حرمان بیلا ایمکاکناسون » اکر * سرچ * زین *
ایمراغ — مطلوب * مرغوب * مقبول * پسندیده شایسته * سزاوار * لایق * دلنشین *	ایمالداس — « اکر * سرچ * زین * همپا * ارقداس * اکر داس *
ایمغا — طاغ یکبسی * یکیده * دره * دربند *	ایمالک — امتعاص * رضع * جذب ایتک * مکیدن * ایموشاک — دینه دینه مه * امجک و پستان امک *

ایناو	ایناق	ایناغ
<p>رقیق * ندیم * مصاحب * مؤتمن * مستشار * مشاور * مقرب * پادشاه * ترکستانده بیوک بر رتبه اسمیدر * خدیو</p> <p>— «مونس» —</p>	<p>ایناق —</p>	<p>ایمو کدش — مه داش * سوت * قد داش * رضاعی * — «مثال» — «سین امکاندا سعادت دایه بولدی» «تیلی چیققاج هنر همسایه بولدی»</p>
<p>«کور که شاهنشہ خوارزم عوض بیک ایناق * قالدیهو کور ماین اندین ستم و ظلم و نفاق»</p> <p>پکوک * برادر * و سوت ننه سی * دایه * ماده کاو * ایناک *</p> <p>— «خسه» —</p>	<p>ایناک ایناکا</p>	<p>ایمه — ایمه چی — «علاج * دوا * چاره * درمان * شجاعتی قوجه قری * کاردیده قالدین * کهن سال جادو خاتون * بسته قورشون دو کچی و بوبکی مداوایدن عجوزه له دینیلور *»</p>
<p>«ایناکسی بار ابردی آتی سوسن»</p> <p>«تیلی تیغ ایردی کاهی کاه سوزن»</p> <p>بغولی محرم خاص * مستشار * شهزاده شیخ قبیله * سردار * امر از کشتن *</p>	<p>اینال —</p>	<p>ایمه لاماک — مداوات * معالجه ایتمک * جو جو قورک ال ایله یورومسی * کاوک * قوزی قوزی * مع * سس * دومان * بخار * مکایدن * تومان * بوغ *</p>
<p>شهزاده * بک * دره بکی * دولاب * چقیر * چورنلک * دونک * تبدل تحول ایتمک * طولاشمق * کردکشتن *</p>	<p>اینالجبیق — اینالماق —</p>	<p>— «نقشی» — «کریمیی قالسه اوغول یا که قبر» «اوزونک اولادینک کبی آتی ایمیز»</p>
<p>تمامی زیاده سیله اصرار و اقدام ایتمک * حصول مقصد ایچون باشندن دونمک</p> <p>— «کامل» —</p>	<p>اینالمالک —</p>	<p>ایمیرک — «مد اوچی توکمه سی * قاب بورونی ولوله سی *</p>
<p>«قدی شمشارلار سروخر امانیکدین اینالسون * دهانی غنچه لار کلبرک خندانیکدین اینالسون»</p>	<p>اینالماک — ایناملی — اینان —</p>	<p>ایمیرماک — ایمیز یرماک — اینغ — این — «مد اوچی توکمه سی * قاب بورونی ولوله سی *</p>
<p>«قدی شمشارلار سروخر امانیکدین اینالسون * دهانی غنچه لار کلبرک خندانیکدین اینالسون»</p>	<p>اینالماک — ایناملی — اینان — اینانماق —</p>	<p>ایمیرماک — ایمیز یرماک — اینغ — این — «مد اوچی توکمه سی * قاب بورونی ولوله سی *</p>
<p>«قدی شمشارلار سروخر امانیکدین اینالسون * دهانی غنچه لار کلبرک خندانیکدین اینالسون»</p>	<p>اینالماک — ایناملی — اینان — اینانماق — ایناو —</p>	<p>ایمیرماک — ایمیز یرماک — اینغ — این — «مد اوچی توکمه سی * قاب بورونی ولوله سی *</p>

اینک	اینجولوک	اینجو	اینجا
اسارت * عبودیت * کوله لک * خاتم * عرفانلو * ظریف * محتال قادین *	اینچی	آوده حیوانلری طوتمق اوزره یرده قازیلان خندق *	اینجا
— « مثال » —	اینچیر ماک	نازک * نارین * باریک * رقیق *	اینچکه
« یانا بیر ییجه کون همای الدی ملک » « ایرایل لار باریب اینجی قالدی ملک »	اینچقیر ماق	— « محذوم قوی » — « قیلچیدین ایتی دور کوب قیلدین اینجه » « لئک ولونداندن کیچسا کیرا کتور »	اینچکه
ایقلا یوب صقلار کی نفس المق * دردایله فیقلا یوب اغلامق *	اینچیک	اینجه * نارین * رقیق * باریک *	اینچکه
قبضه * سقطه * فریق * رحن * اینجیق معجزه * زوزک * شلقین *	اینداماک	— « مشرب » — « اسرو قارارق اولماسون کوب » « بسیار اینچکه ویوغان کوب »	اینچکالیک
خانه سنه چاغرمق * دعوت جلب ایتمک * فراری قوشی اینداب اله پکور مک *	اینچکیر ماک	حیله * خدعه * نازک * دقت * زکاوت فراست * ظرافت *	اینچکیر ماک
— « خسه » —	اینچکیر ماک	آهسته آهسته کریه و ناله ایتمک *	اینچکیر ماک
« چارلا مراعات ایله احباب نی » « اینده تکلف بیله احباب نی »	اینچکیر ماک	خفیف خفیف اه و انین ایله اغماق *	اینچکیر ماک
— دیگر —	اینچکیر ماک	— « مثال » —	اینچکیر ماک
« دیدی که بیر کون قیلیان جشن عام » « اینداب ایدیم بادیه اهلین تمام »	اینچکیر ماک	« چرخ ظلی داکه بوغزومنی قیریب یغفلار مین * ایکبرور چرخ کیی اینچکیریب یغفلار مین »	اینچکیر ماک
اشارت ایله دعوت ایتمک * قبول ایچون بیون الیمک * سیسامه بکرر برنوع دانه دره * او یوز علتیه مبهلا اولان دوهله انک یاغینی سورر لر *	اینچکیر ماک	ترقیق تو هین ایتمک * اینجه ایتمک *	اینچکیر ماک
تزیل * القا ایتمک * اشاعی آلتی *	اینچکیر ماک	کونکلی قالمق * تالم تکدر ایتمک *	اینچکیر ماک
دعوت ایندر مک * چاغرمق * قرایه دوشور مک *	اینچکیر ماک	آرزده اولمق * دل مانده * شکسته خاطر * رجش *	اینچکیر ماک
— « مثال » —	اینچکیر ماک	دره * لؤلؤ * مروارید * بنده * کوله * ملوک	اینچکیر ماک
« ایندور ماسانک جیب نی بزم وصالینکا » « کویک ایتی کاقیل انی همخانه بولماسا »	اینچکیر ماک	— « نوابی » — « پرده لاری بیر ییکا ایلانغان » « دروانجم دین اینجو تورلانغان »	اینچکیر ماک
عادت ایتمک الفت ایتمک *	اینچکیر ماک	— « دیگر خاطف » — « تیش اوزه لعلی مودوریا کیم لطافت تاریفه * حسن ایلی منظوم ایقوب یا قوت اینجو اوسته »	اینچکیر ماک
بقره * صفیرک دیشیسی دوز کون * بکاکه کول * پنجه * ماده کاو *	اینچکیر ماک		

اینکماک	اینتماک
— « مثال » —	اینکیشماک —
« اینکینک آی عارضینک کل ساج سذل » « بولار شوقیدن ایجار تون وکون مل »	اینتماک —
زنخدان * جکه * منه *	تغنی اینک * آرزو * خواهش *
اینکاک —	بو کلک * خم اولوب برشین آلق *
اینکان —	اینتماک —
اینکرانماک —	ایتماق —
— « نوابی » —	اینو —
« ایحمد ایوز باشاق ای کل زعیب » اینکرانسام * الم تابارتا بیغابرا وکد خار بارور *	ایتماق —
حزین حزین اغلاق ناله ونوحه اینک *	ایتماق —
— « مثال » —	ایتماق —
« ایستاسام درداهلی دین عشقینکین » پنهان انلاماک * کچه لارک انکیراماک دور عادتیم که سینکراماک *	ایتماق —
نوحه اینک * حزین حزین اغلیه رق تغنی اینک *	ایتماق —
تالم تغیم اینک * تاوه تفرد اینک ایک چکمک *	ایتماق —
اینکشماک —	ایتماق —
اینکللاماک —	ایتماق —
— « حکمت » —	ایتماق —
« اینکلاکیل عاشق سحر داول وصال » یار اوچون * تیلبه و دیوانه بولغیل لذت دیدار اوچون *	ایتماق —
اون جگمک آه انین	ایتماق —
ناله * فریاد * فغان * اه * انین *	ایتماق —
اینکلداماک —	ایتماق —
اینکلدو —	ایتماق —
— « مثال » —	ایتماق —
اینکلادی کوب نوحه لاریندی حزین * نافه * مشک * مسک * کوبک * منحنی اولق * مقوس اولق *	ایتماق —
اینکین —	ایتماق —
اینکیماک —	ایتماق —
— « اتالار ضرب امثالی » —	ایتماق —
« اینکیکانغا اینکای کیل باشینک بیر کا » یتکونجا * قنقایفاننا قنقایکیل باشینک کوکغا یتکونجا *	ایتماق —
اینتماک —	ایتماق —
اینوک —	ایتماق —
اینی —	ایتماق —
— « مثال » —	ایتماق —
« کدای جانیم تاپیب جانینکده پیوند » « کونکل تاشی اینی شاگرد و فرزند »	ایتماق —
— « دیگر » —	ایتماق —
« اینی یانکلیغ و یا اوغول یانکلیغ » « شهنه خدمت قیلوردا قول یانکلیغ » کسکین اینک * بران اینک * ییروند اینک	ایتماق —

ایورماق	ایورورکاج
<p>«خسه نوایی» — «ایورورکاج نیزه سین دور فلک وار» «بولوب قالقان اوزیکاچرخ دوار» دب • ایو • هوشیار • مستیقت • اچیق کوز کندینه کش</p>	<p>ایوق و آییغ — ایورمالک — ایوروشمالک — ایورولمالک —</p>
<p>ایغ — ایغ اوتی — ایغلیق — «خسه نوایی» — «بیرکیشی طاغ ایجره بیر آییغ تو توب» «اورکاتیب ایردی انی کوپ قان یو توب» تیقت ایتمک • هوشنه و کندینه کلک • واقف اولق •</p>	<p>ایورورمالک — «مثال» — «سورغالی کیلدی ایورولوب باشیغه» قولداب مینی • کیم ایماس دور لحظه باشیم اوزا اولتور غودیک «آکهی» —</p>
<p>ایلماق — اییلیماق — «مونس» — «شعله رخسارینکا کونکوم قوشی» ایلانہ دور • تانک ایماس کل شمعیه بلبل اگر پروانه دور • خاتم • خاتون • زوجه • صورت • مؤنث نساء • اشارت • رمز • تقریق • تمیز ایتمک •</p>	<p>ایورولمالک — «آکهی» — «تن و جانیم هدف ایلاب اوق و تاش» آسانک ای چابک • بیر اوقونکدین ایورولسون بیر تاشینکدین ایلانسون چابک • عجله • شتاب • سرعت ایتمک • چوریمک • کردانیده •</p>
<p>ایم — ایورماق —</p>	<p>ایورولمالک — ایورورکاج —</p>

بابا	اتا. آند. جد. پدر. ابو. دوه. — « مثال » —	باتفاقلیق — چامور تراکم ایتش بر * باته جق چامورلی کول * کوزر *
باب	« بابام ییلنده دودك بزهم بر معما دیدوك » — « من. سعادت. فال خیر. مناسب و نیکو. آستانه. مراد. قابو. دروازه و ایشك. جهت. — « نقشی » — « بندی نقشی بو یوسون اوزره کتاب » « یارب اولسون بو لفت هریره باب »	باتماق — فرق اولق * غروب ایتك * چوكك * صویه باتمق * انحطاط ایتك * غطس ایتك * — « حکمت » —
بابای	زلف. زلف پر چین. تابدار پیچیده. چیکیل. عقده.	باتو — قوی * زور. قتی. سخت. مستحکم زبردست * وردش *
بابیر	دکز قاپلانی کبی بر سباعدر. پك اسکی کهنه مشك. یوك عتیق و عظیم. بهر.	باتور — شجیع * قهرمان * بهادر * جنکی * محارب * پهلوان * جشور * غیور * صفدر * ترمجن * باطور *
بات	چابق. سریع. زود. تیز. عجله. الدام — « مثال » —	— « مثال » —
بات بات	« اکر فرهادغه ظم ایتدی خسرو » « عوض بات ایلادی چرخ سولترو » چابق چابق. تیز تیزه. عجله. عجله.	باتور باشی — بهادر لك باشی و سرآمدی. ترکستانده بر رتبه اسمیدر *
باتراغ	— « نوابی » — « بات بات آلیب ایلکیمه اول جامنی » « صدیقاریب اول باده کلفامنی » چاپقراق. علی العجله. — « مثال » —	باتورماق — مستغرق ایتك * غطس ایتك قهرتدمیر ایتك. تسریع و تعجیل ایتك * معدوم و تلف و بر باد ایتك *
باتفاق	« باتراق اول کشورغه عزم ایتك کبراك » « هر قایان تار تارقض کیمك کبراك » چامورلق. بتاق بر. لایدان. لایقه. — « مثال » — « عدد سیر کریزان اولوب تاق ارا » « نهجاسی نوشوب قالدی باتفاق ارا »	باتوق — آغر * ثقیل * کران و وزین * باتجقیر — یجرمك و بترمك * طوائف اتر اكدن بر قبیلله اسمیدر *
		باتجناق — ایکی قیز قرنداش زوجلری و قوجهلری *
		باج — كركه. رسوم. ویركوك. زكات. — « مثال » —
		« فرمانیغه بویون قویوبان بارجه تاج دار * بیرسون خزینه داریغه هر ییل خراج و باج »

بارجه	بارماق
باجبان — کومرو بکچی * زکاتچی * رسومات ناظری *	بارانت — یغما * تاراج * غارت * تالان * بارداق — ردق * قوللو صوکاسه سی * چو ملک طوپو اوق برداق * تونچه * ایاغ * باردان — بیوک زبیل که انبار مقامده مستعملدر « حکمت » —
باجه — دری چه * باد کبر * جامه سزده پنجره سی *	« عشق بابی مولام اچفاچ مینکایکدی » « توپراق قلیب حاضر بول دیب بونیوم ایکدی »
باجی — باجه * بیوک همشیره * اخت * بیوک ایه * سینکیل * خواهر *	« باردان صفت ملامت نینک اوق تیکدی » « بینکان آلیب یوراک باغیریم تیشدم منا » « ارسلان شیر * اسد * غضنفر * یولبارس * سال ترکانک اوچخی ییلدر * بارس یلی سال ترکانک اوچخی ییلدر * صلح صلاح * باریشق * عقد مصالحه * رفت و آمد *
باجین — چین حکومتک پایتختی * مشهور پکین شهری *	بارس — « مثال » —
« نوایی » —	بارس ایلی — « مثال » —
« ای خسرو جم کلاه افریدون تاج »	بارش — « مثال » —
« احسانیکه شاهلر کدایک محتاج »	بارش — « مثال » —
« ویرسون سنکا حق جهانده	بارش — « مثال » —
اولوع رواج * کیم روم خراج	بارش — « مثال » —
بیرغای و باجین باج *	بارش — « مثال » —
بیوک قاشیق * ملعقه *	بارش — « مثال » —
خیار * بادریک *	بارش — « مثال » —
وار * موجود * بود * هست	بارش — « مثال » —
« مثال » —	بارش — « مثال » —
« بارایکاندور بیر عجب دیوانه »	بارش — « مثال » —
« عشق میدانده بیر مردانه »	بارش — « مثال » —
« نوایی » —	بارش — « مثال » —
« کیم که آنینک بیر ملک سیمایر یوش	بارش — « مثال » —
یاری بار * آدمی ایرسا ملک بیرلا	بارش — « مثال » —
بیریدین عاری بار *	بارش — « مثال » —
حضورنده * زنده * عندنه *	بارش — « مثال » —
« مثال » —	بارش — « مثال » —
کل ساری قطان نظر زیبا جمالینک باریدا	بارش — « مثال » —
کوز کالان سرون نازک نهالینک باریدا	بارش — « مثال » —
جمله * قو * کافه * عموم * همه * هپ *	بارش — « مثال » —
« مثال » —	بارش — « مثال » —
« بولسون آچون ایچره اریغ کونکلی شاد »	بارش — « مثال » —
بارجه اولوس اوستی کاسورسون مراد	بارش — « مثال » —

ایتماک		باسقاق	
مردوان * مصعاد * سلم * نردبان * زینہ و پایہ *	باسقیج	— مثال — « بارماغای و کورمکای و توتماغای » « ایتمکای و ایشلمکای بوتماغای »	
غلبه * تقوق * الله الملقق * جیکندیش * زیر پائیک *	باسلایش	تذکری تعالیٰ جناب حق موجود لقی وارلق *	باری
جیکند مک * پائمال ایتمک * استیلا و هجوم ایتمک * غالب کلک * پنخش کردن * — نقشی —	باسماق	— مثال — « بتی اقلیمده بهون باری » « تون و کون اولدی شریعت جاری » همپه * همه * جمله * کافه * قو *	
« کوزوم اوزر ایاق باس کلبه دیدمنی ایت روشن * غبار خاک پایینک دیده مه کحل سلیمانی *	باستورماق	— مثال — « منی عیب ایتماکه عالمده اسیر اولدی باری اوز بک و تاجیک و ترخان و مغول کاکلیغه — مؤنس —	باری
باصتر مق * تسکین اطها ایتمک * تقوق * غلبه ایتمک *	باسماق	« دولتک باریده دور لار بار چده عالم آشنا « قایتغاج دولت جهاندا تاپیلور کم آشنا هپسی * کافه سی * جمله سی * عوما *	
چیکینلک * مغلوب پامال اولوق * سکونت بولوق * زیر دست *	باسن	« کیدیش * رفتار * مصالحه * باریش کیلیش * رفت و آمد * عزیمت و عودت * — آکھی —	باریچه باریش
باصمه * مطبوع بز * و مطبوعات سائر * جیت * توقه *	باسرغانماق	باش جیقارمای کلبه سیدین تونکلاب اوللاک و همیدین * منقطع بیلکیل بولوبدور ایل ارا باریش کیایش *	
او یقوده خواب بریشانندن قورقوب قالقماق * اغیرلق باصوب مضطرب اولوق * اغیر او یقو کورمک *	باش	برنوخ میوه شروی * باستورق * روز کار و حراتدن آتلی محافظه ایچون اوزرینه باصدقلری یکه و چول * الاجوقلک اطرافنه جیکلان نمد و کیکیز *	باستوق باسروق
سر * کله * رأس * ابتداء * پدا * منشا * دپه * طوپ شی * کله * آمر * رئیس * سر کرده * مقدم * فهم * ذکا * دماغ * برنجی * اول * نخست *	باشجی	باسمق * اغیر * سکین * کران * غالب * هجوم ناکهانی * شابخون * پنخش * نظارت * اجبار * محافظه * ضابطه * محاسب *	باسغون باسقاق
— مؤنس — « یتار باشیمغه هجرینک تیغی و غم تاشلاری بات بات * نه بولدی و صلدین مرهم بتورسانک زخمیمه که که » بول کوستر پیچی * قلاغوز * رهنا * رهبر * دلیل * پیش رو * سردار * او که دوشمک *		— مثال — « خواجه نی باشلادیلر اویساری » « که نهان ایردی مه رخساری »	

باشغه و باشقه	باغ و باغو
<p>باشتوبان — باشی اشاغی * نکون * سرزیر * سرپایان</p> <p>باشارماق — بچارمق * مبادرت ایتک * موفق مظفر اولق * باش ایتک * تسویه ایفا ایتک * یولنه قویمق *</p>	<p>— « ادا » —</p> <p>« کونکوم ایدی چون باشغه توشی عشق سوداسی * باشقه بارو یوقدین کیچ نقد داغ سامان قیل »</p>
<p>باشاق — سنبله * خوشه * اکین باشی اوق *</p> <p>— « نوانی » —</p>	<p>باشقالیغ —</p> <p>— « مثال » —</p>
<p>« نوانی انجمن شوق جان اراتوز سانک »</p> <p>« اینک باشاقلیغ اوقین شمع انجمن قیلغیل »</p> <p>باشاقچی — خوشه جین * اوق اوجی اعمال ایدن اوسته * پیکان ساز *</p>	<p>یارنی کوردوم قیب قیزیل کل یوزلاری سورمه سورمیش سبب یاهدور کوزلاری</p> <p>« یوز و کوزی آفتیدین باشقه جه »</p> <p>« اولتور ادور طاتلی طاتلی سوزلاری »</p>
<p>باشسیر — ترتیسز * بی نظام اوباش * بی سر * باشی بوزق * خودرو *</p> <p>باشسیرلیق — بی باشلق * اوباشلق * ترتیسز لک * بریشانلق * خودرولک * رئیسز لک *</p>	<p>باشقیان — دوه اوزر <u>بو</u> کلنان طوپ آلتیدر *</p> <p>باشلاماق — مباشرت * بدا * مبادرت * شروع * آغاز</p> <p>— « مثال » —</p>
<p>باشقارماق — باشارمق * بچارمق * اوجنه وارمق * اداره ایتک * باش ایتک * اهتدا ایتک * یول کوسترمک *</p> <p>— « مونس » —</p>	<p>باشلاماق — « یاندی لار شهر ساری یول باشلاب »</p> <p>« بیرایی ایسی کیکولونک تاشلاب »</p> <p>افتتاح ایتدیرمک * ابتدا قیلدرمق</p> <p>بدا و مباشرت ایتدیرمک *</p>
<p>« ره ضلالت ارامونس اوردی پای جهالت * هدایتینک چنی ساری باشقارائی خدایا »</p> <p>باشقارو — قولاغوزیله برابر کیتک * برلکده یول المق * دلیل ورهبرله بر ساری و بر طرفه کیتک *</p>	<p>باشلاش — بدا ایدیشی * امر ایدیشی *</p> <p>باشلانغیج — باشلا دینلش * بدا ایدینلش *</p> <p>باشلیغ — رئیس * آمر * سرکرده قومندار * ریاست * باشلو * دپولو * لکام و لحام سردار * سرکرده *</p>
<p>— « مثال » —</p> <p>« اله کیل ور بولسه مجنون شیوه سی بی اختیار * قویماین اوز اختیار یغه بوساری باشقارو »</p>	<p>باشماق — نعلین * ایاق قابی * چپک * کفش * و کوسله</p> <p>باشماقچی — قواف * بابوشچی * قوندره چی *</p> <p>باش اولکو — نصف النهار * میران * ییلدیزلرینک برج و اشارتی * قسطاس * ترازو *</p>
<p>باشغی — « ایری * غیری * دیگر * جدا * تفریق * باشغی و باشقه</p>	<p>باش مینلیک — انانیت * سرکشک * ابا * عناده * خودرآی من من لک *</p> <p>باغ و باغو — باغ * گلستان * چار باغ بند قید * صارغی</p>

یاغشلاماق	باغیرماق
چنبر * پوپک * کروکریچه * بون وریشه و پیوند * عقد * کره *	عفو ایچی * کنهانی کچیچی * غفور * رحیم *
— « امیر » —	باغلاغولوق باغلاش * مربوط * معقد * مسدود * بند اولنش *
چیکل چیکل کرهین تار کاکلیدین آجیب کونکل قوشینی یاغیغده قیلدی باغ تراغ مربوط * معقد * متعلق * مسدود موقوف * مقفول *	— باغلاماق — — « مقل » —
— « مثال » —	« اولبری عسکری باغلادی چارآینه » « حسنیکا دورت یانیدین بولدی دوچار آینه » — « دیگر نوایی » —
« ایرنیک قوی دورنی شکرای جان پیلی باغلیغ * کل داغی یوزونک بنده سی دور تونی یا ماغلیق »	« یالانک جسمیم کوروب آنچه بلاتاشینی یاغدور دینک که زخم باغلاناندین ایمدی ایرماس تورنتیم عریان »
فلاغوز * رهبر * دلیل * بند * لفاقه * صارغی * پیچیده *	— باغلامه — اوچ کیریشلی برنوع سازدر * بند و ربط ایتمه *
تکده اغاجی * دیرک * دستک * تمد * متانت * تمل *	— باغلان قاز — قیرمز یراق قازک برنوعیدر *
قوزی * حده ایرمش یاورو * وکله ایر شماش بره * و توقلو *	— باغلطاق — برنوع قفتان * الیسه * و دکله * قبا * و عبا * چکن *
قوزی دریسی * بره * روسیه و ایراند * قراکولی تسمیه ایدرنز * ایرانلرینک باشلرینه کیدکلری قالیاق بودر *	— باغیر — جکر * کبد * چاغیرمق * و صدا ایتمک * وقبائل ترکینده ده عشق آباده قریب برکوی اسمیدر *
— « مثال » —	— « مثال » —
« باشده بورک قویو بتور بقتد » « برسیاه آت اوزه کافر جده غنه »	« کیه ایرماس که عشق اهلی شهیدین بغریدا قالفان * شجر ایرماس الارینک جسمی هجرا و تیغه قاقشالغان »
اینیش * میلان * نزول پستی * هبوط * طراق * شانده * موشط *	— باغیر تلاق — سنگخوار قوشی * توسبغده * سنک پوشت بشیکده کی سیلرک صار دقلر بند *
دل سیاه * مکدر * مایوس * برنوع قوش اسمیدر *	— باغیر داق — باغلداق * بیلدجک * میان بند *
بخش ایتمک * انعام * عطیه * احسان ایتمک * عفو لطف ایتمک * معذور طوتمق *	— باغیر ساق — بغیر ساق * روده * مصرین * امعا * — باغیر ماق — بغرمق * هایقر ماق * نعره ایتمک *
	چاغرمق * اوکروب بوکر مک *

بای اوغلی	بالغین	بالق
فیغک بر نو عیدر * بال کدو * یلوکه و *	ایچدونک اشاغیسی * پیچه سی * بالدر اراق *	بالق
صارب مسلسل طافع * بیوک بالقان	ایاغی چیللق * حافی * ساق *	بالتو
کچوک بالقان ترکستانده قبائل ترکینه	بالطه * تبر * فاس *	
صحرالزنده ایکی طافع اسمیدر *	— مثال —	
بالیق * ماهی * سمک * مغولجه شهر	« هر پیچه که بولسه تاشی قاتی »	
وولایتدر * خان بلیغ کبی *	« بالتور ایله آنی اوشاتی »	
ایصلا تاق * صوقمق * صولو شینه *	چامور * طین * لای * کیل *	بالجیغ و باللق
باسمق * بلیل تریت ایتمک * ایتمک *	— نوابی —	
خلاطه * ایپ * جل * ریسمان * ار غمچی	« غم یوق که کوی کردین کوزلار دین	
ارقن *	آه اوجوردی * کیم اشک بالجیغ	
آشچی * اشپز * طباخ *	ایتنکان بیر کوشه ده قالب دور *	
آشپز لیق * آشچی لیق * طباخلق *	قلیج قولاغنک حلقه سی * قولپ * صاپ	بالداق
— مثال —	پیچه * ساق * بالدر * یحاق * صان	بالدور
« توی ده بکاول ایدی باورجیلار »	ران * پایچه *	
« قوشلار آشلار کونور وپ آشچیلار »	بالدیز * زوجه همشیره سی و قیر	بالدوز
تعلملو * تربیه لو * سریع حرکت *	قرداشی *	
ایرکه لاکه ناز ایله پرورده اولمش *	پر سیاوشان علاجی *	بالدیر قرا
زنکین * توانکر * غنی * مالدار *	برنوع نبات اسمیدر *	بالدیرغان
صاحب ثروت *	یاستق * بالین * نخده * و مغول لسانده	بالش
— مثال —	مبلغ * نقد * التون بالیشی ۲۰۰۰	
« مجموع بیک ایله وایغه هم »	دینار اولوب کوش بالیشی ۲۰۰	
« شاهنه تیاین وکدایغه هم »	دیناردر *	
های های * پده کبی کله تحسین و	— مثال —	
آفرین در که بی بی دخی استعمال اولنور	« بالشلر بیریب قیلدی ایسار زر »	
— مثال —	« کداو فقیر اولدیلر بهره ور »	
« بی بی نه عجایب ایش قیلیب سن »	برنوع تبر * و بالطه اوافق جکوج	بالغاو بالقا
« کینکان کیشی آلیب کیلیب سن »	بر طریفی بالطه لو * تبر زین *	
یوتولدی * بای دار * بی سرمایه قالمق *	قازمق * ایتمک * جفر ایتمک * کاویدن	بالغاماق
قرعه * ویرکو * صالغو * افندی زاده	کندن *	
بر قوش اسمیدر *	طوره انوا عندن بر طیردر * بوتیار	بالغین
	دخی دیرلر *	

باقا

بئیک

بای بچه

بای اوغلی * بای زاده * اوز بکلر
قادیلره بای بیجه دخی دیرلر
« مثال »

بای خاتون

« های های اولنک جان اولنک پناه
یرکین یار یار * بای بیجه غه دایما
صفا یرکین یار یار »
بای قوش * جغد * خفج * قوقوقوشی
بای اوغلی *

بایداغ

سورکی * خرکله * رمه * کله * بیداق
برقوش اسمیدر * جیریش * جیرید *
پایکه *

بایر

صحرای طشره و بیابانده یوکسکیر
« مثال »

بایری

« یقیدای آت الله بویدان بویغا یایورغا
توشیتی بر سیحقان او یغا »
امکدار * قدیمی * اسکی خدمتی
کنه * حقیق
« مثال »

بایسون

« بو ایشیکا هر لوندی توتمه
« بو بیری قولینک ییلیب اونوتمه »
ترکستانده بلخ ایله ثمرقند بینده
بر بلده اسمیدر *

بایغری

یابانی * صحرایی * روستائی * کوهی
خوراسان طرفنده بر محلاک اسمیدر
« نوائی »

بایقا

« آغزینک بیله تینک لبق تالاشور
پسته او پالماس * اول آغزی آچوق
بایغری نینک پوچ لیغین کور »
دوکون * توی * سور * ولیمه و سنت
جمعیتی *

بایقوش

چغد * خفج * اوکو * قوقوقوشی
بای اوغلی
غشی ایتک * بخود اولق * زیاده
کندن کتمک * باغماق * بند
« مثال »

بایلاق

« علم نظر ایچرا کوزوم دریا اکر
بولمایدورور * کفریک قامیشدین
کوزوم یوز اوزه سالی بایلامیش »
تغنی ایتک * ز نکینشیمک * تو انکر اولق
افسون ایله الداتمق * خدعه * نیرنک
آغورلی * میمنلو * برکتلو * سعادتلو
قدملو *

بایماق و بایرماق

بایتدر

کورک * و کورکه قاپلانمش اثواب
و پوستون *

بیرتون

بیک

کوزین پیکی * مردمک * قره العین
مردم *

بت

جهره * بکیر * یوز * روی * وجه *
رخ * عارض * رنگ * کهله * متعفن
بوجک * شو بوش * قل *
فناه چان * کنده * ابتر * بد
« مثال »

بتر

آه ییل ییلدین بتراق بولدی رنج و فرقم
رحم قیل بوقایغ احوالغای تر ساجوان
یموق * یموق * ترکستانده قدیم و مشهور
بر شهر اسمیدر * پنبه *

بخته

بئیک

یازویازمق * تحریر * ترقیم ایتک
مکتوب * ورقه * پوصله * محررات
سندات *

بئیک

« سکندر غایاز غانلار ایرمیش بئیک
« برونی یارغان ایمیشلار ایتیک »

« نوائی »

برلاس	بقه
بتیکجی	برندق
بتوی	بری
بخشی	— «مثال» —
— «مثال» —	«یری ازدها بیری شیر ژیان»
«سارتغه کرچه یو بارور بخشی لار»	بز * میر * غموض *
«ترکایله هم بخشی بارور بخشی لار»	زینت * آرایش * تزیینات * زیبایش *
قلاغوز * مهتدی * رهبر * دلیل * بول	سولگونک دیشیسی * بیان طوقی *
کوستریجی *	قراول *
متعن بر حیوان اسمیدر * اوزون	بساغا
توکلای کوپک *	مرقد * مزار * لحد * قبر *
صرتلان انواعندن بر حیوان	— «شرف» —
اسمیدر * خروس *	«بساغالار زیارت ایلیان عبرت
اوردونک مینه سی صاغ جناحی *	تماشا قیل * کدا و شاهنی پر آستغه
پیش دادی *	یکسان قیلار ایرمیش *
براغو	بستان
برناس	بش اریق
صغیر * کوچک * صبی * طفل *	قاپسول * پتقد * پتسقه * اجزا *
ملوکیت * اسارت * عبیدیت * کوله لک *	فرغانه قریب بر موضع اسمیدر *
غلامی * بندکی *	بش ایرماق *
کیک * استخان * عضم *	بشیر
قوی * متین * رصین * قاتی * سرت *	امودریا وراسنده قارشی جهتده
مستحکم * صاغلام *	ایرساری ترکی قبیله سنک مسکنی *
— «مثال» —	بشیری کلیمی مشهوردر *
«مین بولاردین بیل براق قول مین	بشیق
الله مولی غه * قورشانیب قول لوق	کونش * آفتاب * شمس * مهر * خورشید
قورینی برک توتار مین یرلیغین *	قویاش *
هیکل * بتخانه * برکوت قوشی * آسیای	بغیرمق * چاغرمق * حایقرمق *
وسطی ده بر قبیله اسمیدر *	نعره ایتک *
سمرقنده قریب بر مملکت * طوائف	بغناق
اوزبکدن بر عشیرت اسمیدر *	مغولارک کلاهلرینه و لباسلرینه
جنگاور * سپهدار * سالار *	تیکرکلی بر نوع دان طلا و نیشاند *
	اتک دیزلرینک الت طرفی *
	ترکستانده بلخه قریب بر شهر اسمیدر *
	تیرخون دینیلان بر نوع اغاجدر
	که اندن بویه یارلر *
	قوربغه * ضفضع * قوربقا *

بو بو	بلن
اود * نعم * آری * هو * خال * یوزده * اولان لکه * اسرار * حشیش * منیک * — « مثال » —	بیوک * آمر * عظیم الشان * بر نوع پک رتکلو و قوقولو کل اسمیدر * پاشه قونیلان مزین قالیقدر * دستور سالار * چاشنکیر * وکیل خرج * دیوان پیکی * — « نوابی » —
« آچون نیکویدیدین بولادل تنک » « جهان بر رنکدور چون نشا بنگ » هندیستانده بر شهر اسمیدر * حریردن بیاضی غالب بر قوماش * بی قصب * نورس کوزل * نفیس * اعلا * برنجی * ظریف * بخاراده بر نوع قاشدر * یخشی * نشان * و علامت * دقتلی * تقنک * ملتیق * تورفان *	« خدمت ارباب ایدی بر قول آنکا » « پایه خدمتده بکاول آنکا » بر نوع سلاح * و بکتورمه * بر نوع کوچک بالقدر * ماهی * — « کامل » —
تقنک * ملتیق * تورفان * افغانستانده صوادجوارنده بر موقع اسمیدر * بر نوع رایحه لی برنج که بنایری تعبیر ایدرل مشابهت * تقلید * مماثلہ ایتک * شبیه نظیر عدیل اولوق * مشابهت * مطابقت * مانند * هم رنگ * یک سان * همتا * یوز * جمال * چهره * لون * بت * رخ * — « مثال » —	« کر اولسه مستلیغ درینی تاهماق مقصدینک ای ریند * کیریب کوکنار دریاسیغه چومکیل ایلا کیم بکره * قویولدیش شیره * دوشاب * شرنی * انتظار چکمک * حفظ حراست ایتک * یولنه بقیق * توقف ایتک * دودک * ضماره * بر نوع آهنگ و سرود * اقامت * جایگیر اولوق * بیتوت ایتک * مقیم اولوق * خانه نشین * چامور * لای * بطاق * طین * — « کرامی » —
« بنکیزی آنک صار غاریب عاشق کبی » « خسته دل سوخته وامق کبی » سر سری * نشامند * تیریاکی * اسرار کش — « مثال » —	« اوچار کردی دوران لکد کویدین » « بولور بالچیق اول سونیک آشوبیدین » یاوه سونلک * بوش بوغازلق ایتک * سایچه و بیهوده سونلک * دوه یاوریسی * کوچلاک * تیلایچه * ترکستانده فرغانه ایله کاشغر کاراسنده بر طاغ اسمیدر * ککلیک * کبک *
« عاقل و هوشیار بولسانک غم یما » « بنکی و تیریاکینی آدم دمه » بو * حاضره * قریب و معروفه اشارتدر * فلفل * ببر * مرج * قلانفور * او او * شوشو *	« اوچار کردی دوران لکد کویدین » « بولور بالچیق اول سونیک آشوبیدین » یاوه سونلک * بوش بوغازلق ایتک * سایچه و بیهوده سونلک * دوه یاوریسی * کوچلاک * تیلایچه * ترکستانده فرغانه ایله کاشغر کاراسنده بر طاغ اسمیدر * ککلیک * کبک *
بنکی	بلن

بوته	بوتون
<p>— « مثال » —</p> <p>« بو بو بر یاری همتا »</p> <p>« غلام کتری من من »</p> <p>بیک * مردمک * قرت *</p> <p>فخذ * ران * سان * محبوب * معشوق *</p> <p>بت * بت پرست *</p> <p>— « فظولی » —</p> <p>« بوت نورسیم نمازه بیجه کونکه راغب اولمش * بونه دندور الله الله بوته سجده واجب اولمش »</p> <p>یاورو * بالا * بیجه * بیک * بیگانه *</p>	<p>بوتراشق —</p> <p>پیشان * پراکنده اولق *</p> <p>— « مثال » —</p> <p>« جهاندا بو تراپ سیاحلارنی »</p> <p>« تینکیرلار کا سالیب ملاحلارنی »</p> <p>داغلاق * هر طرفه یاییلوب پریشان مضحل اولق *</p> <p>— « نوایی » —</p> <p>« تشلاب که ساجینک اوردینک آچفانده پریشان قیل * آفاق سوادیدا جان رایحه سینک بوترات »</p>
<p>— « ر بغوزی » —</p> <p>« بوته توغدی اول تیو دین بارجه قومی کوردیلر * نوبت ایلد شو اولاشدی ایچدی کندو حصه سبن »</p> <p>بتون * کامل * یکپاره * تمام * یک لخت * بلا نقصان *</p> <p>— « مقبل » —</p> <p>« تاریبان تیغ جفا باغریمنی بوزچاک ایلدی * باردی اول کیم دیرلار ایدی ایل منی باغری بوتاو »</p> <p>دسته * نباتاتک ریاهینک وفداتک دیبی * ریشه وفیلذ * بون * توبی * کوک *</p>	<p>بوتراق —</p> <p>بوتکارماق —</p> <p>بوتکه و بوته که —</p> <p>— « مثال » —</p> <p>ایستانان کیلسایانا کوکسوم شکافین تاپماغای * وه که بیر مرهم قویوب اول چاک کوکسوم بوتکارو »</p> <p>کنج دوه * و بلا * بورو * ^{۷۳۰۰۰}</p> <p>نابت * پیدا اولق * تخم و سازه باش چیرمق *</p> <p>— « راجی » —</p> <p>« نظاره قیل غیل آتشین رخساری بیرلان قامتین * کرکور مسین کل بوتکانین سرو خرامان اوستینه »</p>
<p>— « مثال » —</p> <p>« خرکوشلار آنده چاپک و تبر »</p> <p>« هر بوته تو بیدین ایلابان خیر »</p> <p>قویو محی و زرکرنک کداز ناخته استعمال ایندکلی یارم یورطه شککنده کیل حکمتدن برنوع قالب *</p> <p>— « مشرب » —</p> <p>« کار دشمن بیر کابو لباس حیلده ساز »</p> <p>« بوته دشمن کانا بکان بیر کداز »</p>	<p>بوتاق —</p> <p>بوتماک —</p> <p>بوتون —</p> <p>— « نقشی » —</p> <p>ناکه آرام ایتدی دل یارک و فاسندن بتون * چیکتم ایل من چله عالم دل رباسندن بتون *</p>

بودر	بوخانخو	بوچاق و بوچاغ
زخم و ياره لرك اوزرلر يته باغلان باغ و بند *	بوخاق —	كوشه * زاويه * كنچ * انزوا * كناره * جيت * بوآن * بووقت * كارد * سكين *
اضطراب و خلجان ايله بوغونه بوغونه اغلامق * — « مثال » —	بوخساماق —	— « حاذق » — « قولومنى زلفينه اوردم كيچه كيم اويغاندی * ديديم تراغ قيلورمين ديدی بوچاق تراغ »
« هجراندوهی دا بوخساب مين بيله المان نيتای * می علاجیم دور قويوب دير فناغه عزم ايتای » بند * كوستك * زنجير * سلاسل * غل * — « مثال » —	بوخار —	كناره چكىلك * مونزوی و منهنی اولك * حشرات * مؤزيات * قورت * موچك * — « مثال » —
« ايلكا توشانی كتيردی بير بير » بيوننده بوغاو اياقده زنجير » اغاجك دال اوله جق سوركونی * خيچه * چپوق * شاخچه *	بوداغ —	« بوجكسيز ير بولاس » « مريدسز بير اولاس » چيچك بوزوغی * اوفاق تفك * بيوك كوچك قبارجيق * قوتور * بوجرغاد * ارغاد آلتی *
محل * موقع * اغاجلری بوداركن يره دوشان سوركونلری * خم * خم * برشی اوزون و نازك ايتك * بودالمق بوده مك * پيراسته ايتك *	بودال —	بيچوق * بورنده برعبی اولان آدم * مردكار و مزدور و حال ادواتی نصف * نیم * یرم — « مثال » —
بوغدهق اغاجلرك دالنی بوداغنی بوته لرینی كسمك * شاخلرینی دوغری و آراسته ايتك *	بوداماق —	« بر بوچوق بيلدور سكاخدمده من » « كيچه كوندوز داتما ايتكده من » — « ديكر مثال » —
اوچبجي جد * بابا * بودنجق * آراسته و پيراسته اوله جق * — « مثال » —	بودانور —	« آنا اوغلی كنده بولسه برچوچق » باشدين ايرماس بورون بولسه بوچق عاشق * بچيل * كييك بارچه لری ايله اوينانور بر زار اويونی * قارباز اوينی * توپوق * اوج * عاشیق اوينی *
« بودالكان يفاچ بر كای ميوه آز » « دهقان بولسانك طرايتور كين قيش ياز » اوزيكره مخصوص بر شرقيدر * اولانك مقامنده حزين حزين *	بودای —	الجی خره بو كه جكه نامريله قار و ايون ايدرلر الا دخی مستعملدر * بوغاق يری * مفصل * عقده * بند * كوستك * زنجير *
قيصه * بويسز * بوتلری قيصه * بجا قيسير * كوتنه و كلكنه * ناقص * الحق *	بودر —	بوخانخو —

بورولدای

بورکاماق

— « مثال » —

باغ اطرافیدا اغزینکدین قیراریب
سارغاریب * غنچه زنکاری لباسی
بیرلا باشین بورکادی *

برنوع جسم شکارقوشی * عقاب *
لحاف * لفافه *

— « مثال » —

کیردی بورکوت اورتاغه یعنی عقاب
دیدى ای قوشلار ارا مالک رقاب
یوزک * مهر * نکی * انکشتین * خاتم *
بورولش * بوکلش * خم و مقوس اولش *

— « مثال » —

« کاکلیکنی بورماکین ای سروناز »
« بیج تاب ایتمه مروت قیل برآز »
بوکک * تفتیل * بورمک * بیچیدن *
بورولش * موصلق * بندکیسه * قاپچوق *
بورغو * برمی *

ابتدا * مقدم اولان * اول * ایلك * نخست
— « مثال » —

« ایش کونی قویغاندا عددوساری یوز »
« توره ییلا بورنا یسالیکنی توز »
یکدیگرینه تقدم ایتمک * چالشمق *
کچیرمک *

سانجی * خلیجان * اورمان * وجع قولنج *
وبورمه * صوفیه دن بر ذاتک اسمیدر *
بیخ * شوارب * موی لب * مزلف * بیق *

— « مثال » —

کوپ شرارت صورتی دور مثل قورت
سلاهی سه بیج افغانی بوروت
کوچک پرنده * اوفاق طیور * ریزه
جناورل *

اولان قیش ولوخه دخی اطلاق
اولنور *

— « مثال » —

« مورونک اولدی و قانونلار پورسیدی »
کوپلیکندین خرس و قورت وایتیدی

فی کبی برکیاهدرد * اشقار * رودق *
وشاق * سکه مشابه دیرسی سیاهلی
و بیاضلی برنوع حیوان که اندن
کورک پیارل *

بیج * چین * کره * حلقه * تاب * عقده * بند *
مرغوله * جعد * حلقه * کوشواره *

مثقب * دلمه آلتی * برمی * اورمه تیغی *
سمه * حربی نک اوچی * قرین و یورک
و حامله نک درد و بورمه سی تاج
و کلاه و کردکسی * تاب *

بایقوش و بورکوت و بوم و جغد و
بای اوغلی * طوائف آراکدن بر
قبیله اسمیدر *

دیر * صومعه * بوت خانه * آتش کده *
جای صنم * بر قبیله *

کلاه * توپی * قالیپاق * و کلاه کیش * قاقوم
— نوایی —

« یارب بونه کلدورکیم باشیغه چیچک
سانچار * که ایگری قویار بورکین
که ییلکه ایچک سانچار »

بره * کیک * مرغوت * بورکده *
نقاب * لحاف * پرده * حجاب * چشم بند *

بورقع * یوزاورنیسی * پیجه *
باشنه برشی اورتمک * پشمالی تلفیف
ایتمک * بورمک جورمک *

بورکوت

بورلا

بوریلغون

بورماق

بورمه

بورنا

بورناشماق

بورق

بوروت

بورولدای

بورسوق

بورش

بورغو

بورغوت

بورقتلیق

بورک

بورکاو بورکه

بورکا

بورکاماق

بوزار بوزنی	بوزوغ
<p>بورون — انف بینی * اول * اقدام * ابتداء * نخست — « مثال » —</p>	<p>بوز تاغی — ترکستانده برسلسله * جبالدر * — « مثال » —</p>
<p>بورنی — « که بورون سال ایکی قولیغه شکال » « ایلا کیم تورغای اوزیری داغزال » اولکی * مقدمی * سابقی * یکسکی * اسکی — « مثال » —</p>	<p>بوزچی — « ایسار دین برودت ییله زمهریر » « بولوب ایردی بوز بیر لآهن پذیر » نساج * کرباس باف * بزجی * بافنده * طوائف ترکانه دن برقییله اسمیدر * بوزه فروش *</p>
<p>بورنجاق — « زیب وزینت فزون بوروندین کوپ » عیش و عشرت بورونغی کوندین کوپ بورونجک * اینجه بز * لحاف * بتسقه * دولبد *</p>	<p>بوز بوغا — دمر قازق یلدریزیدر قطب شمالی * بوزرق — بوروندروق * ییوندروق * قوش اغاچی بوزروغان — چوماق طوقاق * کرز * کودونک * کتوک * ورزش کتوکی * وکونده اغاچی * بیانی قابوقلی فسق * بویدایچون دخی استعمال ایدرز *</p>
<p>بوری — دورنک و یرامنر حیوانلرک بورننه طافراق جیکدیگری حلقه * طوغناق * قورت * کرک * داب * بوغ * نفیر * کرناي * کوک واری * برنوم لعب اسمیدر * — « مثال » —</p>	<p>بوز غونج — ییانی قابوقلی فسق * بویدایچون دخی استعمال ایدرز * بوز لاغ — سولکون دوراجک دیشیسی * ییانی طوق * قرغاول * بوزلاماق — دوه یاورینی چاغرمق * صفودن بوزلمق * یاورلمق * اینک و امثال یاوروله مق * — « مثال » —</p>
<p>بوریا — « اکر قوی بوری خیلی مالی دور » « یقین بیل که چوپانغه ایت حالی دور » حصیر * فرش * — « هویدا » —</p>	<p>بوز اغولاماق — « جفاناشین سینوق کوکسی کا اورسا » « بوتام دیب گاه بوزلاب گاه اوکورسا » جرح * ابطال * محو * قلب ایتک * لغو فسخ * ترقین ایتک * برباد ایدوب خراب ایتک *</p>
<p>بوز — « تواضع پیشه قیل هرکیمی کورسنگ بید مجنون دیک قامیشینی کور مدینکمو باش کوتردی بوریا بولدی »</p>	<p>بوزماق — جرح * ابطال * محو * قلب ایتک * لغو فسخ * ترقین ایتک * برباد ایدوب خراب ایتک *</p>
<p>بوز — بز * کرباس * قویورنک * کوکرنکی * ییلدرنک * قبررنکی * فراستلو * فهملو آدم * مدرک * جامد * نخ * امر خراب کردن</p>	<p>بوزوغ — مخمل * خراب * ویران * مصل * فاسد * مکسور * غیر منتظم * برنوع طنبوره در قویوزکی *</p>
<p>بوزاغو — صغر یاورینی * کوسله * دانه * و بوزغه * جوانه *</p>	<p>— « نوابی » —</p>
<p>بوزاغو باشی — عقر به مانند بر حیوان * دانه بوزنی * قوککوز * خونفان * کپوسک *</p>	<p>« ناتانک اکر اوقو یران کونکلفه راغب دور * قوروق نهال بوزوغ باغ ارا مناسب دور *</p>
<p>بوزاو بوزنی — طرناقله چیقان زخم * ناصور یره سی</p>	

بوغ

بوشاق

«مثال»

«قطاردم کی کیت کان بوشاق آتلرغه»
«قولین ییشیک جان اجدی میندورونک»

بوشامباق

بوشانق

بوشناق

بوشغایج

بوشق

بوشماق

«مثال»

«نی باک صاف کونیک ساری چرخ
سالسا کدورت • زلال کوز کوسنی
سایه قیقال بوشمش»

بوشماق

بوشورغانماق

«مثال»

«بوشورغانمای سالیب بارغانلاریغه»

بوشوقاق

بوغ

«مثال»

«ذیل وزنک وبوغ وناقوسه قیاس
آهانیک مونی • خوش نوادرخوش
صیدا خوش نغمه خوش آوازی»

اساس • تل • این • قوغوق • آشیانه •
جته • ایشیک • وقونک الت طرفی •
آستانه • منکله • جناب • باب

«مثال»

«بو باد دین انکاهم بیرایاق توت»
بوساغاسین او یوب میندین قولاق توت
بیوک قیدج • رطل • ایاغ • کاسه چوبین

بوستاغان

«مثال»

«حلال اناسوق دیک دورکر اول
قویاش توتما • تا پوغ قیلیب بوکونوب
بوستاغان ایچنده قییز»

بوسیراق

بوسکور ملک

بوسماق

برنوع جلواید •
یوسکر مک • برشینک اوزرینه صو
پو فکر مک • کیر و دفع ایتمک •
دام • چیل • ترتیب ایتمک • انفعال
ایدوب ستمک • فرار مهاجرت ایتمک
کین قورریق • پوصیق •
کینک • پوصو • کین • بکمه

بوسو

«مثال»

«بوسوید ایدی نیجه آتلغ • مان •
«عدو ساریغا قوشدیلار بی کین»
بت • کهل • متعفن • حشرات • قل •
بوجک • قورت •

بوسون

بوش

بوش • خالی • قوف • اجوف • قاغوق
مقاله • کولک • ساد • غیر مزروع •
سورولماش ترلا • ایلاق • کوشلک •
ایشیز •

بوشار

اضطراب • خجکان • تلاش سراسیمه •
عجله کار •

بوشاق

ایمک و پله آیت • نمایش آتلی •
الای و یونما آتلی • دسته باغلانمش
بغداي خوشه سی

بوغورساق

بوغری

شعربه * رشته آشنه بکر بر نوع
طعامدر * اورا * اوناشی و آس آرد
تسمیه ایدرلر *

— « مثال » —

آس بوغرا ایستان آخشامکه قالمی
اولامن * اورا تیر کیتورمه سنک
ییر بیر صاچینکی یولامن *
بند * کره * عقده پیوند * بوکوم *

— « مؤنس » —

« بولسه تنیده بوغوم نشانی »

« کیسکین خطیکایتر زیانی »

تضییق * تخنیق ایتمک * صیقیق * بوغوق *

— « مثال » —

یولیده آسان اولوم ایستار ایرسانک
« زلنی تارینه آسیل یوقسه بوغول »

بوغوم یری * بند * حلقه * فاصله * عقده

بوغدی * بوغوق سس * اختناق *

خرخر * غغه * امر * بوغه *

یاغور سز شدید فورطنه * بوغوق

سس * بوغلق *

آهو * کیک * غزال * بوغوش * نجحیر *

زوانه * قلاده * رقصه اسمیدر *

— « مثال » —

« کویا صیدلار دین اول چنکل »

« واقع ایردی تولا بوغوومرل »

بوخور دوه * ایکی کوهنلی جل *

دوه قیرمق * دیشی دوهی * بوغوره

طالب ایترمک * الشدرمق *

بیرام و مبارک کچه لرده اقمه یرینه

کیچمشلرک روحنه پیشرمش

اولدقلری مثلث خیردن بر نوع

طعامدر *

بوغرا

بوغم و بوغوم

بوغاق

بوغاق

بوغه

بوغناق

بوغو

بوغور

بوغور سیماق

بوغورساق

صغیر آغری * طوشونک بیوکی *

حیوانلرک وقت ازدواجی * قید

وزنجیر * غل * ایشکیل * کیشن * جنکیز

خانک سکرنجی جدی بوغانخان *

بوغوچه * بوغاز * غرتلاق * حلقوم *

نای * کولو * طماق *

خفقان * اختناق * کوکل صیقناق *

بوغوق * کند * حلقه * قولاده *

پای بند *

بوغاو * بند * کوستک * زنجیر * دست بند

بوغچه * بیوک * بوغجه و لحاف *

چارشف و چادر شب * مزین و مکلف

اورتی * دوکون ایچون قوریلان

چادر * یتاقلیق جامه خواب *

— « مثال » —

« ته بته دور بوغجه بوغجامه لار »

« بی عدد کیم خواب زربفت جامه لار »

یاک کوشه لرینی تحکیم ایچون باغلان

ایپ * باغ * کریش *

اغاجلرک قبارمش اولان یری *

ودال چیقه جق محل * بوداق * کره

وعقدہ نباتات *

هماقوشی * عنقاوسی مرغ *

کندم * حب * آلتنجی بر وجه اطلاق

اولنور * سنبله *

خوشه * دسته * وشق * منبله *

آغری * ایکی کوهنلی زردوه * ایکی

هورکوشلی شتر

— « مثال » —

« هر تیوه دین بوغری بولماس زربولماس »

« هر آدمین سید بولماس ایربولماس »

بوغا

بوغاچه

بوغاق

بوغاغو

بوغجامه

بوغجی

بوغداق

بوغدایق

بوغدای

بوغدای بانسی

بوغری

بودر

بوك

تاو لئش ايب * پيچيده * ريسمان * بافته *
— « مثال » —

« هجر دشتيدانغينك بر كوه قاف »
« بار عشقك دن بو كولمش دور پيلم »

كوراشجي * پهاوان * كشتي كبر *
بكاول * وكيل خرج كهيا * آش خانه
ناظري *

— « مثال » —

« شه آلدیده ايكاي اوليه مقبول »
« ديوان يكي بيري بيري بكاول »
سرآب * بند * بستن دريا *

سد چكك * تسديد ايتك * صواو كنه
حد چكوب * اير كيردن مك * يو كسك
يره صوچيقار مق *

استغراق * غشيان ايتك * سرسم مضطر
اولق * ناچار قالمق * عاجز *

يو غورت * ماص * جورغات * قتيق *
طولر * چورور *

بو كورك * كرده * كلبه * بو براك * مينه *
ميسره * صاغ بو براك * مينه * صول
بو براك * ميسره *

محاربه ائناصنده يمن ويساره ترتيب
ايديلان عسكر * ونظام و طابور *
ايتنا ايتك * اكر ناك * پيچيده اولق *
خم اولق *

— « مثال » —

« چرخ شب كرديفه كويانقد عرينك »
دور غرض * نيكرا نكاهرتون كه
ايكي بو كراپ ايلانه دور *

نامر * ماشي * حركت * يول يور ياك *
نيكاه * اكر نالقي * بوش يره بر مهمه
ير امنر شي * مستدر ك *

بو كولمش

بو كاو بو كه

بو كاول

بو كات

بو كاتلاماك

بو كالماك

بو كبولدوك

بو كر

بو كراك

بو كراكجي

بو كرايماك

بو كروجه

بو كر لچوك

بو كرون

بو غاز * حامله * پكيد * منصب * كولو * ناي
بو غورتلاق * خجره * بر نوع قيل
قويروق * حلقوم * ككر داك *
ذبح * قتل * اعدام * واهلاك ايتك *
بو يندن كسمك * اولدرمك *
حلقومي * خجره سي * كلوسي * ناي *
بو غازي *

— « مثال » —

« بخشي دوسته هر نيمه ني ايجورما »
« حرام حريش بو غوز ينكدين كيچورما »
بند بند پاره ملك * بو غوم بو غوم جدا
ايتك *

— « مثال » —

« بو غوم بو غوم بو غيميندين كيسار »
بوساك ايلكيم * ينه سينك
ايتا كينك كرديدن جدا بولاس *
شوكينه * بو كينه ديكر *

— « مثال » —

« دوستلار تلبه ليغم عيب ايتماك »
« آلدی عقلميني نيك بو غنا كينه »
كين * دام * پوصو * كينكا * كير نلماك *
پنهان و مخفي دورماق *

دام * حيله * ترتيب ايتديرمك *
بو صدر مق * كين قوردر مق * بو كتورمه
دشمنك ظهر ينه پوصويه ياتديريلان
عسكر *

يايك كبريشي * وزه * و تنابي *
قطع ايتك * پاره ملك * توزيع و تقسيم
ايتك * پوصمق * كين قوردر مق * شق
و كسمك *

اورمان * يول پكيد * اغا جلق دپه *
طوغاي * چنكل * چكلك * امر تافتن *
كره * كوشه و كنار * خم *

بو غوز

بو غورتلاق

بو غوز لاما ق

بو غوز لغو

بو غون بو غون

كسمك

بو غين

بو قتو

بو قتورما ق

بو قتورمه

بو قچورمه

بو قاق

بوك

بولجار مولجار

بول

«الله یار»

«غیبت و یالغان ییله بولسونک سوزنک»
«تهمت و بهتان ییله بولغیل اوزونک»
«مکن اولمق» دسترس اولمق * «موفق»
و مظهر اولمق * ایله کچورمک * وجوده
کینورمک *

بول آلاق

بولانیق * آرایش * اماره * لکه * ملوث
آلوده * آمیخته * قاریشیق * مخلوط *
چشمه * پیکار * عین * کاریز * ینبع قنات *
«آکهنی»

بولاشیق

«وصالینک آهولری رام ایسامینک اناک»
یوق * که ایکی کوز دور ایکی موجلیغ
بولاغ مینکا *

بولاغ

تره * صوکنارلارنده نشو و نما بولان *
یابانی نفعاع * پودینه و حولبوی *

بولاغ اوتی

آسیده و عصیده دینیلان اوله بولانلش
آش * اوماج * بولاماق *

بولاماج

اوجی ایصلیخی * برنوع طعام *
قارشیدروب ملوث ایتک * تیره لیمک *
افساد ایتک * بولاشدیرمق *
اولهیم * بونک کبی * شوم *

بولاماق

بولاماق و بیلاماق

بولای

«مثال»

«یوکورمه جیفه کوب قیاقیل و آی»
«بولای دیب بای بساتنک برمکیل بای»
اسکی * ویرانه و بوزوق * مندرس *
خراب * فرسوده * کهنه * ویران *
روزه * سخن * گفتار * کلام * نطق *
عسکرک * و اوردونک اجتماع
ایده جک محل موعودی * مستحضره
تجمع * تلاقی * وردیش * مصادف
اولنه جقیر *

بولباد

بولته

بولجار مولجار

بدنک قوشاق یرندن یوقارو طرفی *
کرك بالاسی * سینده * ظهر *

بوكسا

مقوس ایتک * منظوی غزل تفتیل
ایتک * درهم ایتک * بیج و تاب ایتک *
«مونس»

بوكك

«بار عشقیدین بوکولسه قامتیم»
ایرماس عجب * کیم بوییر یوکدورکه
خیم بولیش آنک آستیندا قاف *

بوكان

بوکون * الیوم * امروز *

بوکوتلاماک * آفرصویک یولینی بند
وسد ایتک * باغلق * قبر دوکک *
جنب * پهلوی * کوه و کنار * کور * مزار *
یان * چیت * حد *

بوكوتلاماك

بوکورتکن * شجره * موسی * ترموش *
خیوانلک تفرد ایتسی * باغرمق *

بوكورتكن

دیرین سس چیقارمق * فریاد و فغان ایتک *

بوكورماك

اكراسیابی * ادواترین * خیم و چیم اولمق *

بوكول

قوریش * طابنش * بیج و تاب * مونس *
اورمه * شکنج * قات * چین * طولاشیق *

بوكولوم

بوجی * بوکو * سحر * افسون * جادو *

بوكي

زیرک * البستی * پری خان * باشچی *

خاتون * بابالو * هارقی * سالوس *

و جابولوس *

بوكيلداماك

خفقان اولمق * یورك چارغق * نفسی *

صیقلوب خیلان اولمق * زبوق و دل تنک *

بول

بانک اشباعیله او قونق اوزره وافر *

چوق * مول * واسع و کنیش * زاید *

فراغ * مبذول * برکت * کثیر *

بول

بو * شو * حرف اشارتدر قریبه و

حاضره * خصه و شق و تقسیم ایتک *

پارچه و پاره ایتک * اول *

بولغور	بولغاماق	بولغاماق	بولغاماق
<p>فاحد * تیره * اولق * تکدر و تنغرايتك « مثال »</p>	<p>بولغاماق —</p>	<p>« مثال » — « چو يتوك آيتك جار و بولجار يغه » « شه زوم ايلي بيرلا ييكار يغه » « بر آرايه كلك * و تجمع ايتك اوزره » « وحدويرمك * جمعيت و يغبين ايچون » « برير * طويلانتي »</p>	<p>بولجارلاماق</p>
<p>« اتش عشقمي قاريشتورما » « دود آهم جهاني بولغاماسون » « ساري لكه * آلوده و ملوث اولق » « مثالي »</p>	<p>بولغاشماق —</p>	<p>« محل * و عوده * بولشماق ايچون تعين » « اولتان جاي * وعد * موقع * جاي جمعيت » « بچاره * كورمك * حل ويدا ايتديرمك » « توقف ايدهرك موجود ايتديرمك » « ميدانه چيقارمق * ظاهر و نمايان » « كبر و قلمق »</p>	<p>بولجاش —</p>
<p>« كوزوم بولغاندي موج اشك دين واي » « كوزونك كولا كدين عاندا آشوب » « تيره * فاسد * خبره * لاي آلوده * » « بولاشقلى »</p>	<p>بولغانچق —</p>	<p>« ديت * قصاص * انتقام * قيق » « بولدرجين * بودانه * ورتيشك * بيدانه » « تنزل ايتك * گندو رتبه سنه لايق » « اولان وقارى بر طرف ايتك * غير مناسب ايش كورمك »</p>	<p>بولدورماق</p>
<p>« چاي و ايرماق صويى * و بر تهر » « اسيدر كه بلغا و لغا دخی ديرلر * » « آب جوشيده * فاينالمش صو »</p>	<p>بولغان —</p>	<p>« بولدرجين * بودانه * ورتيشك * بيدانه » « تنزل ايتك * گندو رتبه سنه لايق » « اولان وقارى بر طرف ايتك * غير مناسب ايش كورمك »</p>	<p>بولدورون —</p>
<p>« آلوده لك * انقلاب * شورش * اختلال » « كشمه كشي * قاريشقلىق »</p>	<p>بولغانچوخلوق —</p>	<p>« اولان وقارى بر طرف ايتك * غير مناسب ايش كورمك »</p>	<p>بولدوروق —</p>
<p>« مغبر * تيره * فاسد * رونقسز * مخالف » « بر توسز * كوكل الوده لكى * روز تيره » « قاريشديريچى * و ايلانديريچى و » « بجوريچى رآلت ايله » « كرامى »</p>	<p>بولغانوق —</p>	<p>« آلوده بولامق * و ملوث * طوايف » « اتر اكدن بيولقديم بر قبيله اسيدر كه » « آيل ايله ياييق ييننده ميمكندرلر » « و بر شهر اسمى و اكتريسى دخی قسطنطنيه » « ملحقانده مسكن و ماوى الملشدر » « تلآينه دخی اطلاق اولور »</p>	<p>بولماق —</p>
<p>« كرامى غوزه * وصفكنى بردى آوجى » « بيرلا * يوماغو پاغه سين هم رشته » « لاب الفاوچي بيرلا » « اولوجيسى * ايشده كى » « آكهى »</p>	<p>بولغوسى —</p>	<p>« انقلاب * شورش * فتنه و فساد » « تيره لك * كدر * قاريشقلىق » « مثال » —</p>	<p>بولغاغ —</p>
<p>« اوشبو تعريف آكهى بس بولغوسيدور » « چاي غه * كم طرب افزاي بزم » « حضرت خان اولدى چاي » « بور غول * قايناديلوب * قيرلمش و » « و چاتلا دلفش بوغداى * نيم كوفته » « مقشمر * جو كوب »</p>	<p>بولغور —</p>	<p>« ديما كونكلونك ملى قاي چاغدين بو » « نوع اوليش خراب * تابوكتور » « اهلى غه تو شمش فراقيناك بولغاغى » « تلويث ايتك * آلوده ايتك * بولامق » « مخلوط ايتك »</p>	<p>بولغاماق —</p>

بویاماق	بوم	بوم
مونجوق * خرز * منجاق * بوجك قاپ *	بونجوق —	بولغون — اسیر * جاریه * خلیق * چوری * قرناق * کوله * دوغما * بنده * ددک *
بوقدر * بورتبه * بومقدار * مونجه *	بونجه —	بولك — فرقه * گروه * جزو * طرف * حصه *
بوقدر * بومقدار * بونك كبی * بودرجه * اخذ * قبض * ایپ * خلاط * ارقن * اورغان * ارغمچی * چن *	بونجیلاین —	بولك — قطعه * بشقه * ایروجه * طوب و جمع * پارچه و پاره * جدا ایتمک *
پیکار * عین چشم * پونکار * کاریز * ینبع * بولاغ * قنط *	بوندور —	بولك — « مثال » —
— « حسینی » —	بونکار —	بولك — « بو عالم غده سین اعتماد ایجاکیل »
« ای حسینی چرخ ظلمی برلا * بولساین داغی * اشك طوفانی * یلا کردون بناسین بونکشارای »	بونک —	بولك — خدادین بولك نرسه یاد ایجاکیل »
بی * اربون * ابونه * پیشین ویریلان * اقیچه * انختار * پاره سی * عربوق *	بونکوز —	بولك — برالای فوج * زمره * فرقه * گروه * جماعت * طائفه * انبوه * ینین *
بویوز * قرن * شاخ * اسکی * فرسوده * کهنه * خراب * ویرانه * فرتوت * مندرس *	بونمک —	بولماق — اولوق * کون * موجود * پیدا * — « آکبی » —
تشخص * هیات * قیافت * شکل و شمایل * صورت *	بونوغ و بونوق —	بولماق — « جهان شوخی غدا ساندور اگرچه آشنا بولوق * ولیکن سونکرا ایش مشکل دوروراندین جدا بولماق »
قد * قامت * شعبه * سلسله * قوقو * رایحه * ایس کچه سی * بلند * بالا	بوی —	بولماق — قسمت * شق * قطع * فصل ایتمک * پارچه و پاره ایتمک * جدا ایتمک *
— « مثال » —	بوی —	بولکلاماک — بولکلیمک * تقسیم و تقطع ایتمک * پاره پاره ایتمک * جدا جدا * لخته لخته * ایری ایری * دنک دنک * پای پای *
« بوی برماس بر سوه توشنی آتی »	بویلوغ —	بولوشماک — بولشمک * حصه * اقسام ایتمک * پایلاشماقی *
« منسلب اولدی اودمده راحتی »	بوی اوتی —	بولوت — بلوت * سحاب * ابر * سونکر * میخ * دوا * و علاج اسمی *
اوزن * طویل * مدید * بوی صاحبی * شنبلیله * حلبه * کارتنه * یابانی * نغاع * پودنه *	بویاماق —	بولوش — بیکس * بولمه * اقسام * امر تقسیم * کوروش * موجود و پیدا *
تلوین رنک ایتمک * صیغ طلا ایتمک * الوان سورمک *	—	بولوم — بولغو * وجدان * ادراک * عرفان * حل * ایجاد * دریا * فنا *
— « مثال » —	—	بوم — بای قوش * بای اوغلی * بورکوت * — « مثال » —
« و سمه ییلا قاشلارینی بویامش »	—	« جو بیر اقبال سیر مین طالیم شوم »
« کورایی کوزلارینی سورمالامیش »	—	« کیچار سدا لکیما طویغون اولور بوم »

بو یونک	بوی نفو
حیوانات شاخی * بونوس * قرن *	بویاغ و بویاق
بوکو * سحر * افسون * جادو * سالوس *	بویاغجی
و جابلوس * پری خان * ایصیق صفوق	
ایدیجی *	بویاغلیغ
— « مثال » —	بویاوت
« ساحیز یغامین عجب یار اولدوم »	بویباش
« بر بوی چیغا کرتار اولدوم »	
فرمان * امر * حکم * اراده * ایتمک * تبلیغ	بویباش
و سپارش *	
— « مثال » —	
« بیورماق سندن »	
« یوکورماق مندن »	
عظیم * جسم * اولو * کبیر * قوجه *	بویچچه
ساحورده * ایری * کته * اولوغ * مهتر *	
اولکان * بزرک *	بویراکچی
کرام الناس * کبرا * رجال * امر * وکلا *	
شرقا * اولوغلر * افندیلر * صاحبز *	بویراک
ایرنلر *	بویروغ
بویون * عنق * کردن * رقبه *	
— « کامل » —	
« فرمانیغه بویون قویوبان پارچه »	
تاجدار * بیرسون خرینه داریغه »	
هریل خراج و باج	بویرولتو
یشیل و قرمز یه مایل تاجلی بر قوش *	
و بر آلت * بویون بوکان * جلاد * قصاب *	
قوشلرک پری * و توپلری * بوی *	بویغالماق
قامت * قد *	
— « مثال » —	
« بویونکنی کوسترمنکا بوی باغلار »	بویکیر
آلای سنکا * مین شهر صفا کیتسام	بویلاماق
یادکاریم قالسون سنکا *	
	بوی نفو
	بویا * لون * رنک * صیغ *
	بویاجی * رنک ویریجی * لون * صباغ *
	رنک ریز * نیل کر *
	بویالی * مصبوغ * ملون * رنکلو *
	طوائف اتر اکدن بر قبیله اسمیدر *
	سراپا * باش ایاق * سرتاسر * بویداش *
	(صاچباغه علاوه ناولنان حریر و
	کوش دن بر نوغ زیبوزینت) *
	— « امیر » —
	« سنبل آهیم پریشان دور هنوز »
	« ساچباغ و بویداشیدن صینی »
	بویبوی * مخالف * قامتده * متنوع *
	درجه درجه *
	اوردونک قلبکاهی ایله ایکی جناح لرینک
	اوکنه قونیلان عسکر و قرمول *
	طوائف اتر اکدن بر قبیله اسمیدر *
	امر * حکم * فرمان * یرلیغ * اراده
	پادشاه * نافذ * برات *
	— « مثال » —
	« حکمی جاری اوילה دل افروزایدی »
	« بو یرینغی بودهرارا نافذایدی »
	حکم کاغدی * فرمایش * اجرای احکام
	اثنای راهده عزت و حرمت ایچون
	و یریلان فرمانند کره سی *
	بویالماق * رنک و بویا سورمک * صیغو
	لون ایتمک *
	بویالمش * رنک التمش * صیغو لون و التمش *
	بوی ایله اولجملک * بر بوی کیتک * باشند
	آخر کیتک *
	سرکش * مختل * معند * کاهل * دروشت
	و بدخوی *

بیات

بیچاک

هرادون —

مینده * اوردونک صباغ جناحی * و
قوشونک اولک طرفی * و راستی *

بهم —

طوغان * مشهور شکار قوشلردن
بر نو عیدر * چرخ و اوتلکو تسمیه
ایدزل *

بیلی —

طوغان * الدوان * دست پوشک * بیلا
بهله * بلاکای *

« مثال » —

« القصه شبه خجسته کوهر »
« یار تیب ایلکی کا بهله زر »

بی —

بویوک * اولو * آمر * بر نوع مآثر کننده
اسیای وسطی ده بویوک بر ربه اسمیدر *

« مثال » —

« شکر خوار زم شه عنایتی دین »
« عبدالرحمان بهادر اولدی بی »

بی بی —

ننه * بیوک * والده * خانم افندی
والده سنک * اناسنه و پدرنک * والده سنه
دخی اطلاق اولنور *

« مثال » —

« بولدی بی بی فاطمه چفت علی »
« اول علی شیر خدادور ای ولی »
عادی * قدیم * بیاغی * بیات * صاده *
اسکی * کهنه نقش * جوقدن قائله *
شب مانده *

پا —

بی بی آتون —

معلمه خاتون * مکتب خواجه سنک
جرمی * اووقات و دانش منده *

« مثال » —

« نغمه یخت یتیکلا کانلار بی بی آتون »
« قولاق پیر ماس یمان اور غاجی خاتون »
اسکی * قدیم * بر ترک عشیرتیدر * کجه دن
قالمش طعام * شب یانده * علم موسقیده *

بیات —

بیان —

بیباک —

بی بی و بی بی —

بیچاکا —

یتوکچی —

بیچاک —

بر مقام و نغمه اسمیدر * یواغیماتنک
ملحقانندن در *

« مثال » —

« ابتدی بو یوانی راست قیلدی »
« عشاق او قوبان بیات قیلدی »

دوانی تلخ و شیرین بویده * و بین * شیرین
بویان دخی دیرلر * اهل سوس *

بیک * مردنک * قره العین * سر بست
آلوفته * چاپقون * شرارت *

« مثال » —

« ایمیس بو خال که کوز عارضینکفه
یتکادا * قالب دور دور یا پو شوپ

عین شوقیدین پیا کیم »

خانم * خاتون * پانو * آیم * بویوک
انا وننه *

کوچک * چوقق * اوفاق * خورده
خورده * یجه و بالا * صغیر اولاده

اطلاق اولنور *

کاتب * یازوچی * خطاط * میرزا
نویسنده * دیوان * صاحب قلم *

« مثال » —

یتکوچیلار بیچاک اوچون صفها توروب
یاز غوچیلار یازمغه خف اولتوروب

نابت * نشو و نما بولمق * یازمق بیچاک
بیچاک * و خلاص اولمق * تو کھلدا

اتمام * یا بطق * لایمامل اولمق *

« لطیفی » —

« عارضینک دورنده کوردیم نقش
بسم الله فی * خط و خالینکا
بتدور لار کلام الله فی »

بیداو	بیچاک	بیچاک	بیچاک
ایکنه ابره سوزن بو غاجه زینت آرایش سمبوسک کبی اجروسی قباقلی وکوفتدی خبردن درت کوشه لی بر نوع چورک — « مثال » —	بیچاک	یازدی تحریر و ترقیم ایتدی نوست ونوشت کتابت کرد تمام و خلاص اولدی قالدی نمودار ظهور پیدا کو کردی یازو مکتوب رقعہ و نامه بتمش خلاص و نابت اولمش جیخون یعنی امودر یاورا سنده بخارایه تابع بر کوچک قلعه اسمیدر — « مثال » —	ییتی — بیتیک —
یارامی تیلکالی باشینک اوزه بیچاک موایکین بیچک دارشته جانم یاخود اییک موایکین دستره اره منشار بورنده کفش دوز وایتکچی وقوندره جی لک آلت قاطعه لری کسمک بریدن اجتراز احتصاد قطع شق اینک بیچمک — « غریب » —	بیچتی	« درد هجر یعنی بیلکای بوسه اشکیم صفحنی اول مسافرساری کیم گاهی رقم قیاسام بیتیک یازمق بیتیک تحریر و ترقیم اینک نابت و پیدا اولمق التیام بولمق میدانه کلمک نموائیک انجام و اتمام ظاهر و نمایان تو کنمک — « مثال » —	بیتیک
« دولتیغدین دولت کیتدی نوبت رقیبلرغه یتدی ساقی اجل مین توتدی کفن تونوم بیچاماس مو یارم نصف کدک بورنده سقط وعلتی اولان و بورن سز وینی سز یاچین یعنی چین پانختی حصار قاپو میمون مبارک همدونه بی عقده بو کلو مسز بی جان سال ترکانیک طقوزنجی میمون بلیدر قوروتلش و صوبینی چکش ات قدید قاق باستورمه کوشت خوشک کرده غلبار اینک اله ملک بیختن بر نوع شتور و دیو تنفرا اینک یقمق اوصانمق کلال وملال صوی و جنس ات بدوی کخیلان اسب عربی دونه مات	بیچمک بیچوق و بیچوغ بیچین بیچین بلی بیختی	ظلم ایله بیتکورکان آزارینک رعایا کونکلیغه بیر جراحت دور که بتمز هیچ بیر مرهم بیلا — « دیگر مثال » — هم اوشال تو فراغدین صاحب قوروتونک نامہنی یاز سنکیر اول آیفه جسمیم تو فراغ اولغاندین بیتیک اوصللو منتظم مرتب ترتیلو زینده یاقشقیل توانا بی عیب و بی نقصان سکین بیچاق آلت قاطعه کارد بیچتی — « مثال » —	بیتیک — بیتیم لیک —
— « غریب » —	بیچمک بیچوق و بیچوغ بیچین بیچین بلی بیختی	— « مثال » — یوق ایسه کیل قهر بیر لا کو کسمه « اور بیچاق و اور بیچاق و اور بیچاق »	بیچاق

بیرکینه و بیرغینه

— « مثال » —

« یداو آتینک تعریفنی دیلم »

« هرهنزی اوچ یاشنده ییلودور »

« اوچ یاشندن قدم قویدی یشنه »

« الم یغز ایگرینه ییلودور »

« قور و علف * یور و نجه * سه برکه *

« یور و نجه * آت اوق * بیلمش و

« طولنش اوت *

« بر * واحد * یک * تک * طاق * یک * بکتا *

« ویر * ده * اعطا *

« بربر * یک * یک * تک * تک * ایری ایری *

« جدا * جدا *

— « مثال » —

« بدنلر یاتیب باشلاردین جدا »

« بولوب جانلری بیر بیر یافدا »

« بر * یکایک * ایری ایری * جدا جدا *

« بردانه * یک دانه * یکانه *

« بریسی * برکشی * بر آدم * برکسند *

— « نوانی » —

بیر اودین رشک کیتوردوم کیچورمککا

خیال ایچره * فی اوتغای حالیه

کر ایل ییلا کورسام وصال ایچره

برابرجه * دایما * متوالیا * بردوزی به

بر رنکده * بر هیئت و بر طورده و بر

طریقده *

بر لکده * متفق * برابرجه * مجتمعه *

همه کی * معا *

آز حق * براز * قلیل * اندک * کتر *

— « مثال » —

« الدی کونکلو منی منینک بیرکینه »

« دلبر کینه * تیشی کوهر کینه »

« لبری شکر کینه »

بیرکینه و بیرغینه

بیرکیشترماک

بیرین بیرین —

بیر بول —

بیر اقاق —

بیراک —

بیر رسق —

بیراق —

بیرک —

بیرکاماک —

بیرکای —

بیرکیشترماک

برار بار * یک * یک * تک * تک * جدا جدا *

بر کره * برد فعد * بر مره * بر مرتبه *

بر اقاق * ارما و ترک ایتمک * فراغت

ایتمک * خالی اولوق * صرف نظر * ماندن

و گذاشتن *

بر نوح قالبین بز و سائر بافته * ویلکن

بزی * و سنجاق قره قونیلان بارچه و

علامت و قوماش * آسیای وسطی ده

توبه لک دیر کند * توغ و ییذاقره

و بیر اقره علامت ایچون قونیلان

الوان پرجه *

اورج * روزه * صوم *

بیراق * سنجاق * ییذاق * علم * بلو *

— « مثال » —

« سپاه ل الکیدا سنجاق و بیراق »

« یلولر سبز و پستانق قیزیل آق »

« قاتی * سخت * سرت * محکم * حفظ و

حراثت آسیای وسطی ده لشکرک

محافظه سی ایچون بر نوح عمل و تنبیه *

— « مثال » —

« یکک محکم اولفاج چکیب قیلدی پست

آتینک دیک که بیرک اولسامهی فی شست

بر کلک * تجمع اولوق * طویلناماق *

تراکم و تحشد اولوق *

ویرسون * عطا ایسون * تید * ادا کند *

— « مثال » —

« دریانیک اول یانبدین کیلیم سیرا »

« جوره جان بیر بوسه بیر کایسز سیرا »

« برلشدرمک * الحاق و جمع ایتمک *

طویلشدرمق * تقسیم و توزیع و

حصه ایتمک * ویرینه ویرمک *

بیر	بیرماک
قدیم * عتیق * اسکی * کهنه * فرسوده * قدیم الخدمه * امکدار * مجرب *	بیرکو — ویرکو * صالفت * آلیش * مال میرینک استیفا و استخصالی * زکوة * خراج * باج
بری * برو * اشارت تعریف ایچون زمانه و مکانه و قریه دلالت ایدر *	بیرکوجی — ویریجی * عفوایدیجی * غفور * بیرکوسی — ویرهجی برشی *
تکری * یزدان * حق تعالی * واجب الوجود * کردکار * خداوند * کبریا * پروردکار *	بیرویار — « مثال » — « بری سیدین ایی کس آلساحساب » « مملکت ایچره تو شارکوپ انقلاب » « سدو مستحکم ایتمک * حفظ و قرد و مک * بندوبست و متین * حبس و قیامتق * « مثال » —
« عزازیل دیدی ای پروردکارا » « کم اوچون خلق ایتیب سبن بیروبارا » « عزازیلغه خداوند جهاندار » « دیدی قیتان بوسری سینکا اظهار »	بیرکیمک — اراشدرمک * قایلا شماق * تحکیم ایتمک * طویللاشدیرمک * وجع لاشدرمک بریکتیرمک * صفی آراسته ایتمک *
برکک * طویلانق * اجتماع و تراکم و تحشدا تمک * برلشمک *	بیریکتورماک — « مثال » —
جمع و ادخال ایتمک * بریکتیرمک * طویللاشدیرمق *	« عشق ارایش باغریما اورسام ایچارمین قان داغی * بیل چیکارمین هجر او قدین بریکیکان بیکان داغی » ادات ربطدر * برله * ایلان * ایله کبی *
قدیم الخدمه * امکدار * پسندیده * مجبرب الاحوال * اسکی *	مع * وبا معناسنه * هم *
« مونس » —	« مثال » —
« پادشاهاقیل کرم مونسغه تا اقبال ایله » « تا بغای اول بیر قولونک ممتاز لیق اقرانیغه »	« مینیک بیز لاهمراه کیان مرداوله » « که قایتیسه قانجیق و نامرداوله » بیرام * عید * حبت *
بیربسی * بری طرف و یانی * ویرهسی * ویریه جکشی * نسیبه * بورج * قرض *	بیرم — « مثال » —
« مثال » —	« قیلسون کرم حی تبارک » « بیرام حبتین سنکا مبارک » ویرمک * تأدیه و ایفا ایتمک * اعطا ایتمک * دادن * ادا ایتمک *
« بیر یکیدین سوروب چو صورت حال » ظاهر انکلاب که فی دورور احوال بریکیت * جمع و تحشد * تراکم و طویلانق *	بیرمک — « مثال » —
ماه * بز * بلدیرم * شعله * آشین * چاقین * بیر * این * دلیلک * قوغوق * بوز و کر باس *	« الله دیکین جان بیرکین » « کیتان اورکین نان بیرکین »
بیر —	« مثال » —

یش پار مق	یقین
بیراک	یشلاماق
بیراچی	یشتوغ
بیراکلیک	یش بالیغ
بیراماک	یش اریق
بیرکاک	یشقارماق
بیرلاووق	یشیک
یدسریک	یشیک
یش	یشیماک
یشار	یطاق و یطال
یشاولا یشالاسی	یش
یش بارماق	یش
یش	یشلامیش
یش	یشغو
یش	یشقرنات
یش	یقین
یش	یش
یش	یش
یش	یش
یش	یش

یلتورغی

بیکن

ییل	ییل * کر * میان * کرگاه * اینجه طاریرلار	بک * آمر * حاکم * کبار * متصرف *	بک
ییلایله	ادات ربطدر * ایله * ایلان کبی * مع * با معناسنه *	صاحب * سردار * دره * بیکی *	بیک
ییلای	الدیوان * دست پوشک * بیهله * بلاکای *	بو یوک * بزرک * جسم اولوغ *	بیک
ییلان	ییلکوطاشی * مسحد * قیراق *	« مثال »	
	« مثل »	« بیک تخت اوزره مقام ایلدی »	
	« بدنی آینه تیک صاف تورور »	« وصیت ایشیکا قیام ایلدی »	بیکات
	« ییلکی نقره شفاف تورور »	بیوکر * آمرز * آزاده قیز *	بیکاج
	قولک نبضه بری * رصغ * معصم * ساعد *	محترمه خاتون * خانم * آیم *	
	ییلایک * معصم * اساور * دست بند *	« مثال »	
	جرم لک * اللینه اوریلان زنجیر و بند کونده و حلقه *	« دهر زالدین مجرد ایلان قلدیم »	
ییلای و ییلای	آلک یاننده * مصاحبت ده و معیتندده برابر	طلاق * بولایم هر کزقوان کیدک *	بیکانماک
	« مثال »	جهاندا بیر بیکاج *	بیکز
	« کیم کیلور تاجر خطای زاد »	بکنمک * پسندایمک * انتخاب ایلک *	بیکه و بیکه
	« ییلای بیرکنیز خوب نهاد »	ایشق * رونق * نور * درخشان *	
	کسکین ایتمک * ایتمک * تسنین تشخیز ایتمک *	محترمه قیز * کوچک خانم * اصلی بک *	
	با و برابر * ایله همراه * معاً	خاتون * هنوز * تأهل ایتمیان قیز *	
	ییلک کو * ویلیکوطاش * قیراق قوشاق * کر بند * فوته *	هندیلر * بیکر صاحب برلر *	
	« مثال »	« مثال »	
	« بازار بارادور قیز کینه »	عشق که بولسایمان و بخشی دین بک *	بیکیک
	« ییلان آلدور قز کینه »	ای کونکل * یوق تفاوت کر بیکه بولسه و یاخود کر میرک *	بیکیم
	« یوز نار کرشمه لار بلان »	بند * مربوط * باغل *	
	« سودا قیلادور قز کینه »	بک خاتون * خانم *	
	بکن سنه * سال گذشته *	« لطیف »	
	پکن سنه کی * اوتکان یل *	« راز دلی کور کلی جانانه آیتینک »	
یلتور		« احوالی اول بیکه و خانمه آیتینک »	
یلتورغی		مانده کبی * طبق * مثل *	بیکن
	« نوابی »	« مثال »	
	اولسادیب ایردینک نوابی تیرکوزای	« کیم کوروب زکس بیکن کوز برلا کل دیک یوزلارین * ییل کا بریب غفل و فهمین مست و حیران قالدی »	
	وصلیم ییله * یلتور اولکانلار		
	ییله آتی برابر بولدی توت *		

پیک

پیک

— مثال —

«پیک شاه ایلا سا حیوان نینک آتین»
«نی تانک کر کیمسا تابسا شاه ذاتین»
دانشمند عارف ذکی دانا حاذق
هزمند

پیک نیک

بیکیم و بیکیم

اغاچه خاتون خانم بی بی طوطی
آیم هند ستانده خانم لره بیکیم صاحب
دیر

— مثال —

«بیکیم صاحب منیک عز ضیمینی ایشیت»
قونکرده بر قولک من داد ماییت
قوشیچی آت بندله جک آت و حیوان
بر نوع طعام اسمیدر یک و آش
و طورلو

بنجیک

بنیک تات

بکزمک شبیه نظیر عدیل اولوق
مطابقه بماله ایتمک

بنیکر امارک

بیر چوالدوز چهره یوزکرکی
روح جمال

بنیکیز

— مثال —

«سفره باستوروق وهم کیکر آل»
«پاکوی موی جنک وهم بکیز آل»
شاهت نظیر مطابقت مانند
ثبیه طول خاتون ارامیل بی زوج
و بی شوهر

بنیکریش

بیوه

— الله یار —

«شکسته یول نی دردی ایچون»
«اسیر خلقنی آهی سردی ایچون»
قصرای مادیان بیتل اورغابی
یوک جسم بزرگ اولوغ سردار

یه ییله

پیک

قامچینک دستکینه اوریلان حلقه
اخبارات حوادث
نشان طامغه اثر مهر علامت
بلاو معلوم نشانه لو

— مثال —

«عشق اوتیدین قوللو غونک داغنی»
قویدوم کوکسوما اوزنی بونوع
ایلا بیم عشق اهل ایچره یلکولوک
طوائف آراکدن بر قبیله اسمیدر
بلنمش و طانطش
اثر علامت نشان اماره فهرست
افاده یلدرمک تبلیغ اعلام اشعار
ایتمک تعلیمات ویرمک

یلدورکا

پیکات

یلکو

یلکولوک

یلکوت

یلکورمه

یلکورماک

— مثال —

«زلنی وصلین ایستاسام رخسار مهر»
آفروزیدین یوق عجب چون
یل کیلیشی یلکودور نوروزیدین
وقوف علم معرفت کسب ایتمک اعتراف
حل و کشف ایتمک

بیلاک

یلنک

یله ویلا

ییلله

— فضلی —

کل یوزونکدا زولفونکی باغ آرا
نمایان قیل لاله ییله سنبانی
داغ ایتیپ پریشان قیل

ییلی باغلی

پیک

علم دانش فهم مهارت درایت
وقوف معلومات نشان طامغه

فصل پا

صیان * فلوک *	پازہ —	اصواتندرد * چابوک چابوک * نیز	پات پات —
زنک * ژنکار * باصلنمش * ولکد لشم *	پاس —	نیز * دخی اطلاق اولور * چو جقلرک	
بی جوهر و بی طراوت *		دخی کیل و چامورایله اوینادقلری	
پایتاب * آری قوغانی * محبت * و مکدر *	پتک —	بر لعبدر *	
پتک کفش *		— «نوابی» —	
— «مثال» —		«توتوب کاهی زخندانین مکرر	
«کوزدین اوز کایوق ایاقینکفه مناسب		ایلاسام پات پات * کوروب کل لار	
برکش * مژه دین ایف قلیب		آچیلغان باده دین رخسار باغیدا *	پاچی —
برده سین ایسام پتکینک *		بیاده * عسکری * والمان و سپاه *	پاخسا —
اوستره * موصل *	پاکو —	چاموردن * مول دیوار قلعه ورباط	
مسافر لک قوندرد * چیقاردقلری محل *	پایه که —	اطرائی * توپراق و طول * و سرت کیل	
اوز اقدن آت قوشتورمق * جبریت *		و چاموردن یا بلش بنا *	
قورصاق * روده * مصرین *	پتیکه —	ایاق کیراسی * مزدپا * پاینداز *	پاداش —
صاریق * عامه سوئجندن صاریغنی	پتکه —	— «امیر» —	
کوکله آتمق * و هوا به فرلاتمق *		کلبم ساری کرکیر سنیکز جان نقدی	
پاموق * پنبه * ماموق *	پخته —	دور پاداشینکز * کوز اشکی برله	
— «مثال» —		سوسپپ مزکان بولور فراشینکز *	
«تیقبا پخته قیلدی محکم آتی *		سورکی * خرکله * صغیرت ماج *	پاده —
«ظروف لار اتک آراسنی یعنی *		اوکوز و اینک سورسی *	
اسارت * مملوکی * عبودیت *	پراولیک —	سوریچی * راعی * چوبان *	پاده چی —
اوق کبی اوچوچی * تبر * توند * چابوق	پران —	— «صوفی» —	
— «مثال» —		«بوشبهه لی جهاندای شبهه مال قیدا *	
«اوق کیم اول اوت بیر لاپران بولوب *		ای پاده چی نادان آش حلال قیدا *	
«عدو خلیفه آفت جان بولوب *	پربی —	حرید * نیز * سنان * مزراق *	پارخی —
بیلا نطاشی * جدوار خطابی *	پرتل —	منور * تجلی * شعله کسب ایتمک *	پارلاماق —
پرتی * اوفق دلف * اشیاء البسه * اشتور		ایشق لئماق *	
و یابو یوکی پرتل *		کورک * پیل * کتمان *	پارو —
برنوع فاصولیه ولوبیا وبقلا *	پرزم —	— «مثال» —	
فرمان بر * مابینچی * سر قورنا * باش	پروانه چی —	«که بالیغ پشته سین نوکی ایتمک پیل *	
وکیل و صدر اعظم قایمقامی و معاونی *		«و یا بازو بیله قار آرتور ایل *	

پلنك	پوچك
« مثال » —	پلخته و پلخته
« عرض ایتدی و قوللو غین بیتوردی » « فرماندهی یرلغین کیتوردی » جندار او قویچی * ساحر و افسون کر * دف و چالنی و کورلتی ابله اجنه و زیان زده بی او قویچی و بوی ایدیچی * « محزون » — « زلفیدین عنبر ساچار رخسار اویغه اول پری * اویله کیم مین تیلجه چون باشقار پری خوان اویناماق » الحق * و اشاغ و پایان تحت * « مشرب » — « قدی خم لارده دورباری حقیقت » « یاغار پست یر کادانم ابر رحمت » فستیق * « مثال » — حرمت باردور یارانلار بر و بارینک آلیدی * آسمان فی پسته پوچاغی غه جا قیلدیم بوکون » بغور موسوی * ایام بهار * ربیع * بلوتلی هوا * چو جقلرک کزنمه او یونینک پیل له و انا یری * سیوری سینک * ناموس * کوبدک * « خسه » — « مکرو افسون غایتیغه یتیکوچی » « پشه یرلان پیل نی جفت ایتکوچی » ذخیره کومد جک محل * اوره و انبار زمینی * طونک و دسته نک و نوانک الله قونیلان اغاچ و پایدل * طم طم * باصیق سویلر * لکتلو * کلالتلو * پدیده طوطله * پری خوان	بر یانی قرلمش یومور طه و بر بولی ایریش * پارچه * جزو * باره * اندک آلنمش و بر مقداری جدا اولنمش * چو غندر دخی دینور * سلق بوستانی * پازی * بانجار * اسپای وسطی ده لبلی دیرلر * چچیک منی و مغجه سی و فیندوق و بوداغ یری * کوشه و کیزلی یر * پنهان اولنه جق مقام * و جای خم * سنکر * دشمن و ظابطدن اخفا اولنه جق یر * کیزلنک * پناهلق * تسترا یتک * « مثالی » — « دلبریم قایدین کیلا سین روی مالینک پنه لاب * مین سینکا الما یرایم آلتی باغنی آراباب * جین * پنیر * لور * پالاه * پنیر مایه * چو * بو * تکو بو جستجو کبی کله سندندر « راجی » — « یتیب بر بریغه ایلاب تکو بو » « مونکا اول یتکیروب تیغین اکابو » پلنکه مک * طم طم سولک * به به لکم * طوطله سولک * هد هر قوشی * بوپتوش * پاخته * قوف * یرامز * بوش شی * اجوف * خالی و کواک * بوشلیق * یرامز لیق * قوف و اجوفلک * قلب و ناسره پول و سکه * « مشرب » — قلندر مشرینک مین ایکی عالمینی تییب او توم * بهشت و حور و غلانی پوچک پو لغد ساتیب او توم » پنجر
پست	پنه
پسته	پنه لاماک
پشکال	پنیر
پشه	پو
پلال	پو پاماق
پلپوش	پو پوش
پلتک	پوچ
	پوچ لیغ
	پوچک

تاپلاماق

تابولفو

اویوز علی * برص * بخیق * ماخو * مسکن *
ایلیق آدم * قاشی و کبریکی دکولش *
— « مثال » —

« پس عانی انکا اولدی تاری »
« کیتدی آینک ایلدین اعتباری »
تخطر ایتمک * پخته اولمق * مطبوخ *
پزنده * بیشمک *

تذکر و تخطر و تفکر ایتمک *
یاغده بیشمش اوفقی کولجه ایتمک *
و چورک و قویمان * انواع لقمه *

مطبوح * پخته * حاضر طعام * بیشمش
بر بشریم * بر کرده بشه جک نسنه
مقداری * بردفعه لک *

قوزه * ایپک * غوزه سی * بوجک
تخومنیک طیشارپسی * ایپک بوجکی *
چو جقارینک خانه خارچنده
اویون محلی

پیس

پیشمالک

پیشقارماق

پیشمه ویشی

پیشولوپیشیق

پیشیم

پیلله

دومان * سبیک * کدورت * زنک * پاص *
نفس ایتمک * و پوف ملک * شدتلی نفس
ایله کور کلاماک *

پاره * افچه * فاوس * کوپری و قنتره *
— « مثال » —

« یارانغان تنکر یکا قیلغیل توکل »
« طمع قیله کیشیدین بیرکینه پول »
یایان کیمک * مشی ایتمک * سواری سز
یورمک *

نوک * پیکان * برنوع سلاح * دیوه
بوکندن معمول برنوع قومباش *
ایرانلرک اهارای دیدیکری * ترکینه
متاعی و بافته سی *

ولدزنا * هرشینک اوقاغ ویرامزی *
پیس * برص * طولنمش و بافته و طولنمش *
صوبه و باجه و آتش دان و موری *
کندیسنی کوسترمک * ابراز واران
ایتمک * بکرتک * نمایش * میدانه
چیقارمق * شپه *

پوس

پولاماک

وپوفلاماک

پول

پیاده لاماک

پیازی

پیچ

پیرالاماق

فصل ت

بر بلوک عسکر * خدمه بلوکی * خاصه
بلوکی * تاین و تابع و جزو و مولحق *
اثر * پی * نشان * علامت * امر بولمق * یافتن
تودیع و تسلیم * سپارش ایتمک * امانت
ویرمک *

آزار * شتم * تقریعات * حقارت *
ارابه لر بر پیله زنجیرله قوشادیلوب
درت و جهلو قلعه شکلنه کیرمش
استحکام * طابور * فرزه * کاهل * تنبل
چکنه ملک * از ملک * شمشعه پاش اولمق *
تلعب ایتمک *

تاین

تاپ

تاپشورماق

تایقو

تایقور

تاپلاماق

بول * پرستش * زیارت * پیچ * بوکک *
سند و حجت * سبجل * اطاعت * بیرو لک *
سجده ایدوب باش اکک *
عبادت * پرستش * بولنمش شی * انقیاد *
بیعت * طاپو *

— « مثال » —

« شمشاد قامتکا بولوب بنده باغدا »
« ایلاب تابوغ همیشه توروب بریاغدا »
طابو لغه دو بولغه اغاجی * ایلفای *
ویلفین * کر *

تاب

تاپو

تابوغ

تابولفو

تار تار	تاتو
— « مثال » —	بو لمق * برستش ايتك * غايي * موجود ايتك *
« بدو و سو قوم و تاتو سي يلان » « او شتر بر تل و يا بو سي يلان »	بو تد طابق * يمت و تبعيت ايتك * نلوا س *
طابق * ذوق * لذت * طعم *	— « مثال » —
كنديني بكنك * تكبر ايتك * نخوت و غرور *	« او غري او سال لغم ايچيدن چقيپ » « هرند تايپ اويد تمامين يغيب »
كبر * غرور * عظمت * اولوغ لوغ * خديوت * جوش *	بو تسمق * يمت ايدشك * تابق * صداقت ايتك *
يانجي معناسه در * اوائل اسلامك فرسدن تركه عربى قارشوب اهتدا ايدنلر * يانجى معناسه تاجيك و طاجق ديشدر * و شمدىكي حالده اسياى وسطى ده فارسى تكلم ايدنلر * تاجيك و تركى تكلم ايدنلر <u>تات</u> <u>تعبير ايدرل</u> *	— « نواي » —
— « مثال » —	« شرط قيلدينك كيم سيني مين اوتوراي اولتورمادينك * چون تاپو لماس سينك سوز نكاهد و چان قيل مغيل » حركت ايتك * قلدماق * جون پيدر * حركت جنبش ايتك * قلدماق * ترك حكمنه كيرمش اولان قوملر * دينور * تاجيك كبي * برشيك لذتيني تات مق * امر چشيدن *
— « مثال » —	— « مثال » —
« ترك و تاجيك اوزبك و صحراي لار » « دشت قيقاقده كداى و باي لار » مزروعات * زخير * صولىر * پرنج * شال ايككه قابل اراضى * غلاف * ظرف * قاپ * قين * صيق * تنك * ريسان * تيل * تاريك *	« جوهر عرفاندورور سرمايد اصل وجود * سود تاپماس — مين ديناكدين اوزبك اوزبك تات تات » تركستانده بخارا ايله « تركندك يينده بر قضا اسميدر »
— « لطفى » —	ارامق * اقتارمق * برشيته شكر و قند علاوه ايتك *
« بر آغيز تار لىغنى سورمادى هيچ لطفيدن * كرىچه اوپسته آغيز فكرى داخيران بولدوم »	النجده خان بن كيوك خانك اوغليدر * مغولى طواغندن بر قبيله اسميدر * تاتارستان و قرقم اعاليسند اطلاق اولتور
داردار * تنك * ريشته ريشته * چيكر * وزن ايدر * عروج *	تشوق ايتك * ذوقياب اولمق * پاشنى آلمق *
— « مؤنس » —	ميدللى * وصغير آت * طاي * تاي *
« شعله تار تار بو كيجه آهيم فللكيا مكر » شمع نيزى ايلتادور عيسى پير سارى بيل	تاتو

تاریخین تارتماق	تارتماق
تاراغ	شانہ * موشط * تراق *
تارام	پارہ * قطعہ * پارچہ * جزو * حصہ * بولک *
تاراماق	مسط * ترجیل ایتک * ترامق * ساجی * صاپامق * شانہ ایتک *
تاریجی	ایکجی * ذراع * کشت و کار صاحبی * دشقان * یر و ترلای یاریجی * صپان ایلہ شود کار ایدیجی * چغ - وقوش سورجی *
تاراولیک	طارغینلق * انقباض دل * وضجرت * الم و کدرلک *
تارباق	صیجان یوہسی * خانہ موش * فارہ * دلیکی * سچقان * چچقان *
تارناغین	تارمار * پریشان * طاغینق * پراکنده * افسردہ * طارمد طاغین * دارماداغین * طاغینق * پریشان * یغما و تاراج * قاریشیق * شوش *
تارت و بیرت	چکمک * الدہ ساللا یوب آتمق * وزن ایتک * انداز و میزان ایتک * سنجیدن * حالہ و قوف پیدا ایتک * کشیدن *
تارتماق	دارایمچین تارتمق * تاوہ ایتک * آہ چکمک * ایکلاماک * اون و نالہ ایتک * افسوف و ندامتلا نفس چیقارمق *
تاریخین تارتماق	« حکمت »
تارتماق	« مدینہ کارسول باریب بولدی غریب »
تارتماق	« غریب لقا محنت تارتیب بولدی حبیب »
تارتماق	« جفا تارتیب یار اتقان غہ بولدی قریب »
تارتماق	« غریب بولوب عقبہ لار دین آشدم منا »
تاریش	« نبلونکنی تاراغانداکل اوزاتاناک دور عرق * کیم بولوتلیغ کیچہ نینک البتہ بولماس شبنمی »
تاریشیق	« مثال »
تاریتغ	« مثال »
تارغاجی	« تارتوغی کرچہ کورشدہ آزایدی »
تارغامیش	« بی بہا بر طوبغون بر باز ایدی »
تارقالمق	« مہاجرین کروہی * کندی مملکتندن دیگر بر حکمدارک مملکتہ یکمیش اولان قبیلہ * ترک دیار ایدنلر * ہجرت کورمش * طاغیش * پریشان اولمش * مال و ملکینی ترک ایش خلق و اولوس * ایلات * طاغلق * پراکنده * پریشان اولمق »
تارقالمق	« مثال »
تارقالمق	« کراجب اتیسالار کلکشت ای جان و کونکل تارقانک * نیدین کیم سیر بر آئی ہجری غمدین مبتلا دور سیر متفرق * پریشان اولمق »
تارقالمق	« مثال »
تارقالمق	« دیر آیلنیک خجلتی حد دین آشوب »
تارقالمق	« شیخی تاشلاب او یاتین تارقاشیب »
تارقالمق	« تقسیم و تجزی ایتک * پراکنده و حصہ ایتک * پای و بولک ملک »
تارماق	« طبرماقمق * اورمہ ملک * کوچ حال ایابہ قلعه و دیوارہ صعود ایتک »

تاسلاق	ناشرآباد
تارناو — جدول • اریق • جوی ویاب جه • نوا و میراب • آب ریز •	تاسلاماق — فضولی ادعا ایتک • بوش تفاخر • صامق • اوزنک • لاف زن • بالا بردار •
تاریغ — داری • ارزن • طارغینلق • انقباض • — « مثال » —	تاسمه — پخی قایش • چرم خام • قولان قایشی • قومار نوعدن برامب که تسمه اویونی دیرلر •
تاریغ کی سویولوب تلخ کام لیغ بیرلا «تاریغ تاریغ که ییغیشتوردی التوزین تاریغ»	— « مثال » — «بو قیمار و بو اویونده مطلق» «حیلده سی تسمه سیدادیر لار خلق»
تاریقماق — منقبض و متنجراولمق • جان صیقلمق • خفقان و دلتنک • — « مثال » —	تاسه — تاسه لانتماق — «تاش» —
تاریماق — «مین قوشی دور مین چنرین چیمماغان» «دشت و وادی سیریدین تاریماغان» پاش ایتک • سیمک ورش ایتک • افشان و ساجک • — « مثال » —	تاش — «تاوش کیم اوی تاشیدین کل سه دیر مین باغری تاشیمدور • ایشیکدین سایه کیر کاج ساغ نور مینکم قویاشیمدور» قاپلویاغه • طاش باغه • سنک بوشت توبسغه •
تاز — «ارپه تاریب بغدادی اورایو ایکین» «کور مادوک آشلیغ جی بو غداجی یکین» حیا سز قالدین • زن بی شرم • فاحشه • امر تاختن • قوشمق • تاراج تاز • چاپ •	تاش باقه — «رئوع بوشریای • و کان و قوس • طشرو طرفی • خارج بلاد • بیرون • طشری • بره •
تازکل — آبیم • لال • الکن • کلال • کونک • پدپه •	تاشق — «تاشق» —
تازی — سبک شکاری • عربی لسانی و خدای اوایی • کورجی •	تاشقاری — «تاشقاری» —
تاساماق — آرمق • انجی روسی یانمق • پرستش و دل سوزلاک ایتک • بریسنک شرف و رواجنه و ترقیسنه چالشمق •	تاشقون — «تاشقون» —
تاسغراق — شراب قدسی • کاسه • پیاله • ایاغ •	تاش قورغان — «تاش قورغان» —
تاسکی — سلی • طپانجه شپانی • تارسی • توقات • — « مثال » —	تاشکنند — «تاشکنند» —
— «آندسی بر تارسی اوردی انکا» «من نه قیاسام سین قیلوسین باقی منکا» نامطبوع • تصار لشم • نیرنک • چپلاق	تاشرآباد — «تاشرآباد» —
تاسلاق —	تاشرآباد — «تاشرآباد» —

تار غه	تاق و تقي
تاشلاماق — آتمق. انداخت. ارماتبعيد. دفع. طرد. رد. اخراج ايتك.	— «مثال» —
تاشماق — «چوپر خاشدين خصم بولدى نژند» «انكا تاشلادی ايلايچيان كند» طفغان و تجاوز وازدياد اولمق.	تاق — «مونينك اور تانجى اوغلى باي قرا دور» «جن دور بول انكا اول هم طقادور» تك بر نوع اغاج اسميدر. يكه. بر. واحد. يكتا. بلند. ايوان و كيوانك شرفه سى بيوك بنارك زور و هسى و بالاسى. پيشتاق. و رواق دى ديرلر. قنى. قور و. صرت ير. قاق. كزر كن طاقدى ايدن محل. اوت بىمز و طاشىز بر موقع. صو ايچون چو بانلرك مراجعت ايد. جك مكانى. نعل. آت نعلى.
تاشنو — اياق قابلى چيقاريله جق. غل. بايكه. قاپونك ايچرو طرفى.	تاق ر — همه راحتيم فاشميدن آقه بيردى كوز ياشميدن. كه جنون سوي باشمدين تاشه بيردى باره باره.
تاشيرخانماق — حيوان طرناغى. اشيندور رب كنارندن. سورتك. طاشمرق.	تاقاو و تاقه — نعل. آت نعلى.
تاشيق — طاشقين. جوش و خروش. پواره.	— «مثال» —
تاشيقماق — پك زياره. مجروح و مضروب. اولمق. مضرب. زخم خورده.	تاقا و جى — «هم آلتون ايكارداغى آلتون لجام» «هم آلتون تاقاوداغى آلتون ستام» نعليند. سوم تراش و ييتز. سايس. مير آخور. جلودار.
تاشيماق — بر يردن چيقاروب ديكر بر. كتور مك. نقل حل كوچ ايتك. طاشيق.	تاقاق و ق — لحاف. غلاف. ظرف. توتون و تنباكى تاو له سى. تو كروك حقه سى. قاقا و نوس تو نجه. غولچه.
تاغ — طاغ. جبل. كوتل. تپه.	تاقاق — ايلشدر مك. شد و صل ايتك. باغلامق تعليق و ربط ايتك. اصماق. اويزان. سرنكون ايتك.
تاغار — قاپ. ظرف. طور. كيسه و خالته.	تاقه — قلاب. چنكل. صارغى. شست. غولطه. منفرد. بر تك. تاقاو.
— «مثال» —	— «مثال» —
«يخشى قاوينك معدنى پيكنند و آغار» چار جو كده تاغار كو بتور قرا كوده زغار هلاكوخان و اباقا خانك امر اسندن بريسنك اسميدر.	تاقى و تقي — «بر تاقه كبوتر اوجتى تامدين» «بشقده لرى توره كيختى بامدين» دخى ادا تدر. ينه. چنان و چين. هم. بونى.
تاغوغ — طوق. دجاج. مرغ. خورس.	
تاغه — داي. والدهنك برادرى. طاغاي.	

تالغوم

تالاش

« مثال »

« انداکه غازی شه فرخنده بخت »
 تاج الاین دیب تالاشور ایردی تحت
 طحال • سپرز • اسبرج • تلاق • اوت •
 تالان ایتمک • ورمق • چاپماق • غارات
 وچپاول ایتمک •

« مثال »

« تیرام عشق یولی ایچره سبک بار اولمق »
 « یوق وباریم منینک ای دردو بلاخیلی
 تلانک »
 تاراج • یغما • غارات • نهب • تاز و باز
 ایله اسیر ایتمک •
 چوق • کثیر • فراوان • بسیار • کوپ •
 اوزاق و بعید • دور • مجهول و
 بیلدیك کسنه •

« مثال »

« قاشینک کدر و م ختن فی تمام اولجالادی
 ساجینک خیالیدا اولکم ختن ایلین
 تالانای
 موج • کو هه دریا • طلاطوم • کولاک •
 تفریق ایتمک • تجزی ایتمک • پریشان
 منتشر قلمک •
 یوشق • نرم • لایم • میوه • اولک •
 یوشماق ایتمک • چکتمک • یاغده قورلایش
 و بریان اولنش اون • تالقان •

« مثال »

« آ او یب جوارو تو تو ب یار ما قغد
 قالفان • دیکیل کیم ایلامیش
 لار تاغ فی تالقان »
 موج • کو هه دریا • کیر داب • انقلاب
 هوا • تالغد •

تالاق

تالاماق

تالان

تالای

تالغه و تالغاق

تالغاماق

تالغان

تالغان ایتمک

تالغوم

ایلشمک • مربوط اولمق • مشارکة
 ایتمک • طوقوشمک • حزل و شتمه •
 لوازم • آوانی • اثواب • زمرة • گروه •
 اسباب خانه • آت • طاقیمی • جبدوق •
 « مثال »

« بر بدوات منکا احساک ایتدی »
 « تاقیمی برلا درخشان ایتدی »
 آصمد • تالار • درخت انکور • تک
 فرد • بالکز •

چپلاق • عاری • دوز • سوکوت • دال •
 سورکون • شاخ • نرسال • بید •
 خلاف • بخون بید •
 « مثال »

« کونکلوم هیشه تال کیی تیرا را
 فی تانک • کیم وعدینکیز منینک
 بیله دایم خلاف دور •

یغما • یشیالیک • چایر • غطس • غواص
 افکاره • وارمق • دوشتمک • تالان بعید
 دفعه • مره • کره •

ایرمق • نهر • چای • حوض • تاراج •
 طالامق • اسبای وسطی ده • توغن
 خیر آباد • بر موقع اسبدر •

استک ایتمک • دیرتمک • قبردانمق •
 طلب ایتمک • انجاود خالت • ابرام ایتمک
 اوینانوب • صیجراشمق • تلاشتمق •
 تلباسه ایتمک • چارغتی • ته تدمتمک •
 « مثال »

« قتیغ تاش اوزر تالایتماق غدد دوشدی »
 « سونکا کلار جسمیده ستماقغه دوشدی »

کردباد • قویان •
 تلاش • خلجان • عجله • یقه یقید
 طو تشمک • کوشش • قودروب چنک
 ایتمک • دست بکر بیان •

تاقیشماق

تاقیم

تاک

تال

تالا

تالاب

تالایماق

تالایتماق

تالاز

تالاش

نام	نام	نام
تالغیج و تالغیج	طالغیجی * اولان غواص * دالغیجی و غطاس * غولطه چی * غراق * بر نوع شکر قوشیدر اتالگو * طالماق * غطاس * غواص * غوطه * افکاره و ارمق * خسته و مریض یورغون اولوق * ملاحظه و تفکر * — « مثال » —	دماغ * تماغ * کام * حلق * تماق * بوغار * — « مثال » —
تالگو	—	« سوزدورور کیم کیلتوروردی کوجی باشیغه بلا * ایستاسانک راحت اوتور تیلنی تاماغنکه تقیب * بر نوع چینوی * میخچه * سیخ * مسمار * انکسار *
تالماق	تاماخسا	قطره * طامله مقدار * ریزه * دامله — « مثال » —
تاله	تالغیجی تاشی	« تالغیجی دیک * اشکیم ایس کونکوم اوق دفعی اوچون * که بدن کلباسینی قیلغانی ویران تامادور »
تالغیجی تالغیجی	تاماشیماق	طامله طامله صو ایچمک سقی اتمک * تقطر اتمک * سایع * سیزوب قطره قطره دوشمک * طاملا * قطره * ذره * دانه * دامله — « مثال » —
تالیقماق	تاملاماق	« تم تم تامه دورخون دلم ایکی کوزومدین * عیب ایلامکیز بیخود اولوب کیتسام اوزمدین * تاملاماق * قطره و دامله — « مثال » —
تالیغه	تامماق	« نغمه دین اونی دم تاپار ایردی « باده دین یاغ هم تامار ایردی عروق * رک * طاشک و اغاجک یول یول آروسی و دمار * آخرتک قرداش ریشه * قبیله * اورغ * تیره * جهنم * دوزخ * سقر * سعیر * — « مثال » —
تام	تامور	« باری آغزی داتیلبه ایت دیک تالین « عدد اولی ایت توکی دین قالین دام * بام خانه * بنا اورتوسی * سقف تام * قطره و دامله * سطوح * — « مثال » —
	تاموغ	« یاغین دین اینیک نامی نم کورماکان « چاقین شعله تامیغه تیکوزماکان »

تاتکلا	تاتوق
تامیرماق —	— « مثال » —
تقطیر ایتمک * قطره قطره مایعی سیردیرمک * طاملاتماق * — « نوابی » —	« ایش کورکین * کوب حولوقا » « لیکن ایش تانکلا یا بوراقا » فرداسی * یارینی کونی * پگاه * یوم آتی عل السحر * صاحلین * — « الله یار » —
تامیشماق —	تانکلاغی کون — تانکلا یین —
تان وتانک —	« ایدی خرد قولاغینه باتورده آفتاب » کیم بارسه پستایک ییلا تانکلا علو چیقار تعیب تقبیح ایتمک * شاشمی * تعجب ایتمک *
تانسوغ —	تانکلاماق تانکلاتماق — تانکلا ی —
ای بری رو آستاینک اوزره قان توکسام نی تانک * خط یازماق رسم ایرور شکر قدین باب اوستند تنزوی خطابی * عجیب * ارمغان * هدیه نادیده یادکار * تسوخ * — « بهجت » —	استغراب ایتمک * سحر و صباحه قرشو اوتورمق * طلوعه قدر بکلمک * آغزک یوقاروسی * کام * تماق * — « مثال » —
تانغو —	— تانکماق —
تانقلدو —	— تانکوت —
تانک —	— تانکیز تماماق —
« انداکه بودایره اوردی خیال » « اور تاغه کیلوردی بوتسوخ مثال » منکر * دونیش * عدول ایش * طانیش کذب * دروغ * طانقیردی * انکاراندی * وعده سندن دوندی * چوردی * سحر * صبح * شفق و عجب * طلوع * اول روز * پگاه *	« تاقلا یندن قان آلنسون اول آتینک » « یخشی اولماسه آنی تورمای ساتینک » یوک باغلامق * دنک یاپمک * بار بسته * تنک * چفت * ایش * برابر اتمک * چین طرفلرنده برقیله اسمیدرتوننکلی چررچوت دخی دیرلر * متعجب اولمق * حیرتله باقی * محو اولوب باقه قالمق * تفریق * تفرید ایتمک * آیرمق * کزیده ایتمک * جدا * انتخاب * طایفه جک درجده * سیجیمک *
— تانک آتمق —	— تانلاماق —
— تانک قالماق —	— تانماق —
— تانکوقلا تانماق —	« قرق توقوزده عشقنک توشدی کوبوب یاندیم * مجنون صفت خیل خویشدن قاچیب تاندم » شاهد * کوا * اثبات * برهان * دلیل * — « مثال » —
— تانکلا —	— تاتوق —
— « مثال » — « مدرسه کنجینی غم آبادایتیب » « تانکیرین اقشامغده فریادایتیب » شفق سوکک * صباح اولمق * طو که قالمق * حیرتله قالمق * تعجب * استغراب ایتمک * محو و طالمق * طو که قالمق * متعجب * یارین * فردا * ایرته * کلیچک * کون یوم آینده * آنی *	

تایلاق		تایحاق	
خطای لسانجه معلم * خواجه * کاتب * مکتبدار * اهل قلم و دیوان * میرزا و نویسند *	تایش	امانت * تسلیم * تودیع * سپارش * تایشیرمق * موقت بر افاق *	تاووشمیش
قیاجق صولی و بوزلی محل * منجمد * یخلمش * سیریلجک * مواقع * ایاق طوتیز ارض * سیوشیق یر *	تایغاج	طاوق * دجاجة * مرغ خانه کی * فرخ * طوغلفه * بهادرلک باشه کیدیکری پولاتدن سووت وزره ادواتی * دوبولغه *	تاووغ تاوولقا وتاوولغان
خون خور کوپک * ونجس حیوان * روسیده بر ملک و دربنداسمیدر * بندر * جبل هندو کویشک فوقی * ایاق وسم طوتیز کوه *	تایغان	— مثال — «کوش دیک یاروق جله نیک کوپه سی» «باش اوزره تاوولغانلاری چرکسی» مدیولی * آت یاورسی * تاتو * تک * دنک * دوه بوکنک بر طرفی * دونان و غونان * قای * لغزیدن *	تای
چوق قایجی و طایجی * قیراق ایله قایجی * یخمالکباز *	تایغور	طباق * طیانجک دکنک * عصا * صوپد * کلنک * تربیه خیمه سی * دسته * چوپ * دستک * پشتبان *	تایاغ و تایاق
— مثال — «یلکو سیز بحر و بری آمونی یخ» کوفریدین * باخبر بول کیجه منک آتینک ایاغی تایاجق *		— مثال — او خشاتتی قامتینکغه صنوبرنی باغان * بیچاره بطاس ایرمیش الف دین تایاغنی طباق آتمق * ضرب ایتمک * استوار ایتمک * پاینده قویمق * طایقلاق * اورمق * تعزیر *	
ایبی یاشنده کی دوه * هنوز جهاز قویو لماش بوتنه * دیوه یاورسی *	تایلاق	دستک و پاینده قویمق * یاصدامق * تکیه ایتمک * قوت و متانت و یرمک * معاونت و حمایت لندیرمق *	تایاغلاماق
قایق * طایق * موازنه * یوکی دنک دنک ایتمک * سرعت ایله طایق و یو کلک * ایلیشیرمک * زیج ایتمک *	تایماق	متکا * نیرزه * تکیه کاه * خاده و عصا طوتیق * ارقه و یرمک *	تایاماق
— صوفی — «هدایت یولیدین تایدیدیرمه پایم» «ضلالت اهلیدین قطه خدایم» قای * ایجی * طایماجی * سیرلماجی *	تایغور	— مثال — «منکا کوپ ظلی یو کایتدیک دیگر بر کیمسا کایتما * که بر باری کران هجرینک تایانماس کسه بودردا	تایانجاق
قایار محل * قایر * طایفاق * و بولاق یر * شلیتق موقع *	تایغ	قیاجق یر * طایر یله جک محل * سیریلجک یر * لغزاتمک * طایفاق * بوزلی موقع * یخمالک *	
قایماق لک * طایماق لک * سیرلماک لک *	تاییلماق	— مثال — «کنه لاریدا بولسجه کیمسه اسیر» تایلغاج ایاق بولسا اول دستگیر *	تایماق

تراکیفو	تال و طتال
<p>« مثال » —</p> <p>« نه طتال ونه شستان دور بو »</p> <p>« لغز اربانه آساندور بو »</p>	<p>تب تب —</p> <p>اصواتنددر * قورقوتیق ایچون وکوپکری قیز دیر می ایچون مستملدر * چوجقزلک چاموردن ایتدیگری برنوع لعبدر *</p>
<p>په په * که که * دلی الکن * طوطولوب یاریم یاریم سولک * توله دخی دیر لر * اصواتنددر * طاوقلری چاغرمق ایچون مستملدر * کیه کیه کبی * تبرانداز آدم * جست و چالاک * حامله دار * دلبر و توانا و نتیج * دلی قانلی * قوتلو *</p>	<p>تبت —</p> <p>تختوت دخی دینور * چین و تاتارستان و ترکستان و هندستانک اراسنده واقع بر مملکت اسمیدر * خوتن و یار کند محازیسنده دشت پایمر حدنده و کشمیرک شرقنده در * لاداق دخی دیر لر * سینی * لعلی * پاتوس * حرارت دل * حرارتدن قوریق * عطش * انلق * طوداقلری قبار می * آتشلنک * تبی * دوابک نجاستی * نوری و ترس * کوبره * ابرودانه او صیق قار *</p>
<p>طاغ یکیمی و تکه سی * قیرغین و شد تلی و غضبش آدم * مروایله اخل بیننده قبائل ترکنبه نک مشهور بر بلده سیدر * دریای طزن معروفدر * کورکان و اترک بالایی و شرقی * دره کر و کلات ملککی حداسی و شمالنده واقع بر مملکت ترکنبه .</p>	<p>تبسی —</p> <p>تبسیرماق —</p> <p>تبی —</p> <p>تبسکو —</p> <p>اکرک اطراف و کناری * قالب * قالطاق * بلامه سی *</p> <p>« مثال » —</p>
<p>طاغوق * دجاج * مرغ * طوق * سال ترکان دائره سنک او نجی یلیدر * سال مرغ و تحاقو و طاوق * سروی اغاجی * طویفار * قواق * ترغای * فاخه قوشی * موسیجه * ترک * بیج * بی ادب چوجق * ناموس سز * دیرن * عمیق * کیریشلش دف و طبلك سسی * کیریش دری *</p>	<p>شهرسواریم نیک ایاغین او پکال راضی ایدیم آی ایله کون هر بریسی بر تبسکو الیدیا ذروه * طوپ * دوسک * توده * تل * کوتل * یوکساک و مرتفع محل * الانک * باش اشاغی ایدوب ضرب ایتمک * لیاق التی ایدوب چیکتمک * طوپلاماق * ادخار اجاع ایتمک * خیر ایتمک ایاغیله کیل و چامور ولای چیکتمک * طین حکمت و فغفوری و کللال *</p> <p>« مثال » —</p>
<p>« مثال » —</p> <p>« دایره نی ایلادیلار کوب ترانک »</p> <p>« هده مهیا ایدی قانون وچنک »</p> <p>« تیراک و مرعرو سپیدار اغاجی * قواق »</p> <p>« مثال » —</p> <p>« قامتینک نازک و طوی نازک »</p> <p>« سرورعنا و ترانکفور عنا »</p>	<p>تبه —</p> <p>تبهلاماق —</p> <p>تراغای —</p> <p>ترانجه —</p> <p>ترانک —</p> <p>ترانکفو —</p> <p>قل خواهد احمد نفسی تبتیم نفسی تبتیم اندین صکره جانانیمی ایزلاب تاپتم بحر طویل * لغزک برنوعیدر * چیستان و بطله جه و شستان خیال کبی مغالته لی بر معما طورنده در * تطال دخی دیر لر *</p> <p>تال و طتال</p>

ترك و تبرك	ترك كمالك
تر تمق	ترك
بلامك * طانجامق * نامعلوم و مجهول * كوريشلامش *	ضمه ابلا اسل اولان اوج سلاله نيك بريدركه حضرت نوح عليه السلامك اولادى يافته اشارت در ترك انك برنجى اولادى و تركستان خانلارنك اوليدر * يافت اوغلانى هم ديرل * صحراى رستايى * « نوابى » —
تر چك	ترك
عارى * عريان * پرده سز * يشماق سز * برهنه * چيلاق * لوج * لوخ * بهار علفندن دوايك طوقلى * چن و چا بردن اغنامك سميزدى *	نوابى تركلار نيك تركى توتسه عيب قيلانكيم * انكا پر توركن مهوش غى محكم تولا شيدور *
تر خان	ترك
عفو عومى * امتياز لو * و تكاليفدن معفو اولان اعيان و قبيله * ترخان اولان آدمدن بر شى آلتيز محاربده الله دوشيرديكى اغنامى ضبط ايلر و بلا رخست حضوره كلور و تكاليفدن مستثنى و بريدر *	احتراس * اجتناب * تبعيد ايتك * صفتفق * ونفرت ايتك * تيسكيفك * خام قاون * يشماسش خربوزه * نارسيده بيطيخ * صبيحه * تره * برنوع حقارت اسميدر *
ترخان صياد	ترك
بخارا خطه سنده قره كول ملحقاتندن بر قضا اسمى * و دشت قيتچاقده بر قبيله در *	طاشكندك شمالنده روسيه جهتنده بر مملكت اسميدر * خواجه احمد يسوى حضرتلى انده مدفوندر *
تر زيق	ترك
« اير تراق ترهانونك و قندور يارانلر » « منزل ايراقدور يوكلر آغبر دور » كيدان قيتيب كلس بو براغور دور * اجل يقانك طو تار پركون ترخان ايتلاس *	« مخدوم قلى » — « اير تراق ترهانونك و قندور يارانلر » « منزل ايراقدور يوكلر آغبر دور » كيدان قيتيب كلس بو براغور دور * اجل يقانك طو تار پركون ترخان ايتلاس *
ترس	ترك
قويون قو يروغى * دومبه * كرت * ظهر * قليب * معكوس * پوست * ارقده * چپه * سركين * كوبره * تبراك * بالفخ الحق و دون وى حيت آدم *	مرو * سرخس * اترك كوركان طزن * اخل اراضى واسعده سنده اقامت ايدن تكه يوموت * ساريغ * سالور ايرسارى قبيله لرينه منحصر در *
ترسان	ترك
بالطه نك صابى * تبرك دسته سى * پالتو صوبه سى *	كنيشلنك * بول اولاق * وسعت لنك * فراخ *
ترشش	ترك
ايران و تركستانده واقع بر شهر اسميدر سمير * طولفون * فربه * ثقوم * سمين * برداق *	قنجوغه * فتراك * بوكتورمه * ايكرك ارقده سى *
ترغون	ترك
سروى * قواق * سپيددار *	قنجوغه باغى * بوكتورمه باغى * وتسمه سى *
ترك و تبرك	ترك
« مثال » — « ترك سارغار تين يوززارلار ديك » « ساريغ آغريق بيلار بيلار ديك »	مانع اولاق * منع ايتك * يساق ايتك * براقامق * قداغان * دربار و رسم سلامق و كورنش تعطيل كوئى *

تکلیل

تغای

<p>« مثال » — « بری عو بریسی دور طغاسی » « بری آغار بریسی اوت آغاسی »</p>		<p>یوک برشکار قوشیدر بر نوع پیداو آنلرک رنکی ولقی *</p>	<p>ترلان —</p>
<p>نیزه * خاله * والدته * قز قدداشی * افغانستانده کافر یطوایفدن بر قبیله اسمیدر * طامغه * وکومرک * و زکواة * و باج چینگ * طامغا و علامتی و مهری *</p>	<p>تغایزه — تغماچ —</p>	<p>« ترلان آنلی بای سلا حلی قوچ یکیت » « خبر برکیل بنم یاریم قیده دور » تزه اوتی * مدیونس * شبت * کشیش * یور و نجه نك اولی *</p>	<p>ترمو جاق —</p>
<p>اعلا اینجه کچی قیلی * و قویونک بهارده قرقلاز تازیه یوکی و تویی * تیت * و پیتی * ترش * حامض * آچار * اکشی * قوری بر و زمین سخت * قاق * قدید * ترشیماقی * قوقیدرق اکشیمک * حوضت پیدا ایتمک * طعمی بر آرمتغیر اولق *</p>	<p>تقتیک — تقرر — تقررماق —</p>	<p>طاغلرده طویلانوب قاله رقی کوچن و تراکم ایتمش برف * بر نوع خیار و تزه و بادرینگ * کوچک دریا * ایرمق * چای * ارند * نوخانه *</p>	<p>ترمه — ترناک — ترنوه —</p>
<p>تخاقو * طاوق * مرغ * دجاج * بریسته خوش آمد * والتفات ایدرک قانع ایتمک * فوق العاده نوازش * و پولتیقه و یوزینه کولمک *</p>	<p>« مثال » — تفوق — تقل —</p>	<p>« ترنودن سوکلانور شلدیر شلدیر » « بن سنکا عاشق بولدوم نیجه ییلدور » تازه معتدل * صولمایش میوه و فواکه * کیریش طبل و دیری *</p>	<p>ترنک —</p>
<p>اداندر * حتی * دک * تاکه * محضا * کبی * مثل * مانند * انک تک * بونک تک * تیل * تاق * بر * یکانه * واحد * دم و خاموش * اصمه و خیار و قباق امثالنک سور دوکی اوزون قولر * یورک * پیاره * دال * قول * بلک *</p>	<p>تک — تکاک —</p>	<p>مضرب طنبور * و ناخون * ساز آلاتی * ایگری * معکوس * ترسی * ناساز * طوغری اولمیان * چپه * وار کون * یوزاوستی *</p>	<p>ترنه — تسکری —</p>
<p>تعجیل * شتاب * سرعت * جلدی * چابوک تیز * بات * دره صوی * پیار و چغنی صولی محل * کول * زه کش *</p>	<p>تکامیش — تکاو —</p>	<p>« کره ندایشی تسکری ایرماس نیچون » « ایسم یر دین ساوغ طراوت قیله سین » بر نوع لعب * قومار * قایش * حلقه * « مثال » —</p>	<p>تسمه —</p>
<p>کربند * قوشاق * قوشاقی بر طرز ظریفانه ده باغلیوب بر اوچی بر طرفه صالاندر مق * فوته * یلباغ تک بند *</p>	<p>تکلیل —</p>	<p>« الده تورلار بو قیلمارده هر کسی » « بر او یون دور تسمه سنده حیلده سی » تگنده * جاموردن یوک ظرف * عسکره و یریلان تعینات قروانه سی * تغاره * دای * والدته * برادری * تغه *</p>	<p>تغار — تغای —</p>

تماجامیش	تلاچ	تلاچ
— «مونس» —		تکروک — یوارلق • مدور • دکرمی • تکرک چرخ • توغلاق • غرغره • غادرلق • تکر • جیلاک • کردیش •
رکس فی اوخشا تور کوزینکا باغبانی کور قیماقی هیچ تمیز ایتماس تلاجدین بر نوع آجی اوتدر • ککر • ودلک کبی • تلخک دینی دیرلر •	تلخه —	تکروماک — داورمک • دوندرمک • چورمک • ایلان تورمک • کر داییدن •
ذخیره کومه جک محل • اوره • انبار زمینی • اور •	تلاک —	تکورمه — مدور • دکرمی • دوار • امر دیکرمه • یکیزمه • وطوق و ندرمه • نرسان •
بورک • کلاه • قویون و قوزی در یسندن قوق • داغستان و ترکان و خوارزمی رنک باشلرینه کید کلری قاپاق • چورمه بر نوع اور ویده • جامه • لباس • تون • سروپا •	تلیک —	تکشمش — سلاطین حضورینه هدیه تقدیم ایلک • پیش کش •
اضطراب • خلجان • سراسیمه • دهشت • وسوسه •	تلفاک —	تکنه — خیره و خوقند طرفلرنده قادیلرک باشلرینه ساردقلری بیاض صاریق و صارغی و قصبه • اوزونجه پایلان قاب • ناوه • اغاجدن معمول قراوانده و کارسان •
تیماک • پاره ایتمک • دیمک • کسمک • دیم دیم ایتمک •	تیلماغ —	تکله — کچی • سرته • اوغلاق • بوز • تکله قبیللری قدیم ترکن عشیرتی اولوب اخلده طرزنده • پندی • مروشاه جهان و سرخس طرفلرنده مسکوندرلر •
— «باقرا» —		تکیز — دوز • طوغری • مسطح • برابر • راست • یکسان • و تیره • توز • همواره •
«ایتلاری مجروح جسمینی جوهریان سودرادی • خسته کونکلوم تنمایدین قائمادی تیغی آیتک • چوپدن معمول بر نوع عراوه در • غلته • ایش و دهقان دودبسی • اضطراب • خلجان • شتاب ایتمک • تاوا ساه •	تلکن —	تکین — آلت • زیر • تحت • تیکی •
غصب • تاراج • غارت ایتمک •	تلخاق —	— «مثال» —
— «مثال» —	تلاماق —	«کل تیکیندا اولتوروب هر دمده ساغیندیم سینی • ذره دردینک اولماسون دردین خلاص ایتکیل مینی»
«اتاباباک هنری آتاق و جاپاق تلاماق» «سنکا کیم قوبدی چوپا ناپاق و توفراق بلاماق»	تلاک —	تلا و طلا — آلتون • ذهب • سکدزر • قیزیل دخی دیرلر •
شرحده قطعه بارچه • دیم • پاره •	تلاچ —	تل — تپه • یوکک • آلانک • بایر • آطه • اوفاق طاغ • کوتل • کوه خورد •
اضطراب • نکران حال • ضجرت • ایقباض • تلاش • وسوسه • صیقلق •	تلاچ —	تلاچ — شهلا • آهو کوزلی • خومار • سرمست بادام چشم • مستان •

تواشی		تنبه لاماق	
— «نواپی» —		تیمور قازق • قطب شمالی • دیه ور قازیق قطب یول دوزی •	تمر قزوق —
«فی دولتی ارور اولکم نو اینی دلدار» اویکا الیب ایچی شیب ایشکنی تنبه لاغای		پیکان • نوک تیر • اوق اوچی •	تمرن — تمغا —
دلی • دیوانه • بودالا • آواناق • سرسری	تنشیک —	طامغه • نشانه • اثر • مهر • سور غوج •	
بر نوع اریکدر وزردالی • وغولونک •	تنشکل —	بالاسی قرمزی ایله یازیلور ایسه آل طامغه • یالدر صویله التون تمغا •	
دوجه • آلو •		وسیا • مرکب ایله یازیلور ایسه قره تمغا دینور •	
جلب • دعوت • ایسته نلک • اخبار •	تنقال —	بوغاز • حلقوم • کلاه • قالپاق • تلپک •	تمق و تماغ —
اینجه معدن لوحی • چنکو •	تنکه —	بورک •	
بخارا و آسیای وسطی • سکه سی	تنکه —	قویوق • تمه • پاینده • تیرسک • متانت •	تمل — تمه —
مسکوکات نقره • کوش • سیم •		کلید مقامند • قیونک ارقه سنه قونیلان اغاج • تمه • آلات سد • آرقه ویرمک •	
— «صوفی الله یار» —		استحکام •	
«قالب من تنکه دیب احوال تنکه» «مشقت لار باشیمغه رنکه رنکه»	تنیکه —	جهنم • دوزخ • سعیر • سقر • برزخ •	تموغ —
اسیای وسطاده اپیک دستگاه بدر و متعدد چرخ و ادوات ایله ال		— «مثال» —	
قاریقه سیدر • حریر دستگاهی •		«بوسکه عین عنایت بیله کوزونک توشا • قوغ او تیغه نوایی فی سودراب التور چاغ»	
دکر • بحر • دیا • یم •	تنکیز —	تنکیر • سمین • کاهل • مهمل • اوشکن •	تنبل —
— «نوائی» —		کیوشک • لوند • سمیز • تن فراخ • خوش یاقیز • بی پروا • فارغ البال •	
کوزم یاشین اریب کرتو کاناساتلک یوق عجب دورور ساچبان سویونی		سسله اقرار صوم بدن • وجود •	تن — تنبوك —
قوروب تنکیز		پیوک چادرک اورته سنده قوریلان کوچک خیمه حلقه و اغاج •	
چارچی • منادی • دللال • مخبر	تواچی —	چوپ • پشت • پان • دوا •	تنبول —
— «مثال» —		— «مثال» —	
«جریکه ایلبان مبعاد و بولجار» «تواچی هر طرف یکتوردی و بولجار»	توار —	«طاس لار ساز اینیب ایدی مقبول» «نیجه دا انبه نیجه دا تنبول»	
سمور حیوان • طاوار • دابه • مواشی •	تواشی —	تنه دار آت طاقمی • قوت ویرمک •	تنبه —
قاش • القی سوربسی • چین اتمه سی •		قیونک ارقه سنه تنبه اورمق • تمه •	تنبه لاماق —
خادم اغاسی • خواجه سرای • اغاوات ایچ اغاسی • حرم اغاسی • غلام اخته •			
— «مثال» —			
«درگاهده کوبتورور حباشی» «بی حد و حساب دور تواشی»			

توتاش	توتاش	توتاش	توتاش
« مثال » — « توپورچاق وبدو آتلی نكده » « قطار نرلار یوروب زیر خطكده » طوبارلامق * یوارلامق * یوماغ ایتمك یومالاق *	توتاش	توتاش	توتاش
توپورلاماق توپوز — توپوق — توپولفا ودوبولفا	توتاش	توتاش	توتاش
« مثال » — « برینك ایلکیدا توقاق وتوپوز » « بری آیش ایله مزراق ایله کورز » غوزك پا * كعب * شتالک * لوند کیموک * توپوق * برنوع کرلی اویون در قامچی دسته سی یاپیلان اغاج * پلغین وکره مشاهدرد * بعضی لار ایلفای اغاجی دیرلر * قرمزیه مائل سرت براغاجدر * بهادرلرک باشلرینه کیدکلی سووت ادواتندن فولاد کلاه *	توتاش	توتاش	توتاش
توپولماق — توپی — توبیه — توت —	توتاش	توتاش	توتاش
« مثال » — « خیر اولدورور که آخره ماده بولفا سین مونس جهاندا عاقل ایسانک راه خیر توت پیوسته * مربوط * وابسته بردوزی * بتیشیک » « مثال » — « حسن دیوانی اوزا مطلع دوراول پیوسته قاش * کاتب تقدیر آیتک مصراع لارین یازغان توتاش »	توتاش	توتاش	توتاش
توتاش	توتاش	توتاش	توتاش

توختامیش	توتماق	— « مثال » —
برنج * ارز * روز * کرونج * دیوزیر * برده * لحاف * حجاب * برقع * لقوهید مبتلا * فالج * طوتلش * زبان کر فته * توتوله *	توتورغان	« خمس و خار دیب یاقمه کین بلد پرور » « سمان ینک توتی آدمی اولدورور »
خسوف * کسوف * اغبرار * غمام * — « مثال » —	توتورغون	اسیر * اخیز * حبس * مقید * بندی * وضع حل ایدر کن در دور بخه گرفتار اولاق * بورونقی *
یاندی ایکلند اکورمادی کیم آی توتوق لغین چین نی اوچون توتار قاشی یارب جین ارا	توتوق	ماخوز * محسوف * مکسوف * گرفتار * منقبض * آی و کونش توتولسی * کلف * لکه * توتولیش غمام * بولوت هوا * مکدر *
اکشی * حامض * سماق * اصول * قاعده * یول * معامله حرکت * ذکون * قانون * دستور * توتماک *	توتوقلوق	قبضه * اوچ * دسته * طوتام * کف دست *
دومان * دود * دخان * توتسی * بخار * بوغ *	توتون	— « مثال » —
— « نوانی » —	توتوم	« توتقای موسنان تیر الیقه » « سیلابی سانجسار اول بلیغه » جمع * انبوه * گروه * یغین * طوتلش * چوقلوق * کوپلوك * کثرت * محل شورا و کینکاش *
« دود آهیم کایتوشماس چیققیان ابر بهار » « اولیله کیم رفعت ایله ابر بهاریقا توتون » ننه * بری * طوطی * اجه * تیزه * مادر کلان * والده سنک و پدر کاتامی *	توتی	پکید * بوغاز * طار * دره * بول * راه باریک * مخاطره لی در بند و طریق *
— « مثال » —	توتوق	طوتغون سولک * کسانله لاقردی اینگ * اعتبار * معامله اینگ * اله کچرمک * سوز طوتدور مق * بند و بست اینگ *
« آی توتی دیب ییقلادیم مین صبح و شام » « رام بولمای اولمادی اهل مرام » طونج * برنج * مس * یای چله سی * وزه کان *	توتوج	رشته آشی * جوشیره * ماء الشعر * آش آرده * اوماج و بولامق * اون آشی او برا * شهریده *
بلوط * بوزوق هوا * مترشح هوا * غمام * طوروب دیکلنگ * بایدار اولمق * آرام صبر * تقررایتدرمک * یولندن آله قویق * حیوانی طور دور مق *	توتوجار	اخذ * قبض * ضبط * توقیف * طوته جک آلت * کیرا * استیلا * احاطه * استکرا * عد * حباب *
— « صوفی » —	توتخاماق	— « مثال » —
« نمازده نیجه ایرمیش مستحبات » « آنی مین اینان کونکلند اتوختات » مؤبد * مؤید * پایدار * مستقیم و ثابت * طوائف ترکلییه دن تکه نک بر قبیله سیدر	توتخامیش	« ای شه کرم ایلار چاغی ینک توت یمان و ییخی نی * کیم مهر نوری ینک توشار ویران و آباد او صنیه »

توران	تورشه
تور — یوقارو * بالا * صدرخانه * سرمحفل * قارشو * امر طور * پیشگاه * — «مثال» — «قارشیدا قاریاغده دور مونداقیراو» «چار کنجک رومالکینه م قالدی کیراو» «چار کنجک رومالیم نینک جوانی مین» «تورداکی قرا کوزینک قریانی مین»	تورت — دورت * چهار * اربعه * تورتاو — دوردار * دورت عدد * چهار کس * اربع نفر * تورتلاسی — دور دیده * در چار * رباعی * تورت اولوس — طوائف آرا کدن اک مشهور اولان برلاس ترخان و — ولد و رقیات قبیله لرینه دینلور * هندروم ایران و تورانه دخی دیرلر *
تور — شبکه شیل * دام * آغ * کاله ایرمامش کینج حیوان و بالا *	تورتانا — امهات سفلی * عناصر اربعه * تورتدفتر — کتب اربعه آسمانی * فرقان انجیل زبور تورات * تورتا — دوردی * چهاری * اربعه سی * — «نوابی» — «ایستاسنک بیش کون فراغت کرچه کابین عمرایور * دهرزاین تورت مذهب بیرلا قیل کیل اوج طلاق»
توراوتوره — خان زاده * بکراده * زاده کانه و شهرزاده لر مخصوص عنواندر * نظام * قانون * عادت * — «نوابی» — «غم غداسی اراسیداقانی تورکانه ایاق» «توره آینی یلاتاماساتوقوز آقا اوتوز» طورالم * ایکنه لم * افندیلک و شهرزاده لک * سبب * علت * وجه * منتظم ثبات * سکونت * موقع * وقفه * طور * حال * هبت *	تورتان — کورک * پوستون * قرساق * تورتماک — ال و آلت ایله سانجیق * اجار * ایقاپ * اعضا تحریک اینک * دورتمک * دکه ویرمک * تورتوب — طوبلانیه جک محل * مجعه * مجلس * دورت طرفک آدمی * تورتولماک — تحریک تخدیس * ارتفق * سانجیماق * دکه لفلک * تورتی — چوکه لک * چو کندی * رسب * ثقل * بوس * عصاره * چامور و دورده * لای * آلوده *
تورالیک —	تورسوق — دروننده قیبرز یاپدقلری مشک * مطهره * طولوم * قریبه * سناج * تورشه — برنوع مقیاسدر * فرسخ کچی * چاقرم اغاج * طاش * فرسنگ * میل *
توراق —	
توراق اوتی —	
توراماق —	
توران —	

تورغی	تورلوك
تورغاق — كچه قره غولی * پاسپان * نكهپان * بکچی و شب کرده طوائف اوز بکيدن بر قيله اسميدر * خلمان انقلاب شورش اضطراب کشه کش *	تورقا — بر نوع کتندر * زغبروزاغون * اينداو طريق * سیر قلعه دیواری استحکام طایفه * سکر *
تورغلان — طوغرامق قیق * بیحاق ایله باره باره ایتک تکه تکه کسمک * پارچه پارچه ایلک بیحکم *	تورقورقه — و اترالکر یافشک نخصت اولادی ترک اوغلان * بیکیم * بی بی و آیم و خانم * ترکان خاتون کچی *
تورغامیش — دورایمک اخراج ابعاد نفی و سورمک سورگون بدرغه *	تورلاق — صقالسز کنج جوان قلندر مشرب * امرده دلی قانلی *
تورغانی بیرله — کافه باله وم جله * هپسی * همدسی * کل ایسی *	تورلاماق — طور و آغ آتمق دور ایدر کچی یورلامق اورمک اوروجی قیامق * روفو * طی ایتک *
تورغای — بر نوع بیوک چایر قوشی * امیر تیمورک پدری اسميدر * امر طورسون * حریر نفیس بافتنه ذیقیت قاش * طوائف اتر اکدن بر عشرت اسميدر *	— « مثال » —
تورغو — « نامه سین جان پرده سبله چیر مادیم کیم عشق اراه ایل حساب القای نشانیم باشی داتورغو کوروب »	تورلوع و تورلوك — چیر مانیب * اول چین دیک تورلادی هر یان تنیم نی ایلانیب * نوع والوان * متعدد * هر جنس * حجاب پرده * لحاف *
تورغوزماق — اقامت * توقیف * رکزه توختامک ایقاظ ایتک *	— « مثال » —
— « مثال » —	ایحکاری اول آی تولوغنی کوترماس لار نیتنی * ای صبا فراش بیر لطف ایلان اول یان باری *
تورغون — « ایماس مرد تورغاننی ییقسا کیشی » « اکر کیلسد قول دین ییقلغانی تورغوز »	تورلوق — خوف * خطر * کدو * انقباض * خلمان الم * دهشت * خجرة *
تورغونک — « ارمک * مانده * یورغون * منقض * ساکن * ساکت * راکد * براق * طورغون * بر نوع چایر وچن قوشیدر تورغای دخی دیر لر *	تورلوك — دورلو * نوع * قسم * جنس *
تورغی — سرنجه * چومچوق * کوندوشک ایرککی داغسار دیشیسی ماجوک * عصفور *	— « مثال » —
	« حکمت ییلان چقیب خوتن نینک شاهی » « بر یوزونی تورلوك الوان ایلدی » « کوککا چقیب ذلک انجم سپاهنی » « باشقه دوران باشقه طوغیان ایلدی »

نوزاتماک	توروق	توروق
طایلاق * ایکی یاشنده کی دیوه یاور یسی بوته * شتور دوساله *	— « حکمت » — « تور اولک تور لولک علامت لری بولدی پیدایا » « یوراکمده جراحات لری بولدی پیدایا » ایشیک * درگاه * آستانه * باب * قاپو * بارگاه * دربار * حصار *	تورلیق — تورما —
طورون * نبیره * حفید * نواده * اوغوش دخی دینور * بورجه طون * صاف رنگلو اولان * موروقرلونی * ارض وغیرارنکی *	تورون — توری — برنوع دیقیت شالوقوماش * ترمه حریدن معمول دارای و شاهی *	تورما —
— « مثال » — « یکا میخ ده توری آت و هم جیرند » « ایلانادور طویحاق و هم سمند » دوز * مستقیم * صحیح * طوغری * قوت * صبر * استقامت * سطح او * قضا و دورستی *	توز — « اطلاس کرهون بیله مینک زب و فر » « توز ماتونی آستی دا کولک آستر » « لیلک اوشال تورمای هر تاری ایله » « فقر دا یوز مرشد او چون سلسله » توقف * سکوت * اقامت ایتمک * قالدیق * قیام ایتمک * صبر آرم ثبات ایتمک * قیوروب دوشیرمک * قاتلامق * و بولک * صارمق * لف ایتمک * تهلمک * برنوع ماکول واکشی صیرای او تدر * شوره * سمیز اوقی کبی *	تورماق — تورمک — تورموحاق —
— « نواى » — « جاده شرع ییلاکیم اوزینی توز قیلدی » دولت سرمدانکار ساریدن یوز قیلدی طوز و طوپراق * غبار * کدورت * خوردده شیلر * چنک * خاکباد * توپلنک * پرچه * پاره *	توز — معروف و مشهور هواده صف و قنار اولوب اوچار قوشلر * کور کور کرک * — « مثال » — « کولک یوزنده قطار اوچان تور نالار » « خبر بیرینک مینک یارم امانیمی » در معناسنده در * طوزور * بمعنای آست * مسکن * مکان * وقفه * مأوی * ثبات * قرار * دوام *	تورنا — تورور — توروش —
— « نواى » — « قدینک توز نخل کل زار ارم توز » « که توز اشیاغا بولغای سایه هم توز » اوزن * توزه * دیچی راست ایدیمی پیوست توز کچی * بنیادکر * تظیم آراسته * تسویه * اصلاح * تعمیر * ترتیب * تزیین * طوغری ایتمک *	توز آغاج — توزاتماک — — « مثل » — « هم توروش فرصتیدا مثل جبال » « هم بوروش عجلتیدا چرخ مثال » مصفا * شفاف * بی غبار مصیقل و محلا * ناب * بی دورده * بی لای * بی لکه *	تورور — توروش — توروق و توروق —
— « مثال » — « نیلاب توزاتای قد کیم جسم داشتن لاردور * نیلاب توز اورای دم کیم باغریدا تیکن لاردور »		

توز و تمالك	توز لا تمالك	توز لا تمالك	توز لا تمالك
تحميل ايتك • قالدیر مق • صبر ايتك • برداش •	توز لا تمالك —	طوزاق • دام • آغ • شبكه • تور • — « نوابی » —	توزاغ —
طوزلو • تلخناك • ظرفك • شور • مالخ • — « مثال » —	توز لوغ —	ساجی اسیری مین او پهای هنوز خالین و • « که دانیغه آغیر » اورمای نصیم اولدی توزاغ •	
« توز لوغ ایتك دین ایدیم بیر معدن نمکدان • ای حقه ملاح شوری • اولدی دو جندان •		طوغری • مستقیم • مسطح • راست •	توزاك —
استقامت • طوغریلق • مسطح • او • — « مثال » —	توز لوك —	توز لو محل • طاشیر • یوشق ارض خالی • شور • زار • — « مثال » —	توزانك —
« نیزه بولوب توز لو کیدین سرباند • « جبر ماش او چون بندار اقالیب کند • اسکی مك • کهنه و فرسوده اولقی • دوام و مقاومت ايتك •	توز ماق —	« فی بیلکای اول کیشی کیم شهد و می فی تائمای دور • که وصل و هجر کبی اول چو چو ک دورور بو آجیغ • « پیاور ذلیل مسافر که یوید ایلاردا • « قوم و توزانک یو مشاغ تاغ و خار • دور قایغ •	
— « آکهی » —		طوایف او زبکیه دن بر عشرت اسمیدر • طولاق • پایتاب • دولاق • /	توز غاق —
« سرو قاتلار کیوب ایکی کاخفتان توبتو • توزمانی آیتك بیر لاهم تیترا لار اندا قکیم قامیش •	توز ماک —	چایق • تیر • سر بیع • چالاک • دوز بیجی • عجمله کار • پایبیجی • عمال •	توز کان —
تهید اصلاح ترتیب احداث تعمیر ایتمک • تنظیم و آراسته ايتك • تصفیف و تسلیک قیلک • — « نوابی » —		مهر • نکی • خاتم • انکشت • اوزوک • پوزوک •	توز کو —
« اگر خود وصل اقبالی میسر بولسه بر ساعت • فریدون تختی اوز را بزم توز دی جام جم بیکنی • طوسون • نیکو نژاد • نجیب • محبوب • دلبر • سوکیلی • کوزلی اولاده و سازه اطلاق اولنور •	توز ن —	دوز کون • متظم • آراسته • آفتق • قز بلق • رنگ روی • غازه • سورخی و سفیده • — « مثال » —	توز کون —
دوز قالدیر مق • توز ايتك • برپا و بونیاد ایتمک • یو کسکه چقار مق • حصوله کتور مک •	توز و تمالك —	رشته سی کر اوز کون اولسه سیز اوزونک توز کون اولسون تار سه تازی توزونک طوز لو محل • طوز کان • ملح • و نمک معدنی •	توز لاغ —
		باشی اوزرینته یوریمک • معلق کرمک • ایاق یوقاری • مفلاق • سرنکون •	توز لا تمالك —

توشکان	توش	توش
واقعہ، احتلام، رؤیا، تصادف، خواب — مثال —	توش —	توزوک — ترتیبی، منظم، آراستہ، یولندہ، مناسب، خوب، نغز، دروست، کوزل — مثال —
«دیدیم کیم تو شدہ محراب ایچر، کوردیم کافری مستی، دیدی کورکیل نوایی کوز آچیب کیم کوزوقاشمیدور»	توشاماک —	«بر او کیم تاپساشه لیغدین ریاست» «توزوک بولماس ایشی قیلمای سیاست»
دوشه منک، تفریش تمهید ایتمک، طیماق، آراستہ ایتمک، لباس و پلاس ایله تزیین ایتمک	توشاماک —	توس — اداتر، توس طوغری کبی، ایلمجه توك، یاک لحافی، طپراق، غبار، سرشت، نراد
— مثال — «سالیب بیر بار که کنجیده نختی» «توشاب اول تخت اوزه شاهانه رختی	توشاماک —	— مثال — «نیزه سی دور چرخ دایر ماس شهاب» «توسی کبی یافغان انکاسیم ناب»
تفریش ایندر یرمک، یساند یریب تزیین ایتدرمک	توشاماک —	توستوغان — کاسه جوین، کوزه، دبتہ، ابرقی می، ایاغ، چناق، ساغار، رطل، قدح، جام
پای بند، طوزاق، بوغاو، کوستک، ایشکیل، قید	توشاق —	— مثال — «حلال اناسو تودیک دور کر اوز بکیم» «توتسا توبق، قیلیب تیز اوکوب» «توستوغان ایچنده قیز»
— مثال — «کندیر دین قیش قوشاغی» «ابشا کینه لایق قوشاغی»	توشاق —	توسلوق — عالی نژاد، نجیب، نیکو سرشت، زاده، کان صاحب خصلت، ذی شرف
عقاب، پای بند و بوغا، ایشکیل، کیشن، توشاق، دوشاخ	توشانجیل —	توسقاوول — یول، مستحفظی، طریق، نگهبانی، شاه بندر، پاسبان، قراغول و قراول، دیدبان
جاشتهکاه، ناشتا وقتی، ظهرا یله فجر بینی، توش وقتی	توشجی لیک —	توسماق — بکله مک، بوسکله مک، ثبات قرار ایتمک، یولنی توسق و سدا یتمک
غسلخانه، غسل تگنه سی، تن شوی، توشاو، بلاعه، طشت زمینی، آب رو، فراش، بساط، مهاده، مندر، بستر، شیلته، کورپه چه	توششو —	توسون — یاغ، روغن، نیکو نژاد، نجیب، عالی کوهر
سندق او طه سی، کنجینه، اسباب او طه سی، مهرخانه، امر او وکلانک خلعت خانه سی و سرپایری، بوغچه خانه و جامه خواب	توشک خانه —	توش — مقابل، یان، سمت، طرف، وقت، ظهر، دوشمک، ونزول ایتمک، ایتمک و فروز، کوکس، مینه
جاملک کلخنی و آتش خانه سی، کونخ	توشکان —	— مثال — «خانقه مکر دشت ساری اوردی بزم» «آتلانیان شهر توشی قیلدی بزم»

توشوك	توغان
— «مثال» —	— «مثال» —
<p>«سرتاسرى داغدار اولمش يىسى تيك» يائيش همدهسى كلخانه توشكان كيشى تيك مجبور مبتلا افتاده مغلوب دوشكون باى وىر مش و تحت ديوارى مفلس قشاق يوف</p>	<p>«انكالا مابين سوز داتو يوق بحرىنى» «قايسى نو يوق بلكه توشوق بحرىنى» دليك ثقبه سقيط شكاف توملوك اويوق تور و فرونه ياشد يرلش اكلك يشمدن دوشمهسى</p>
توشكون	توشوك
توشلانماق	— «مثال» —
توشلانماك	<p>«اي كونكل داشد اعلىنك حسرتيدىن» يوز توشوك هر توشوك دور شهيد زنبورى اويى يانكلغ چوچوك</p>
توشلوق	توغ
— «مثال» —	توغ يىكى
<p>قالب قورغاننى ديقور ديقور اول خيل توشار كافيلدار توشلوق توشى ميل سقوط نزول ايتك اسابت تصادف ايتك اوغرامق</p>	<p>الاي يىكى سنجاقدار سركرده توغدارلك ناظرلى و پيوكلرى اسيلى وسطى ده برتبه دركه حكمدرلك توغنى قار يىچى</p>
توشماك	— «ربغوزى» —
— «مثال» —	دين شريعت رايىنى بخشى قىلغان مصطفى
<p>«جهدايتىب مقصودا كراپسام زهى» بخت بلند تاپاسام بارى توشار عذر اولوغ لار غاپسند</p>	<p>كفر و ظلمت توغلار يى يير كچالغان مصطفى</p>
توشكورماك	توغا غىجى
توشور توشورا	توغارماق
توشماك	توغالاق
توشوق	توغان
<p>توزيل اسقاط ايتك الفاوايندرمك بعض بعض كاه كاه اره صره وقت وقت</p>	<p>رتبه برتومن عسكر ك قوماندانى طوبورمق راحتلنديرمك پرورده ابتديرمك پرورش</p>
<p>اوزون اوزاديه بيان تفكر مرام و اظهار مطالعات ايتك اسير فراش اولمق دورودراز نجيل ايتك</p>	<p>طوبارلاق مدور يومرو طوب شيبى يوملاق لونده ايشتى يوماق كره ارض</p>
<p>بر نوع منظوم تركى شرقى صحراى وروستايى ليك غير منظم اشعارلى قوشوق</p>	<p>اوتلكو دنيلان بر نوع شكار قوشيدىر چرخ و جبرغ</p>

توغغیز		توغغانلیغ	
<p>کریم الطبع * نجات * اصالت * مقبل * سعید * زاده کان * صوی * جنس * تو قلی * قوزی * بره * بغه * خانه زاد * ولد * ابن * کوله * عبد * غلام * تولد * طلوع * ظهور * اینک * — «نوابی» —</p>	<p>توغاوشلوق — و توغوشلوق توغلی — توغماخان — توغماق —</p>	<p>پلانقه * مانسقه * حلقه * غرغره * مقره * پهلوانلرکایاق طولادیرسی * پای بیج * ایت ملری * باشایه شبیه بر نوع شکار قوشیدر * اورمان * غابه * بیشه * بالقان * چنکل * پته زار * جکه لک * — «مثال» —</p>	<p>توغاناق — توغانک — توغای —</p>
<p>«فاش و کوزینکنی منجم چونکه کوردی بی نقاب * دیدی کورکیم قوس بر جیدین توغودور آفتاب * بنده * متولد * خانکی طوغه پیومه * پرورده * یری قول * خانه زاد کوله * عبید و جوری و خلایق مادرزاد * — «مثال» —</p>	<p>توغه —</p>	<p>«چونادر لشکری بردن کورولدی» «توغای زارا ایچره چون پنهان بواولدی» یشیل آبی رنگه بر نوع قوشدر * توغانک * لای خورک * چایلاق * مارتین قوشی * بر نوع قوش اسیدر * توغداق * توغانک * باشه * کیک و طوشان محللرند * بولنور * — «مثال» —</p>	<p>توغداق — توغدوی —</p>
<p>«کرم و خلعت ایله شاداندی» «بر نیجه توغنه آزاداندی» قایمه * خیمه * خرگاه * چادر * کیتقه او تو * خانه سیاه * الاجیق * امرزایانیدن خیمه * خرگاه * چادر * او تو * الاجیق * خیمه بی اورتان کچه * و تکیز * و نمد و پوشش * ششیش * جوارح * آشیانه * صدق * طوقوز * امر توغودرمق * تولد * طلوع * ولادت * تاج * زاده لیک محل زایدن * — «مثال» —</p>	<p>توغور — توغور قائمه توغورلوق —</p>	<p>تکه تکه کسمک * پاره ملک * پارچه پارچه اینک * دلم دلم اینک * مستقیم * استوار * محقق * صحیح * صادق * اهل تقه * راست درست * عقیف * محاذی * مستور * برادر * همشیره * قرداش * نجیب * صوی قوش * اتا بر انا بر قرداش * اغا وایی * اکه و او که * — «مثال» —</p>	<p>توغراماک — توغری —</p>
<p>«نچوک کیم حضرت صالح او چون فاش» «بالایغ نیوه توغدی حکمیدین تاش» نجیب * کریم الطبع * سعید * بکراد * اصل زاده * صوی * جنس * خانه دان اولادی * چو چق * یوری * بالا * ولد * پیچه * کیچیک * بوته * فرزند * — «مثال» —</p>	<p>توغوز — توغوش — توغوشلیک —</p>	<p>«حالی دلمی آیت کل خندانغه» «عرضمنی یتور کیل ینه توغغانغه» صله رحم * اولولارحام * حق اخوت * محب * اخیر تلک * اخوان عارضی * — «مثال» —</p>	<p>توغغان — توغغانلیغ —</p>
<p>«نچو کیم حضرت صالح او چون فاش» «بالایغ نیوه توغدی حکمیدین تاش» نجیب * کریم الطبع * سعید * بکراد * اصل زاده * صوی * جنس * خانه دان اولادی * چو چق * یوری * بالا * ولد * پیچه * کیچیک * بوته * فرزند * — «مثال» —</p>	<p>توغوش —</p>	<p>«توغانم قرداشیم کل یوزلی یاریم» «قیسی یره کیتسام سنی اونوتام»</p>	<p>توغغانلیغ —</p>

توقتاش	توقوم
توفراق	توقتاماق
طوپراق خاك تراب — «الله یار» —	توختاماق * ساقلاماق * بکلتماق * آله قوماق *
توفکورماک	توقتاوول
«صفتی تو فراغین ایتکاج جان ایله جسم» «نجوگ کم ایلدی دانای هر اسم»	توقساوول * میرشب * مستحفظ * حاکم بلده * کوتوال * عسکر *
توفکی	توقسابای
توکر مک * تف * ایزاق * تقشغ ایتک *	الای بیکی * صاحب دسته * سرکرده * مشیر * آسیای وسطی * ده بر عمل *
توکر وک * تفل * براق * توف * اغزدن ایتیلان توفکی *	و ربه در * توقسابه *
توفورجوک	— «مثال» —
توفکر وک * کاغدی ریق * براق * تفل * نخامه *	«توقسابه و داد خواه کیلدی» «یوزمینک کیشی چه سپاه کیلدی»
توفوق	توقلاماق
یومری * محذب * طومالیخ * خیمدنک قبدسی * تپه * تل کیرد * مدور * بچل پا *	طوقماق * کورز * آلات کودنک کر * دسته ورزیش کر *
توق	توقار
غولک * شتالک * توبه لاق کیوکی *	اویچونوکی تیموردن یا پیلان اوق *
طوق * آچک ضدی * شعبان * سیر *	ساده * پیکان سیر *
دوق * ملو * پر خورده کی *	صوبه * کوتوک * کهنده * مونجه *
— «مثال» —	طوایف اتراکدن بر قبيله اسمیدر *
«بعد از آن کونکل ایکاسی بولاسان» «مهرفت نوری بیله توق تولاسان»	کلنک کودونک کر آلاقی * منکه نه *
توقلوغ	توقاق
هیچو * طولغونلوق * امتلا * سیری و پری * ارزانی * برکت * رخیس *	دوقماق ترکیب * توصل دکانچی * نساجی بافنده *
توقاچ	توقوز
بر نوع اتمک * سورمه تنبه * نمل * توتکاج اورتاقلرندن کوچک * پس مانده *	«برسی بلبل کی قرآن اوقور» «اول بری ماک آیب دوکان توقور» طقوز نه * تسعه *
توقال	— «نوی» —
وحقیر طوتیلان خاتون * پالکو * ملی * دون و خارشده زن *	«چیتما توقوز پرده کینیدینکه عالم کویاسون * آلتی تی برقع آلفیل ساقلا ایکی اوچ نقاب»
توقاماق	توقوزتون
طوقومق * نسج * اسفاک * ارمال ایتک *	بر اغاج اسمیدر * طوقوزلباس صدمه * تماسی * شرتله بر برینه چار بلاق *
بافتن * بافنده *	توقوش
آرام * راحت * منزل * ارک و بالا حصارده سپاه ایچی جک و بی جک یری *	وصل * رسانیدن * اختلاط *
— «مثال» —	توقولغه
«آغرسین آی وکوندین ای قلم قاش» «کدیوق انلرده بول تورماغ و توقتاش»	بارکیر اورتسی * چول * باستوروق * آت پلاسی * دیکر که *
	توقوم
	یالان * سمر *

تو کاتاش	نوکه
— « مثال » —	تو کار تاشی —
« طعام اول طعام علتی ماشغادور » « ایشاک اول ایشاک توقوی باشغه دور »	تو کاللاماک —
طوقومق * نسج * الاجه * توقومد * بافته * — « مثال » —	تو کال —
« پخته و هوار توقولغان یوزی » « کورکانی کاوصف دین آرتوق اوزی » توقوشماق * مس و تئیر ایتک * ایشتمک * تصدی و تسلط * دخل * تعرض * ازاله بکر *	تو کالماک —
اشیا * اسباب * حلقه * ایل * آت قولانی * مقره * ربطایده جک قوی باغ * بندک * عاشق و معشوق *	تو کالولی —
توی * یونک * صاج * قیل * توزاق * شعر * ریش * موی * خط * پشم * جونک * — « مثال » —	توکان —
« تانوائی تیابه ایت دورسین سیرای » کلرخ پری * بر توکون هر توك سای کورکیل تن عریانیدا » مزار * قبر * کورستان * مرقد * تر به * امر ریختن * تمام *	توکان کانیلماک —
— « مثال » —	توکانیش —
« غنیمت بودم اولغین اهل صلا » « ساچنک آقاریب تیشلارینک تو کاللا » دوکنک * انجام ویرمک * بترمک * اتمام * نهایت *	تو کرماک —
توکاتماک —	تو کاک —
توکاتماک —	تو کولماک —
تو کاتاش —	تو کاک —
— « مثال » —	« هجرتاشین یاغدوروب کیم قایده » اولسام ای رفیق * قبریم اوستی دا تو کاتاشیم جز اول تاش ایماکیل »
	چاغیل طاشی * سنکلاخ * قیراق جد * چغیل * سنک ریزه *
	جستجو * تفحص * تفقد ایتک * بز و هیش تفتیش * معاینه * سر رشته * تمام آلمک * تر دتام * همه کی * جله تا *
	تمام اولق * انجامه ایرمک * انقضا * بترمک *
	جمع * جله * قمو * کافه * مجموعی بسبتون * — « مثال » —
	« وادریغا محبت ینک جامین ایچمای » « اهل عیال خانان دین تو کال کیچمای » جرم و عصیان کریمه لارین موند اچیمای « شیطان غالب جان بیرارده شاشدیم منا » داغ * کافه * تیکان * خار *
	— « مثال » —
	« آفت النی کیبی نیکن لار » « لاله سیدا درد دین توکن لار » تکم * انجامه ایرمک * ختام اولق * نهایت بولق *
	حد * تمام * سرانجام * پزیرای ختام * بتش * خلاص اولمش *
	قیامق * مسدود ایتک * برشینک اوکینه سد چکمک * سنکر *
	اسقاط * نثار * اساحه * اساله ایتک * دوکنک * ریختن *
	— « صوفی الله یار » —
	« آلیب قولفاستان جان ستانین » « نیچه نیک اوزدی باشین تو کدی قانین »
	منصب * مسکوب * منشور * ریخته * افاضه اولق *
	باغلامق * بوغوب عقد ایتک *

توکون	توکولماک
توقدايتماک * کره و دوکوم * بند *	توکولماک —
— «امیر» —	
«عقدہ لار بیر لاساچینک تارین سراسر	
توکا کیل * رشته جانیم غه یوز	
یرده کره لاز توکا کیل	
عقدہ * کره * بند * دوکمه *	توکمه —
— «فضلی» —	
«لاله کون قباچینک توکمه سون	
آجیب کاهی * کل یا قاسنی چاکایت	
غجه بغرینی قان قیل	
پیشانه سنده بیاض بر نشانه سی اولان آت *	توکر —
قشقه * پیشانه سفید *	
توفکورماک * تف اتمک *	توکورماک —
بتون * نام * تمام * برناه * مسطح *	توکوزوتکیز —
— «نوی» —	
«کل دایوق سروقدی سرود اکل	
رخساری * سروکل روییم ایرور	
حسن طریقنده توکوز	
غوغاه مجادله * مضاربہ * دوکوش *	توکوش —
بو غوشیق * غوغاه محاربہ * مضاربہ	توکوشماک —
مجادله *	
دکل * لیس * وما * معناسنه در *	توکول —
— «مثال» —	
«عشق جهانی اور تادی بونی بلاجال	
ایرور * حد بشر توکول بوکیم برتولا	
یزال ایرور	
— «صوفی الله یار» —	
«بو اسامینی شفیع کیلتور سون اول	
«کم که شک کیلتور سه اندین سن تونکل	
دکون * کره * بند * عقدہ * دوکوم * توی *	توکون —
سرور *	

تولاماک

— «نوی» —

«ایستماس بولسانک ایشینک اوزره کره

یوزلیک قیل * کیم یاغین رشته سیفا

قطره سی خود کیلدی توکون

برنج * ارز * روز * کرنج * شالی *

دول * قوجه سرقالمش متروکه و منخله

و مطلقه خاتون * ارامیل * ماتم * حزن *

صغیر * وقویوز یاوریسی *

مشابہت ایچون الوانک اغزیننه الحاق

اولور * اغشیتول * قرمتول *

ساریتول * کبی یعنی ساری به واقفه قره به

مانند دیمکدره

برینی دوکش وینی توی چیقارمش

اولان حیوان وقوشلر *

طولور * وافر * مشحون * مذول * ملو *

پر * بسیار *

— «نوی» —

«ایلکا کر جرعہ توقی ور قطره»

«منکایتکده دور قویدی تولا»

دولاشیق * اگری * بوکری بیچ و خیم *

انعراج * جمعد * ملتوی * بیجان *

کلابه بی سر * ملفوف *

طولاق * طورلوق * پای تابه *

تضمین * تاوان * جریعه * تولک *

طوغری بولسا لک اولوق * رجوع

ایتمک

تضمین ایتمک * بیچلاق اولوق * قوشلر

موسمده تولک دوک * زیاده اولوق *

— «حکمت» —

«بیر اتم دیب مهری تولار»

«عزازیلنی خدایم اوزی قولار»

تولغا تاس	تولو
تولامش — عوض ویرمش * تضمین * تبدیل * جرمة قرشیاك * طاوان * اوده مش *	تولغامه — كین * وپو صویه یاتان عسکر * کیرلی * بوکتورمه * پنه لئك *
تولان — اودون * حطب * همیه * هیزم * امر طولانی * وایلن وکریدن *	تولف — شغل * کاربار * مؤلف کسب * ایش * رنج * دردوالم * کدرچکمک *
تولای — جمع * طوپ * طولای * کثرت و بسیاری ویری * مغول لسانده مشوره وفته وفساد * و بواسطه خبردار ائلك *	تولقاماق — دردوالم دن بیجده اولقی * ورنجیده * استراب ائلك * حلقه و خم چم اولقی * طالغه * طلاطم * موج * کوهه دریا * جوش و طاشقناق *
تولغاش — بولکوم * پیچ * عوق قویروق *	تولقوم — وارینه دخی اطلاق اولنور * « صوفی » —
تولغاشماق — یجیده اولقی * دولاشقی *	تولکو — « ایرور مین بنده لارنی سرنکونی » « تولای یارو برادرینک زبونی »
تولغاماق — اطرافنه صارمق * احاطه و اشتمال ائلك * پیچ و تاب *	تولماچی — بولکوم * پیچ * عوق قویروق *
تولغامای — چویرمه * دورایتدیرمه * دویرمه *	تولماقی — یجیده اولقی * دولاشقی *
تولغاندورمق — « مثال » —	تولماق — اطرافنه صارمق * احاطه و اشتمال ائلك * پیچ و تاب *
« شفق بیر لافروزین تولغامای باش » « تاشیب ایش باشیغه اق و قیزیل طاش » طولاشدیرمق * چویرمک * کرد *	تولماق — « مثال » —
« توقوزمه تولغاندیم توغری یولغه » « تبرک دیب آلیب یوردی قولدین قولغه » « قوواندیم بوسوزلار کا قچدیم چولغه » « اول سبیدین الشمس اوچده کیردیمیر کا » طولاشتمز * چویرلمز * دونمز * ایلا ناس *	تولماق — « مثال » —
تولغاناس — نکریدن *	تولماق — « مثال » —
« نسیمی لاله رویم بولغانمیل قیلاس کیم » « قویون دیک رشکدین خاک تدم یوز » قاتلا تولغاناس *	تولماق — « مثال » —

تولی	تورخی
تولو غوم	توماغه
پیشانه نك ایکی طرفی * یمن و یساری * قاشلرک زور و موسی *	شاهین * قوشلرک باشده کی تاج * و د بولغه چرم * دشت قیقاقد * قزاقلرک باشلرینه کیدکلری قالپاق و قولاقچین — « مثال » —
تولوق	طولو * ملو * مشخون * رنج * زجت * ایش * کوچ * شغل * — « مثال » —
تولوك	توماق
« نیکیم تولا افادور کوزلاریم باشین کورکیم * تبراجی کبی نی ینکلغ اقار تولوق بولسا » زخیره * تولک * تضمینات * تاوان * — « مثال » —	« اون تورث کیجه لیک آی کبی » « اوزی دولتیخ بای کبی » « توماغه لی همای کبی » « کیاور ساللانه ساللانه » ایرمق * کوچک اقا صو * چای * پایجه اریق * نهر * جوی *
تولو کوم هی تولوم	تومبالاق
« چن نینک هریغاچی بیر ساریغ قوش » « بولوب باری تولوک ایامی غه توش » شرقی و ترکیلرک آخرنده نفراک او قودینی مقام و ترنم * — « مثال » —	یوارلاق * طوس طوپارلاق * لونده * یوماق * کولله * کره * ایشتی * غولک * کوزل * یاقشقلی * توغلاق * — « مثال » —
تولوم	تومان
« ترکی سرودی یله سالیب قواوم » « قیلسام ادای تولوکوم هی تولوم » غوغاء * مجادله * نام و بتون * چیقارلمش پوست * سلاخ و دیری خیلک و مشک قربه * کوبسر * ملو * مشخون * لبالب * برابر * طولغون آی * بدر کامل * — « نوای » —	« رب من اینک دعا میر مونجه لاق » « براغول برکای خدایم تومبالاق » اون نیک * سنجاق * قضا * قویو * دیرین جوق و کثیر یرینه اطلاق ایدرلر * دومان * ایران شاهلرینک بر نوع التون و سکه و رتبه سیدر * — « مثال » —
تولون تولون آی	تومانکی
« اون تولون ای نینک قیراغیدین جوآلدینک اون هلال کبردی تو فراغه هلال آچدی تولون آی غه جال * باتمق * نجوم غروب اینک * قیصه * کوچک * بودور * کلته * قسقه پکنه * کوتاه * آینه * مرآت * کوزکو * عینک *	« او تونک عشرت اهلی که بزارلرمز » « تومان نینک بلاغه گرفتارلرمز » هرشینک اشغیسی و اوزاغی * اسفل و ادناسی * پایان * زنکین اولمق * صاحب ثروت * اغنیا * بای * توانکر و پولدار * — « مثال » —
تولونماق توله	تومانماک
تولی	« اوزی مثل آیه مینکرر » « مینک تومان لیک بایه مینکرر » « قاشی مثل بایه مینکرر » « یخشی بر سردار کلیب تور »

توموشماق	تونیوز
تومپاك — اكرى بوى كرى * دوز و طوغرى اولميان * خىم و چىم * بىچ تاب *	تون — كىچە * لىل * شب * اخشام * تارىك * ظلمات — « نوايى » —
تومروق — محبوسلارك اياقلىرىنىڭ * اورىلان كوستىك وبند * وكوندە * واشكىل * و طوزاق و باي بند *	تون — « طره مرغولن آجىب رخسارمه سىماغه سايچ * تون سوادى غنبرين مهر جهان آراغه سايچ * طون * لباس * اوروبە * جامە * — « مثال » —
تومشوغ — طومشوق * دوداق * لب و نىچ * قهر وطار غىلىق * ازار ملك * بورج و بارو كوشە * بورون * كونج * پىياغان كېي بعض قوشلارك بومرى اكرى غاغەسى *	تون — « تاقرىل تون ايچرا بولدى جلوه كر ماهىم مىنك * مهر ايتىر هر دم شفق خونابى ايچرا اضطراب * طونلاق * لباسلق * قاش والاجە * دىكلە جك البسه وجوبە * — « نوايى » —
توملوك — « ئەنك بابلى تومشوغىن توب برست « خفاش قنات لارين قىليب سست روزنە نىجرەسى چادرك باشندە كى آچىقلاق * طامدن آچلش دىلك و آيدىن دوشە جك محل * — « مثال » —	تونلوق — « ايرور سر كشته خاكى تن ارا محزون كونكل هر يان * تون ايتكان دىك قويوندىن جسمىغه مجنون سر كردان جاپلاق و هر يان ايتك * لىج و برهنه * يلانغاج لك * يكن كون * دىروز * روز گذشته * — « مثال » —
توماق — « بو اويونك نوملو كى دىن آي كورە من « بو اويونك ايكاسىنى باي كورە من طالماق * غطس * غوص * انغماس * افكارە وارمق * طولدرمق * ملو و پرو بسيار وز يادە ايتك * چومولك *	توناماق — « توناكون كىيادى كىلغە پرىزاد « پرىدور ياملك يا آدمى زاد بول و كنش قىصه و كلته ايچ طونى * ايزار * سروال * ايستان * تونباڭ — « دىلك * دىلك * دول * طبل * قولتوق نقرەسى * — « مثال » —
توموچى — طالغىچ * غواص * غطاس * غوطە چى چوچى *	تونبان — « « رعدنى دىب بزمى داتونبك اوتى « برق كباي اوتى نىنك اوچقونى « اينجه قامىش كەاندن حصير و بوربا ارمايدىرل * نى قىش * لاس * بانكس اغاجى *
توموزغان — اصلى تونكورغاندر * راشكى * كىنبوز * طوكرلان * كىنبوسك * دوموزغان * قونقوز * قودسقه *	تونبك — « « رعدنى دىب بزمى داتونبك اوتى « برق كباي اوتى نىنك اوچقونى « اينجه قامىش كەاندن حصير و بوربا ارمايدىرل * نى قىش * لاس * بانكس اغاجى *
توموشماق — بر كوشە ده مغموم و مكدر او تورمق * — « مثال » —	تونپوز — « عشرت ايت كيم چرخ آليداتفاوت يوق دورور * خواه بزم ايچرا سماع ايت خواه كنج ايچرا توموش *

توتاش		تونکلاماق	
خیمه باشی طرفنده دومانى خارجه چکملک اوزره آچیلان روزنه وتوملوک — « مثال » —	تونکلوک	ابریق • آفتابه • قومغان • آبدسته • کوندوک ایلك طوغان اولاده اول ونخست تولد ایدان • ابتدا میدان • کلان • ولی عهد •	تونجه تونفوج
« زندان که تنیم دور آندا محبوس » « هم تونکلوکی هم ایشیکی مدروس » طسوک • صفوق دن اوشیق • انجمادایتمک • زیاده اوشیمک • یخلمک • — « اکهی » —	تونکماق	کشیکچی ارک • اور دونکهبانی • سفرده حکمدارک اوتاغ و خیمه سنک محافطی اسیای وسطی ده بر رتبه در • کبجه پاسبانی • بکچی • آمیر آتده سوار اولدیغی هنکامده آواز بلند ایله دعا ایدیغی • — « نوایی » —	تونقطار
« کیلیدی صاغوق شدتیدین اولیله قتیغ اوشبو قیش • کیم اغیز آچفاج تونکوب تیل بولغوسی اندا فکه تیش » بری • غول • اوماچی • جن • البستی • آلا بوجی • غض غض • طوکوز • دوکوز • چوچقه • خنزیر • خولک • طوایف • تاتاریده دن بر • شیرت اسمیدر • سال ترکان دار • سنک اون ایکنجی یلیدر • — « مثال » —	تونککور	« تونقطار آتده سخت پیدارینک » « مسیح غه نیکرو کیم خدایارینک » صوی انجماداید • اغزی طار سفال کوزه و دسته • صوی صفوق ایدیغی برادیده و صراحی • صفوق • سرد • — « مثال » —	تونک
« سنی انسان دیدیم اونکوز ایش سین » « بنی آدم دیدیم طونقوز ایش سین » یونس بالیغی • دلفین • توموزغان • قونقوز • کبوسک • مکدر و مغموم اولق • طوکولانق • کوکس قوتیلده قاتیللاشمق • امیدسن اولق • — « مثال » —	تونکوز	« آه واشی دین ایر و راوت و سواچره عاشق • زاهدانی غم آنکا کر قیریق اولغیل کرتونک » ترسنه چبوبرملک • رجوع عدول تحول عکس ایتمک • دوندرملک • واژ کون وچیه • ارتداد ایتمک • عودت ارجاع اعراض تقلیب اعاده ایتمک • چبوبرملک • چغراق • قوکر اق • زنکوله • چرس • — « مثال » —	تونکار یلماک
« تونکل ماتنکری تقریر یدین ای شاه » « کوز آچقونجانی یلماکای سین که ناکاه » کبجه یی پکرملک • صباحه قدر اوطور مق • کبجه یول یوریمک • قائم و شبزنده دار •	تونکوز بالیغی تونکوز لان تونکولماق	« تونکراغو آوازی دین مجله یار اولق کیراک • کوب نشاط آور کیلور اول کلغزار اولق کیراک » طوکوک • بوز لاش • طوکش • یخلنمش • انجمده • بوز • طوککی • اوشیمک • منجمده اولق • یخلنمک	تونکستارماک تونکراغو
	تونلاماق		تونکلاق تونکلاماق

توی غون	تکلیل
تونلوك	تویلاماق
از دحام * كثر * وفرت * غلبه لك * جهور * جمعیت * یغین *	طوی و دكون ایتك * ضیافت یدیرمك * سورده اطعام ایتك * قوناق ایدلمش مسافرو مهمانه قونوق ویرمك *
تونماق	تویماغور
تاریك اولوق * تبره لشمك * قواكلو لشمك — « مثال » —	جوع الكلب * دائمی آج * گوشنه و كورسنه * جوع و یوح و یلماغوز * — « مثال » —
تونون	تویماق
« بیر نظر داكوز تو نار بتلاس یوزونك ماهیتین * مونجا روشن بولدی كیم اولدور دل و جان اورتكان » هنوز طوغنامش قسراق * بیتل مادیان * توار *	« بو تویماغور كوز مكادورور كورمكان كیی * آی ديك یوزی كا نیجه كه بو مبتلا باقار »
توورلوع	تویماق
خیمه لك اطرافنه چكیلان نمد و پكه و او توكیگزى *	طویماق * شباع * سیر اولوق * طوق * طویق * شباع * سیر اولوق استماع ایله بلك * سزمك * احساس ایتك *
توی	تویماق
دكون * سور * سرور * ولیمه و سنت جمعیتی *	— « مثال » — « تویه كتكانكداتویوب كیتكنيك «ینی تونینك بولسا كیب كیتكنيك» طویورمق * احساس ایتك * شباع وسیر ایتك *
توی قوش	تویدورماق
— « خالی » — « كورونك بی عد دآت ایله قوینی «جهان كورمدی موندین تویینی» طویداری قوش * قو * آق قاز * پر قو *	« توییناق ایماس اینكلاسام كاهی « یوقیش قدم اوچینغه سیاهی» نیم رس قاوون و خربوز * تركه * سیجه * نیم خام * كلاك * لاشه *
تویاك	تویناق
یوك * بار * حل * دك * طای *	طواق * حافر * طرناق * طفر * طویاق * ناخون * سم *
تویاماك	تویناق
یوكاتمك * تخمیل ایتك * بار ایتك *	— « مثال » — « توییناق ایماس اینكلاسام كاهی « یوقیش قدم اوچینغه سیاهی» نیم رس قاوون و خربوز * تركه * سیجه * نیم خام * كلاك * لاشه *
تویغار	تویناق
طوراغای * طفر * چایر قوشی * تورغای طویورمق * اشباع ایتك * سیر ایتك * اطعام ایتك *	نیم خام * كلاك * لاشه * بجیره * روزنه * توملوك * طاقه * شباع * طونلش * فاش و شیوع اولش * بحر رمل ایله مسدس مقصوروزنده انشا اولتان برنوع اشعاردر * برلفظ ایله ایکی اوج معنایه دلالت ایدر
توی غارماق	تویناق
— « مثال » — « آج تویغار ییان یلانكئی یانیم « اولدوم ديكایداسینی تانیم» طوق * شعبان * سیر * چاباق طویر آدم امر طویدورمق *	نیم خام * كلاك * لاشه * بجیره * روزنه * توملوك * طاقه * شباع * طونلش * فاش و شیوع اولش * بحر رمل ایله مسدس مقصوروزنده انشا اولتان برنوع اشعاردر * برلفظ ایله ایکی اوج معنایه دلالت ایدر
توی غور	تویناق
تویقار * آق و چاقر طویغان *	نیم خام * كلاك * لاشه * بجیره * روزنه * توملوك * طاقه * شباع * طونلش * فاش و شیوع اولش * بحر رمل ایله مسدس مقصوروزنده انشا اولتان برنوع اشعاردر * برلفظ ایله ایکی اوج معنایه دلالت ایدر
توی غون	تویناق
— « مثال » — « خیلی ظلت رنجی غه توشكان صفا اهلی ایروور * نیته كیم تانك تویغونی قالدی سورك خفاش ارا »	نیم خام * كلاك * لاشه * بجیره * روزنه * توملوك * طاقه * شباع * طونلش * فاش و شیوع اولش * بحر رمل ایله مسدس مقصوروزنده انشا اولتان برنوع اشعاردر * برلفظ ایله ایکی اوج معنایه دلالت ایدر

تیت ویت	تیر اتمک	تیر اتمک
دمبک کی رالتدر افاق طبل در بکه نقاره جه *	تیرک —	تویولکا — فاجی اوجی تازیانه نونو کی قریبچک باغلتش باشی *
بارکیرلرک طویناقیله دبه لشمس یر پخته لشمس پست و بلند اولمش سم وطر تاق جای *	تیرلیک —	تویولک — ظاهر و نمایان اولق منکشف و فاش اولق میدان چقیمق طویولق *
دبه لشمک دوکنک چاینلک بیخیلمک دپک حیوان آردایاغیله اورمق رکض ایتمک *	تینکالاتماک تیمپاک —	تویوملوق — غنیمت منہوبات مینون و مبارک ذیقدر قدرلی دکرلی توب دخی یازیلور اسفل کوک غور قعر تمل الت ادا تدر مبالغه ایچون مستملدر تیب تیک کی «نوی» —
تیبیدی برایکی ایاغین تابیدی برده بر قودوخ بولدی زمزینک سوپینی اولدی عالمه شفا بیولک ایکنده چوالدوز اوج پرہلی طوغری بیوجک یورغان و کورفہ وقنار و جادرچی اکنہ سی *	تین —	تیت — «که آتینک آعزی تارایدی تیب تینک» «اغزی روزنجه توبی اوی بیله تینک» یو مشاق تفتک شیم ملایم برنوع پچی نک کورفہ یوکی «مثال» —
اکرک یان طرفلری اطراف وزھی «راجی» —	تینسکو —	تیراچلاماق — «چهانده تواضع قبل و نرم بول» «تیتیک ملایم بولوب کرم بول» حرکت احتلاج ایتمک حدتدن یرہ اورمق ایکی یانه چلامق دوکنک شدتله قزمق
«مطلا قوشقون اوزانکوسی هم» «زر آلود تریک تینکوسی هم» لکد دپمه ایاق ایله اورمه «مثال» —	تینوک —	تیراشلیک — اختلاجلو خلجان اضطراب سوزش تلاش و سوسه تیر اتمک قلاتمق متحرک اولق تہرز و تحریک ایتمک «مثال» —
«تایب تسکین جفا کرلار هجومی» «تپوک دین نسا کونکوم مرزبومی» دبه ذروه اوج تل بلند کوتل النک راس باش سقف خانه امر تپی اصوات تدر طارمه طاغین قارمه قاریش تمک پاره پاره رشحه رشحه پراکنده لک طارومار «نوی» —	تپہ تیت ویت —	تیر اتمک — «خلایق ایچره ممتاز ایله دشتامی ایله باری» «جوابی بیر کالی تیر اتماسانک لب کر سلامیفہ» یردن اورناتمق قلمدا تمق حرکت فاحش «نوی» —
«توبی میخی بیلا سانجیب سمکنی» «تیتب نوکی بیلا دور فلکنی»		تیر اتمک — کرنوای سابر ایدی هجر دین غم طاغیده تیر اتماس جو هجر ایکنی کا قویدی غم تاغین

تیر	تیرا	تیرا	تیرا
دترمه * لرزه * اصیقه و تب ورجه * حاج * بزرگ * سورغوج * تاج * جیغه * امر دترمه * باشک درووسی اوچی * کله * راس * نوک سر *	شعبه * آل * قبیله * عصبه * ایل * طوایف * اوروغ * تیره *	تیرا	تیرا
باشک درووسی اوچی * کله * راس * نوک سر *	کارز * رودخانه * لغم * صویولی * نقب * « مثال »	تیراجی	تیراجی
عرومک باشه کیدکلزی تاج مثللو مزین جیغه * سورغوج * « مثال »	« نیکم تولا افادور کوزلاریم باشین « کورکیم * تیراجی کبی فی شکلیغ افار تولوق بولسا »	تیراک	تیراک
« صم دیک قیلیب هوش قصید اکوج « باشی اوزره یوق تاج کیم تیرا کوج ارتعاش * ارتعاب اتمک * لرزه ناک اولوق * متنزل تتر * رعشه اعضا قتی اوشومک *	دیرک * دوز اغاج * عمودی اغاجلر * ستون * قواق اغاجی * سروی * سفید دار * عرعر * ستوم * بالار * قوی طایمق * دیرک * دیرمک * مقاومت اتمک *	تیراماق	تیراماق
دیدیک دیدیک اتمک * نیمه نیمه اتمک * یوک وکتانی قبارتمق * پوقی تخمندن ایورمق و سیمک * جداجدا اتمک * مجوهر * ذیقیم طاش * لعل و یاقوت * وزمرد کبی *	« تیغی قیلغانلار قوروق حسمیم هلاک « ضعفیتی * تنغه کونکوم دین تیر الکان هر طرف پیکان کورونک » دیرتمک * حرکت * تزلزل * قبلدانمق * جونیدن * سالانمق * دیرسک * مرفق * آرنج * تمل * تمه * « نوای »	تیر بانمک	تیر بانمک
چالاک * جست * متحرک * تیر انداز آدم * دلیر * قوتلی * نوجوان * هوشیار * زور * پشمیش * نورس * حدث * حرکت * چالاک * سربست * دیروا * مغرور * زبردست * زور به * قایمق * طایر ملک * لغزش پای *	« قراقایغوسنی ایلتیب قارازلفونک اوجون هر دم * قرا باشی توتوب آوج قرار کا با سبب تیرساک » مخالفت * مقاومت * تیریق * غرام * میر نیجی *	تیرساک	تیرساک
« صوفی »	« قراقایغوسنی ایلتیب قارازلفونک اوجون هر دم * قرا باشی توتوب آوج قرار کا با سبب تیرساک » مخالفت * مقاومت * تیریق * غرام * میر نیجی *	تیرک	تیرک
اولوغ یولنی قویوب اولکونجه ای یار « قدم قویمه تیر یولار کارینهار » همشیره * خواهر * ابلا * اخت * قز قرنداش عرق * رشخ * تیره *	« قراقایغوسنی ایلتیب قارازلفونک اوجون هر دم * قرا باشی توتوب آوج قرار کا با سبب تیرساک » مخالفت * مقاومت * تیریق * غرام * میر نیجی *	تیرکاک	تیرکاک
« مثال »	« قراقایغوسنی ایلتیب قارازلفونک اوجون هر دم * قرا باشی توتوب آوج قرار کا با سبب تیرساک » مخالفت * مقاومت * تیریق * غرام * میر نیجی *	تیرکاک	تیرکاک
« ایماسی هر یان آقار سولاریلیر « که یر هر یان ایسیغ دین آقیز ورتیر »	« درد کور کیم دیوسیرت لاریلادور اول بری * کرچه بار اندین ملک خلیفه دایم تیر کا کیم »	تیرکاک	تیرکاک

تیریکلیک	تیرماک	تیرماک
چنکل طاقوب چکمک خراش ایتک طرقاقله یا بشیق تخدیس ایتک — « مثال » —	تیرماماک —	تیرکاش — معروف تر کثدر و صدق دخی دیر اوق و تیرک ظرفی اکر کاشنده وضع ایدر لر *
« اور کاجی شیاق قه جل فی تیرماب » « تومشو غیتی رشته بیر لاجیر ماب » یوکسکه صارلوب امکر کی چیقمق طریق و خنجا رایل بلند و بالایه صعود ایتک بورج و بارویه عروج ایلک — « مثال » —	تیرماشماق —	تیرکاماک — پرسش سوال ایتک دیزمک دیری یرینه وضع ایتک تجسس ایلک تیرکشمک — قطار قطاریکدیکرینک عقیجه کلک تردیف ایتک بربرینک از نجه و آردنجه پیوسته کتمک تیرکوزماک — احیا ایتک جانلتمک اعمار ایتک دیر یلتمک — « مؤنس » —
« قلعدنی الماق او چون تیرماشدیلار » « بورج باریدین امکلاب آشدیلار » طریق ظفر طولون ناخون سم دیری بوست قابوق قشمر جلد تر عرق شور — « مثال » —	تیرناق — تیری و تیریک	« اولار حالت غه تمش مین غینک زهرین ایحیی هر دم کیل ای عیسی و شیم نوش لبینک بیر لامینی تیرکوز » تیرلاماک — عرق ریز اولق ترشح ایتک تیر ایچنده قالمق ترک خوی تیرلامه — بر نوع خسته لکدر جا استمدتفو کیزک سیل کبی تیرلیغ — قازغانی بولایه جق آلددر کفکیر وچوموچ کبی تیرم — خانم افندی بولک خاتون تیزه اقربادن مرعی الخاطر بانو تیرما — بر نوع جانفس و قماش حریر دارای طوقمه — « مثال » —
« اتی تیری زحتی دین آریب » « اعضاسی خراسنی دین قیر آریب » — « صوفی الله یار » — « تنی تیرینکده تاتلیغ جان یر ائدیم » « بهایم قتلادیم انسان یر ائدیم » برکیاه اسمدر درمنه طریق ارزن تریق و ترغ دخی دینولور داری یول راه قانون رسم دیری حی جانلو زنده سرت قوی — « نوایی » —	تیریق — تیریک	تیرماک — « تیرماکویک پرچه تونلو نازک یار » « سلانه سلانه کیلور ساکور سم » طوبلامق جمع ایتک تیرمک — « صوفی » —
« هر کیشی بولسد تیریک اندین یراق » « اول تیریکلک دین اولوم کوپ بخشی راق »	تیریکلیک —	تیرماک — « چند هر ساری شبنم ایاس نشارینک او چون قیزیل طبق اوزه تیرمیش دورور کوه لاله »

تیش		تیز	
— « مثال » —		— « کامل » —	
« قیلور بیکن لارینک کونسلکم او تین تیز » « اگر چه قطره بولماس شعله انکیز » « عجله * سریعا * تیتیک * طارغیاق * پیاق * بر نوع تون و دون * — « مثال » —	تیرلیک	تیر بکلیکدایلیک لاریخشی یارو آشنا قدرین * یوق ایرسد قیافاسیز اولکچ پشیمان وندم احباب *	
« دیدی کیم جان برداغی او پکیل ایاغیم توپراغین * ای نوایی تیرلیک بولغین پشیمان بولسون » « دیز * رکبه زانو * — « حکمت » —		حیاتلی و جانلی زنده لیک و دیرلیک هنکامده *	تیریکلای
« قول خواجه احد غفلت بیر لایعربنک اوتتی * واه حسرتا کوز دین تیز دین قوت کیتدی » « وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *	تیز	دیریل * حیات و جانلو اول * امر زنده شو * تترمک *	تیریل
« وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *		دیر یلمک * حیات و جانلو اول * قوت پیدا ایتدرمک * پرورش *	تیر یلمک
« وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *	تیر	دیر یلمک * حیات * کلک * جانلانیق * سر تاشمک *	تیر یلمک
« وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *		— « مثال » — « اگر عفو و جرموم غه شامل دورور » « تیر یلمک منکامر مشکل دورور » خوشه * باشاق * ساقی * جاعت * تیر * خوی * عرق * پوستم * دیرم *	
« وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *	تیرک	— « مثال » — « آلولوب کوندن کونه عشق کدن » « یانه یانه تنده تیرم قالمادی » طوپلایچی * اوت بیچی * غل و غش و خس و خشاک ایریچی * خوشه چین *	تیریم
« وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *	تیرکاک	کل چین * سخن چین * غوزه * چوز حبوب طوپلایان * خشاوچی * نوقان *	
« وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *	تیرکین	دیرین * عتیق * چوقور * ترنک * عور *	تیرینک
« وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *	تیرکینماک	— « مثال » — « قالین کیشی اولغاندا جنبش نمای » « تیرینک بحر بولدی غرنیش نمای » تر * شتاب * عجله * سرعت * چابوک *	تیریمچی
« وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *	تیرلایماک	جلده * بالفور * آلان * شمدی * شندی * قوش * و چاپ * بات *	تیر
« وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *	تیرمالک		
« وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *	تیش		
« وایلاتانداست نینک وقتی بتی » « عمل قیطای کاروان بولیب کوجنیم منا » کوبره * ترسی * فشق * سرکین * نوری * برصف دونه ک صرهرلی * قطار * ایرکش مش دوه *			

تیغه	تیکرا
تیشاد —	تیشقیك —
تیش خالی —	تیشماق —
تیش سورکی —	تیش و دیک —
تیشقاری —	تیشك —
تیشکاری —	تیشك —
تیشلاماك —	تیشك —
تیشماك —	تیشك —
تیشوك —	تیشك —
تیشی —	تیشك —
تیشریق —	تیشك —
تیغه —	تیشك —

تیکیش

تیکمک

دکشمک* تحویل و تبدیل و تغییر ایتمک* بحایش ایتمک* مبادله ایتمک*	تیکشماک —	اطرافنی چیسورمک* فرط ولای طولا شفق* ایلاماک*	تیکرانماق —
دکچی* درزی* خیاط* دوزنده* دوختن* اولاشدیرمق* بتوشدیرمک* دوندیرمک* چیویرمک* دور ایتدیرمک* ایلاندرمک* کردانیدن*	تیکوجی —	تکر* تکرلک* دور* کردا کرد* حلقه* مدور*	تیکرچک —
تکه* پچی ارکلی* سرکه* بوزغاله* کدی*	تیکورماک —	قدره* الی* تا* اوج* نهایت* — مثال —	تیکرو —
پارچه* شرحه* دام* خاتونلرک زینت ایچون دکونلرده یوزلرینسه پاشدیردیگلیری پول*	تیکه —	«قضادین بولغالی عالم بناسی» «انکاتیکرو که بولغای انتراسی»	تیکو —
پارچه* پارچه* شرحه* شرحه* بولک بولک* قطعه* قطعه* دلم* دلم* پاره* پاره* لخته* لخته*	تیکه تیکه —	دکمک* رسیدن* واصل اولوق* یتشمک* پیوستن* اصق*	تیکو —
تکر* مدور* دوار* تکرلک* چرخ* کرد*	تیکیر —	— مثال —	تیکو —
چرخ* دایره* ارا به دوار* سی* تکرلک* یوارلامق* مدور شی تحریک ایتمک* دورمک* چویرمک* تحویل ایتمک*	تیکیرلاک —	تیکوزلارم کا یوزنور و کونکول لار کا سرور* هر قاچان چینی قدح ایچرا نمایان اولدی چای*	تیکو —
یوارلامق* چویرمک* دوندیرمک* دور اولوق*	تیکیرلاماک —	طوبلامق* جمع ایتمک* تراکم و تحشد ایتمک* خرمن ایتمک* توده ملک*	تیکشماک —
دکرمان* آسیا* خراس* آس* طحونه* دکرمی* مدور* تکر* یوارلاق* لونده* طوپ* کرد*	تیکیرمان —	— مثال —	تیکشماک —
دکرمک* طوقفق* اصابت ایتمک* لمس ایتمک* یتشتورمک* وصل و پیوست والصاق* رسانیدن* جسدانیدن*	تیکیرلاک —	«هرنه کی اوکسونسانک آلور چاغدانرخ» «عرض کونی بارجه نی تیکشار بو چرخ»	تیکشماک —
تکیرز* دوز* مستوی* دنک* مسطح* مستقیم* طوغری* مساوی* برابر* هموار* یکسان* یک زیل*	تیکیرلاک —	دیکمک* نصب* قائم* رکز ایتمک* وضع و ثبت ایتمک*	تیکشماک —
دیب* قعر* نهایت* کولک* تحت و پایان* نشیب* پستی* چوقور* بیخ و ریشه* بون	تیکیرم —	دکمک* خیاط دیکش* دوختن* دوزنده* درزی*	تیکشماک —
	تیکیرم —	— مثال —	تیکشماک —
	تیکیرم —	«پیلکاج اول سوزنی خاطر یای» «تیکتی ایکی قولین آتیب خاکی»	تیکشماک —
	تیکیرم —	دیکلمک* ایاقده* طور مق* باقمق قالمق* راست و طوغری طور مق* برپا استادن*	تیکشماک —
	تیکیرم —	— نوابی —	تیکشماک —
	تیکیرم —	«ای نوابی سنی ایله چون وصل حاصل اولمادی* یار لطفی غدیکیل ایدم و غیریدن تونکول	تیکشماک —

تيلاك	تيلار	تيلار
<p>طلب آرزو * امل ايتك * استمك * تمنى وترجى ايتك * خواهش * ديلانك * تسال ايتك * كدايلك ايتك * — «خمس» —</p>	<p>تيلاماك — تيلانماك —</p>	<p>تيكيش — دكيش * خياط * محاربه * تصادف * — «مثال» — «بو ميعاد ايله جمع ايلاب سپاه» «تيكيش جابار يغه بير لب خرج راه»</p>
<p>«تيلابان مال ايلاب ايلنى هلاك» «ينانويان كام دل پيلان بى باك» ديلانجى * سائل * كدا * فقير و مسكين * محتاج * دروزه كر *</p>	<p>تيلانجى —</p>	<p>تيكيش — دوكوش * غوغا * اصابت * نزاع * جدال * دست بكر يان * جنجال * جنك * خر خشه *</p>
<p>ديلك * طلب * رجا * خواهش * آرزو * تمنا * اشتياق * بهادر * شجيع * قهرمان * پهلوان *</p>	<p>تيلو —</p>	<p>تيكيليك — ديكىلى * مركزوز * قائم * راست * برپا * اوستوار *</p>
<p>ديوه نك ياوريسى * كوچلك * بوته * بالا * دل * ديوانه * مجنون * بودالا * مجذوب * شور يده * شيداي *</p>	<p>تيلو —</p>	<p>تيكين — باد هوا * مجانا * بداوه * مفت * بلاش * اولقدر * اولقدار *</p>
<p>جنت * ديوانه لك * جذيت * سودا * ميتلاك *</p>	<p>تيلاق — تيلبه —</p>	<p>تيكنيد — «سوغه جاخار ايله بنياد انكا» «كوككايكين پاره پولاد انكا» ديريدن تار تار كشمس اينجه قيراج ولجام ديكديكلرى برنوع كرش *</p>
<p>— «مثال» — «كهى تيلبه لار بيرلاكلخن ارا» «سوروب دور دكشلقده يوز ماجرا» ديوانه شتمك * تجن ايتك *</p>	<p>تيلبه ليك —</p>	<p>تيل — دل * لسان * زبان * امر پاره * دولم ايتك * ياصى اوزون شى *</p>
<p>— «مثال» — «تيلبه راب ايتكان كونكلنى ايستاديم» هريان باريب * كوه و وادى و پيايان لارنى بير بير آخاريب *</p>	<p>تيلبه راماك —</p>	<p>تيل — «كونكل ياپاق چو كيتايد ورايىنكدين» «كونكلنى يقما كينك باري تيلينكدين» تل * سلك * سيم * تار * ايلاك * نخ * پاره * يارمق * درز * ديل * كس * بوريد *</p>
<p>بربرده قائم * ثابت * پايدار اولمق * تيك طورمك *</p>	<p>تيلسكورماك —</p>	<p>تيل — دلم * كرج * پارچه * وپاره * بولك * خبرچى * جاسوس * طايعة * خفيه * جانسوس *</p>
<p>فرج ده كى ديلجيك و ديله مشابه اوقات *</p>	<p>تيلاليق —</p>	<p>تيلم — تيلجى — ديلك * طلب * خواهش * تمنى * آرزو * ارجا * ارمان *</p>
<p>ترجان * لسان اهلى * زبان دان * دلك * ثقب * نقب ايتك * شرحه شرحه ايتك * يارمق *</p>	<p>تيلماج — تيلماك —</p>	<p>تيلار و تيلاك — — «نوايى» — «يوزونك كورمك تيلار تيفاس نوايى» كونكلنى سالماقدين * خداي اوچون آلب برقمكى آينك كونكلنى تاندور *</p>

تیمارغو

تیمورقزان

— « مثال » —

یوراکینی تبع هجرینک تیلایردی پاره پاره
کیا آیتاین بودردیم نی دوا قیلای نی چاره
احاله نظر ایتک امید و حسرتله باقق *

— « حکمت » —

« نفسم مینی یولدن اوروب خار
ایلادی تلور تروب خلایق غدزار
ایلادی ذکر ایتورمای شیطان بیلایار
ایلادی حاضر سن دیب نفسم باشین
چانیم منا »

دلیک ثقبه شکاف روزن پنجره
سوراخ تو ملوک *

اثر ایز نشاند آنک ایزی نقش پا
ایاغ قالیبی *

قویون وقوزی توقلی دیر سندن کلاه
قلناق بورك *

شرحه قطعه دیلم کرج قلم *

— « مثال » —

« بر تلیم نان بردی اول حالتده اول
اولور هنکامنده اولس می قبول »

بر دلیمچک بر آرز
دلنش شرحه شرحه یاصی کستلش *

— « مثال » —

« خلق فروزی ایدی وعام یول
کیا کان ایزی بیر لایلین ایدی یول »

قبه لوبنا چارسو بدستان طوپ شینی
طامله طامله قطره قطره *

— « مونس » —

« فراقینک شدتیدین کوزلار مدین قان
آقار نیم نیم کوروب انرقیب کینه
ورهر دم کولارقه قه »

صاحب مرحت رحیم مشفق مکرم *

تیلورماک

تیلوک

تیلک

تیلک

تیلیم

تیلیمفاج

تیلین

تیم وتوم

تیم نیم

تیمارغو

تیمسی تیب

تیمین

تیمناق

تیمورباش

تیمور

تیمورکی

تیمورتیکان

تیمورقازوق

تیمورقانات

تیمورقزان

— « مثال » —

« تیماغور اغیار ظاهر ایلابان کوپ
اضطراب هجرارا قتلم اوچون
مندین کونکل تیندور دی کوز »

اوله می اوله دکل ای می دیکرمی
مانند مشابه شبیه *

چوالدوز جوالدوز تیونه *

— « مثال » —

« تیمنه بولوب قناری تیکیل »

« تیوه نی الیب قطارده تیکیل »

منع ایتک مخالفت مقاومت ایتک
صاقلامق داغتمک *

— « مثال » —

« توبی میخی بیله سانجیب سمکنی »

« تیتیب نوکی بیله دور فلک نی »

بر بر مربوط و مختص اشیاء
خانه و اراضی ایله برابر صاتلور *

قطع علاقه *

دیر حدید آهن آسیای وسطی
حکمدار لرندن مشهور بر حکمدار

اسمی در امیر تیمور کوراکان

بره افغانی پشه خورده *

چوپان قالدیران ظفره انجوز *

قالقیدان بر نوع تیکانلی کیه *

خارمغیلان هنوز قنات چقارمش

قوش یورسی *

قطب شمالی جدی قطب یلدری *

بر نوع اوردکدر یکی قنات چقارمش

پرنده قوش *

— « مثال » —

« تیمور قنات قوش کبی »

« تیرسی یوق موش کبی »

چوین تبیره دوکه زوسیه قزانی *

جارانك	چاقالماق	تینماغور
— « مثال » —	بی قرارلق * طاقسنزلك * آرامسز *	تینماغور
« تیوراب ایاغیغه آینك هر تیكن »	— « مثال » —	
« هر تیكن اوصتی دامكر تیكن »	تیورالمك	
بورمق * ایچینه باترمق * صوقق * سینج مك * خلید *	تیوروک	
کرد * دور * دكرمان طاشی * اطراف *		
محیط * میل * زوانه * منحنی * مسدود *		
چاقطش شینی *		
— « مثال » —	— « مثال » —	
« شیخ نینك ایلاكه عاشق غه ماموغ »	« ایكنم اوجی سیندی دیب اور دینك »	
استی داداغ * تیوروک رقعه لاراستی	انام یاریار * ایمدی کتیب بارامان	
دانیکیش درمی *	تدینك انام یار یار *	
پرده بولمه * احاطه *	تیواره	
دیوه * شتر * ابل * جل * توبه *	تیوه	
— « صوفی » —	دندرمك * تسکین * مطمئن * آسوده	
« اولوغ توتماس کیچیک ديك مذهبین »	ایتك * راحت لندرمك * دور دورمق *	
کینك * تیوه * نایاقی ارماس قوی بیلاتینك	تیکمك * سینچیلیمك * باتق * صوقولق *	
تتمك * پراکنده اتمك * پریشان اتمك *	خلیدن *	
تیت		

فصل ج

جارانك	چاقالماق	جابه چه
صدا * ندا * آواز * صیحه * نعره * سس *	غایت * نهایت * الی * تا * انجام * حد	
او جروم یر * جری *	— « مثال » —	
منادی ایتك * چاغرتق * دلال * جرچی *	جارچكدرمك	
— « مثال » —	« فاخسته دین قری وبلبل کاجا »	
« چو ایل فکری دین کونکلتی تیندوروب »	« بلکه شجر یافراغیدین کل کاجا »	
« یوروش حکمتی ایل کاجریشکوروب »	بخش * بلاش * جابه * مفت * کله پور *	
اعلان ایتك * دلال چاغرتق * بلند آواز	ارزان * رخیص * بداهه * تیكن *	
ایله باغرمق * منادی اتمك * جرچی	جابه * چابوق * تیز * عجله * سریع * زوده *	
ونجیر چیقارمق *	— « مثال » —	
عکس صدا * جر * ودره * وطاقدن	جارانك	
وکنیدن بالعکس ظهوره کلان محب سس	« جابوق بر کین خبر اول نازنینه »	
و آواز * جرینکاسی *	« قیسون الطاف بو کونکلی حزینه »	
	چاقالماق * اضطراب ایتك * دپه لنگ *	
	چاقالماق	

جبه	چغتای
<p>جارچی — دلال * منادی * مخبر * اعلان * پادشاهک یعت جلو سنی خلا یقه نشر اید یجی * المان *</p>	<p>جت — انجیق آدم * دنی * چنکانه * ترس * پیس * بر مزه * — « مثال » —</p>
<p>جاش — طونج * صاد * روی * چاش — توده * خرمن * تل * ملو * کوم * — « مثال » —</p>	<p>ججک — « اینغ لعی دین جت غه کیم نان ایرور » « آئی ایکاسالماق فی امکان ایرور » کوکچک اغاج * چالی * چربی * نخس وخاشاک * کل *</p>
<p>چالوچاله — « الله قویما سین منی باش ایلاکین » « خرمن اقبالمی چاش ایلاکین » نصف * یحق * یاریم * نمونیمکاله * آلا ابلق * چله مسلمان *</p>	<p>جدده — انقلاب هوا * بوران * طوفان * دیجور * تویلانک *</p>
<p>جاملانماق — ابلق * چله مسلمان * استکراه ایله سوبلک * زور ایله تکلم اتمک * مزمز *</p>	<p>جدده ناشی — ید * طاشی * یغور ایچون اوزرینه افسوس اوقیوب صویه آند قلی بر نوع طاش * حجر المطر * کاشغر طرفنده مشهور در *</p>
<p>جاناق — اوزنی * رکاب * تپکو * زنی * جانقی — ایش * کار * مصلحت * مشوره * استشاره * کنیکاش * شورا *</p>	<p>جراو — ذقیمت طاش * جواهر * لعل و یاقوت * وانجو کبی *</p>
<p>جاوالاتماق — مصلحت * مشوره و یرمک * بیان رای ایتمک * ایشی یولند قوق * ابراز * شجرف * بغدادیک ایچنده بولان سیاه داندلر * پیش بغدادی * لویک *</p>	<p>جر جر — لافز ناک * محصولات ارضیه * جرار * اوراق بو جکی * موصولق * — « مثال » —</p>
<p>جاورونتی — فالتجی * منجم * افسونگر * جادو * ساحر * فالین * معبر *</p>	<p>جریده — « یاوه کوپ ایتور دابیری جر جرک » « چرخ کوپ اور مق دابیری فر فرک » یو کسز * خفیف * عسکر ساده * چول عسکری * قوشون * جریک * جریش *</p>
<p>جاهل — تازه * کنج * جوان * دلی قانلی * بی علم بی بهره * جهالت *</p>	<p>جریدی — طوایف ترکانه دن بر قبیله اسمیدر * بر نوع یوک دو تار دروساز * طنبور دن چوک * آسیای وسطی ده مشهور در *</p>
<p>جاهللیک — عدم تعقل * معصومیت * کنجلیک * صبا بت * نادان لیک *</p>	<p>جسته — چوک * آسیای وسطی ده مشهور در * دوتار *</p>
<p>جبان — خفیا نامزدی ایله قاوشوب پدرینک خانه سنده حامله قلان قر * بوغوز * کردانلق * هیکل * نسا طایفه سنک بوینته آسیدیکی زر وزیرور *</p>	<p>جشن — طوی * ضیافت * سور * جمعیت * دکون * کورنش * ولیمه * وختیان * شولان * خاقانلره مخصوص تاج * سرغوج شاهی * اکیلل * افسر *</p>
<p>جبه — جوشن * یوروش * رفتار * اسلحه ناریه * جیب خانه * سلاح انباری * مهمات حریه * قومبار خانه * زره *</p>	<p>چغتای — جنک بر خانک او چنجی او غلی اسمیدر * اسیا وسطی ده بر رتبه * لسان چغتای</p>

جوانفار و جوانقول	جوجی
بوکا منسوب در * سسکای بونک ندیمی در * وفاتی سنه ۶۳۸	جوانه — کوکر چین یاوریسی * بوزاغ * کوساله * جوبور — قبل * کچه * وقویونک یوکی * ازدحام و غلبه لك *
جلال — طوایف اتر اكدن بر قبيله اسمیدر * جلب — فاحشه * اروسبی * قحبه خاتون * لولی * غر * شرموته *	جوجی — بفته * وهله كلان مسافر * سیوبلی جودرق — جوجق * دلبر جوجه * تازه * آوج * قبضه * كف دست *
جمجه — بناقلق * كرج خانه * لای خانه * بات قاق * لایقه *	جودری — امرا * كبار * رجال * ایلو و كلان اغا * بك * رئیس *
جنجال — غوغا * نزاع * جنگ و جدال * خر خشه * كورولتی *	جور — آتما جده قوشی * قناریه * صعو * جوركه — بر نوع آورد كدر *
— « مثال » — « زور لاخته سینك حدمروری اوتتی » سیندیریبایل بر ابر ایچده بی دعوا » بر نوع اغا جدر * آتش ده بورلش قیل و سایر * پیچیده *	جوره — ارقداش * رفیق * ایش * دوست * چفت * — « مثال » — « بر جوره کبوتری او جوردی » « بران او جوبان فلکده توردی » نارجل * هندستان جوزی *
جندك — قوشلرك اودی * زهره * اوت *	جوزبویا — قوشلرك شیونی * قوشلركش اوزرنده جوك — باغ شمشق *
جنده — درویشلرك كیدكلی * الو خر قه * ند — « نواپی » —	جوع — بویوندوروق اغاجی * زلوه * زوله * جوكی — چنكانه * مزك * فال بین * رمال * ساحر * جادوكر *
جنس — سیوری سینك * پشه * مكس *	— « مثال » — « عجب تلپیس ایدر مانند جوكی » « النسه بس دورور تر ناغی نوکی » كامل * تام * بتون * تخت * همه * جله *
جنكیز — قوی * غیور * سرت * بیوك * بزرگ * اولوغ * مشهور چنكرخان *	جوم — لبالب * وفور *
— « مثال » — « هم اولدم كه تخت اوزره قیلدی مكان * لقب قویدیلار انكاجنكیزخان * كه جنكیز معنی سی بر اشتباه * مغول لفظی ده كیلدی شدارغه شاه »	جومباق — لفر * چستان طتال نغمه * حافظ خواننده *
جواتماق — اصل اسمی * توجین * بن یسوكای * صیلری تسكین ایتك * الداتك *	جوجی — كوماك * پیراهن كورته * قیص * جوندوك — غاغه * غفا * منقار * لب و لنج * توشوق * برون * نول * چونك * امیرك *
جوارى — مصرداریسی * چواری * بیاض داری *	
جواز — آت و یادیوه ایله دونان یاغ منكنه سی *	
جوانفار — میسره * لشكر و جیركك صول جناحی *	
و جوانقل	

جیه	خیرماق
جونك	— « مثال » —
يوك باركش ديوه كى سفينه بجوعه قوی يوك پشم قیل — « مثال » —	« جیب خانه سیده یراغ لرتل » « دارو ایله ملطقی مکمل » قالقان اورتك سلا ح لئق زرخ سیوری سنك ذباب ناموس مگس پشه
جونوماك	جیه لاماك جیین
« بوقدر چونكه وایه قویش ایدی » « طرفه جونکی کیر اید تو تیش ایدی » صطف عنان ایتك برسته متوجها حرکت ایتك کیتك ذاهب اولق رفت	— « فیضی » — « فلک پکرو لغیدن شکوه کر قیلسانک » تانک ایرماس کیم هماغه استخوان تاشلاب جیین غه طعمه قند ایتدی قویونک قویرو غنک یاغی دبه ایران زمینله ترگستانی تفریق ایدن نهر جسم آمودریا — « اکری » —
جیوا	جیجیع
جیوون	جیجون
جیویا	
جیویماق	
جه	جیدا
بیانی صوغان پیاز دشتی بصل جلی نهر ارمق چای جوی نوخانه اریغ یوک واوزون قایق کورکی بر طرف ایتك اضمحلال و تخرب وناپدید ایتك برباد ایتك شبنم رطوبت نم چی شب ریزه — « مثال » —	« جسم زاریم سیل اشکیم اوز را هر ساری بارور اوپله کیم آغای قوروغ خاشاک جیجون اوستیدا » نیزه حریه سان مزراق صبر و تحمل ایتك مقاومت ایتك طیانق
جهره	جیداما
جیب	
جیار	
جیپای	
جیبر	جیران کیک
« جه کلذارم نی انداق قیلدی شاداب » « بولماس ایردی رده قطره آب » محرم خدمه باچی پش خدمت نوکر اتباع ایچ کویک خندق طایبه سپر برلوکیسه استحکام اور رطوبتی هوا نمناک نم ریزه غمام چیسوی میخچه پاره جراحت قلبه مسمار میخ طاغ یکبسی چالاک ویتک انسان ایش کذار — « مثال » —	— « نوابی » — جید ارغا هر نیچه کیم کور کوزوب کوپ سعی تیش قیصدم اوشایب سنک شدتین آیردی بارجه تیش دین قیش کیک چیران غزال آهو فنجیر مرال — « مثال » —
جیبریک	جیرایم
جیه	جیرجیر
« شد قاشیده بولور ایردی هر روز » « جیورکشی ایردی اول دل افروز » پچاوره کهنه و فرسوده بز وباصمه پارچه لری لته اسلحه قلقان سپر جیه خانه باردخانه	« کوزی جیرن قراسی مشک ختن » « تامیریب خال مشکین اول جیرن » اوز بکلرک برنوع شرق و ترکیسیدر اولنک کبی جرجره موقی دانه سندن ایران آلت حلاج وحلاجی طولانوب سکرتمک کردوغون — « جیرماق » —

جغه	جیلقوہ
جیریب	جیغیر
آتمش آرشون مربع * شصت در شصت * طناب * دو نم * یول * — مثال —	اوز رینه روز کار اسد رک قاتیلیمش قار * آتش طوتیلہرق حرارتدن بور شمش اولان دری *
جیر یچی	جیل
جیریک	چیت * تر لاری تقسیم و تفریق ایدن دیوار * حائلہ * کنار تر لہ * قید و غول * بسی بر خنہ ایله مہم اولدینی وقت استنطاقده رفیقنی بیان ایتمک دینیلور. جیل کشید * جیل جکدی *
— مثال —	جیلاماق
« لشکری کتدی تا داغہ قدر » « جیری بندی کوہ قافہ قدر »	آرزو * طلب * خواہش ایتمک * تمنی و ترجی ایتمک *
جیر بلامک	جیلو
جینگ جیغی	ایلو * اول * یولار * کیم * یوکن * ساییس * جلودار * پیش رو * — مونس —
بو کوم بو کوم اولماق * بو کولک * خم وچم * قامش و حصیردن اورمه چیت * چینگ * فریاد فغان * سنک کر مہ مک اوزرہ قبش و حصیردن قاپی پرده سی * غریو * — مثال —	چونکہ اولتورماک اوچون مونس زارینکنی سمند * سوردونک ای قاتل انکایتمک اوچون چیکمہ جیلاو *
« کیمکا کیم دولاب چرخنی دیک سالیب سرکشته لیک * بوغزین ایپ بیرلا بو غار قیلغان سایی فریاد و جینگ » امان امان * دخیلک * مکرر یالورمک * رجا ابرام *	جیلای
— مثال —	ادات نسبتدر * مثل * مقدار * کبی بو نجہ * — لطیفی —
جیکی جیکی	« لطیفی دیک ہجران توفی دالال ایدیم حیران قالب * کل یوزونک قیلدی یانا بلبل جیلای کویا منی »
« بارب آیتک یارکنہ مہ اوینامسون جیکی جیکی * قرمزنی فوتہ ییلیکا باغلسون جیکی جیکی »	جیلایین
جیغان	جیلجیک
جیغلدوز	جیلیم و جیلیم
جیغہ	ونک کبی * بو مقدار * بو یانکلیخ بو منوال قولک یو قاریسی * بالای دست * کتف * شانہ * اوموز * کورک * نارکولہ * قلیان * حقہ * — مثال —
خالہ زادہ * مفلس بی خانمان * جلال وطن * سرو آزاد * مجرد بی تعلق * پاداوان * اغنام * غربال * انبار غلہ * زنبیل کبی غایت بیوک *	جیلدام
جغا * تاج * افسر * سورغوج * — مونس —	« من یغلاب اوتای کوجہ لارینک لای بولا قالسون * قامیش کو کاریپ چلیمکەنی بولا قالسون * ایلدام * چابوق * سریع * عجلہ * شتاب * بات * تیر * جلد * زود *
« باشدا بولوب جیغہ کیم جلوہ کر » « طلا افسر یغہ بریب زیب و فر »	جیلقاوہ
	باشی بارلاق توکلو بر نوع قزیل قورت * بوری درسی * کورک *

چاپان	قایغوراماك
جیلغو — قوشلرك بوغازلرینه طاقیلان کردنك قلاده كبی	جیديك — قرحه • شكنج • غمز • جیديكلك •
جیله — تفقد • تجسس • یلك اورتہ پرینه قونیلان	جیدیماك — جیديكلك • ملك • غزایتك • شقه • بازی •
جیللی — ایلك پارچه زه • تات • بوی • اربعین • چله	جینك — بروپ • ملك •
جیلیكار — جلی • جداء • حقیقتا • دیوانه	جینلی — ایش • ارقداش • كنج • زاویه • كوشه • دنك •
جیمچيك — عنان • اسب • بولار • كم • جام • دزكن •	جیورتكا — دیوانه • بودالا • آحق • شاشقین • دلی •
— « مثال » —	جیورونتی — تترك • مجنون • جنی •
— « مثال » —	جیویر — « جنی • سن • دیوانه • سن • یابنکی • سن • »
« آت اوزه اورغان ایكاری زرنكار »	— « مثال » —
« بلكه جیلیكار آنكا كوهر نكار »	« هم • ادب • سر • بی • حیا • رهنگی • سن • »
« سرچه • جم • جوق • داغمر • كندیشك • »	چكر كه • جراد • ملخ •
— « مثال » —	چاورونتی — چاورونتی • جورلك • كریدن • دور •
« برابنده جیمچوق بار برابنده بیدانه »	جیویر — تكد • یابانی • پکی • سر • كد • صوغان • بز •
« سرونازیم اوینده یروزنده بر دانه »	
جیدیفان — قوشلرك توكلری • پرلی • قنات •	

فصل چ

چاپ — یغما • غارت • تلیس • تدلیس • قوش •	چاپاول — اعدا اوزرینه سفراتك • یغما • هجوم •
دو • یوكور • امر قطع كردن •	غارت • تارومار • ائلك •
— « مثال » —	— « مثال » —
« یئنی بیک بولغان اوزایلنی چاپار »	« عسکری ده اچره چاپاول قلیب »
« کوپك توق بولسا ایكه سنی چاپار »	« هر نه طهاق بولسه تناول قلیب »
چاپانغان — یوروك • بلوب • قوشچی • سرعتله	چاپچی — حلاج • سوریحی • آقینچی • یغماكر •
کیچی • چی •	چابدوق — انتها • انجام • تیجه • بارلاق • جام • ولكام •
چاپاق — ایری • بوللو • یاصی • كول • بانغی • ماهی •	اسب • آت • تقیمی • جبدوق •
چاپلاماق — چاپه • لامق • اضطراب • تم • ایتك •	— « مثال » —
چاپان — دپه • نلك • چاشمق • سعی • كوشش • ازلك •	« جبدوق انجام ایله یوز آتی بار »
طون • لباس • جامه • جبه • جکین •	« بای ایرور • ملکی • وراباطی • بار »
— « مثال » —	چایغور — بوران • طوفان • قار • و یغور •
« كفش ایرور اوشو یارایش تابان »	فورتنه سی • شب • دیجور •
« خلعتیم اوشا یسکی یاماغلیغ چاپان »	قایغوراماق — قارو یغور ایله وزان • ایدن • روزگار •
	بوران • طوفان • ایله • قارشق •

چاتاق	چاپاق
قلج ایله اورلوب کوت قالمش وچانلش شینی * عاجل * سریع * جلد وچابک * بات * زود *	دو کوش * محاربه * مضاربه مجادله * بر برینی قیرمک * غوغا *
یوروک * عاجل * چابک * دامن * ایتک * کرد و اطراف چامه *	مضاربه و محاربه ایتک * دوکوشمک * اوروشمک * جنک و جدال اتمک *
مقارعه و مضاربه ایتک * قوششمق * یو کورشمک * دویدن * — « مثال » —	دوکوشوب اورشمق * بر برینی محاربه ایتک * بر برینی اورمک و یچمک * — « مثال » —
« چاپشیدیلار ایکی سی بردن او شلب » « بری مین میش سمندی بری اشهب » اور یلق * چار یلق * ضرب دیده * مجروح	« ایکی اولوس بر برینی چاپقوبل » « تون کون اولتور می و تورمای طالب » قلج محاربه سی * مضاربه سیف *
پجیت * کنار * دیوار * چالی * چربی خس وخاشاک * خار و تیکان * غل و غش * چاتاق * گرفتار اولوق *	اوروشین * قیر این * چاپه بن * قوشیچی * یوروک * او باش طاقی * بی باک * سر سری * اجلاف * بوران طوفان *
چاتی * بنانک سققیه سی * بالام * شریک * سهیم * چاتلش شینی * چار تاق * چرتک * کازه *	قوشیچی * یوروک * او باش طاقی * بی باک * سر سری * اجلاف * بوران طوفان * — « مثال » —
مفروق * ایکی باشلو * دوشاخ * منشق * جداشده * چتل *	« جودی خانی ییل خیلی دین اون سالیب » « چمن کشوری هاری چاپغون سالیب » « یغما کر آقینچی * سور یچی * تاراج کر *
ایکی باشلو اولوق * باعث تردد و مشکل * شقین * تردید * دوره و دوسره *	چابالامق * دپه لنمک * مضطرب اولوق * حیران و سراسیمه * سعی ایله چالشمق * جهد کوشش *
چنله * چوب خط * دست چوب * تپه لو * ناهموار * مجذب بر * دره *	چابالامق * دپه لنمک * مضطرب اولوق * حیران و سراسیمه * سعی ایله چالشمق * جهد کوشش *
ویو کسکیر * الانک * راش * بلند * کوتل * سقیز * اغاجنک * نری * ایلوق * مصتیکی *	چاپغوراماق * زیاده یاره ملک * پارجه ملک * اوست اوسته چاپاق * بوراقدن غارت ایتک *
منشق اولوق * یار یلق * ایر یلق * چاتاق * درز و مویک * رخنه * و بشکسته * پاره لنمک *	آنی سورمک * سکرتمک * قوشدیرمق * سرعتله الفسا ایتک * آقین ایتک * آتله قوشمق * نهب و غارت ایتک * قلج ایله قطع و پاره ایتک * شمشیر زدن وسیف کشیدن *
یاره لی و زخلی * چاتلاق *	آنی سورمک * سکرتمک * قوشدیرمق * سرعتله الفسا ایتک * آقین ایتک * آتله قوشمق * نهب و غارت ایتک * قلج ایله قطع و پاره ایتک * شمشیر زدن وسیف کشیدن *
پراکنده و پریشان شیلردن قورنله لباس * یاق * یاق * تکه تکه * خیمه * چوبدن اورمه صیاد آغی جنده * و چارتک * کازه *	قطع و پاره ایتک * شمشیر زدن وسیف کشیدن * — « مثال » — « دیدی یامدی قیلینک فی کیم قیلور سیرز » « اسار سیر بار چابار در سیرز ییلور سیرز »

چارکه و چرکه

— «مثال» —

«آوارا آزیقیان بی کان»
 «بولدی بیر اوچاتماسیغه»
 چوبی چوپه طیامق * ایلشدرمک * ربط
 و بند ایتک * مصادم و مقارن اولق *
 دوش و مصادف * راست کلک *
 سه پایه * اوج ایاق * سجایق *
 چاتلاق * رخنه * زلع * شکاف * فرجه *
 روزن * تو ملوک * دلیک و ثقبه * بنجره *
 خیمه * خرگاه * باراق * اوبه * اوتاق *
 الاجیق * بر نوع سرچه قوشی *
 چاتلش و قورولش اوتو * سرانداز *
 چرکه *

چاتماق

چاق

چاتیادو

چادر

چار

چاراق

چارشنبی

چارقب

چارکه و چرکه

— «مثال» —

«شفق دین چون قویاش زور رشته سیغه»
 چارقب قتلش * شفق کون قیلغالی مهر
 اهلی نینک انکین سبب قتلش *
 فشقریق * فواره * کوچک خیمه * چادر
 سر * سلاک * حرمت * رعایت * رفعت *
 مقدار * مرتبه * عسکر * علم موسیقی دن
 بر مقام * رتبه * قدر * منزلت * لشکر *

— «مثال» —

«ا کلام قتلش کوزی الفان کونکل»
 میل یغه قصد * هر طرف دین چرکه
 توزکان خیل * مژگانین * کورنیک

چاغلیغ

چارلاماق

چارلاماق * کسکین و براق ایتک *
 چاغیرمق *
 — «حکمت» —

«سن اصلی غم یه ای بنده ربنا چارلار»
 «شکسته امتنی تانکلا مصطفی یارلار»
 قیر غرتمق چقرمق دعوت * و تکلیف
 اتمک *

چارلاتماق

— «مثال» —

«شه اول فکر ایلا کاج ایلدین نهانی»
 «کیروب خلوت ارا چارلاتی آنی»
 چاریق * پوستال * چاروغ * پی پاغ
 از دحام * غلبه لک * خرمن * اضطراب *
 توده * آغوش * خیر وار * کوم *
 بر اکنده و پریشان * تارتار *

چاروق

چاش

چاش و بین

— «مثال» —

«شاه لار دور خرمن احسانیدین امیدوار»
 آری هر برده کدا کر غورایتار چاش
 اوستینه *

چاشلاماق

چاشماق

یغیق * ادخار ایتک * بریکدرمک * اوست
 اوسته قومق * بالای هم خروار اتمک *
 شاشمق * استغراب استعجاب و تحیر
 ایتک * عقل کیمک * آزمق * یولدن
 ایرلق * غلط و خطا اتمک *
 وقت * زمان * اثنا * صره * هنگام *
 عصر * قرن * آن * بودم *

چاغ

— «نوی» —

«ا کر کلیماسا انتظارم قویار داغ * ولیک»
 اضطراب اور تار اول آی کیلور چاغ *
 آلان بودم * زمان وقت * چالیغ مثلو
 دینک مانند بو کبی او کبی *
 — «خمسه نوی» —

چاغلیغ

«کرمنیک کنجی یوز چهان چاغلیغ»
 «بحر فضلیک منیک آسمان چاغلیغ»

چاولی	چاوالاتماق
چالنج — دلال * پای کار * قلاوز * سوچی *	چالنج — سربعا * عجله * چاقق یورور آت *
چالین — مشوق * میانه رو * رهبر * بنفولی پاشنه پا * اوپکه *	چالین — چاقق * چاقین * رعدوبرق * — « مثال » —
چاودور — صاحب ناموس * عرضی * شانلی * طوایف اتر اگدن بر قبيله اسمیدر * علم کیوک خان ابن اوغورخان * کیشنه مک * سینک * ایسنک * خجازه * جکرکه * جراد * ملخ * جکر دگا * چویر مک * انعطاف و تقلیب ایتک * دیور مک * دوندور مک * کردانیدن * — « مثال » —	چاودور — « کوپوکتن غه یالین اورماق نی ایردی » « ماموغ اوزر اچالین اورماق نی ایردی » چامور — بالچق * کل * لای * طین * چاناق — طبق * طوپراق قاپ * قصعه * کاسه * جوین * ایاغ * چناق — اوزنی * رکاب * قایش * اگرکیان طرفلری * چانق — هوانک بوزو قلغی و تیره لکی * ابر غنم * بلوت * چانقال — چنکال * پنجه * چنک * قبضه * اوج * کف * هوج * چانک — جرس * جونفرداق * ناقوس * زنک * قونفراق * زنکوله * چنغراق * شق * شقه * چقلداق * — « مثال » —
چاوروماق — « یار کیلا دور یا یکجه چاورمه کین چورمه » « کیم کیرادور قانیکه چاورمه کین چورمه » اطرافی قوشاتق * محصور قتلای احاطه ایتک *	چاوروماق — « جانک وزنک کوس و ناقوسه قیاس ایتک مون * خوش نوادور خوش صدا خوش نغمه خوش آوازی » زنخندان * ذقن * چکه * عظام * زیرفم * زنخ * حقه دهان * چانکیردی — جانفردی * چینفردی * جرنکلس * چاو — یو * دشمن * عدو * سس * صدا * یاغی * غنیم ترکستانده بر شهر اسمیدر * قائمه اقیچه که اوزرنده پادشاهک اسمی محرر اولوب پول رینه تداول اولنور * — « مثال » —
چاوروک — قصره * کرداب * کریوند * چویرندی * سرهنک * خاصکی * بررتبه اسمی در * سرکرده *	چاوروک — « طغای مرادا ولکان سونک واقف اولدی زمانه * جاولار قایتیب کیشکده باتر چیقدی میدانه » چاوش — مصلحت ویرمک * بیانرای ایتک * چوکی — ترجیح مشورت * کنشکاش *
چاوروتماق — اطلاق اولونور *	چاوروتماق — « مثال » —
چاوی — طورون * حفید نبیره *	چاوی — « دنیا ده جز حیدر صاحب هنر » « کیم چاودی مونچاتو کاناس کهر »
چاویق — شاهین * و طوغان یاورسی * طوغانه *	چاویق — کسب * اشهار ایتک * مشهور و معروف بنام اولمق * — « مثال » —
چاومق — کسب * اشهار ایتک * مشهور و معروف بنام اولمق * — « مثال » —	چاومق — « دنیا ده جز حیدر صاحب هنر » « کیم چاودی مونچاتو کاناس کهر »

چین و چاچان

چایلان

قونکر اد طائنه سنک حین نزولنده
یکدیگری بی بالله ملک ایچون سویلد کلری
کلام و تفتی ندا

چایلفان

هوالاتق صعود ایتک هوایه
اوچیق دونک رجوع ایتک
— مثال —

«کیچه کوندوز یغلادیم من زارزار»
«وعده سندان جایمسون اول کل غدار»
چیکنک نمضغ و مسخ ایتک ایزمک
واصرمک قرقمق یچمک و پامال
ایلک جینک دیک
— مثال —

«کر اوتک طفل اوچون چاینار اناسی»
روادور کر یاقوق دور غذاسی

چوپ ساز و چالیدن اورلش حولی
چپراز واری قوریلان محوطه چیت
کنار برماقلق قوتن حواله

یکدیگری نه یکمک چاپر اشمق چاپراز
و آری چیقیشمق مغول لسانده جناح
وبال برابر قوشمک

توتون ایچمک ایچون استعمال اولنان
دکنک دال شاخ خمچه بوداق
ارابه نک یاننده کی سپدقنادی

و طرفینی

بورنجه سه برکه بر نوع کباه بورنیچقا

بالق صیدی ایچون بر نوع شبکه دره

طور آغ سوت دال لرندن ویو لغندن

اورمد چنبردان دام

فرزانه ذکی چاپک تبر هنرمند

عاجل برقبیله چرا کسه اسمی

— مثال —

«اوزی آزاده و طوری یک دیک»
«نه چین دورنه چاپوک پرک دیک»

—

چایماق

چایناماق

چبیر

چپر شماق

چبق

چتان

چتیک اوقی

چچ

چچن و چاچان

کردا کرد حواله دور چوره اطراف
احاطه تخته برده

نهر سیل ایرماق چای دره بقمور
یاغین وقار فورتنه سی
— مثال —

«دهرباغی دانچیون وصل کلی بوتسو»
نکیم هجراوقی دور یاغینی اشک سوی
دور چاوونی

چوی ایرمک کوچکی یاب اریغ
و معروف اولان چای چینی که یشیل
سیاه تخته آق قوروق شبی غوره
بانکه آق چپان اقی پر اله لونقه
یچک قرمه

چیان عقرب کزدوم قرق ایاق برج
عقرب اگری قوروق

جوی بار رسته خیابان آب مصفی

مرعاه مرج جراکه چن اوتلاق
اجریق کوکلم میسه زار

یقامق غسل و پاک ایتک اطهار ایلک
تیمزک شستن یومک

اغتسال و استحمام ایتک اریغ
— مثال —

«بزم ایچره نوای کوپ یغلار ایسه»
ای ساقی هوش ایلک کوجی دارونی

چایمغد آیتک چایقات

هو او صویک جونیشی کرداب
قصیه طلاطم امواج طالعده

تولقوم تاشقین جوش و خروش
حدانه شوحه غلواج کلخات غال

رؤیا کورمک اوینخوده هزیان سویلیک
دوش و توش کورمک خواب دیدن

قوملی طوبراق ریک زار رمل

چاوت و چاورمه

چاوون

چای

چایان و چاغان

چای بار

چاپر

چایقاماق

چایقاماق

چایقون

چایلاق

چایلاماق

چایلان

[illegible]

چل

چلیش

چکمن

بارانی، بغورلق، عبا، بلخ جوارنده
بر مملکت اسمیدر

«آکسی»

«انعام چوقیلدی شاه چکمن»

«بولدوم یوک اوله کیم فلک من»

فسطیس، مطرقه، طوقاق، بالوقه، پتک

«مثال»

چکوج و چکوش

«کوکسوماغم طاغی و عشقینک بلا

سمارینی، بیرکتوردا ایلادی فرهاد

میتین چکوج»

قوم، ریک، بیل، آرینه، رمل، چکس

پیشانه، نک ایکی طرفی، شقیقه، پک

کوچک، بریشی، چکید، وسوزمه

یوغرته و قاتیقه دخی دیرلر»

چکه یارشد رmq، لافزنک، ابوق

سابوق سونک، مزمن، بیروده کلامی

چوق آتمک»

طاو نمش، مرغوله، طوره، بیجیده

ترکستانده بر موقع اسمیدر»

«مثال»

«چکیل بیر لایق، ایدین ایلاب عبور»

«نیچوک کیم چمن دین صباودبور»

چابوق کتمک، توندوتیز، سریع»

جلدام و ایلدام»

عائق، اوموزباشیله، بویون اراسی»

مرج، چمن زار، سبر، هلنک و سپاه

دانه، قالموق لسانجه، قولاق و کوش

معناسند»

شبیله، اورومجک آغی و طورى»

اورومجک آغنه دوشان مکس، تارتنک»

«مثال»

«اور کاجی شیباق غه چلنی تبر ماب»

«تومشو غینی رشته بیر لاجیر ماب»

چلب

تکری، رب، الله، کرد کار، بیرو بار،
عزی»

چلیک

یاغ ایچنده پیشورلمش آتمک و یوپقه،
قاتلامه، قویان»

«مثال»

«کرقولوم بیتوشمه قاتلامکه»

«راضی مین بر یوپقه یاغلی چلیکه»

اوقومش، اوقومد، بیلان، منلا»

مؤدب، کاتب، آخوند، مکرم، نازک»

زکی، تو انکر، معتبر کسنه»

ماهر، اوستاده، کامل، حاذق، برنجی»

دانا»

چلبی

چلیش

چلغاه

قزیل تلکو، روبه، قرصاق»

چلک

قوغه، دلو، اغاج کوپ، بر میل»

بال طرفی، و سمرقنده قریب بر مملکت در»

«مثال»

«من اوزم شهر چلکدن کیلامن»

«سورسه کبر کته پکنکنی یلامن»

قارمه، قاریش، غیر مرتب، یازو

وسانه مشق»

سورغوج، بال مومی، پی جت، چیغه»

تاح، دبولغه»

ریشه، تار باغی، محنت مشقت، زه

کریش، چل تار، زنار»

«مثال»

«طوقلار بولیش چلی تار تار غه ایمان

اهلینی، حلقه لار زنجیر زلفنیک رشته

زناریدا»

باباسی و والدہ سی ایر و ایر و جنسیدن

اولوب اندن طور میان چوجق و به

واطفال، پای بیچک»

چلیش

چلی و چلیه

چل

چوپ		چنکه	
بر لحن مخصوص صدر * اکثری یار یار لفظی آخرین ر دیف ایدر * — « مثال » —		پولاد * طابان * آهن جوهر دار * کوراش طوطانلرک بر عمل و هنری * ایلشدر مک *	چلیک —
« قایسی چندین ایسیب کیلدی صبا یار یار * کیم دمیدین توشتی اوت جانیم ارا یار یار * « خسه نوایی » ایاقچی کی تور جامنی لب بلب * که طوی اولدی ایام عیش و طرب * مغنی توزوب چنکه زینده چنک * نواچیک که های های اولنک های اولنک * دیسانک سین که جان قارداشیم یار یار * مین آیتای که مونکلوغ باشیم یار یار * نوایی جوسر منزلینک چین کادور * سرودینک داغی سورا اچنکه دور * ایالغونک نیچه یار یار اوتغوسی * مینک یغلاریم زار زار اولغوسی »		ای * دوک * آلت قناب * — « مثال » — « یو کوردوم درگاهنکده نیچه یلک » « قوشوشوم هر طرفه مثل چلیک » اندام * رفتار * صوره * رویش * قیافت * نارکوله * قولیان * انداملو * چشه لو * صورتلو * کیر یوماق * صابون ایله کوهنه لباسری یقامق و تازه لیمک * یقانور اثواب * جامه شوی * کفچه * چمچاق * کفگیر * سوساق * یوک اغاج قاشوق * — « مثال » —	چلیک — چلیم — چلیملیک — چماشیر — چمچه —
مغول طائفه سنک خاقانی اولوب ۶۰۰ سنه وائلنده بتون آسیای وسطی ده کی قبائل مختلفه بی تحت اطاعتنه ادخال ایله بعده چین هند ایران روسیه ده بر چوق مالی ضبط و تسخیر ایله مالک مذکور بی چین و فائنده اوغلری میانده تقسیم ایتشد — « مثال » —	چنکیز —	« یانیکفه کیلدم غنچه دیک » « آس ایله کیلکان چو مجادیک » یاصی یوک بر نوع بالقدر * بطی حرکت * تنبل سواری واولاق و مرکب * بر نوع اغاج و درخت و شجر اسمیدر * عسکرک ظهر بنجه کلان بلوک محافظی * ومدار * ویساقچی * کیر و وپس مانده قلان المانی توپله یچی * قراول * جندپچی * چنک * جنکل * بنجه * کف دست * اوج * هوج * قبضه * — « مثال » —	چمچه بالیخی — چمندر — چنچک — چنداو —
« تموچین ابن یسوی چینکیز انجم سپاه * بیش یوز و طوقسان طوقوزده دهره اولدی پادشاه »		اوج * هوج * قبضه * — « مثال » —	چنک و چنکال —
قورت * بوری * کورک * ذاب * ریزه و اولتق * خس و خاشاک * مناسب * لایق * چالی * خجه * اغاج * شاخ * — « مثال » —	چنه — چوپ —	« بر چنکل ایله اوروردی شمشیر » « بر قولیسلان آری ایدی تیر » چنکیر عروسی قارشولادقلری وقت رقص ایدرک دف چاله رفی چاغردقلری	چنکه —
« بی ادب لارنی تیاق اتسمی خوب » « خرسنی ملایدر پیل ضرب چوپ »			

چوپوق

چوچوكانماق

چوبار —

چوپاك —

چوپان —

چوپان آلداتان

چوپان قوشى

چوپچورغا

چوپچوق —

چوپچوماك

چوپروماق

چوپروشماق

چوپور —

چوپوروشماق

چوپوشماق

چوپوق —

قير طولوات. آب روان.

شكار قوشى. قرچىقاي كچى. قرغى.

راعى. ربيان. اغنام سوروجيسى.

جوبان. پاده جى.

فرشك. قولا نچىدن يوجك بر

قوشدر.

كوندشك و سرجه مانند بر قوش اسميدر.

قاجى نك دسته سنه اوره نيلان چرم

پارچه سى.

سرجه. كنجشك. جادو قوشى.

— مثال —

« نيجه بولسا چوپچوقغه جادو لقب »

« كوپى دين قىلور صيد كر كوب طرب »

ادخارايمك. يغمى. طوبلامق. جمع

وتراكم ايلك.

يكد بىكرينك ايز نجه كيمك. مرادف

اولمق. ناقىلىق. قطار. ايز باز.

— مثال —

« جودر بندينك آغز يغه ياروشوب »

نيجه كون چيريك اوتتى لار چوپروشوب

صيق صيق يوسته. متصل. لاينقطع.

صيق. چاللىق. بالق. قىلجى. ازدحام.

چيچك. بوزوغى. قطور. دغل.

پست و بلند. جوتور.

سيفرى سيفرى يىغلىق. توپلنسوب

حزين حزين بكا ايلك. تجمع.

اوپوشمك. معانقه ايمك. ملاقات.

يوزندن بوس ايلك. اوپك.

اوزون دكنك. قالين جه خمجه.

قصب. سوركون. دال. عصا. جوب

دراز. طوغرى. بجاج. اسلامبول

وروم. يعنى باي تحت آل عثمانده توتون

چوپولمق

چوت —

چوتور

چوتورغاي

چوچاق —

چوچغه —

چوچوتمك

چوچهماك

چوچوكانماك

ودخان اچمك اوزره بر آلت واسبابدر.

تارتار. تعفن ايمك. عقده آچمق.

چوزلك. پوسيده اولمق.

— مثال —

« هر چو پولغان تارى دور افلاك »

قصر يغه كند. اولكه بولميش عشق

ايسكى شاليدىن كسوت انكا.

نجار تيشه سى كير. حساب تخته سى.

كه بر دن مليونه قدر بلنور. كرك باره

پول. كرك غله وزخاير. كرك اراضى

طناب و دو نم چوت ايله ضرب تقسيم.

جمع تفريق. ايدىلور روسيه ده واسيا

وسطى ده معروفدر. فكر و اندیشه يه

دخى اطلاق اولونور.

ياصى. چالقى. بر پارچه. دغل. قوتور.

صاپ. قولپ. دسته. قولاق. قبضه.

ظرف سفالين. صاج اياق. سه پايه.

بودور. جوجه. ياور و صبي. طفل.

تر كستانده جيحون نهرينك كنارنده

بر موقع اسميدر.

طوكز ياور ويسى. طوقوز. خنزير.

بلخ. هذا سنده امور دريانك. بر كذر

كاهيدر. — مثال —

« چوچغه تيك بدافت بد خصلت كيشى »

« كوب يمان و هم مضرتور هرايشى »

طاتلاندرمك. شكر له مك. شيرين اتمك

طاتلواولمق. لذتلفك. شكر شكن.

طاتلويه تمايل ايمك. بر شينك طاتنى

تقدير ايلك. ميلان ايمك.

— مثال —

« خوبلار لعل خيالغه چوچور كانما كه »

بار. اوزى هر نيجه. چوچوك. هچرارا

محتى كوپ.

چورغا	چوزك
چوچوك — چوچوكليك	چوريك —
كووارالذيد * طاتلو * شيرين * لذتلو * شهدلو شكرلو * — « مثال » —	چورمش * رخنه لشمش * متعدم * خراب * فسرده * موزك * منسخ * — « مثال » —
چوچولوك — چوچومان — چوق —	چوركا — چوركاماك —
« مونجه كيچيك بولورمى سين * يىلكه چوچوك بولورمى سين * گلته كينه بويونك بيله * عالمى كويدورورمى سين * طاتلو * لذتلو * شهدوشيرين * لذيد * طاتلو * شيرنه ماييل * بسيار * وافر * كثير * چوخ * زيادكوب * — « مثال » —	« چوروك كوبرو كا قويماسين اياغينك * يورر كا قولده بولسون برتياغينك * چاي يتاقى * مجرى * آب روان محلى * آتشده آلازلقى * كويك * وكرم اولقى * پنج و تاب * — « مثال » —
چودا — چوداماك — چور —	چوركاك — وچوراك — چوروماك —
« چوق كيشى عالمده سرگردان ابرور * « روضه پاكي ايچون كريان ابرور * ديوهيوكى * پشم شتر * تويه توى * مندرس شكست اولقى * قىرلىق * انجه چوپ وچالى * چالى چرپىدن معمول او * طوپ و طوپلانمش شينى * اجتماع * بر قوش و قناريه اسميدر * عافيت * خوب *	« اوت چيكيان شعله بى باك نى * « چوركا بان انجم بيله افلاك نى * چوركونان * كاج * مدور * دكرمى * طوپلانمش * كلچه * اكك * متعفن ايتك * محو * خراب * متعدم اولقى * افسرده * جوريش * — « مثال » —
چورپه —	چوره —
سلكون بليجى * بليج * كورپه * كنج * طاغ طوكوزياوريسى * ميچكلى دىخى دينور *	« حسرتنكدن قانلار يغلاب يوره كم تنده چوزيدى * ايريلنغيك شتندن بدنده درمان قوريدى * ايش * ارقداش * چفت * مناسب * لايق * يواداش موافق * دودانه * رفيق * — « مثال » —
چورتكه — چورتى — چورتى كولى —	چورى —
چكركه * جراد * ملخ * لغم * جدول * يىلا بالينى * تذر * نقب * خوارزنده * قونكراد قلعه سى پشكاهنده اولان كول * وچورتى بلنى * — « مثال » —	چوزماك —
چورچاك — چوردوك —	چوزك —
« چورتى كولى نينسك بالغى يخشى دور * « لقه وزا غاره ايتك نقشى دور * افسانه * يهوده كلام * وقصه مهمل * ذوقا * معطر براوندر * سياه دانه جوره اوتى * يايق * آتق * كويى * فيجى ايران زمين وسيع * يايلاه *	« وصالينك استرم من چوره جام * « نيجه كون يولداشيم بول مهربانيم * كينيزك * سريه * جاريه * خلایق * قرناق * دك * غما * اوده ليك * حل * فسح * فصل ايتك * تل تل * فتيل فتيل ايرمق * جدا و منفك ايتك * كيوشك * منحل * مفصول * غير مربوطه * آچيق * كشاده * و منقطع * — « مثال » —
چورغا —	« بزم وصالى توز كنينك بر كيجه دور چكى چكى * بندقباى جوز كنينك بر كيجه دورچكى چكى *

چوقوشماق	چوغان	چوزلفوج
کوچک بر پرندہ اسمیدر صیغیر جق* ساج* کبی	چوزلمیش* منحل* بریشان* کشادہ* منفلک* واز* باز* یله*	چوسورماق
نام* غیبت کنندہ شکایتچی* بافندہ* سوزجی* اویقات*	ایتکین وکسکین وبران ایتک تبر* ایتی* عطسه* فشقمرق* عکسه*	چوشکور
نما ملق ایتک* فسادہ ویرمک* بدخو* واقعہ چوی غیبت جی* شکوہ کر*	عطسه ایتک* اکرمک* فشقریق* جوش و خروشه کلک* صولقینایوب*	چوشکورماک
— «مثال» —	طاشمق* اظهار مافی البال ایتک* جوشقون* مستانه سونلک*	چوشماق
«اوزی نیک عیبی ایتای اوغول لار» «کە پخشینی بماند ووردیب چوغور لار»	— «مثال» —	چوقال
اورتو* رخس آهن پوش* زره سوت* دوری* دیکدیک*	«لق اقی چای جوش میردور ذکر قلب بایزید» غرغر کوکناریمز دورمینک	چوقالماق
چوغانلماق* تکثیر و تزید ایتک* سجانبک باشلرینی طویلایدرق آنکله	عباد الله شیخ	چوقلوق
دیکیلان کورک* کثرت* وفرت* منکلنه — «مثال» —	یویوندرق اغاجی* یوغ زوله* زلوه* آتش کسلش کور* قالموقلرک کلاهلرینه	چوغ
«هرنه غوغا کلسه چوقلوقدن کلیور» «رنج محنت یکه یوقلوقدن کلیور»	دیکدیکری زینت و مرجان* الوبی دوده* نار* قرغین اوت*	چوفا
چوقاق* طوپوز* ایری باشلو چوپان کوپکی* توقاق* کلنک*	— «مثال» —	چوفا
دیریک قازمق* بریره اجتماع ایتک* طوپلانمق*	«کریور ورسن موندہ پیل مردانه سن» «نانکلا انکفلا چوغ ایچندہ یاند سن»	چوفا
— «مثال» —	سباع یاوریسی* کورک* سایده* ظل کولکک* بنات* ماوت* چوخده*	چوفا
«بارور ایریم چبقار غه گاه کاهی» شهم نینک سوزی کوزکلو مکا	اریق* ضعیف واوزون* باریک* خراب تکثیر* تزید* توفیر ایتک* بسیار* کوب	چوفا
یا قاردین* چو یوسف خواجه چاقی ایمدی بارمین* آیوردی بیرتی اخربو	چوق اولاق* تکثر* تزاید* توفیر* فیض و برکت بولمق*	چوفا
چوقاردین*	جوکی* ملبوساتک کیرینی کیدران* ویپاض ایدیچی برنوع اراک اسمیدر*	چوفا
چوق* کواک* قاغون* لغم قویوسی* درین* چای پستی*	توت خام* شربتوت — «مثال» —	چوفا
قوشلر غاغه غاغه ید طو تشمق* دریک قازمق* کور ایتک* کومک* دفن ایتک	«اول نصیحت شکلا مس بوینی چوغان» «بشماشد و رخام دور مثل چوغان»	چوفا
		چوغان
		چوغان

چول		چوکر	
<p>اوتورتور * وشانیدن * یول یول * دورنک * براق * علم * سنجاق * بیداق * طوغ * بندره * اشاغی قویق * ایکلمک * سجده ایتمک * دیوه اشاغی کلک * خسف * انخا اولمق * دیز بوکمک * چوکمک * — « مثال » —</p>	<p>چوکمه — چوکاک —</p>	<p>— « مثال » — « کوزومنی چوقونک تینمق تیشلانک » « آینک کوزین وتین باغیشلانک » رنک * لون * یالکر رنکلو اولان قاش * ملون * رنکه * — « مثال » — « چون اطلس دین ایلاب اوزی کالباس » « کیب بورک اورنیغه باشی غه طاس » دیز چوکمک * اوطورمق * سجده * دیوه اشاغی کلک * قضیب * لغم * جدول * دیوه نک کوکسی * توش * سینه سی * صدری * کوده سی *</p>	<p>چوک — چوکا —</p>
<p>« تیوه تیک زور آور قایم ایرور » « قانمق چوکمک لیغی دایم ایرور » کمی * وقایق فیچی * ارقه و دومان محلی * چکوج * چکیچ * مطرقه * بالوقه * پتک * ایری ساز * وچنک * غایت ایری کان * دیکان * خار * تیکان — « مثال » —</p>	<p>چوکندی — چوکوج — چوکور —</p>	<p>دیوه بی اوطور دیرمق * چوکر مک * چوکر مک * یاترمق * دیز بو کدرمک * — « مثال » — « چو کوردی تیوه سیننی کاروانیک » « قوشانی کردینی مشرب دوانیک » مکه داربسی * بیاض داری * مصر داربسی * اکری بیون * جوارى * اکلش * سجده * بورن * اوموز * چوکوک * اونلش *</p>	<p>چوکارماق — چوکاری — چوکاک —</p>
<p>« چوکور لار کیم سینیک یولونکندا تیورلیش ایاغیم غه * چیکب اول کوی کردین سرمه تار تار مین قراغیم غه چکرکه * جراد * ملخ * — « الله یار » — « کیشت ایچنده قویسه لار بولغای امان » تیکما کای چوکور تکاین انکازیان » دیوه بی اوطورمق * چو کدرمک * دیز بوکتورمک *</p>	<p>چوکورتکه — چوکورماق —</p>	<p>بر نوع تورشیدر * لیجر * آچار * مطرقه * چکیچ * عکاز * صولجان * بالوقه پوتک * سنکدان چکوج * دوکه دیور * خام تیور * سیاه مسکوف تیوری * جون * — « مثال » — « هم خیسس و بی حیا اریغ ایرور » « متین وچون کبی قتیغ ایرور » صیغیر حق نوعدن بر قوش اسمیدر * ساج *</p>	<p>چوکالیک — چوکان — وچوکاچ — چوکان وچویان —</p>
<p>بریده قبر * صحرا * بیابان * دشت طشیری * بیرون * هامون * چول * قیلدن اورمه آت پوشیده سی * دوری * آت اورتوسی * اورمچک آغی * — « مثال » — « باشیم آلیب دیهای آبادایله چول » « هم اول مقصد صاری توتقسوم دورور یول »</p>	<p>چول —</p>	<p>— « مثال » — « هم خیسس و بی حیا اریغ ایرور » « متین وچون کبی قتیغ ایرور » صیغیر حق نوعدن بر قوش اسمیدر * ساج * الاجه لی * مختلف الالوان * امر *</p>	<p>چوکچاک — چوکر —</p>

چولغانماق	چومچاك
چولاق	چولغاو — چولغاو — چولكا — اور تو * لحاف * ظرف * طوبره * پوشش * پوشیده * قاب * یورغان * کورقه * دره * ایکی طاغلك اورته سنده کی سطح اوه * کوی *
— مثال —	— مثال —
« کرچه اول ظاهرده برچولاقدر » « حيله ونیرنکده لیکن طاق دور » کرداب * قصرغه * کولاك *	چوللاماك — « چو ایر دیلار ایر ماس ایدی اول دره » « اچوق چولکه ایردی خوب و سره » چولده قالوب صویه طالب اولمق * صوصامق * تشنه و عطشان اولمق * شده حرارتدن دشت و هامونده یولده قالمق * چولی مرک *
چولاك	چولماك —
چولان	چومادو —
چولیا	چوماق —
چولیان	چومالماك —
— مثال —	چولماك — سفالین چوملك * قاب * چناق * سفال * غولچه * دسته * کوپك قارنجیه * مورچه * نمل صغیر * مور * قرنجقه * چوماق * دکنک * کلتنک * تیاق * چوماق * صویه طالمق * باتمق * غواصلک اتمک *
چولیو	— مخدوم قلی —
چولچو	« مخدوم قلی خطادین غیری الدین ایش کلز * چومدوم کنه چشمه سنه یورک قیناب چوش کلز *
چولدو	چوماله —
— مثال —	چومان —
« هجر آراتوزدی نوای وصل ملکین ایردی یار * انداق ایش قیلغانکه موندین کم کیر اکاس چولدوسی * احاطه و بیخیده ایتک * بورمق * قاپلامق اورتمک * ستر ایتک * لفافه * چورمک * ایلانترمک *	چومچا —
چولغانماق	— مثال —
چولغانماق	چومر اتماك —
قاپلامق * اورتمک * بوریمک * بیخیده اولمق * اورلمق * تاب *	چومچاك — « کوز آچتور مس هر دیلکدن ناظر دور جمجه کی طعام یسنک حاضر دور » تشمیر ساق * تلبث ایتک * غیرت وجسارت * ایشی ایله لولتمک * سرچه قوشی * چومچوق * کندیشک * داغسر * ماجیک *
— صوفی —	
« دریغا ایر آتین بولغاب یوروب میر » « غماه برعبث چولغاب یوروب میر »	

چونچوق	چیتماق
— «مثال» —	چونقایماق
«لك لك لاری چول كولكاكتادور چومچاق لاری شهر ایچیکا یئادور» بیلجه * معما * لغز * چستان * طنال * اوشوك * طویوق	دنگ دورمق باشی اشاغی * سجده ایدر کبی * چونکول — اوفق یئاقلق * كول * چقور * دیرین صویناقلمی * حوض قدیم آب کهنه دار * — «مثال» —
چومری — یلاخی * کذاب * تمام * یومروق * موشت دست * ایل *	چویان — «قدی خم باشی لیکن یوز دین آشیش» «کوزی چونکل کبی کبرویه قاجیش» چوکان * جویان دوکه نیمر *
چوماق — صویه طالمق و باتمق * صویه طالبوب چیقمق * طولانوب باتمق * چومك * — «مثال» —	چویماق — بر طرف ایتمك * لغو انعام * انخراب ایتمك * چیمپار — قیر * وبكلكلو * والجه لو * ابلق * کلدار * چیمپار * ماشی * کل بادام * — «مثال» —
چومونك — «چونكه غسل ایلاما ككا كوزیومغای» «قلاق و بورینی تو توب چومغای» چومك * یقانور کبی اوتورمیه رق چو کوب اكلشمك * ایاق اوزره طورمق *	چیمپارماق — «بر جیمپار قوش اوچار باشم اوستندن» «منكا كل اندامدن خبر بر مس مو» قبارمق * انتفاخ * انباء ایتمك * قبله * اوچوق * تبحال *
چومورغای — چومور — چوموش — چوملوشوق — خطای	چیمپاریك — چیمپالیش — چیمپقان — قرحه * دمل * نمی * چوبوشك * جیان * — «مثال» —
چوموك — چوناق — چونتای —	چیت — «شه نامری شیش هم قیزیل قان» «کوبتوربدننده مثل چیمقان» کنلر * طرف * حصار * حایطه * اگر تی * دیوار * پرده * حدود اراضی * حدت وعضب * جین جین *
— «نویان» — «ایلاسانك دهوا بهاسین داغی آل» «یولده خرج ایلاركا چونتاينكسال» ابریقك امرکی * نول آفتابه * برون * صاج اورمه سی * بافته * قرلانچ * قالدراج * فراشتوروك *	چیتماق — «بر جیتده باغینك كل اندام» «بر یانیده سروسیم اندام» ترش چهره * ترش رواولمق * طارغین بولمق * الده اوغوشدر و ب چیتقدرمق
چوندوك — چونچورغا — چونچوق —	

چاغلغ		چارکه و چرکه	
— « مثال » —		— « مونس » —	
« هجر ظلمی غه چیدارمین اولکالی یوق اکلاسام * کیم ایرورقتلیم غه اول جان و جهان قابغورغودیک »		« ظاهرا یلار سنین * جبینک اوزره چین کورسانک منی * تنکری اوچون مدعی خلیفه هم قاشینکنی چیت »	
ثبات * رسوخ * صبر * تحمل * قرار * چیدامک	چیدام —	پارمقلرک اوجی ایله دکن کبی نسنه چیقراق * جیتلامق *	چیتقلاماق —
ماده * دمل * قرحه * فوج ایله اوچار بر قوش اسمیدر *	چیر —	طارغین * ترش رو آدم * بدچهره * بی نمک * بد شکل * دارغین *	چیتوق —
جهره * شکل * رخساره *	چیرای —	— « مثال » —	
— « مثال » —		« منی کوروب چتمه کنیک قاشینکی »	
« بیتی ایچیدا کورونور بر قاری » « ساچی بریشان چیرای ساپ ساری » چربلش * چال و چربی * تراش * رنده خس و خاشاک *	چیرپی —	« غنیم رقیب بو حالمی کورمسون » غافل * فرزانه * خردمند *	چیچان —
قصار * ایتک * جی * ابریشم فروش * حریری *	چیرپجی —	— « مثال » —	
صو طولمی و طولابی * جریش * ات یریشی * چاپ مق * مضراب *	چیرت —	« صلاحه خرداهلی مینی یاوق دیرلر * کورونک که اوشبو چیچان لار سراغ یانکیایش لار »	چیچاوب —
— « مثال » —		طوایف اوز بکیده دن بر قیبله اسمیدر *	چیچقان —
« بخششی لار ساز چرتر هریر دن او قور * صنوبر دن غیری سنی دکه مم * جارباق * اوینامق * ترنم ایتک * ساز چالماق * کسیمک * نشتر اورمق * رخنه ایتمک * دلمک *	چیرتماق —	« سچان * فاره * موش * سچقان * شکوفه * ازهاره * جدری * چیچک علتی * کل وریحان *	چیچک —
— « مثال » —		— « مثال » —	
قهقهه ایله کولمک * بلند آواز ایله خنده اتمک *	چیرجایماق —	« بر عجایب خانه دورباق کین بو مادر قهربدنی * کوتوقه بر تونی یوق باشینه * چیمیش یوز چیچاک »	چیچلاق —
هرات طرفر زنده سیر کاه * عشرت کاه * حیت کاه * تفرج کاه بر محل اسمیدر *	چیرغالانک —	سرچه پارمنی * چیچی لک * کوچیک برماق * لیلیک *	
ذوق و صفا * عیش و عشرت * و نشاط		— « مثال » —	
— « مثال » —		« چیچالک برقی بر لان آتی »	
« بیتی افلیم داهیم سانجیش اوروش یوق * کونی چاچیر غالانک دین اوز که ایش یوق »		« پیل محمودی کبی دم پادی »	
		چوزمک * عقده و دکه بی کشاد ایتک *	چیچماک —
		« خاله * کوچک همشیره * دیزه * ایچه صبر * ثبات * تحمل * قاتلامق *	چیچه —
			چیداماق —

جر نبق

چرماشماق

— « مثال » —

« بالسه اور دیم تیکی تاش * بیر
یاستوقده ایکی باش * ییچک یانکلیغ
چیر ماشیش * ایکیسی هم قلم قاش *
صاریلان * ملفوف اولان * ییچیده *
اورالمش *

چیرمانغان

— « مثال » —

« قاشینک ایچرارشته جانیمه چیرمانغان
کونکل * عنکبوتی دور که قیلایش دور
وطن محراب ارا *
عسکر * لشکر * جیش * قوشون * اوردو *
المان * نوکر *

چیریک

— « مثال » —

« فی یکلانا کتورای شه مورخیلی
دیک چیریکتین کیم * سلیمان دیک ییلا
باردی بووادی ایچراچندین لار *
عسکر * لشکر * سوق ایتمک * قوشون
والمانی یوله سالمق *

چیریکلاماک

بوروشق جرک * ریم * ایرنیک * کبر *
قوروشق * بوروشق * فسرده اولمک *
چورومک *

چیریم

چیریماک

حجاب ایتمک * جوزوفندق وبادام کبی
میوه لری دیش ایله قیرمق جرتمک *
دورو جولان ایتمک * اطرافده دوران
ایلمک * چیرتمک * رقص ایلمک *

چیریتماک

چیریکتماک

جریق * قوروق یاغنلک قیقرداغی
و یانیخی * حساس شیی * جز *
خط چکمک * طی حذف ایتمک * رد *
خطاسنی بوزمک * چزغی چکمک *
خط * اورمک * جدول *

چیرلیق

چیرمالک

ارق کبی صبان بولی * طاری بول * چغیر *
چیریک * خط * راه * چزکی *

چیرنبق

عیش و نشاط و بزم ایتمک * ذوق سورمک
— « مثال » —

« او اولاب قوش سالیب چیرغاب
همیشه * کیچه کوندوز تنیم قیلدی پدشه *
عیش و عشرت * ذوق و صفا و نشاط *
بزم * کورنک *
اختیارات * قرت حیوان * پس مانده *
سواری *

چیرغاماق

چیرغامیش

چیرغاولان

چیرکا

صف * قطار * شادروان * خیمه * خرگاه *
برنوع شکار که اوچیلر حلقه قوره رق
وحوش سلون قرغاولی اورته یه
آلورلر * شکارگاهده عسکر حلقه سی و
المان اووی * قوشون و لشکر صیدی *

ملاحظه * مطالعه * تفکر * تأمل * خیال *
هم سلاک * هم قطار * صاحب خیمه *
خرگاه * صاحب دستکاه * بای * جادر
چمن * اهل سروت

چیرکاک

چیرکالیک

قبیح * بد زشت * بدلقا * بدافت * قلیق
و قیافتی بوزوق *

چیرکین

بکنماک * منتخب پسندیده ترجح اتماک *
بداولمق * تسکین مک * کرخ *

چیرکینسیماک

چیرکینماک

خراش تخدیش ایتمک * طرناغله
دیدکله مک * خدوش ایتمک *

چیرلاماق

سارماشوق * انخناه بوکوم * چنکل *
طرنای *

چیرماش

— « مثال » —

« قویون یا نکلیغ اوکارسا ابرشین
اول شوخ دم اورمک * نوایی دیک
نیچون کیم بار او شوسرکوپ چیرماش
تافیف * احاطه * استیعاب ایتمک *
صارمق *

چیرماماق

صارماشماق * صارمش و طولا شق
اولمق * دزاغوش ایدشمک *

چیرماشماق

[illegible]

چکیر اماك

چیلیك

چیفغور

چقیر آدم * صروج * خروج * تجاوز
ایدیحی *

چیفغوق

چقیق * خلع * سقط * زیاد *

چیفماق

یرندن حدندن خارجه وارمق * عروج
و خروج و تجاوز ایتك * ظهور طلوع
تحدد ایتك *

— « مثال » —

« نازنیم ایله مس هج ترك خواب »
« چیقمونجه پای غسه تا افتاب »
یوقوش * آلك صولانی تعزیر * حقارت
دار غنلیك *

چیفیش

چیفلدق

یار غوجاقلق و دكر مانك دسته سی
صاپی * آس و خراسنك زبانه سی *
چققداق دخی دیرل *

چيك

چيكك

خام * ناپوخته * نی * وقیش * بانكس * بی
چیفیت * یوق چكر دیکي تخم پنبه دانه

— « مثال » —

« یكیت ديك قالدی طبعیندا قوت »
چيكك ديك بولماغان فكر نیدا دقت
سجده * عناب * اكده *

چيكدا

— « مثال » —

« چكده لیک یرده بولوشدیم بار ایلان »
النه یانغاغلی کوزل دلداریلان
منجیدی چوق اولان محل * اكده لی
موقع * جلال آباد ایله کابل یننده بر
موضع در *

چيكدا لیک

چيكدیر ماق

چیلدیر مق * دیوانه کبی بعض حرکتلر
ده بولمق * بوداللق ایتك * دلی
تلبه * شیدای *

چيكرا اماك

اویقو خواب قاچق * کیوشه مك
اویویه مامق * اویقوسزلفه مبتلا
اولمق * بیدار خواب *

— « مثال » —

« اویله که اول یاس چوتأثیر ایتیب »
« چکرایان کوز دین اویقو کیتیب »
چیلک * ای * اوره که *
چکک * جر * جلب * جذب و قبض
ایتك * ایحمال طارتمق * سورمك *

چیکلیك

چیکرماك

— « امیر » —

« نایوزده غازه چیککینك قایغنی توکی
غزه نك * ناز ایلکید انکارا بولسون
خان مبارك »

چکر که * جراد * ملخ * چوکور تکه *
آشك چوقور طرفی * چپه سی * چکه *
خر سیر *

چیکورتکا ی

چیکه

— « مثال » —

« ساغ قالدیغی چرکا یکانو کا »
« میدانده کورندی چسکاپو کا »
اوموز * عاشق * عقد * بند * دوکوم * کر *

چیکین

— « مثال » —

« چیکنلیغ طره زلفنکسی آچغین
نار تار ایله شیمندن بو مشر تخانی مشك
تار ایله »

پودنه بر نوع بیان طاغوغنی * ابرص
آدم * علت برص * و بحق اولان * ابرش
یوزلی *

چیل

غقب * حدت * جین ابرو * جین پیشانی *
کره عقد * پرچین * صحیح و راست * نام
شهر خطا * — « مثال » —

چین

« جین زلفیله چیکار ابروی شوخی
اولتورور * چکدیکم اول قاش ایله
زلف دو تاسندن بتون »

چیکتیک * جلیك * ای * دوک *

چیللاک

چیلیك

چلک * پای و بیج و یرمك * ایاق

چیناماك

چیلامیش

طولا شدیر مق * بر نوع اری * قیناب
آلتی * حیلہ * پہلوان کورش کیر *
تفقدہ * تفحص * ارشدیر مقلق * تجسس *

چلیق

جوست و جو * پژو هیش *
برزوق کوز لو آدم * قیاقلری جراحاتلو
وخام * شلفیق دخی دیلو نور *

چیلش

اشای کور شده ایاقلری فی خصمک
ایاقلرینه طولا شدیر وب یتمق * پای
بیچک * توغاناق *

چیلدماق

چار چار قوشتمق * لافز ناک ایتمک *
صوده قور قودن چرفمک *

چیلدام

چابک * تیز * سریع * عیله * چابوق *
یلدام *

— مثال —

«چیلدام جورنک که چول اوزاقتور»
«بو چوله کی قیر غیر وفذاق تور»
آت رشمه سی * زنار * رسمان باریک *
جل یکده چیلو *

چیلبور

نار کوله * قایان * حقه *

چیلیم

چیلدوروک

پردہ * بورقع * توتق * جبین لیک *
پشه خانه * ناموسیه * چیلدوروق *
شمر قند خطه سنده برقصه اسمیدر *
بخارا مضافاتده بر شهر اسمیدر *
اجبرق * چین * جبر *

چیمبای

چیم

چین

صحیح * صادق * راست * طوغری *
بی شک و بی گمان *

— مثال —

«کم ایلانک چین و یلغان سوزلاریدین»
«که کورلانی یاسارلار اوزلاریدین»
تصوره * سنجیده ایتمک * ایزمک *

چیناماك

— مثال —

«چیناب تابقی که سرداری زبون دور»
«هیچ ایش بیلاس یراقی سیر بی قون دور»

چینی

چینچاناق

سرچه پارمقی * چیلدهک * لایاک * خنصر
کیچدین اوردوی لاجل التفیش کزن
قول * عسس و شب کزد قوشون *

چینداول

— مثال —

«تکره سنده کرچه عسکر باردور»
«چنده ول شب تاسحر پیداردور»
چانک * جنغرداق * زنک * زنگوله *
ناقوس * جرس *

چینکراغو

چینک

کول * کنار * صرپ پر * جیت * چیل *
عسکر نقطه سی * استحکام * چیک *

چینکسانک

چینکه

خدیو * نائب الدوله * وکیل سلطنت *
بو کلوم * بو کلوم پرچین * عقده *
مرغوله * طره * و بر نوع آهنگ و مقام *

چینکریک

مصدر داریسنگ پایه سی * صابی * ساقی *
چواری پایه * بیاض داری *

چیوراماک

چیوریمک * دوریمک * دوندوریمک *
انقلاب انعطاف ایتمک * ایلاتوریمک *
دور * احاطه *

چیورولماک

بو کلنک * دوناک * ایلانک * برکشستن
چرخ زدن * مقلق *

چیوروک

چیویلماک

چیورندی * قصره * کرداپ * کولاک *
اغزینہ کلدیکی سویلمک * سایاقلق *
مواجهه صفان تکلم ایتمک *

چیویت

— مثال —

«جون بقم ایر مس تورور بورنک جیت»
روینوز نکار و قریب * و چیویت *

چوره مک

فریاد فغان آتمک * جوره مک * تضرع
زاری * ورجا ایله مک *

چییه

چی

آو بالو * آلوده * ثمر قندی * دوجه * ایریک
چینگ * قیشدن دربرده *

چیودرماق

چلدر چلدر باقی * ملدز ملدر کوز
دکم * متعیر *

فصل حا

چغتای	حید و حیت
حالتان و بالتان	اوده شد رملک مساوات اوزره قسمت ویردرملک راضی لشدرملک احقاق حق آذرملک
حریش	اوده شملک تقسیم شملک ادای قرض اید شملک
حارمنک	رند فرزاند فراستلو آدم آزاده سربست مغرور
حرون	اکرک یوکسک محلی شاخی بر نوع ملت
حراماق	حکایه مثال افسانه مقال نقل قصه اوشوک سرگذشت
و حارمق	— مثال —
حشبر	«جیبیم حسنی و صفین اویله مهلاک انکلاکیم بولغان قاشید اقصه یوسف بر اویقو کیلتورور حوجک»
حق حولا سه	نوروز کونی عید حیت و روز فروز مسلاند ر یعنی پست و بلند نغز و بد ای و فنا
حق قوشی	بیرام عید حیت نماز کونی — قزاقی —
حقلاماق	«هی هی اولنک جان اولنک کیلدی حیت یاریار بای بیجه دیک بارمو کین بخشی بیکیت یاریار»
حقلاماک	—

فصل خا

خروس روپو کی	خنا خطای	خاتون
ریوندہ جای چوب جینی مامیران جینی خنا بلده سنه منحصر بر اشیادر شر عظیم و قلمه بزرگ دیمکدر ترکستانده کاشغر و یارکنده یقین بر بلده اسمیدر	خاتم صاحبہ نساء قادینہ ضعیفہ زن خاتون قیامت آخرت قرداشی « مثال » « باق بو خاتونیک لباسی کوب دراز » « کوز کامکروہ کورو نورای سرفراز » « صریقہ اینجه اغاج قولاچ چوب » « مثال »	خاده
بر نوع قانون خطای طوایف اوز بکیده دن بر قبیلہ اسمیدر ختای قیحاق	« حایل داغی تبغی بجهاده دیک » « قول ایچراستانی داغی خاده دیک » « غاشبه زین پوش دوری کوب چوک » « پادشاه شهنشاه اصلی هو هانک در » « اشو عنوان عوما هر پادشاهه اطلاق » « اولنه یلور ایسه ده فقط چین » « حکمدار لرینه مخصوص و منحصر در » « فغفور خاقان چین » « نقشی »	خاشه خاقان
ترکستانده سهیون کنارنده بر شهر اسمیدر کال خوجندی مشهور در استر قطره بقل « مثال »	« خجیل داغی تبغی بجهاده دیک » « قول ایچراستانی داغی خاده دیک » « غاشبه زین پوش دوری کوب چوک » « پادشاه شهنشاه اصلی هو هانک در » « اشو عنوان عوما هر پادشاهه اطلاق » « اولنه یلور ایسه ده فقط چین » « حکمدار لرینه مخصوص و منحصر در » « فغفور خاقان چین » « نقشی »	خاشه خاقان
« خجیر وتیوه بارجه سی زیبا » « بارجه نك رختی اطلس و دیا » زاع دیر دیر قارقشه خش و فرخش جنگ وجدال کفت شنیده بلند و پست سویلمشک	« جای جینی نیک بتون فغفور اتمک » « نسبتین بر کذار چینکیز و خاقان ایله » « جم دور بو جای » « بر نوع اویوندر و چین ده بر شهر » « اسمیدر توفلک بازی » « پادشاه معنائنه مستعملدر اصلی » « خانغ وانغ اولونکدر اولوس پیوکی » « خانه باشی حکمدار »	خالک پلاک
آزارملق تکدیر و تقریع ایتک تو بیخ ایلک سوکک دارملق دوکوشمک منازعه ایتک سوکوشمک « مثال »	« خاشه لاماچ » « خرخشه لاشماق » « خروس » « خروس روپو کی » « خزان »	خان خان بالغ خانلا ماق
« بوکش قرخش نید و رای مسخره » « برپوچک پولدیک ایرورسین ناصر » « خوروز معروف ارکک طاو قدر » « تاج خروس ججکی خروز تاجی »	« پکینک قدیمی اسمیدر باجین دخی دیرلر » « بر اولوسی ویا بر قومی کندیسنه » « انتخاب ایتک بیوک قادر مقی » « چینک شمال قطعه سی خط ای » « قره ختای آق ختای تنزوه نافه »	ختا خطای
ایل شعبه قبیلہ بر خانه خاق نهایت و موسم میوه محصولانک تبشی یفراق دو کیچک زمان تیره ماه		

خنجه و خمچه	خیوق
خنزر — طوایف آتراکدن بر قبیله اسمیدر	خو — قاو سفان قوروم
خراس — خزر بر بحر مشهور در	— « مثال » —
خشل — یوک در کرمان آت و حیوان ابله دوز	« دیکل خویله کونکلی بولدی تاش » « که آندین ایماس مطلقا شعله فاش »
— « نقشی » —	خو چه ایل خوارزم — خوارزم قطعه سنده بر مملکت اسمیدر
خشت — « خلق ایچنده دانه یانکلیغ یر وکو کدور بر خراس کم توشار سا اورته سیکاساغ قالور ایتمک قیاس » چیریشلی بر نوع اون آشیدر آش او برا کبیدر شعریه خبر آشی *	خوال — کهنه اور کنج اولوب ایوم خیوقدر
خشت — کرج قیصه ال نیزه سی کرفیج *	خوابلاماق — یوک چوال عزار قالب قوال
— « مثال » —	استه مک آرزو طلب خواهش
« بناسی سبسیه مانند انکشت »	خوبلا — چاقاق
« اشدن قالمشدرور هیچ بر خشت »	خوبولماق — مزاردن او مایچی چغماق خور تلاماق
خشیل — زینت طایفه نساً زیوری آت تقیمی	خودک — اشک یاورسی کوره
خفتان — خشه دوری دیکدیکه	خوران — اکال چوخ بیچی خورنده
خلته — قفتان طون خلعت سروپا انقایی	خورلاماق — توبیج تذلیل و تعزیر ایتمک
لباس و جامه *	خورنق — بهرام کور ایچون بنده نعمانک یابدیغی
« بر خلتده دارو بار قویمش »	بر قصردر معماری دخی سنپاردرد *
« بر کیسه ده کرب بهار قویمش »	— « نوایی » —
خله — قوزی بره بزغاله توقلی *	« قصر عیشی آیتک خورنق اولوب »
خلج — راز و طوس شهر لنده و افغانستان	عشر تپدین یمغه رونق اولوب *
طرف لنده و ایرانه متفرق و پریشان	بویله قصرینک بسار زمان معمار چرخ
و حسن ملاحظه مشهور و بنام بر یوک	معماری دیک کیلیب سنپارد *
اولوس اسمیدر ترکستانده واقع	خور ولد اماق — خرد اماق خورل خورل یوب
شهر اسمیدر *	او یومق او یورکن یو غازدن قالین
زخم مهلک یره جراحت	سس ایتمک
نازک شاخچه دان اینجه دکنک	کوزل ایو لطیف ظریف مطبوع *
— « مثال » —	وداع ایتمک کندی کندینه خوشحال
« یاریم کیلادور مشرب کاکل لارینی »	اولق نکو و اعلا کویک
تاشلاب خنجه یلینی او شلاب شکر	حظ ایتمک خوشنه کلمک
لینی تیشلاب *	بند ربطه عقد اراق چیریک
	حناء رنگ دست
	خوارزمک پانتهخی خیوه شهری اورکنخ

فصل د

داغاری	دارایی
ترکستانده بر رتبه اسمیدر * کمیچی *	داوده —
ملاح * عشر و خراج استفا ایدیچی *	دابان —
طرف حکومتدن خرمن و ذخایر *	دابقو —
محافظی املاکدار * مشرف *	— « مثال » —
— « مثال » —	« سرکشته و دل شکسته کوردی »
« بیری تاپتی داروغه لبق عشرتین »	« دابقولدی و بویو لدن آوردی »
« بیری آوردی سرحدساری نوبتین »	دابیغولی —
دوچار و گرفتار اولمق * اصابت ایتک *	« چوی * بر نوع اسپر مه * او فورمه * قبار جق * اشکنله * »
کتورمک *	دابوسون —
— « مثال » —	طوزه * ملح * نمک * شوره *
« حاصل او شول اوی کابلاداریان »	دابقور —
« قیس بلا بلکه و باداریان »	دسته * فوج * بلوک * دفعه * مره * فچده *
کتورتمک * چکمک * ایصال و تقدیم ایتک *	— « مثال » —
اوزاق * بعید * دور * معیت * بیرون *	« یسالی کد بو طول ایله کور کوزوب »
خارج * طیش *	« بو در طرفه کیم بقی دابقور توزوب »
— « مخدوم قلی » —	داخی —
« ایی سوکولی بر برینیه یقین »	دخی * اداسر * تاکی * کذا * وهم معناسنه
« کلسون داش بولماسون »	ینه * باز هم *
یوررکن ایاغنی طاشه طوقندرمق *	دادا —
یانق نشان * دامنه * یالق * علامت *	دده * بیوک بابا * جد * والده نک بیوک
وضع اتمک *	برادری * پدر نک پدری * والده سنک
— « مثال » —	پدری *
« بولدوم دخی داغ و داغدارینک »	دادک و ددک —
« جانان لارارانشانه دارینک »	کنیز * جاریه * اسریه * چوری *
آتش ایله نشان یالق * داغ اوروب *	خلایق * قرناق *
یالق * سابقه لی کنه کاری داغ ایله *	— « مثال » —
بلمک * ایلق و طواری داغ و نشتر *	« زمانه اهلی کد دولت چاغی قولونک »
ایدرک مرعایه کتدرمک *	دورلار * ملایمت یانا کوپ قیلا اول
حرب * رزم * وجدال * حیوانی نعل *	دادک لار ایله *
بند اتمک *	دادونکلو —
	بو مقدار * بو قدر * بو جنس * بورته *
	بو پایه *
	دارا —
	همیشه * دائما * علی الدوام * پیوسته *
	همواره * ابدی *
	دارایی —
	جانفس * حریر دن منسوج قاش * شاهی *

دینکو

دالدا

بر نوع قوش اسمیدر* تورغای کبی	دالداغای	« مثال »	
برشینک ارقه سته کیروب صاقلانق*	دالداالماق	« بولوب لشکر اماده کاروزار »	
ترس* مقلق* عکس* واز کون* چپه	دالدیرمه	« سچلمیش بدولاربتون داغدار »	
طالغه* طالطم* موج* باشه کیدکلی	دالغه	« سه پایه* اوج ایاق* اوچاق سفری* صاچ ایاق* سرچه قوشی* کندشک تر* چمچوق* عصفور* »	داغان
دیر کلاه* دبولغه* جوش خروش		« مثال »	داغسر
« مثال »			
« تاقادالفاده چین یالاوز پذیر »			
« یانا جوشن اوستیکچینی حریر »	دالمق	« بشقه چه کیریوق ایسه ده زحمتی »	
طالمق* تفکره* کتمک* نیم خواب*		« داغسر و ککلیکه کوب رغبتی »	
نیم بیدار* بقضه* پنک* غوطه* غواص	دالو	« مکار* حرامزاده* داغولی حیلہ کار* ذیرنک باز* کذاب* »	داغل
طاق* شانہ* دوش* کتف* بغری*		« مثال »	
اوموز* قول شاخ تر*			
اوز* هرشینک مایه سی* جنس*	دامارلوق	« برداغولیه دوچار بولدوم »	
داموزلوق* خیر توریش*		« عقد اتدیو خاروزار بولدوم »	
ایتکله کیمک* یقه وکنارایله بول	دامنالماق	« دخی* ینه* ایضا* کذالك* باز* دیگر* دفعه* مره* »	داغی
یورینک* اطراف وچیت وچیل دن			
یورشینک*			دال
بوجک* طانه بورونی* برکیاء اسمی*	دان بورنی	« ایل و قول »	
مشاوره* استشاره* مذاکره* مشورت	دایشماق	« بیابان* صحراء* اوه* قیر* دشت* هامون* چول* اراضی خالیه* »	دالا
ایتمک* کینکاش* چلسه*		« مثال »	
بوران و فورتنه* روز کارشید* طبل	داوول	« کوی بکوی آخریان بی کان »	
زغامه* شمرقنده* قریب بر موقع اسمیدر*		« مجنون صفت دالاده یوردیم بر زمان »	
زره لی کلاه* دو بولغه* دیمیر دن برک*	داوولغا	« آغو سم* زهره زقوم* دلاق واسهورج دکز* بحر* عمان* دریاء بیوک کول* بر رتبه اسمیدر* پیوق کسنه* انبوه و جمعیت »	دالاو
سوت ادواتی* والدہ نک بیوک همشیره سی		« مثال »	دالای
« مثال »			
« کوش دیک یاروق بار جانینک کونه سی »			
باش اوزره داوولغا لاری چرکسی*	داین	« بر دالای آدم کیلور اطرافدین »	
دشمن* عدو* خصم* رقیب* غنیم* یو*		« توب ایتنک فی بولساتیغ و شافدین »	
اوزنکو* رکاب* تینکو*	دینکو	« هرشینک صرتی* وارقه سی* و اوموزی »	دالدا
« مثال »		« غیبی »	
		« بر دالیده بلبل سخن ور »	
		« بر شاخیده مندی خیلی کفتر »	

دکلتورماک

دریا

دسترخان — سفره - سباط یا پینی - دستورخان -
 «م - کد کیلساندکا دستورخان قویار»
 بخشی سویلاب حرمت ایلاب نان قویار»
 سفره جی - مابین جی - ترکستانده بر
 رتبه اسمیدر -
 اول نخست ابتداء مقدم پیش -
 «مثال» -
 اول دسیلاب بار یب خیر طاغنده»
 کافرلار قانی صاحبدی محمد»
 تیک - تیکتور - راحت - خاموش - دم
 «مثال» -
 «بر زمان بانیده تیک تور دیم من»
 «سویلامای قاشیده اولتور دیم من»
 دکتمک - تبدیل - تحویل - تغییر - بجایش
 ایتمک -
 مبادله - معاوضه - استبدال ایتمک - بر
 شینی آلوب دیکرینی ویرمک -
 «مثال» -
 «فظولی بنده ذوق عافیت آزیسته کم
 چوخدن - بن آئی آرزوی طلعت
 جانانه دوکشوردم»
 ادا تدر - لیس - ولا معناسنه مستعملدر -
 یوق - نیست - نفی -
 نیتن - متان - سماع کوش - اشیت
 استراحت و سکوت ایتمک - آرام
 وفراغت بولمق - اسایش قلمک -
 «مثال» -
 «حال دلی یاره قاصدا کر عرض
 اتسانک - ایکلانمه و دیکلنمه چابوک
 کیت و چابوک کیل»
 مسترح و آسوده ایتمک - تسکین ایتمک -
 قصه و افسانه ایله آرام ایدرمک -
 او قومق - داستان سونلک -

دسترخوانجی

دسلا ب

دک

دکشورماک

دکشورماک

دکول و دکیل

دکلا و تکلا

دکلنمک

دکلتورماک

دبولغه — داوولقا - میربورک - زره - چوشن -
 سوت آلاقی - کلاه آهین - دوبولقای -
 اوتاغه دخی دیلور -
 دبه لاماق — قهر و هلاک ایتمک - اورمک - چیمک -
 زیر یا اتمک - تپی لکم -
 دبه لاتماک — اعدام ایدرمک - باش اشاغی ایدوب
 اولدرتمک - چیمک - یا بنجدرمک -
 ایاغ آلتینه آلمک -
 دده — یوک بابا - جد - طریق باباسی - دادا -
 پدر و مادرک باباسی -
 «مثال» -
 «دمدن قالدی کوب مال فراوان»
 «یدی طاغایم قورقای خدادن»
 دشمن - عدو - یاو - غنیم -
 درغاش — انجودن معمول کردانلق - اویزه - نسا -
 درلوق — غغه بند -
 «مثال» -
 «تولادور لوق صدف بیر لابلوب کم»
 «بودریا ایجر ایزمینک چرخ انجیم»
 درخان — ترخان - عفو عمومی - ویرک و تکالیف
 میریدن مستثنا اولان صاحب فرمان -
 تسخیر مالکدن صکره المانک یغما
 و غارتدن منعی اهلایک عفو و آسایشی
 «مثال» -
 «المانی قان یغلاقی اوروشتی»
 «مملکتی آلدی ترخان ایلدی»
 درماک — تیرماک - انتخاب ایتمک - چیدن -
 دربلماک — تیرلماک - جان لکم - زنده شدن -
 درنک — جمعیت - ولیمه - انجمن - محفل - سرورگاه
 دریا — نهر - یوک افارصو - یم - دنکیر -
 «مثال» -
 «دریانک اول یاغیدین کور دیم سینی»
 چادر و چن بیلایسودیم سینی - شونجه
 کسودیم سینی - سوکدینک منی -
 نامردینک اوغلی بولای قویسام سینی

دوزمه

دودوك

دودپولى — حكومتك حين مضايقه ده ساليغ طر زنده
هر خانه دن الدينى اعانه نقد يد دينور
مركان بولى قيل قوير وق دخی درلار
طوراق — بريك یرى چای آرام وتوقف
استادن
دوروتور — ادا ت خبر ایچون مستعملدر
دور باتماق — انزام ایتك مغلوب ایدوب قاجیر مق
دوربان — مقوللر رؤسایى وزیر رئیس
ارباب دربان آسیای وسطی ده بر
رتبه در
— مثال —
« فراشك ایرور قیونكده قیصر »
« دربان در نيك ایرور سكندر »
تورپی ایكه مبرد شو هان
تورپی ایله ایشك خراش اتمك
خورده وریزه اتمك تلاش
دور تملك تحريك تحديس خلاص
اولمق ابقاظ اولمق
دور تشدرماك — حیواناتی كدر و طعن ایتك دور تملك
دو كه ملك
دورمه — حاجیلردن طرح اولنور بر نوع
خراجدر
دورمن — طوایف اوزبكيه دن بر قبيله اسميدر
و بر موقع
دوزاق — طوزاق دام تور شبکه خپك
دوزانليك — توزماك آرایش ویرمك زیبوزینت
دوزكون — توزكون غایله غازه سپیده هموار
مسطح بی نقص و بی عیب
— مثال —
« غازه ایله رنکی روی کول کون »
« هم غایله ایله ایتی دوزکون »
توزمه توقه دو قومه اویدرمه
قوشمه نوحه کره

دکه کرگلو لازملو استكلو دیگرلو
دلبرچین — تخت سریر سندل دنكل هودج
دلوجه — آزغین بوغدا ایچنده اولان فصله
زوان لوپك
دلوجه طوغان — مویول قوشی طوغانك
دیر — صبح عالم بیوكزل كوس دف
نقاره طبل دایره
— مثال —
« چالنی چالمه رقص قیلا ای سره »
« اویون ایما آله قولك دایره »
دل — تاپا کو پیراق دسته سی دمت پیچه
باغ بسته قریچه جیان چوبوشك
دمور — تیمور آهن حدید
دنكل — جمعیت انجمن مجلس مشورت گاه
دواج — حجاب نقاب پرده برقع بر قوش
اسمی چشم بند یوز اور قیسی
— مثال —
« هم ایتی نافه صنمونك قرنی مشك »
دواج هم ایتی كلشن لطفونك شفق
نی كلكلون پوش
دوبدورون — ایاق طاقردیسی و سس بای
دوتاقون — یدنجی جد چدهفتم پشت سابع
دوتو — توتوق توتوله پیه الكن
— مثال —
« کوروب لال او اوب اوزبكا کیلادی »
توتولدی تیلی اغزی آچیلدی
دوتور — رهین کروی استدال ایجاره کبر
دودوك — توتك چوبوق نای مزمار صفاره
بلیان
— مثال —
« بلیان دودك سورنای »
« چالدی لار کوس دف و کرای »

دوکون	دولتو
دوشونماک — اوزون اوزادیه بسط مقال ایتمک اندیشه * تفکر * ملاحظه و تأمل ایتمک دوش — «روبرو مقابل دوچار اولمق (حکمت)	— «مثال» — «تااستوخوانم ایتمی جدایغ فرقتینک» توشدی غنیک لار شنه جایغده منک دوکون * برنج * چلیک * میس * نحاس * عرق * ارق * مایه * تکرلک * طولام * زاله * تولی * دول * خاتون * سیده * طبل * نقاره * دولتر و قرالار * ودخی شمر قند جوارنده بر موقع اسمیدر * دول ولوله کوس * زغامه *
دوغولان — دیک و بیوک هاون طوقاقی * صوق دسته سی * اغور صافی * یاغده باتیروب یدک لری صیغاق اتمک * نیجمان * تربت * پده *	دوکی — دولاشیق — دول — ملتوی * ملتف * بیج * انراج سارلیش قارمه قاریش * مخلوطه *
دوکج — دوکماچ — «مثال» — «کوماچ ایله دوکماچ یر ایدی» «الدیفنی بولسا منیکا یردی» ضرب جلد و «حق ایتمک» قیقمرق * هایقمرق * دوکک * زدن * شته *	— «مثال» — «اکری بولده سنی هیچ کم کور مسون» «دولاشیق یرلار دین کیتما کل اندام» کر داب * طولانیاج * کولاب * مرج * قصیرغه *
دوکماق — دوکوک — دوکولداماک — «مثال» — «نی توش که هجر بلا سین کورار» دایسکا نسام * دوکولداماک * یله جانبی او یقاتور یوراکیم * نارس خبر بوزه اولماسش * بیطیخ * دوه لک * ترک قانون * صیحه *	دولاماچ — دولاماق — دولاشماق — دولاشتورماق — دولانه — دولایی — دولتو — احاطه و اشغال ایتمک * صارمق * ملفوف پیچندن * تنیدن * دور * سیر * جولان * مداوله ایتمک * کشت و کذار * سیاحت * چورلمک * کر دا کر دطولاشیق * کز درمک * صارمق * ایلانترمک * بالا طرف کرمک * دور اتمک * الوجه نوعدن بر درلواریمک اسمیدر * جیلان عتاب * دولانه اغاجی مشهور در اطراف * حول * خطه * مستدر * کر * صاغر * اصم * اغیر * قولاقلی * کورجین و کفتاره * شبیه * برخیه * وان اسمیدر *
دوکولک — دوکون — «مثال» — «نوی» معرکه *	— «مثال» — «مکر ایله سواد عنبر آلود» «دولتویشوکی کاسالیان دود»

دبسا

دونائك

آلایش * نمایش * شهر آن * جشن شلیک
الای و کور و نش *

یتاق * شلیک * بستر * کور فچه * جای
خواب *

حبوبات و میوه جاتک هنوز اولشی * نیم
پز * نیم پخته *

— « مثال » —

« فی سوار اول بخت نافر جام دور »
« نارسیده نیم دنبول خامدور »

چیورمک * طولاشمق دور ایتمک
کردانیدن *

قیش * زمسان * شتا * سرما * کوز * تیره ماه
— « نوای » —

« ساقیادی شدتیدین عقل و حسن بی تاب
ایرور * چاره سی جام بلورین ایچره
لعل ناب ایرور »

دیوب * دیدرک * جای * تحت * اسفل *
الت * زیر *

— « مثال » —

« او یله چوقور کم تک و پایانی بوق
دیپ اینک تحت سرایه باوق (صوفی)

ینه صیانقه مکرو هاندنیش * دیب
ایردیم کیل ایشیت ای مرد درویش *

الجهه خان بن ترکک اوغلی اسمیدر *
معنی ترکیبی بخت بلند *

نظم * سلاک * صف * صره * دیزمک *
بی درپی * قطار *

صره * بصره * صف * بصف * سطر
بسطر * دیز بدیز *

قزانی اوچاغدن الورکن اوزریند
وضع ایده جک اغاجدن معمول بر

آلتدر * سرپوش دیک * قیاق *

— دونبای —

— دونبول —

— دونمک —

— دی —

— دیب —

— دیب یاقوسی —

— دیزوتیری —

— دیزین دیزین —

— دبسا —

یاور و لیان قصراق * بیتل زاییده *
طوار و ایلقی به سی * بحبه * مادیان *

رام * رفتار * نرم * رویش * ایکی یوز
بک عدد اسمی * دولک توی چیقار میش *

زغن * غیلواج * چایلاق * کلغات * غال *
رتیله * عنکبوت * شبیه بر حیواندر *

تارتک * اور و مجک *

یارنش اولان بغدادی * بلغور نیم گفته *
چوکوب * کندم کفیده *

ایچی طولمش شینی * معروف بر نوع
طعامدر * کباب تاکی * یفراغ دولسی *

توبولفه * زر هلی کلاه * برک آهن فولادن
چوشن ادواتی * سرپوش * کله پوش *

— « مثال » —

قدی جوشن ارا کونکوم دا آیتک
دیک کیم بوق * چرکیمی دولبولغه

اوق اوزا پیکان یا نکلیخ *
طولو * پر * ملو * توله * لب * بلب *

زاله به دخی اطلاق اولونور *
هواپوسی * آتش دودی * تومان *

دوخان بوغ * دود *
— « مثال » —

« دومانلی کون بولا کیتسانک شاشرسین
یخشی کونده تاغده یورسنگ اشارسین »

تیه * تل * پشته * آلتون قارشیق طوج *
لونده * یوارلاق * طوپ * تومبلاق *

کچوک نقاره * طبل * کوس * دومبورک *
دول * تک نقاره *

تومشوق و بورون صاللامق * طاریلق
بدخشم اولمق *

دورت یاشارآت * اسب *
تزیین و تجمیل ایتمک * پیرامته بولمق *

— دوجل —

— دولک —

— دولکنج —

— دولک —

— دوکو —

— دوله و دولامه —

— دولبولغه —

— دول —

— دومان —

— دومباق —

— دومبک —

— دومسایماق —

— دونان —

— دونائک —

دیناماک	دیک	دبساماق
دیک دیک باقی * ایا قده طور مق * برابر اولق * مساوات * بر یرده ارام و توقف ایتک *	ایاغ دیر تمک * قیر داتمق * ایکی طرفدن ایاق اور مق * دفسمک تبنک *	
قوانوس * سفال * چوملاک * دولاب و جیقره ربطایدرك زراعته صو حکمک اییون یا لئش ساقسی * غولچه * سفال * کوزه *	تزلزل و نرزانلک * ایا قیلیری و حیوانی دیک * اورمک *	دیک
مستان * نیتن * قیصه المان چپانی * دکالای ابا و قبا دخی دیرل *	بشکده چو جقرك الله قونیلان اورتاق * هاون * دسته * غولچه * توبک طولویغوری * دمه * ژاله *	دینی
« مثال »	بر شیشک نهایتی و التینه دیزلش خصوص شی * پاینده * اساس *	دییایمک
« ایکی یوز کاچه دیکلای تون بریب »	قطعه * پارچه * شرحه * تخته * بولک کولچه *	دیرتوق
« یالانک طون الارجایانا اون بریب »	چوق * فراوان * بسیار * کثیر * چوق * زیاد * افزون *	دیرسون
تا ال * نهایت * کبی * تیکین دخی دینور * سویله بیورکوی معنی سنه دخی اطلاق اولونور *	الاجوق اطراف و دوره سنده کی چوپله دینیلور * انجمن * جمعیت * الاجوق * خیمه * خرگاه * بجمع فساد * خانه سیاه * اوتاو * کبطکا * اوتاق * تیر * زانو * رکبه *	دیریم
بلاده * خروسک * زبان خورد * و تیلچک * تیلق *	« مثال »	دیریم ایون
تیلیم * پارچه * حصه * قطعه * پاره * شرحه شرحه پاره ملک * دلم دلم ایتک *		دیز
« مثال »	« حکمداری کوریان تور دیم مین »	
« فرع ایدی کیم دیم لامادی بو فصل »	« تیر بو کیم قاشیده اولتور دیم مین »	
« علم فقر و فنا بولوب انکا اصل »	دیزاغر ساقی * راز و صپان * بندبای * دیزلیک بند زانو *	دیز قباغی
دیمک * بیان و افاده و تکلم ایتک * دن کبی * من و عن * ناسند در « مثال »	عنان * افشار * لکام * چیلو * لجام اسب * کیم طومان * قیصه طون * پای جامه * نلوار * ایزار * چاور *	دیزکین
« بیل ادب بهتر دور و رشا فریدون کنجیدین * بلکه افزون راق ابرور عالمده قارون کنجیدین »	کلین * عروس * آتاسنک قرنداشی * کوی * قریه * قصبه * قطار * پیوست * تیک * اداتدر * کبی * مثل * اوبو * انداق *	دیزلیک
امتحان * تجربه * آزمایش * معاینه ایتک * صنایق *	« مثال »	دیزه
« مثال »	« اگر طوفان غدا نوح دیک صبر ایتسانک آفتدین * بولوب فارغ سوار سین عمر دورانی تاینیک بیل »	دیزی
		دیک
« قیلا دیلار اهل حق عالمده مهرین اشکار * چیکتی لار علم و ادب ساری عنان و اختیار »		

روست

رجه لاماق

دینتی	طوراق * وتنوق * براق * مصفی *	دیوان	مأمور * منظوم اشعار کتابی *
دینک مک	سکونت * فراغت * استراحت * آسایش	دیوان یکی	ترکستانده بر رتبه اسمیدر *
	وقفه * دکلنه جک محل * جای ایست *		سرکاتب * ندیم * ترکستانده بر رتبه
	ساکت * ساکن * فارغ اولمق * استراحت		اسمیدر * کهیا * فانی کدخداسی * وکیل
	توقف * دورمق *		خرج * بکاول *
دیوان	وزیر * دیوان افندی * دفتر دار * منشی *	دیوه	تیوه * جل * شتور * ناقه * تویه *

فصل ر

رابعه	مطهره * آت قربدسی * بشک کبیر *	رخ رخ	خط خطه سطر سطر * یول یول *
رابعه جی	طو اوم * خیک *	رشالا و نشالا	صره صره * کرج * کرج * جز کی جز کی
راسیق	سقاشک آب صوجی * آب کش *		کپوک حلواسی * نشاله *
راش	راستق * وسمه * اتیمون طاشی * اوسمه *	رعیت	« موش » —
	برجدولک ایبی کنارنده نومسلوب	رعیتجیلیق	« قیل نوشی لیبیکنی کز کیم باده ایچردا *
	قلان طوپراق * اورت *		ایر ماس مینکادر کارمرینی ورشالا *
	« مثال » —	رفدان	اهل سیف و سپاهی اولمیان * زراع
راک	« بولمه کین کیم دشتی ارانو میدلیغ لب	رنجیمالک	وکسب اهلی * اصناف *
	تشنه سی * عفو باغی ایچرا سوموجی	رو به پران	ذراع و کسبه اهلنه طرح اولسان
	یتار راش اوستیغه *		ویرکو * تابع * و پیرولیک *
	بر نوع نغمه در * فریب * نیرک * حیلله *	روزان	تازه * مورطه * تخم مرغ * پیضه *
	خده * تلقین و صوت	رود	زیاده سرخوش اولمق * سرمست
	« مثال » —		بدمست و سکران *
رجه	« امیر اشعارینی هر خوش نو امطر بغه	روزکار	شب پر به مانند بر حیوان اسمیدر *
	یادایتی * کال شوقیدین صوتنی رنک		کیچه او طاغلرده بولسور * پروانه
	راکه دونداردی *	روست	شپه لک *
رجه لاماق	مساحه * خریطه * اندازه * طناب کشی *		بر نوع قویو قرمزی رنکی و پرور
	« مثال » —		چالی اسمیدر *
	« تارجه چیکمزیر بغه باغبان * باغی		ایرمق * جدول * اقرار صو * نهر * نوخانه
	بولور جنکل مازندران *		کام * ارمنه روین *
	بر محلاک پلانفی المق * و خریطه سنی		« مثال » —
	ترسم ایتمک * مساحه قیلق *		« اناسی هم کوزی آلدیفه کیلدی *
	« مثال » —		« کوزیدین ایکی قانلیغ رود آچیلدی *
	« بر رجده ده باسه کم ایاغین *		یل * باده هوا * ریج * اشیا * اموال *
	« قیلماس اتی محتسب سراغین *		املاک * تعیش * تعلق * روزکار *

چیناماك	چینی
— « مثال » — « روزگار آشفته اندی حالی » « بو تعلق قیلدی تنك احوالیی » قوی . قالین . صرت . پوشید بست . متین . محکم . — « مثال » —	زردبان . زینه . سل . مصعاده . پایه . بوصاغه . غنی . توانکر . بای . اهل ثروت وسامان . پولدار . توق . تیج . اجبار ایتک . مکر وها . برشی . برینه یا پدرمق . برشی زورلمق .
« یوروب اول ساری جان دین یوب ایلکنی » کیریب روست اینی ایچکاریدین ایشیکنی من ایله یعنی قدرت حلوا سیله تیه ایدلمش شرب . مری . کامه . اویچ طرفلی پیکان . سدرخه . بره . اوق . زکام . نرله . صفوق کچیرمه . سعال . صرفه . وضع حمل . وجع و شدق . درد . اغریق .	زورلاتماق — زولان — زولوم — زیبق — زیبقچی — زیرغ — زیرك — زیغیر — زیق — زیل —
روست — روستا — روشن — ریزاندالیق — زاجه — زاجه — زاک — زغر — زغبوس — زلك — زمرق — زنبلوق —	تسعیر ایتدیرمک . زور ویردیرمک . زوراک . بریسندن برشی آلدیرمق . زم . یوقق . شیر . طاو . یوقق . شهده . زولانه غل و سلا سیله . دخی اطلاق اولونور . زنجیر . کوستک . بند . باغ . ایشکیل . کشن بوغه . کنده . پای بند . قصیر القامت آدم . کردنی و بویی قصه اولان انسان . قادی نلرک الت رجل برینه قوللاند قلی آت . مساحقه ایلایان قادین . مالک چی . چسپک چی . مشین و جرم ایله . سیباب وجیوه . و بر نوع کل اسمی . جوشن . زره . ساوت . بهادر لک محاربه ده . کیدیک لری اسباب . رزشک . تتوم . و سقاق کبی اکشی حبویات . سام قیلندن یا غلو برکیاه اسمیدر . زغیر و بدز دخی دیرلر . — « مثال » — « کرشتر بولسا ویا مرکب یغیر » « فایده ایلار انکا دهن زغیر » جان . روح . حیات . روان . ذل . چنک . زنک . زیلجه . کلیم . وفرش — « مثال » — « اپیک زیلجه هم سالدوردی فی الحال » دیدي اولتورسون اول شوریده احوال
— « مثال » — « اولمادك سخت ای برادر مثل قاق » « قلیینك اولسون زمرفتیک یو مشاق » اصواتندره . یتاق و فراش اوریلور کن چیقان صدا .	— « مثال » — — « مثال » — — « مثال » — — « مثال » — — « مثال » — — « مثال » — — « مثال » — — « مثال » — — « مثال » — — « مثال » — — « مثال » — — « مثال » —

ساج

سانغون

— « مثال » — « منکار قیب اولان زینغل » بر آدم دور حیوانه بکرز نردبان ایاقلری • پایه سلم • زینه پایه پلن پایه • نازورن	زینہ	هنکام شادمانیده حل حله و کورور قیه اطلاق اولونور زیلیجه • بر یوزی توکلی خالی و کلیم • قوی هیکل • بر زور • زبردست • چست چالاک • غیور آدم • میتن •	زیلفت زیلی وزیلوجه زینغیل
---	------	--	---------------------------------

فصل س

— « ربغوزی » — « اول اتا بیر لاتا سنین اولتوروب امت او چون یالباریب حقدین شفاعت ساتغون الفان مصطفی • بیع و فروخت ایتمک • صاتلک • مبیعه • یکدیگرینه برشی صاتمق • مبادله اتمک • مبیعات • فروخت اولمق • سورملک • رواج بولمق بیخ ایتدرمک • صاتدرمق • فروخت اتدرمک • بیع و فروخت • بام • طام • سقف • سطوح • صنف • صره • سلاک • دیزی • قطار • صاتی • صاتیم • مبیعه • فروخت • بیع و شرا • — « صوفی » — « بیر نادان ایله سودا و ساتیغ • کرچه اندکی بولسه هم اولدور قاتیغ • دلال • سمسار • بایع • صاتیجی • میانه کرد • قیلاوز • اینجه تیمور تخه سی • طاوه و طبله • تنکه سه بایه • اوچ ایاقلی منقل • اوچاق • کیسو • باش توکلری • موی • شعر • صغیر جق قوشی • پاش اتمک • صاچمک	ساتماق ساتیشماق ساتیلماق ساتورماق ساتو ساتیج ساتیغ ساتیغجی ساج ساج ایاغ سلاج	نار • جبل • رشته • خیط • اپیلیک • اداتدر • صاب صاری کبی • صاب • قلب • دسته کوش • قولاق • رسمان • قتم • — « مثال » — « رنکی طلا کبی خورشید مثال » « ساپسری بر کل رعنا دور بو » اوچرا • کناریر • صابه • صاپق • طریق مستقیمدر • وشهر دن خارج • جیت کوشه • مخفی مکان • قول • قولب • دسته • قبضه • ساق • صاب — « مثال » — « کویا توید اوزون سپاغی » بولدی اوزون ایلاکان ایاغی • فلاخن • منجینیق • محراث • فدان • ایچید • پازه • ترکستانده مرغیان جهشده بر بلده اسمیدر • صاپانک قولی و آغاجی • دسته سی • تیر • حربه • نیر • کبی پنجه شکلنده اولوب آنکله بالیق طوتار لر • پنجه شاخه چاتاشماق • مداخله و تعرض اتمک • دوچار و تصادف اولمق • شقه و لطیفه ایتمک • بحاق • تکمیل بوت • ران • سان • ستن • بیع شرا • خرید فروخت • صاتون •	ساب سایا سایاغ سایان سایان اوقی سایغون ساتاشماق ساتان سانغون
---	--	---	--

ساجوق	سارغارماق
<p>— مثال —</p> <p>«کاملجه بولمقای شعر امد حینکافصح» بلبل کی نواقیله الورمی ساروساج» کیسوبند * سازک ساجینه باغلدیغی زیب وزنیت</p>	<p>ساخلاماق</p> <p>حفظ ووقایه و اخفا ایتک * حایه ایتک * اندکاره کیتک * کرلمک * پنهان ایتک * صیانت</p> <p>سادو —</p> <p>نوحده * تقی ایله بکا ایتک * یفلامک * مانمخانه لرده نمایش ایتک *</p>
<p>— مثال —</p> <p>«ساج باغینی ساج ایله چون قیلیدی بند» «نفس هوا بو نیغه سالدی کند» قاش و یادیکر بر نسنه نک کنارینده علاوه اولسان پریشان حاشیه * کناری پوسکوللو و طاغینیق شیملر حول و سباط و سفره کی نسنه لک حاشیه سی *</p>	<p>سادو سادلاماق</p> <p>نوحده و کریمه ایله خانه صاحبی یا سنک ایدرک جذع و فرعی عینی افزون ایدورمک آه و فغان و ماتم ایتک * مزد ایله پلان اغلامک *</p> <p>سار —</p> <p>چیلای * غال * کلخات * غلواج * کیلر او طه سی * غله و زخایر مخزن * انبار غله * دیوی * علاف خانه * مغاره آذوقه *</p>
<p>ساجراماق</p> <p>یرندن قالمق * اهتر از وارتعاش ایتک قیلجیم * طامله و بر بارچه نسنه فرلاماق صیچرامق *</p>	<p>سارت —</p> <p>ترکستانده متوطن اولان عشایره دینلور که اصلی تاجک و فرسیدر * تات دخی دیرلر *</p> <p>سارج —</p> <p>سرکش * ضارب * زننده * معاند * کج خلق * ساریلجی * اوریلجی *</p>
<p>— مثال —</p> <p>تخم و فاق ساجفال مزرع جانیم ایچره عشق * آه سرشکدین تیلار آب و هوای اول ایکن *</p>	<p>سارچا —</p> <p>جام * پهلو * شیشه * زجاج * سرچا * کداز * طرف راق * بریانه تمایل ایتش * جانب * پهلو * یک سو *</p> <p>سارراق —</p>
<p>ساجچه —</p> <p>صاجاق * و صاجیاور اولان شی * آو توفکنه مخصوص خورده قورشون دانداری *</p>	<p>— مثال —</p> <p>«ای نوایی یار اوزار بو لسا محبت رشته سین * کیتس اولسه اول سنک ساری سن آیتک ساری بار»</p> <p>سارساج —</p> <p>بر نوع قوشدر * برینه صغیر جیق * و برینه جیلاق دیرلر *</p>
<p>— مثال —</p> <p>«کردون کوروبان بواش موافق» «کیلوردی طقوز طبقدا ساجوق» «دیگر مثال»</p>	<p>سارساماق —</p> <p>صارقامق * صارارمق * حرکت و تنزل اولمق * لرزیدن * رعشه * تترامک * ورجه *</p> <p>سارغارماق</p> <p>صارارمق * اصفرار * خسته و مریض اولمق کبی * زرفرمه *</p>
<p>«ایبی ساریدین شاه اوزه سربسر» «ساجوق ساجتی لارده بدم سیم و زر»</p>	

ساع

سارینگ

« مثال »

« دیماسار غاردی نوایی نینک یوز کیم
عشق اراہ پیلا التونی قیلور غہ
پایمالیک قاز غانور »
صاری مانده * اوکوز * کاوزرد * بقر
اصفر »

سارینگ بوغا

سارینگ قوش

سارکان

ساریق آغریق

چفدک بر نو عیدر * بوم * بای قوش *
صار ماشیق * بیچک * عشق اندر بیجان *
یرقان علی * ساریلیق * زرد پر مه
« مثال »

« سارینگ آغریق بولدوم ای ساقی خزان
هجر اراہ قانی اصفر می که یار هر
قطره سی بر کهر با »

ساریمتول

ساریمساق

ساز

صاری به مایل * صاری راق * مشابه
زرد سارینگ *
صار مساق * نوم * سیر *
صاز * حصیر اوق * سبت * پایلان او تله *
نخ بوریاہ لوخ * ساز نغمہ * طرب * چور *
خوب * آلات * موسیقی *
« مونس »

« فی بلا زیبا پروموزون قدینک ای
سروناز * کیم بولور لار بنده رعنا لار
کراولسانک جلوہ ساز * « مثال »
« مطربا سازینکئی آوازی نک پیلا ایلا
ساز وایلا ساز وایلا ساز »

ساز

ساز قاب

ساسینگ

ساسینگراق

ساغ

ای چور * صاغ سلامت * درست * تخ *
آرام * راحت و نخ *
مقارہ * غرغہ * حقه * طوغاناق *
قو قوش * متفن * بدبوی * جرکاب *
تغیر ایدن صو *

قو قوش * متفن اولق * بدبوی شدن *
سالم * خالص * امین متین * صاغلام * یمن
« راست * امان * ایسن * سلامت »

« مثال »

« نوایی عارضی سار غاردی غم ییب
بی خود اولما قدین * نیچوک سار غار مقای
اولنوع خورد و خواب ایلا عارض *
اصلش * اشاغی کیمش * آویزان *
سار قیق * کشال * سالقیم * او یخته *
صار قق * یوکسکدن اشاغی اوزاتاق
پایان فرستادن *
صار لش * علف * پیارہ * بیچک * اقیمن
ساریشق *

سارغوق

سارغیاق

سارماشیق

سارماق

تکوری * تلفیف * استیغاب * حسر *
طی ایتمک * طولاشمق * صار مق *
باغلامق * پیچیدن *

ساروق

ساری

صاریق * دستار * عمامہ * سلہ * سارلش *
طوایف اتر ا کردن بر قیلہ اسمیدر *
پوستن * کورک * جهت * یان * طرف * سمت

« مثال »

« مشرق امید دین صبح ظفر چون
بولدی فاش * چیکنی اصحاب غرضغه
تیغ هر ساری قویاش *
باشی بوزوق عسکر * دو اب خسته لی
شکار قوشلری * اول طرفجہ * اول
جانب جہ *

ساری جہ

« مثال »

« کر خرام ایسانک عیددی ساری ای
سرور وان * جان و کونکلی بیر لاجیمی
خاک بابو لسون سنکا *
ترکستانده ارال دکرندہ بر کورفر
اسمیدر *

ساری چیغناق

ساری قوان

سارینگ

سروکوه * طاغ سرویسی * عرعر *
تیرک * سفید دار *
صاری * اصفر * زرد * مرو شاه جهانده
ترکان قبیله سینک بر صنفی در *

ساقاو		ساغون	
<p>« مثال » —</p> <p>« بو دهرده منك تورلو بلا كیلدی باشیمغه * بیچاره بولوب حضرت الله ساغوندوم »</p>		<p>« صوفی » —</p> <p>« جواب ایفیل انکاشرین ویو مشاغ مکروب لغای جهالت خریدین ساغ » صحت و سلامت و بر حیات اولاق *</p>	<p>ساغلیغ —</p>
<p>چکرکه * جراده * ملخ *</p> <p>رقم * قویون تعدادی * اغنام شماری *</p> <p>سوتلی قویون * هوش یارلق * آرزو و خواهش * سلامت * امانلیق *</p> <p>آرزو تصور * اندیشه * خیال تمنا *</p>	<p>ساغیرتقه —</p> <p>ساغیش حساب —</p> <p>ساغین —</p> <p>ساغینج —</p>	<p>« مثال » —</p> <p>« فلان بای کیم قوی بیس مینکدین اوتیش * یانا هم مینکدین آرنوق ساغلیغ اوچکو »</p> <p>دفعه کاتلو یاغوب پکن یغور *</p> <p>ساغناق * بدن دوکلان باران و بره صات *</p>	<p>ساغاناق —</p>
<p>« مثال » —</p> <p>« کافر و مؤمن ساری قیلسانک ساغینج » نی انکایاس و نی مونیکن کونکلی تینج » صایاق * اولو و مینک فضا ئلتی صایوب اغلامق * یاد و خاطره کتورمک *</p>	<p>ساغینماق —</p>	<p>« حکمت » —</p> <p>« قیامت کون یقین کیلدی قولاق ساغر * ایشتموب نیچوک جواب ایغوم منا » ساغر اولاق * کرواصم * ایشتمامک *</p> <p>صرت و ارقه * نظهر * پوشت * کیخخت *</p> <p>صحت بولاق * التیام * کسب عافیت ایتمک * براق * توانا اولاق *</p>	<p>ساغداق —</p> <p>ساغر —</p>
<p>« مثال » —</p> <p>« جابانک ایتمام دیر کوییدانی تانک ای پردیر * ساغینورمین جام جم سینغان سفالینکنی کوروب »</p> <p>یاد ایتدی * آرزو و خواهش ایلدی *</p> <p>کورمی مراد ایتدی *</p>	<p>ساغیندی —</p>	<p>ایل ایلدیر ماقارله چیکوب صیغامق *</p> <p>صیقوب چیقارمق * مواشی و حیوانات سودینی استجلا ب ایتمک چوشیدن *</p>	<p>ساغراماق —</p> <p>ساغری —</p> <p>ساغلاماق —</p>
<p>« مثال » —</p> <p>« ساغینب چون چه زخمندانین » « چکیان بارچه ریشته جانین » طرف * یان * جانب * سمت * صوب * صاغ بین * راست</p>	<p>ساق —</p> <p>ساقار —</p>	<p>سادو * نوحه * ماتم کریه * مانی * فریاد و فغان * اولانک فضا ئلی * قوشوق * ترکی و شرق *</p> <p>نوحه و نالان ایتمک * تاو و تفرده ایتمک مرثیه او قومق * و ماتم خانه ده کریه ایتمک *</p>	<p>ساغو —</p> <p>ساغو ساغماق —</p>
<p>اتلرک النده صباح الخیر دینیلان نشانه دیناور * قشقه پشیانی * انی پیاض *</p> <p>طوغری تلفظ ایتمک * پیده * تو تولد * الکن</p>	<p>ساقاو —</p>	<p>اغلا ییچی * بکا ایدیچی * کریه کر *</p> <p>فریاد و فغان * آه و آئین * نال و زاری *</p> <p>یالوارمق * رجا ایتمک * سیغینق * تملوق *</p>	<p>ساغوجی —</p> <p>ساغون —</p>

ساقاچہ	سالقان
« مونس » — « کولسه کل لارتو کا دور سوز لاسا اغزیدن شکر * طوطی الکن دورو بلبل داغی الدیند اساقاو * صقساغان * عقی * کالچہ * فقه غان * بر نوع بیاض طوطی قوشی * ساقسول اغاجی * سزاق امو دریا کناری هفت ریک خوارزم مرو چار چوی پینده زیاده در * کوری معروف وی دود بر اغاجدر * رهین * کرو * پی * اسای وسطی ده حکمدار لرینک خدام و تبعه لرینک خدمت ایچون مہیا و حاضر بو لندیقلری بر موقعدر * بیوک دہلیز * سالون * مابین مقام دربان و بواب * کوزی آج آدم * خسیس * بخیل * دنی * کدا * سوقور * حاسد * سائل * الحق * ساقاغان * بالاده ذکر سبقت ایدان پاپاغان قوشی * مرنج ستاره سی * سبہ سیارہ نک بشچی سی * در فلک خامس * اجتاب * حذر * استنکاف ایتمک * چکیمک * مجاہدت و احتراز ایلمک * صاقینق * صال * بر نوع کلکدر * بحر و نہر و بیوک صولده مربوطاً تاشیلان دیرک وہتون * اغاج * « مثال » « بحر اشکیم ایچرا کیم تاپاس ضرر کوز مردمی * کویا کیرہیک نیستاندین آینک سالی بارہ صالاجق * تشور * نشیر * تخته مردہ	شوی اولی ییقامق ایچون استعمال اولان تخته * صالت * بالکر * سادہ * محض * فقط * انجق پس * تنہا * منفرد * ازدحام * غلبہ لک * یغین جمعیت انجمن عام * بر نوع صال * دکلمک * کوبسرجوپن * بعث * ارسال * خبر و تبشیر ایتمک * « مثال » « انی ہم سالفادی نوروز ییلان » « کوچوردی طالع فیروز ییلان » صالیانہ * مبعوث * سالیغ * ذکات خراج آلوق ویرکوی میری * اندازہ * اعانہ تو بلک * خوشہ * عنقودہ * اوزوم صالقومی شینکله * صلقوم * آویزہ * بر نوع کوپہ در * حلقہ و کوشوارہ * ایسرغہ * صالانجق * بشک * مہد * ارجو حہ * اجل * کہوارہ * الوانج * قولان * سالمق آماق * آلوغ ساتیق اخذ عطا بیع و شراہ * « صوفی » — « اوقی عروم بر نیچہ کون رندو شید البقی ییلان * پازہ سی بولدی جوہر ہم آلیق و سالیق ییلان » صپان * فلاخن * محراث منجینق فلنحمان چفت سور یچی صفائی * مالہ * ایصیچاق کونلر دہ ہوبایلان سرین روز کارلی بر * و سرین موقع سوق جای * مکان سرد
ساقساغان	سالت
ساقساول	سالتاق
ساقلاو	سالداو
ساقور	سالفاماق
ساقیرغان	سالفوت
ساقیت	سالفوم
ساقیناق	سالفوم کوپہ
سال	سالفینجاق
سالاچہ	سالفوغ
	سالقین
	سالقان

ساوماق	سانکراق
ظن ایتک. عدد. اعتبار. فرض. کمان زعم. خیال. قیاس. — «مثال» — «آلیب خاتم ساناب اوردی باناکام» «حول عشق اوستیکا تو تقو نجا آرام» مبعوث. مرسل. توسط ایدیحی. مابینچی. قلاوز. میانه رو. میان چی کوریحی. — «مثال» — «ساوچی باریب کیلدی رضامند آیب» «آلدی دل آرای کد اپند آیب» مقابله. مرز مه. مجادله. محاربه. مجاهده. اوغراشتمق. بوغشتمق. میدان معرکه. جنگ. وجدال. اتمک. بر بسته. بر هدیه. ویا انعام. احسان تقدیم ایتک. بذل. عاطفته. بولتمق. — «مثال» — «کیم اول برنی اورتار جلالینی» «بو برنی ساور غاری ولتینی» جنگ. جدال. رزم. مدافعه. محاربه. — «مثال» — «کور اوغلی یک یواش یواش سواش سنک» ایر ایلان سواش. تلاش سنک. مرد ایلان تلاش نامرده. سرنیکی بر مه. هدیه. پیشکش. تحفه. احسان. ارمقان. — «مثال» — «کیلدیلور عرض خان مقالاتین. هر نیچو ک تحفه بیرلا سوغاتین» آتی یو کدن خلاص ایدوب دیکلندرمک تبرید ایتک. مفرغت. سوتمک. کونکل اوزمک. سودیکندن اوصانوب یکمک. سجاعی بر طرف ایتک. باردوخنک.	— «نوابی» — «انکا هر کور سام توشار کیریک» لاری. خسته. کونکلو مکایکند یک سانچیلور. سانجی. مطاعنه. حربه. و غیره. ایله یکدیگرینی اورمق. سانچیمق. دورتمک خله اتمک. سوراق. کوچک حربه. سانجی. قولنج. و جمع. خله. سانجیق. بلبله. شبیه. بر قوش. اسمیدر. صعبه. چولک. قنارید. سانغی. سرسام. شاشقین. سرگردان. حیران. مبهوت. ساندرمه. سرسری. صیاغلامق. شاشقنلق. وهزیان کلام سولک. سرسام. مدهوش اولمق. یهوده. کوی. مفر. ایچ. مخ. لب. زبده. بادم. ایچی. سکا. سنه. سنکا. سنغا. سنزه. شما. — «مثال» — «سانفاق جون بیردی چوق مال ومثال. کوپتور ورپس سانغه اولادو عیال» قوشلرک ترسی. و صخ. و صخ. کو بره. نوری. زیال. خس کش. سانغی. سرسم. اولان باش. سرکشته. تلبه. باش ایلانما. ساندیراقلامق. متحیر. و بودالا وسرسم اولمق. سرسان. صندمک. صولرک یوزنده انجماد ایدن بوز پارچه لری. یخ. پارملر. موز. او کوزک یاغنده کی اولان بونوز. سم. افاق. شاخ. و کوکلر.
سانماق	سانچیش
ساوچی	سانچینگ
ساواشماق	ساندولاج
ساورغاماق	ساندیراق
ساویشی	ساندیراقلامق
ساوغات	سانغراق
ساوغون	سانغه
ساوماق	سانتی
	سانتی
	سانقولاتماق
	سانک
	سانکراق

سایلام	سایلاق
اولاق * برشی بتون صوتك * دعوت * جمعیت * انجمن * یغین *	سایرو — اوز کون * خسته * مریض * سیل کسانند ورم * برجامانده *
شکافی * ثقبه * دلیک * جوف * مفاك * مغار * لقم * تیلشوك * اویوق *	سایروساو — سیرین * صالقی * معتدل هوا * خفیف سفوق * کوناش و قویاش سیر ایام *
زره * زر هپوش * جوشن * — « مثال » —	سایرون — بلبل کبی الحان ایدر بر قوشك اسمیدر *
« ساوت کیب معرکه جان بر کان » « کتمان اوروب کیچه کوندوزنان بر کان زره شکاف * بر نوع اوجی طاروس یوری اوق اسمیدر اداق * نذر * قسمت * حصه * دنکانه »	سایره — صعوه * ساردخی دیرلر * سیره مک اورتمک اون چلمک * — « مثال » — « بلبل کبی سیرار ساکل ساجیلور آغزندن * طوطی کبی نطق اتسه شکر نو کوپ ایلا رلال »
تشنیب ایتمک * پاید ایله خرمی التاوت ایدوب روز کاره آلد رمتی * دوشاخه صفوق * برد * خنک * سرد * سرما *	سایغان — بر نوع حیوان اسمیدر * سویلغان و کلتنه کلاس * ترکی کلتان کله *
تبرد و خنک اولاق * اوشیمک * تنفر ایتمک بارد اولاق *	سایغاماق — صایغی * تعداد * حساب * عد * تحصیب *
نهر * ارمق * چای * پیسوك آقار صو * دره دن کلان آب روان — « مثال » —	— « مثال » — « عقل و دین نقدی فنادیری ارا کبرماس ایکاج می بیلا مفیچه لاریولید اسیفا لدی ینه »
« قیمر بوزه کوفوك ایچیب تو بکان لار » « زیوه جانی سای بونیده کور کانلار » یول * سیاق * اوصول * قاعده * طرز * تنها طریق * بی پروا * سرسری * هزل وهزیان * قانون * دستور * زکون *	سایغون — صایغین * ملاحظه * حساب * پروا *
سیاق یور یکان تباقی بیر *	سایغور — حرمت * رعایت * خاطر * احتیاط * وقایه بیاض حریر قاش * سوف شسته * خاصه بوز * پیر *
خرج * صایغی * حساب ایتمک * تعداد * سیله مک * سپه مک مالش ائتمک *	— « مثال » — « کفن ایلاب هریر ایله سایغور » سپیان اول کفن ارا کافور *
طور اوق اوزر اولان *	سایلاماق — سیچک * انتخاب ایتمک * حساب طوتمق *
اری * تمیز * صنف * پاکیزه * کوز ماشی * شفاف * جلالی * پر لاق * مصیقل *	سایلانماق — « حساب لانماق * محترم سموع اولاق * — « مثال » —
— « مثال » —	« لیلی و شیرین و عذرا بار دیلار و نه عجب * بولماغیم واله سنکا کیم سین قالیب سین سایلانیب »
« آتی تبرلدی سیدام ایدی اول یز » « یقیلدی توسنندن بیر اول شیر »	

سقاغ	سقاغ	سلیقه لیغ
(حکمت)	سقال	لحیه ریش * صقال
« انیک او چون معشو قیغابو لباس لایق »	سقال دور لوق	بر نوع کردانلق اسمیدر * قوطاس
یا الفانجی فی روز محشر سرسان قیلور »	سقالاو	اسباب لکام و لجام اسب *
کجه دن فالش طعام * پس مانده جرعه *		مابین او طه سی * صاقلانیله جق محل *
طعامدن قالان شبانه *		مابینجی لر مکان * خدمه شاهانه یری *
« مثال »		ارکان دولتینک تنفس محلی *
« صبر ایلا یوبغه * همدست بول »		« مثال »
« جرعه سینک سرقوتی دین مست بول »		« سقالوده اوتوردی شاه زاده »
« اویانق * بیدار * بخواب * متیقف »		« شه استندی و او کردی ساده »
« مثال »		« مرخ ستاره سی * بشنجی یولدوز
« مین اولدوم ناله دین ناز اویقوسیدین	سقیق	ستاره فلک خامس *
یار آجاس کوز * فی سود اندین که	سقیق	ساقز * اغاجلرک صمغی * بو صی * مصطکی *
هجران شامی بولغای کوزلاریم سرکاک »		علیق چام * بحر سقید رومده بر
کمرله یو مورطه سی * سر قتلش اوزوم		شهر اسمیدر *
صوبی * ثقیف * خل * بیت خانه سی *	سقیق	زهره * ناهیت * صباح یلدزی کاروان
بساط * سماط * مراد * یایه جی و دکانجی		کوح * ستاره فلک ثالث *
چرچی * خورده و ات *		زحل * کیوان * ستاره فلک سابع *
قامچی باشی * سرتازیانه نوک قرباج *	سکاندور	صیغرامق * لبطه اینک * مسرتله شتاب
خلعت * انعام * کور ملک * باش یاغ	سکیمک	ایلیک * اطلامق * ایرغی لامق * جستن *
لباس *		صاریق * عمامه * دستاره * دولبند *
« مثال »	سله	قاغوق *
« منسکا بر یخشی سروپا بردی »		« مثال »
« باش یاغ خلعت زیبا بردی »		« تور میخی هم چهل و غاوغادور
صیق * ضیق * طار * تک * داره * تار *		کورونک * سله سی سپه بیج بالادور
اویقودن صیغرا بوب اویانق *		کورونک *
اوز پر مک * هور مک * تسکیمک *	سلیغ	روز کارلو * فورتنه لو * شفاف صیقلی
صوغده ترکستانده برولایتدر مرکزی		صاف * سیدم * تکیر *
سمرقند * لسان سعدی بخارا فارسی سی *	سلیقه لیغ	صلیقه لی * مستعد * شایسته سزاوار *
جدول * قنال * مشککاب * آبکش *		لایق برومند *
غیغ * ذقن * زنج *		« مثال »
« نوابی »		« ماهر دورور هرایشده و فکری
« کبی کوز سور تارم وه یوقه »		ایرور زیاده صاحب سلیقه دور
هریان شاد لیغ اشکیم * کل اوزره قطره		بو کیشی فیما تکیر عناد *
شبنم لار کبی سمین سقاغیندا »		

سواقل

سنکر

بر محلی مستحکم اتمک طایفه قلیق *	سنکر لاماک	سو موسوک سرسری * پیهوده کرده *	سمسک
سنکسار * سوسار * سمور * سنجاب *	سنکسار	در بدر * هرزه	سمر قند و سمر کند
مجرم و کنه سنکساری رجم اتمک	سنسیرین	قدیمه مره کند توران اسکندر زمانده	
سن بولند مد قچه * سن اولدینی		وسفدولایتک پایختی * کند قریه دیک	
حالده *		اولوب سمر دخی بانیسی بولان پادشاهک	
— « مونس » —		اسمندندر * سمر کند هم دینیلور *	
« قبر ارمیش می ایچیب منسیر چمن		— « مثال » —	
دیک عارضینک کل کل * بوراکیم		« بوکشور دین کونکل اوزمق نه	
باغلا میسش قان غنچه یانکلیغ		مشکل دوردیش حافظ * سیه حشمان	
سنسیرین تده *		کشمیری و ترکان شمر قندی	
پیکان * تیر * مزراق * حربه * سنان * نیره *	سنین	شتمان * یاغلو * سمین * فربه * طلفون *	سنیز
— « مثال » —		صقوم * برداق *	
« دال اولدی سنینی شیدینکلیغ		سمبر مک * تسمین * لحم و شحم پیدا	سمبر ماک
« هینات یله برک پیدینکلیغ	سننا	ایتمک * فربه *	
تن * بدن * وجود * اعضا *		چیان مقرب کزدم * تر سناک * خوفناک *	سنانیک
— « مثال » —		سرسام اولق * صارسلق * ایکی یانه	سنده لاماک
« مونی بیکلیل که هندوستاندا حالا		دیور لور کبی یوریک *	
اوچارگاه کافر سناسی بالا *		سنده لانتجی * سرسام * بودالا * شاشقین	سنده لئک
صوم * ماء * آب * سوی *	سو	سر خوش * سکران * مدهوش * لایعقل *	
— « مثال » —		استحکام * طایفه * مسترس * شک * سپر *	سنچر
« سودیما کیم شیره قندونبات		برقوش اسمی * سلطان سنجبر ماضی	
« طعم داهمشیره آب حیات		مهر و قدر * سنچر سوقک * ساجمک	
پیشکش * بر کذار * ارمغان * هدیه *	سوا	— « مثال » —	
یادگار * سوغا * تسوق *		سین اول سلطان عادل سین نظرنیک	
سپاس * ستایش * بری * و مسوا *	سواس	یوقدورور او لسا * سزادور کردریکندا	
سعی و جهد اتمک * طاسلاتمق * جنک	سواشماق	پاسپانیک * سنجر طفرل *	سندولاج
وجدال * میدان * مرکده رزم اتمک		سندولوس بر علاج اسمی بر	
— « مثال » —		پهلوان آدی در *	
« مرکده سواشما کان قاطر دور		چنقراق * زنکوله * چکردک * نبات	سنقراق
« اوروش کونی سن چیش کانلار		ایچنده کی لوز و حلویه دیتیلور *	
باطر دور *		سنچر * طایفه * سپر * قلعه * استحکام *	سنکر
بر نوع میوه در * شقاقل *	سواقل	شک *	
		— « مثال » —	
		« لشکرنیک قورق سیدین وهم ایتدی	
		تاشدین اونکیئا سنکار یادی *	

سوچوک

سارتماك

سوپ —

چاروب • سپور که • مکنسه • سوپسه •

سوبه —

مستطیل شینی • اسطوان • یوکسک

بویلو • یوجه اولان • دراز • دیاق •

دکنک • تیاق • سوپا •

— مثال —

« بر قولنده بر صوبه بشقه سنده دور

توقاق ایر نظرنی اور ماقفه کیلا دور

خطای قیحااق »

ترکستانده بر رتبه اسمیدر • میراب •

خفیف • سواری • سلطه • سرو آزاد •

انجو • در • لو • لو • کوهر • مروارید •

ایز • نشانه • علامت • قدم • ایاق • نقش پا •

ازجی • دیگر شومک •

ایز و نشانه براقق • ایاقک طهارینی

کسک • نقش پا •

تلکو • روبه • بوری • تولکی

خوش خبر • ابو حوادث • بشارت •

مژده • جی • شادی • سوئجی خور •

— مثال —

« کیلاکونجه خبر او ماه طاعت »

« سوئجی • کاردی آت خلعت »

چاروب • سپور که • فونده • مکنسه •

سوپ و سوپسه •

— نوابی —

« قضا فراش جیکنی صبحینک سمین

سوهور کوسین • مذهب پرلین اندا عکده

تاووس حرم جیکنی »

شیر • لبن • حلب • قییز

قابورغه • پهلو کیلری • مقلده • مسخره •

شقه جی •

سونلاکن • سوت ویران سولاین

سوچوق • باصتورمه • آت سوچوغنی •

لذیذ • طاتلو • شیرین • سوچی • چوچوک •

سو باشی —

سو بای —

سو بسون —

سوبوک —

سوبولاماک —

سوبولاماک —

سوبولاماک —

سوپی —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

سوئچین —

— مثال —

« کیم دین سوچوک کلام ایلا سایسته

خوچیقار • بودورایشتمشام که نیکودن

نیکو چیقار »

سقاه صوبی • آب فروش • مشکاب •

سیهون نرنده بولور بر نوع بالقدر •

معیت خلقی • زیر دستان • اوشاق طاقیمی •

خدمت جیلر • خوردریزه من تبعه •

سورمک • مس • طلا • مسح و لمس •

تسریع و تمدید • دفع و طرد و ننی ایتمک •

— نوابی —

« بلکه بوی نیم باغلابان عشاق عبرت

الغالی • عشق ملکی دور که بازار یفه سود

راب کیلتورونک »

صوراق • سوال • خبر • تحقیقات •

معلومات • معاینه •

— حکمت —

« اون سکر مینک عالمده توروب توروب

حیران بولغان • نایمای یارینک سوراغینک

یوروب یوروب سرسام بولغان »

سوال و تحقیق و تفحص ایتمک • تجسس

و معاینه • خاطر سوروق •

صور شوق • بخاریه • سوال • استفسار •

استنطاق • استخبار •

جمعیت و ازدحام و غلبه لک ایچنده

لشکر تفریدی •

— مثال —

« سپاهین توزوب شاه رزم ازمانی »

« سوران سالدی و قیلدی جزم ازمانی »

سورمک • دفع و طرد و ننی ایتمک • مسح

اولیش • سورچمک • سودرمک •

سوروغ

سورک

سور کو تاشی	بیلک طاشی قیراق * مثقل قصاب * نقی * نسی * دفع اولق * طرد و تبعید * اخراج از ملک بدرقه * بدرغه * صومق * سوال * تحقیق * تفحص * استفسار * پرس وجو * حال خاطر * — « مونس » —
سور کون	« اداشقان یولده قالغان زارو حیرانی سور ماسمو * تو تاشقان بغری کویغان خانه ویرانی سور ماسمو * طرد * نقی * دفع * اخراج * سور کون * بدرقه * کچرمک * هنگامه ایرمک * مسح ولس ایتمک * — « نوابی » —
سورماک	« ترک عشق ایتدیم منی عشق اهلی خیلیدین سورونک * چقماسام طعن وجفاتاشی باشیم باغدورونک * حرث ایتمک * تفحص * سوال * محاربه اثناسنده چکیلان نعره و فریاد * شادمانی * میمنت * لس و مسح * طلا ایتدیمک * مالش * — « مشرب » —
سورمیشی	« مین اور کولاین یوزینکی کورسام شکر ایینکی برکینه سورسام * باجمک آت سوران * منزله خانه اوشاغی * بنسایه * بایثار * تاتار * پوسته * داک * چاپار * صورش * تحقیق و تفحص * سوال * استفسار * خاطر سورمک * پرسش * تجسس * تحقیق اولمق * پرسجو * سوال * جواب * صوراق * سوال * مسئله * پرسش * سورمک * منکر و نکیر *
سورماک	« ایوبه یتک صبرده طاقتینک یوق تور جبرده * منکر و نکیر قبرده سور غوجی سوال حقدور * جرعه نک دینده قلان شبنی * یوتوم * دور دلا می آلود * سلقوت * پس مانده * — « مثال » —
سور کول	« ساقیا دردی جامینک مشکاتوت نوشیدین اول داغی بیرسون سورقوت * سوریکله مک * جرجذب * اممال ایتمک * کشاله * سودر مک * سور و کلتمک * مبتذل اولق * پر زده پاتمی * — « مثال » —
سور کاماک	« رنج هجران ضعیفیدین تیرانما کیم امکان ای ماس * انجا قوت قاید کیم کویونکغه بارسام سور کانیب * لشکر عقیق کوزمه که مأمور اولان بلوک * وسپاه * قپونک اورته بنده کی سورمه * میل سورمه * علاج * عمل * داروی اخراج * — « مثال » —
سور کاناک	« ساقیا دردی جامینک مشکاتوت نوشیدین اول داغی بیرسون سورقوت * سوریکله مک * جرجذب * اممال ایتمک * کشاله * سودر مک * سور و کلتمک * مبتذل اولق * پر زده پاتمی * — « مثال » —
سور کول	« ساقیا دردی جامینک مشکاتوت نوشیدین اول داغی بیرسون سورقوت * سوریکله مک * جرجذب * اممال ایتمک * کشاله * سودر مک * سور و کلتمک * مبتذل اولق * پر زده پاتمی * — « مثال » —
سور کو	« ساقیا دردی جامینک مشکاتوت نوشیدین اول داغی بیرسون سورقوت * سوریکله مک * جرجذب * اممال ایتمک * کشاله * سودر مک * سور و کلتمک * مبتذل اولق * پر زده پاتمی * — « مثال » —

سوغات

سوزماک

کیتسانک مجلس بوزولور * من سنی سودوم قراکوز *	سوزن	« مثال » « الارجوشنی بارچاقایفالدورق » « سنان قول لاری دانیخون کیم سوروغ » روز حساب * روز سوال * محشرگاه * رمد * سوری * خرکله * رای اغنام *	سوروع کونی سوروک
سوزیلان نسنه * جکیده * ماس سخت تیره کی * قتیغ *	سوزوک	« مثال » « الیفه یتیشتی بر سوروک قوی » « چوپانی کوروندی آشنا روی » سوران * برسان * جویان * سورمک * لفظه کلام * کلمه * فقره * فقر دی * قال وقیل * کب * خغن *	سورون سوز
سوزلمش * صاف و شفاف اولمق * براق * صنکسار * کوچکن * قرقدون * سمور * سنباب *	سوسار	« مثال » « بوسوزنی ایشتیب فریاد قیلدی » « قسم ایجتی خدانی یاد قیلدی » نسام * سوز کزدیریحی * غیبت چی * شکوه * کر * خبر کش * سخنور * سوز اهل * متکلم * حکایه دان * رجان * اوقات * تلاج *	سوزیتر کوریحی سوزجی
تشنه * عطشان * چمچه * سوزیحی الت * سوس طوران آدم * متعبر * آب کردان * چای کردان * پیسوک * چوب قاشون *	سوساق	« مثال » « بوسوزنی ایشتیب فریاد قیلدی » « قسم ایجتی خدانی یاد قیلدی » نسام * سوز کزدیریحی * غیبت چی * شکوه * کر * خبر کش * سخنور * سوز اهل * متکلم * حکایه دان * رجان * اوقات * تلاج *	سوزیتر کوریحی سوزجی
تشنه لئمک * عطشان اولمق * حرار تلئمک * صوسیر * لب تشنه *	سوساماق	« مثال » « بوسوزنی ایشتیب فریاد قیلدی » « قسم ایجتی خدانی یاد قیلدی » نسام * سوز کزدیریحی * غیبت چی * شکوه * کر * خبر کش * سخنور * سوز اهل * متکلم * حکایه دان * رجان * اوقات * تلاج *	سوزیتر کوریحی سوزجی
سوست و بورغون اولمق * کوشک مانده * « مثال »	سوستایماق	« مثال » « بوسوزنی ایشتیب فریاد قیلدی » « قسم ایجتی خدانی یاد قیلدی » نسام * سوز کزدیریحی * غیبت چی * شکوه * کر * خبر کش * سخنور * سوز اهل * متکلم * حکایه دان * رجان * اوقات * تلاج *	سوزیتر کوریحی سوزجی
« بویول قطعی داتیناغینک نی ایدی » « کوروب مونچد سوستایماق نی ایدی » صوص و ساکت اولمق * خاموش * هلاکت دم * سسی کسمک * اپسم اولمق *	سوسماق	« مثال » « بوسوزنی ایشتیب فریاد قیلدی » « قسم ایجتی خدانی یاد قیلدی » نسام * سوز کزدیریحی * غیبت چی * شکوه * کر * خبر کش * سخنور * سوز اهل * متکلم * حکایه دان * رجان * اوقات * تلاج *	سوزیتر کوریحی سوزجی
« سوستوردی انی و خاموش ایتی » « هر نه که دیدی انکا کوش ایتدی » آران * پایلاب * آب دوغ * چالاب چال *	سوسون	« مثال » « بوسوزنی ایشتیب فریاد قیلدی » « قسم ایجتی خدانی یاد قیلدی » نسام * سوز کزدیریحی * غیبت چی * شکوه * کر * خبر کش * سخنور * سوز اهل * متکلم * حکایه دان * رجان * اوقات * تلاج *	سوزیتر کوریحی سوزجی
صولانق * صوایمک * تسکین و عطش اولمق * سیراب شاداب *	سوسونماق	« مثال » « بوسوزنی ایشتیب فریاد قیلدی » « قسم ایجتی خدانی یاد قیلدی » نسام * سوز کزدیریحی * غیبت چی * شکوه * کر * خبر کش * سخنور * سوز اهل * متکلم * حکایه دان * رجان * اوقات * تلاج *	سوزیتر کوریحی سوزجی
متخیر * صوس * سکوت * صمت * جته * چیق * صداسیر * خاموش *	ساوسیم	« مثال » « بوسوزنی ایشتیب فریاد قیلدی » « قسم ایجتی خدانی یاد قیلدی » نسام * سوز کزدیریحی * غیبت چی * شکوه * کر * خبر کش * سخنور * سوز اهل * متکلم * حکایه دان * رجان * اوقات * تلاج *	سوزیتر کوریحی سوزجی
طام * بام * سقف * اوورتیسی * سرما وشتا * قیش *	سوغ	« مثال » « بوسوزنی ایشتیب فریاد قیلدی » « قسم ایجتی خدانی یاد قیلدی » نسام * سوز کزدیریحی * غیبت چی * شکوه * کر * خبر کش * سخنور * سوز اهل * متکلم * حکایه دان * رجان * اوقات * تلاج *	سوزیتر کوریحی سوزجی
عطیه * احسان * تحفه * ارمغان * بشکش * یادگار * برکذار * برکسیر * تنسوخ * تارتوق *	سوغات	« مثال » « بوسوزنی ایشتیب فریاد قیلدی » « قسم ایجتی خدانی یاد قیلدی » نسام * سوز کزدیریحی * غیبت چی * شکوه * کر * خبر کش * سخنور * سوز اهل * متکلم * حکایه دان * رجان * اوقات * تلاج *	سوزیتر کوریحی سوزجی
		« قراکوز کوزینک سوزولور * اوستیکدا جانلار اوزولور * سن	

سوقور

سوق

« مثال »

« بردن بره خیر و برکت اوچتی »
 « سوق ایینی و آتی کوزی نوشتی »
 صوبک یوزینه بر طاش آتیکده حاصل
 اولان مدور طالغه کرداب
 بر نوع بیوک کیک طاریول پکید
 رسته بازار سوق یول

« مثال »

« سوقاغ ایچرا اولدی پری لاردوچار »
 « کرب جور جور و دیب یاریار »
 ایی ایرماق چتال دملقاس چت
 و پتل دوشاخه بحرین
 مرادانک طوداغ الشدن یواش
 یواش سویلنک فشر فشر اتمک
 بر نوع اوردک اسمیدر صونه
 طورند کوزی چقمش ادم
 بیوک دیک هاون سوق اوغور
 « مثال »

« کورونک جاهل دورور بوتاری توق »
 عجب صوفی دورمیش مثل سوق
 بیوک یولارده منشعب اولان طاریول
 شقاق زقاق راه باریک تنک
 « مثال »

« بایب مخلص یولین تو فراقی آیینک »
 « چقیب هر ساری بینک سوقاغی آیینک »
 زهر دار حیواناتک یاقسی اصرمق
 تسمیم و تنور اتمک دیشلامک
 زهر ملک امر دبل شکاف ایت
 بیوک یول چیز به سی بر نوع اون
 حلواسی سیفمان اواج دخی دیرلر
 قورو صویی چکمش اولان یر
 کور اعمی کوزی پاتله مش

« مثال »

« آلدی شه سوغاتی قیلدی قبول »
 « یانینه تاهنده تیک قاتی رسول »
 صوارمق صولامق اسقا اتمک
 یر و اراضی به صوورمک
 حربه اوجی ایله بریسی صانچمق
 دورتمک
 یاشلو کسب اتمک نم المق مرطوب
 اسلمک

سیوشمک صور به باتوب طوهر اقلر
 طویمق یرلر چکوب تاوه کلک
 صوغان بصل پیاز

« مثال »

« پیاز و صوغان تیک سویوب کیتی لار »
 « یقیب غارت ایلاب خراب ایینی لار »
 شیش کبابی کلباسی قیزارتما بره
 کباب کباب تاسی
 قوغه دلو قوغا صوغان مقدن کله
 « مثال »

« جو کوردی یو سوقی سوغور ایچندا »
 « که یاتمیش آفتابی تبر ایچندا »
 جدا اتمک قنیندن چیقارمق صیرمق
 بر شیشی دیگر بر شیشک ایچندن صیروب
 چیقارتمق قافندن چکمک
 « مثال »

« یعنی که سوغوردی تیغ بی باک »
 « کونسلکی اراسالیدی چاک اوزاچاک »
 صولجان امعاء الارض دساس
 کلتن کلاس سویولغان بر علاج
 اسمی دره سورنجان

بر نوع طلاغ او کوزی سوغاک دخی
 دیرلر بیوک دشتی کیک
 بد نظر حاسده غماز طمع کار کوزی آج

سوغارماق

سوغالماق

سوغالماق

سوغاشماق

سوغان

سوغلی

سوغور

سوغورماق

سوغولجان

سوغون

سوق

سوقار بارچوغی

سوقاغ

سوقایار

سوقرائماق

سوقور

سوققور

سوقاق
وسوقاغ

سوقاق

سوقان

سوقور

[illegible]

سولو	سونقول
<p>سول — سول * یسار * شمال * چپ طرف * <u>ترس</u> * جنوب * پایان * خط استوائك اشاغی طرفی * — « مثال » —</p>	<p>سولوق — نفس * شہیق * زفیر * صولو صولوق * کم و لحام دیمیزی * آت اغزالنی * سولوماق — صولوق * نفس کسیتك * صیق صیق نفس المق *</p>
<p>« ساغیده انیک تمام خانلار » « سول یانیده جینی مهمانلار »</p>	<p>سولوك — زلوك * زالو * شلوك * سولكان — صولان * سیلقون * سولمش * سرخنه مایل *</p>
<p>سولاق — یسار * صسر * چپ * یان * سولاكای — اغزدن اقان صوم * مجاج * آب دهن * — « مثال » —</p>	<p>سولونغان — ضیق النفس اولان * صدر علنی * قلب مرضی کوتبه نفس *</p>
<p>« روح الامین اول ساری چون باقییان » « اغزیدن آنینك سولاكای آقییان »</p>	<p>سوم — يك پاره * بتون * قوی * خالص * ایخی بوش و قاغوق اولمیان * روسیه قائه سی قاربون * یامو * آتیک تو یاغی * ناخن اسب * طرناق * سوم اسب *</p>
<p>سولاماق — اسقایتمك * صولوق * آب دادن * شاداب * سولپوك — فسرده * پژمرده * فرتوت * سولپیمك * سوزولوب يك پور صویوب قالمق * استرخا ایتك * فتحك فوروق *</p>	<p>سومك — رعام * سقاوه * حد * بورون صوی * سوموك * محاطه * فسك * بینی * سوبك چو چوق اوتراغی * توبك *</p>
<p>سولدوز — طوایف اتر اكدن بر عشیرت استمیدر * — « مثال » —</p>	<p>سومكورماك — امخاط ایتك * بوروننده متراكم اولان یسلکی خارجه دفع ایتك * بورون قالمق * افشادن بنی</p>
<p>« نوایی سیودی بیر لولونی کیزدیک ربع مسکوندا * اگر ارلات اگر بر لاس اگر ترخان اگر سولدوز »</p>	<p>سومكروك — سومك * بلغم * محاطه * تو كروك * توفکی * بی هوده * قائده سز * بوش * نافله * زومسز *</p>
<p>سولفون — سولوش * پژمرده * سالیق * پوروق * منفسخ * پوله * لافه * تربت *</p>	<p>سومورماك — سومك * بتون ایچمك * بلع وار تشاق ایتك * حوربت چكك * اتمك سبقارمك * مکیدن *</p>
<p>سولكون — یانی طووق * مرغ شو * قرضاول * سولملاق — سولپولمك * تازه لك و پارلاقلی كیتك * پژمرده * طراوت سیر * — « مثال » —</p>	<p>سونقار — سونقور * طوغان * اقسنقر * شونقار شونقور دخی دینور *</p>
<p>« اول پرینك یوز سولدی كل ديك خزان ایچندا * تیلی یوق بلبل کی لال قالمش بوستان ایچندا »</p>	<p>— « مثال » — « دیدی سونقار ای اولوس غدر اهریر » « امرینكا تابع کلبک اگاه لار » سونقول — صول دست * چپال * صولاق * بایناق * سرسام * مسکین * غریب *</p>
<p>سولو — آبدار * کوزل * رونقلو * جلالو * زیمینده * پراق * سولی *</p>	

سونماک

سویفون

سونک —

صوک آخر نہایت حد تہیجہ ختام انجام غایت پایان حتی الی

سونکنی —

صوکی نہایتی آخری عاقبتی انجامی
— مثال —

سونکرا —

«منی سودی ریان قوائیسون»
«هر شینک سونکنی تو شونسون»

سونکوجہ —

سکرہ ماکرہ بعدہ تم پس ثانی صوکنہ قدر نہایت غایت

سونکنی اویقو —

اخر و صوک نفس عاقبت حال یوم موعودہ نزع

سونکراغی —

سکرہ کی نہایتہ کی آخر کی
— مثال —

سونکاک —

«مین کیم و اویقو کہ ہجران شای آہم»
«صوریدین دیسا بولغای سونکراغی»
«اویقو ایلنکان اویقانور»

کیک عظم استخوان سویک
— مثال —

سونکو —

«سوکیلہ دور کول دور کول دور سبو»
«کانیم قیریل کول دور سینی بیر دین»
«ایرغانلار سونکا کبیر قیب قیریل»
«تیل دور»

سونکور —

مزراق سنان حربہ نیزہ سنجی

سونماق —

«سومک محاط مجاج بلفم توکورک»
«صونق عرض تقدیم ایتک اقداح»
«مبادلہ پیون سونماق انقیادہ باطاعت»
«کردندادہ رضا اولق»
— حکمت —

سونماک —

«تورلوک تورلوک بلاکیلی بویون»
«سوندیم ذاتی اولوغ خواجہم»
«سینی نیت کیلیم منا»

برلاق شینک فری و شملہ سی کیدوب
زائل اولماق مطنی و جلاسی کیمک

سون —

صرورایتمک خورسند شادمان اولماق
ارکک اوردک طورہ کرکک
— مثال —

سوات —

«سونہ لار قطار اوچر باش اوستندہ»
«خدایم اوغول بر سورن آش اوستندہ»

سوورماق —

صویک مقسم و ماخذی منبع بلاغ
پنکار سکوت صمت خاموش اہسم
صواریق حیوان و مزروعاتی اسقا
ایتک صوایچر مک آب دادن
قوتلہ اتمک مص و ملیح ایتک سورمک
مکیدن سپقارمک
— مثال —

سووق —

«بوق کیم بولباسنی سووردی»
«کیم جسمی دین آنی اوتقہ اوردی»
«روقتلی جلالو آثار جاری خنک»
«باریدہ سرماہ شتاہ»
«سلسلہ سلالہ اجدادہ نژادہ حسب»
«ونسب صوی نسل»
— مثال —

سوس —

«سوی سیر کشی کشی ایماس یارنلار»
«اوزی آیک قیلغیدن ییلو دور»
«سیاہ یاغ زغیر یاغی روغن بذیر»
«بر نوع کلید سوکہ قوسو کہ سی»
«سورمہ قفل و کلید»
«یاصدائق اتکایتمک یان اوزرہ»
«طیائع تکیہ اتمک»
— مثال —

سویاغی —

«کوانسنک ایرلارہ کوان سویانسنک»
«مردلارہ سویان سرینیکی دینا نامردہ»
«یختشی ایشینک بولغای یمان»
«یان اوزرہ طوامق قوجاغنه المق»
«کیک کوزن اساب غصب البسہ»
«توبلہ ییچی صویفون»

سویال —

«کوانسنک ایرلارہ کوان سویانسنک»
«مردلارہ سویان سرینیکی دینا نامردہ»
«یختشی ایشینک بولغای یمان»
«یان اوزرہ طوامق قوجاغنه المق»
«کیک کوزن اساب غصب البسہ»
«توبلہ ییچی صویفون»

سویاتماق —

«کوانسنک ایرلارہ کوان سویانسنک»
«مردلارہ سویان سرینیکی دینا نامردہ»
«یختشی ایشینک بولغای یمان»
«یان اوزرہ طوامق قوجاغنه المق»
«کیک کوزن اساب غصب البسہ»
«توبلہ ییچی صویفون»

سویاماک —

«کوانسنک ایرلارہ کوان سویانسنک»
«مردلارہ سویان سرینیکی دینا نامردہ»
«یختشی ایشینک بولغای یمان»
«یان اوزرہ طوامق قوجاغنه المق»
«کیک کوزن اساب غصب البسہ»
«توبلہ ییچی صویفون»

سویفون —

«کوانسنک ایرلارہ کوان سویانسنک»
«مردلارہ سویان سرینیکی دینا نامردہ»
«یختشی ایشینک بولغای یمان»
«یان اوزرہ طوامق قوجاغنه المق»
«کیک کوزن اساب غصب البسہ»
«توبلہ ییچی صویفون»

سیقارماق

سینه

علمیات حربیه • نمایش سیاست • غضب
شده ضرب دبدبه •

— « مثال » —

« اگر حاکمه اولمس سیاست »
« تورار هر کونده منیك تورلوك علامت
سایفلاماق • او یقوده ساجه • صیان
سولك • خواب ورؤیاده بریشان کوبلق •
مامور طایفه • استحكام سپر • تعیید •
مقرس • سیاه • احتیاط و تحصن • گاه المان
وعسکر سپاهی •

بر نوع بیولك قارابند توفکیدر • قوبور •
جزایل • ششخال • ششخانه • طور فان •
مهربانلق ترجم و تلف ایلك • او خشامق •
صیغامق • ارقه و باش مدله مق •
خاریدن و مالیدن مساس •
— « مثال » —

« سیالا باشینی یتیم کورسانك »
« بلك خلق ایله كوب کیم کورسانك »
قایمق • سورچق • تارملق لغزش •
لغجائك • یخمالك • سییائماق • سیرلك
لغشك • زحلوق • قایر محل • جای لغزش •
محل یخمالك • موز موقعی •

ملایمت • مدار • صیغامقلق • او خشاش •
مالش • مانده سیو •

چوبوق • قلیان • غلیان • دخان و بنك •
وافیون کبی • شیلری ایچمك •
سوزه رك ایچمك • صورمق • یالا بوب
المق • سوممدرك ایچمك • بردن بره
خورت چمك •
— « نوابی » —

« صاق الیب کیل توله بمانه • بوق غلط
ایتیم توله خمعخانه • تانی كوب كوب
آلیان • سیقارای • كوب كوب ایچیب
هر دم اوز یتیم بارای •

سیاست

سیاغلاماق

سیپا

سپاشكان

سیپالاماق

سیپالماق

سیپانجاق

سیپاو

سیپقا

سیپقارماق

— « مونس » —

« اوله امنیت دوروردور نكه قهرینك
بیمیدن • کیم ایرورس • ویغون یله شیر
شکاری پارغار »

سولك • تكلم و تلفظ • بیان و افاده
اخبار و اخطار ایلك •

سویلك • مذاکره و مجاوبه ایلك •
اتفاق پذیر • متفق علیه اولمق • بر برینه
تكلم ایلك • گفت و گو •

سولكون • بیان توغی • تدزو • مرغ
یتو • قرغال • سلون •

صویق • تجرید • تششیر ایلك • غضب
وغارت و عریان ایلك •

دائمی احسان و انعام • بخشش و اكرام •
— « مثال » —

« هدیه تحف تارتقای و مال هم »
« مملکت و کنت و سوپورغال هم »
احسان و عطیة • بخشش و یرمك •
بذل و عاطفته • بولمق •

— « مثال » —

« مکر ایدی اول کنج ایله مال کم »
« که بویان فی قیلدی سوپورغال هم »
طار • انجه • باریك • صولاش نسنه •
پوست کنده مقشر • ^{soypok}

— « مثال » —

« پوستی سوپوق ایلان یك • رنکی
سیاه چیان یك • بوی تبر کتیک اوزون
یولنده باد پای کوردوم »

تمه • عضاده • قپوسور کوسی • سورمه •
پك قیصه اولمق • بهانه ارامقاق • سبب
بولمق • واسطه و سیله •

مرسام • مسکین • اوردك کبی پاپاغان •
سونه • طور نه • کراک •

سویلاماك

سویلاشماك

سویلون

سویماق

سوپورغال

سوپورغاماق

سوپوق

سویه

سهرامیش

سینه

سیر دریا	سیر کاک
سیقین	طوغیان ایدر کفر غانم و طاشکند مضافاتی
سیکی	اسقاوارو و کول اراله منصب اولان
سپیکل	بیوک و مشهور دریانک اسمیدر
سپچاک	مغول لسانجه مسارت و تاجیک
سیدلک	دیمکدر تاجیک تات
	الحان ایتمک اوتتمک نغمه ایتمک اون
	چکک سیرامک
	ترکستانده قدیمی مشهور بر شهرینک
	اسمیدر خوجند قریب در
	صرت پوشت ظهر ارقه عقیب
	بر نوع بالطور در تبر بالطه ای بالطه
	صرتلان ارقه یدالمق ظهره قویق
	در پوشت ماندن
	خنصر شیشه الک کوچک بار مق للیک
	چیلایک بار مق انکشت خورد
	« مثال »
	« سرچد پارماقی ایله اوردی بره »
	« مرد ایله نامردینی حالین قره »
	شیشه ابکینه تند و تیر جست
	و چالاک رند زجاج
	چاق سرد تند و تیر رند قاتی
	محکم قوی زور سرت
	سیر بچک قایریر <u>سیر بچک تیر بچک</u>
	مناره فنار فانوس کنبند علامت
	خسته لک مرض و علت درد کدر
	رنج تعب مشقت
	ایش و همت ارقداش رفیق
	یولداش همراه آچیق و کشاده جدا
	جدا یکدیگه یکتا <u>سیر بچک</u>
	« مثال »
	« ملتی لاری اوز بک اتغونجه هیبات »
	« دو شمان تورامای آخر سیر کلندی »
	علت سهر اویق و سزلک بی خواب
	و بی دار اوماق
سیقین	بالیق صیدی چون مستعمل بر نوع بجه
سیکی	دره چنگجه پنج شاخده سفقان
سپیکل	سهی ترشح رش افشاء نثر انتشار
سپچاک	سرپندی ارتشاش انتشار شاریدن
سیدلک	رشحه چکیدن
	پاش و پراکنده و پریشان ایتمک
	طاغتمق صاچق نثر و بذل افچه
	ایتمک سیتمک
	دو کلوب صاچلق ترشح بذل
	ونشر نعمت ایتمک
	« مثال »
	« فرا قینک آتشیدین یغلاسم عشقیم »
	او اورافزون اوت اوزره سو سپیلا
	هر زمان دودی بولور بسیار
	دودک سیس اصلیق هوشنک
	سیحان قاره موش سحقان
	سال ترکان دائره سنک برنجی سیدر
	سم الفار مرک موش یومران اوتی
	آق سلیمان زرنج سنکیا
	آینه مرات کوز کو
	شاهزاده مشهور بقلة الملوك
	سیحان و سرجه نك ادلری بر قوشدر
	کزکین سیار بیهوده سرسی
	طولا شوب کزان
	« مثال »
	« المایور کی ناردین کونکوم قالو بدور »
	یاردین مین پیرار خدا پیرار سیاق
	یور و کان یاردین
	عمیق اولیان صیغ کچید و یرن قوملو
	صو یول
	مصیقل مجلا شفاف مصفا براق
	سیحون ترکستانده کاشغر طاغلر ندان
سیخ	
سیدم	
سیر دریا	

سیغفو

سیر

نقش * حكايتك * صيردرمق * ترشح
و تفرق املك * سزدرمك * اياما ايتك *
ايريتك * بللو ايتك *

« لطفی »

« نيجه كه سیر غوروب النون ديك
استخان قيلدی * وفادا لطيفی تابی
فراق دیناری *

کوز برده سی * متفرس * متفطن *
جزع * فرع * شکایت * اغری * الم * درد *
کدر * وجع * سوز و کداز *

اغریق * متالم اولمق * اشتکاو بکاو تظم
جزمك * نقش و حكايتك * رسم *

« مثال »

« جانغه چيکيبرنج و عنانقشینی »
« سیرماق اوچون اندافنا نقشینی »
تفرس * تفطن * درك * حس ايتك *

« مثال »

« سیر یب ایردی که اول دشمن ایری »
« هانا بولدی دشمن دستگیری »

صیرلانق * تشکی و تظم حال اتمك *
رشحات * آزار نفس اولان صو *
سیر یانی * قطره قطره اقان صو *

دهشت ایله اویقودن صیرایوب
فانقمق * بردن بره بیدار اولمق *

« مثال »

« ناله کیم چيکفیل سرکویدا مونس
کیجه لار * بارسه یارینك اویقوغه اول
ناله دین سیسکانه سون »

پاله * قدح * ایاغ * رطل * کاسه * چناق *
کنجایش * احتواء * اشتمال * سیغه جک
شینی * طرز * قاب * محل *

سیر غورماق

سیرکاک

سیرکی

سیرلاماک

سیرماق

سیرماک

سیریلد امارک

سیریندو

سیسکانه

سیغراق

سیغفو

المق * قاب * قالدرمق * صیروب
المق * بردن اخذ اتمك * گرفتن

« مثال »

« مسجددم دیر ایچر مست اولسام مین
مفلس فی تانك * شیخ دستارین کیجه
مسجدغه کیر کاج سیرمادیم *

قابالمق * صیریلوب النمق * برایشدن
قورتلوب چیق * بری اولمق *

قایق * لفزیدن * مالک * تغنی و ترنم ايتك *
بابل و صموه قربنك اون چکمه سی *
قوشلرك اورتمه سی * الحان طیوره *

سرنجك * قایاریر * قذاق محلی * بوزلی بره *
صف * صیره * دیزی * سلاک * ترتیب *
سطر * متصل * نسق * نظام * قانون *

منبع * پنکار * بولاغ * کاریز * عین *
قویو * چاه * بشر * چشمه * مصلق *
برنوع * تیکیشدر * اویولنامه * اویما *

یوروما * عراقی کله پوش دیکشی *
کشیده دوزی * عمامه * دستار *

صیرلمش اییجه اغاج * خاده * قاری *
دال خمچه * تیاق چوپ *

قاچق * صاوشمق * برایشدن قورتلوب
چیق * خلاص اولمق *

صیریم * چرم * کون * دلم * دلم دری * تصمه
اویولقامق * سکرک * سکرک خیاط ايتك *

قایق * یواشجه سورتورکی صاوشمق *
اویولغه لانق * یماقلامق *

« مثال »

« سیریلدم دیب توشتوم »
« سیب اوستیکاتیک توشتوم »

صالقین * خفیف صفوق * طراوتلی *
نمناک محل * حول * مرطوب *

ضمیر جمع مخاطبدر * شما * سزکی * انتم *

سیرماماک

سیرمالماک

سیرماق

سیرنچاق

سیره

سیری

سیریف

سیریق

سیریمماق

سیریم

سیریمماق

سیریمماق

سیرین

سیر

سیقلق

سیکیرمه

سیغل

سیغماق

سیغناق

سیغیر

سیغیر قوشی

سیغیر قویروغی

سیغیر تاج

سیغیر چین

سیغین

سیغینجه

سیق

سیقماق

سیقق

سیقچم

سیقلیق

غارت تاراج نهب تالان بگما

مشمول محتوی اولق صیغیق

کنجایش

بارو هیاذ ملاذ ملجاء پناه اینجه بازو

— «بار» —

خوبلار خطی نصیبک بولماسا بارنی

تاتک باری خطی ایماس دور خط

سیغناق مودور

صیغیر بقر کاو جاموس تور

اوکوز مانده اودی

صیغیر جق قوش ساج ساج

چو غور جق سار

سم السمک بالقی اوق زهر ماهی

کاوران صیغیر جو پانی راعی پاده جی

سیاه واقچیل بر قوش اسمیر

کیکیدن یولک بر نوع کاوزن کاواز

صفون آهوی دشتی

کوچک حصار پناه کا ملجاء عیاذ

صیق ضیق طار طیق غلیظه کشیف

صیقنق ایقنق یغلامق الله

سینه ملک صیقنه رق وجع والله

آغاق قیصتاتق عجله ایله بکاینگ

— «نال» —

هره زمان کیر سا بوزوغ کونکوم

ارایاد و دیار عالم اهلین سیقتا نورمین

آه واففاندین داغی

کیک آهونجیر غزال صیقیشمش

صیقندی اضطراب مضایقه

ضجرت مشقت رنج وجع درد

اورمان چنکل بالقان طوغای

چو کلک باسحق کشیف طار لک

تشکلاک اشجار بی حد چیقشیر

سیقیرماق

سیقماق

سیقیش

سیقندو

سکریمک

سیکسان

سیکساتماک

سیکمالک

سیکیرتماک

سیکیرتیه

سیکیر

— «مثال» —

«سیق سیق منکا کیلسا اول کل اندام»

«هجران غبیدن تاپاردم آرام»

«آنی قوشتورمق یورتک سورمک»

صوق ایتمک چایدرمک یورغه لقمک

تضییق اعذاب اخبار مضطر

تعصر شدت زجر تصریع ایتمک

تعصر ازدحام غلبه لک زجت

چکمک تیفیلنج یغین جمیت

مضایقه اضطراب عذاب صیقیش

میوه صوری عصور قیغوغم خفقان

اویقودن هجرایوب قالمیق

اورپریمک هجرامق لبطله سورعتله

شتاب ایتمک آرزسجرا رکی دورنق

— «مثال» —

«مرکب اوزاچیققی سیکریان بات»

«یولداش ایله یولغه توشقی هیات»

سکسان هشتاد ثمانین

— «مثال» —

«اگر سکسانکه کرسانک مثل سکسن»

«اگر نفسینک مرادین ایزلا مکسن»

هجرامق سیکرامق جسته بر

خواستن اتلامق خذله

— «مخدوم قلی» —

«یا تورایردیم توش کوردوم سیکسایب»

توردوم عشق بر مشکل ایشدور

او قودوم کوردوم

جماع ایتمک کایدن ازدواج سیکیش

یا تمک منکو حه سیله ایش کورمک

تکاپو سکه سکه قوشمق آدمی

تسریع ایتمک آت اویناتق

یکیدکی طار و اوچروم محل جری

سکر هشت ثمانین

سیندی

سیلیغ

— «نوابی» —

«حسن دین مهر غرض دورای عشق»
 «بو مثل دور سیلیغینک دین ایل یغینک»
 یازوسی و نقوشی محو و ناپدید اولمش
 سکه و باره * ناصره * پوچک *
 بر نوع گیاه اسبدر * صوکنار لرنده
 نابت اولور * پو دنده دشتی بابانی *
 ششمان * یاغلو * لحم و شحم لور سقوم *
 قریه * سمین * پرورده *

— «مثال» —

«سمیز قویو و قوزی کیلیب بی شمار»
 «طوحف پیشکشلار هزاران هزار»
 سمر ماک * سمین و قریه ایتمک * لحم و شحم
 پیدا ایتمک * وجود و قوه لیمک *
 صن * تو * انت * مزار * قبر * لحد * کور *
 — «مثال» —

«سمین سین سواریم قاندور چکاریم»
 یولونکده یو کور مکدور * یوقدور
 کار دیکرم *
 قریق * شکسته * مکسور * سنق * کلید *

— «نوابی» —

«خرابات ارا کریم اشفته حال»
 «می ایستر غا الکیده سینقان سفال»
 تجربه لی * مجرب * کزیده * کار آز موده *
 امتحان * از مایش * تجربه * اختیار ایتمک *
 دکمه مک * صیماق * ساناق *
 کل و شکوفه ترک * طوپلامق * سچمک *

— «نوابی» —

«فراق یشلاری و که یانا زخم ایتدی»
 نفس نفس نیکاجروح ایچمک سانجیلا
 صیر *
 مقاض * مقرض * قایچی * کار *

سیلیغ آقچه

سیلین

سمیز

سمیز ماک

سین

سینغ

سینا غلیق

سیناماک

سینجاماق

سیندی

— «مثال» —

«ثبوت دور آتیک سکر صفاتی»
 «صفات ذاتی ایماسنی غیر ذاتی»
 نجیب * صوی نسلی پاک اولان * نزار *
 بانوزاده * شهرزاده * بک زاده * توره *
 یواش * اهسته * عجبله سزه * بی شتاب *
 اصول ایله * تانی * تأمل * سیکنک *
 عزت و حرمت و رعایت ایتمک * تلطف *
 و تعطف ایتمک * مهر با ذاق کو ستر مک *
 — «مثال» —

«باشین سیلادی فراق اوباش»
 کیم یاغدور غوم بو باش اوزاتاش»
 حرکت ایتمک * قیلدا تمق * صلیکب آتمک *
 قار اباراق نام اغاجک کولی و خاکستری *

صارسوب دو شرمک * تفریح و تهریر
 ایتمک * قاقق افشاندن *

قوشلر و حیوانات چرینوب تیر لیمک *
 توکلری دوزمک * توینی قبار تر مق
 صاف * طاهر * آری * تمیز * شفاف *
 منور * روشن * آیدن *

کردانلق * آویزه * غغه بند * سلکین جک
 دخی دیرلر * بیون اسقی سی *
 — «نوابی» —

«نی هوش امید کیمره یان نکون»
 قد برله اور سام تک * پر یلار غاجنون
 طوماریدور بونومدا سیلیجیک *

کندی کندینه صار سلق * صالانمک
 متحرک * قیلدا تمق *

لمس * توز و پاس و زینکاری مسح و اذاله
 ایتمک * جلا و صیقل ایتمک * پاک
 و تطهیر لک * نسخ و فسخ و محو *

سیلیک * محو * دوز لیمش * مسح *
 شفاف * یکر نک * مصفا *

سیکیل

سیکین

سیلاماک

سیلناماک

سیلیتی

سیلکماک

سیلکشماک

سیلکبو

سیلیجیک

سیلکنماک

سیلماق

سیلیغ

سینوق	سیوک
سینقماق — قریلق بوزلق شکسته اولق ناتوان وبی درمان اولق کسته پشه بقه بوجک سینک جین حزن و الم ایله اهسته کریه و بکایمک هضم ایمک چوقوره کیمک یغمور طوبراغه پکمک قوشلر باشلرینی قنادلری الله کرملک — «مثال» —	سینوق تورماک — سیندرمق بوزلق شکسته ایمک پاره و پارچه ملک قرمق انکسار — «مثال» — «کیم وفا هاین سینوق تور سایلورمین انجا کیم کوب زیان قیماز سباری قیما غای کوب سودهم برشتی یوزینه سورمک تلویث ایمک — «مثال» — «بیقما دی کول کنبذین یاغیب حوادث یامغوری کیم سیوار ایرکین چیقیب تامینی بو کاشانه نینک سیلوب سیوری ایمک چکوب چیقارتق حاد اولق بوی اوزامق صیرمق یونمک تراش ایمک — «مثال» — «رشته کیم هلاک یارام اغزی تیکنی انکلا دیم کیم کفن جشی قیراغیدین سیورغان تار ایمیش محروطی حاد تیر اوزون شینی تنه دراز بالابند کسلین سوری سنک ناموس پشه خاموشک ذباب چین مکس — «مثال» — «مملکت ایجره نه دیسانک بول دورور «سیری سینک لارجین فی اولدورور سویجی محب عاشق واله شیدا فدا کار دوست یار خوشدار سولش محبت جازبه عشق شوق — «ربغوزی» — «سیوک سیودینک ایرسه او یاقدور مدام «سیوک سیوکانا ایرکه او یومق حرام»
سینکاک — سینکر اماک — سینکماک — سینکیر — سینکیرلاماق — سینکیل — سینلیک — سینماق — سینوق —	سیواماک — سیورماک — سیوری — سیوری سینک — سیوکوجی — سیوک —
«سینکور سام غصه دین اولماک کرا کدور ایشیکلار چه ایل کولماک کرا کدور عصب بر اعصاب سیکیر تمار جنکده آتله کنجاغینی عرقوبی کسوب تلف عرق ایمک آتک رباطنی چیقارمق ایزنجه کیمک ارقه سنه دوشمک کوچک همشیره اوخت ابلا خواهر — «نوا بی» — «شاه غه سینکلی دیک عزیز ایردی «یوز تومان برانکا کنسیر ایردی سنک نلک توومن سیر ویر قریق بوزولق شکسته اولق طهارت و ایدست شکست اولسی — «فضلی» — «سینه کونکل شیشه سی تدبیر ایله بولاس بوتون استخوان ایرماس که آنی راست قیلسه مومیا قریق بوزوق شکسته کفیده یارق — «حکمت» — «قایدا کورسانک کونکلی سینوق مرهم بولغیل انداق مظلوم یولدا بولسا هدم بولغیل روز محشر درکاهی غه محرم بولغیل ماومینایک خلایق دین قاچدیم منا»	

شاہر شوپور	شاغیر داق
سیوکلوک	شاہر داما
سیوکوم	عجلہ طعمام اکل ایدرکن آغز وطوداقدن شابشاب چیقان سس حرکت صدا آواز
سیوک	شاہر دی
— « مثال » —	عجلہ بیرکن وایزرکن طوداقلردن صادر اولان آواز طوقات سلی کف دست تارسی — « مثال » —
سیومالک	شاہر شاتی
« سیووب او مصطفی محبتی » « یارایتی اوزی سیوکلوک کیدین آنی » حب و محبت و مودت ایتمک مقبول طوتمق تعشق ایتلک عاشق — « صوفی » —	شار تلاماق
سیوینماک	شار یلداماق
« سیونم کرسنی دنیا سیو بدور » « سیوین دیب کوز نکاتم قویو بدور » منسون و مسرور اولمق محفوظ و شادمانی شادکام اولمق	« تنبل کشی دور همیشه یاتور » « شپاتی ایله یوزین قزاتور » زردبان چاتی خواز چاتردی صو و آب اقلرکن چاغلامق فشقرمق صوجوق سسملک شادروان و فواره دن افان صوسبی صو اقلرکن سس و آوازی چیقامق شار لامق شلدیرده مک صومسنه مانند آواز و کورلتی شاشقین سرسام مدھوش سکران متخیر سرگردان مہبوت آحق مجنون سرکشته سرسری — « حکمت » —
سیویشماک	شار یلدی
سوشمک منونیت ایشمک خوش یکنمک محبت لشمک — « مثال » —	شاشغون
سیونج	شاشمق
« قرا کوزم جیکی جیکی سین سین کوزلرینک بیکی کوردیم جہانده بیرلکی مین سینی سیودیم قرا کوز انبساط سرور فرح شاد نشاط حظوظ خورسند لہو طرب مژده جی بشارت جی مخبر — « مثال » —	« تجلی فی نوری برلان عقلی شاشقان » « اللہ تیو کونکل باغلاب طور غہ آشقان » طساک قالمق تعجب و تحیرده قالمق استغراب و استعجاب ایتلک عقل کیدوب یولدن ایرلمق کوزلری شہلاباقان احول الوس الا بولا — « مثال » —
سیونجی	شاشی
« وہ فی کون بولغای کہ اول غایب سفر دین کیلدی دیب ایستابان ہریان سیونجی بیتسا ہریان دین خبر فصل شین	شاغیچماق
شاہر شوپور	شاغیر داق
« ملاتندیر زیادہ سسلہ و وجد ایله اوپک بربریلہ اویشمک — « مثال » — « بر بریلان کوروشی » « شاہر شوپور اوپوشی »	جون قل آلسانک کوزی شاشی اولسون چوری آلسانک لونی ماشی اولسون غیاہر کسنہ یی ذم قدح ایتلک تماملق آلوفتہ جاقلق غیت ایتلک صومسنہ بکر کورلدی شارلدی

شانکوراق	شته
شاغیلداق	رطب • پشتکیل • قویونک دنبه سنده کی قویروق • دو مغازه زغردک •
شاق شاق	اصواتندیر • شاق شاق سس ایتمک • ملاطفه • شراق شراق اورمق •
شاقیر شاقیر	برماق اوپناتمک • قرسلدا تمک اوست اوسته قتی وقید شیلرک
شاقیر دامق	کور یلتیسی • لعب و بازیده اوچ دوت نقر برابر اوست اوسته بی دربی
شالدر شالدر	پرماق لرینی س و صدا ایترمک • یغمور یغماق • بلبل خوش الحان ایتمک •
شالغورت	نغمه پرداز اولمق • صول قزان • سماوار اریق قینامک • قیش شقر دیسی •
شامبار	صوبالادن زول ایدر کن حاصل اولان آواز و سس • شلدر دمه •
شالی	هم صوده وهم قراده یشای حیوانات • طوقات • سیلی • تر ساکی • کف • شفتانی •
شامیان	« مثال » — « بر شمار اوردی یوز یغه خاتونیک » « کاری بونوع ایردی بی بی آتونیک »
شانغور	قابوقلی برنج • پوستی التامش ارزه • مقشر اولمیان کریمج • روز •
شانکوراق	« مثال » — وصل هنگامده سیراتسده رقیب اینجتمه • « شالی نیک دولتیدین کورمک لولک صوایحر »
شاوکلہ	خیمه • خرگاه • چادر اوکبنه ایوان کیوان کبی رکز اولنان چار گوشه
شاوخوم	چادر و مربع برده • « مثال » —
شاهین	« کور و نوب خیمه شامیانه هریان » « نظر اهلنه سانسیر قصر و ایوان »
شای	زل و کوس و نغاره آوازی • کرنای • سورنای سسی •
شایاق	طلوباق • طویناق سسی • سم آوازی
شبرخان	
شیک	
شباخوم	
شیک	
شئل	
شته	
قیر غیر • قادیلر نیک باش اورتیسی • لوله • غل غوله • کور یلتی • شوقوم تلاطوب • غریو غوغا • « مثال » —	« بیور و شرن تور و شونک یخشی ایرور » « ایل ارا شوقوم و غوغا سالما » برنوع قوشدر • لاجین • شهباز • سکنت • غنا صاحبی • سودمند • خیرلو ایش • واقف • حوادث • ذرنک تیج • مکیل • « مثال » —
« اینکال اخفایمچون تون مشکینی ایستار حکیم • شکر بوکا فورار اهم ظاهر ایرماس هیچ شای »	ماوت چوخه و سائر نسنه لک منسوبی • هرات ایله بلخ ار استنه مشهور بر بلده اسمیدر • برنوع سیاه اوزم بورادن یحیقار اوزوم شبرغانی دیرل •
برنوع دالره فوریو غیله تشبیک آیدر قویروقلو میوندیر •	شباخون • چپاول هجوم نا کبان • لشکر شب المان اوروشی محاربه شبانه • « مثال » —
« بیوروش اندی قوشون ابرلا کوتل دن • شباخون اوردی دو شمن ساری بردن • لکه • یسلک • مندارلق • یاغلی • کیرلو • پاصلی • چرکین • یغیر •	دسیسه و تزویر و ادب سزاک ایله بریستدن بر شینی قویارمق • نقل ایله آلمق • « مثال » —
« بر شئل ایلا یقین اولدی رقیب • « عشق نیر نکی ایرور امر عجیب • اورمق و دیمک • حیوانک ارقه ایاغیله اورمسی • لکد کوبی •	

شوقون		شما ته
روزگار. هوا. باد. دال. اغاج. سور کونی. مقابل. جنوب. — «نوائ» —	شمال —	— «صوفی» — «آینک دیک هادی امرین قویمه زنهار» «شباطین شته لار آیر لسانک ای یار»
«سالور آهیم شمالی تند ایسیب سر سر کبی هر دم. سر شکیم سیلیغه شورشی شورش شورشی دریا»	شیران —	— «چقان» — صبح. صبح. تاک. فجر. ایرته. موش. فاره. سیجان.
بر نوع دودک اسمیدر. بلابان. شبنم. قیراو. انچه باغور. چی. — «مثال» —	شودرغو — شودرون —	سریع. عاجل. تیر. پیاپی. چالاک. بات. شتاب. دررو. همان. — «شرقه» — اصواتندرد. خطب یازکن چیقان اواز و شافردی. قرصیلده.
«یروکوکی نیتانک اشکیم سوری غرق ایتسه کم یوقتور. قاشیدا نوح طوفانی بر ایکی قطره شودرونجه» بری قازمق یارمک. صیانه سورلمش ترلا.	شودکار —	— «شغدارلق» — فاهم قالمق. نیابت. وکالت. خدیو. والی. حکمدار. — «شغله» — اصلیق. آغزیدن چیقان آوازوسس.
— «مثال» — «ملا بولسانک تکرار قیل» «دهقان بولسانک شد کار قیل» تلخ و طوزلویر. مالخ. نمکین. برکیه. اسمیدر. طوائف ترکانیه دن بر قبیله نامیدر.	شور —	— «شفتالو» — شفتالی. خوخ. بوسه. اوپوش. موجی. — «شفشال» — یراشقسنز. ناجسپان البسه. کلامی وغقلی و فهمی صایحه و پریشان اولان آدم.
شور و طوزلو محل. بر نوع شور. زارده. حصوله کلان اغاج و او دون. — «مثال» — «توی خانه ینک اوتونی شور تاق ایکان یار یار. اوئدین کیلکان ینکه لار یورتاق ایکان یار یار»	شورتاق —	آشوری. زیاده. فوق نهایت. شقه. مسخره. آشوری دیوانه دیمکدر. شیلقین. هزل. لطیفه. بذل. شاق. هرزه.
شور و طوزلو محل. بر نوع شور. زارده. حصوله کلان اغاج و او دون. — «مثال» — «توی خانه ینک اوتونی شور تاق ایکان یار یار. اوئدین کیلکان ینکه لار یورتاق ایکان یار یار»	شوران —	— «شکالنجین» — رزم. قادیلرک باش اورق سی. چادر. چارشب. — «شکل» — نکین. اوزوک. خاتم انکشتین. — «شل» — کوتر دم. مفلوج. اوتراق. سقط. — «مثال» —
«توی خانه ینک اوتونی شور تاق ایکان یار یار. اوئدین کیلکان ینکه لار یورتاق ایکان یار یار»	شوری —	«تیلنی خردلال تاپار بو محل» «یوقکه تیل اوق لال ایلک داغی شل» مسخره. شوخ. معجز. هرزه. کو. تزیین. تجمیل. ترتیب.
«فراق اوتی دانوایی نی ای که کوی دور سین. چو عشق ینک ایلادی خس جانلکانی بس شوری»		— «شلایین» — — «شلتاق» — — «شللاقی» — بیجیه. لافزن. غوغاجی. خاتون شلقین. ضرب و تپاق معنی سینه دخی کلور. کوریلتی و هاریلتی لی غوغا و نزاع.

شويله	شيرداغ
شوقون — سس شمانه کورلدی تلاش غوغا	هم چنان پنج لاپه سی صولوجه
شوك — صدای بسیار غریو تلاوت غوغا	بشمش پلاو وچلو شوله
شوکور — طوغری راستکو صحیح القول چین	یباغی تللو بورنجک برنوع قاش
شوکورچی — وصادق اولان مثل وافسانه قصه	افعی تیرمار
شوگون — شمشیردار ترکسانده برتبه اسمیدر	اوفق دفک خاروخس وخاشاکه
شول — کون دخی دیک امروز	دینلورکه ابنیه یی اورتمک ایچون
شولاکی — شول اول اوهمان بول ذالک	مستمدر یاوشان اودونی
شولای — هذاحروف اشارتدر	«اورکاجی شیاقغه برده سالیب»
شولای بولای — پادشاه شول کشتی قیلدی سلام	«اول برده ایچید اسایه آلیب»
شونداق — شول سبیل کوردی اول کس احترام	درفش پیراق بخیره دیلیک دیلیک
شونفاجه — اغزدن اقان صوریق لعاب یلیق	بهادر قهرمان شجیع غیور سالار
شونقار — اداتدر شويله بویله همان زیل	«مثال»
شونقار — هکذا مثله مونداق بوکی	«سهدارلار ایچرا شپال اولوب»
شویله — چنین وچنان لیت ولعل اوتدیری	«تهورداچون رستم زال اولوب»
شویله — اولیله بویله انداق مونداق	قوزدر یسندن دیکلمش کلاه قلفاق
شویله — «مخدوم قلی»	برک تلفک شب بوش
شویله — «بودوبنی ده برمراده ایرمدیم»	یایک براسبایدرد جیله کمان وقربان
شویله — «شولای بولای ایلاعرم بکیمشدور»	کبی زه وشت دخی درلر
شویله — چراغ لامبه شمعدان ایشیق	برنوع نایدرد دودک ذوق و طرب
شویله — قندیل روشنای ایدین	هنگامده مستمل در بلبان
شویله — شویله بویله مونداق بوکی	«مثال»
شویله — شول وقتد کین تاالی نهایت کله سی	«راست قیل اهنک نواو خجاز»
شویله — بوزماند قدر تا این وقت	«توزیاتوغی برلاشیدور غونی ساز»
شویله — شونقار ایتا لک کو قرغی لاجین	شکار لحمی صید و مال غنیمتدن
شویله — «غریب»	اصابت ایدن حصه انسان و حیوانانک
شویله — «اوچوردم شونقار قوشومینی»	بلادن یوقارو طرفی نصف بالا
شویله — بررداتوراری یوق حسرت بهره	مقام مسکن ماوا آرامگاه وطن
شویله — بو صیادی تو تماغوچیه قراری یوق	شیریلداق برشبدن خفیف اواز
شویله — اداتدر بویله اولیله هکذا مثله	صادر اوماق صوسسی کبی
شویله — «اوچوردم شونقار قوشومینی»	برنوع جانده ولباس بیاض قفتان
شویله — بررداتوراری یوق حسرت بهره	زین بوش قارنده اولان قزیل روده
شویله — بو صیادی تو تماغوچیه قراری یوق	امعا شیردان شیر سوزان و سخم
شویله — اداتدر بویله اولیله هکذا مثله	

شیدی

شیلماق

شیلان

سلاطین و امرا اسماطی و سفره سی
اطعام عام عساکره طعام و شولان
ویرمک کورنش و ضیافت ویرمک
— «خسه» —

شیلنماق

«بیر کون آیتک بزیده شیلان چاغی»
«شاه غه هم اشتری اولغدن چاغی»
تهمت کاذب بلان ادعا چامسورلی
اولان محل بطق شیلنماقچی بهتانچی
و تهنجی بریم تاییچی
— «مثال» —

شیرغا

«برکک و اورغاچی سی قلتاق ایرور»
«ایشلاری هب تهمت و شیلنماق ایرور»
آو شکار صید آوده توتیلان
صایلان حیوانات صیاد و دام انداز
آولامق صید و شکار ایتمک
معجز متصدع آدم عقلی آزار سنز
کسنه ناموس سنز بقدر یچی
اوساندر یچی بدیردر یچی
— «مثال» —

شیلکی

«سنم شلقین ادبیر بولماز نهار»
«بولبور بویو سنده کوب کشی خار»
اغز دن ترشح ایدن صو مجاج آب
دهن یلیق غلیق

شیلیم

صمغ زمق شیر کندر سمق درخت
اغاجدن چیقان طوقال شم

شیلماق

چمرنق قوللاری صیغه مک شمیر
ایتمک برایشه جدو جهد المک تبر
— «مثال» —

شیدی

«قتلیما قول شیمالیب تیغنی چیکما که
کیلور قتل پولاد قیلیدین بورون
اول سیم یلک
اداندر آلان حالا هین وقت
بوزمان بوآن ایدی شندی دررو»

«مثال»

«مهرایله کوکد اشفق خوب ایرماس
انداق کیم منکا ماوی تیرلیک اوزرا
اول آی نینک قیزیل شیرداغی خوب
سوسام باغی روغن کنجد روغن
پاک روغن سیاه بذریاغی
عصاره سازقو الایچی قوض غزک
جریش سریش احار شلیم یلم
— «مثال» —

شیرلاغان

شیرلاغانچی

شیریش

شیش

«میل محبت کوب ایتر آدما»
«همده شیریشدیک یاپیشور هرکیما»
سینج پیوک تیموردن ایکنه میخ
قبار جق ورم نفخه اماس لفظ
شش و آلتی سته مسمار طویل
ششکین برنوع پیوک و یون ایکی
یاشنده کی قوزی کوسفند

شیشک

شیشلاماق

شیشماک

شیشه صاپلامق شیشه صاپلایوب
دیزمک اورمک سنجمک
ششمان اولمق قبارمق انشفاخ
انتباج ایتمک سمیر و ملحم اولمق ورم
ایتمک آماس کردن فربه شدن
ششکینلک ششق متفخ ششمان
سمیر فربه ملحم ننومند
نشریفاتیچی مهماندار ترکستانده
بررتبه اسمیدر سفره مصلحت
وایشکذاری

شیشوغ

شیغاول

شیل

شیلایچی

شیلماق

اوصول کوز قیش و شتاک تدارکنی
کورمک قالدرمق برداشتن
قصابل کتخداسی جذار لحام
سلاخ ذبح ایدیچی کوشنده
سوق ایتمک کوندرمک تسلط ایتمک
پیارمق فرستادن ارسال اوزات

ضیقیل

تیر تبر جابك جابك دخی کلور

« مثال »

« شمعی آهسته کیلور کچکینه یار »

« کوزی شهلا قاشی یای لاله عذار »

« فاینامق غلیان ایتمک جوش خروش »

« چاقین برق درخش لمح رعده »

« یلدریم چقماق صائقه شمسک »

« امک صوغور مق استر ضاع ایتمک »

« صورمک مکیدن شیممک »

« نوایی »

« شووبو تسام کهی حیوان صوری »

« دیک ذوق دین کور کاج ترشح باده »

« دین کل بیر اغی یانکلیغ دوداغنیدا »

شیمیزماق

شیمشک

شیمما

شین

شینک

شینلیک

شیوران

شوخی شادی جوبنش ذوق صفا

عیش سرور این چراغان نمایش

قطع فصل تسویه امور و مصالح

مغوللر حاکمه بو عنوان اطلاق

ایدرلز

شوخلق شادمانلق ذوق و سرور

و منونیت انواع تماشا این وچشن

« مثال »

« مجلده شیخ دون کچه کوب شین »

« باشلدی سندوردی شمع نقلی حوض »

اجره تاشلادی

بر نوع شفتالو اسمیدر خوش بو س

فصل ص

صاحبی

متصرفی ایکه سی بر نوع اوزوم

اسمیدر رزاقی دخی دینولور

« مثال »

« یارایلان کیزردیم باغینک تورنده »

« حسینی صاحبی اوزوملار قنی »

« ایرانیلر نیکیش وردکری بر نوع »

صافی پلاو

پلاودر صافی دخی دینولور

ترکش تبرکش قربان

« مونس »

« اتغالی اوق ایلا سانک عاشق لریک »

« کوکین هدف یاینکا جانیم قلیپ »

« قربان صداغینک نی اوپای »

صداغ

فصل ضاد

ضعیفه

قادین قاری خانون نساء مؤنت

عجوزه عورت عیال حلی

لونده جابك زبد کوزل چقان

غیور رنده قیصه یو مدلاق

ضیقیل

« حکمت »

« ضیقیل دستار بوچک بولغه ساتیب »

آلیم بی غم بولوب راستیغه کیردیم

مناء

فصل طبا

عناق	عید
طناب — شصت در شصت هریانی ۶۰ خطوه	طوطکی — بشیل ماوی سبر نیل آبی کوه
مریج بر طناب او توز قولاج سی قری تخمیناً بر یحیی دو نم در	طیار — حاضر مهیا اماده تمام مکمل
ایو کوزل مناسب خوب حسنی	طی — « مثال »
قیافت لی دام شبکه توزاق تور	« قول بولسا کشی خواجه سینک پار
طنابان — اوفقی ایپدر رسمان طناب کشی	ایشیکینده هر نه تیلسه ارزوسی طیار
ویر کو اقیچه سی املاک پاره سی اندازه	ایشکنده
« مثال »	التون زر فضه قزیل طلا ذهب
« زمانه اهلی ذی لارله کوب محبت	« مثال »
ایتوب قاپچارل اهل کالی کوروب	« افت اندامی ایرور ملا کبی
طناب طناب	« رنگ روی قیر میری طلا کبی

فصل عین

عار — حیا شرم ناموس ننگ فتنک	علا — « خیه ده اولدی عناق مہر دار
عراس — حمارک انقرمی فریاد خر ایشک	« ولوله طننته کروفر شوکت
عربا امانی — بغیر می عروک عرعر شوقون	« نفیر دولت اوروب در کپیده
عقار — ارسلانک باغرمی بیر تبحی حیوانک	« کردون دین آشوردی تہیتی ده اولوس
عقارب — آواز و صداسی در رندہ نک شمتہ سی	« علا لانی
عقارب — لقی لقه مانند بر قوش اسمیدر عقاب	« اورد کدک بر نوع مرغ آبی در
عقارب — سقای جانوران لک لک	« عوجہ باباقر داشی عمی برادر پدر
عقارب — قلیاق قلاب شصت جنک	« دیز پدرینک ہمیشہ سی
عقارب — منتشه جان کزدم خوانه	« مثال »
عقارب — جمال بار بردار کراکش مرد کار	« بو طرفده اولانک ایتار عہ سی
عقارب — مزدور بارکش یتیم نوکر	« اول طرفدن قوشوق او قور خالہ سی
عناق — مقرب قرناہ معتمد آسیای وسطی ده	« معروف حیت پیرام نوروز روز نماز
« مثال »	« عید —
« ایل توزار شہزادہ عالیبار »	« عیدانه بادہ دین تاپیسان قوت تمام
	« روزہ ریاضتی یلاہر ضعف لیغ مزاج

فصل غ

غافلہ	غزناق	غاجیماق
دهشتلی فریاد و فغان غل غولہ * — « مونس » —	اوفه لوق قرقق جزو پارجه ایتک * خراش تراش رنده فرندی *	غادبارماق
« سالغالی کونکلو مکادوران دور هجراندین غریو توشتی عالم اهلغه من چیکیکان افغاندین غریو نساج طراقی یافنده شانه سی *	غربال ایتک ایله مک قلاور لامق * قازان بیوک تجره روسیه ده ایالت مرکزی برشردر نوغی مالکی * هندخوار زمده بر قصبه اسمیدر *	غازان
— « مثال » —	اشکی تلخ مر حامض تورش * غلا غولہ شماطه غوغا کورلنی * اوغان باری بیرو بار خدا غری تکری — « مثال » —	غازی اباد
« زاهد سقالیداسوزوب می مغبجه دردینی کور اهار دیک کیم جولہ نی تولدوردی غرواش اوستینه دوره کرو نک مجلس کشتک *	« بو کون بوز شکر کیم قیلدی اوغانیم « سینی بوز انجا کیم بولغای کلانیم خلاصه کلام نتیجه مر امر مزوایا خجیر قاطر استر بغل *	غاشون
بر نوع ساز و چالنی کاند و کانبجه — « مثال » —	قاطر جی خجیر جی کراکش * — « مثال » —	غالغلاق
« غزک وطنبوری ساز ایتکین ینا « بز می بر میدان دزار ایتکین ینا او غوز آغز پله دلمه صاف پاک حجرای خسرو بن قره خالک علی در *	« غجرجی باشلار ایرکان سهو ایتش « بوروبان ارسلان بورتیغه ایتش قوشقار قاپا ر ایران شاهینک قبیله سی بخارامضافتده مشهور بر شهر اسمیدر *	غانیش
غزنین افغانستانده بر یوک شهر اسمیدر * عکا قارغه غراب حکه الین زاغ رغن قرغه زانجه	خجیر قاطر استر بغل * قاطر جی خجیر جی کراکش * — « مثال » —	غجرج
از دحام چوقی زیاد وافر کثیر * بیار *	« غجرجی باشلار ایرکان سهو ایتش « بوروبان ارسلان بورتیغه ایتش قوشقار قاپا ر ایران شاهینک قبیله سی بخارامضافتده مشهور بر شهر اسمیدر *	غجرجی
ال عربی سی عرابه دعتی دولاب بودور غوص قیصه و قیصر القامت اولان او باش روستای آدم حجرای درشت طوایف آراکدن بر قبیله در *	غز — غزن — غکه — غلبه — غلتک — غلچہ — غلغلہ — « کر نوای کلکی دیک ایل کلکی تکرریز ایماس عیب قیلا بیر دیک اوایش نی شکر بیر لاغرو * غزار چوال قنار قاب * تیرکش صداق شمشیر تیریاغی * کنیز بجاریه اسار دوغده *	غجغفار
اصواتنددر کورلنی شما شاد خورم شادمان مسرور *	غز — غزن — غکه — غلبه — غلتک — غلچہ — غلغلہ — « کر نوای کلکی دیک ایل کلکی تکرریز ایماس عیب قیلا بیر دیک اوایش نی شکر بیر لاغرو * غزار چوال قنار قاب * تیرکش صداق شمشیر تیریاغی * کنیز بجاریه اسار دوغده *	غجدوان
		غر
		غرو
		غزار
		غریچی
		غزناق

غید غید	غیجیلاماق
— « مثال » —	— « مثال » —
<p>« سالدی بشر خیلدا غوغا بسی » « خیل ملک ایچیدا غلغلہ سی » غلا کہ چوبدن * * * ول کلید کہ قیونک اتصالنہ کی دیوارک جوفندہ قونیلور * بخارامدار سارینک حجر اتندہ * ستہ مادر * برنوع کلید * وقفل جوبین * عدو * دشمن * رقیب * خصم * یار *</p>	<p>غیترجان — غیشہ — غشاوہ — غیجیلاماق —</p>
<p>عدو * دشمن * رقیب * خصم * یار * بیوک جزمہ * چککہ * اتیک وایدک * وزہ * خواف * پیپاق مسخی *</p>	<p>غیم — غوشون —</p>
<p>حوالہ * حیت * برنوع چال وچرپیدن انشا و لٹش تاپیہ و سد * حالہ * قوتان * افغانستان خطہ سندہ بدخشانہ قریب بر مملکت اسمیدر * غوریان * هجوم *</p>	<p>غین —</p>
<p>بیانی آدم * ثقیل وچرکین و محسوف چہرہ لواولان * سناس * غول بیابان * قول * ایل * دست * ید *</p>	<p>غینچی —</p>
— « مثال » —	— « مثال » —
<p>« قلیب انداق آرامتہ یتقی غول » « کہ یل خیل تاپس اراسی دایول » ترکستانہ کاشغرہ قریب شر اسمیدر * قاورانوس * و دستہ سفال * تنک جہ * قوما * اسیریہ * جاریہ * چوری * اودہلک * خلایق * کثیر * دوغہ * ددک *</p>	<p>غینکشیماق —</p>
<p>دورت پاشندہ کی حیوان و آت * غومانہ اسیریہ * چوری * مادہ کاو کوسالہ بغوزہ غوناچی * اینک * برنوع کردہ جانور اسمیدر * سیوری سینک * پشہ * اور مجک دشتی * بی *</p>	<p>غینہ و کینہ —</p>
<p>« قہر الہ تہدید بیدل لار غہ باری چین غینہ * مہر الہ ہر وعدہ کیم قیلدی باری او تروک کینہ » چقال ججال جنکرہ * تربی * کورش وقیمار و او بوندہ مخالفت ایدان * قاورم * اوج * قبضہ * دستہ * ایزمک * غیجیلامک * سیمک * قسمک *</p>	<p>غیرام —</p>
<p>« قوہ تنی کورونک اول او باشینی » « بر غچم لب ایزدی اول خشخاشنی » آوجلامق * ایل الہ بریشینی ایزمک * قاورامق * سیمک * بنجمک *</p>	<p>غیجیم —</p>
— « مثال » —	— « مثال » —
<p>« قوہ تنی کورونک اول او باشینی » « بر غچم لب ایزدی اول خشخاشنی » آوجلامق * ایل الہ بریشینی ایزمک * قاورامق * سیمک * بنجمک *</p>	<p>غیجیلاماق —</p>

فصل فا

فرغانه	فشر فشز
فار سنك	فرح
فر سنك * كفه میران و ترازوی عدل و دنك اتمك اوزره بر طرفه قونیلان داره * و سنك برابری *	فر فرك
فار یاب	فر فر
تر كستانده بر قریه اسمیدر * ظیر فار یابی انددر *	فرنگی
فالیش	فره
بوستان توكوندوسی * فالیز * قاون تله سی * پیاده بری زمین كلك * بكچی * حال * خدمتچی * مزدور *	فره
فالكو	فریسه
ملی * كراكش * دللال فاحشه * نوكر زن قعبه * پایکی * دله طناب * كهن * رمل * غییدن خبر * نیرك * فالین * « مثال »	فریك
فال	فریك
« خذ متیند اجان كو منكلو منی قویوب عزم ایلا دینك * ای كو نكله كامونس و جایغه همدم یخشی فال *	فسلدو
فخسه	فشر فشز
باقسه * پانخسا * فخته * كل و ساده چامور و لایدن معمول اولان دیوار * « مثال »	فشر فشز
فرجی	فشر فشز
« آی کیلو بدر ایدی ایوان اوستیغه » « یار کیلو بدور فخشه دیوار اوستیغه » خیمه * چادر * خرگاه * قادنلرك یاید یقلمری و قور دقلمری چادر شب * فرنجی *	فشر فشز
فرست	فشر فشز
اصواتنددر * هواید ایتیلان برشینك ایتد کی صداسی * فرلایش *	فشر فشز
فرغانه	
تر كستانده مشهور و عظیم بر شهر اسمیدر * خوقند دخی دیر لر * اندیجان مرغیان نمنكان اوره ده در * « مثال »	
« لطف ایلا دی بز لار كا خواوند تبارك » « فرغانه زمین اجره بریب موی مبارك »	
فرح	افغانستانده واقع بر مملكت اسمیدر * هراته قریدر *
فر فرك	فر فره * چرخ فلک * روز كردن دونان شینی * كاغذ دن یا بله * فرلداق *
فر فر	تاتار * چاپار * پوسته جی داك * عربضه جی چپر * قاصد * مرده جی مخبر *
فرنگی	بر نوع طوپیچی آلتیدر * علت زخم * پیل * باد زخم * باد فرنگی *
فره	پیلدر جین و كلك كبی بعضی قوشلرك یاور و لری بك اوافق پلنج * چرخ و طولاب خراس جیقر دیشلری *
فره	« مثال »
فریسه	« نادیده ایرود بر چرخ اعلا » « بر فره سی سم وبری طلا »
فریك	یشیل عكه * كور كور كراك * زاغ كبود یشیل و ماوی بر قاش اسمیدر *
فریك	بر اوافق شینی معناسنه * فره * فاره *
فریك	كلابه طولابی چرخ مدور * كلب *
فسلدو	« مثال »
فشر فشز	« فریك كبی كلدی كتی اول یار » « تورمادی یانده اول ستمكار »
فشر فشز	فصلدی * كیر لو كلام * خنس خنس * فس فس * سخن جاكای * پنهانی *
فشر فشز	انسانك قولاغنه یا قنداز سو یلانلار كیر لو كلام * فجر فجر * فس فس *
فشر فشز	« مثال »
فشر فشز	« فشر فشر انيك ایشی » « بویله اوتار یاز و قیشی »

قابارجوغلانماق

فیقو

بوغداي * ارپه اوتی و اغاجی * سافی *
صاب و پایه سی * پخال پایه * ایری سمان *
— « مثال » —

« کیخور مس هیچ کشینی آتیزی ییلا
یریدین * فخال پایه سیدین او تما کز
اود هقانیك »

اجوف * هوپه * بوش * سرسری *
فر فر آدم * کوالک کوشك خالی *
پولاد * تپان جوهر دار تیمور آهن *
— « نوابی » —

« کونکلی مهر ایلار عیان کور کاج
رقینک یوزینی * کورما کونجازانی
چیماس جوهری فولادینک »

خاقان * پادشاه * حکمدار * صاحب
سلطنت * اولور الامر * بر حکمدار اسمی *
— « مثال » —

« قنی خانلار وقای جنکیر خان
که او کدای قنی ایردی اول جون قانان
تلپ ایتمک * علو لئمک * آشی المی *
شعله لئمک * الانکه * شعله »

ظرف * غلاف * محفظه * جلد لافافه *
پوشش * چناق * ایاق * جوال *
— « مثال » —

« قاب ایچنده قوی کبر اول داروینی
« نوش آیتک هر کیچه بر مقدارینی
حنظل * ایتی بولک * هند قوینی * جسم
قلین * غقص * درشت * نوس »

« تبحاله آبله * کور چپان * اوچوق *
چققان * جبوشك * دونبل *
انتفاخ ایتمک * قابار مقی * آبله لئمک * قبله
چقار مقی * اجوق * تبخال »

فخال

فخنک

فولاد

قاآن

قاآماق

قاب

قابا

قابارجوق

قابارجوغلانماق

دستک * تکیه * پشتیان * فشنک * کوربه *
حره * کدی * موشک * تمه * تمل *
آغریو کک اشاغی سنه یو ارق بر اغاج
قویه رق اشبو اغاجک اوزرنده مذکور
یوکی یو اریه رق بر محلدن دیگر محله
نقل اولنسی * فشنک دستک *
— « مثال » —

« هیچ قور قوالمس آیتک طاقندن
« ارقه سنده فشن دستکی بار »

قرمزی * دوز کون * غازه غالیه مستغرق *
ضعیف * سست * عاجز * ناتوان * قری *
قوت * چلفس * تبیل لا وبال *
درجه درجه * مرتبه مرتبه * زینه زینه *
— « مخدوم قلی » —

« کونده کفن بیجر بواجل هیات
« نه بلادور هیچ قوتقارس بو صیاد
« فله فله اشاغی دوشر آدمی زاد
« بو کون کور دیکلارینک ایرته قالدی »

اینانماق * اعتقاد و اعتماد ایتمک *
قوشاق * کربنده * بیل باغ * خدمه بلنه
طوتان اییک پشمال * قورین *
— « مثال » —

« یاربم سن یاربم سن
« نی طرفه نکاربم سن
« قیرمز فوته نی او شلاب
« آیدین کیچه کیلکایسن »

غوزه * قوزه * اپک تخمی * بوجک
غوزه سی * بموق و پخته غوزه سی * ابریشم
اصواتنددر شدت * خلیجان * عجله
معنارینه مستعملدر *

صوبی اغزه الوب ترشش ایتمک *
بو سکور مک * فیقیر ماق * فاشیدن *
جعل * خنفا * قانیاق چوش *

فشک

فشن

فکر

فلفس

فله فله

فومماک

فوته

فله

فیر

فیقیر ماق

فیقو

قابارماق

قابساماق

قاباق

ایلرو اوک حضور پیش سرپوش
غطایه قبق کوز قپاغی بالای چشم
کدو قباق اوینی و تفنگ اندازلق اتمک
توی و دکوند مشهور در

« مثال »

« کوتورا اناغوم قباغینی »
« کیشی دیک کیم همیشه چیککای بنک »
ظهر قریب اولان وقت بیوک چاشتگاه
ناشتا وقتی وقت چای قوشلوق
قولاق تر زنده اولان بر نوع شیش
کوزه دسته دار قوبل
محاصره ابلوقه قل لشکری اورته یه
آلق محصار و قشله ی سارمک

« مثال »

« کرکیشی قالس قلد ناتوان »
« حق تعالی دن تیلار دایم امان »
اورتمک بندو ستر محاصره اتمک
آبلوقه ایلک جورمک

تحصن و تسترایتمک محاصره یه کبرمک
مسدود اولمق انزو او انسداد اتمک
خنزیر طوکر خوک چو چقه دونغوز
بولاد ایله تیموری قاریش دیروپ
اریده رک انبلکه قلیج و ییاق و خنجر
کی آلت قاطعه اعمال اتمک

کیسه خلته جیب دستی بورمد خلته
چننه همیان پاره کیسه سی
« مثال »

« بولدوزی اول آسمان دن اله دور »
« هر نه ناپسا قاپچوقیغه سالادور »
ظرف غلاف لحاف پرده کور فده
اوز بک پلاوی غیر از یلو صافی و جلو
اغلاق اصفاق اطباق و املا اتمک

قاباقوشلوق

قاباقولاغ

قابل و قبل

قاباماق

قابالمق

قابان
قابچورته

قابچوق

قاباقچاق

قابلی پلاو

قابارماق

قابو

قابورچاق

قابورغا

قابا

قابارماق

قاباغان

قاباقلاماق

قابان

قابان

قابساماق

« مثال »

« بیتار هر لحظه در کانی خیالی جان اراو »
« کیم الار دور جانستان او قمر بو اول
او قمر غه قابو دور »

باب ایشک در وازه مقصد فرصت
درارک دربار آستانه در بوسه خانه

« مثال »

« قدیمی عبد دیر نینک بو بنده »
« قابو نکده بر غلام زر خریده »
بالنگ پولری پولوس پولکجه پولس
ماهی پولک سمک
قبور غده کوکس یان کیکرنگ هیت
بجو عه سی شش قبور غه التي کوک
قفا سر باش کله رأس

قبارمق انتماخ اتمک شیشماک او فرلنک
قابیچی صیاده البیچی طیور خاطفه
یر تیچی حیوانات آلت صیده قپان
طور شبکه طوطی قوشی

قاب و قپاق ایله بر شینی اورتمک
احاطه و محاصره اتمک مستحکم ایلک

« مثال »

« ایاغیم نینک قانی ضعف دین اندا قکه قلم »
« قاپاقالغان تیری دوری داقلمدن بنگلیغ »
غایت بیوک چکی میران محلی قنطر
ترازوی بزرک خفک قفخان دوزاق
خفتان قفخان طوزاق دام شبکه

« مثال »

« خر قه آیینک جسمی داقاپتان بو لوب »
« قایتانی تن جسمی آیینک جان بو لوب »
شامل و حاوی اولمق شهر و قلعه یی
عسکرله حصر استیلا اتمک احتوا
واستغراق اتمک احاطه محاصره

فات	فاتر
قاپغاماق — احاطه • اشتغال • محاصره ایتمک • قاپلامق • اطرافنی چویرمک • — مثال —	قائارماق — نبره حربه ایله جانچمق • مزراق اورمک • سوئکی ایله سوقق •
قاپلاماق — «نیجه کوندین - ونک اولغای امکائی» «قاپغاماق بوا بکی چیریک آتی» استیعاب احاطه و اشتغال ایتمک • اطرافنی قاپاتمق • محاصره •	قاناغ — طایبه • سپر • استحکام • مترس • شینک • جند • ول • سد چنک و حرب •
قاپلان — بپر • پلنک • شیر • اسد • لیس • غضنفر • ارسلان • بارس • یولبرس • مستور • بتون اورتی • روی پوش • طاش باغد • طوس بغه • سنک پوشت • تاش بقه • قاپلو بغه • بقه • — مثال —	قاناغان — قوندوز خطه سندن طوایف اوز بکیده • دن بر قبیله اسمیدر • قاتغان • یساق منع • تعطیل • سد • قدغن •
قاپلامه — «تاشبقه کی یوزی چوتور دور» «سرتاسری برس بتون قوتور دور» خطف ایتمک • غصب نهیب و یغما • بخش کرده گرفتن • باصوب المق • ضبط • الیجی • صیاد • غاصب • بخش میکرده کی زبردست • زور آور •	قاناغور — بیچمسیر اولان آدم • یاقی شیقسنز • قلیقی سیر • بد شکل بدافت •
قاپلو باغه — «سرتاسری برس بتون قوتور دور» «سرتاسری برس بتون قوتور دور» خطف ایتمک • غصب نهیب و یغما • بخش کرده گرفتن • باصوب المق • ضبط • الیجی • صیاد • غاصب • بخش میکرده کی زبردست • زور آور •	قاراماق — تعجیل و تسریع و شتاب ایتمک • سرعتله یوریمک • قوشمک • بات بات • تیر تیر • جابک جابک • جابمک •
قاپچی — «سرتاسری برس بتون قوتور دور» «سرتاسری برس بتون قوتور دور» خطف ایتمک • غصب نهیب و یغما • بخش کرده گرفتن • باصوب المق • ضبط • الیجی • صیاد • غاصب • بخش میکرده کی زبردست • زور آور •	قارداماق — سرتیجه اولان شیر بر برینه طوقانه رق سس چیقارمق • آواز کورلتی صدا • قاتوب قالمش اولان شیشی • سخت • سرت • قاقی • قفق • سرد • قد بد • دفعه • مره • قات قات • نوبت • کره • — مثال —
قاپو — «سرتاسری برس بتون قوتور دور» «سرتاسری برس بتون قوتور دور» خطف ایتمک • غصب نهیب و یغما • بخش کرده گرفتن • باصوب المق • ضبط • الیجی • صیاد • غاصب • بخش میکرده کی زبردست • زور آور •	قاتان — قاتوب قالمش اولان شیشی • سخت • سرت • قاقی • قفق • سرد • قد بد • دفعه • مره • قات قات • نوبت • کره • — مثال —
قاپوزاغ — «سرتاسری برس بتون قوتور دور» «سرتاسری برس بتون قوتور دور» خطف ایتمک • غصب نهیب و یغما • بخش کرده گرفتن • باصوب المق • ضبط • الیجی • صیاد • غاصب • بخش میکرده کی زبردست • زور آور •	قاتلامه — دیو شیرمک • قاشی قات قات قیروب بوکمک • برنوع یاغلی اتمک • بورلی • باجه • قتل • — مثال —
قاپیق — «سرتاسری برس بتون قوتور دور» «سرتاسری برس بتون قوتور دور» خطف ایتمک • غصب نهیب و یغما • بخش کرده گرفتن • باصوب المق • ضبط • الیجی • صیاد • غاصب • بخش میکرده کی زبردست • زور آور •	قاتلانماق — «قاتلا ما کر بولماسا مهمان ایچون • ای اوغول باریاغلی چالپک دن کیتور» اککنمک • اصبار و تحمل ایتمک • خیده و اهاال اولمق • بو کولمک • بیج و تاب • برنوع سرور • شادمانی • لشکر کیرو کیلشی • قییشی • عودت • برکشتن •
قات — «سرتاسری برس بتون قوتور دور» «سرتاسری برس بتون قوتور دور» خطف ایتمک • غصب نهیب و یغما • بخش کرده گرفتن • باصوب المق • ضبط • الیجی • صیاد • غاصب • بخش میکرده کی زبردست • زور آور •	قاتلاو — قاتلو مضاعف • قاتمر چیچک • بر شینک ایجاره سی قات قات اولمق • کل خیر و خطیعی قوی قمرزی •
قاپوزاغ — «سرتاسری برس بتون قوتور دور» «سرتاسری برس بتون قوتور دور» خطف ایتمک • غصب نهیب و یغما • بخش کرده گرفتن • باصوب المق • ضبط • الیجی • صیاد • غاصب • بخش میکرده کی زبردست • زور آور •	قاتمر — قاتلو مضاعف • قاتمر چیچک • بر شینک ایجاره سی قات قات اولمق • کل خیر و خطیعی قوی قمرزی •

قاریغلغ	قراسو
<p>قادات — میخ چپوی * سمار * خرپچه * میخ جبه * نعل بند * پیوندچی * کاسه جینی قداغ * ایدیچی * میخچی * قداقچی *</p>	<p>قراغریقی — برنوع خسته لکدر * قراموق * قزاموق * قراباتاق — برنوع مرغ آبی اسمیدر *</p>
<p>قاداتلیغ — چولی * محلی * محکم * قوی * مضبوط * پیوند زنده * یاقلی *</p>	<p>قراباش — جاریه * کوکه * بلبل هزار داستان * خاتون سیاه سر زن *</p>
<p>قاداتغن — جار * تنبه * منع * ساق * قطغن * — « غریب » —</p>	<p>— « مثال » — « منیک رفیقہم قرء باش » « جوخدینزو منکیاولد اش » « هم قرداش هم سرداش » « جدا اولم اندن برکون »</p>
<p>قاداتماق — « باغ ایکاسی باغنی ایتمه قاداتغن » « منیم یاریم باغ سیرینه کیلادور » « ترکس کوزونک بوموب قیاباقا غیل » « منیم یاریم کل سیرینه کیلادور » « چیولک * میخلملک * پرچین ایتمک * سمارلق * امر * تاکید * — « مثال » —</p>	<p>قرا بوغاز — برنوع قوش * بحر حزکنارنده بر موضع اسمیدر *</p>
<p>قاداتانه — « قاداتغان او قلرینسین جسم افکاریمنی سفاندور * کیل ابدی » « ناله زاریمنی سفاندین تماشاقیل » « مجرملرک ایاغندن اوریلان پای بند قید * زنجیر * قیدوانه * ایشکیل * کشن * کنده * طومروق * بوغه * برف * تلج * بوز *</p>	<p>قرا تار یغ — برنوع طاری اسمیدر * طریق وارزن * معروف و مشهور قریه بکرر برنوع قوش اسمیدر * قره ساج دخی دیلور * بیوک صوبه * باشی بوز و قلرک و او باشلرک محاربه تیاقلری * قره کلک * معونه عسکری قوشچی لر * صیادلر * قوشلرک توکدن یاپدقلری برنوع آلتدر *</p>
<p>قار — باق * نظرایت * نگاه کن * سیاه * اسوده * بر * قوری * بر * خشکی * دکرکناری * ساحل * لب دریا * اداق — « مثال » —</p>	<p>قرا تاق — معروف و مشهور قریه بکرر برنوع قوش اسمیدر * قره ساج دخی دیلور * بیوک صوبه * باشی بوز و قلرک و او باشلرک محاربه تیاقلری * قره کلک * معونه عسکری قوشچی لر * صیادلر * قوشلرک توکدن یاپدقلری برنوع آلتدر *</p>
<p>قار یلغ — « یوز یغه چیکب پرده یاریم قرا » « بوغم ایلادی روزکاریم قرا » « اختیاسارلک * قوجدلک * پیرلک * طوایف اتراکدن برقیله اسمیدر * چنکیر خانک کرجستاندن حین عودتده بوقیله یولده قارده قالدقلری ایچون بونلر بویله قارلیق توسیم اولمشلردر *</p>	<p>قرا تاق — معروف و مشهور قریه بکرر برنوع قوش اسمیدر * قره ساج دخی دیلور * بیوک صوبه * باشی بوز و قلرک و او باشلرک محاربه تیاقلری * قره کلک * معونه عسکری قوشچی لر * صیادلر * قوشلرک توکدن یاپدقلری برنوع آلتدر *</p>
<p>قار — باق * نظرایت * نگاه کن * سیاه * اسوده * بر * قوری * بر * خشکی * دکرکناری * ساحل * لب دریا * اداق — « مثال » —</p>	<p>قرا تاق — معروف و مشهور قریه بکرر برنوع قوش اسمیدر * قره ساج دخی دیلور * بیوک صوبه * باشی بوز و قلرک و او باشلرک محاربه تیاقلری * قره کلک * معونه عسکری قوشچی لر * صیادلر * قوشلرک توکدن یاپدقلری برنوع آلتدر *</p>
<p>قار یلغ — « یوز یغه چیکب پرده یاریم قرا » « بوغم ایلادی روزکاریم قرا » « اختیاسارلک * قوجدلک * پیرلک * طوایف اتراکدن برقیله اسمیدر * چنکیر خانک کرجستاندن حین عودتده بوقیله یولده قارده قالدقلری ایچون بونلر بویله قارلیق توسیم اولمشلردر *</p>	<p>قرا تاق — معروف و مشهور قریه بکرر برنوع قوش اسمیدر * قره ساج دخی دیلور * بیوک صوبه * باشی بوز و قلرک و او باشلرک محاربه تیاقلری * قره کلک * معونه عسکری قوشچی لر * صیادلر * قوشلرک توکدن یاپدقلری برنوع آلتدر *</p>
<p>قار یلغ — « یوز یغه چیکب پرده یاریم قرا » « بوغم ایلادی روزکاریم قرا » « اختیاسارلک * قوجدلک * پیرلک * طوایف اتراکدن برقیله اسمیدر * چنکیر خانک کرجستاندن حین عودتده بوقیله یولده قارده قالدقلری ایچون بونلر بویله قارلیق توسیم اولمشلردر *</p>	<p>قرا تاق — معروف و مشهور قریه بکرر برنوع قوش اسمیدر * قره ساج دخی دیلور * بیوک صوبه * باشی بوز و قلرک و او باشلرک محاربه تیاقلری * قره کلک * معونه عسکری قوشچی لر * صیادلر * قوشلرک توکدن یاپدقلری برنوع آلتدر *</p>
<p>قار یلغ — « یوز یغه چیکب پرده یاریم قرا » « بوغم ایلادی روزکاریم قرا » « اختیاسارلک * قوجدلک * پیرلک * طوایف اتراکدن برقیله اسمیدر * چنکیر خانک کرجستاندن حین عودتده بوقیله یولده قارده قالدقلری ایچون بونلر بویله قارلیق توسیم اولمشلردر *</p>	<p>قرا تاق — معروف و مشهور قریه بکرر برنوع قوش اسمیدر * قره ساج دخی دیلور * بیوک صوبه * باشی بوز و قلرک و او باشلرک محاربه تیاقلری * قره کلک * معونه عسکری قوشچی لر * صیادلر * قوشلرک توکدن یاپدقلری برنوع آلتدر *</p>
<p>قار یلغ — « یوز یغه چیکب پرده یاریم قرا » « بوغم ایلادی روزکاریم قرا » « اختیاسارلک * قوجدلک * پیرلک * طوایف اتراکدن برقیله اسمیدر * چنکیر خانک کرجستاندن حین عودتده بوقیله یولده قارده قالدقلری ایچون بونلر بویله قارلیق توسیم اولمشلردر *</p>	<p>قرا تاق — معروف و مشهور قریه بکرر برنوع قوش اسمیدر * قره ساج دخی دیلور * بیوک صوبه * باشی بوز و قلرک و او باشلرک محاربه تیاقلری * قره کلک * معونه عسکری قوشچی لر * صیادلر * قوشلرک توکدن یاپدقلری برنوع آلتدر *</p>
<p>قار یلغ — « یوز یغه چیکب پرده یاریم قرا » « بوغم ایلادی روزکاریم قرا » « اختیاسارلک * قوجدلک * پیرلک * طوایف اتراکدن برقیله اسمیدر * چنکیر خانک کرجستاندن حین عودتده بوقیله یولده قارده قالدقلری ایچون بونلر بویله قارلیق توسیم اولمشلردر *</p>	<p>قرا تاق — معروف و مشهور قریه بکرر برنوع قوش اسمیدر * قره ساج دخی دیلور * بیوک صوبه * باشی بوز و قلرک و او باشلرک محاربه تیاقلری * قره کلک * معونه عسکری قوشچی لر * صیادلر * قوشلرک توکدن یاپدقلری برنوع آلتدر *</p>

قراقیر	قراقق
قراشنيه	قراکول
قراقات	ترکستانده بخارا جهنده بر ملک تدر بخارای یقی تومان قراکول یقی بریم تومان درلر سیاه قوزی تریسی عجم کلاه بفته سی اوراندر
قراقوروت	قراقالپاق
ماتم کونی * یوم الیاس * نو حه ایای * زرشک طعمندن فلفل پیو کلک کنده ناردان برشیتی در * تنوم سماق کچی * بر نوع بنبر در * یو غورت قور یسی * « مثال »	مغول جنسنه منسوب بر اولوسد در که میانکالات بخارا و خوارزمده جیچون نهرینک کنارل رنده مسکوندرلر * ترکستانده بر محلی اسمیدر سیاه ابرو اویق و ایچنده هجوم ایتمک * بفته و دفعه حله ایتمک * یکبار بختش *
قراقوش	قراقاش
قراقولاغ	قارهباسماق
عقاب * عتقا * سیرغ * هما * دولت قوشی غول * اوغماچی * دیو * بر نوع قورت آلاجه لی * آدم هوشیار * کوش انداز * مخبر بزرگان * ندیم و کلاه * بوغدا یک ایچنده بولان سیاه داندر * ایت اوزومی * لویک * « مثال »	سیاه راق * چوق اسود * قبقره * سکره دن فره اولق * اوزاقدن قره * مق کورنمک * دشمن و غیمنه اوزاغدن کورونمک * نایش * قره * مق * کوز قرارتمق * جسارت ایله باقی *
قراموغ	قاراغ
« کدالار جون کیدارلار بای ایچنده » « قراموغ دانسی بوغدا ی ایچنده » ماتم یاس * حزن و غم کونی * روز سیاه « مثال » « بر قراکون باشمه توشدی مینک » « ماتم و غم بولدی یولداشیم مینک »	قاراراق
قراکونلوك	قاراراماق
بیانی طونکوز * توغان دشتی آهوی حیرا قراش و سیاه لاش * قاب قره * سیم سیاه * املوک دینلان بر نوع میوه * مالخولیا * جنونیت * دلیک * تلبه لیک * آس آس * قره قان * سودای * خون * « مثال » « گلدی هیچ بر کیش * کنیکاشیم » « بر قراسودا تو شو بدور باشیمه » ترکستانده بر ولایت اسمیدر *	قاراراشماق
قراکیک	قاراغای
قراعیش	قاراچی
قراسودا	« ای قراغینکفه سرمه مازاغ » « ماطنی مر کبکفه قویمای داغ » حرامی * غارتکر * غصاب * خرسیس * قلبان * اوغری * دوزد * « نوابی » « کونکلار نقس دینی تاراج ایتار کایا پنا غونک برقع * انیکدیکدور که بوز باغلار قراقچی کاروان کور کاج مشه اورمان * پته اغاچی * توقای بغاچی * قراغول * دیده بان * کرچی * طولاشچی پاسپان * نکهبان * بکچی * عسکر قولی * نهب و غارت ایتمک * یغما و تاراج *
قراقیریم	قراول
قراقیر	قراقاق
دشت قیچاقده واقع بر محلی اسمیدر *	

7A

قارماق	قاریلاماق
<p>— «مثال» —</p> <p>« لطفنی کیم قارغادی یارب بلاغه اوپرا دیب کیم سینیک دیک تاش باغریلق یوفاغه اوپرا دیب »</p> <p>— «مثال» —</p>	<p>قارماق — قاورامق * پیشرمک * خنجک * بردن قوتولماق * صجله اغوش آلت اوست اولمق * زیرو زبر شدن * قاریشماق * ارالشمک * بهم شدن * اختیار * پیر * قوجه * عبوزه * بر قولاج * ایکی ذراع * قاری * حافظ کلام الله * قوراغ *</p>
<p>قارغیش — « قرغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p>	<p>قاری — « مثال » — « معصی یادایلا کان » « قاری قرآن ایدی » « آق و قرانی ییلان » « طرفه سوات خان ایدی » اختیارلق * قوجه مش * پیراولان *</p>
<p>قارقاشوق — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p> <p>قارقوناق — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p> <p>قارلانغوج — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p> <p>قارلاش — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p>	<p>قاریلیغ — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p> <p>قاروچه — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p> <p>قاریش — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p>
<p>— «نوایی» —</p> <p>« نقد جان بیرلانوایی می تو تار میخانه غاه هر قچا نکیم کونکککاولشو خ قارلاش ایورول »</p> <p>قارلیغ — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p>	<p>قاریشلاماق — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p> <p>قاریق — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p>
<p>قارماق — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p> <p>— « حکمت » —</p> <p>« اون اوچده نفس و هوا قو لعد آلدیم نفس باشیغه بوز دینک بلا قار ماب سادلنیم * تکبرنی ایاق آستین باسیب آلدیم اون تور تو مده تو پراق صفت بولدوم منا »</p>	<p>قاریشلاماق — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p> <p>قاریق — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p> <p>قاریلاماق — « قارغیش آنغجه دعاآل غین دعا دور کیمیا * یاوز اولور هر کیشی آلسا اولوغ لار دین دعا »</p>

قاسمار

قازان

قاریماق

اختیار و پیر لئق * عجبوز اولق *
قوجه لئق * مسن * موی سفید *
— « مونس » —

قارین و قارون
قارنی یاروق

« بسکه هجریک شدت اندوهی تأثیر
ایلا میش * نیمشام اولما کفه قاریب
کر چه بار ایردیم بیکت »

حجامت شاخی * بوی نوز * قرن *
ترکستانده میکنکشلقک جنوبده بر
موقع اسمیدر * بر نوع ملکدر * علاج
نمل * مور * مورجه * قرنجقه *

قارنجه

قارنجقه

قارینداش

کوچک قرنجقه * مورجه * صغیر نمل *
برادر * قرداش * انخی * اکا اوکه *
— « مثال » —

« بر کچه مهمان اول جانم قرنداش »
« ایکی میرفونوشوب قرداش بولالی »
بط * وزه * علجوم * قوقوشی *
فن حرب اصطلا حیدر * سیرک * صف
سف دیزلمک * دسترس *

قاز

قازقناتی

قزاق

قذاق * بی خانمان * بخارا و خوارزم
شمانده دشت قبیجاق کبیرده مکنون
عظیم بر اولوس و قبایل اسمیدر *
— « مثال » —

« زال دیدی کیم قزاق ایر کانداشاه »
« تیغ چیکب کیم چیکار ایردی سپاه »

قازاقچی

خرسس * حرامی * قطاع طریق * قلتبان *
« اوغری * راهزن * چپاول *

قازاق

خرسزلق * حرامی لقی * قطاع طریق *
ایتمک * کرکینجیلکه چیققی * یول کسمک *

قازاقلاق

قازالاق

قازان

جنگ ایامی سفرده عسکر و لشکرک حال *
چکاوک * کافته * کاواک * مفاک * جوف
روسیده ایالت مرکزی بر شهر
اسمیدر * نوغی * قزان و غزان قومی *

— « مثال » —

قازانج

قازغان

قازغانداق

قازماق

قازمه

قازناقلیق

قازوق

قازی

— « مثال » —

قازیندو

قاسمار

— « مثال » —

« جله سی ایردی مسلمان بی کان »
« سبریا و شهر بلغار و قزان »
تجارت * کسب * تمتع * سودا کارلک *
بیع و شرائتمک * صناعتدن قزاقق *
فائد * ایتک * کسب کار نفع *
یوک تجره * قزان * دیک کلان * دیکر کبیر *
قزاقق * اکتساب ایتک * انتفاع کار *
سود و منفعت * تمتع *

« جسمی بیرلا باریب یاتیب کیلدی »
« دوست خیلینی قاز غایب کیلدی »
قازماق * حفر و حرت ایتک * چوقور
یایق * اوئق * کندن * عمیق *
قاز * جق آلت * کولنک * محکوک * منقوش
شی * پیل * کتمان * تبر * تیشه * چاپه *
محکوک * منقوش * محفور * قازلش
اولان خاتم واسلیبی * کنده کاری *
منبت شده * اوئمه * یورمه *
اوچی سیوری دکنک و اغاج * یوک
میخ * کوندر * دارودیرک اغاجی * کل میخ *
قزی * آت ایتک صوجوغی * باستورمه *

« قازوقزی و قوزی و قیر و قیمیر کبراک »
« ای مردمان شهر هری بارجه میر کیراک »
تلاش * رنده * غایت انجه یونقه *
قزغان دبی * قرغیج دیک * قرندی *
بر نوع علتدر * اقوت مه * خسمار *
موی خورک * سوخته فی * شرینجه کبی

« خاسماردن اولدی اول بریزاد »
« یتسا اجل قالس آدمی زاد »

قاشاق	قاشقماق
— « مثال » —	قاشاق — قازيندى * قازغان دىي * چيكوب
«جسم ارابر برلارى قالدى بوتون»	طارلئق * قيصق * سقماق * صيقشترمك
«پاره پاره چونكه قاشقالغان اوتون»	قاشاق — قازيندى طوئق * قازغان دىي يانك *
كيجه اورتى قراكلو باصق * شب	تدكبر * تحت ديك كرفن * قراج *
ديخور تاريك * قرانغو كيجه * ظلمت *	قاشق الماق — ايلك * غلبورك اطرافسده كى اولان
آلنده ياض نشان اولان چارپاي * وآت *	قاسق — حلقه * ومدور تخته سى و امثال كبي *
بهادر * قهرمان * هر داتم اولك صره ده	كردش * — « مثال » —
كيدن * محاربه ائسانسده آلك جبهه سته	«نى دى زروسيم ايله ملون»
طاويلان آلت * نشان قوطاس * طومار *	« قسناق طلا ايله مزين »
قاشق * شور به ايجمك استمال اولان	قاسق — برنوع صمغدر * بيزر * قند * جور * اوتى
اويوق تخته پارچه سى * معلقه * سنج *	قاسق — دانه سى * زغير * كلسنى * بىخ *
قشاور و طرناق ايله خارومال ايتك *	قاشق — نزد * قارشو * اولك * حضور * برابر * ابرو *
خاريدن * ماليدن * تيمار ايتك *	قش — حاجب * مقابل رو برو *
كونش و آتشدن قورومش اولان *	قش — « مثال » —
قوب قورو * قاون قاقى * صوتويلانجك	«بخيل نينك الديداز ينهار احساندن
محل و موقع * سيلاب ياغور يري *	كچور مانكلار * خيس نينك قاشيدا
— « مثال » —	بيهوده * سماندين دم اورمانكلار *
«بلخ ايل نينك طاقى هم طاق ايدى»	قاشق — قاشو * قاشاغى * قشان * قشو * تيمار آلتى *
«بارجه قاون حسرتيدن قاق ايدى»	قاشق — قاشو * قاشاغى * قشان * قشو * تيمار آلتى *
بابا * ابى * پدر * دده * بولقار داش *	قاشق — فقير * مفلس * كدا * بى خانان * بى بيضاغت *
اغايك * اكه * خندان روى * لالا *	قاشق — قشاق * پاره سبر سروب پاره نه *
زبانده باغيريجى طاق و سائر زبانه *	« مثال » —
حى قبرماق * بسيار چاغ زدند *	« قشاق فقير و ناتوان دور »
طاق و بور طرلر كن سس ايتك * قيقردامق	« لكين كور و ناكلى بهلوان در »
جز * جيره * قويروق ياغنى اريدن كن	قاشق — سياه * قرانكفو * تاريك * ظلمت *
اخرنده قلان ياش شخم پارچه لى *	قاشق — ضعيف * ات سزاولان * سر كش آسب *
ققير داق * قوروسى * قديد * خشك *	درشت * زرنك * يدخوى آت *
قادر داق * قوروشلر كس و آوازي *	قاشق — خارومال ايتك * حيوان آغنه يدرق
اغاج داللى قديد و ناشف و خوشك	قبول و تشكيف ايتك * ايشه مك شاشيدن *
اولمق * قاشقاي هيمه بى دود *	قاشق — برنوع چاير قوشى * سونه * آلد باش *
قورى و قديد شلر ك آواز و صداسى *	قاشق — مرغ آبي * اوردك * طورنه * چولك *
شوقون ايتك * حيقرمه *	قاشق — تلمب ايتك * پارلامق * علولمك
ركستانك طوايف اتر اكدن بر قبيله	قاشق — شعله ايتك * شاقرا قايغى * جوش *

قاققانلیغ	قالتراماق
<p>اسمیدر * زیاده سیله اغلامك * قور ووق * قاق ووقدید اولوق * خشك شدن * برنوع اوتون * سزاق * كندی كندیته قور ووبوب پارچه لنان اودون * سكساول اودونی كبی *</p> <p>« نوابی »</p>	<p>طارلق * ازارلق * تعزیر و عتاب ایتك * دورت ملك * دكه ملك * بكتمك * انتخاب و اختیار ایتك * مزاجنه * موافق بولوق * آتش باقق وتلهب ایتك * طوپلامق * بیغماق *</p> <p>« مثال »</p>
<p>« جسم اربیریرلاری قالمای بتون » « پاره پاره اولیه کیم قاقشال اوتون » شمار * جرار * علمه ماش جوق بیلان * آس * صنكسار * سموره * مشابه قره قویر وقلور حیوان اسمیدر * دریسندن كورك یاپارلر * قره قولاق *</p> <p>« مشرب »</p>	<p>« کامیم اولدور که کو بوب عشق اوتیغه بو اسام کول * قور وغان جسمیم اوتون یاندکلیغ اول اوت ایچر اقلانك » قالپاق * کلاه * بورك * کله پوش * تیلنك *</p> <p>« مثال »</p>
<p>« سائیشام سنجاب و قاقم در کینك توپر اغنی * سلطنت زربفتی دور یانیمده نقش بوریا » قوری بالی * کباب ماهی * قرع * ضرب ایله کبر و کیمك * تيمك ال چاربق * اکسر چاقق * میج ملك *</p> <p>« مثال »</p>	<p>قالبور — « شاه آبی بیل کیم باشی قالپاغدا » « بذل ایتار آفاقه بیرور چاغدا » ایلك * غربال * پرویزن * غریل *</p> <p>« مثال »</p>
<p>« انده نوشیروان کیرك باقغای » « باشینی ارغایب اوچ قاقغای » قاققلاک * آزار * عتاب * تعزیر * مهور * قرع * دق * نهز * دفع * اورمق * دورتمك ترکستانده برنوع جبه و عبا * ترکن جکینی * یو کدن پیازی اهارى *</p> <p>« مثال »</p>	<p>قالتاغای — قالتاغ — قالتاغ — « غالب ده سو تورماس چیقیل ده سبل » قلب * دغل * جاهل * کاهل * متکامل * اکر * اکرک * اغاجی * قنای زین * ادبسن * حیاسیر * بی عار * او طانمز * عارلنمز * ناموسسنز * جرار *</p> <p>« حکمت »</p>
<p>« باشید ابر تاپا ک ایکیدادور بیر قاقه » « توپچاقه چون پینار سه اوز کاسینه باقه » حربه ایله صانجقمق * دورتمك ایله ضرب و دفع ایتك * نیر * سنان ایله سچمك طارغین * مختصم * مهور * متعزز * منقم * کورچمك * مشوم لیک * خفه کی *</p>	<p>قالتباق — « یوکنی بولغه تاشلاب قوولغان بیر کار واندین قاقج * قایب آل بخشی یولنی قالتباق بیرله یماندین قاقج » دتره مک * لرزان اولوق * اوشومکدن</p>

قاوجون

قانقلی

« مثال »

« مثال »

« قنغی طرفدن کاور اولمه شیرین لقا »
« قیسی جهندن چیقیر اول صم باصفا »
قیسی * هانکی * ادا ندر *

« قلیب حکم کیم ملک سلطانلاری »
« قاموق خیل و کشور نکه بانلاری »
قی * قصب * غرو * بانکس *

قامیش

قان

حیوانات منغری * آت قولاغی * قارشو
به قارشو * قنطار ملک * یتمار ملک *

دم * خون *

قانغی

قانکشار

« لطفی »

طولو * ملو * پر * تکرلک * طبله * مدور
شیشی * کردش قشاق *

« قان بولدی کونکل فراقینکزدین »
« جان کویدی هم اشتیاقینکزدین »
قاندار * قاتل * خونین * خوندار *

قانلیغ

قانات

قانه قانه صو ایچرمک * آتی صوید
طویدور مق * وزن ایله باقی *

قانتارماق

اقناع * سیر آب و قانع اولمق * طویق *
اشباع * سیر شدن شاداب *

قانماق

« مثال »

« مونس »

« لعل می کونینک زلالی بولسه ای نوش
لب * تشنه جانیم اوز کالار نوشین
لیبدین قانسون »

« قنات قاقیب او چار قوشلار هواغه »
« قنت سیر من کرم قیل بی نواغه »
او چمغه باشلامق * بال و پر واز ایلک *

قاناتلاماق

قنی * هنی * زرده * طوایف اتر اکن بر
قبیله اسمیدر *

قان آقق * دم سیلان و روان اولمق *
خون جاری شدن *

قاناماق

قانبجوغه

قانبجیق

ترکش بندی * بکتورمه * قانبجورغا *
دیشی * ماده * مؤنث * وفاسز * خان *
چفته لو * ایکی یوز لو اولان * مذور *

قانی

کوبک اورغا جیسی * مایچه *
زرده * نه یاندن * نه طرفده * قانده * قیسی
یرده نه جانبد * قیده *

قاندا

« مثال »

« مثال »

« قنی سرو قد کلهذارم منیک »
« قنی دلبر نامسدارم منیک »

« قانده بارسنک ای شه نشه شادسن »
« بجم حشم خاقان ملک آبادسن »

قانیق

قانتیقماق

می نوش * پاده نوش آدم * برنوع
آیر اندر * طویغون * زیاد ایچک *

برنوع زرده در * بیوک پ * رسمان * ارقن
قانی * قاتل * خونی *

قانغال

قانق

زیاده طویوب قانق * اقناع اولمق *
انان ملک تصدیق اتمک *

برنوع عربیه اسمیدر * غلنک * عرابه *
عرا به * طوایف اوز بیکه دن بریوک
اولوس اسمیدر * ایکی تنکر تکلواوزون

قانقازین

قانقلی

قور ووبوب چور ووبوب اجوف
وقوغوق اولان شیشی * چقماق ایچون

قاو

قولانمش قوری اغاج توزی *

عرا به * سفید دار * مغانه *

قاواق

قوغوق * اجوف * کاواک * ایچروسی
بوش اولان شیشی * درون خالی * تبرک *

قاوجون

هرعر * سفید دار * مغانه *

عرا به * خوقندی *

قاووشماق	قاوور
قره کوز رسملری • پیک • اویون صورتلری • زاجده • چوچوق • اویونجاغی یلانچی رسم • بولک • اویون • چادرخیال • قاورمه • یاغده • قزاروب • پیشمش است • کوشت • بریان • قورداق • قیزارتمه • هنوز چتقمش قوش قناتی ویری • جناح • بال • قنت تونک • بر • — « مثال » —	قیله اسمیدر • بر کوزلی خورج • — « مثال » — « کیم کر مین کور که بو حال یله » « قاوچون آغیر لاریکشی مالی یله » قوشاق • کر بنده • کوشت • سست • بر طایفه • اوزبک • بل یاغ فوته • قوشاق • قوشاق باغلامق • میان بسته ایتمک • کوشت • سست • اولمق • تعاقب • دفع و طرده • قاوومک • پیش کردن دفع و طرد • ایدیمی • اولان • قاووجی • سوریمی • ننی • بدرغده • سیر • جلای وطن قوغه • غوغا • محاربه • دوکوش جنگ وجدال • اورش • رزم • جنجال • — « نوابی » — « لیکفا ایلامیش اول خال عنبرین غوغا » « نجولک کنکر اوزه ایلاکای جبین غوغا » قاووماق • دفع و طرده • تعاقب • تبعید ایتمک • سورمک • ننی • — « حکمت » — « بر مغان خذمه تیدا یوکوروب یوردوم • خدمت قلیب کوزوم یوتمای حاضر تور دوم • مدد قیلدی عزازبانی قاوولاب سور دوم • اندین سوکرافات قاقیب اوچدوم منا » طورونک اوغلی • حفیدزاده • نیره فرزندی ابیره • دورنجی نسل • لبلی • حوص • نخوده • قاورماش اولان ارپه • و بغدادی و بقیه • مصر و جواری • چوغولچی • تمام • سخن چین • غماز • غیبت • بی شکوه • بی فتن • قورمک • اصلسز • اساسسز • بریان • قره کوز رسملری کبی رسم • بولک • زاجده •
« انکاداغی قاوورسون آبکش دین » « منکاهم حله برک سهره وش دین » یوک • پشم • صاج • شعر • موی • قیل • توی • یونک • قاورماش • بغدادی • قاورمه • چواری بریان • و قورلمیش مصر پتلاغی • — « مثال » — « خرمن یریده تزرور دوراج » « برتابه سیدین تبریب قورماج » تخمیس و کباب ایتمک • برشی قزارتمق • بریان ایتمک • تف برمک • قاورداق • قزارتمه • کوشت • بریان • طاری بی دوکرکن داندسندن آیریلان پوستی • قشر • بر ساز اسمی • غزلک • — « مثال » — « هجر دین اولدی نوای ساقیاتوت جامی ای مغنی سین نوا اهنکیدا توز کیل قووز قوشاق • کر بنده • فوته • بل یاغ میان بنده • قورون و اصل اولمق • یتشمک • بر برینه • تسمادف • ایدوب • چاتق • اولاشمق • راستلایق • دوش کلک • التقاوملاق اولمق • اتصال و انصاف ایتمک • ارقه دن کده رک یتمک • — « مثال » — « قبا فاک منی یاردن ایردی نک » « انصاف ایتیب شاه سمنه قوشتور »	قاووجاق — قاووداق — قاوورسون — قاووسی — قاوورماق — قاوورمه — قاووز — قاووش — قاووشماق —
قاوشاق — قاوشاماق — قاوغو — قاوغوجی — قاوغا — قاولاماق — قاولوق — قاووت — قاووجی — قاوور —	

قائریچی	قایتا	قاووق
یکیدن بردها بشقه دفعه به تکرار — «صوخی» —	قایتارین	شانه ایچی بوش اولان اجوف قوف قاغوق باش کوه سی عامه ساریق حرور استفهام قایسی هانکی قانغی قیده کی نروده کی
«خدا هیچ یردایوق فی ایلادی بار» «یارا تسه قیتادین ایرمس بودشوار» قیطان یوگدن ووقدن اورمه ایپ ایکده تارکنار زه زیب جامه کلیم خنبل قالی پلاس رجوع وعودت ایتک تحول دونک سوزندن رجوع ایتک انکار اولق عدول کروکتک — «مثال» —	قامیتان	— «مثال» — «جمله عالم دین ایرور آکه اول» «قایده قدم قویسام ایرور هر اول» سرت ایری اولان طاش صخره صلب جبل شیب نشیب یان طرف — «مثال» —
«بولدی چون قایماق سپا هینک ایچی» «یلاکیلدی بوزایی بوزجه کیشی» کیرویه دوندرمک ارجاع واعاده ایتمک ارقیه کیمک — «مثال» — «هرکیشی حق درکهیغه قویساباش» امید الیه ممکن ایرماس آق قایتارغای تهی درگاه دین ناصل نه کونا نه جنس نه طرز نه نیکلیغ نه یولده — «نقشی» — «نه مشکلدور اوسون بودهر ارادیو» ویری همه رقیب بدناده همد اولمش اول صنم قایداغ چیرلام بیلک طاشی بلو — «مثال» —	قایتیم	«قیاباققای مودیب مخرون کونکل کوب» انتظار اولد بهمد الله که وکان ناوکیدین بهره مندایتی مهملاتندر اوروق وقایش دینور قسم واقرباهال شعبه نصل نژاد اوروغ قبیلله قدیمده برمغول عشیرتیدر قانغی هانکی — «مثال» —
«بولدی چون قایماق سپا هینک ایچی» «یلاکیلدی بوزایی بوزجه کیشی» کیرویه دوندرمک ارجاع واعاده ایتمک ارقیه کیمک — «مثال» — «هرکیشی حق درکهیغه قویساباش» امید الیه ممکن ایرماس آق قایتارغای تهی درگاه دین ناصل نه کونا نه جنس نه طرز نه نیکلیغ نه یولده — «نقشی» — «نه مشکلدور اوسون بودهر ارادیو» ویری همه رقیب بدناده همد اولمش اول صنم قایداغ چیرلام بیلک طاشی بلو — «مثال» —	قایتارماق	قایاش
«بولدی چون قایماق سپا هینک ایچی» «یلاکیلدی بوزایی بوزجه کیشی» کیرویه دوندرمک ارجاع واعاده ایتمک ارقیه کیمک — «مثال» — «هرکیشی حق درکهیغه قویساباش» امید الیه ممکن ایرماس آق قایتارغای تهی درگاه دین ناصل نه کونا نه جنس نه طرز نه نیکلیغ نه یولده — «نقشی» — «نه مشکلدور اوسون بودهر ارادیو» ویری همه رقیب بدناده همد اولمش اول صنم قایداغ چیرلام بیلک طاشی بلو — «مثال» —	قایداغ	قایسی
«بولدی چون قایماق سپا هینک ایچی» «یلاکیلدی بوزایی بوزجه کیشی» کیرویه دوندرمک ارجاع واعاده ایتمک ارقیه کیمک — «مثال» — «هرکیشی حق درکهیغه قویساباش» امید الیه ممکن ایرماس آق قایتارغای تهی درگاه دین ناصل نه کونا نه جنس نه طرز نه نیکلیغ نه یولده — «نقشی» — «نه مشکلدور اوسون بودهر ارادیو» ویری همه رقیب بدناده همد اولمش اول صنم قایداغ چیرلام بیلک طاشی بلو — «مثال» —	قایراق	قایانماق
«بولدی چون قایماق سپا هینک ایچی» «یلاکیلدی بوزایی بوزجه کیشی» کیرویه دوندرمک ارجاع واعاده ایتمک ارقیه کیمک — «مثال» — «هرکیشی حق درکهیغه قویساباش» امید الیه ممکن ایرماس آق قایتارغای تهی درگاه دین ناصل نه کونا نه جنس نه طرز نه نیکلیغ نه یولده — «نقشی» — «نه مشکلدور اوسون بودهر ارادیو» ویری همه رقیب بدناده همد اولمش اول صنم قایداغ چیرلام بیلک طاشی بلو — «مثال» —	قایراماق	قایتا
«بولدی چون قایماق سپا هینک ایچی» «یلاکیلدی بوزایی بوزجه کیشی» کیرویه دوندرمک ارجاع واعاده ایتمک ارقیه کیمک — «مثال» — «هرکیشی حق درکهیغه قویساباش» امید الیه ممکن ایرماس آق قایتارغای تهی درگاه دین ناصل نه کونا نه جنس نه طرز نه نیکلیغ نه یولده — «نقشی» — «نه مشکلدور اوسون بودهر ارادیو» ویری همه رقیب بدناده همد اولمش اول صنم قایداغ چیرلام بیلک طاشی بلو — «مثال» —	قایری	«توتما کیز بو اراده داغی مقام» «قایتا کیز والسلام والا کرام»
«بولدی چون قایماق سپا هینک ایچی» «یلاکیلدی بوزایی بوزجه کیشی» کیرویه دوندرمک ارجاع واعاده ایتمک ارقیه کیمک — «مثال» — «هرکیشی حق درکهیغه قویساباش» امید الیه ممکن ایرماس آق قایتارغای تهی درگاه دین ناصل نه کونا نه جنس نه طرز نه نیکلیغ نه یولده — «نقشی» — «نه مشکلدور اوسون بودهر ارادیو» ویری همه رقیب بدناده همد اولمش اول صنم قایداغ چیرلام بیلک طاشی بلو — «مثال» —	قایریچی	

قایماق

کسکین ایدیچی * الت قاطعه بی ایتی وتیر
ایدیچی * بران *

قایوب طبان و دیزلری اوزرینه
دوشمک * قایق * طایق * تار یاق *
طایق و قایق * لغزیدن * کیر و چور ملک
دو ندرمک * موظف برایشه مأمور
و مقید اولمق *

— « مثال » —

« آم تار تار دامکر جان بیج اورار »
« اوق آمار داهر قاجانکیم قایریلور »
مصفا * مبراء * صلیقه لو * مصیقل *

— « مثال » —

« الار جوشتی بارجا قایغالدورق »
« سنان قوللاری دانیچوک کیم سیروق »
بر طرفه چکنمک * قایر الماق * قولمق *
طولولو * ملو * معانسه * دخی کلور *
یمورطه ایله سبزواتدن پیشوریلان
طعام * یازیازی *

غم و غصه * حزن و کدر * فکر و اندیشه
خیالات * قصاوت *

— « نوایی » —

« منکامی نشاطین کوروب قایغورور شیخ »
« نشاطیلارم من کوروب اندا قایغو »

مغموم و مکدر * غمناک و متفکر * محزون *
دل شکسته * ایتز * درداندوه *

فکر سز * ایشیز اولان * بی غم و بی
حزن * فارغ البال * تنبل سروآزاده
علاقه سیر * مجرده *

ترویج * ملاحظه و حمایت ایتمک * غم
یک * برایشی یایق * دو ندرمک * قپدا یتمک
طایق * زل و زلج ایتمک * لغزش * زلق *

شاشی کوز * سوت اوستنده اولان قایماق *

قایریلماق

قایریلماق

قایغالدورق

قایغالماق

قایغناق

قایغو

قایغولوق

قایغوسز

قایغورماق

قایماق

قپاق

— « مثال » —

« اهسته یورایشده قیل تانی »

« تعجیل ده قایماسون ایاغنک »

بدل * بی * عوض * آنک ایچون قاین اغا
وقاین پدر دیمشله * قاین اتا و قاین انا کچی
قاین اینی و قاین اغا *

قاینا بیچی * جوش و خروش * سبغان *
قوار * ایدیچی شینی * غلیان * قاینار *

قاینامش صو * آب چوش * یردن قینایوب
چیقان صو * پونکار * متبع * بولاغ *
کاریز * چشمه عین *

— « مثال » —

« وصال کلشن ای جان قوشی کوب »
ایستار سین * بودامکه ارا کویا که
اسرو قاینالدینک *

جوش ایتمک * نبعان * فوران اولمق *
غلیان * اختمار ایتمک * کتر تله بولانمق *
الوده اولمق * تموج *

قپاق یر * قاینامش ظرف غلیان ایدان
تجیر * حاجیچوش * سماوار *

قانتی * هانکیسی * قیسی * کدام *
— « صوقی » —

« عزیز قیلسه قایو قولنی اوئل شاه »
« اکرچاه آستیغه توشسه نابارچاه »
قویو * غلیظ * قالین * غقص *

زورق * فلکه * سلاپوریه * ماعونه *
صندل * کشتی * اوجان * مرکب *

غطایه * سرپوش * قاش ایله * مژگان
اراسی * اورتی بالا پوش *

— « مونس » —

« دردی منکا یتیش قپاغینکدین که »
قیلور میش * دفعیغه آیتک روغن
بادام تننا *

قاین

قایناشلیق

قایناق

قایناماق

قایناووق

قایو

قایوق

قیق

قپاق

قدغن	قرا	قرا متول
قیش	جلا کون و کوسالده جلد و دیری	خشکی * قره * سیاه * اسود * نظر * نگاه
قیتورغای	تسما * قولان * چرم * چانطه * بیوک کبسه * تبر * جوشنای خالنه * طغار جیق * کولوار *	ایت * بق * اوزاقدن کوریتان بر علامت * ظلمت * قرا کغو * تاریک *
قیچاق	فرغانه طرفلرنده مسکون بیوک بر اولوس و قبیله در * دشت قیچاق کبیر معروف در *	قراجه
قیران	کاهل * سست * متکاسل * تنبل * کوشک * لاوال * بی پروا *	قراجه لیق
قیقرا	سم سیاه * دیچوره ظلمت * زیاده تاریک * — مونس —	قراجی
قیقال	« ظلم او تین ای شاه یاقه خلق ارا کیم ناکهان * قیلغای اول شعله دودی روز کارینک قیقرا »	قراجیلیق
قیچور	یان * طرف * کنار * سمت * جانب * صوب * یانباش * بقین * بین یسار * قپو * قیان * جهت * چیت * حد * — مثال —	قرار
قتارک	« قانچور غاسیدا کیک نمودار » « قاتالیدا ایردی صید بشار » کاتلرایچون ویریلان معاش * وظیفه کتبه * دیوان * میرزا * نویسنده آلفوسی * ایکی آدم بینده اویتانیلان بر لعدر * اوج قنار مربع او یون * اکثری یرده جیزی چکدرک او یوزلر * قاطر * بفل * استر * خنچیر * قاطرچی * کراچی * مکاره * کیراکش * — مثال —	قراغی
قچر	« قچرچی کیتور بر بولک استری »	قراغلیغ
قچرچی	« اوسون آت کبی زورتن هریری » یساق * منع * نهی * تعطیل * پایدوس * مرخص * قطفن *	قراغلیغ
قدغن		قرا متول
		« کین باغلاب قراغلیغ قو لارین رست » « باریب چیکما کلک آنی دارغه چست » قرالیدی * قرارقی * قریندی * خورو وریزه * تراش *
		رنکی قره * مایل اولان * سیاه * اسود * تاریک * دیچور شب *

قلاغوز		قرقره	
پکوم • قیراچاق • اقاویه • — « مثال » —	قراچاق —	بو غدايك ايچنده بولان دانملر • لوپك • — « مثال » —	قراموق —
« قیراچاق اوستند بر قوش اولتورور » « اول مکیاریم صاری عازم تورور » بر نوع چالیدر • خس و خاشاک •	قسرقد —	« بمانك ينجشی سی بولفونجه ينجشی نك » یمانی بول • قراموق دانہ سی بولفونجه بو غدايك سمانی بول •	قرانفو —
آت و دواب ایله تعیش ایدر بر نوع کھله • کنه • بوجک • قصرغه • کردباد • مدور هوا • قویان • طوفلنک • کردش خاک •	قسانز —	ظلمت • قراکفو • تاريك • مبهم • مستور • — « مونس » —	
چنبر • قاصناق • تکرلک کبی آلتلر • کردیش • غربال سایر • — « مثال » —	قسرغه —	« آچیب کلیم غه کیل ای دلبر اخورشید » یانکلیم یوز • قرانفو اقسامینی ایلا بو تدبیر ایلا کوندوز •	قراو —
« قساقی چون هود ایله عنبر ایدی » « بزم و طرب دقله معطرایدی » قاصناق بیان اوسطا • کردیش ساز • زغامة بی • دف ساز •	قسناق —	— « بایقرا » —	
مسخره • مؤدی • شقه بی • رسوا هزال • مذحک • کول دیر یچی • زعم • کوزل • یاقشقلو • زینده • ذرنک • — « مثال » —	قسناقچی —	« اول یشیل توناوغ باشی اوزراقیشی » بور کیدور • اوله کیم توشکای قراوسرو خرامان اوستنه •	قریل چباتی
— « مثال » —	قشمر —	بر نوع چباندور • جامه تون چکن • جبه • عقاین زمره سندن انوای چوق بر جنس قوشدر • قریچقای دخی دینور • قیرغی • باز •	قرتال —
« چیق نوای قریدینک حرمت ایله » میکنده دین • سودر اتورلار کیشی چیقماس لیک آتیب بولسا قشاک • وبر کو • خراج • باج • سالیانه • املاک • طنانانه • عشر • دود بولی • اعانه • اغذا • ظهر طعمانی • ناشتا چاشت • قوشاوت • صباچ قهو • التی سی • قامیشدن • بول باراق • کازه • خانه کپه • — « مثال » —	قشنگ —	بر نوع قوش اسمیدر • مردم عوام • بر نوع علتدر • معروف • صفقه • الیله چاریمق • کفی کنه اورمک • افسوس ایتمک • ندامت •	قرچه —
« قشقی نوای قریدینک حرمت ایله » میکنده دین • سودر اتورلار کیشی چیقماس لیک آتیب بولسا قشاک • وبر کو • خراج • باج • سالیانه • املاک • طنانانه • عشر • دود بولی • اعانه • اغذا • ظهر طعمانی • ناشتا چاشت • قوشاوت • صباچ قهو • التی سی • قامیشدن • بول باراق • کازه • خانه کپه • — « مثال » —	قفجور —	اوتد طرف • مزارستان • سرای همایون • بخارا • مضافانده • نخشب و نسف دیدیکلری بر شهر قدیم اسمیدر • — « مثال » —	قرچانکنی
« قشقی نوای قریدینک حرمت ایله » میکنده دین • سودر اتورلار کیشی چیقماس لیک آتیب بولسا قشاک • وبر کو • خراج • باج • سالیانه • املاک • طنانانه • عشر • دود بولی • اعانه • اغذا • ظهر طعمانی • ناشتا چاشت • قوشاوت • صباچ قهو • التی سی • قامیشدن • بول باراق • کازه • خانه کپه • — « مثال » —	قفنک —	« قرشی طرفدن کیلا دور یاریمز » « حور صفت قرشیکی دلداریمز » قورشون • رصاص • سرب • قورشاشیم • بر نوع یوک توکلی و سوز غوجلو طوزنده • سونده •	قرس —
« قشقی نوای قریدینک حرمت ایله » میکنده دین • سودر اتورلار کیشی چیقماس لیک آتیب بولسا قشاک • وبر کو • خراج • باج • سالیانه • املاک • طنانانه • عشر • دود بولی • اعانه • اغذا • ظهر طعمانی • ناشتا چاشت • قوشاوت • صباچ قهو • التی سی • قامیشدن • بول باراق • کازه • خانه کپه • — « مثال » —	قفسره —	— « مثال » —	قرشی —
« قشقی نوای قریدینک حرمت ایله » میکنده دین • سودر اتورلار کیشی چیقماس لیک آتیب بولسا قشاک • وبر کو • خراج • باج • سالیانه • املاک • طنانانه • عشر • دود بولی • اعانه • اغذا • ظهر طعمانی • ناشتا چاشت • قوشاوت • صباچ قهو • التی سی • قامیشدن • بول باراق • کازه • خانه کپه • — « مثال » —	قلاغوز —	« قرشی طرفدن کیلا دور یاریمز » « حور صفت قرشیکی دلداریمز » قورشون • رصاص • سرب • قورشاشیم • بر نوع یوک توکلی و سوز غوجلو طوزنده • سونده •	قرغشون —
« قشقی نوای قریدینک حرمت ایله » میکنده دین • سودر اتورلار کیشی چیقماس لیک آتیب بولسا قشاک • وبر کو • خراج • باج • سالیانه • املاک • طنانانه • عشر • دود بولی • اعانه • اغذا • ظهر طعمانی • ناشتا چاشت • قوشاوت • صباچ قهو • التی سی • قامیشدن • بول باراق • کازه • خانه کپه • — « مثال » —		« قرشی طرفدن کیلا دور یاریمز » « حور صفت قرشیکی دلداریمز » قورشون • رصاص • سرب • قورشاشیم • بر نوع یوک توکلی و سوز غوجلو طوزنده • سونده •	قرقره —

قلغان	قرغه
— « مثال » —	قلماش
« یو کین یو کلاب بولغا کیرکان مردان بولور * قلاغوز سز بولغه کیرکان خیران بولور »	قلماقی
قولاقی * اذن * گوش * سمع * — « صوفی » —	قللاق
قلاغ	قلیه
« سو قونولسون اوج بولی باشدین یاغ » « نوروش بومق کیرکسا لغیل قولاغ » ناصل * نه کونا * نه طرز * نجونک * — « حکمت » —	قلاج
قلای	قلار
« قوغ دنیا یغنانلارنی والله کوردوم » اولار وقتده قلای سن دیب حالین سوردم دتره ملک * صفوقدن اوشومک * رعشه نالاولمق * لرزه فراشه *	قتو
قلتراماق	قیمیچی
قلتریق	قرغه
شالی * بوغدا ی واز به نک پوستنده بولنان توکلر * توی قیلتیق * ایصیاق * کرم حار * سوزان * بالق ایچنده بولنان انچه تیکانلر *	قرغه
قتین	قرغه
قلتیق	قرغه
— « مثال » —	— « مثال » —
باطر ملتیق سیز بولماس * بایق قیلتیق سیز هزل و مسخره ایدیچی * لطیفه کر * شقه چی * هذال * سوتری * کولدوریمی	قرغه
— « مثال » —	— « ر بغوزی » —
« قیلجا و لب کلاتور بر کیشی » « چقیش اغزیدن ایی تیشی »	قرغه
قلغان	قرغه
فلح غارده سندن کندی بی محافظه ایتمک ایچون استعمال ایتدکری بر نوع آلت حرب * سیر *	قرغه
— « مثال » —	قرغه
« قلغانی سیله کرلیدن دور » « قشقری نونده دکن دور »	قرغه
قرغه	قرغه

قندور	قندور	قویاق
قغان	بخارا طرقلرنده استمال ایتدی بکری بر نوع اوزون ابریق آفتابه آبدسته حقه « مثال »	قنقر قو بیولک جانقراق چنک زنکوله جرس قاض مانند بیولک بیاض بر نوع مرغ آبدرکه توکلرندن یاصدیق و بالین بیارلر پر قو قوش توی اینانق انقیاد و اعتقاد ایتک کوانمک اشانق یقین اعتقاد « مثال »
قفه	« همانی کتوردی اویده قویدی » « قغان ایله صویانیده قویدی »	قوانماق « قوانمکین کیتما کینیک اوزنکدین » « بودینی کسه یه وفا ائلس »
قنات	ایکنه دان سوزدان ابریری پر بال جناح باز قنت کاریز « مثال »	قوالماق ارقدسندن قوومق قاومق دفع وطرد ایتک تعقیب سواحل و دریا کنارنده یاپلان عادی مساکن بخاراده بر محل ایله دروازه اسمی در « مثال »
قنجیق	« بر قنات سیر قوش کلب دوراندی باشم اوسته آرزو ایتدم توتای سیر غدیک توشدی ابراق »	قوالا دیشی کلب مک ماده اورغاجی کوپک ایت و کوچکک ماجده سی مؤنسی بوکاول دیوان بیکی وکیل خرج کهیاه کاشته بکاول
قنچاق	قانبوغه اوافق حلقه بولک ترمه فترک شکر سکر نبات شهید « مضر »	قوبا قوپ « خداعده هرایشینک قیلسانک حواله » « بو اورجنت بو اولتورغان قواله » سمبر مک حلم وشم لندرمک تسیمین ایتک قالقاق قوم خیر قاق تور « مثال »
قنچورغه	« زهر جشمی جان الورد نوش خندایتی بس و نه قالدورکه بیرمیش قند آغواوسته »	قوپماق قوپا قویبتی الدی قوپاتلوق « سحر و قتی قوبکانلارینک حالین بلینک » « حق تعالی دیدارینی اضییب ایتکای » قالقاق ایری وجد اولوق اوزنک کیجه قالقماق خوابدن بی دار اولوق قیام قوغه دلو دیکیر قوغه بر نوع عاشق او یونی بازی یجل بیولک پاشتگاه ضحی قوشلق و قتی وقت ناشتا وقت چای نهاری و قتی قطع ایتک اوزمک جدا ایتک کندن بریدن « مثال »
قندغان	« قیلدی الخضر علیغه نیجه پند » « هر سوزی امتکایر ورمثل قند » بیولک کیولک مغاک غار	قوپارماق « قاشی اوچون جان بیرورمین دوستلار » « طاقی قوبارینک یاساغاند امرار » ترکستانه بر لایت اسمیدر چنکیرخان
قندهار	آفغانستانه بر ولایت اسمیدر صفوی ودرانی لرنک محل حکومتی در « مثال »	قوپاق « قندهار ایله بخارا کیتیم » « شاه نقشبندی زیادت ایتدم » شکر در ناز کاند خرام و رفتار
قندور		

قوتانلاماق

قوپوز

ایری * منقطع * قویش اولان * لخذ * قوپوق * جد ایزچه قطعده یاق پر اکند * مفصول * بازواز * طالع * سعادت * اقبال * بخت * تجلی * زور * کوچ قوی زبردست * — « مثال » — « دنیا ایشی بتکانه » « درالم بتکانه » « بیلدان قوت کتکانه » « توبنک قبول اولورمی » مبروک و مسعود * طالع اولان * مقبل مین * میمون میارک * — « صوفی » — « کلیم ایلکیندا کی قوتلوغ عصایی » « کهمی کو بروک ایدی که ازدهایی » بر نوع طاع او کوز بدر * قویروغندن توغ بیداغه سباق پیارلر * بر نوع علم و ایشاردر * آت و بکیرک بونی و کر دینه اسیلان علامت و تومار * دخی قوتاس دیرلر * خوطوز * بیراق * یلو * سباق * رجلیت * قبل * ذکریت * خایه * کیر * چوک * وجود * آلت * خوطوز لئق * کیغک * بزنگ * یسانمک * لباس پوشاک ایلله زینت لئق * مسعود * شاد و بمنون اولق * فرح لئق * سوزنگ * خوشوقت * خرم اولق * سقا قوشی * آیل * ماندر * آیک هاله سی * خشف * سقای جانوران * اطرافی احاطه لی قویون یاتان یر * هاله لئق * قرص قر * هاله طوتمق * — « مثال » — « آی قوتانلاب عجز او جون بولدی حصاری تون کیچه * توتقی حسنونکفه مسلم دنیا نیک ناحیتن »	قوپو — قوت — قوتلوغ — قوتاس — قوتاق — قوتالماق — قوتانماق — قوتان — قوتانلاماق —	چین وفاتند * مملکتی تقسیم ایلدیکی وقت بو قطعده یی ولی عهد بولان او کتای قانه ویر مشدر * قبا * بیجمنز * یاقشمنز * قاقق * قیام ایتمک * خیرتن * — « حکمت » — « انا ایدی قوبالیک اولنک قولیکنی کیسالیق * خذمتکا بر الیک راضی بولسون دیدیا » یوک * عظیم * جسم * قوجامان * بزرک * کلان * مزخم * سند * بوصله * شقه * بیلد * جقی * پته * بنیک * قوبا * قوغه * دلور * — « مثال » — « قویغه سویی آب زندگانی » « اول سویله ناز حوت جانی » خطای ختن خاقانک بر اداری اسمی * جین ماجین * پای تختی قدیم باجین پکین دخی دیرلر * فغفور خاقان هم دینولور * یرندن قاقق * قیریلوب یرندن جدا اولق * اغساس * خلع * انقطاع * — « مثال » — « یتیب مهوش ننگ الدیندایر اویتی » « بیتیکی یرکا قویدی داغی قویتی » او یوق محل * نشیب * کاسه * قاپ * سفال * چناق کی شینلر * غولبه * دیگر * — « مثال » — « دما دم کوب مصفا سو کلا دور » « قبور و غلبه سی امامجادور » کوچک قوتی * ایلد * قوتی چه * قاون * خارپوز * بوستان * ساز * حب حب * تربوزک * بطینخ * شمام * ساز * کانه * غرک * قوز * قوپورجوق — قوپوز —
--	--	---

قوجاشلاماق

قوتقارماق

رها، تخلیص، تخلیه، اتمام، ابرام، ایتک

— « صوفی » —

« خالقا قیلدیم کنا، بی عدد »

« جان بیرور حالنده سن بیر کیل مدد »

« نفس شیطان ایلمک بدین قوتقار ماسنک »

« بولدی مشکل حالیز غه یا احد »

قالتی، مک، آرام، توقف، اسکان، ایتک

مکان، مأوی، ایتک

او یوز، جرح دار، اولان، جرب، کر

چوتور، چیهک یوزلی

— « مثال » —

« هریان یو کرو رایدی اوروب آه »

« کیم بیر قوتورایتنی کوردی ناکاه »

قودور مق، آرمق، قوتور علته مبتلا

اولاق، خاریش، او یوز

قودوز، آرمش، کوپک، ایت، قودریش

کلب، سک دیوانه

— « مثال » —

« کورونجه منی تله راب هریری »

« قوتوزایت کی ساله دور هر ساری »

مهمان، مسافر، قونوق، تنکری، مسافری

رها، خلاص، اولاق، تسویه، تخلیه

قاجق، فرار

— « نواپی » —

« مپهر آسی دین سالم قوتولما غلیغنی »

امکان دور، که مهر طشت تیغ

و کولکوسی برق درخشان دور

مصافحه، مصانقه، آغوش، شتمک

در کنار ایتک، تلاق، ایلاق، شتمک

— « مثال » —

« منکا اول جان بولو »

فتی بولده یکسر

« قوجاشلاماق نه تنک اولدی میسر »

قودالاق

قوجاق

آغوش، حجر، کنار، قوج آدم، غیور

جسور، قوجه

— « صوفی » —

« کم یمان کور سون سنی اور سون یچاق »

« یخشی لیق قیلسن انی قیلغیل قوجاق »

« کیم یمانلیق قیلسد قیلغیل یخشی لیق »

« یخشی لیق قیل یخشی قیل یخشی قیل لیق »

کنار، ایتک، قوجاق، لامق، احاطه

واشمال، معافه، ایتک، دربر، ایتک

آغوش، قوتاتوغ، شتمک

— « مثال » —

« قوچوب ایتدی کوب التفات آنکا »

« یانکی باشدین بیریب - یات آنکا »

پیر، اختیار، عبوز، کم پیر، مسن، قری

کهن، سال، افسقال

چین لساندن منقولدر، خانم و بانو، دیمکر

خان، قادی، اوبارقی، صاحبی، اولان

برج، سرطان، ترکستانده، بر قبیله، اسمیدر

قویون، آغیری، کوسفند، قوچقار

بساللو، صلابتو، شجاعتلو، قهرمان

قوجاق، قوج

قوج، قویون، آغیری، کبش، شجیع

صلابتو، نروایر

— « مثال » —

« جلدین تاپتی قوزی و قوجقار لیق »

« ثور غه ییتی اسد کردانلیق »

برنوخ، تخت رواندر، قاروچده، تخت

روان، بیچمنده، قپالو، عربده، معافه

هدوج، بحمل، شبریه، شودوف

قووقو، رایحه، بوی، نکهت، شمیم، ابس

یکدیگرینه، قزو، روب، آلان، قبیله

صهریت، باجاناق

اجداد، اعمام، عشیرتک، اولولری

قوجاق

قوجه

قوچین

قوج

قوچالاق

قوچقار

قوچی

قوخی

قودا

قودالاق

قورچوق	قوراق
سلاح • اسلحه • یراق • ادوات حرب • سیلاخخانه • جیب خانه •	قودوساق — وپوکلری • سرکار سردار دره بیکی • صاریق • قوغوق • دستار • عمامه • سله • قورساق •
طوزاق و دام قورمق • حبله و تزویر • اینک • و مکر ایله مک •	قودوش — دیوت • هندو • درویش • چوکی •
قور بقاء • ضفدع • غوک • وزق • دمدع • بقه • کولته پوشک •	قودوق — بئر • قویو • چاه • آیار • بولاق • کاریز • چشمه سین • مرکب • قولان یاوری سنک • پک اوفاغی • کور • خرچمه سی •
کان محفظه سی و ظرفی • غلاف • قاب • قین • — مثال —	— صوفی —
«منم بنده امر و فرمان اولای»	«او شال دمده بر آهو کلدی سوساب»
«کان کیانینه قربان اولای»	«تاشیب چیققی قودوق نیک اغزیغه آب»
کنارک قیریغی • لب شکسته •	قودوقاق — ظالمانه حرکت اینک • عدالت ایتمک •
کرک • ذنب • سرخان • دود • کرم • بیخی •	غدار • جبار • غضبناک •
جوری • قورت • بمعنی خشکی • وجک •	قودوسان — طارغین • ستمکر • ظالم • غدار • بی رحم •
یلمکوش بر کیا اسمیدر • کوش قیل • رفیده برک •	قور — مروت • عبر • گاهشناک •
قاغون • قافیه بر چیچک اسمی •	قور بکند • قوشاق • قوته • یلباغ • دو کون •
خلاص ورها ائمک • تخلیه و تسویه و اتمام • — مثال —	ودعوتده حلقه او طور مرق • محوطه •
«باشیمایش توشدی قوتغارکیل منی»	حاشیه • سلاح • یساق • قراول •
«سد اسکندر دین او تکار غیل منی»	مایه • دام • آغ • طوزاق • سلاحلق •
هجوزه • اختیار خاتون • قوجه قاری • کپیر • پیر زن •	— مثال —
رها و خلاص اولمق • تقیم و تخلیه • — مثال —	«یری باغلاب برک فی تون اوزره»
«برایشدن قوتولدوم که پایانی یوق»	مینارنک قور • سرور • عناسین کل •
«انی سورسا کیر خدی و سانی یوق»	رعناده پنهان ایلابان •
قورت • دود • طریل • کرم •	قور بیکی — ترکستانده بر رتبه اسمیدر • حراس •
صورت مخس • نکار • رسم • هپت •	مستحفظ • عس • جیب خانه • مأموری •
زاجه • سلیب • قلیق • افت • اندام • قیافت • قوجه مرق • پک بو یومک • زیاده لئمک •	قورچی — سلاح شور • جبه جی • عسکر سواره •
چوق قاشیق • بسیار خاریدن •	میرشب • عس • کوتوال • ضبطیه •
درویشلرک کلاهلرینسه صار دقلری • پارچه • عمامه •	محافظ • بلده •
	قوراق — یغور سزیر • رطوبت سز • قور و جده •
	خشکی • قاق • بی آبی •
	— مثال —
	«اول قدریاندی بدن چشم ده هیچ نم
	قالدی • یل قوراق کیلکانه یرالبته
	بی حاصل بولور •

قورمیش		قورقاق	
— « مثال » —		خاله زاده عمو جه زاده لغت چغتای ده	قورداش —
« فی جنون وی اول قویاشدین ابرو		برادر دیک قورداش	قورداشانک —
هجران دشتید * کاه قورقوب سایه		آتلرده اولان ایسیرمی قان چبانی	قوردوغلاماق —
دین قاجاق که آن قاولاماق	قورقو —	قویونی قورته قاید رمق	قورساق —
خوف دهشت هول و هم تهلکه		قوشلرک برنجی * ده سی * روده	قورشاق —
ورطه ترس حذر اجتاب	قورقونج —	قوشاق * کربند * یل باغ * میان بند * فوته	قورشاماق —
قورقوش * مهیب * مخوف * موهش		قوشاق * احاطه و اشتمال ایتمک * اورتدیه	قورغاماق —
قورقوله جق		آلتی * مابین کرفتن	قورغاشون —
— « خجالت » —		شماطه * توج * خروش ایتمک * غوغا	قورغاشون —
« بیر سوز آیتور بولسلم آیتور مین بسی	قورقونج باغ —	کورلتی * شمدطه	قورغاشون —
قورقونج بلا * قیده دور جرمت منکا		احاطه * محاصره * محاطه * حفظ ایتمک	قورغاشون —
ایلار کاتکرارالدید	قورقونج باغ —	اورتمک * اطرافنی قوشدماق	قورغاشون —
قورقولتی * خوفلو * ترسانک * محاطه لو	قورقونج باغ —	قورقوشون * رصاص * اسرب * اوق	قورغاشون —
مهیب * موهش * تهلکه لو * اعتراز		— « مثال » —	قورغاشون —
اجتاب واهمه	قورقونج باغ —	« بدمی کیم قهرینک اوتی تو تهای آرام	قورغاشون —
قورقوتتی * اخافه و تهدید ایتمک	قورقونج باغ —	« ابریب کولک ایلا کیم بر قورغاشون خام	قورغاشون —
تدهیش * اورکدوروب قایر مرق		حفظ و صیانت ایتمک * وقایه و حراست	قورغاشون —
— « مونس » —	قورقونج باغ —	کوزتمک * حمایه و طرفدارلک	قورغاشون —
« او کوت ایلکه بیر کونجه مونس		ایکی نسنه تک عمل التصاق و ارتباطی	قورغاشون —
اوزینک آل * خلائقنی قورقوز غونجه		اجتماع * اتصال	قورغاشون —
اوزینکنی قورقوز		حصین * حصار * قلعه	قورغاشون —
قورقولوق * بر نوع سرجددر	قورقونج باغ —	— « مثال » —	قورغاشون —
طولغای * صوفی طورغای	قورقونج باغ —	« کیوچوب قورغان ساری سوردی	قورغاشون —
قورماج * قورمه * مصر * دوره جواری	قورقونج باغ —	کنندین * سالای دیب کولک حصارینی	قورغاشون —
کندمریان * مصر بغدادی		کنندین	قورغاشون —
تنظیم چاغ ایتمک * توشیر * چکوب بند	قورقونج باغ —	غورق * قبارمش * قیزمش * طاغوق	قورغاشون —
ایتمک * قودورماق * آلتی ساز ایتمک * ترتیب		مرغ کرک * دشت بیابان صحرا * چی	قورغاشون —
و آراسته * بجا دروسایره قورمک		وخام اوزوم * غوره * فواکی	قورغاشون —
قلب * مختال * دلیل * دله * پیره * ونک		قورقاق * خانف * محترز * ترسان	قورغاشون —
دیوس * قواد * کار کذار * جلب		هراسان * یورک سیر	قورغاشون —
و فاحشه * زنا و لواطده میانده روی		خوف ایتمک * تو حش و ارتعاب * هراس	قورغاشون —
اغاج قاشیق * جمجه * مغلقه * قاشوق	قورمه —	حذر و اجتاب ایتمک * جبانته ترس	قورغاشون —
بریشنی قورماقلق * ساز و چاغ و کولک	قورمیش —	و هم * تلاش اندیشه	قورغاشون —

قور و مسامق	قوز و دوک
اینگلک * نساندن * رکزامک * اوتورتورمک	قوروماق — انقباس و خشک اولماق * رطوبت چیکمک * یایس * قدید * قوری *
قوروت — سوت قوریسی برنوع پتیر * قیتغ ویو غوردک قدیدی و قوریسی *	قوروشماق — قورونقی * خشک و یایس اولماق * « مثال » —
قوروتماق — «اوزن قیسقه سنک و پارسانک فرق یوق» «بوشهر ناپرساند قند و قوروت برابر» برشینک سوبینی یوق اینگ * انشقاف *	قورون — « لطف کرم بحری لبالب توروب » « بر نیجه لب تشنه نك آغزی قوروب » وقت * هنگام * زمان دهر * ایام * عصر *
قوروغ — حول و مرطوبشی * خشک اینگ *	قوریا — قرن * دور * آوان * بقاسیر * دیوار بی پشت بان * باراقده خرابه خانه * ویرانه *
قوروق — خلوت * یساق اولان محل * قطغن وقدغن * خشکی * قاق * قوری * باغ *	« مثال » — « اوی ایچرا کلیم اورنیغه بوریا » « کیلیب باغ و بوستان بوزوق قوریا » فوته * میان بند * قوشاق * کر *
قوروق — « بر قوروغ باشیم بیلا بولدوم روان » « یولده کوردیم بر اداش غان کاروان » قورو * خشک * یایس * نحیف * لاغر *	قورین — « همت قورین قل خواجه احد بیلا کا باغلا » « جانیک قیناب زقوم پچایناپ عاشق بولکیل * تار تار ایچی طیشی بر اولان کلاه * برک * قلقاق * تلفک * « مثال » —
قوروقلوق — ساحل * کنار دریاه اداق *	قوریشی — « قریشی باشید بر تاجیک خوب » « ولی هر یولده شاطر لیکده مرغوب » غوز * غوزه * سایه * ظل * کولکه * مایه * اورباق *
قوروغ باشلیغ — قور یلق * خشکی * نحافت * قوراق محل *	قوز — بافنده * نسا جلق * مطلقا یو اراق شینی *
قوروق سایی — بیوست * خشکی * جای بی آب *	قوزاق — سوقذاغی * حباب * قبار جق * آبله *
یالکر کندی باشه اولان * مجرد بی تعلق *	قوزالاق — عادتدن اوافق اولان * ضعیف شینی *
سروازاده بکه و تنها *	قوزای — کاله ایریش ممش نارس *
صوبی قورومش و چکک * ش جای دره *	قوزدوک — اصلا کونش او غرامیان بر * کولکا *
ایچی * ایکی تاغ اراسی *	« مثال » —
« قوروغ لوغ ارا خضر اولوب رهبری » « تنکیز ایچرا الیاس ایدی یاوری »	« قوزای — « قوزلای — « قوزدوک —
قورومق * خشک و تاشف اولماق *	« قوزلای — « قوزدوک —
مشاوره ایچون اجتماع ایدن مجلس *	« قوزلای — « قوزدوک —
شورا * مشورت کمنک آش * جلسده *	« قوزلای — « قوزدوک —
قورومان — اوردونک ارقه سینی کوز تمکه مامور اولان عسکر بلوکی * محافظه * چند اول *	« قوزلای — « قوزدوک —
قورومساماق — دلالت اینگ * یول کوسترمک * هدایت اینک * راهبر و دلیل * پیر * ونک *	« قوزلای — « قوزدوک —

قوش دلی	قوسقون	
مربوط اولان ایپ و قایش * قوشقون * قچر غه بندی *	شماطه * چوش * خروش * فساد * انقلاب * طلاطم * موج * قاریشقیلق * — « مثال » —	قوزغالان
ق و اخراج ایتک * کردانیدن * استغراغ * — « مثال » —	« کلم غه جو اقشام کیل زلفینک قیلیب آشفته * انجم سپنک سیندور آفاق اولوسنیک قوزغات » حرکت * کلک * جنبشلمک * قیلداغی *	قوزغالمق
« آبروی یوق آدملا ابروی لینی سوستورور * یسانک قویمان قول بیلا برکون سینی قوستورور » قوصوق شینی * قاس * قی کرده * ایش * چفت * جنس * جور * شینی * — « عندلیب » —	— « صوفی » — « حکم چوبی برله قوزغالسون قزان « ایله غریبل وفادین بعدازان » حرکتلمک * موج و طلاطم اولقی * جوش و خروش * شماطه یه باشقی *	قوزغانماق
ای رشک پری مهری جالینک نه بلا خوب « وی نیلوفر دیل قوشه خالینک نه بلا خوب » طیر * پرند * عصفور * جانور * — « نوابی » —	هر طرفدن طلاطم و موج ایتک * یک دیگری ضرب ایتک * غوغا یدشمک * توج و طلاطم لغش * انقلاب * شورش * آشوب * جست و خیز * — « نوابی » —	قوزغالیشماق
« صید اولدی کونکل کوزلارینکاو قوتو لورمی * بیر قوش که اینک قصد یفا بولغای ایکی صباد »	« بروغنی ینا کونکلومکا قوزغلان سالادور * برو دنیا که بو آشوب نینک فلان سالادور »	قوزغون
منزل * مر حله * مسافه * کاروان سرای آرام گاه * فرامد *	امودریا * جیهون * سیحون * سردریا * قوزوم بحرین * ارس * قویون یاوریشی * قوزو * طوقاو * برج حل * بره * — « مثال » —	قوزغون
قوشباز * طیر بسیلاجی * اوجی * جفت بی * کاوران *	« قوی قوزی ابلقی سی بسیار دور » « هر نه درسانک مالی بی حد باردور » اوشقون * اشقین * صبیق خراسانی * بر نوع سبزوات *	قوزغون
ترکستانده وزیر مقامنده بیوک بر ربه اسمیدر * صدراعظم * باش وکیل * — « مثال » —	قوزوم بحرین * ارس * قویون یاوریشی * قوزو * طوقاو * برج حل * بره * — « مثال » —	قوزغون
« بو بر الطاف خاص شهریار کشور ارادور * بحمد الله حکیم قوش یکی ملک بخارادور »	قویون یاوریشی * قوزو * طوقاو * برج حل * بره * — « مثال » —	قوزغون
چکر دکنز اوفاق برنوع اوزوم * سایه کی کشمش *	قصاق * تیمور جیلک بیوک کلپتان کی آلی * کیرای کلان * انور * کرپتون * آنک قویروغنه پکروب اگر کارقه سند	قوزغون
دیش و بوداق * قره اغاج انواغندن بر اغاجدر * لسان العصفور * زبان کندی شک *	— « مثال » —	قوزغون

قوغاق

عاشق لرنك او قودینی شرقی و ترکی
اشعارلار دره

— «نوابی» —

«انكلامین سوزدا تو یوق بحرینی»
«قایسی تو یوق بلکه قوشون بحرینی»
مزوج مخلوطه قاریشیق آلوده

— «مثال» —

«بر قوشوق سویله دی اول عاشق زار»
«سازینك باشینه ییغنالدی هزار»

ضم و اتحاق ایدیچی وصل پیوند

ضم و علاوه اولوچی همراه شدن
جریك خلق جند عسکر لشکر
یغین جمعیت آوردو

— «مثال» —

«که بویانکلیخ ایرمیش الارهیاتی»
«قوشون ایلکهر قایسی نینك شوکتی»
چوره چفت قوشه شینی دو گانه
توام برابریم

— «مثال» —

«کلنی کوردوم کل ایچندا آنچه دور»
«یخشی لار آلیب باشیغه سانجه دور»
«یخشی نینك سانجغان کلی بر قوشه کل»
«یمانلار باشند ایاغه سانجادور»

چفته تو فلک قوشه قری قوش او کوز
چفت بی قوش حوض

قوف جوف کواک شکان خالی بوش
قوغه دلو قوبه قریه

آتشده قورودلش شینی ارقه سندن
قولک پیشکردن دفع ردا تمک
رخصت ویرمک

قاوماق دفع و طردایتک نفی و تبعید
ایلیک بدرغه بدرقه

قوشوقلار

قوشو ادور
غوبی

قوشولغوبی

قوشون

قوش و قوشه

قوشه میلتوق

قوغ

قوغا

قوغلامه

قوغاق

قوشون

اورتاق ارقداش خاتون نساء شریک
همراه همرنك رفیق قوداش
یولداش ارقداش چوره

— «فضلی» —

«قبول ایلا کاج شاه دوران سوزین»
«دعا کولاراقوشی فضلی اوزین»
عروسک خانه سندن دامادک خانه سنده

کوندریلان هدیه وسائره جهیزه
شکارگاه صیدگاه اولاق بر قوشی
چوق مکان موقع صید

طیر اولاق صید شکار ایتک آواولک

قوشلاق ضحی پاشتگاه ناشاه قبل
الظہر وقت پای نهاری
— «مثال» —

«قوش لوغ وقتی بولغاند»

«طعام یلک قیلغاند»

«قارینک تو یوب تورغاند»

«غافل بولما خدادی»

بر نوع قوش طوزاغی باسمه خفک
قیقان دام طور شبکه

الحاق ضم علاوه رفیق قابت
ترتیب و تنظیم و انشاد ایتک اشعار
سویله مک شتاب و تکاپو

لاحق ملحق یو کورمک دویدن
منضم علاوه لغش قاریشیق

— «مثال» —

«یوزی و صلیک تیلار ارسالک بدینک»
رشته قلیب چیرماشیب کاکلی
تاریفه قوشول کاکلیغه

بیایچی رمال فالچی کاهن چوکی
منك چکانی فالین جفری

بر نوع تضیف قوشمه ملحق رقص
هوایی اقسامندن بر نوع تفتی در

قوشارتا

قوشتی

قوشانیت

قوشلاغ

قوشلاماق

قوشلوغ

قوشمار

قوشماق

قوشولماق

قوشناج

قوشوق

قولت	قولاج	قوغورجاق
« صوره باقوب سـ یاق تماشا قیل »	قره کوز دـ ملری • اکلنجهدل رـ ملر •	قوغوش
قولاق • اذن • کوش • دور • مستدیر •	بولک • زاجده •	قول
سمع • اصفا •	لغم • صویولی • نقب • ارالری پوش •	قولا ماق
استماع • کوش ایتک • قلاق ویر مک •	وقوغوشقی شینلر • دوشمند کیریشلری •	قول
ایشیت مک • دکلده مک • قبول عهد •	مقام خدمه چای خدمتکاران سپاه •	قول
وشروط •	عسکر دوار • ید • ال • دست • ارش •	قول
قلاق اصمق • سمع اعتبار ایتک •	ذرع • طرف •	قول
کوش ایتک •	— « صوفی » —	قول
دوره و مستدیر • اولاق • هوشیار اولوب •	« خالقابای ایشلریم باش ایلا غیل •	قول
قولاق سالاق •	« خرمن رحمت منکچاش ایلا غیل •	قول
— « مثال » —	« مونداتو فقیم جراغین قولغه بیر •	قول
« ایکی سی قیته قولاق لاشدی لار •	« انده ایمانیم نی یولد اش ایلا کیل •	قول
« هر نه عهد اولسا کسوب بیجیدیلار •	بر شینی او کنده سورب کچمک • استعمال •	قول
طاربط • از ارماق • تقریم و سرزنش •	وصرف ایتک • بر شینه معانوت •	قول
ایدنی دکلک • قولاق قویق •	و محافظت ایتک •	قول
استدعا • طلب • استمه مک • خواهش •	— « حکمت » —	قول
— « مثال » —	« دنیا عشقینک زاهد قولار تیلکا الماس •	قول
« زنده دل مجنون نینک اولمش کونکلی •	« کچه کوندوز مست حیران اوز کا کیناس •	قول
چون ایلی غده سی • بسنی آسینگ آنی •	کوله • عبد • بنده • ملوک • اسار • غلام •	قول
حیدین قولاما غلیغ ای عرب •	دوغه • ددک •	قول
بیانی آت • کوره خر • طوار • اسب دشتی •	عبادت • عبودیت • ملوکیت • خدمت •	قول
ایل و قولان و میان بند سواری و حسان •	بنده • اسبای وسطی • جه بر نوع تعظیم در •	قول
بر نوع کیه • اسمی • در • دم اسب یابانی •	— « مثال » —	قول
و کوره خر •	« بر بوسه منکا اول انسانام •	قول
زیر بغل • بر مقلرار الزنده • ظاهر •	« آیکوم انکاسدهزار قولوق •	قول
کلان تعففات • بواصر •	خدمتچی لکه داخل اولوق • استخدا •	قول
یکلن • نولک تبر • اوق • خدنک •	اولتقی • برینک قابو سنده خدمت ایتک •	قول
اسان • سهیل • سهوات • پسر • مشفقیر •	ایکی کز بر انسان طولی • ساع • مساحه •	قول
زحمت سپر •	دو ذراع • قری •	قول
بلاک بوزیک • بلر زولک دست بند عساور •	— « مثال » —	قول
دست پوشک • بهله •	« ای غمانک یوزاللیک الی قولاج •	قول
بر یوتوم • بر لقمه • بر حورت • بر دم •	« بیش فاریش فشنی ارقه دین واقیل •	قول
بر جرعه • یک رشحه • سب قار مک •	« قیرق کزینی یوزاوستیفه قویوبان •	قول

قوما

قوللوقچي

«ينه هند ساري قيليپ ترك و تاز»
«ايتيب كيد قوللوق ييله چاره ساز»
استخدايم ايتك خدمته بولمق
عبوديتده دوام و ثبات ايتك
ياوه و يهوده كلام سويليجي هرزه كو
سپسته ساچه

استغفار توبه القاس غفو طلب
ايتك تاھل ايتك ايجون بر قير ارامق
«مثال»

«بار چا عالم عاصي سين قولسانك باغشلار»
حق سينكا كيم طفليپك دور
بو خلق اولين و اخيرين

دستار عمامه صاربق قاغوق سله
طوايف جغتايدين بر قبيله اسميدر
رمل ريك زمپاره چكس و چكه
«مثال»

«ماري نيك قوملو كچو ايده بورما كين»
«قرغين آتش ايجيده اولنورما كين»
قوم قارشيق اولان اراضي قوملوق
كشت ذراعت يري آدلق و لب دريا

سواحل ريك آلود
غوما قول اسرين جاريه چوري
خلايق كنير قرناق بنده ملوك
«مثال»

«بر قوما جوريني آلدی بايدن»
«اولغا كياش ايدى خطايدن»
احاطه محاصره استيلا ايتك قلده
قبالك حبسه قالمق

محاصره محيط قلعه قورغان
ياوه و يهوده سويليجي مزمن شقه جي
مسخره باز رسوا سپسته كو
كولديريجي مقلد

مدور مستدير كرده يورلوق لونده
«مثال»

قوللوقاق

قولماش

قولماق

قوللوق

قولنجاق

قوم

قومسال

قوما

قوما رماق

قوما رغال

قوما قچي

قوما

«مثال»

«بر قولت سوايجر سا اولسنز ايجماس»
«اور تاسيدن هيچ قيل كيچماس»
اثواب و خفتانك چاكي تون و لباس
و جامه نك درزي چاك كريمان رخنه
دامن ايتك

قولتوق تيه دست زير بغل قيون
«مثال»

«قولتوغين يغاغ ايله تولديلار»
«كوب خوش آمدلاريني انكافيديلار»
سخن چين تمام خبر كش غيبيت جي
كذاب دروغ كوي

همراه هپا يار دستكير دوست
همدم چوره چفت
«مثال»

«كوزونك آچيب كونار كيل باشينك آخر»
«كه كيايش بو حزين قولداشينك آخر»
دستكير حامى معاون ياردجى
مدو كار تكيه كاه ارقه

اعانه حايده ياردم مددكار
«مثال»

«كرم ايلاب ايبى قولوم قولدا كيز»
«سوز اقلنمى ساري ميني يولدا كيز»
بر نوع جراحتدر انسانك وجودنده
وآت و قاطر لك اياق لنده نلهور كلور
زخم ييل علت فرنكي قولغنه

«صوفى»

«كور مكاي كوز اغريغى سى وهم زكام»
«قولغنه هم ناخونده دور هم جذام»
بيان تشكر عبوديت عرض خدمت
ايجون مستملمدر ملوكيت
خدمتكار خدام بنده ايك ايديجي

«مثال»

قولتورماج

قولتوغ

قولچر

قولداش

قولداغوج

قولدامان

قولغنه

قوللوق

قوللوقچي

قونداغ	قون
— « مثال » —	توغلاق • کوره • ارض • پشکل • قویون و چکی نک و دیوه نک تبرک و کور • سی • بشی • نوری • زیل • — « مثال » —
« کیل دل آرام بو منزله قونالیم » « اکلائب بر زمان کیرو دونالیم » ایکی یشار قصرانی و اینک • غوناچین • کوساله • ماده • اورغاجی اینک • — « مثال » —	« قوملاقنی کور و بان یول بولدی » « یولجی کاروان ایچیده کل بولدی » دسته • فوج • کروه • بلسوک • زمهر • فرقه • توب • توده • جاعه • خیل • یغین •
« سنی کور و ب حیران قالدیم شاشوردوم » « غوناچینه بکر هیاتینک سنیک » کره • قرایله پروین یلدریزلرینک حساب مقارنه سنه دینور •	خبر و یریحی • سمسار • غماز • مکار • پوسته جی • مخبر • واقعه نویس • مژه • جی • عربضه جی •
او • خانه • موقتاً • همان • موقعی • مسافه • منزل • مرحله • قونه جق بر • بر نوع اوقات داری • و نوع ارزن • — « کامل » —	تو مشوق • طیور غاغده سی و منقاری • چوندک • نول • ابریق • آفتابه • دستی • حنقه • آبدسته • ققومه • — « مثال » —
« سوز دسام کیم انکافولاق سالور » « ندکیم آنی که بر قوناغه آلور » منزل • کاه • قونه جق محل و مسکن • آرام کاه • مسافر خانه • سفر او • فاصد و محترم مهربانک محل اقامتی •	« آدم بی فضل مثل مانده » « فی کیر السوبولسا قومغانده » قویماقی • وضع • ابقاع • ترک • اراز • اقامه ایتمک • نهادن • ماندن • زمین ریک زار • آداق •
محل نزول • مسکن • منازل • مرحله • متاهل یری • یازلق و قیشلق ماواسی • بر نوع علت • صاریجه • قاریجه • دیرلر • ایکی اوچ یشارآت • طای • تاق • دونان دخی دیرلر • اگر قویوب رکوب ایتمکه شایسته اولان حیوان •	قوناغلیغ — قونالغه — قونام — قونان و غونان — قونجاق — قوند — قونداغ —
طولانی الشکل طبق و کاسه • کوربه ونو جوان • دل قانلو • کنج • یکیت • اوغلان • یجه • آچیق • قوی • متین • محکم • کند • رتوند • زور • زبردست • قوی • هیکل • قوتلو • کند • طوپ شینی • تفنک • چقه • ماغنی نک یری و صابی • و صارلمش • اطفال ملبوساتی • بر بیخ •	قوش • شیت • الاچه • چیت • باسمه • قلی • قوسال • قوملویر • جای ریک آلوده اداق • ساحل • لب دریا • — « مثال » — « بو قوماق دین او تمانک عجب کار دور » « جو هفت ریک خوارزم دوشوار دور » مورچه • قارنجه • نمل • مور • متوجه اولوق • توجه • حرکت ایتمک • قیلداماق • مقصد جاننده کتمک • ارام کاه • مسکن • اوتراق • ماوی • انیش • و توشش یری • امر توش ودوش • قرا • انزیل •
— « مثال » —	قوملاغ —
— « مثال » —	قومبول —
— « مثال » —	قومسی —
— « مثال » —	قومشوم —
— « کامل » —	قومغان —
— « مثال » —	قوماق —
— « مثال » —	قومقه —
— « مثال » —	قوملاغ —
— « مثال » —	قومورسغه —
— « مثال » —	قومورقاق —
— « مثال » —	قون —

قوانجیلیق	قونقوش	✓
بیوک * عظیم * بزرگ * جسم * کلان و کتد اولوغ * اولکان * کبیر *	قونق —	قوندوز —
قارغەنک برنوعی * غراب * زاغ * وزغن * کلاغ * عکە *	قونک —	ترکدر * سکلاب * سکاآبی * ثعلب * کچد * — « مثال » —
صاحیلرده بولان کچک * سرکه * سبوسک * قوناق *	قونقاش —	« ساوغ آهیدین اولسانک بی تحمل کور کا کیتور یوز * کیم اند آلتق ایتش مین مرتب تیکرایی قوندوز »
قونفوراسب * اخضر * کوک و ترلان آت * طوایف اوز بیکه دن بریوک اولوس اسمیدر *	قونفورات —	قونده و غونده — برنوع زهر لو اور و مجک * بی * عتکبوت دشتی * قوشو * جبران * همسایه * همجوار * بتشیک و جار *
اینگ * توقف و مسافر اولق * نزول اینگ * فروز آمدن * توشوش * و توشماق * این وقون *	قونماق —	قونکشی —
قونوق * قونقی * نزول * نشست * منازل قر * و روح * تکلم اینگ * و محبت * کب لشمک * سوبلشمک *	قونوش —	قونغارماق — یردن قیلداتقی * حرکت اینگ * قوبار مق * بیخندن چکوب چیقار مق * کندن * از بیخ و بن * — « مثال » —
— « مثال » —		« ای حسینی چرخ ظلمی بیله بولسا مین داغی * اشک طوفانی بیله کردون بناسین قونغارای »
« جون فونشیدی و قوناق بردی منکا » « نامه و سوغاتمی بردیم انکا » قونولش * مکدر * مغموم * متالم اولش قونوشلش *	قونوق —	قونغر —
مکدر و مغموم اولق * تالم اینگ * بریره قونقی * مسمان *	قونوقاق —	قونفوراق — چامور کبی * بوز و اخضر اراضی * قیغیر * سرکش * زعم * معند * جنفرداق * زنک * زنکوله * جلاچین *
متغیرالاولان اولق * رنگنی آتق * طاغ بلی و اورتی سی * کرکوه * وسط جبل * کچید * ایکی کوتل میانسی *	قووادماق —	قونوغ — جرس * زل * ناقوس * قونوق * محل * مسکن * جای توطن * مسمان و مسافر و یریلان پیشکش و اطعمه لر *
آری تکنه سی * زنبورک مسکنی * چلاک * شادی * نشاط * فرح * انبساط *	قووان —	— « مثال » —
سویج * شادمانلق * مرده * خوش خبره * افتخار * بشارت * قواینگ * خورسند اولق *	قوانجیلیق —	قونغوز — « محبت نک بو ستانیغه بابل کبی » « ححر الارده ناله ایلاب قونغوم کلور » قونکور * خونفسان * جعل * برنوع سیاه بو جکدر * کبوسک * قوزغون * کوه کش *
— « مثال » —		قونقوش — کبر * متکبر اولان * صاحب غرور و نخوت * کردن کش *
قوانکین دوستونکفه * مسمان تیقار پوستونکفه		

قویان	قویون
قووانق —	قویانغو —
قوانماق —	قویروغ —
قووش —	قویوشقان —
قوی —	قویغون —
قوییلی —	قویلاماق —
قویچی —	قویمان —
قویقوش —	قویماق —
قویار —	قویورق —
قویاش —	قویوق —
قویاق —	قویوم —
قویان —	قویون —

قویانغ عرق النساءلتی * رک قوین *
قویروق * دنسال * دم * ذیل * دوشنه
پس * کوت *
— « مثال » —

« بر قویون کیلتور دیلار بر داق وار »
« قویروغنده آلتی باتان یاغی بار »
آتمک آرد طرفی * قوشقون * باردوم *
دزدن قره یه قونلش بارچه * کبرکین
شیئی * ادوات *
درین * عیق * چوقوره * قازمق * قوی
و کاریز و چاه و پشکار کچی *
بر نوع یاغلی چورک * قله بوغور ساق
پاچه * قوت یاغلی نان واکمک *
— « نسیمی » —

« قاق شتیب آلدیم قولندن بر طبق
قویمانینی * زوریلان قیل کان شکار
کوب بویله لذت کیلتورور »
قویمک * وضع * ترک * ابراز * ایقاع اتمک *
دکمک * ریختن * ماندن * نهادن *
— « مثال » —

« ای اجل قوی کیم قویای یوز یارینیک
کوبی غه کیم * قویغودیک دورمین
اجل کوبی غدارمان بیر لایوز »
مسافر * باقک * مهمان نواز لاق * حرمت
ورعایت اتمک *
قویو * غلیظه * قالین * صبق * کشیف *
غفص * قاین * یوغان *
التون و سائر دن زینت ایچون یاپیلان *
اشیا * قویوچیی * دوکده بی * ریختدکر *
کردباد * توپالانک * غبار * کوسفند * غنم *
— « امیر » —
« تاناک ایماس کر جلوه کر بولسد توتون »

صاچلر دن دو کیلان کپک * قوناق *
سرکه * سبوسک *
کوانمک * اعتماد اتمک * تفاخورو ضویجتک
شاد * خرم اولماق *
قوضوق * اجوف * قوق * کواک * منقور *
ایچی بوش اولان * مفاک * خال *
قویون * غنم * حل * کوسفند * امر *
بر اتمک * و ماندن * بستنی * زیر * تخت *
— « مثال » —

« علم حکمت کم یلمک دین بر دی روی *
« آج یوری کیل کوبیمه تو قلیقنی قوی *
سال تر کان دائره سنک سکرنجی یلیدر *
چوبان * راعی * پاده چی *
— « مثال » —

« قویغده بوریدین بولوب امانلیق *
« قویچی ایقی بیرلا پاس * بانلیق *
بر نوع قوش اسمیدر *
ملتقا * مرج * ایکی چایک بر برینده
قویولدیغی بر چت * دوآبه جیرون *
سیحون نک ارل کولینه انتشاری کچی *
کونش * شمس * آفتاب * خورشید * مهر *
منیر * ذکا * بیضا *
— « مثال » —

« هم قویاشدین یاروق ضمیری آیتک *
« هم فلکدین بیک سربری آیتک *
چنکده مستعمل بر نوع سلاحدر *
کردباد * مدور هوا * تپلک * قیون *
طوشان ارنب * خرکوش * یوز اوزریند
اشاغی دوشان *
— « مثال » —

« یوزی قویان توشوبان مر کینک ایزی کا
ملک * میراوزر اقر صنی قیلغان
کچی کدای تلاش »

قیماق	قیپ	
<p>خالینک بولای • کیجه لاری یارینک بولوب کوندوز کرتارینک بولای تعقیب اینک • اردنجه • قولامق • کیروسندن قوومق • ارقه سندن یو کورمک • قوشمک • چهر • مدور صارلمش تیور • حلقه • کردیش • قصناق • قولاده •</p>	<p>یانکلخ قویون • اولوغ آهم فی شراری بیرله صحرای بولادی کول قزیل قمری رنکلو • سرخ • احمر اللون کل ناره • کلابی • سرخ • پنبه • بتر • پناه • آیار • قودوق • کاریز • براق ترکایت • « مثال »</p>	<p>قویه قوی</p>
<p>کوزی عجله یو موب آچمق • اخذ و قبض ایتمک • برقیله • پارچه • پارچه • شرحه • شرحه • لخت لخت • بولک • بولک • تکه • تکه • ایران • چالاب • دوغ • پمال • دوتمک • عوده • ورجوع • ایتمک • کبرویه کتمک • « حکمت »</p>	<p>« نیجا ایلنی کیجا باریب ایگونکل » « قوی باغای او یقوغایارب یارینک » اجی • شور • تلخ • حدت او • کج • تندوتیز • طرف • جهت • کج • توز • نیک • « محزون »</p>	<p>قیا</p>
<p>ایندی غضب قیلارنی سن مونده ایتاسن مو • اول یرده وعده ایلاب بول یرده قیته سن مو • بیرو • دو یاه • سوز سونک • سپسته کوی هرزه • فح • لج • چاغرمق • باغرمق • آوازوندایتمک • « مشرب »</p>	<p>« قیا باقغای مودیپ محزون کونکل کوب انتظار ایردی • بحمد الله که مزکان ناو کیدین بهره مندایتی » طوایف اوز بکیددن برقیله اسمیدر • غدار • جسور • شدید • رحسز • عدالتیز • ظالم • طرف • یان • جانب • صوب • سمت • جہات اربعه • « اکھی »</p>	<p>قیات قیاغ قیان</p>
<p>دوستلار آمین دینکیزمین بر خدادیب قیچقیرای • ایکی عالم سروری یا مصطفی دیب قیچقیرای • چاغریش • باغریش • قریاد فغان • زهره • صیحه • سسر • « نوای »</p>	<p>« قیان تو تسانک قولاق مسموع اولوب اوز نوبشانوش • قیا قیلسانک نظر بزم طرب دورانی یکساندور » سیل • طاغ و دره • دن آقان • صو • طرف • « مثال » « هر قیان کتسانک اولور الله مدد کارینک سنیک • خنجر الیاس پیر اولغوسی یارینک سنیک »</p>	<p>قیان قیپ</p>
<p>« کونکل لار ناله سی ذولفونک کسندین ناکھان کور کاج • ایرور انداق که قوش لار قیچقور دیشقا یلار یلان کور کاج • قاشیق • خراش • ایتمک • خار و مال •</p>	<p>« مثال » قیپ قزیل آی دیک یوزینکغه قاب قرا</p>	

قیرغاول

قیراغو

اوزه سبره جنت غه کوپا توشتی
رحتدین قیراق

بش غروش مقامنده ایران پاره سیدره
ایجوودن مبول تزیینات قتال شدید
دهلک ویا

قراغ چی زاله شبنم
« مثال »

« ساج آغردی عدم آماده سی بول
بیغ هوسینک بیل خزان دین اثری
سبره اوزا توشا قیراو »

قرندی خور دوریزه اوفاق شینلر
دوکوندی تراش تلاش میده
مویده بلختنه یونقه رنده
خوردوسی

کلا هک دوره وکنارینه دیکیلان
پوست بره قوندوز سک آبی
سنباب سمور کبی شینلر
« مثال »

« منیان آت اوزه هی هی نه کوزلدور
کبدن کچ کله برکینیک اطرافینه
قویش قریق »

کری قنفده خرپوشت خارپوشت
کری یکان

برشینک اوزرینه هنوز چیقمش توك
توی تیور قنات سیخ بر تراش رنده
قیر غنج

دیشلرینی قیچر داماق کوشده لک
غنج دندان خایدن

تخدیس و تحریک یواش قلدا نایق
سواکون بیانی طووق مرغ دشتی
مرع یتو بازی باوانی طاوغ تدره
« مثال »

« قیرغاول کبک هزاران ایرور »

بر نوع نبات اسمیدره هندو بایه مشابه
اوت

مقراض مقاض کاز دو کارده
« مثال »

« قیچی برلاشارینی آلسون اول
« لجه سیکاشانه سنی سالسون اول
تختانی دیشلر ایله مس و آواز ایتمک
دیشلری قیچر داماق »

غدغه غلغلج قاشقنه کلک خاریش
کیچشمک خار و مال خراش نوایی
دیدي کوزوم قیچشور آیتیم کد باده
تامیر دیدي نه حاجت ایرور باده
مست ایرور آنسیر »

کیچک قاشق خاریدن شوخ « مثال »
« کمی که بزم اربابو کل کلز ح ایله می
ایچی شور حرارتی دین ایلیک ذوق
ایله تنی قیچی شور
تخدیس و تحریک ایتمک کیچشمک
خاریدن قتمه لک »

دشت یابان صحرا کوتل اشهب
کوه هامون چول حزره وادی
مرعا نیر ییله
« نوایی »

« یوز نیکدن انجمن انجمن قویاش
نور اکتساب ایلار انیکدیکدور
قویاشدین آی و آیدین قیرکون غبرا
کنار یان جنب حیت لب
« مثال »

« نشانی بی نشانلیق دین ایراق راق
« مکانی بی مکالیق دین قیراق راق
قراغ زاله چی چغ قراغ شبنم
« مثال »

« حله کافور کون اول خلعت خضر ارا »

قیچی

قیچی

قیچیر داماق

قیچیش

قیچیشماق

قیچینگ

قیچیفلاماق

قیر

قیراغ

قیراغو

قیران

قیراو

قیرپندی

قیر بیق

قیر یقتیکان

قیر تیش

قیر جیلدا تاق

قیر جیلاق

قیرغاول

قبرماق

طاغون علی * وبا * قورله * قبرغین *
بلا * وبا * اولت *

قیرده قالمق * صحراده و یابانده
کیرمک * چول یابانده یورمک
— « مثال » —

« کچه کوندز طاغلارده قیرلاخان »
« حاجتی ایلسون آسان اوخان »
قرغیج * تنجره دیننده قلان یانمش
شیلر * قرنتی *
— « مثال » —

« قرماچی ایلپلو بی شوردی »
« کوماچی ایلچلو کیتوردی »
خس و خاشاک * پارچه و باره شیلر
دودالعاغین * آل و لعل یابدقاری
بوجکدره حبه بویه رنگ * دانه
کسر ایتمک * قطع و تهزیم ایتمک
اوفالهمق * و پارچه پاره ملک * چوق
آدم اولدرمک * قتل عام *
— « حکمت » —

انتمش اوچده موند اکیلدی قول بیر کاکیر
« هم جانینک مین جانانیک مین جانینکنی بیر »
« هو شمشیرین قولغه الیب نفسینکنی قبر »
« بزر و باریم دیدارینکی کورار مین مو »
کنیر * جاریه * خلیق * اسیریه
جوری * غما * اوده لیک * ددک *
— « مثال » —

« قرناغی کر اولسا بیل اویده »
« آدم ایاس اول کیشی هر کویده »
قریق * مکسور * شکسته * قطعه و جزو
سئق قریش *

کناره چکلمک * چیتده طور مق * ابراق
انجه شینک کنارندن مقاضله قیر قق
کوزی آچوب قپامق * اشارت ایتمک *

قبرقین

« کوره و نخجیر فراوان ایرور »
آتمجه قوشی * باز * قریجی غای شرباز *
جیک * قیرغی *

قرانک دیننده قلان یایق * قرماج
تخت دیک * قران دبی قیرندی
انکسار * مهزونیت * تکاسل *
شکسته لک * آفت خسته لک و باقوره له
بلای عظیم * کشنده کی * اولت *

قزاق طائفه سیندن در آسیای
وسطی نک شمالده مسکوندرلر دشت
قیجاق کبیر *

— « مثال » —

« جین یو یونده جور چوت قلامق تور »
« ایکی قرداش قیرغیر قیچاقتور »
قرق * جهیل * اربعین * طوایف اوز
بکیه دن بر قبیله اسمیدر * امر کس
بج * و قطع *

ترکستانده بر قلعه اسمیدر
یوک * پشم * شعر * قرقلش * نسنه *
مقراض * دو کارد قیچی کاز
تراش ایتمک * یوک و قیل قوپارمق * بیق
وصقالی دوزتمک *

— « حکمت » —

« قل خواجده احد قیر قغه کیردینک
نفسینکی قیرق * موند ایغلاب آخرتده
بولغیل آریق * پوست ایمان
شریعتدور مغزی طریق * طریق
کیرکان حق دین اولوش الدی
دوستلار »

توک و صاچلری قیر اولان * بیاض
ساج * آق باش *

حبشی * سیاه عرب * کوله و جاریه *

قیرغو

قیرغیج

قیرغین

قیرغیز

قیرق

قیرقیر

قیرقلیغ

قیرقاق

قیرلاخان

قیرلاماق

قیرماچ

قیرماچه

قیرمیز

قیرماق

قیرناغ

قیریغ

قیریغلاماق

قیریماق

قیرقیل

قیرقین

فیرازوق	قیریل
قیریلتی — قیر — قندی او فاندی خور دوریزه خورده بنت کرمه دختره قز اولاده عاجزه امر قز مک سزح شدن — «مثال» — «پار سو بارانور قز کیا او یاق الادور قز کیا مینک ناز کرشمه لاریلا سودا قیلا دور قیر کیا» با کره بکره خوجه وایره وارمش قیز بی شوهر قز چوقق مؤنث اولاده دو دختر اناث همسیره ابلا اوخت اید قیر قرداش — «مثال» — «قیر قرداشی او جون توی قیلیب» «شاد خرم ایلقیدین کوب یی قیلیب» اغاج قافانک بیل نومی بکارت بنت دوختری بتو قز جقاز قیز جد قیز کینه دارغین آتشین کینه دوخترک — «مثال» — «قیز غینه قیر دا قویا دور بوزنی» «سودا کر غه کور ستادور اوزینی» «سودا کر سودا غه کیدی مال ایچون» قیز غینه شیدای بوا دی یار اوچون» قز قز اولوق احرا حیالتمک حجاب قزاروب قزیرل اولوق رفی تغیر اولوق — «مونس» — «قویا شغه کد قزار اریق کامه سار غار اریق ایروراندین کد وصفینک باغید ابار اول صفت یوز مینک کل رعنا» «نایچک چیچی قز قز اریق افاق وکیچک قیز چو چوغی دوختر جد یخه خور ترک» خدی عانی سما لیله فارشیق بر جلد	خسته لکیرده دانه دانه جیقار مرض محر قدر قصق ناق غضبلاق حدت ایتمک رشک غبطه حسد ایدر کیا تمک — «مثال» — «باریب سو بلانک قزغان مسون کل اندام اوزوم زرده بولسام کونکوم آنده دور» آتشده قزان شیشی تابنده قز مق ویامغضوب اولوق آتش اولمش قوم حرار تلنک سخن اولوق قیز مق قهر لفق غضب — «مثال» — «قهرمان فاقدی برندن قیز غایب» «نیزه قز قزایکا آلدی قستانیب» تجره دینده قزان شیشی قرغاح تحت دیکی سختی قز درمک آتشده تسخین ایتمک سیحاق لندر مک حرار تلندر مک — «مونس» — «موسا کو بدور خریدارینک دکانیفی توزاب دردوغم اجناسی بیرلا ششق بازارین قزیت» تلهب وعاو لقمک رواج بولوق شد تلنک حرارتدن تکلده کر مک قزیش سخن کرم حرار تلو عجب — «مثال» — «یتوردی بیر بریکا نامه شوق» «قزیریق بوادی بنده نکامه شوق» قز ایشماق کو کره مق آزیق حر ستمک اسرار ایتمک سر کره مشغول اولوق قز قز احرا سرخ اتون کوزل آشکار آل قان نار آتش
قیر اوغلان	قیر غایماق —
قیربالا — قیر قیرینداش	قیر غین — قیر ماق —
قیر قوش — قیر لیغ — قیر غینه	قیر میق — قیر یماق —
قیر ارماق —	قیر یشماق — قیر یق —
قیر اندق —	قیر یقماق — قیر یل —
قیر اوق —	قیر یل —

قیسقی

— « مثال » —

« اغیار ایله من اولور می یار »
 « بریده تور الماس ایکی قیسقانیج »
 غبطه • غضب • غیرت • رشک • رقابت •
 قیسقانیچی • کونداش •
 قیصه • مقصور • کوتاه • مختصر • آلیق •
 کلتنه • قصیر • پکنده • جوجه • قیسده •
 صقشدر می • قصیق • صقوب • توتمق •
 — « حکمت » —

« بوزن قیسیب یغلاب ایدی شیالله »
 « فقیر مسکین اوندنه دیب هوا قیلسون »
 قیصق • طاریول • کذر تنک • زقاغ •
 کوجه • رستد • بازار • راه • تار •
 آوجلامق • طوئاملامق • قبضه لمق •
 قریش لمق • او شلق • ایل ملک •
 قیصر قصر اق • عقیم • هیچ طوغرمز •
 اولان • بوغوز اولمیان •
 طاریر • ضیق • مخنون • قیصق سس •
 هنکیسی • قنخی • کدام •
 — « نوابی » —

« قیسی یار نیک قادی سرو خرامانیک »
 چه بار • قیسی کل شتیک کلی اول
 لعل خندا نیکیچه بار •
 زرد آلو • ایریک • شمش • غولونک •
 شتا • سرما • زمستان • بزد • زمهریر •
 صوق خنوک • دی • اشقیر نیک •

— « مثال » —

« ظاهر ایتر اشوق قیش ایتر اعجب »
 طغیان ساوق • کم اولوسنی قیلدی شاخ
 پیددیک لر زان ساوق •
 اصوات اندر کیش کیش • قاومق
 ایچون مستملدر •
 اگری • کچ • عوج • قوس • منحنی •

قیسقاماق

— « مثال » —

« بر قیز بل طلا ایچون هم اولدورور »
 « بر سوز اوزره یغلا تور هم کوندورور »
 آزغین • مجنون • قزغین • سرخ •
 — « مثال » —

« ند آسمانی بلور تلبه نهیری »
 « مونیک کبی قزیل دلی کور مدم »
 بر نوع • بالقدر • سمک • ماهی •
 بر نوع • بیاض • قوش • اسمیدر • هجوم
 عام • بالدر چلاق • اونک • ایاق • سیاق •
 سر سری • کیزان • جابقون •
 کل ارمنی • اوفاق • ارمق • قزیل کیسانک •
 رنکی • فرمی • یه مایل • سرخ رو •
 قیصقاج • تیمور • جیلرک • یوک • کلپان • کبی
 التری • کرای کیر • ماشه • برزک • انبور •
 — « مثال » —

« قسقاچ ایله توتدی اول طرفدن »
 « انبور ایله جیکدی بر طرفدن »
 قیصیحی الت • منکنه • کلپان • قیصقچ •
 کیر • انبور •
 عجله • سرعت • جابوقراق • شتاب •
 شدت • تضیق •

— « مثال » —

« یغلاما • و اوقی عروم ایا شاهیم »
 قیستاب کیلدی قرانفو لوق حیقغیل ماهیم
 شتاب • عجله • سرعت • ایتمک •
 قصر اق • بطل • دیشی آت • مادیان •
 اسب ماده •
 قیستامق • عجله • لئتمک • سرعت • ایتمک •
 شتاب • تیز • بات •
 حسد • حقد • بغض • عداوت • رشک •
 دریغ • ایتمک • غبطه • قیسقینیج •

قیسقینیج

قیسقه

قیسقاماق

قیسناماق

قیسملاماق

قیسیر

قیسیق

قیسی

قیدی

قیش

قیش قیش

قیسقی

قیزیل دلی

قیزیل الا

قیزیل ایاق

قیزیل بالچینج

قیزیمتول

قیساج

قیساق

قیستاق

قیستاماق

قیسراج

قیسقارماق

قیسقاماق

قیل قویروغی	قیلیغ
فیثلاق —	طوپلانیلان معاونه دینیلمور. المان. ایده ایده یاپه یاپه کرده کرده * بهادره شجیع. پارلاق کسکین. بران. جلالو.
قریده عشار ک آولی اولان اووه ناحیه. کوی. قضا. — مثال —	قیلاقیلا —
« بوقشلاق لریفی جیاول قیلپ »	قیلاو —
« یوروب طاغدن عزم کابل قیلپ »	« — مثال — »
شناظهور اینک. مشتاید کرمک. قشک	قیسلاماق —
اکلمک. بو کلمک. معوج کچ لنگ.	قیشماق —
اکری. کچ. عوج. مقوس. سس	قیغاش —
کورلتی سی. پاتردی و شماطه. غلا	« بیلپب یالاولو. سیدین قیلاو »
غله حقرنک. غریو.	قیلاولاماق —
طوایف جغتایدن ایکی مشهور	قیلاو ویرداز ویرمک قلیچک اغزینی
قبیله اسمیدر.	زیاده کسکین اینک. برداخت ملک. اینی ویران اینک.
« — مثال — »	بر نوع پاره در. پلوس. اقیچه. پول
« من تیلاب حسن ولی شاه تیلاب	قیلباش —
حسب ونسب. منکالولی بیله هندو	قیلیق —
آنکا قیغرات و قیغرات »	قیلیق. توکلر. بلیق ده بولنان اوافق
نمد. یکمه. یچول. یو کدن معمول	تکاتلر شفتالو و سایر میوه لده
قالین فرش. فلاس. کیکیز.	بولنان توپلر
« — مثال — »	یوک مقاضی. بیوک مقراض قیچی.
« مهمانی جان اینشلار تیزر »	دو کارده گاز.
« براو تو قور میشلار اوستی آق کیکیز »	قیلیغولی —
قرقاش اولان. پسکل. خورددشیلر.	قیلیق —
غایت اوافق. سبوری یونقه.	قیلیق. اولاق کچی. فعل عمومی
شعر. موی. صاج. ایت کن. یاپ.	یرینه مستعملدر.
« — مثال — »	« — مثال — »
« کر سنکا هرکم ایدر ساسین انکا »	« اول نه حکم اینسد آنی یاپمک کرک »
« یخشی لبق. قیل یخشی لبق. قیل یخشی لبق »	« هر نه امر اولسد آنی قیلاق کرک »
قیلاو. دیلو. صاج و توکلر. خوی.	قلج. سیف. شمشر. صمصام.
خلقت. طینت. صورت شکل. مشرب.	« — صوفی الله یار — »
وجدان. خوی.	« قلیچدین تیز ایرور قلدین اینچکا »
« — مثال — »	« بشمانلار او شال کون توش کای ایچکا »
« بوقلیقده جوسنی کوردوم من »	« قعل. عمل. ایش. کردار. اتمک قلمک »
« بوقیافت ندیان تور دوم من »	کردن. یاپمک.
عسا کر مؤلفه نك خار جنده اولدق	قیافت. تمثال. طرز. رسم. صورت.
قیل قویروغی	قیلیغ

قینچیر

قیمه

غایت انجبه و پارچه اولان * میده لشمش *
ریز * ریزه * گفته کی *

قیلدا نلق * صاللانق * آهسته

حرکتلك * جذبیدن *

« حکمت » —

« رس-ولنی یانقان اورنی ینه اسینگ
تور و بدر * سالیب کینکان زنجیری
قیمیر لاشور ایر دیا »

آت و دیو * سودی *

« نوایی » —

« ایاقچی می اولماسا کیلتور قیمر »

« قیمر ایچمکا منظر باریمر »

ظرف * غلاف * اسلحه قابی * شکنجه *

عذاب * مشقت * قصاص * دوشوارلق *

زحمت ویرمک *

« نوایی » —

حبه سی بوق ایردی چونکیم کوردیلار

« قلبنی قین استیدا اولدوردیلار »

پر مقرر کچیتلار قیلوریری و مفاصل *

لسان مغولده عزیز دیمکر * چینگیزخان

بن او غورخانک اوغلی اسمیدر *

شکنجه * تعذیب ایتک * رنج و الم ویرمک *

شدید تعریز تکدیر ایتک *

شکنجه مستعد * عذاب مستحق *

« مثال » —

« پیر زمان دور عمرم عزم راه ایتیب اسوده »

بول * بو لسانک ابای زمان بی

دادیدین قینالغودیک »

میل * میلان * غنچ * بملو * دریای غنچ

وکنک اسمی * قیچ و دینچ یرینه دخی

مستعددر *

مفطر * عیالو * سقطه * چشم احوال

الوس * چاشنی * آلا کوز خیر *

قیمیر لانلق —

قیمر —

قین —

قیناق —

قیناق —

قینالغودیک

قینچ —

قینچیر —

خوی اطوار صورت *

« مونس » —

« خلق خوشینکی قیل منکا ای شوخ

جانفرا * کیم خوبلار غه یخشی قیلینغ

دور بسی سزا »

خوبلی * مطبوع * مرغوب * خوش

وقت و جاهتلو انداملو *

قیلش * افعال * اطوار ایدلمش کرده شده

تکه تکه * پارچه پارچه * لخته لخته *

دانه دانه * پاره پاره * بولک بولک *

میده میده *

« مثال » —

« قیم قیم قیلسالار هرگز انی سویلام »

« تکه تکه ایتسالار سویلامکی او یلام »

کچنک * احوال کوز * قیشیق * الوس *

« لطیفی » —

« ای کوزی قیماچ یانیمه کیل رحم

ایتیب افغانیمه * قیلغیل بلالینغ جانیمه

کوز او چیدین باقیب قیا »

یواشجه و اصول ایله قلدانلق * آهسته

حرکت ایتک * یواش یواش یورمک *

قیمد ایتک * اوافق و انجبه طوغرامق *

ریز * ریزه * کسمک * تقطیع ایتک * آدمه

ستم ایتک * بریسه جانی فدا و قربان

و اعدام ایتک * جانینه قیماق *

« لطیفی » —

« جانیمقا قیماسانقاش صورت »

« فی معنیدین کوزینکنی قیلدی قیماچ »

انزار و حرکت ایتک * صاللانق *

جنبایدن * قیلدا ماق *

بالطه ضربا بایله اخشا بدن فر لایان پاره

و پارچه لر * قیانیق بو شیده بسته *

قبضش و پاره لشمش ضرب لشمش ات و لحم *

قیلغیلی —

قیلینچ —

قیم قیم —

قیماچ —

قیماشماق —

قیماق —

قیمماق —

قییق —

قیمه —

کات	کاتا و کانه
طرف * یان * یک سو * جانب * یانباش * زیاده * قیورلمش * فتان * جمعه * کاکل * طره * مرغوله * چکل * بر چین *	لوم * قدح * استهزاه * هجوم * ذم * ملامت انحراد تحریک ایتک * تعیب ایتک *
بر شیشی بو کوب بیج بیج ایتک * صاچلری لوله لوله بو کک * حلقه و تابدار ایتک * کره و مجمده طره و مرغوله لی *	بر نوع قصب و قامیشدر * بانکس * ونی کبی در * نیستان نزاره *
قیورلمش اولان * کاکل لوله * لوله لری * کلاله جمده * مرغوله * حلقه * طره * کنار * ساحل * طاغ ایتی * لب کوه * قییلوب کمالش اولان قیده *	معد * جسور * شجیع * زعم * درشت * « مثال » —
اوجی کیسیک کنار لو * قورمه * مقطوع مشکل * مشقت * زحمت * چتین * صعوبتلو * مقاض * مقرض * قین * قاب * نظر * غلاف * قین * دشوار *	« قرق آدم بریانه قینغیر آدم بریانه * سویله میشلار بوسوزی ایرته کیلار مرداند * عنناد ایتک * طار ایلوق * ازار ایلوق * سرکشلیک ایتک *
استطاق * ضربت ایله اقرار اتدرمک * قصاص * زجر و عذاب ایتک * قصاص ۳۲ نوع دیمشله * ضرب ایتک * بریری بری و بورغی ایله دلتک باشینه یاغی سیجاق دو کک کبی *	انخضره * کوك * کبود * سبز * یشیل * قیلیجه * قین یاغی * غلافه صوقاق * بر مسهم و لازم شی * قاب و نظرف یاغی * قصاص و زجراتک *
« مثال » — « اوتوز ایکی قینی اجرا ایتدیلار » « اوتتمتن هیچ اقرار اولمادی »	اداندر تصفیریت ایچون مستعملدر * قینه قینه کبی * « مثال » — « یارر عننا چغند * قدی برنا چغند » « دیگر » — « کیلسا کر کلیم سری لطف ایلاب اول دلبر کینه * قامتی موزون کینه خال لپی عنبر کینه » کنار * ساحل * حیث * لب * اداق *

فصل کا

تعشق ایدرک پل و باره صرف ایدانه دخی کانه دیرلر عاشق *	اصلی زابل * افغانستانک پای تختی وطاغلق خطه سی * قندهار جلال آباد غزنی قوندوز انکاتا بعدر * اقلیم رابع ده و وسطه معوره ده واقع در * حالا بلخ و بدخشان هرات * انکدر *
« ابوطالب علی نیک اتاسیدر » « قامو اعرابی لارینیک کاتاسیدر » خوارزمده بر قصبه اسمیدر *	یوک * بزرک * کبر * اولو * نسا و امده

کال

« مونس » —

« مونس شاهینك دعاسین قیل كه
عدلیدین آیتك رشك جنت بولدی
خجوق كنج مسكوكات كات
فریب خدعه حيله تدویر مكر
قل بیس »

کاج

« بایقرا » —

« چرخ کاجی بیرله چهرم کرچه بولدی
نیلگون فی قیلا القان کیشی بونیلگون
طارم پیله »

کارنای

عسکر دوک چالغوسی و بوری
توج ونحاس و برنجدن وشاخن
ممولدر بجه توملوك کرنا
سورنا معروفر »

« مثال » —

« جولشکرایندی شو قوم و هیاهای
« بویاندن غلغل کرنا و سرنا
اشخام یلدری زهره »

کاروان قیران

کاشغر

ترکستانه بیوک برقطعه نك کرسیسی
برشهر در قشقر دخی دینور چین
حدودنده واقع دریدی ولایت دخی
دیرلار ختن یارکند غولجه ایله
طورقان سیرم کل باغ آق صو »

« مثال » —

« کاشغریك آنچه سی کوتورور
« حسنده بو دهراره مرغوب تورور
عرب تکر لکریك ایاقلری پای غلتك
افغانستانه طاغ ایچنده بیوک برقیله
اسمیدره هندو کوش طاغنه قریب
تیت کاشغرید خشان کابل یئنده در
خوش کلام التفات پو لته شهرلر
بولنان یاریق برلر سیل یوللری
التمك حيله ونیرنك ایله قاندرمك »

کاغای وکی

کافری

کال

کاورکا

« مثال » —

« قوین دن قوی آدن آت الورکن
« انکاه بیج مال برمای کال بردی
« دیگر » —

« خاتونه مال برما
« کال بیر کین »

کالاوکه

کالار

مواشی دواب سوری راعی رمه
کرتن کلار حلیه کلتنه کلار
صوبو لغان کرتن کله یشیل باش
کستن کله دخی دینولور »

کامه

کان

کیجه تون لیل شب بیگاه اقشام لچر
چوق کثیر وافر بسیار معدن
زیاده تقیم توب
« مثال » —

« حقه لبك ایدیم طرف لذتین
کور دوم کان توز ایکاندور بول
سینه میر تمکداندور »

کاوش

کاوشاک

کاوشاماک

اوتلامق قوندره ایاق قابی کفش
بابوچ کافتن
اوتلایچی چرنده سست کوشک
بوشامق منفک و فخل اولقی سقیر
کبی چینامق تیوه و دیومک دیش
کوشمه سی »

کاواک

قواق قوف اجوف قاغوق خالی
ایچی بوش اولان مغاک
« مثال » —

« یرنیک کاواکی بارهوشیار بول
« دریانک کولاکی بیدار بول
قاریشدرمق کومک و دزین قازمق
تخری اتمک کاویدن
بیوک طاوول کوس نغاره طبل
« مثال » —

کاولاماق

کاورکا

« کاورکادهر ار اسالیب غریوی »

کد خدا	کتون
بر نوع علاج و بویه در *	« نیچو کیم مست بو لغای نره دیوی »
بیوک * اولو * بزرک * جسم * عظیم *	او موز کور اکی * شانه دست و آینه کتف *
اولوغ * کلان * اولکان *	کوه زه دخی دینو لور *
« مثال »	کبره —
« انبار کتد بر طرف خه بر طرف »	کبره جی —
« خویش و تبار بر طرف عد بر طرف »	کیشیک —
« سمرقنده قریب بیوک بر مملکت * بیوک »	کیشیک —
« شهر دی مکرر بخارادن ۲۰ فرسخ برده »	قوللانیلان اولچک * کیله * زغامده *
واقع بر قلعه در *	قضا ق غریل کی * کتده *
اور دکلک قور و رو غنده قنده تده بولنان *	کچنک —
کچ تو کلر * حلقه * طره *	کچنک —
« نوایی »	کپ —
« قلاب محبت دور سر کشته کونکل لار کا »	« سوز * کلام سخن * گفتار * فقره * سولشمک * صحبت * »
« چون قوش سالیب اول جابوق باشیغه »	« مثال »
بکک سانجار *	« کوب کب اورمه سوبله ماسن بی حساب * فخش لغو سوزلاردن ایله اجتاب »
بر نوع او یون * کجه بازی * برشی تو فراق *	کجه او یونی —
یا یومر وقده کرملک *	کجه —
توتوله * پیه * بودالا * اوانیق * سرسری *	« ققره * قامیشدن و حصیردن معول الاچوق * باراق * کلبه * کازه * چرتاق * ایو * قولوبه * »
احق * پلنک *	« مثال »
« نوایی »	« ایلانغه کیسک و هم خاک مامن »
« نوایی اول یوزوقد شوقیدین ناکه »	« چیانغه کچه نیک استیدا مسکن »
نواچیک سم * دم اور ماس بابل و طوطی *	« سدییه * اریکده * مصطبه * سریر * تخت عادی تذکره »
کد اولدر کچه بو پلنک *	کت —
نمد کی کیز پلاس بستجیق یا نجیق *	« نوایی »
کچجی * آمر * عامیر * کسکور *	« کت یوزیده دوشاک سالیب نیجه قات »
میگذشته کی *	« آنده یا تفوز دی زار و خسته نی بات »
تخته و اغاجدن معول دورت کوشدلی *	کوتک —
صندقد مشابه اوزری آچیق ظرفدر *	« کومس * خانده مرغ * طوق اویدسی * اشیانه * زجاج * »
اوزوم بکجه سی *	« مثال »
آمر * حاکم * بیوک و بزرک اولان * متاهل *	« هم ایل * منزلیز شرکتی دیک بوزوب »
و صاحب خانه اولان * آقسقال * اریاب *	« تاق اورنیغه جفتد اولور غوزوب »
کدخدای در خانه * ایشک اغاسی * شهرزاده *	« کتان * کندیر * بذرا * نخب * ک * ر غیره »
بکراده لری نظارتنده بولنان موی *	کتون —

کر نفور غ	کر خن
— « مثال » —	سفید * آتکه * لالا * آغار *
« مونسنی بسکه فرقتینک اندوهی	قباق * دوه * کدو *
قیلیدی سخت * کورکین منی غیم	کدیک * آلسیک * دیش * بو کبی اولان *
اثر یخین بولور کرخت *	بر طرفندن جزوی شکسته * رخنه *
دل * پارچه * رخت * کرت *	لب چاک *
— « مثال » —	کر کدن * خر خیط * بر نوع قوش اسمیدر *
« بر کر ج قون دیک اولدی شیرین *	کور کور کرک *
اغاجدن معمول بیوک طبق * قاب * ظرف *	— « مثال » —
تکنه * کارسان * تفاره * چوبین *	« کورمه یونجه کور کور کر آکئی *
واعظله مخصوص یوکسک سریر *	« آله ناک اوستنیدان هرکز خاکی *
بیوک تمل طاشی * اساسیت ضدلی *	طاوایف اتر اکدن بر قبیلله اسمیدر *
اسکمله * کورسی دیش *	اکثری شهر سیر و میان کالات
زره * ساوت * آهن پوش * چوشن *	بخاراده ساکن دیرلر *
لازم * احتیاج * کردن * کرتن کلاز *	بیوک اغاجه دینور * النده قندیل
خر خیط *	یا قوب دالارینه خسته لی ایچون
— « مثال » —	باغلانیلان بز پارچه لری اسلامیل
« پرده کی اولدی ایکی اچره کرک *	و توابعانده یغورنک محافظه سی ایچون
« او حتی آجیب پرده لارین شب پرک *	ایجاد ایدلمش اولان بر نوع کر فچ و توله *
امرو داغاجنه شبه یانی براغاج اسمیدر	خار پشت * کر یک * کر بی تکان *
الاچوقک اطرافنده کی چوپلره دینلور *	کاسبرک حساب بلک ایچون یونتوب
تر کاو * تر سک *	کسوب استعمال ایدکلری اغاج * چتله *
شدتله تر ایدیه رک باصمق * کر کیفک *	خط خوب * خوب خط * کر ج ورخ
ترنک آتمک * دف طبله دیری کر مک *	خربوزه * روغن کو سفند * تیغ تپ *
بر نوع جبهه دیر * البسه و چامه * تون *	آز جق کسمک * بر پارچه قوپازمق *
بیوک بالطه * آمو دریا کنسارنده بر	چتله ایتمک * جرتک رخنه رخنه کسمک
ملکت اسمیدر *	نشان علامت ایشک *
— « مثال » —	چتله * بر پارچه یونولش اولان اغاج *
« کر کی واقیحه و شبرغانی *	چرنلش اولان چوپ خط حساب
« کیزدم کوردم آمو دریانی *	سردستی *
کیشلنمک * توسیع ایتمک * بوچک تخمی	چی طوغله * خشت * کرامیت *
غوزه ابر مشیم *	کرخت بی خود * بیروت * بی درک *
زنکوله * چنغرداق * زنک * جرس *	محو اولق بی خوش * سر سری *
جانک * قونقراق * درای *	
کر ج	
کر سن	
کر سی	
کر قکه	
کرک	
کر کاو	
کر مک	
کر که	
کر کی	
کر مک	
کر نفور غ	
	کدی
	کدوک
	کراک
	کرایت
	کرامت
	کر پی
	کر تی
	کر تمک
	کر تیک
	کر پیچ
	کر خن

کلاچ

کرم

کروه — مرخ بهرام سبعة سیاره نك بشجی سی
 کریم — جو مرد سخی الله تعالی نك اسمی در
 کرک — مزه بر نوع خست نك جراح
 هو الانك نقل
 — « مثال » —
 « حسرت ایلدین تیشلاب ایچار من
 غمیدن فان عیشیم فی خیال ایت بومی یا
 اول کز کیم دین »
 کرلیک — پکوک پچاق قتم تراش کار دجه خورده
 کسل — خسته لك مرض علیل علت
 — « حکمت » —
 « فرق سیکیز داعیز جان دین برار
 بولدم کهند دردی کسل قیلدی
 بیمار بولدم اول سبدین حقدین
 قور قوبیدار بولدم ذاتی اولوغ
 خواجه م سیقینیب کیدیم سنکا »
 کسمک — دلم پارچه خرمند طبر اغدقاریشان
 باشاق پارچه لری تکررا دو کلان
 شینی کسم قطع بهاسی یجیلیمش
 بریدن
 کسمک — غلا که اغاج کلید طاش اوجاغی
 مغاره اور انبار زمینی اووه
 هاوج چزر سهری زردک
 بر نوع آجی اوت اسمیدر دلتک
 — « اکهی » —
 « دیانک هجراندا بولغای تلخ کامین
 می قیلور شیرین بولور کامیغه می
 معشوق سیر اولوغ کیم ککره »
 ککیک — بخار امضافانده شهر سبرک قدیم اسمیدر
 شهر کیش دخی دیرلر قبایلی کینکس در
 آزماق ککره مق کیکرمک کبک
 مصر اونندن یا باش اتک
 — « کامل » —
 « اوتنکار دی روزه فی بیان اهل غناشکر »

کلاس — « بیچاره لار سحر لیک و افطاره یر کلاچ
 کرتن کله کرتن کلاز کله کلاس
 صویولغان کو کباشک بر نوعی
 کولوار طفارجقی صقسی سناج
 بور مدخلته
 — « مثال » —
 « کوب پل آلدی برجه عام خاصدن
 کولبارین تولدردی هراجناسدن
 قیصه قصیر کوتاه دومسز
 قوروقسز الحق
 — « مثال » —
 « عقلی کله بوی کله بر کیشی
 بو تعجیدر اوزاتور هراشی
 ماری ده ترکان قبانندن بر قیلله
 اسمیدر چورک کولچه اکک بر نوع
 مدور افاق نان اتک کولجه شیر
 مال مشهور در کولجه پروارض نان
 دور خورده کردک
 — « مثال » —
 « کولجه ینکافلی دلبریم
 بادام قباقلی دلبریم
 بر کینه باق بو حالیمه
 بری سیاقلی دلبریم
 پیدته صاچه صبان سوز هرزه
 سبسته دوزمه
 آرنقصان اکک دون کوتو بد
 فنا کننده
 — « مثال » —
 « تیشلاریم دین ایی دور داندی
 چرخ ایلدی کم رخنه لار بولدی
 اجل کرکالی جان پچاقالی هم
 اندک اندک آراز قلیل قلیل آهسته
 آهسته زره زره قطره قطره »

کوپ		کنده راما	
« مثال »		اختیار • عبجوزه • قوجه قاری • کهن	کم پیر
« کونکلاک ارامشک و غیر و طرب »		سال • پیر • زن •	
« کونکلیدا یوزایت اولوب و کده راب »		شقاوت • بدکارلق • جفا • آزلیق	کلیک
قناب • کتان • بذرا نیج • زغیر • نیج •	کندیر	« مثال »	
تخم بک •	کندیر لیک	« کم لیکه کال »	
کتان و کندی را کیلان بر • ریمان کندی بر		« کو بلیکده زوال »	
معروف قدر الیقه لیف •	کندیک	قیمت • دگری • رخ • شراب • باده • می •	کال
کوبک • ناف • ایچ • مفز • میان • اورته		مدام • قرقف • چغیر •	
یر کندیکی مکه مکرده •		اولماش زردالو • خاماریک • دوچه •	کیرته
« مثال »		قویر و غنک کیکلوری • قویر و ق	کیشک
« کندیکندن یو قاری قویسون قولین »		صوقومی • ککر دک کیوکلوری دیند •	
« خاتون امامردایسه او شلابیلین »	کنس	دو مغازه •	
شاشقین • بودالا • اوانیق • مخیر •	کنک	دیشلری فوق الحد او صوب •	کیردک
مبهوت • دلی •		خذا سندن چیقان • اشکی دیش و تیش •	
کیچ • متاخر • کنکیش • واسع • فزالی •		ارتوق • زیاد •	
پهن • فراغ •		شکر • قند • سکر • نوات • نبات کله قند •	کنار سکه
« مثال »		« مثال »	
« صحنی کرم اهلی کونکلی دیک کینک »	کنه	« قلب پیش کش هدیه لار بات بات »	
« بیل وسعت اراجهان بیله تنیک »		« کنار سکه لار ایله مصری نبات »	
اوافق مؤذیات • خورد وریزه •		کو تو • بد • فنا • زشت • چرکین •	کنده
حیوانات • بوجک • تخته بتی • تخته کنه •		« صوق »	
حالا آسیا وسطی ده کنه خانه نامیله •		« کیشی نینک هم نشینی بولسا کنده »	
برجس خانه وارد رک مجرم لری •	کنه اوقی	« یانلاردین چیقار غیبلی بنده »	کنجه
عذاب ایچون انکاتارلر •	کو کو	اختیار لقه تولدایدوب پک سویلیان	
حب السلاطین • هند یاغی بوندن •		چو چق • کنجه هندستانده بر ملک	
چیقاریلور • حب الملوک (دند)		اسمیدر •	
اصوات و نغمه دندر • قومریک •		دفینه • خزینه •	کنج
اوتمه و سیره سی •		« اکسی »	
« مونس »	کوپ	« بی کنج عزت ایستما عالدا محض	کنده راما
« چیکار ذوق سهی قدینک بیلا قری		فضل ایلا • کیم بوزمانه اهل یغه بولیش	
قفان کوکو • توزارشوق کلرونینک		دور و در منظور کنج •	
بیلا بلبل نواچه چه •		تغن ایتمک • قوقومق • چوریک •	
چوق • کثیر • بسیار • وافر •			

کوتلوک	کوبک طاشی
<p>فرسنگ فرسخ چو قشمش تکتروافر چوق اولوق زیاده اتمک بسیار کردن شیشماک انتفاخ اولوق ورم کردن غیظ اتمک قودورمق شمر مغز زیاده مست اولوب اغزی کوپورمک — «مثال» —</p>	<p>— «مثال» — «اول ندورکم ذره ذره کان بولور» «تخمی بر دور میوه سی جندان بولور» «اغزی بر دور تیلی ایلی جانی یوق» «کوب کیشی بومعنی کا حیران بولور» زیاده راق اکثثار بسیار تر — «نوابی» —</p>
<p>«بهار بولدی چنلار سبزه سوردی» توبه لار مست اولوب اغزی کو فوردی طفل چو چوق پسر فرزند اوغل اولاد مخدوم یجده یو غورقی ایران اتمک ایچون قوللا نیلان یاییق عوقلی خرقة تون وجامه سیر نخته بردن بره یکبار معنی سینته — «مثال» —</p>	<p>«نوابی اولسانی تانک بزم ایچید اباراق» «که غصه جامینی دوران توتار انکا کوبراق» چوقلوق از دحام جمعیت غلبه لک کثرت و فرت بسیاری اکثریاه اکثر اوقاتده زیاد اولمقدا اولان کوپوسی همدسی جله سی کویچک اوفاق تکرلک غلنگ وعرابه چرخ غلبرلک اکرک اوزرینده قونیلان کویچک شیلته زین پوش کوتلوک کوپری صراط جسر پل معابر — «صوفی» —</p>
<p>«یغور یغادور کوپی تونوم هول بولادور بابام کو چادور اوینی ایچی چول بولادور» جوشن مثلاو بر نوع لباس — «اکهی» —</p>	<p>کوپچوک کوپچی کوپچیک کوپروک</p>
<p>«کداو خرقة دا اولمک فیچوک که یروانه یوق اول کد حله اراشاهد ایلاکیم کوپدک» سراج و کفش روز قندره جی لرینک بر شی دوز وهرچین اتمک ایچون استعمال آدی کبری بر نوع کوپه جیکج ومشته و دستک مقعد دیب دیر کون — «مثال» —</p>	<p>«خالقاید مکاشک زاری بیر» «کونکلو مد دائم محبت ناری بیر» «آب کوژ دین مینی شاداب اییب» «هم نمکا کوپروک اوتار دیاری بیر» طولوم قره مشک خیک سناج اشبو کوپسر ایله دریا ونردن کلک کی عبور ایدرلر کلب سک ایت کوچوک کلاب کسب کف زبده طفارة لعاب سنکار کفک دریا دکر کوپوکی</p>
<p>«بو او یونک ارقه سیدالته فوته» «بو او یونک صاحبی نیک کوتی کته» اکرک وبالانک ارقه سنه دیکلان میشین طفل شیر خور افاق چو جو قورک آلتی ندقونولان اسکی لته یچوره</p>	<p>کوت کوتلوک کوبک کوبک کوبک طاشی</p>

کوری	کوچی
کوپک یا ویر لامق * بیجه لک کوچک بیجه * زایدن * سک *	بر نوع مطبوخدر * کوماج کبی *
زقاغ * سوقاق * محله * قونار و کوچر بدوی کبی اولانلر * طریق * راه * یول *	قادر مق * بردار ایتک * دفع و سلب و محو ایتک *
رسته * — « یا قرا » —	— « مثال » —
« وه که عشقینکدین جهبان ایچرا غنائیم دور منینک * بارجه کوی و کوجه ده بوستانیم دور منینک »	« چومزرع ایچراساچتک هر نه دانه « همول دانه کوتار کونک همجودانه قالدر مقلک * عتابه صبر و تحمل ایتک * بردوش ایتک *
هر زمان کوچر اولان * بدوی * صحرانین *	فانقمق * خوشلنک * مرغوب کور مک * بکنک * پسند و استعسان ایتک *
بیاض مرجک طعمای * جواروی آشی بیاض تاروی چور باسی * ماشابه و مرجک شور باسی کبی *	محافظ * باسیان * بکچی * نکهبان * قلعه بان * کتاول * اریکه ناظری آورد * بان * حرم سرای مقیدی *
کوتولکدن بر شینی * فنالیک * ادبزلک امارسی *	مفلوج * او تراق * شل * سبیل مانده * دوشکون بر جامانده * ایلایاغی توت میان *
براکنده و پریشان اولمق * طاغلق * تار و ماریت ویت *	طاغ * کوه * جبل * صعب المرور بند * کچید * سواری * بلند ناهموار *
کوروش * صرع * رزم * طوتوشمق * کوروش * کوشتین بهلوانلرک بر بریله یقہ یقه قوجاق به قوجاق سواشملری *	— « مثال » —
— « مثال » —	« بر نیجه کوه کوتل دن آشتیم « کابل لینک قورغانینه یتشتیم ره صره یورویهرک مواشی بی سور مک * رعی و ارعا ایتک * تعقیب ایتک * باقق و نظارت ایتک *
« رقیب ایله ایتما یراش » « بر کینه میدانده کورش »	کسلس او ماچه پارچه سی * طومروق * کونده * خطب * انا دفتری * کتب « سجلات * بیخوین درخت بزرک *
کوروش طوتیق * بهلوانلر مسارعه اتمک بهلوان * کورش طوتوینی * بهادر * زور آوردن بردست * کوشین کیر *	کوپک یا ویرسی * بیجه سک * ایت و کلاب * طفل و صیغره دخی اطلاق ایدرلر * برشی لک اساس و سلسله سی در *
اسکیمش و قاریمش چام اغاجی * درخت ارجه * تیرال اغاجی *	اربدنک دوز دینلی * یسون طروق تقیمی * کوچن *
کوره ملک * کور کلنک * طوپراخی سوروب بر طرف ایتک * کورک ملک *	طوایف اتراکدن بر قبیله اسمیدر *
خفیف * سبک * نیکیل *	زوری و قوتی *
یتاق بورغان * لحاف و شیلته بالا پوش	

کوزکو		کورکان
« مشایخ لار بو حلقه نی کور کونک توزدی »		بره تازه نورس نو جوان علف نودمیده
صوطلوومی قریده مشک خلیک کورولتی ایتک طسار یلق آزارلق حد تلتمک اظهار غیظ و خشم ایتک الایحوقک اطرافنی کردخانه سیاه قره ایو وایو کدوری	کورکو — کور کولداماک	کور تون — بالان اکر سمر جهاز تو قوم اسب وخر بالانک وجیاز « مثال » —
کورنش کوسترش نمونه عبرت تجربه عادت حسب العاده معتاد مسیبوق الامثال بزم صحبت منظره منظره دیدار ظاهر حال صورت کوسترش نمایش تفاخر ال کوروکی متفاخ دم حلاج	کور که — کور تک — کور نیلش — کوروک —	« بونه تخت بونه هودج ندسر بر بوندکت ند جهاز بونه خطب تیو ده کرتن کور تون بر نوع مطبوخ در کوراک خا انداز بر او بی بستی آلت آتش و خاکستر کشتی فراش کوستر مک ارانه و ابراز ایتک اظهار و نمایان نموده کردن « مضمر » —
« وقتی یله قیلدی خروس اون عیان « قیلادی بر لخطه کوروک و ماکیان جان و کولدن طلب ایتک آرزو رجا و خواش تنی ابرام او فوز یله رقی یانق شعله و تهرلب ایتک کورولتی شماطه پاطیردی غوغا آواز بلند ایله مسس کورک ایله پویلاق آتشد هوا ویر مک قوری یکمش کور اخکر قاولانش شیشی آتش سیاه انکشت زغال یاز ایله قیش بینی موسم حریف کوز فصلی تیره ماه یغیم تیرم چشم عین مردم « مثال » —	کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —	« ساوق آهیم بیلا هجر نیکدا عالم فصل دی اولدی یوزینک کور ساتکیل ای کل رخ نکاریم کیم بهار اولسون کور مک کوراک عسکر و المانی یوقله ایدوب نظردن یکور مک کوروک سپاه عسکری تعداد ایتک باقی بخارایه قریب بر موقع اسمیدر « مثال » — « کوروک کوروب حساب آلدی یوزمینک دیب دفترغا پوست فربه سمیر پوستن بر نوخ بوری و سودنی اسمیدر کیکز نمد یکمه نوخ « مثال » — « یندکره نای و کورکا اونی « قیلیب آشکارا قیامت کونی کوراز کورلش کور مک شایان مشاهده اولمش نمایش کورینش امیر تیورک لقبی در « حکمت » — « حکمت یادی تکبری اوین یوزدی »
« کورتا پسام اول بهار فصلین « سارغار غامین اویله کیم کوزک مین یانمش و یاقتمش علفدن قلان پارچده خس و خاشا کدن دو کیش بلخته آینده مرآت عینک	کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —	کور تون — کور تک — کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —
« کورتا پسام اول بهار فصلین « سارغار غامین اویله کیم کوزک مین یانمش و یاقتمش علفدن قلان پارچده خس و خاشا کدن دو کیش بلخته آینده مرآت عینک	کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —	کور تون — کور تک — کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —
« کورتا پسام اول بهار فصلین « سارغار غامین اویله کیم کوزک مین یانمش و یاقتمش علفدن قلان پارچده خس و خاشا کدن دو کیش بلخته آینده مرآت عینک	کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —	کور تون — کور تک — کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —
« کورتا پسام اول بهار فصلین « سارغار غامین اویله کیم کوزک مین یانمش و یاقتمش علفدن قلان پارچده خس و خاشا کدن دو کیش بلخته آینده مرآت عینک	کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —	کور تون — کور تک — کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —
« کورتا پسام اول بهار فصلین « سارغار غامین اویله کیم کوزک مین یانمش و یاقتمش علفدن قلان پارچده خس و خاشا کدن دو کیش بلخته آینده مرآت عینک	کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —	کور تون — کور تک — کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —
« کورتا پسام اول بهار فصلین « سارغار غامین اویله کیم کوزک مین یانمش و یاقتمش علفدن قلان پارچده خس و خاشا کدن دو کیش بلخته آینده مرآت عینک	کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —	کور تون — کور تک — کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —
« کورتا پسام اول بهار فصلین « سارغار غامین اویله کیم کوزک مین یانمش و یاقتمش علفدن قلان پارچده خس و خاشا کدن دو کیش بلخته آینده مرآت عینک	کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —	کور تون — کور تک — کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —
« کورتا پسام اول بهار فصلین « سارغار غامین اویله کیم کوزک مین یانمش و یاقتمش علفدن قلان پارچده خس و خاشا کدن دو کیش بلخته آینده مرآت عینک	کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —	کور تون — کور تک — کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —
« کورتا پسام اول بهار فصلین « سارغار غامین اویله کیم کوزک مین یانمش و یاقتمش علفدن قلان پارچده خس و خاشا کدن دو کیش بلخته آینده مرآت عینک	کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —	کور تون — کور تک — کور نیلش — کوروک — کور کساماک کور و کلتمک کور و ولدو — کوره ماک — کور — کور — کور —

کوکشون	کوک
<p>— « مثال » —</p> <p>« یغلاک ای شمع و صراحی که اولای ریمنی بیلیب * مطرب نو حد سرانو حه کو کین چالیدی یند »</p> <p>— « حکمت » —</p> <p>« اخکر قلیب کولین کو که ساور دیلار تاغ و توزلار انا الحق دیب کوتیار ایر میش »</p> <p>بر نوع شکار قوشیدر * قرتال و جرغ کبی * غلواج * یشیل قورد * بوری یوز ذنب اخضر * محل اصلی * وطن ینع * یرلو * مجاور و مقیم * مسکن * سلاسل قید بند اتمک بر برینه چنبره ایدرک باغملک * زنجیر * قید * بند * غل * سلاسل * کوستک * — « مخدوم قلی » —</p> <p>« عشق داغی آسدی کوکان بوی نندن » « کوک تترایوب چکه بلز بودردی » موزیات حبواناتک بر نو عیدر * دیو * یه و آته یایشور * پشه و سنک * سازچالقی * اهنک و ترنم و نغمه اینک * — « مثال » —</p> <p>« ساقیای تولا بیر عربده استار کونکلام * ای قازدرچالاباشلار او کوزو کو کته قوپوز » کوزل * مرغوب * خوش * حسنلی * بخشی صورتلی توزقلقی * سینه * کوکس * صدر کوکل یورک بغیر * — « مثال » —</p> <p>« خجیرینک جانیمغه یقی کوکرا کیم کا سانجیلپ * ناو کینک یا نغمه اولتوردی عیادتغه کلیپ » اختیار * پیر * قوچمه * چوق یاشلر * — « کوکشون » —</p>	<p>— « نوابی » —</p> <p>« توقلی لمعه رخساریغه جانان کوز کو » سود دور بسکه قالدو بدور آنکاحیران کوز کو »</p> <p>— « کوسا » —</p> <p>نیم سوخت * محروق * خطب پارچه سی * کساو * آتش قاریشتر یخی چوب * — « کوسکو » —</p> <p>بر اوچی یانوب سو کیمش کوتوک * کو نجه کنده او نجه * — « مثال » —</p> <p>« تبر * لار لطف ایلابان توتاسا صفا اهلین یرین * یار و ماق پیر لاوچی شمع اوزنی توتاس کوسکو » سبل دینیلان کور صیحان * پرقبار یغی * ارائه * ابراز و اظهار ایتک * عیسان و نمایان اتمک * نشان دادن * بند * زنجیر * باغ * صوق * غل * سلسله * اغلال * قید * — « کوسم » —</p> <p>قویون سوریلرینک او کنده کیدن یککی لر سرکه * او کنده کوس کوس کیدن قولاغوز قویون * و یوز * — « کوسماک » —</p> <p>قویق * منقطع اولق * کو جغملک * اغبار ایتک * — « کوشک » —</p> <p>بر سنه لک دیو * یاور سی * قولاغه پنهان کلام سونلک * — « مخدوم قلی » —</p> <p>« آق مایه الدیر سه الدن کوشا کین » « چوجوغنی ایزلامین بولور می » — « کوشه کی » —</p> <p>اجتناب * از و ا * اختفا * پنهان اولق * کرلی سونلک اهسته تکلم اتمک قولاغینه سویله ملک * — « کوک » —</p> <p>مانی * ازرق * کبود * آسمان * سماخشخاش بیج * ریشه * اصل * چاغ * تندرست * منشاء * ابتداء * کوکسک صدا و آواز * — « کوکشون » —</p>

کولکو	کولاج	کوکل
« مثال » —	موی سدید پیر فانی *	کوکلاڭ
« نان جوینی فقر ایلیکا خوش تورور بسی * شه سفره * نواید اقدین کولاج دین * ساناج * کولوار * درویشلرک ارقه لرینده طاقدیقلری طولومدن طوربره * « حکمت » —	ایندریجی * سود وریجی * رضاعه * مکیدن * شیر خوره * کوکه * یماق و پارچه دیکمک * برشینن برشینه دیکیش ایله بندور بپایتمک * ساز کوکی دوزوب آهنگ ایتک *	کوکلتاش
« حکمت » —	« مثال » —	کوکم
« اوزینی شیخ الور کولباری خالی * « یکریمی بشکه یتای ماه و سالی * سایه * ظل * کولانکه * « مثال » —	« دیدیم ترانه جانجش مطرباسین خود * فراق ساری توزوب اولتورور کوکی چال دینک *	کوکور
« کیچه کوندوز لطف واحساندر ایشی * « کولکاسنه کیچی نور یوز مینک کیشی * کولیچی * متبسم * ضاحک * خنده * کر * قهقهه زن *	سودقرداش * رضاعی شیر خوره * « مثال » —	کوکورتلی
« مزرعه قطعده سی * ترلا تقسیمی * پرچه پرچه کشت زراعت پری * « اکهی » —	« بولوب نسبتد ابل کوک تاشی آیدنک * « طریقت بابی دا قرداشی آیدنک * سرد بر شجر در * خوخ الدب * خزیران کاشغریسا نجه چناق و کاسه دینک * ساغر * ایاق *	کوکوز
« بیر یوزیده اکهی یوقدور سناکابر کولچه بیر * بارچه عمر نکهده فی حاصل ایلاسانک مبر آبلغ *	خیره طر فلرنده بر موقع استمیر * جهون و آمودریا کنار لرنده * « مثال » —	کوکوم
« هر دور او کومه لو طوبو شینی * بیغنتی * توده * کومه * کولاک * طلاطم * امواج * روز کار * بار * درین و قلیلو قوغه *	« کوکورتلی دن کاروان کوچتی * خیره شهرینه یشتی * مهتر دنکلارین آجتی * ذکات دیوب الما سونمی * مرغوب * مقبول * هدیه لایق اولان * پسندیده وار مغانه شایان *	کول
« مثال » —	« مثال » —	کول
« کیمه آغزی دینا کم عشقی دا کوکسوم چاکی دور * موجود سی یوقدور آیک اشکیم سبلی کولای دور * کولیش * قهقهه * ضحک * خنده * کوک * تبسم * غلجایک *	« کوکوز * کوم * کوزه * میس * احق * نادان * شاققین * بودالا * « مثال » —	کولاج
« عقل آغزیغه کیلتوروب کولکو * « کوز یکار و حیثیک سالیب اویقو * « مثال » —	« کوز یاشی بیلر و مالینی هول قیلسد بولور * بهانه پیلان عاشق نیکول قیلسه بولور * رماد * اخگر * آتش نار * اوت * بر نوع حلوا و طابلی نادر *	

کولک	کوله
جمع اولش من خرفات * فحم * انکشت * زغار * — « مثال » —	مضمحل * مفلس * خرابانی * رذبی وبکزی کل کبی اولان * کولک * تبسم و خنده * ایتک * ضحک * — « نوابی » —
« سیپ سیه کومور کبی رنکی ایتک » « هیچ کتماس یایقاسنک زرنکی ایتک » کومور ملک * دبدبه و طنطنه ایتک * صدای دهشت دار * — « مثال » —	« مونینکدیک مهر کور کاج شاد اولوب کولکان زهی غافل * بویانکلغ کولکو ساری مهر سالقان اسرو ناداندور » کولان * ضحاک * متبسم * خنده کر * کولجی *
« ای یارانلار مسلمانلر تاغلار کومور کومور لندی * هر طرف دین قار سلداشیب تاغلار کومور کومور لندی » اتی یکیدن دیش ایله قوپاروب یک * کبجور مک *	بار کیر * یوک حیوانی * دیو * آت * مرکب * ضحک * تبسم * خنده * — « مثال » —
بهر حرز کنارنده واترک و کورکان طرفلرنده یوموت ترکنلرینک مسکنی بر موقع در *	« کل دیک کولوملو غنجه مایر کون یولوقادیم * آیلار دایر هم اوچرا مادیم بخشی یوزیکا »
کوک * عظم * استخوان * کیوک * — « مثال » —	کولومساک طوداقلر تبسم ایتک * یواش و لطیف ضحک * کوله *
« کیوک لاریم قیر سه لاز » « ایت لاریمی تپیل سالاز » « کوپک لاره بر سالار » « هنوز منکا آز ایرور »	بر نوع اتکدر * دشت یابانده چوبان وبادیه نشین لریپال * کومه دخی دیرلار * یار دیم * حایده * اعانه * امداد و معاونت * — « امیر » —
کومیلی * مخنی * مدفون * پنهان * مستور * پوشیده * کیرنی *	« کوز ایله کونکلو منی تاراج ایتکودیک غم لشکری * ساقیا یشکور منکا بر نیجه ساغر دین کوماک » — « کامل » —
آت و دیو * نک کردانه * اصدقلری مرجان حلقه سی * قلاده کردنلیک * آفتاب * کونش * شمس * کوندوز * نهار * خورشید * قویاش * روز * یوم * — « کامل » —	« ترک اتی رابی قینامیش ایردی » « لیک اندک انکا کولک بردی » طنطنه و آواز بلند ایله چیقان سس * کوم کوم اوتک * ارسلان و دیو * مثللو حیوانات کومور دیسی * زمزمه * همهمه * طنطنه *
« یوزشکر که کوردوم بو کون اول ماءلقانی * مثیک لطف ایله یانیدین اوتوب بولدی روانی » یومیه * برکونک وظیفه سی * محصصات روز مره * کونده ملک *	کومبور کومبور ملک طواق کومسی * کتک دخی دینور * یغندی * بریکندی * دبه و کونبده * تل *
کونایک	کوماس کوله

کوندا	کونکلاک
کونجیلیک	کونکلاک
کسباتار	کونکلاک
کونداش	کونکلاک
کونتوغار	کونکلاک
کون چچیکی	کونکلاک
کون قولاغی	کونکلاک
کوناش	کونکلاک
کونای	کونکلاک
کونجی	کونکلاک
کوندا	کونکلاک

کچیک

کوبکاناک

«چاچان قیلغای آیتک صیدینی بو صید»
 یانچی * مسترک * متحرق * سوختنی *
 حاده اولق * حرارتک *
 یانق * متحرق اولق * قراتق * سوختن *
 یاندرق * احراق ایتک * یانق *
 — «فضلی» —
 «چشم سیاه زاغنکر کویدیر ادور»
 مز اغنکر * بیرنی بو کوبکاسال دینکر
 سیز یلیسکر خدایشکر
 براند وتعل ایتک * سبب و وسیله بولق *
 — «مثال» —
 «یار کویدین اوتاردا باشیاغسا بلا»
 «اندا ایلارمین توقف هر جهتدین
 کوبکایب»
 کوملک * بیراهن * قیص * کورته کوبک *
 اوافق کوملک و قیص * آت اوستنه
 قونیلان جول دوری * دیکدی که *
 اوافق قاب * سوت طولوغی * کودوشد
 یانمش و محروق اولان شینلر *
 — «مثال» —
 «تیشی بر میش سنی اول آج اتس»
 «بر کوبک نانغه محتاج اتس»
 برنوع شکار قوشیدر *
 — «مثال» —
 «کی داداغی باردور اولوغ بال و پر»
 «بارموهما خاصیتی دین اثر»
 «کیانیان القابی»
 «کدام معنی سنه دخی کیلور»
 غایت * پیوسته * مربوط * منقعه اولان *
 غیجیق * قیجیق * افاق خورد * صغیر *
 کچیکینه * ریزه *
 — «مثال» —
 «عقم آلدی بریری روکج کینه»

ایله کویا * قزاجنو نغه تیکیش لاله لار
 پیراغیدین کونکلاک *
 بخور * آتسه یا قیلان کوزل قوقولو
 سمغ * کندرسنبل * کونش طوغارکن
 بت برستلر بخور ایتد کلری لبان *
 متحیر * مبهوت * سرسری * شاشقین *
 سراسیمه * تلبه * دیوانه *
 کومک * دفن ایتک * اوستینی اورتمک *
 کتم ایتک * قایل و رضا اولق *
 عادت * الفت پیدا ایتک * آموخته اولق *
 راضی شتمق *
 — «مثال» —
 «اولوکنی بوب کفن ایلب کومونک تیز»
 «فغان نالهدن هم ایله برهیز»
 برنوع کرتن کلاز * سویلفان کلتنه کلاس *
 حقد * حسد * قسقاچ * رشک * غیرت *
 غبطه * غنیم * بدکردار * فنا *
 کویکی * داماد * صهر * کیاو * عروس *
 — «مثال» —
 «بیر نعشه سالدی لار ایکاونی»
 «جانسیر کیلین و اولوک کویاونی»
 «کیلین کویا و یور غالب او یکا کیلیدی یاریار»
 «یتی قسلاق اولوسی تویغه کیلیدی یاریار»
 بریسنی داماد ایدینک *
 آتش چانی * دمل * خسار * سوختنی
 کویدیرچی *
 — «نوی» —
 «عاشق بولارده بدم مین ناتوان خسته»
 کیم * هجر اولسه غم کوید و کیسی
 وصل اولسه یار اولتور کوسی *
 برنوع قارتال جینسندن شکار قوشیدر *
 — «مثال» —
 «عقابو کوبکاناک فی قیلسالارقید»

کونکلوک

کونکوس

کونکاک

کوندماک

کوزقارغا

کونی

کویاو

کویا لاماک

کوی دورکی

کوبکاناک

کیپ

کچیک

کی

کتورماک	کیرپه
<p>« ماه طلعت بر سمنبر کیچ کینه » او قنک اوجنه وضع اولنان یوک پیکان — « مثال » —</p>	<p>کچتکان — بر نوع دوائی و علاج نباتدر چقیر تکان کچی</p>
<p>« چونکه سالدی ایی قولیغه شکال » « کیر آیب بو غوز لادی فی الحال » پک متلاحق اولماق پیوسته و مربوط اولماق یقین اولوب سوز سنو نلک کپور مک تکلم — « مثال » —</p>	<p>کچقرون — اخشام اوستی وقت زوال و غروب وقت شام ییکاه شب — « نواب » —</p>
<p>« کب اور مانکلار بخلینی الدیده اهل کر مدین سیر » اوسون برجایده اسلام ایله دین سیر کر بی قریق دخی دینور خار پوشت کر پیکان</p>	<p>کچک — « کراوتار یوزمینک صعوبت پر لا کوندوز محنتی » وای یوزمینک وای مین بیدلکابو لغای کیچ قرون شب یکده نمد لبد پلاس کیکر کوچک صغیر خورده اوفاق طفل بجه بوتله یاورى — « راسی خوازمی » —</p>
<p>کیدر مک دفع وازاله رفع و فسخ ایتمک تمیز ملک پاک اتمک — « مثال » —</p>	<p>کچیک — « نظر قیطاق کچیک لار کا اولوق لقی زیادایلار » سلیمان مور لار غه کوز سالور ایردی کرم پر لا رزم میداننده آت کیدیر یلان زره ساوت دیکدیکه پاس چرک و سح ارقه ظهر پوشت زنک امرال — « مثال » —</p>
<p>« دلدن کوتار و در دغی فکر و خیالی » « فی حال کیلوریتسه منکایار وصالی » ازاله و دفعی لازم و واجب اولان تبعید اتمک شایان یوک اینلی قازمه کولونک وکلند چپا کتمن — « مثال » —</p>	<p>کیر — « عذرانی ارب اورار اوزونی کر با سیمیش انیک قاش کوزونی « و امق بوروشده باغلارده عذر اجن ایجره باغلارده لازم کرک لاید احتیاجلو در کار — « مثال » —</p>
<p>« الله دیکین جان بر کین » « کتمن اور کین نان بر کین » کیمک و رفتار ذهاب خرام حرکت و عزیمت جریان و سوق اولق کشتن کتور مک آوردن جلب ایتمک حاضر نمودن قتواتمک — « مثال » —</p>	<p>کیریک — « قیو مر دیکه محشر خوفیدین تربولسه موکانی » کر اک یاش اور نیغه آغای دواست دیده دین قانی طوغله خشت اجور چیک شافه کرامیده توله کورپه یورغان اورتی لحاف بالا پوش چادر تب</p>
<p>« قیامت کون عذاب اوجون کتور کابیلار » او شل وقتده حالینک سنک معلوم اولور »</p>	<p>کیرپه —</p>

کیر لاتماک	کیریش
<p>برده تنبور و دوتار «اکهی» «خم بو لب ایل قدی صاغوق شد تیدین یا کچی * اشک مدی تو نکلا بان نافدی از کاسمین کیریش» قبطی * چنگانه * مزنگ * جوکی * اولی * سخن دان نقل جی * صاحب نیرنگ * کیرشمک * مداخله * مبادرت * و موافقت و تعمیق ایتمک * کیکیز * کچه * نمد * لید * چول * فلاس * «ادا»</p>	<p>«مثال» «کام فی مراد اتمه دیم من» «بر کر به ایچنده یاتمه دیم من» مزگان * مزه * کرپک * ناوک * پیکان * «اکهی» «بیر باقوب هوش و خرد نقدینی غارت قیلدی * کوزی کافر کینه کیرپکی نشتر کینه» اصوات ندر * خرتلاق * کیکرتاک * بو غوزه * حلقوم * کلو * غرغره * بیحاق ایله چیزوب چتله یه نشان ایتمک * خفیف کدمک * خط چوب و چوب خط بر نوع چیزغی و کرتمک حسابی * جص * ساروج * کچ * آهک * کیردیرمک * ادخال ایتمک * صوفق * «عززون» «فلک هر کینی اعلار به قیاسه بی سبب ایر ماس * قویاش فی بیر کا کیر کوز ماک او چون بیلکیم بلندایتی» عقده * دوکوم * باغ * کره * بند * جین * توکون * کیرمک * داخل اولقی * تبادر ایتمک * کیرشمک * درآمدن * تخم کریمک * بچک تخمی * قورت فله * غوزه * کیرشمک * صیغیشماق * برلشمک * جایلشمک * تفهک * جای شدن * قیو * دره آستانه * درواز * قاپو * باب * «مثال» «بتی و کوردی بیر بیک کیر یاس» «طاق و ایوان انکاسه پر اساس» قانار دینیلان حیوان * کریمک * مدخل * مقدمه * کرزگاه * درآمد * اهنگ و نقد * زه * کان و کانجه *</p>
<p>«چون مین مجنون باشین اطفال تاشی سببندورور * آه اوقی ژولیده سایچیدن انکا کیز کوی دورور» نمد و کچه دن انشا اولنش قراوی * خانه سیاه و اوتاو * الاچوق * اوتاق * ایو * خیمه * چرگاه * کرش * خرام * رفتار * سیاحت * عزیمت کریمک * کیزک * نقل مزه * معنی سنه دخی کیلور *</p>	<p>کیرتاک کیرتمک کیرج کیرکوزماک کیرماک کیرماک کیرناشمک کیر یاس</p>
<p>«مثال» «نباتدین کیز ازا یتسانک ایجار ده باده ناب» «لبنکفه یتکاج اولور اول نبات لعل خوشاب» کریمک * اخفا و ستر ایتمک * کتم و پنهان اطلاک * مساقلاقی * پوشایدن * چاکا کردن *</p>	<p>کیرالک کیرلاماک کیر لاتیماک کیر یال کیریش</p>
<p>«مثال» «فی چون اوزم کرلرم اغیاردن» «اجتاب ایتمک کیر اگدور ماردن» «اخفا و پنهان ایتمک * کتم کوناییدن باشتورمک * کرلشورمک *</p>	<p>کیر لاتیماک کیر یال کیریش</p>

کیش

- کیرلانماک — احتجاب ایتک * اخفا و پنهان اولمق *
مستور اولنمق *
کیرماک — کیرماک * سبر و تماشاه تفرج و سیاحت
و سفر ایتک * کشت و گذار *
— « مثال » —
« باغبان باغیانک ایشیکنی آجیب قوی »
« مینک یارم کز یب باغه کیلا دور »
کیساک — کلوخ * یا بشمش قاق طو پراق بار چه سی
خاک طوده * کیسک *
— « نواب » —
« قیل اوز لوکونک کیسا کین پایمال بیرلا
غبار * یوق ایرسه بالچوق اولور فسق
سوی بیرلا کیساک »
کیستن — پیاز دینیلان بر نوع حرب التیدر *
کرزک شکنده اولور *
کیسکولاماک — قویون و قوزبان ذبح ایتک * سربیدن *
کسکک به صدقه کشتن *
کیسماک — کسکک * قطع و جدا ایتک * تفریق *
جزم * حل * فصل ایتک * بیجمک
و بودامق *
کیشماک — مقاطعه * مقناوله * قرار ویرمک *
بازارلق یا ییق * جنگ و قتال ایتک *
سوزشمک * ایجاره *
کیسوک — مقطوع * محزوم * کسک * بولکلغش *
پرچه لغش *
کیسی — اثواب * ثوب * لباس * جامه * تون *
کسوه * پوشاک *
کیش — شهر سبرک اسم قدیمی و امیر تیمورک محل
مولودی بر شهر در *
— « نقشی » —
« کیش ملکینی سین سین ارجندی »
« سادات و سعید و سربلندی »
کیش — قائم * ثور * سنجاب * قوندوزه *

کیک

- « خجالت » —
« قویدی تاکیش بور کینی اول سمیر
باش اوستینه * نوبلار توشنی آتی
عشقیدین باش اوستینه »
کیش — قورویو غورت * یاغسز پیر * قوروت *
چکه و چکیده * سوزمه یو غورت
خلاصه سی *
کیش — کیم * اورتی * لحاف * پرده * کورده
یورغان *
کیشن — زنجیر * پای بند * بوغه * ایشکیل *
— « حکمت » —
« درزخ آیتورمین ارتوق منافقلار
منده بار * منافقلار بوینیدا اوتدین
ایشکیل کیشن بار »
کیشناماک — آتلا آکصرمق و کشردی ایتسک *
قشقرمق له کشمک *
کیشی — کسنه * کسه * کس * ارکک * رجل * آدم *
ذات * شخص *
— « مثال » —
« دل آرام حامی سورمس »
« هیچ کیشی دردی یاس »
« غم تکرار مدن ایرلس »
« چاره سزدرده دوشوب من »
کیشیک — بورمه لو * چتالو * دوشاخه * جتل *
کیشیمک — املک * بولکک * اگری و انخنا اولمق *
دوتا * خم شدن * متواضع *
کیفته — ضرر دیده * متضرر * خسار کون *
فایده سیر *
کیک — کیمک * اثواب * لباس * جامه * آهو *
نخجیر * غزال *
— « مونس » —
« یالانک کون حالیدین بولغای خبر
فایدین صفوق تونلار * سنکا ای

کیورماک	کیلہ	شہ کہ کیکورنک توبتو سنجاب ایله قوندوز	کیکورماک
« کیل ایله اولچاک اتیب آلدیلار » « برنوع یولک هوندرو سوقی اوغور » « کلیش ووصول قدوم روش آمدن » « کام خرام رسیدن » « مثال »	کیل کیلش	« کیلک کیدیرمک التباس ایتمک » « اثوابلندرمک پوشانیدن » « اثواب لباس جامه کیم » « مثال »	کیکورلوک
« تویه کیلور کولدور کولدور » « منیک یارم اوئده دورور » « کلین عروس »	کیلین	« یاندیلار شهری ساری یول باشلاب » « بیر ایکی ایسی کیکورلوک تاشلاب »	کیکیرتاک
« لجام لکام قاتارمه یوین یوکن جلو » « زرکن یولار باشلیق جلو » « که معناسنه هر کیم کبی استفهام ایچون قننی شخص صدر دیمک کیم کلدی که آمد » « نواب »	کیم کیم	« خر تلاق ککرتک حلقوم یوغاز نای » « ککیرمک جشن آجل معده سی یوزوق اولانلرک اغزندن ریح کاک جشام ایتمک » « آروک ویرمک »	کیکیرماک
« بیل واغزینک آلدی تن و جانی کیم » « انکا اشکار و نهانم فدا » « کیلک لبس پوش ایتمک » « کر تالک بورون کوز قولاق » « قیقر داغی »	کیماک کیر جاک	« کیر نمد پکده لبد پلاس » « افعال معاونه دن اولوب بعض فعللرک » « آخرینه علاوه اولور کیلتورکیل » « وسوله کیل کبی کیل اوزان بیا » « کلک ورود و وصول والحاق اولاق » « تبادر بیا »	کیکیز کیل
« کسنه کسه کیم کی کدام » « طلبه علومک جزو دن یاید قلمری » « فرایض رفیقینه لازم اولان برنوع » « چرمدر پیشین کسان » « مثال »	کیرسه کیسان	« غازی » « حال دلمی سورغالی ای سیم تم کیل » « ای سیم تن ظالم بیدافنیم کیل » « کتورمک احضار و ایصال ایراد » « وپیدا سوق واقف ایتمک تقرر » « مثال »	کیلتورماک
« تاج ایله کسوت که ترتیب ایلابان » « باری کیسان بیر لاتن دهیب ایلابان » « رفیق یولداش ارقداش همپا » « کور فحیم انکشت زغار » « ثوب لباس جامه کسه قوشام » « مثال »	کیلداش کیور کیور	« سپاهی نظم ایله چون کیلتوروروزور » « جهان ملکینه سالیب غارت و غور » « کلیس تصادف و ضول قدوم کلک » « فاصله اراالق مابین اورتلوق واز » « یله کشاده »	کیلو کیلورتاک
« کیور شام و دم آندا صبحدم بیل » « شهاب اول کوره دین جققان علم بیل » « اخفا ایتمک کیر تالک قیچیر مق پنهان » « کردن جیغک خاییدن »	کیورماک	« حیوانات اولچوسی برنوع میوه در » « اولچک بیا » « مثال » « غارتینده زری کوب چالدیلار »	کیلہ

کیرماک	کار	کیه
<p>بیر بیر کاکینکاش اوستیند مشورت و مصلحت ایتک عقد تفکر « مثال »</p>	<p>کمی سفید کشتی فک زورق مرکب غراب اوجان جهاز « مثال »</p>	کین
<p>قاشلاری باش بیر قیلیب غزه سی بیر لا کینکاشیب اول بری جان و دل آلیب بری قصد عمر ایتار کینکاشمک فراخ و توسیع اولق بول رجه ت قهری اردنجد ارقه سنجده « بایقرا »</p>	<p>« چون یلا اوزاعتد الیدین آشتی » « زورق اول کیمد بیر لاینداشتی » خلق ارقه و را ظهیر پوشت عقب سقد و سده بغض و عداوت « مثال »</p>	کینت
<p>« ای حسینی یار سیر سنین نیلکون عالم ارا » « قوپ عدم سرمزلی عزمین قیلیب کینچده بار » ادخال و تقدیم ایتک ایچر وید صوقق وضع و القا ایتک « مثال »</p>	<p>« برمین ییلامین تکر ییلور هنج کشتی بناس تون کچد تانک آتقونچده بوکور کان ستمز ای باد صبا باریان الیتد کای سین کین کیتد دور ایلمکری قویسام قدتمنی » دل تیمور یخکل ربطه کوی و قصیده قشلاق کدره</p>	کینک
<p>« تاراج ایتیان دین تاقیان بوینو غده زنار یوز ییلغی جا کفار حسابده کیووردی » کتخدا خاتون آیم امر اخانلر تک کار کزاری خانه خلیفده سی « مثال »</p>	<p>« کد انیک اغزی تارایدی توبی کینک » « اغزی روزنجه توبی او ییلاتینک » مشورقه مصلحت شورای انجمن یغین جلیده « فضلی »</p>	کینکاش
<p>« کرایاس شهزاده نیک بو انه سی » « لیت ایر و بر معتبر کیوانی سی » رنگ بو یا لون مبع</p>	<p>« ایکی ظالم قاشلرینک باش ایندیریب قتلیم او چون رو بر و او اتور دیلار « کیوه »</p>	

فصل کاف فارسی

<p>قیچی دو کارده یعنی مفت بلش چکدا اوینادوب آغزده شینی او کوتک سرت شینی بو مشاق اولق رخو ایتک کوشک جنیم خاییدن یو مشاق رخو سست قابران لونده « لایم پوش » هلان او لوب وفات ایتک حیوان کبی</p>	<p>اشارت و مضاف الیه در قد غده کبی لالا دایه و نایده اعان ایتکده شهر ازمل تربیت کری باسبان حرم را « مثال » « کاکالیند بر دی آت و انجام » « لالاسیند بر دی کوب سر انجام »</p>	کا
<p>« کیرماک »</p>	<p>یتاق بشیک سدیله مهده مقاض</p>	کار

کوبدک	کب
<p>«آسمان آهیم ایله بولغای شکافی» بورونک ایچی * کیلیری * لغد * بوغا زک خیشوم طرفی * حلقوم * نمد * بکه * سنکسار کروهندن غایت پکوک اینجه نوعی * برطرز سیحان * قبرالاق کلی * چول و صحرالاله سی * لاله دشتی * شقایق * عظم * کیل * استخوان * سوکل * — «مثال» — «باقیب کوزوم قاره اوادی» «یورک بغرم یاره اولدی» «کوک لارم پاره اولدی» «نه بولدی یارم کیلدی» دلسز * ابکم * لال * الکن * — «نوی» — «یوق بو وادی ایچرا جز خاموشلیق» «کنک و کربو للاقغ ویه و شلیق» — «مونس» — «نال قیلسد قدویوزینک شوقیدین» «مونس اکر قری اوز وینی اونو تغای» بلبل اولغای کنک و لال * قواناق * افتخار و مباحات اینک * کوانک * کوانمک * اعتقاد و اعتماد اینک * تفاخور اینک * قوانمک * اورته ایچ * منزه * وسط * قرن * نسل * مرکز * نافه خنای * مشک * کیندیک * وسطارض و دوینی کوبی مکة مکر مد * مردمک چشم * کدیدن بیوک بر نوع حیواندر * دیر یستدن کورک یا پیلور * قین و مانکی * کله بک * بر نوع خورده * کزنده * آت چینی * پشه کلان * ایت مکسی *</p>	<p>چانلاق * مردن * اولاق * حامله خاتون * باراقده * حبله * بوغوز * — «مثال» — «هرایشه کربول نسامقدور دور» «کیبد دور اما بومد * مذور دور» خاتونلرک حامله اولدقلری اشاده ییه جک نسنه یه طالب اولقلری * ارزو ائیک * آشیر * یور * بر قوش در جسم حیوان * لازم * لاید * مقتضی * واجب * طوائف اتر اکدن بر قبیلله اسمی * عرابه اسبابندن بر آلت در * وجوب * اقتضا * لزوم * کورینک * ارقه دن دور تمک * کیرمک * ترک اتمک * جانفرداق * جلاجل * قونفراق * جنفرداق زنگوله * زنک * چرس * طوبیلاق * ییغنی * بریر * تجمع اولاق * گروه * انبوه * کره * مره * دفعه * مرتبه * ایب * ارشین * اندازه * ذراع * درت قریش * یلفن جوبی * — «صوفی» — «سیدابر اردستارین ایشیت» «هفته دهیتی کز ایدی ای یکیت» «جمعه وعیدین ده اون ایکی کز» «باغلار ایدی اول شهت شاه اعز» یایک کریشنه طاقوب قورمق * کرماک * بر شینی اولچمک وارشونک * اندازه و ذراع ملک * سوز * کلام * سخن * فقره * کیجه محبتی و ضیافتی * انجمن و جمعیت * صحبت * کب * — «مشراب» — «من کپ اور سام طاقات ایتماس کوه قافی»</p>
<p>ککیز — کلنجک — کلنجک چچی — کوک — کنک — کوانج — کوانمک — کوبک — کوبک ساریغ — کوبه لک —</p>	<p>کبه — کدایش — کدک — کرایت — کرکاک — کرنغورغ — گروه لشماک — کز — کرلاماک — کب —</p>

کور کاتماک

کوچون

کوتماک

اردی صری یورور بهرک حیوانی
سورمک * تسریب * ارعاه اتباع *
تعقیب ایتک * کوتورمک * ارسال ایتک *
اوزاتمک * واصل ایتک *
نقل * اشیاء منقولہ * رحلت * هجرت *
تحويل مکان *

کوچ

« مثال »

« آخر بو جهاندر رحلت ایتدی »
« کوچ ایتدی اخیر تغه کیتدی »

کوچن

قونار کوچار بدوی مثلواولان خلق *
کوچان اولوس * قبایل ترکیه کرد
قرغبر * قذاق قیچاق ایچندہ جاریدر *
منزک وجوکی وچنکائی دخی بوکی در *
کوچنک * منکسر اولوق * مغوم مکر
قالق * دارلک *

کوچکاتماک

کوچلانماک

کوچ و قوته کلک * زور اولوق * قوی لئک *

« مثال »

« یارم کوچه نور مندن »
« بر موچی آسم اندن »

کوچاک

ارتحال واندراس * مهاجرة وانتقال
ایتک * یو کلنک *

کوچن

کرکسه بکر بر نوع قوشدر * خطب *
وچهاز شتر * بویونجه * چفت اوکوز
عرا به آتک * بویونجه قونیلان
کردش کی آلت مدور * بویون توروق *
کوکومیش کی بر نوع سرت اغاجدر *
سالقم قیر اغاج آت کستانه سی کی *

« قوشوق »

« حوض یانده یکوم برلان تیرک »
« کب لشیب اولور مکیارم کیرک »

کوچون

کوچین * کوچ ایله اضطراری * زور
بازو قوت *

« نوایی »

« قوس آنکابیریا که چوتار تیب کوچون »
« آستی فلک تاقی غه منشور اوچون »
پیاض مصر دار یسندن مطبوخ بر
نوع طعام * کوچه آشی چواری * آق
باش * کوچه رسته و بازار * یول و طریق *
کوچه و ماشا بد آشلی * آسیای وسطی ده
مشهور در *

کوچه

جربزه لوق * مکارلق * کر بزلک * زور
بدلق * زبردست لوق *
قاشلر * منکنه ایله جلا و صیقل ویریحی
آلت کوندوک * کر * پر داز کر *

کور بزلوک

کودونک

« مثال »

« مکر سانسیر قاشی ایتدی پر داز »
« کودونک کرلار تقا توق ایلدی باز »
بر نوع قانون اسمیدر *
کوستر مک * ابراز * ارابه * اظهار ایتک
نشان دادن *

کور بک

کور ستماک

« مثال »

« بر بلا کیدی و کچدی خیر دور »
« حق تعالی بریند کور ستمسون »
دیده لوق * شانوا * اعتبار لوق * مصبر *
دور بین * کور مکه شایان *
حسن * ملاحه * کوسترش * دم اهن
کر * تعداد عسکر و نوکر * بر برالماند
باقک * صای *

کورشلوک

کورک

کورکابی

« مثال »

« بودبد کورکابی برلا »
« بو ولوله جمال برلا »
صاحب جمال اواق * کوزلشتمک * تحمل
و حسن پیدا ایتک *

کورکاتماک

کورو نکلا شماک	کوشک
کورکان	«نقشی»
<p>جیل * کوزل * حسنلی * خاندان * خاقان ایران ایله ترکان بادیله لی اراسنده کی نهرک اسمیدر * کورکان ترکمنلری * استر آباد جوارلرند مسکون ترکمنلر دینور * کوران و دیدن معنی سنه دخی کیلور * «مثال»</p>	<p>«ایرلاریلان کورو نکلا شکان مرد اولور * یامان بیلان صحبت توتکان طرداولور» «دیده * عین * چشم * بصر * نظر * منبع * پونکار * بولاغ * کاریز * مغاره * تبره ماه * خریف»</p>
کورکای	«میلی»
<p>«یولنده سمندر کی کویکان بارمو» «مندیک غم هجرند کورولکان بارمو» حسن * کوزلک * جمال * ملاحت * کوریحی * میدیده کی *</p>	<p>«کوز قراقطه غیر قانی غه * «قام ایچ قانه قانه ای قره کوز» نکاه و انتظار ایتمک * رقیب و حذر * کوزتمک * آرزو و انتظار ایتمک * باقمک * زبیه *</p>
کورکوز	کوزاتماک
کورکوزماک	کوزلازماک
کورولوک	کوزاک
کورماک	کوزتوتماق
<p>علامت * اثر * نشانه * امر در * کوستر دیمک * نشان ده * اشارت و اظهار ایتمک * کوستر مک * ارائه و ابراز * نمایش ایتمک * کوروب اعتماد اولنه حق شبینی * رویت و مشاهده * تسویه و تجربه ایتمک * «مثال»</p>	<p>کوز موسمی * خریف * خزان وقتی * کهنه بهار * تیر ماه * یغیم * تیرم وقتی * یکلمک * انتظار ایتمک * امیدوار و طمع ایتمک * آرزو و خواهش * آینه * مرآت * نظاره * عینک *</p>
کوران	کوزکو
کوریش	کوزل
<p>«همسایه نیک قیرینی کور» «قاشی بیلا کوزینی کور» «اولنده بیردی کونکل» «آخرند نازینی کور»</p>	<p>«تیره دور کونکول اسرو کوز لکیم غباریدین * صیقل ایت بوکوز کوغه کول قلیب حیدیارب» ای احسن * خوش * زیبا * خوب * حصنا * رعنا محبوب * برنا * مرغوب * عینک * نظاره * کوزکو *</p>
کورنک	کوزلولک
کورنک	کوزن
کوروملوک	کوزنک
کورو نکلا شماک	کوزه
<p>عسکر حلقه سی * قلعه تعلیم * منوره * ملاقات * استقبال * صورت دیدار * منظره * نمایش * سپاه و عساکری مرتب کورمک * تشریفات اصولیه باقمک * اورون و مسند نشین کسانه حکمدار نظر ایتمک * تجربه * معتاد * مسبوق الامثال * نمونه * موستره * کوسترش *</p>	<p>اور و اورور کی دیکیش * خیسطه رفو * کوزم * حیوان نقشی * لافزن * سپسته کو * ساچه سویلیان * بیهوده کوی * کوزه دسته * اور و اورور کی دیکمک * یورمه ملک * کور ستمک * نشاندادن * ارامه و ابراز ایتمک * یومشاق * رخد شیر * مسست قهران *</p>
کورنک	کوزهماک
کوروملوک	کوسترماک
کورو نکلا شماک	کوشک
<p>بزم * صحبت * جمعیت * مجلس * صاحب حسن * کوسترشلی * صحبت و مکالمه ایتمک * قیل و قال و محبت ایتمک * کب لشمک *</p>	

کچماک

کوماماک

« مثال »

« سنکا تسلیم ایدر اولسم ملکی »
« بچدر المنک سنی کوشک کورامن »
« کرچک * مهاجرت * انتقال ایتمک *
« کوچان بادی دن یازیده کیدان قبایل *
« ماوی * ازرق * کیورد * آسمان * سما *
« کوک * بمعنی خشخاش کوکنار * کیف
صفاه یخشی »

کوشماک

کوک

کوک تاش

« سمرقندک قلعه سنده امیر تیمور کور
« کالک تخت قدیمی اولوب کوک دن
زراندو در طاشدر »

« مثال »

« پوشجاعت بیرلا کیم صید ایتدی
« سلطان شیرینی * تانک ایماس اولتورسه
« دولت بیرلا کوک تاش اوستند »

کوکومتول

کوکجک

کوکارماک

کوکراماک

کوکراشماک

کوکروس

کوکله

کوکوس

کول

« کوکله * ایل * یپ * یشیل کبی *
« کوزل * خوش * ای * نقر * خوب *
« ماویلشماک * اغاجلر بیر اقلتمک * سیرلتمک *
« یشل لتمک * نوا تمک *
« از غینلقله کوهر ملک * نهایت غیظ ایتمک *
« مست اولمک * زهره اتمک *
« از غینلشماک * کوپر شماک * سر بستانده
« دوه وارسلانک فریاد و صدای *
« کوکل * قاپ * یورک * دل * بر نوع ایت
« سینکی * جبین * مکس *
« کوکرالدخی دینیور * سینده * کوکس *
« سدر * یورک *
« یوک کول بحیره * دنکبر * لیمان * خلیج *
« ارل دنکبری *

« مثال »

« تم تم ناموب کول بواور »

« هیچ تابمده جول اولور »

« قانک ارقه طرفی پس در »

کوماماک

کومول

کومکوک

کوش تپه

کوناماک

کویماق

کیماک

کیچ

کیچ قرون

کیچکا

کچماک

دفن اولمک * بره باتمک * زیر زمین *

« مثال »

« کومولور اول ثوب خون آلودایله »
« بولغوسی احوالی بره بدایلیله »
« بوس * بیسون * ماوی * صرف کیورد *
« فیروزه رنگ * کیوختی * آسمانی رنگ *

« مثال »

« ضرب جواب ایله تیاقدن یکسر »
« کوم کوک اولیش بوزی و کوزی آتیک »
« بحر حزر و ترک کنارنده کورکان
« ملحقانده ترکایه نک یو * ووت قبیل * سنک
بر مسکن مخصوصی در »

« کون کورمک * کون کبی مجلا اولمق *
« کولکوب چوق اولمق * تجمع اتمک *
« یانق * احراق اولمق * سوختن *

« ادات مکسوردر * مثلی * مثلاو * طبق *
« طبق * تکی و تک * مانند *

« دنک * مبهوت * کیچ * دور *
« آخشم اوزری * شب * نماز شام * کیچ
« وقت * اقسام وقت * یکه *

« مونس »

« کر قویاش دیک سالمانک کوندوز
« او یغنه برتوی * کاید ای شکر د
« یانکلیغ باشیم اوزره کیچ قورون »
« قفانک و کر دنک ارقه طرفی * اکسه *
« عسکر نک ارقه دن کلن تاپری و قول
« و توی * ارقه وینکسه * پس کردن
پشت سر »

« عبور * تفوق سرایت * تقدم * تفاوت *
« تجاوز * مرور * بر طرف ایتمک * ذهول
« ایتمک * ترک ایتمک *

لاق لاغ		لاچین	
— « مثال » —		— « مثال » —	
« بر کچک دلداده عاشق بولیشم »	•	« کنج غزلت بهشت ایرور مونس »	
« بربری رخساره عاشق بولیشم »	کیراک —	« کیم جهان دین دخی اولوس دین قاج »	کچجه —
لازم، لابد کرک، درکار •	کیراکلیک —	شب، لیل، بکجه، افشام •	
لزوملو، اقتضالو، درکارلو •	کیراو —	— « مثال » —	
کرورهن، پی، ابونه، استدلال •		« کچجه کلیمه پنهان کیلسون اولموش »	
— « نوابی » —		امیر ایدم • بولطف مرحمت فی	
« چون مغجبه الدید اقیلار سجده بیرو »		بلسون اغیار خوش کیلدینک »	کچی —
« یوق عیب مصلاسی انک میغه کراو »	کیرلاماک —	قیحیق، شوخ شنگ، عشوه کر • دایر •	کچی بونوزی —
اخفا، ستر، کم، ایتک، پنهان ایتک •	کینک و کنکش —	کچی، بوز، ایچی، سرکا، بوز غاله •	کچیت —
مشوره، مصلحت، مشاوره، مذاکره •	کینکالماک —	خروب، کچجه قولاغی، قرن، شاخ •	کچیش —
شور، انجمن •	کیدورماک —	بکجه، داریول، راه تنک، در، و تاغ	کچیک —
فراغ بولوق، توسیع ایتک، کینکش لائماک		یولی، جریت، جریده •	
مشاوره، لئماک •		قیحیق، غیجیق، خارش، کر، جرب •	
ادخال، وضع، تقدیم ایتک، کیکورمک		قیحشماق، خاریدن قشو کردن •	
آریغ و آروک دادن •		کوچک، حقیر، صغیر، خرد •	

فصل لام

ایلیککا • لاچین و شونقار ایتیب		اداندر، آه، ایوا، افسوس، و تحسر	لا —
بعضیلر ایلیکید اقرار •		مقامنده، مسته، ملدر •	
لاشه، جیفه، جسد، مرده •	لاش —	— « مثال » —	
— « نوابی » —		« لنینک فکری باغری فی قان قیلدی لا »	
« اولکاج ایتین ای خسته نوابی ورق پینک »		« چو قان قیلدی کوز دین روان قیلدی لا »	لاپ —
« چون کورسام ایتی آلیید الاشینک »		اداندر، صرف، بتون بتون، مناسند	
ساغینورمین •	لاشماق —	بردنبر، لاپه، یعنی، یکبار •	لاپا —
باشه، چیمق، اغراشماق •		صو لوجده شمش، طعام، لزو جتلو •	
— « نوابی » —		قویو جده شیلر، دینور، شولدتیرید •	
« ای نوابی عشق صحراسیقد چون »		پاشملو، شاهین، قدیم بر ترک عشرتیدر •	لاچین —
قویدونک قدم • تانیچولک لاشکای صین »		صارب، شدید، تازی، کورجی •	
اول یابانی یوق وادی پیله •	لاق لاغ —	— « مونس » —	
لاخ، اسم، مکان، اداتی، قوملاغ •		« بعض آلب قار چغتای بعض ایتالکو »	
اولاق کبی •			

لوک لوك	لنکر	
تکنه • سخن • لنکری •	بازی • هزل • ظرافت • لنک • لعلق •	لاق لاغ —
خیم • پیمرده • سست • لوند • سلقی • پورث • لاوبال • میل ناک •	عمومایسی شیلر • برنوع یاصی واوزن اکمک • یاصی کوموش کولجه سی •	لاواشی —
عالولی • لهاب ایله برتو آتش • شدتلی النکه •	کل • چامور • طین •	لای —
— مونس —	— مثال —	
«جانیه توشدی یوزینک فرقتدین ایلا آلاو • کیم سونکاک لاری آننک حرقی اورتار لاو لاو •»	«قاریاغدی لای بولدی کوچه لار» «عشقیدین یینر اربولیم کیچه لار» چامور لاق • صیوامق • انداو • اتمک کیل سورمک •	لایلاماق —
ایری • بیک پرچه عزمت لو • طویلا • نمش مدور توده •	ادات • کله آخرینه تشبیه معناسیچون کبی • وقدر یرینه داخل اولور • او غور لاین • بچلایین کبی •	لایین لای —
باغچه ایریکی • حجره • کوزه • محل • ناپکده • رواق چده •	اختیار • مسن • مدیر • ناظر • مربی •	لیا —
چپلاق • برهنه • عریان • لوخت •	قاعده • اصول • ارتباط • انضباط •	لباشاق —
— حکمت —	قاش • انواع بافته • پیاوره • شرمونه • اکثر مستعمل • بافته یه اطلاق اولور •	لته —
«ایا ووستلار یاشمیتی یکر می اوج •»	— مثال —	
«یالغان دعوی طاعت لرم برچه سی بوج •»	«حیلہ سی بولدور بو اسمانی بیتب •»	
«قیامت کوننی قیلقای مین برهنه اوج •»	«لته غه لته نی تاشغه بیر کیتیپ •»	
«اولسبب دین حقه سیغینب کیلیم منا •»	حریر مندیله • باش اورتوسی • بشماق کبی آسیای وسطیده • مستعملدر •	لچک —
شفاق توی سیر • جباللی • پر لاق برنوع شفتالو • و خوخ •	— صوفی —	
قبار و ستاین • بادیه نشین و صحرائی •	«لچک آرتوق بزینک دستار میردین •»	
لیغ • لیلیق • عادت نسبتدر • الوغ لیک کبی	«ایران لار عار ایتر کردار میردین •»	
احباب لبق • جور • لیغ کبی •	منازعه • مجادله • غوغا • اتمک • لجاج •	لچلماق —
صارقی • آصیلغان • سلقو • کوشک •	یاریم او یودلمش تخم • یضه • یومورته •	لغادان —
مایل • منهنی • آویزان • صالحوم • خم •	ایچی یوزوق • مورطه • وفوا • که • لوز •	لقولک —
ایچی یوزولمش قاونو • ورطه • ایری •	فوطه • بشمال • پشکیر •	لنک لونک —
بطل • قوی • آغیر • تابل • نرتیوه • و شتر •	— مثال —	
— مثال —	«لیک صادق یلی کا باغلاب لنک •»	
«بانابر اوستا دچاک ایردی •»	«سو غه کیردی نیچون که بشرده چنک •»	
«که هم لوک صنعتی هم نازک ایردی •»	یابوان • طہراق • ونحاس قاب • قروانه •	لنکر —
کوشک • بوش • بی پرو آدم •	بویک چناق • تقار • و کارسان • مدور •	
یورتاق آت • وایشک غیر یور غدره وان		
لوک لوك —	لوکجه —	
	لوک لوك —	

ماموغ	ماغ
زن رقااص * شر موده *	لوپ لوپ * پارچه پارچه * طوپ طوپ *
افغان لسانجه بول * راه * طریق دیگر *	چنکانی * قبطی * رقااص * باز نکر *
کشمش ایله مخلوط بر نوع طعامدر *	کوچک * هیر * جلب * فاحشه *
بنجمان * معجون *	یو مشاق * ملایم * نرم * موم و سایر ملایم *
لق لاق * لکک * یواش یواش * آهسته *	شیدن یا بل مش بلان جی لو او و مرجان *
آهسته * قیب قیب * کم کم *	بلنک * ارسلان * برج حوطه دخی *
— « مثال » —	اطلاق ایدر لر * سال ترکان دایر سینک *
« تاغیدن اینار لیک لیک بر کیشی »	او چخبی سیدر *
« کچه کوندوز بور و مکدورایشی »	لنک * چولا ق * طوپال * اقساق *
	فاحشه چنکانی * قبطی * جلب * اروس بی *
	لوکالوکا —
	لولی —
	لوم لوم —
	لوی —
	لونکی —
	لؤلؤلولی —

فصل میم

ماموغ	ماچ و موچی
زن رقااص * شر موده *	بوسه * او پوش * قبله * بوس *
افغان لسانجه بول * راه * طریق دیگر *	— « مثال » —
کشمش ایله مخلوط بر نوع طعامدر *	« کویلا کینک بار دور تیر تیکدین »
بنجمان * معجون *	« کو بلر یو کوردیم اینرینکدین »
لق لاق * لکک * یواش یواش * آهسته *	« بر موچی بیر آق یوزیتکدین »
آهسته * قیب قیب * کم کم *	« من سنی سودیم قره کوز »
— « مثال » —	باغداش * او توری شی * چارزانو *
« چونکه خورشید صندلی ماغی »	مربع * بارداش قورمک *
« او چوب آجی قاناتنی داغی »	هاولامق * حورمک عف عف اتمک *
دل قانلو * جوان * زبانه او * دلی * میل *	مرو شاه جهان شهرینه دینلور * قبایل *
اوزره دوز رایپ * کنج * یکیت * رسمان *	ترکانه نک پای تختی در *
چرخ و پرک و مقره *	— « مثال قوشوق » —
ستایش * و سنا * وصف مدح * ماختامک *	« مارینیک یو لیده پور دوک کچه لار »
مختمک * مدح ثنا ایتک * تعریف *	« قرشومیز غاکیلدی ترکان بچه لار »
توصیف ایتک * ذکر جمیل * ستایش *	روغن تازه * تازه تره یاغی * سمین * دخن *
ایتک * اوکمک *	بر نوع قبا و قلین * شالدر *
دیوارچی * و صیوایچی سور کوسبی * ماله *	— « مثال » —
انداده * خرمن دوینی * سابه *	« قذ اقدین بر ملی آلدیم یو ولده »
خدمتکار او شاق * یتیم * آدم * نوکر *	« قشنگ فتیح لیغیدن قالدی چولده »
— « مثال » —	طهوره * رک * ریشه * تامور * عرق * تیره *
« قذ اقدین بر ملی آلدیم یو ولده »	قبیله * اوروغ * کوک * بن * اوزل * لوک * اوزن *
« قشنگ فتیح لیغیدن قالدی چولده »	پوق * پخته * پبه * قطن *
طهوره * رک * ریشه * تامور * عرق * تیره *	
قبیله * اوروغ * کوک * بن * اوزل * لوک * اوزن *	
پوق * پخته * پبه * قطن *	
	ماسک —
	ماشاب —
	ماشمل —
	ماغ —
	برنک اولان کوکر چین کوکر * کفتور *
	وهمام قوشی *
	ماقارمقر —
	ماقتا —
	ماقتاماق —
	ماریمای —
	ماری —
	مالا —
	مالای —
	مامور —
	ماموغ —

ماناق

متیارماق

« مثال »

« کند شه سین چون چکیب اول تاموغ
کویوب ابر رحمت نچو کیم ماموغ »
اصلزاده اصلت بکذا دلاک
قیمدلو یوققد طعمای متوتو شهر
قولاغ بورا کینه مشابه کفند لو خیر
ایشی کاشفر جاننده مستملا ره

ماناب

مانتوی

مان مانق ایری قوجه باشلوشی شاشقین

حیران آدم احق کول

اوچ سندلاک قوزی وره

یورورکن وجودینی صاللامق

« مثال »

« قایتی کیلکان یولی بیر لان یوروب »

« بک خرامین پیری پیرما نکدورپ »

« حیوانلک تفر دو تاوه ایغسی سسائمک »

بفرمک

مانکر اماق

« مثال »

« جل مانکر اب فویوب ثور آلدید اباش »

« کد بولساق ایکیز قربان سنکاکاش »

آلین ناصیه چین پیشانی ایله رویه

کیدن عسکر مقدمه طلیمه پشاده

« نوابی »

« اوپدی مانکلایی قویوب آتورست »

« ونچد سوزنی چونقل قیلدی درست »

صاللانهرقی یورمک خرام ایله کرمک

خرام رفتار نازیله حرکت یوروش

« مثال »

« پیر مانکیشی دابو یوز لطافت »

« یوق یوق کد ساچیب جهانغدا فت »

اصلی یلک قیلا قدر بحر حرز لجهت

شمال بر قینه واقع بر محل اسمدره

منلاق

سوره ایی تیرینی ترید امان

مانقیت لاق

مانق

مانیکینیت

منقیت طوایف اتر اگدن بر قبیله
اسمی اولوب بخار احکمدار لری بو
قبیلده منسوب در

مانه

یول باشد دیکلان نشان طاشی سنک
فرسخ کبی

ماولاماق

کدیه ماوایمک حره و پشی حاوتمک
سسائمک ماوایمک

ماوی

ارزق آتچق کولک صورنی آسمانی

مای

یاغ مای لاق یاغلامق مایلانق

سمر مک سمین زهن

مایده

میده ایچده خرده ریزه اوفق ملک

سفره ایچده دو غره مک

« مثال »

« قیقد قیقد میده میده قیلسالار »

« سوزر مشیک سوزر بر الله بر »

مایده لاماق

تجزی ایتک خرده خرده ریزه ریزه

ایتک اوفالتمق میده میده ایتک قیلمک

مایروق

ضعیف لاغره نارین جلف خجیده

یانباش کج مایل

مایرن

یاسی یخانی سقطه عیاو

« نوابی »

« بنفشه فی بوی خوشدر دماغی مونچد »

اولوغ کیم اول سفینک یولینکا

هندو بدور دور یروق

مایین ماین

بینی دماغ مغیره بینی

مایوق

اجالامش حینک غنچه مایل

ناشکوفه تل

« مثال »

« لیلار نیکنی کیم اوچوق تو تیش هول »

هینت یله اعریان انداق بسته دور

کیم تو شمامیش ندین ایوق

شکایت عشق کوه غریب

متیار

متیارماق

تیری نظم ایتک بخار

ملش	مریو
غوزه * کورک پخته * مز * بیض * ایت ایچند *	متیز —————
اولان لوند * تفلای ایت بر میوه هندی	محل —————
که اویس القریفی دخی دینو لور *	وقت * منکام * ایام * مکان *
مز * موز * یوز * شیخ * فار *	« مثال » —————
بزله * بخریه * لطیفه ایتمک * استمز ایتمک	« امر ایتدی بو محله اولتورونک »
مراقه آلق * کولمک * تبسم ایتمک *	هر نه سویلار سه سیزه سز تیک تورونک
مسقره توتتمک *	او پوش * پوش * موی *
صاوروق آدم * خمار *	او طه نیک اورنه سند دیاقلان او چاق *
تازه یاغ * صاری یاغی * تر یاغی * سوت	و کلخان * باجد * تنور *
ایران دن تازه نان دهن و شمین *	شاه * توصیف * استخسان ایتمک * ستایش *
« مثال » —————	پیس * برص * او یوز * قاشو کرپی دوکلان
« مسکه یاغیلده فاروشتور دارونی »	آدم * مسکین * جذام *
« حب قلیب بوت ایله سون راحت نی »	اوزیک لسانند دوزوز یور نسای دیمک
یوزی دوز * جلالو * اینجه کون * مشین *	در * نمایش * همت یار دیسجی * ارقه تمه *
چرم * سختیان *	شعبان آیند دینور * آدم * خنی * ایرکک *
غوغاه نزع * مجادله * چنک وجدال *	بر نوع قوم اغاجی * مور اغاجی * آل
شورش سر * کورواتی * غلاغوله *	مورد شجری *
کشمه کش *	شبیخ * بهادر * قهرمان * زبردست *
« مثال » —————	زور آور به او ان تسمتی *
« ایکی طرفی شمشه نی آرتوروب »	فرغانده بر شره اسمیدر * مرغیلان *
« جنک قلیب بر برینی اولتوروب »	صاحب هدایه اورده دندر *
بخشی * پسندیده * عقله قریب * عقل ایله	تفنگچی * میلنق انداز * نشانه جی *
منفهم اولان * مناسب * خوب * ای *	« مثال » —————
کوزل * نگر *	« یانیده بار ایدی بی حد مرکان »
اصلی مونک قول * تانارستانه قدیم ر	« آتیلار شهره تفنگچی فغان »
او اوس اولوب جینه تاج ایلاتیک	آهو * کیک * غزال * نخچیر * کیک *
چوقدر جله سی اوزیک تابار نوغای کی	« مثال » —————
حالاتر کی زبان او اوب اسای شرقیده	« کو بیاصیر لار دین اول چنکل »
خطا و ختی ملحقاننده مسکوند رلر *	« واقع ایردی تو لا بو غزو و مرل »
تاتارستان سو غینی آهونک پیوک جنسی *	تکه ساریق سالور ترک نلرینک استاد
اوزیک لساننده کوپه دی بکدر * حلقه	کاھلری بولان شهره مرو شاه جهان *
کوشوار * ایبرغده * قولافناش *	ماری دخی دیرلر *
طوایف اتر اکدن بر قیله اسمیدر *	غالبک حین خریده اللریغی اوزاده زق
ملش —————	ایر ادا یلدی کله نظریه در *
مکن —————	مریو —————
مکله کی —————	

موجنه	موش
قیون * رمد * چفته قوز یلق * خوش خرام * کوزل * زیار عناه — « مثال » —	ودانه سی * چکر دک * تخم * قشر * بذر * موجانه * دانه *
« ای نوایی نیلای ایل ترخان ایله بر لاسنی » « کیم برور کونگو مکاحالامالش اول شوخلش »	موجود لوق موجود ماق
بر آلت خریدر * کوله و مری انداختی ایچون استعمال اولور *	موجول —
باشی طوبار لاق * یوقاق * وعصاه دکنک * کلنک * تیاق * کوشک اغاج *	موجله —
بنفشه * منکشه * بنفشج * کل بونفش * مورنکی کل و چیچک *	مور —
انایت * کبی * غرور * نخوت * سرکشاک — « مخدوم قلی » — « مغنلیک ایتمین فانی دویاده » « سندن الوغ نیجه یارانلر کیهی » چوق سونک * چکه یار یشدر مق * غدغد در در زیاده سوزی اوزار مک * قصه و افسانه کبی کشال اتمک * مین و من بن دیک * اند * می کبی حرف استفهامدر * مو * میاو * کوربه و کدی و حره پشک * موله میسی و بغر میسی *	مورچل —
منه اورماق	مورق —
منی —	موری —
مو —	موز —
موچاک و موچک	موزوق —
« تیر او تارده نفسن بوزنی قاجورماق فی ایدی * میل قیلاس دور الوک کیمسارین آماقغه موچوک » ورق * سند * حجت * کوچک ورقپاره سجیل * پته * بتیک * محضر * خط * شقه * بادم وارلیک کبی بعض میوه لک مغزی	« تیشوکلار بورنیده وحشت تنوزی * « تنوری یوق نقط اور نیغه موری * یوز * انجمادنج * قایماق آغاجی * میوه * ویس القرنی * — « مثال » — « تور شستان ایچره صحبت کیم اشارت می غددور * شمع کافوری که آستی شوشه موزلار برلادی * قورقاق * خائف * ترسنده * یومروق * توقات * دست * — « مثال » —
موجنه —	موش —

مولدور	موناومنه
<p>— حکمت —</p> <p>« آغزین آجیب هراشککامینی سوردی » « همت بر سنک شوم نفسینی موشلاسم من بوز انجماده پنج قاره برف تلج » قورشونلو فشنک وزنه قاره سیچان کدی قطعی هره کر به فیشک آتش بازی موشک حوای ایزاردوک چرخ فلاک مهتابی</p>	<p>مولدور اماق</p> <p>« کل خندان یوزیدامولدوردیک » حیرت ونکر اتلی ایله باقوب یاش توکاک اغلامک » قاش جانفس پارچاسی حریر دارای ادرس شاهی بر جده</p> <p>مولوز مولوس</p> <p>ملیر فارسیق صوبی قارشیق شی اخلاط وسورندی آب کنده ار به وداری قارشیق بوغداق قارشیق حووبات خرمن آتی مزبله مهد صانجاق باربندی الوانج کهواره بیشک</p>
<p>— مثال —</p> <p>« اگر چه ایرور موشک آتی ایشی » « بولوت ماموقین اور تاللاس کشی » فشنک موشک فیشک مصلاتی دایم اقرار بورو صواق چشمه کو کر چین سودی بورخی بوری آب بوغ بخار غم اندوه بلوت غم ابر آه و درده</p>	<p>موله</p> <p>عالم کامل درس و کیلی مقامنده اک پیوک مدرس هندوستان ده علای بنامه اطلاق اولور افغانستانه خان ملا بخارا جاننده اعلم در لر رب سید افندی صاحب خدای متعال ایکه ولی خواجه</p> <p>مولوی</p> <p>« مثال — »</p>
<p>— مثال —</p> <p>« کیچی کبرای جان کونا همدن منیک » « قورقونکیر موغلوک لو آهمدن منیک » مغول صافدرون صافدل مغول بالاده ذکر اولندی بیاض آق ساف براق شفاف مجله کیرلی کیر نقش مستور مخفی پوشیده بول کنیک واسع خیر سیر</p>	<p>مولو</p> <p>« بلخه بار ایدی بر صاحب خصال » « مولوی و عالم و صاحب کمال » خواجه و خو جم آخونده آخوندم اوستاده اوستادیم</p> <p>مولو</p> <p>« مثال — »</p> <p>« بر نصیحت سنک افلائی تنکلاغیل » « ملایندک ایتکان قیل قیلکان قیلا » خرسز خیر سیر آدم بی فایده بره منز موله مهمل</p>
<p>— مثال —</p> <p>« کف لاریک آیینی چوبر مال بولوب » « مول مونکاحاتم آنکابر مال بولوب » شبنم چی نمریزه</p> <p>— مثال —</p> <p>« تیشلاری لعل ایچیدار شته دور » « منکاحیوان سوری ارامولدور »</p> <p>— دیگر —</p> <p>« کولوبان لیک یاش دوکوب دردیک »</p>	<p>موناومنه</p> <p>اشته انه منه منه اورماق چوق سونلک چکه یاریشدر مق لاتیف سوز اتمک لونده تنهل</p> <p>— مثال —</p> <p>« انا منا دیکونجه » « یمنشی ان یلکونجه »</p>

موندو	موندو غاماق
<p>« کتد کیتیک کور کوئجده » « زبر وزیر ایدرلار » بو قدر بوئجده شوئجده — « اکهی —</p>	<p>« چین دشتی کییات لاریکامونو » بر نوع - یخدر - نیره و مزراق شکنده یتم چده نیره دخی دینو لور قنای او اوسند - منسوب بر قبیلده در — مونغال —</p>
<p>« ناز و ادا و غزه سی قتلیم قیالورلار دیم » « وده وئجده آفت و بیز لور بیر آدم زاد او ستیله » سقطه جولاق - ناقص - الوجود - بر اعضاسی اکیملک آدم - چوتوق -</p>	<p>چین حد و دلرند ساکیندرلر آقچده - نقود باره - بل و بیسه - طلا و نقره - زر - آتور - قزیل — مونکان —</p>
<p>پوراده - شوراده - موندین - بورادن مونداغی - بوراده کی - مونجده — « صوفی الله یار —</p>	<p>مغول - ترکستانده قدیم و مشهور بر شهر در - قپایل کثیره - دن - عدود بر قوم در — مونکغول —</p>
<p>« مونده توفیق چراغیم قوالغایر » « آنده ایلتیمنی بولدایش ایلاغیل » شنداق - شویله جده - بویله جده - بونک کی — « راجی —</p>	<p>بر پادشاه اسمیر - فغفور و خاقان نسلندن بر سلاله در زاوید - بوجاق - کوشده - پناه - متکا درد - غم - الم - کدر - مغ کی — « نوابی —</p>
<p>« حق کیملر سد غرت خار اولمغی نه تمکن » « قوی ای حسود مونداق بیهوده ایش نه حاجت » مونک دیک - مونداق - بویله شویله — « مثال —</p>	<p>« تیش یلا مونکلوغ کونک دین مدخی چیکدی اوقین - راست ایت یا نکلیغ کد سالتیک عصاسین تیشلادی » غمناک اولمق - غمناک - اندوه لیک اولمق — مونکالاق —</p>
<p>« مونداین بادشه طالعی اوانک » « گکده میشدور نکیلور موندان - مونک » مزراق شکنده بر نوع - سیخ خصم و اعدا عبورینی منع ایچون خندق اطرافند وضع اولتانات - شکری و سیادرلر و حوش و سباعی سبدا یله دکاری الت و اسباب — « مثال —</p>	<p>مابوس قالمق - تفهم - تالم ایتمک — « مثال —</p>
<p>« مونداین بادشه طالعی اوانک » « گکده میشدور نکیلور موندان - مونک » مزراق شکنده بر نوع - سیخ خصم و اعدا عبورینی منع ایچون خندق اطرافند وضع اولتانات - شکری و سیادرلر و حوش و سباعی سبدا یله دکاری الت و اسباب — « مثال —</p>	<p>« بر بیلده مونکلاشد بیلر تاناک آغونجده » « اوغلا مدی هیچ بریسی سوز بیکونجده » « مونکرا یتمک - بکایدی کی - سوز کداز کریمک - مخرون لیمک » — « مثال —</p>
<p>« دینه بوسه دنی خیل هندو »</p>	<p>مونکرمان مونکور غاماق</p>

[illegible]

نقاره

نوکر

طریق * حرف سو آلدور * چرا

— « صوفی » —

« بر حاله تور ماغان کیشی تپاک نفو کیار »

بیر بیر کا بقا کان سوز آغز دین نفو چیقار

قاضی نایی * ندیم * نواب

نو * ناوه * تر ناوه * میراب * تر نو

نبابر میوه * اسمیدر * سیوال * ال و اباقه

فضله چیقان * دمله * آرتیق * آبله

حفیده طورون * اولاد نک اولادی

نیزه * مزر اقی * وستان * قره غای

— « مثال » —

« نیزه سنی قول که آلدی اول زمان »

« کلدی میدان کا نو شوب شیر جیان »

نین اوز بکله قارشش بر طایفه اسمیدر

که اصلی تانار عشیر تلرینه منسوبدر

مغول سانجه سکر دی بکدر میانکالات

بخار او سفد ثمر قند جوارنده مسکوندر

استراحت * راحتلق * آسایش * دنج

و ننج اولوق

نه عجب * نه کوزل * نه خوب * نه بیخشی

نه تانک

شی * نرسه * نیزه * نیمه * نسیل * ندر

ندور * جه جیز * کدام

بخار او شهر سبز بینه قدیم بر مملکت

اسمیدر * نسف * و قرشی مشهوردر

خو چند طرفنده بر ناحیه اسمیدر معرکه

چر که حلقه و دام شکاری

سور بلنش تر لاوقی قور و دلش اراضی

شد کار * بو ش بر * سورلش و هیده تلش

زمین و تفراتی

نقاره * نار * نعره * طبل * دول

— « ونس » —

« نوبت سلطنت ایرور بر کا بو نعره »

نوکر

حزین * اوقی سپهر او جیدین ولوله

نقاره من

لغیم * حفره * نذر * بر توله * راه ریز زمینی

بر آلتدن صوبولی

— « کرای » —

« نقب اور و پ فتح فی آسان ابتد »

« قلعه بی خاکیله یکسان ابتد »

کوش و سیم * قضا

— « مثال » —

« لطفی مسکن غه کور کوز ساعدی کنی »

لطف ایله * بو کدا دین نقره فی تنکی کند »

پنهران قیلا غزل

مقام * موسیقی * شعبه * و تفراتی مشکلات

تلقین تخی و ترنم اصولی * نغمه داودی

قباشی * او بو لغالامه * بورمه دوزی

کوکله مه * ایری کورقه دیکشی چاهه

باشاق * خوچه جین * تر لالک ابکنی

بیجو لوب الندیکن دن صکره قالان

بفدای دو کوندی سینک طویلا نسبی

— « مکنون » —

« آچلقده ایدی کدای یشکلین »

« نوقان ایله اولدی بای یشکلین »

جالا غانه شبیه بر شکار قوشی در

— « مثال » —

« مناسب ایماس قاری باشینه تاج »

« تو ماغه نو تو قیقی غه فی احتیاج »

ای بیوک جسم بر قوش طیر

بر نوع بوقلون قوشدور

کوبره * ییسلک * فشی * کونک

مزر خرفات * قاضورات حیوانات

سو برنتی

چاکر * ملازم * خادم المان * یتیم * ملی

نیتاش	۴۵
— مثال —	نیتان —
«پادشاهانیک نوکری بسیار ایدی»	نەكونە * نصل * نو تو كە * نچوك * نە نكلەغ * — نوای —
«چین و هند و هر اولوس در بار ایدی»	«جسمه جو نوای نیک پستکانی گذر قیلیدی * بلان که سنان ایدی باغریغه نیتانک سانبجار»
نوغای — مغول دین منفک اولان بر قبیلہ اسمیدر که حالا مسلمان و ترکی زبان اولوب اکثر با قران ملکشدہ مسکوندرلر *	نیتوک —
قیلو قمر حکمدار لرینی بو عنوان ایله یاد	نەچوک * نە کونە * نصل * نە طریق * نە یولده دیمکدر *
ایدرلر * قلاق *	نیتوری —
نویان نویین — سپه سالار * سردار * سر عسکر * شاهزاده ادات دور * اصلی نی * قنغی * نیمد * هنکسی قیسی دیمکدر *	نصل * جو کونە * چد طرز * ندیولده * — مثال —
— فضولی —	«بوندور و طرز و رفتار» «بوند شکل و نی ثمایل»
«ندسه * ندور * نە بندندور * ند چرخ کینه و ردندور * بودر دسر بخار نشه جام قدر دندور»	نیجاغ —
نقدرة * ند مقدار * نە طور * نە چور * نکونه	نیچون —
ادات دور * نە * قنغی * نیدین * نە دور *	نصل دور * ند و جد دور * نکونه * — نوای —
قنغی سبب ایچون * نیکه * نیچون * نە سبب	«ای نوای عشق صحرا سیغه چون قو. یدونک قدم * تانیچوک بار کای سین اول پایانی یوق وادی بیله»
دین * نیکه * کیم * اولیله کیم *	استشاره ایتماک و استحصا ال رأی ایلک و مشورت قنای *
— نوای —	نیچو کلا شماک —
«طوبی شاخ سدره دور کوینک کباهی نیکه کیم * عشاقه عشقه آهیدین مردم تا بار آب هوا»	نیجه —
نیکیار قوشلاری نیک کردنده آد و قلاری	نە مقدار * چوق کیفیت و کیت ایچون * — جلی ترکان —
جلقویه چیغاول * کردنلیک *	«نجه آدم بو دینی به کلیب کیتی» «بول فلک هیچ کیمه و فالیمه دی»
اصلی نە ایرسا * نیما در * فی در * نمرسه	نیرسون ونه —
اصلی نە * آیتادور * نە قیلا دور * نە	نیرمردن —
ایشلا یدر * نە یابر *	نیرمردن * پاک تخم * نیر * مزراق * نیش خورت * ایتک * پس مانده سی *
— مثال —	نیشله —
«نە آیتادور بور قنغی بلام»	نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن *
«نە قیلا دور بو خبسی بلام»	نیشله —
فراغت * استراحت * بی تشویش *	نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن *
میلکون * مخیر * فارغبال *	نیشله —
	نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن *
	نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن *
	نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن *
	نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن * نیرمردن *

ورجه	وای
<p>کوبك دیده *</p> <p>روابطه مول دور که کبی *</p> <p>— « امیر » —</p> <p>« ضو بر نینك قدین کانسبتی بوق »</p> <p>« نچو ك کیم سرو بر له تینك ایاس تال »</p> <p>نه ایچون نه سبب نه دكلو نه دیاك *</p> <p>نه قنلاق نه ایچاك نه کونه چرا *</p> <p>— « مثال » —</p> <p>« فلك ایلدی روزگاریم قرا »</p> <p>« که صیغ مس بو درده نه چون و پیرا »</p>	<p>« الیب ساز قیلغای لارا وچ مینك کیمه »</p> <p>نه یاپسون نه ایتسون نه قیلسون *</p> <p>— « مخدوم قلی » —</p> <p>« زمانه زمانه صحیب زمانه »</p> <p>« زمانه یلسون فعلی زمانه »</p> <p>— « نینم » —</p> <p>« ندشیم نه ترسم کبی نه ملاکم نه مالم »</p> <p>« نه واریم نه سامانم نینم بار »</p> <p>— « مثال » —</p> <p>« هیچ نینم بوق سرف ایتاین یولنده »</p> <p>« بر غریب بن قانلی یاشم دین بشقه »</p> <p>— « نیناك » —</p> <p>« مردمك كوز به کی مردم چشم »</p>

فصل واو

<p>فقیر فقیر قانچاق در * اوست اوستینه</p> <p>جوش ایچاك قیلاماق قیزار جوشار کبی</p> <p>چوق سویلاماق وقوق ایچاك عناد</p> <p>ایچاك بیروده عبث سنس چیقراق *</p> <p>واخ واه معناسنه در * محسرو تأسف</p> <p>ایچون مسته بلدر *</p> <p>— « مونس » —</p> <p>« یوزیم اوزره یول ایتمه هر ساری</p> <p>اشکم اویوب رخ رخ * کرم قیل بو</p> <p>اسیر نینك اونجه ییغلانماق نی دور ووه »</p>	<p>قوشوق اولنك سبرنی من * عشوله *</p> <p>منظومد برشی او قوماق ترکی * مان *</p> <p>شرقی * — « مثال » —</p> <p>« سوز و کداز بر له عاشق غربنی کوردی »</p> <p>« سازی قو لکالیب بر ورساق او قودی</p> <p>واخ واه * افسوس و ندامت و حسرت</p> <p>ایچاك نالش *</p> <p>— « نوایی » —</p> <p>« هر کیم بر در دیتیشه نایلاج دیر</p> <p>وای وای * حرف علت قوید یلرات و او</p> <p>الیف وای نی *</p>
<p>تاتار دین بر عشیر تدور * بر نوع قیه</p> <p>باشی * عاشق لیق ایله ترکی چاقیر ملک *</p> <p>تغنی ایچاك وارساقی به مراجعت *</p> <p>استمه بزکک * جماعتی قاق شمه *</p> <p>تیزترمه تب محرق تب لازه *</p> <p>— « مثال » —</p> <p>« ورجه توت سابر کشینی اگر »</p> <p>« جب کونین ایتسون استعمال »</p>	<p>« دیکر خنی » —</p> <p>« حرف علت اوچ ترور کم جمع قیلسه</p> <p>وای بولور * هر کشتی تکرار قیلسه</p> <p>صرف ایچنده بای بولور *</p> <p>— « وای » —</p> <p>« کله تخسین و تعجب وی تره دور ظهور</p> <p>ایتمه نیکه وای تره جکده نقد پر زهی</p> <p>کبی محلا ده استعمال اولنور *</p>

هاووه

وسه ————— طوانه وضع اولنان اوفق دیر کلر کبی
ارالینه قونیلان قیسه اغاچ باره لری
وسه چفت بوریا پوتش خانه مشهور در
وسمه ————— اوسمه قاشرنکی قاشن بویده سی
————— «وزیر»
«اولوسنی سجده کاتر غیب ایتار کا
خضرره بولدی دیاس مین وسمه لبق
قاشینه مینارنک حرا بیلک»
وشنه ————— آکشی کراسنوی آلبالوایر یک دوچه
وشنه سیاه اورک
وهوه ————— کوپک وچقالک هاو لاندسی هورمه سی
صسی عفف عفف کله تحسین آفرین
دخی اولور پده دخی دینولور
————— «نقشی»
«باغه خرام قیلدی اول یار سمر و قامت»
«وه وه بونده تماشای پده بونه قیامت»
اداتدر همه کافه قاطبه جله عموماً
بتون یکبار
————— «مثال»
«هپ بخششی بانی یلفوجی اول»
«هپ لطف ایله قهراینفوجی اول»
هارکن ————— یورغون مسیر اهر عنیه زبون ماند
هارمالک ————— یورلق خسته اولوق بی تاب اولوق
کلال کلک تمب چکک
————— «نواب»
«بول یورماکدین تون وکون هارماین»
«هر بلاکیم کیلمه یوز قایتار ماین»
هارون ————— آزغین آت حشری قشک
هاو هاوو ————— اوت بی آری بی طوغری مقول
و هاوو ————— مناسب کوزل اینی اعلا
————— «نواب»
«هاو دیسه شه غه نقص راجع ایدی»
«یوق دیماک خودخلاف واقع ایدی»
های هی ————— اداتدر تنبیه استعمال صاقین

هرات

ایچوندر ————— «اکرم»
«بو توی بو تاشاهی هی نه دلکشادور»
«اطر افدن کلانلار هپ یار و آشنا دور»
های هوی ————— ایضا باغر شمه کورولتی زربلیتی هوا
وهوس
————— «کرام»
«های هوی ایله کیچور دوم عمری»
های تولکون ————— «های هوی اخیر تدن قورقه من»
های تولوم ————— دکونلر ده او قونیلان شرقیله تردیف
اولنور اولنک ده او قونیلان یاریار
شرقی سی کبی
های های اولنک ————— قذاق وقره قلقاق قرغیز قیچاق توی
ودوکون لرنده ترکی وشرقی یرینه
او قونلده اولان یاریار قافیل اولنک
وقوشو قدره ————— «مثال»
«های های اوانک جان اولنک اولنک
کوتور یاریار اولنک ایتکان تیلنکدین
منکا وبتور یاریار»
هاید اماق ————— سوروب آقین ایتک های هوی ایتک
————— «صوفی»
«کاوه مت بیلا آنی بنجه سن»
«هید آنی میده خوب بولفونجه سن»
هایقرماق ————— باغرمق چاغرمق فریاد فغان ایتک
————— «اکهی»
«کونکلی تیلکان مراد یقه یتسا کشی»
«یار بارجه مرادلر ترک ایتسا کشی»
«بو اکیبی بو لاسا میسر موند»
«باشنی آلیب هایقریان کیتسه کیشی»
هایقلاماق ————— تبر تفریق ایتک ابر تلامق انتخاب
ایتک خلص و جدا
هرات ————— مکسوردرد افغانستان توابعانده
خروسان ده واقع هری ولایتی نینک
مرکز مشهوری برقلعه اسمیدره
قدیمه آریا واریان دینوردی اوه

هورماک

— « صیقلی » —

« هورلدم یغلادی افتاده بنده »

« یتشدی باشی اوزره خضرزنده »

شقا * لطیفه هزل مطایفه مسخره * بازی

هنگ —

خندق * اور * زهکش قلعه * چار * جر *

هنگدک —

حفر * عقی اطراف قلعه ده قازیلان خندق *

و چوقور زهکش *

خرمن سورمک هرکله و حیوان ایله خرمن

هوب —

دویمک بغدای سماندن جدا و تبر ایلمک *

هوب پلاماق

لوپ لوپ یوتق * جمع ایتمک * خرمن

دویمک بر دن یوتق *

برنوع بیوک کرته کلا دور * بیوک چاپاسه

هو پوش —

دور * صویولغان * کلتنه کلاس کبر *

برنوع قوشدر * هدهد قوشی طور خای

هو پوشک —

دخی دیرلر * پوب قوش *

باتق * غرق اولمق درین صوه کتمک

هو پوتاق —

چویمک * باتب باتب چقمق *

— « نسیمی ترکان » —

« دریا ناشدی باره باره »

« اوجان قریلادی نه چاره »

« غرق اولدوم تنگری ساقلا دی »

« هو پوتوب کناره چیقیم »

تعبید ایتمک طرد ایتمک بدرقه نفی * جلای

هور اتمک —

وطن * بدرغه سورگون *

اوزاق * بهید * دور دراز * تحمل سوز *

هورال —

اخافه ایتمک * قور قوتق * طلب دن منم

هور کاتماک —

اتمک شدنی تسکین ایلمک *

رم * وحشت * خوف * اور کوج *

هور کونج —

— « نقشی » —

« جید آلمای قاجدیلا بر دبره هامون »

حجراغه * مننیک شیدا یغمدین هور

« کوبان مجنون ایله فرهاد »

یوف ایتمک * سوند * دم و نفس ایلمک *

هورماک —

هول

معناسنه سنکره بواسم ابرائیلرک

داغیلدیغی ولایتلرک جله سنه تهیم *

وعراق شکله تقریب اولندی *

— « نقشی » —

« قنده هارایله هراتی کوردوم »

« دکن و بلخ ده کوب اولتوردوم »

طایفه * مقدم * پیداد عسکری * قلاوز *

هراول —

فریاد * فغان * استغاثه نفیر *

هرای —

غلبه لک * جمعیت * ازدهام * هجوم *

هر باتن —

یغین * کثرت * کوبلک *

اتباع دندر * غیرت * استیصال جارچاپک

هرت پرت —

— « مثال » —

« هارت پرت آیفه مندی اول زمان »

« بی نهایت اولجه کیتوردی همان »

هر طمان —

جبی * شبنم * زاله *

هولایان حیوان * کوبک هورمسی *

هر قاق —

هورمک هورمک *

ترلا سورمکک * جوپه و چاپه و کتمان

هرل —

وییل ایله دور اتمک * شد کار ایلمک *

افغانستان ملحقاتده * معلوم * ایلمک *

هزاره —

جبل هند و کوش * بامیان * بلخ و قندوز

میانه سنده مسکون اصل مغول طایفه

سیدر غلجای * و هزاجات دخی دینولور *

اقلاغوب * چوب و تیر او قلو * او قلو *

هقلاق —

تیراش * اقلا * اوق *

اصلی قولانخو * قوله ات * علم اولور *

هلاکو —

بن تولی خان بن جنکر خان که مشهور در

بغداد شام کابل ایله اکثر بلادی تسخیر

هلاکوخان —

ایدرک وفاتی ۶۶۳ عمری ۸۸ ایام

سلطنتی سکر سنه در خواجه نصیر

طوسی اتمک امر ایله مراعه تبریزده

بر رسد خانه بنیاد اشددر *

همان هم او هم یو * آن کس *

هول —

یابیب	بیان لغت‌ها
هورماق — هولامده کو بکار صیحه ایتمک — «خجلت» — «او یقونکامانع اگر بولماسا اول کوی» ایخرا* یو نوزوب ایت لارایلکجه تازک آتقرنجا هورای»	اسلمک نم لنگ* تر شدن* اسلاق* مرطوب نم کشیده* — «صوفی» — «نیحو کدکم دوتدی طوفان نوح تاغی» «ولیکن بولمادی هول نوح ایاغی»
هوروک — ضیافت* طاری* سرور شادمانی دوکون تماشا* کورنک* مهرکه*	هونه — کیلک* اخو* صیفین صوغان ارکی* مرال نخیر* غزال* جیره*
هورون — تنبل* متکسل* تکبر* تن پرور* لوند آغیر خوش یاقر*	هونی — صوفی* قیف* صلفور صوغان یابانی پیوک شاخلی کیلک*
هوکا — قامبور* هوکلک* بوکری* قامت خنیده* هورکوچی جیقان آدم* — «مثال» — «باقده و باغدایتی کوشت بولماس» «هوکلک و قیسقدن دوست بولماس»	هونیلاک — یایک کریشند اوقی نصب ایتمک تیری جله* کانه وضع اتمک آتمده حاضر اولمک ایران — ایراز منظر سر کردان ایشنی غایب ایتمش حیرتده قالمش* — «رامی» — «مدتی دورایری بولنکده هیرانینک» منم* زار و دل افکار محزون دیده کریانینک منم*
هولانماق — ارل اولقی هول* مرطوب اولقی*	هولانماق —

فصل یا

یا — حرف ندا* یاخود* مناسبه* تیرتر دید	یا باقی لبده* اینجه یولن تفتیک تیت پت* پتو*
فصل جدایری فرق* شرط* وقتنا و قدر مهالرینه* کنایه و ندا ایچون زیر مستعد کمان قوس دخی اطلاق اولنور* — «ریغوزی» — «یا آلها قادر اسن سن جهان خلق ایدان» «کبریا سن تکرری سن کون و مکانی خلق» ایدان*	یا باقی لبده* اینجه یولن تفتیک تیت پت* پتو* یا باقی لبده* اینجه یولن تفتیک تیت پت* پتو* یا باقی لبده* اینجه یولن تفتیک تیت پت* پتو* یا باقی لبده* اینجه یولن تفتیک تیت پت* پتو* یا باقی لبده* اینجه یولن تفتیک تیت پت* پتو*
یا بایب — مرآب* آهسته* سست دروایدن صو* اربع جده* اوافق ارماق* یایچه* چوینچه* سکزیاب* اخلد قبال تر کایه ده تیکد ایچندنده مشهور در*	یا بایب — اهل بوستان* وحشی بیکانه* دشتی* طاغی* غریب یات* روستای* — «مثال» — «یا بانی سفیک ایشینک بیلما» «ایت دیکان ایشینک اول قیلاماس» «هذیان خلط* بر اکند بیکانه* صحرا یه دشند* یا بانه اطلاق اولونور* کوندرمک* ارسال ایتمک بیلارمک

موشت	موجنه
بر نوع چسبندگى اوت اسميدر ياشاق دخى ديرلر *	راهى اىلك * اسرا اتمك * فرستادن * « مثال » —
ملاصق * مطابق * ملحوق اولاق چسپيدن ياشمك * سالور مك *	« شرح غم اشيت هم ايت ارسال ر قعه » « يوق عيب دوستلار يار يشمك مر اسله » يكر * يوك * آتى * پلتره مناسب تيج و دنج آت قو تلو حيوان *
« لطفى » —	« رونق » —
« پل نه حاجت دور ياپوشتور ماق كل رخسار يغه * زيب بر ميش عارض رخسايغه اول خال لار »	« ياپولر * پلترى قليب بار » « ايلكارى ياردى سوي كوه سار »
آت جوشنى * اوزون كبه * يغمور لى *	اداندر * ياب يانكر كچى * چوى خورد
باستور ووق * يانچاق * چول ينكسبر *	ياچمه بول تاپ قيل پيداي * بنياد اتمك
يوك ابا * كلينلر ك يوزينه ياپشدر دقلى زينت * پو لكجه * پل * تكه * دخى دينور *	اساس وير دير مك ايجاد *
« زينت » —	« كرامى » —
« بو اوتاق چوبلارى طوبادندور » « ياپوغي اطلس وديادندور »	« اولوغ امر يدين اتمان ايجتاب » « نه حكيم نالسه قولينغ ايت انى ياپ »
ياپوك * دامن كوه * طماغ اتكى * بنا *	اوچى بر ماق يار يقلو كورك * خر منلرى *
عمارت * بكيد خانه واپو بينا اتمك *	صاور دقلى ديرنك * اتقى * سه شاخه دو شاخه * يانه *
« مثال » —	ياپا ايله خر من صاور مقى * كورك * ظرف تنك * پهن يلقاق * يبالاق *
« بو جهاند مر دن ياپى قالور » « بى وقاتلر دلاردن فى قالور »	ورق * برك * فلير * طبقه * كاغد *
اوزون قيللو كبه * يغمور لى * باستور ك چول * ديكدا كا *	قيامق * سرائيك * قيلق * اعمال اتمك *
ياد غريب * يانچى * مضر * مخالف *	يا بللاق * قبايق * ممول متين اولق *
پيكانه * خاريجى *	« حكمت » —
مهمات حربه * آتش خانه * قورخانه *	« ينى ياشد ارسلان بابام ايز لابل تاپدى »
جيب خانه * اسلحه * عسكرا لاقى *	« هر بر كور وپ پر ده بير لابلو كوب ياپدى » « محمداه كور دم ديدى يوزوم اوپدى » « اول سبدن آتمش اوچده كر دير كا »
« مثال » —	« هيكل * بنا اساس كار بنياد »
« يتيشماي اندابات ايل نيك اياغى » « نيات ايل كيم اوز وپ يات اوختى داغى »	لاله پيراغى مثابه سنده اولان براوت ورق * يفرق برك *
دوشك * فراشت * مكان ميت * خسته *	« مثال » —
افتاده * حرامى و حشرات مسكنى *	« آه اوتى اوچقونلارى كيم چرخ اور وپ * لاله ياپور غاينى يل ساور وپ »
يوك يچاق * شافى * كار دزر ك * سكين كبير * سيلابه خنجر *	زوجه و * بلينك ياشمك * ملاصق اولق *

یاتیش	یاراش
یاتسی —	یاتیق — یاتفون • یاتجی • یاتشمیش •
یاته جق وقت • عشا • یاتسو نمازی • وقت	یاد اویده — حجر المطر • ید • طاشی • سنک ید •
خفتن • نماز خفتن • یستو •	— «نوائ» —
— «مثال» —	«یاد انا شیخه فان تیکاج یاغین یاغقان دین
«یسی دن سنکر و او قویو زبر کره •	ای ساقی • یا غاریامور دیک اشکیم چون
«سوره اخلاصی ای مرد سره •	بولور لعلینک شراب آلود •
یاتفورماق —	یاداغ — تر دو مثل دایی • دوام • همیشه •
یاترمق • بر یاند اکمک • میل اترمک •	یاداق — یورلق • ضعیف • ناتوان اولمق • خار
یان یاترمک •	اولمق • لاغر •
یاتقون —	— «مثال» —
چوق یاتش • بر یانه نائل • یاتغین • افتاده •	«کور ووب ضعیف بینی تممت ایماچورو
یادر غامق • یانجی عدایمک • استکراه	نککاکیم • یادایی هر نی یوقساجورو
ایتمک • ابا •	نککایاداسان •
یاتالاق —	یاراش — یارلمش • اوچروم • ورطه • هاویه • یر •
مریض • علیل • اسیر فراش • خسته	جری رفیق • دوست • جور • دوکانه •
صاحب علت • افتاده • ناتوان •	یاراتمق • یور و لفق • مخلوط •
مجهول یات آدم • یانجی • عدو • مشوم •	— «مثال» —
بدبخت •	«یار آلدید • یور و رشوم رقیب •
— «خسه» —	«آی کوردوم یورا کم یاردی •
«اگرچه بار ایدیم یاتوغه یاتلیغ •	جرح • ریش • کند • جریحه • یر •
«اولارد مد او یاتلیغ مین او یاتلیغ •	— «نوائ» —
بسیط اولمق • یر • اوزانق • طوع ایتمک •	«کور نکولنی قلیب دور یر عشق اوق •
یتوقت ایتمک • خسته • دوشمک • تمایل •	«ترجمه ایتمک کیم دلا فکار لار مبر •
ایتمک • یاتمک •	قوه دن فعله کتورمک • خلق • احداث •
یاتماق —	ابداع • خطر • انشاء • نکوین ایتمک •
قوجاغه • یاتلاق • سازلق • قانون •	— «نقشی» —
سنخور • موزقه • رباب غزل •	«مونیچد عالمی یر اتغان بیر و بار •
نو ازنده • سازنده • سنخور چالان • مطرب	«یر کو کنی خلق ایشان پروردگار •
نغمه کره • موسیقی دان • یاتیق •	شپیر • شپلاک • خفاش •
یاصی • صوفای • صراحی • چال ایران	مصالحه • بارش • ایل دوست اولمق •
یری یاتیق • کوپ •	— «مثال» —
— «مثال» —	«ایلمیک کادیکیل کیم بو کیلکان رسول •
«راست قبل آهنک نوا و حجاز •	«یاراشینک دیدی سوزنی قیلیم قبول •
«توزیاتوغی بیر لاشیدورغانی ساز •	
یاتیش —	
حکمدارک یاتدینی او طه یی قراغول	
بکله یند دینور • محرم باساول خواصدن	
مناوبد طریقله حکمدار اطر افند • یانان •	
کساند یاتشیجی دینور •	

یار لایغا	یار غاغ
دریدن د بکد کگری کرک و لباس * پوستین * — « حسین باقرا » — سفیلو ننگه بیر خطایی بند درمشک ختن * کردلیل ایستار ایسانک باردور لباس یار غاغی * مصادره * تعذیر بالمال * ضبط اموال واملاک اتمک * — « مثال » — « بو کلاما کدین ایردی غرض بو منکا » « که بو لغای جنایینکد ایار غوغو منکا » ال د کیر مانی آس * تکریر مان خراس * — « نوائی » — « حضم ایتار فیکرین هم ایتکیل فرض ایتای نایینک او جون * قیلده چرخ انجمنی دانه آئی و کون فی یار غوجاق » امیر دیوان * بر منصبدر * قاطع * فاضل ایدیحی * حکم * فرمان * تسکین * فصل ایتک * دهو اکسمک * یار غو * مصادره * املاک * تضمین * شبیر * خفاش * شپاک * هدیه * هبه * تحفه * احسان * ارمغان * تنسوق * بر کذار * بخشش * جود و کرم عطاء * یاد کار * فقیر * سائل * کدا * مسکین * — « مثال » — « اسلام او چون اوار یاری بولدم » « دین او جون زار او ب بو کور دوم » منشور * فرمان * یارلیق * توقیع * نامه همایون * عمل رتبه * منصب * — « مثال ناشی » — « یارلیغ نامه و انشاسی ییلان » « چغتای لفظی نیک املاسی ییلان » رحمت * مغفرت * عفو * یالقاقماق *	صلح * باریشق * مناسب * زیب اراقارا * لباس و جامه زیب آدم * باره شقی * — « مخمور » — « اول قیرمزی تون قامت دلجوویه یار شمش * مشاط لیک اول زلف سمن بویه یار شمش * مناسب * زی بند * شایان * بار شمش * صلح و مصالحه ایتک * موافقت ایدرک کوزل اولق * سابقی مثلاً و دوست اولق * رفت آمد * سلاح * آلت لازمه * مناسب * مفید * شمشیر * خنجر و آلات حرب * — « مثال » — « بواندیشه دین حاصل اولقاج فراغ » « سپه زینتین ایلا ر ایردی براغ » سلاحی * اسبابی * آلاتی * تشمیر ایتک * ماده اولق * حاضر لیتک * سلاح ایله * همیا اولک * یارلق ایتک * نفع * کار * فایده ایتک * کار کر اولق * لیاقت کوسترملک * — « مثال » — « بودم کر اجازت بیرور سمن بارای » « کیلای ایلاکیم هرایشه نکایارای » چو جق * کودک * طفل * صغیر بچه * یاوری * بونه * بلا * نور سیده * معصوم * دانه * خوردرک کچکینه * تکلیک کبی * بر او تدرجیق * دلتک * یارسی * نصف * نیم * یاریم * یحق * نیمه * — « قوشوق » — « یاریسی بر یار پی ماشدود » « کوجه یانک لیغ قاریشیق بر آشدور » دباغی اولماش دری * قذاق و مغولارک *
یار غو	یاراشیق
یار غوجاق	یاراشمیش
یار غوجی	یاراشماق
یار غیلامق	یاراغ
یار غی	یاراقلیغ
یار قانات	یاراغلاماق
یار لغاش	یاراماق
یارلی	یارپو
یارلیغ	یارپوز
یارلیغا	یارپی
	یار غاغ

[illegible]

یاسا	یاسار	یاسا
تجربید * نویسنده *	یازوق	یاسامیشی
کناه * قباحث * سوچ *	— « حکمت » —	یاسامیش
« یازوق بیلان یاشیم یی بیکر مه یش *	یازی	یاسانجاق
سچان ایکلم ذکر او کراتیب کو کومنی	یازیغلیغ	—
تیش * کو کسومده کی کره لاریم سین	یازیم	یاسانک
اوزنیک یش * اول سیدین حق غه	یاس	—
سیغنیب کیلیم مناه	— « ساق » —	یاسا
سبره و نیا تندن خالی دشت * یازلق بر *	یاساق	یاساول
یازولو * نوشته کی * مقرر شده * حکم *	—	—
سر نوشت * خط ازلی * روزی مقدر *	یاسال	یاستاماق
ماتم * عزای یاس * مایوس * احزان * کدر *	—	—
ملول * غمگین *	یاساماق	یاستانجاق
« اغیار ایلر بر ابر اول رشک حور کیلدی »	یاسار	—
« قیلیم تشکر اما یاس فطور کیلدی »	—	—
نظام * اصول * قاعده * ذکون * تنبیه *	—	—
منع زجر (یساغ چنکیز) دولت تاتار	—	—
و مغول نظامات اساسیه سی * سیاست	—	—
قانوننامه سی (یساغ تیمور) اتراکله	—	—
اداره * ملکه * دستوری العمل لریدر *	—	—
صف * دیزی * برابر البته *	—	—
« مثال » —	—	—
« بوروش رسمی دابو لباس ایردی	—	—
اوسال * کوچار دابار ووردابار ایردی	—	—
یاسال *	—	—
یایمق اعمال * ابداع * انشاء * تصنیع * بنا *	—	—
انشاد * تر بین ایتک *	—	—
یاستاماق یایدیر منی * تر بین ایتدیر منی *	—	—
توزر * بنیاد * ساختن *	—	—
« مثال » —	—	—
« فرکس آلور اولسا باده دین کام *	—	—
« نارنج قیری سیدین یاسار جام *	—	—
نظم * ترتیب * یامش درست اتمش * هنر	—	—
صرف ایش * ایجاد ایش *	—	—
کیغیش * لباس کیمش * اثواب لیمش *	—	—
السه در بر ایش * زینت لیمش *	—	—
تکیه گاه * یاصدیق * وساده * متکا *	—	—
یاصد انفاق * بالاش *	—	—
کنیش * وسیع * توزنک * ترتیب ایتک *	—	—
« مثال » —	—	—
« کورو نور یوزی کوز کو ایچره یوزوق *	—	—
« اوزون یوقسا یاسانک کیچیک یا اولوق *	—	—
صف * دیزی * ترتیب *	—	—
« مونس » —	—	—
« کوز لارینک قتلیم او چون غزه قلیچین	—	—
تاریب * مزه لار دین یاسامیش هر	—	—
ساری قصه یغه یاساو *	—	—
یاساقچی * یساق مأموری * مخافه * مأموری قواص * آسیای وسطی ده	—	—
یساوللریاق و دکنل ایلر خدمت میریده	—	—
گذرلر *	—	—
« مثال » —	—	—
« مصفا ایدیش ره ور استه »	—	—
« یساوللر ایش صف آر استه »	—	—
« یاستاماق بالاش ایتک * دوز لیتک * تصویر	—	—
ایتک * طیانق * تکیه ایتک * سونیک *	—	—
« مضمر » —	—	—
« قوللوق او چون آستانینک یاستانید	—	—
یاتقان اولوس * شهر طور اندین بریدور	—	—
ملک ایر اندین بری *	—	—
« مثال » —	—	—
« دو گانه جان بوادی نوی »	—	—
« نوی بستوغه باشک قوی »	—	—
ارقه و پرو براحت لیتک * یاصد انفاق *	—	—
تکیه گاه * سویانک * اسوده *	—	—

باشونماق		باشایغ	
<p>— « مثال » —</p> <p>« آکهی ییل کچد و کوندوز ایشیدور آه فغان * کیمکه کیم اوچراسا بیر باش غینه دلبر کینه »</p>		<p>باش * یاصدیق * اتکا اولند جق * دساده * متکا * بالین * ترکیه * دیاق * سویانک * تکیده ایتک * — « نقشی » —</p>	<p>یاستوق — یاستانماق —</p>
<p>اوج یشاریش یشارکی بیور * کهن سال اولق * ترقی وزیاد * اشک آوده اولق * نمناک اولق * سرشک دو مک * کوز یاشی آتیمک *</p>	<p>یاشار — یاشارماق —</p>	<p>« ناز ایله قولینکنی قویما یلیکا » « قیلغا یاستانماق بولور و وای نکار » یاستامق * تکیه ایتک * متکا بولق * تعذیر ایتک * دیاقنک * دو مک *</p>	<p>یاسقاماق — یاسماق —</p>
<p>— « مونس » —</p> <p>« رخشینک فی بویان سور یاق تو فراقتی سال * کوز مکا که هجران ستمیدین یاشاریب تور »</p>	<p>یاشاماق —</p>	<p>یاستامق * آراسته ایتک * صف صف دیزمک * برابر ایتک پوشش لیمک * البسه کیوبزینت لیمک * — « شرقی » —</p>	<p>یاسماق —</p>
<p>مهر اولق * امرار عر ایتک * ترقی * ایزدیاد * بیومک * یشماق * طرز مخصوصده اولان نسا اورتوسی * یاشاق * اورتمک * اورتمک * طوتنقی * لیمک * سرانداز *</p>	<p>یاشاماق — یاشیاق —</p>	<p>« بول اوستنده تور مکار فلار یسالدی یسالدی * شاه پندی کورمکا صفر یسالدی یسالدی » عدس * مرجنک * ماش * جواری * استخوان * کیمک * عظم سوبک *</p>	<p>یاسوق — یاسون — یاسی —</p>
<p>یشیلاچالار نک * سبز واری * اورتمک * پنهان * اختفا ایتک * — « مونس » —</p>	<p>یاشتمول — یاشورماق —</p>	<p>— « مثال » — « بصی یوزلی کوزلاری تار بر کیشی » « قلوبی صفت چوانده بور ووب کیلا دور » چوچوق * حدائو * اسلاق * نازه تر * کورپه * رطوبتاو * نمناک یشیل * دموع * اشک * سرشک *</p>	<p>یاش —</p>
<p>« یاشور غالی عارضینک قویاشن » « اشک ایینی کوز یعنی اخترا فشان » مخفی * کبرلو * پنهان پوشیده مستور مکتوم * جاکا * کرل * مخفی * پنهان *</p>	<p>یاشوروق اوغ — یاشورون —</p>	<p>— « مخدوم قلی » — « اگر پر سین و کریاش » « سرینک خلقه قنلا پاش » « سر صقلا یان نمک داش » « زریانده ییلاو دور »</p>	<p>یاش —</p>
<p>— « مکنون » —</p> <p>« هر نیجه کیم از عشقنک یاشور ورمین ایل ارار * بیر محل سیر آه ایله بارین عیان ایلا رکو نکل اورتمک * پنهان اولق * اختفا ایتک * (یاشولماق) * ایضا بوکی دره *</p>	<p>یاشورون — یاشونماق —</p>	<p>« زریانده ییلاو دور » طفولیت * رطوبت * کچیک * یاشایغ * خور دسال * بیجه *</p>	<p>یاشایغ —</p>
<p>— « مثال » —</p> <p>« تاغ ارا یاشندی بوزرین غزال » « مشک ختن ساجنی نسیم شمال »</p>			

یاغاق		بفاع
— حکمت —		یا شیق ویشیق
«خر آسانده تور ت یوز یاشنی یاشادیلر» «یکرمی تور ت یغاج هر کون اوچار دوستلار»		یشیق عضلاب * یاغرات * چندر سنکیر * شلوق * پی * — افسوس —
شانه * مشطه طراق * ایدینلق * روشن لیک * نور و ضیا * ترکی ییختی * یاغیر آنک او موزلری آراسنده باغلو یری * ارقه طرفی * یری * لی یغیری *	یاغدولوق	یا شیق کوشنک شور باسنده تات اولماس «غما هر چند آیم اولسادات اولماس» تازه * سبر * خضرا * اخضر * یشیل * کبود * کوک *
— مثال —	یاغیرین	— یاشیل — «مخدوم قلی ترکان» «ایکنی آق ردالی یشیل نقابلی» «او غراشدی من بیله بر ایرنی کوردوم»
«اولمش اول یا بوتون جرک یغیر» «توک انکار ریخنی یاسور چغیر» طلا آلانی تدهن * قانتیغچاق ایتمک تدلین ایتمک * اطعمه مد یه یاغ قومق * یاغلامق فعلی * مغولرده ایلک * اول بردلی قانلو نیک شکاره کیتدینی وقت بیوک بار مقنی یاغ ایله صورتلر و بوکا یاغلامیش تعبیر ایدرلر	یاغلا غوماق	یشیل باش * کوک سردیمک * برنوع اوردک اسمیدر * کوک کراکی * برق * صاعقه * یلدریم * چقماق * رعد *
یاغلامیش تعبیر ایدرلر برنوع قوش اسمیدر * میدان حربده دخی هلمک ایاقنه ایلک اوپکه باشنه کتورلدیکی حالده بونده دخی علمی یاغلامیش تعبیر ایدرلر بزپارچه سی انواهی واردز * مندیله دستمال * جوره * رویمال * قلاغی *	یاغلامیشی	— یاشین — «صوفی الله یار» «عنایت قیلسه بعضی آدمیراد» «او تر آدین باشندک بعضی چون باد» روغن * سمین * دهن * شهم * روح * جوهر — مونس — «هر نجه تو کسام اشکنی در دیم اوقی بولور فزون * کو یا اول اوتفه ایلامیش عشق غمی بوسونی یاغ»
— مثال — «بازار بارادور قز کینه» «یاغلیغ آلا دور قیر کینه» نازل اولوق * یوقاردین دوشمک * یغور * قار * طولو * دوکولمک *	یاغلبای قوشی	— یاغ — یاغیچامور * ایله یا بلور رنجبر طعلمی * نور * ضیا * ایدینلق * روشنک *
— نوابی — «ساجسا انجم دین فلک باشیغه یوز منیک در ناب * زاله غم پیل کد یاغدور غای بر آفتابغ * هباب»	یاغلیق	— یاغچامور — یاغیچامور * آنک * جورک * طحن * و یاغ ایله یا بلور رنجبر طعلمی * نور * ضیا * ایدینلق * روشنک *
— نوابی —	یاغماق	— یاغدو و یاخدو — «مهر عالنتاب ار ابولسا جالینک کوز کوسی * کیجه هم کوندز کیبی قیلغان جهان نی یاغدوسی» درخت * شجره * چوب * بفاع * سنک *
		فرسنگ * تاش چاقیریم ساعتله یول و فرسخ
		— یغاق —

یاقینلاشماق	باقی	یاغور
— حکمت —	مطر * باران * رحمت * باریش * یاغیش *	— مثال —
« قرق یقی ده یقی یاقدین الهام یقی » « ساقی بولیب جام شراب خواجم تو یقی » « شیطان بیله نفس ده الوزی کیقتی » « ذاتی اولوغ خواجم سیغنیب کیلدم سنکا »	« یاغور یاغار دانه دانه » « هربری مثل دور دانه »	یاغی
کریان * طرف * دست بکریمان * کنایه از جنگ جدل *	دشمن * یانچی * فقیر * باغی * غنیم * یو * اعداء * بیگانه	یاغیر
عجیز * الحاح ایتمک * التماس رجا ایتمک * طوتمق * یاقدم * پاچده * قاورامق * صارلمق * مشغول طوتمق * ایله کیخدرمک *	آتمک اوموزلی اراسنده یاغلویری * آت یاغری * اوموزلینی اگر اوروب پیدا اولان یاره * جراحت	یاغیر قره
نورضا * ایدینلق * روشنائی * ییختی * — کامی شاشی —	— مثال —	یاغیش
« مهر یاق تو سید اذره بولماغان دیک آشکار » « یوز تو من منیک مهر پنهان دور یوزونک » یاقتو سید ا »	« بر بغیر آت منکا انعام ایلدی » « دهر دالوزینی بدنام ایلدی »	یاغیر
طو تشدرمق * پاشدرمق * تصدیق * قبول ایتمک * مناسب *	سیاه * قیر * شب دیز * قر یاغیر * سیاه * طونلو * آت * قره سیاه مشکین * اشرب *	یاغیر
احراق ایتمک * اشغال ایتمک * سوختن * — مثال آکسی —	یاغور * باران * رحمت * مطر *	یاغیش
« قالمق کل بولمیان بار ویر قیم » « کر بو ارسد عشو او یقن یاقشینک »	— نقشی —	یاغیش
قریب * زود * یاغوق * باوق * جوار * نزدیک * نواسی * صحیر *	« یاغیش یاغیان تاغ دره کم بولدی » « آدمو ایلدارس یجری معدوم اولدی » دشمن اولمق * ائلهار عداوت ایتمک * اعداء یو اولمک *	یاغیش
— فضولی —	« نوایی — »	یاغین
« یقندور کدم مقصودم اولور حاصل سنکایتسم * بحمد الله بکاسندن ینکا رهبر یقندور »	یاغیش * یاران رحمت * مطر *	یاغین
تقرب * اقتراب * مقارنت ایتمک * یقین اولمق * هججوار * همسایه *	— نوایی —	یاغین
یاقینلاشماق	حیکبب قوس قر حدین یا کونکول لار زخیمه آیتک * یاغین مدی خدنک و قطره سولار اندیه کاندور *	یاغراغ
	یاغراق * برک * ورق * ورت *	یاغ
	سمت * جانب * کنار * کریان * قرب * یقین * طرف * سوزان *	یاغ

یالغان	یالغان	یالغان	یالغان
« دیدی بردن خداغه یالبرینک باز »	یالغوز و یالینکوز	« وحشت انکیز چپیدن اسکل عزیز »	یالغان
مداخنه بی ایکی یوزلو خوش آمد	یالغوز	یالکر عاری سادہ تنہا تک	یالغان
کوی یوزہ کولوبی »	یالغوز	« صوفی اللہ یار »	یالغان
مداخنہ ایتمک اوخشامق مدح ایتمک	یالغوز	« عمل یتیم نفعی ہم ایمان بیلان دور »	یالغان
وصف انیسک بریسندہ پیر و اولق	یالغوز	« قیجان یالغوز عمل قیلغان بیلان دور »	یالغان
و تبعیت اتمک نقل و بوتقہ بی »	یالغوز	سراب شدہ آب	یالغان
مداخنہ ثنا و ستایش ایتمک روشن لیک	یالغوز	معاونت ایتمک امداد ایتمک یار دیم	یالغان
یالدرق ستارہ سہیل روشنای	یالغوز	قوت و یرمک دست کبر لیک ایتمک	یالغان
برلاق شمعندہ	یالغوز	دیشی حیوان قبر مق کوشمک	یالغان
« مثال »	یالغوز	« مثال »	یالغان
« قدیمی طار و اق زرفشان »	یالغوز	« بولار ایلکامینک عشقہ ایشیدین »	یالغان
« یالدوز اول کبذ کردون نشان »	یالغوز	« قولاغیم یالقیان ایل فارغاشی دین »	یالغان
الچی سفیر رسول وکیل میانہ رو »	یالغوز	تصدیع تعبیر ایتمک التجا و تضرع	یالغان
برہ بولق راحت اتمک سایہ سندہ	یالغوز	ابرام ایتمک یالورمک	یالغان
یکنمک	یالغوز	یوب طویمز دایم آج قاریب ساریلب	یالغان
دوز لشمس نیمز لشمس بولند قولش »	یالغوز	یحیی جوع	یالغان
اتک یالندن طوتمق کردنہ ایل قومق	یالغوز	قیر تندہ نیر تک بران رخشنده	یالغان
ساس اتمک	یالغوز	دریا کناری لب دریا ساحل اداق	یالغان
یالیز یالدرق پارلاق شینی حلال »	یالغوز	پر تو شعلہ آتش الوافر و خدر جا التماس	یالغان
« مثال مخور »	یالغوز	تضرع یالوارمق تملق کرمی و شدت نار »	یالغان
« بس کاغدی بخشی خطی اعلا »	یالغوز	« نوابی »	یالغان
« یالدوز لادی اولدی عین طلا »	یالغوز	اوت یالین دیک رخش هر یانکم سوروب	یالغان
تدہیب تزین ایتمک زینت و یرمک	یالغوز	« اول چاقین بیر لاجہانی کویدروب »	یالغان
پارلاق درخشان لمان ایتمک	یالغوز	« مثال دیگر مونس »	یالغان
اوزاق دن شمعہ لی و مطلا کورمک	یالغوز	« رخش ہمت مین تو توب محکم یالین »	یالغان
شوقی جلال »	یالغوز	« یار ایزیدین بیت کرم قیل دیب یالین »	یالغان
پارلایش براق روشن لمان بر تو »	یالغوز	« یوق و بار یعنی یاقیب کل ایلادی »	یالغان
یالان کذب بہتان دروغ »	یالغوز	« عشق اوتیدین کو ککاچر ماشافان یالین »	یالغان
« نوابی »	یالغوز	یالکر ہجر دہ منفرد بر قبت بر تک	یالغان
« و کر یلقانقہ آخر بولسہ راجع »	یالغوز	یالنجق مرغان بر ہند لوج چہلاق	یالغان
« بس اول سوز واقع اولمش غیر واقع »	یالغوز	لوخ و لباس »	یالغان
« مثال »	یالغوز	افروختہ اولق پارلاق اولمک	یالغان
« یالغان اولسہ ملایمت آمیز »	یالغوز	شرار ملک »	یالغان

یاشاق

یامغور

یان

یاک * طرف * جنب * کنار * جوار * معیت
نزد * جهت * عند * سوی * پہلو *
— « مثال ذوق » —

« بر باق بویانه سودیکیم »
« او بما زمانه سودیکیم »
« قالمه زیانه سودیکیم »
« ز ایضا جان جیکی جیکی »

یاناینه ینا

اداندر * ینه * کنه * دفعه دیگر بار * بشقه *
— « مثال » —

« بولالاماس ینه کون توسن کردونغه »
« وار * سین بولوب چهره کشاسیکراسه »
آستکرابدو

— « دیواله » —

« نیجه دیدیم عشقی او ینه یانیمون یانای
کونکل * یانیموب یانیدنک یالیمه شمدی
هر یانای کونکل »

یاننده کی

نزدنده * عندنده * قرینده * اطرافنده * جنبنده
— « مثال امیر » —

« زلف شبرنگی ایاغی اوزره قویماق
لیقغه باش * سایه ینکلغ سرنکون
سروقدی یانندادور »

یانایی

ایچندن بر بشقه می * دیگر * غیری *
یقین * قریب جوار نزد جنب الصاق آتک
— « مثال ادا » —

« یتیشمس سنکا عرض و دادیم منیک »
« انیک چون یناش مق مرادیم منیک »
بلو نملک تیز بران ایتک قیراق ملک
بلو نملش تیز بران * تدایقی * کسکین *
بنداق یانیدیق * بیاضجه * دیکین * خار *
تیکان * تنکن »

یاناماق

یانانان

یاناساق

یانماق

یانلیک * اوینار * دلو * شعله * لهب *
التکه پرتو * یالوار مق * صاحبی
او خشامق رجا ایتک * تملق ایتک *
— « مثال » —

« سنکا نیجه یالغیب یالبارابین »
« فی کیم کیلسا باشیمغه خوش کوزابین »
منزل بار کیری * چلک عسل * بر میل *
بیجی قوغان * ثمر قند ایله خو چند ینشد *
بر مملکت در *
— « مثال » —

یام

یامجی

قاتار * قاصد * پوسته جی و داکجی
و عریضه جی مزده جی چابار * خبر جی *
طاغنه ینامش کچی پارچه بر * کدیک
صلاوه لی موقع جبل *
— « مثال کامل » —

یاماج

یاماغ

یماغ * منضم * معاون * پارچه دکل * یناق
تکه اوله ملک * باره قومک *
— « مثال کامل » —

« ای خوش اولکیم کیدور فقر تو ین »
« انکا یوز رقهه سخاوت یاللب »
باره و بارچه قولش لباس و جامه *
رنده درویشان و قلندر ان *
کوتو * حیث * مضمر * فناء * مسلط * بد *
— « نواپی » —

یاماغلیغ

یامان

« یامان یخشی فی تگری دین انکلا غیل »
« یامان فی یامان یخشی فی یخشی ییل »
« یامان فی اگر یخشی قیلسانک کان »
« ابرور یخشی فی هم دیکان دیک یامان »
فنا سولمک * مضرت ایراث ایتک
شکایت نملک *
— « فضلی » —

باماناماق

یامغور

یامغور * باران * یاغیش * رحمت * مطر *
بار قتیغ کونکلی اشکیمدین ملایم بولمادی
« سود قیلماس هر قبعان یامغور یاغار »
ناش اوستیکا

یانفولاماق	یانفولاماق
ایندر مک انفکاس ایتک *	« مثال »
طرف جنب بهلو کنار یان *	« توبه که یانق در کار بولسا بوی نیی
جوز قوز چار مغز *	اوز اتور »
« صوفی »	چین افچه سی و کوشی کوئوله آت
« ریاضت میوه سیدر مثل ینفاغ »	تویاغی مثللو نقره یامو یابو *
« که جندی ظاهری شیخ باطنی	« مثال »
یاغ »	« چین ماجین یاموسی بسیار دور »
نو تازه یکی جدید *	« نقره و طلا سی بی حد بار دور »
« مثال »	یاق باشده « قربنده نزد جنب کنار
« ایادی بوتکان سرو دیک هر ساری	دوش بهلو »
قدی جلوه کر یانی تو غقان مهر یانکلیغ	یانکچ یانپوری کیدن حیوان برکستوان
حسن روز افزون بیکت *	آت طاقیی « چو قال زره »
جانب سمت یانجه کیدن « صاغدیج	برشتی ریزه ریزه ایده جک آلت *
قادرین « یتکه « ریزه خدمت بی شب	قیه جق اسباب »
عروس صویفون *	دو کک او فالتق مریزه نرم ایتک *
ایکی طرف طرفین « دو جانب *	« حکمت »
بو طر فراق « بو جانب راقی *	« ایانادان معنی بول دیب آیدی یلدم »
یاغان « خند « عارض « عذار « چوز *	« آدین سونکرا جوللار کیزیب کیه »
غوزه بر خسار « روی *	یلدم « روزی قیلدی غراز یلی تو توب
« مونس »	میدیم « انکر تو کوب بیلین باسیب
« ای پری کللیل پری کیم آل ینکاغینک ن	باشدم دنا »
او پای « که یوز نیکدن بوسه ایلاب که	« کسده « جیب « خنده « میان جانطه « قب
سقاغینکی او پای »	چوق « با سلیش جیانیش *
بر یسنی تقلید ایتک « پیرو مقلد مسخره *	اشنا « احباب « دوست « تقرب ایتک
زیاده سولک « چکه یار یشدیروقی *	قطارده بولک یتک آت *
کیوزه لک ایتک *	همدوش « هم بهلو اولقی *
اغیری یابوان « طاسنر « کیوزه *	« مثال »
دکلو « مثلاو « مانند *	« ولی تا باس آیدی بوا یشکا چاره »
دکلو « مثلاو « کبی *	« که یانداشتی بلور و سنک خاره »
« مثال »	یانداش ترمک تقرب اندر مک یاقین ایتک *
« بیل رشتده سی جان زار یانکلیغ »	یانفین « حریق « شماره « عکس « صدا »
« جان برده سی ایشره تار یانکلیغ »	آواز « طاغ صدا سی *
تازه ایتک « تجمد ایتک *	یانفولامق « طاغلر صدا ایتک « عکس
یانکلاماق	یانفولاماق

[illegible]

یا باک	یا باک	یا باک
یاووشقاری	یاقین * قریب * نزدیک * بهم * هر * بر * لیک *	برج * عقب * بجای * یونوزی * میوه *
یاووغ	نامزدان * نشان * یاوق *	بویان * اصل * الصوس * جکیت * ودانه سی *
یاووفلاشماق	« مثال »	چارجو * ایله * بخار * انک * مایینده * واقع *
یاوماق یاووشماق	« یا تازد ایر تا کون فی قیلا بین کجج » « یاووق بار ماقده تا بنای مصلحت هیچ » نامزد * ایتمک * یاد اوماق * یاوقلانق *	بر * صبه * اسمیدر * یای * یا بان * اصناف *
	تقرب * ایتمک * یقین *	کمان * کر * هرشی * یایی * یا بان * استاد *
	ایضا * تقرب * ایتمک * یقین * کلک *	ساده * چوشنیز * آت * اسب * برهنه *
	« مثال »	چچلاق * حیوان * عریان * بی * جیدوق *
	« چو یوق در بیر نظر قیقا فده تابی » « چیتار غنغد یاو شور جان خرابی »	یایله * یایله * خرام * ایتمک * ناز * ایله * پهن * پهن *
یاووتماق	تقرب * ایتمک * یاوق * ایتمک * یا شنه * کوتور * مک *	یول * یور * ویمک * ساللانده * ساللانده * رفتار *
یاوونکماق	تبدیل * تحویل * ایتمک * دوندر * مک *	ایتمک * آهسته *
یاوه	تغلیب * ایتمک * قریب * اوماق *	یقانق * اغتسال * ایتمک * صوه * کر * مک *
	بهرده * سوز * حرزه * صابجه * کلام *	آب * بازی * غسل *
	سپسته * غیر * مربوط *	« مثال وزیر »
	« مثال راجی خوارزمی »	« یا قانغده کیردی اول پری روی » « آینه مثال بولدی اول جوی »
	« اوایل اوایل اوایل ای راجی اشو سوز لاردین * مکر * مکر * مکر * ایتمش * سن * اوزکا * یاوه * هر »	تهدید * شده * کورولتی * یاغریش * شمته *
یای	اوق * کانی * قوس * کمان * یازک * کالی *	سراب * شور * نوارده * نمود * آب * چول *
	تابستان * موسم * صیف *	پیابنده * صومالی * کورینان * سراب *
	« امیر فرخانده عمرخان »	یایلاخلی * صحرا * بادیه * کوجان * بری * یایلا *
یایا و یایاق	« فی فکریک بار ایدی کل لار تبریب بویداشده آسماق دین * تفاقل * یایی * ایی * مقوس * فاشده آسماق دین »	یای * موسمنده * او توریلان * سرین * طاغیر *
	پیاده * عساکر * پیاده * یی * انک *	صفیه * جای * کر * ما * بومی * ده * یونه * کثیر * پنجاب *
	« نوابی »	جانبنده * شمله * مکده * مکده * ده * طایف * کبی *
یایاقلماق	« شد خیال ابی کیم ایرور ناکام » « یایاق ایتمک بونوع یولغده خرام »	یایلا * یایلا * چیمق * یا بان *
یایانک	ماشا * حرکت * ایتمک * راحل * اولماق *	موسم * یای * یا بلا * چیمق * دلدو * صحرا * ده *
	پیاده * کتمک *	خمیده * نشین * کوجده * مان *
	پاکش * مشی * پیاده * ملت * یورومک *	تبسیط * نشر * اشاعه * بسط * فرش *
		تهدید * تفریش * ایتمک * کشاد * ایتمک * وپن *
		کردن * اعلان * واعلام *
		« مثال »
		« اوستام سن اوستام سن آتاپرانده » « آواز * انک * یای * دی * جمله * جهانده »
		صا * تچیلرک * اوفاق * سر * کیسی * خورد * ده *
		وات * بی * یا * عده * بی *

یونان	براع
تیش * سفر بر اغنی توتکین که توشی باشینکایش	یابنی یایق
انشته * شوهر هبشیر *	ییلار ییلار
صف چکمک بردوزی دور مق الای چکمک * آراسته *	یتول
— «نوی» —	یتیم
ای که * و کاندین سال تار تیب کوزکل لار قصد یقه * کوز بو موب آچقونجه اشبوخیلی قوز غاتما کوپ *	یتاک
تلویث * تدنیس * تر ذیل ایتمک *	یتلی ویتلی
پیسله مک * نجوس اتمک *	یختی
پوک * پشم * نوی * قیل چنک * موی *	یختی نینک یوزی جندور *
قور تمش سمنش اور کلک * مرغوب *	«اونی کور مک غنیمت دور * یانینک ایشی مندور * زر بر سه آلیچی یولما *
مر هوپ * کز * طرفه الحقا * یولغین *	ایوانک * نفع تیکور مک فایده *
بن پرو اغراخ محل * اغا جدن بنالی بر مکان — «مونس» —	بدکداش * معینه * کیدان ردیف شیلر خصوصاً آت بدکی * اسب نمایش *
«فی صحب قیلسام یولید اپکر زاریمنی خاک * کیم چقیب دور شرم واریم آتلا نیب مست یانک *	بدماک
رکز * هم * اشارت طوغ *	بر اتمک
یاشقانلق * لزوجت * زنج * تو تقال * صمغ *	برماق
بر نوع داری اونندن رفیقیشور لمش طعام * مدر *	برک
یم * یمک * آت می خورالک * میوان *	بر اتمک
کر کدان * کرک *	برماق
مسک * مشک * نافه * کویک *	برک
— «حکمت» —	براع
«پیار ایدی کو کردی حجر امطر یولدی بر قولیکابو یوردی چقیب کور کیلی دیدیا *	نیر * تفنک شمیر و سایر *
ازغین اترک قولاق لرینه اوریلان آلندر * عره بک *	— «مثال نوی» —
الداتق * اکندر مک * مشغول اتمک *	«افار باشلادی باش و تو کولا باشلادی

یورغا	یوخو	
«اكر اولسیدی یوخو دیده کریانمز» فواد قلب دل یوراك حرکت ایت کیت قوش رفتار یوری روح رو — مثال — «کورونک بول انتظارینی همیشه خسته دل ایلاب یور و بدور در بدر دایم که عمر بی حساب اویتی مسکن ماوی وطن ممالک ولایت — مثال قوشوق — «یورت ایکلسی یورتینک کتیب بارادور» «مقول سانسیر قوشون ییلان کیلادور» قبا اشکین لولک لولک لولکه اونکده ایلقار ایله کیدن سواری المان پشدادی قلاوزکی بول باقی اردو کاروانک محل نزولنی تعیین ایدن مأمور کاروان باشی نک تابعی اولان یولجی مزارستان کورستان قبرستان پوشنده زار مزارلیق توربه ولایت دخی اطلاق اولونور دورانی کزیمک قبا اشکین یورومک لولکی یورتاق — مثال راجی — «یورته یورته هلاک بولدم من» «قوشمه دن دره ناک اولدم من» سرعت حرکتله بول یوریمک قوشمه جامه ایکنه دلیکی سم الحیات سوفار شکاف سوزن مفاک ابره اشکین هججه یورغده تاز چغنه قوشماک یورومال	— حکمت — «الارنی کونکلی اوچون قزانکاوت باقار من خاطر بکا باقار من یویان سونلار دیدیا خفیف ضعیف رفیق آچاش خور پیراغی یوفقه — مثال — «یوپقه شق ایرماق ایجرا مرغوب» فنوك قلمنکنی یارغودیک خوب قاراز دحایی توده کون سرفه مهال او کسورک سرفه ایتمک او کسورمک بولمک کرداب باد حلقه آب جوش خروش یوتال میق یوته میق یوزازده یوتار کی یایمق جرعه یودوم بر ایچیم جزئی شیئی بر قلت بر آز — مثال — «بر یوتوم صوکسیه بر مز بخیل» «کرجه اولسا اغیادان اول رذیل» بلع اکل ابتلاع تحمل سکوت ایتمک یوتماک — مثال — «مین یوتوب خونا بهیل لار ایل چیکارار جام حبش چاره یوق اولکم از لدین بخت نافر جامنی جوع الکلب بالماغوز ییب ایچیب دویمازه یوحا دخی دینولور فقیر محتاج کدا سایل دیلانجی یوق سیرلک خواب او یوق نوم — فضولی — «بوو صاله یوخو احوال دیمک ممکن ایدی»	یوپقه یوت یوتال یوتالمق یوتفون یوتفونماق یوتم یوتماق یوع یوخسول یوخو

يورولاشتييرماك	يوروشماك	
<p>اصلی یوکرولدر» سریع» سبکبار» تیز رفتار» جالالتند سچا قار» قوشی بی» « مثال »</p> <p>« بودونیا» یورولکاته منکو جیلار» « حربی کونی مبارز لیک قیلغو جیلار» « الماس فولاد او تکور قیلج چالغو جیلار» « اجل کلسه بیک و خانی قویاس ایرمیش» مشی حرکت ایتک» یایان کیتک» یورومک کزمک» جولان»</p> <p>یورولکان یوروشی» یورمال» باره» پرچه یماق» بولک قکمه » « مثال »</p> <p>« مست مین لیک او تامین تسکه تاج ایلسا شیخ» دیر کوی اراخر قتم دینا کوروشما یورون» یوروشجه» یوروشجه سه برکه اوت» دلف»</p> <p>« صد» می» وجه چمبره» «سطح» روی رخ» صوده خواصنک ایتک یوزمک» آسبای وسطی ده برقیله اسمی در» « راجی »</p> <p>« انی قتان کوزی یوزفته» ایله آلدی کونکل» یوزی کلدور ساجی سنبل بدینی نقره خام» برشیته یوز طوطی» یوزه ابلاغ اتمک روبرو»</p> <p>« مثال غازی »</p> <p>« کونکل کورکاج یوزینک فی میل کلزار ارم قیلاس» فی کلزار ارم یاد کل فردوس هم قیلاس» مواجهه اتمک» روبرو کلک» محاکمه اولق»</p>	<p>« ضرب المثل » « تارتنگ دیک اورملاب » « بودانه دیک یورغلاب » قورت کبدیشی قوشمق» « نوابی »</p> <p>« یورغلامق وقتی چوسالیب ایاق » « بک دری آلدیدا آندا ککزاغ » بی تاب» تبصاک» مانده» «حلاک» « فادر »</p> <p>« یوکون نازایله اول مهوش سفر دن کیلدی یورغوندور» قزارمیش رنک رخساری قویاشدن طرفه کلکون دور» تسیر» روانه» سوق ایتک» یوروتک» تردد ایتک» راهی ایتک» اوزاد مک تسلیم ایتک» سالی ویرمک» یوکوروشماک» قوشماک» چاشماک» سرعت ایتک» یوکوروشمک خیر نشمک» « رونق »</p> <p>« خرام ایتیب یوسف اوتوب کیتوردی» « رایشا ارقه سندن تیز یوکوردی» « عدجل ایتک» فال خبر ایتک» کوزل تعبیر ایتک» نیک سوله مک» یوریش» می» رفتار» صولت» هجوم» « حکمت »</p> <p>« کرسفر قیلسانک ویا قیلسانک یوروش» « دوشمن اوستیکایوروش قیل نه توروش» رفتار لو» رهوان خوش قدم» « صولت ایتک» حرکتک» سفره کتمک لشکر والمان عزیمتی» « اکهی »</p> <p>« هر قیچانکیم ایلدنیک دشمن ساریقه سن یوروش» یوزینکا اجدی خدا فتح و ظفر ابوابی»</p>	<p>یورغلاماق</p> <p>یورغون</p> <p>یورکوزماک</p> <p>یورکوشماک</p> <p>یورماق</p> <p>یوروش</p> <p>یوروشلوک</p> <p>یوروشماک</p>

یوکورمک	یولداش
تپه * کوتل * مرتفع محل * یوخی او یوقو * او یخی خواب نوم * — « نوابی » —	یوکوروش یوکوروک یول بیرماک یول
« نظر غا کیلکالی اول ایکی ترکس جادو » « کونکده یوقتور و رآرام کوز کاهم » یوخو * حول * بار * احوال * انتقال * دنک اشیا * — « کامل خوارزمی » —	یول
« سین که مقصد حرمی طوفی غه ایرسانک » طالب * فقر یولیفه کیر اوز لولک یو کین یوزدن سالیب * مرتفع * عالی * وآلا * بلند * اریکه یوقاری * — « مثال والد » —	یولاشماق یول اتان
« کورمق او چون عالمی قویوب کام » « یوکسلیر جبقدی اول کل اندام » برماق او جنبه طاقیلان سو یوجه انکستکین * انکوشت ترین * او یاقی * دست پانه *	یولار یولاق یولاووج
اشیای حل ایتمک * نقل قالدیرمق * بار ایتمک دنک قالدیرمق * — « نوابی » —	یولبارس یولداریم یولداش
« اول بر یوش ایرور انداغ نازک » کیم قویاش بر توی دور جیمغیا یوک زوجه نیک کو چیک برادی * چوقی * وافر * فراوان * زیاده * — « فضولی » —	یولداش
« بودر دکه آزدکل یوکوشدر » « هم صبرایدیم که صبر خوشدر » تعظیم ایچون دیز چوکک * یورومک * مستی حرکت ایتمک * قطع طریق ایتمک *	یولداش
— « فضل » —	

یوقی یوقعه	یولداش
یوقی یوقعه	یولداش
یوک	یولداش
یوک کی	یولداش
یوکسوک	یولداش
یوکلاماک	یولداش
یوکورجی	یولداش
یوکوش	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش
یوکورماک	یولداش
یوکوشماک	یولداش

یومرو		یولوم	
<p>«خسه نوایی» «یولده سه بو یولده نظامی یولوم» «قوله سه جای ایله خسر و قولوم» «دهر فنا ایچره الار اولدی کم مینیم» اولای رابعوهم کلبوهم کیکک ایلیکی</p>		<p>«سوز اقلیمی ساری مینی یولدا نکر» یلدیزه کوکب نجم اختر ستاره یلدیز رسمده نمتلو شیر سیاره «مثال نوایی» «یوراک قانی سرشکیم بیرله کوزدین» جیقتی غم شامی کیجه دریاده رهبر لیلیق قیلور ساحل ساری یولدوز حباب حب شیتاب یولوک یوزی توکری یولغش ناپاک یلغن کز اغاجی دبو لغه ایلقای «مثال»</p>	<p>یولدوز یولدوز قورق یولغون</p>
<p>«مثال» «کرایور سینک من دقیل عشق اوتیدین» باغری نی سو کبرو نخوت چیر کیدین اول سو بیلده ایلکینی یو یورلا تاق یو مالاماق یورلامق «اکبی» «یوق بحالم حرکت ایله کودیک» ای احباب منی سودر اب یولی طویر اغیغه ایلتیب یو مالانک طوپ طویر لاق یومرو طوپ یوماق لونده سیچقان فاره بر نوع یوک سیچان موش «مثال» «فسون بیر لایومر انی شیر زیان» «کوزنی صلابده بیر نبان» موش کیر اولان بر قوش بر نوع یوک فاره در قومده چولده بولونور ایاغده دیک دورور محراب کروی کیر مدور توپ دلاق لونده «مثال» «اول بد بختی یولدن تو تیب باردیلار» «یومروق ییلان باشین اوروب یاردیلار»</p>	<p>یولون یوماق یومالاماق یومر ان یومر نجی یومر الفاز یغ یومرو</p>	<p>«مثال» «کیچک ایر کانجیدین بولوب فاشیده» «اولوغ مدعا سالدیکیز باشیده» یولغون یولونیمش سولاش ملاق اولاق کوروش کوروجی دیدن و اخوردن «مثال ادا» «یولده یولوقدی مجنون بر قیل خیال» قیلیم اول زاری کوردوم انداق بخود بولوب ییقلیم اوغرامق ملاق «مثال» «کیلور بیر کاروان اول یول بیلده راست» «یولوقوشی شهنشه بیر لابی خواست» اصابت ایتدیرمک کوروش تورمک و اصل اولمک تصادف ایدرمک اصابت ایدرمک ملاق اولمک معر آب راه دیدن طریق اصول</p>	<p>یولماق یولوق یولوقاق یولوق تورماق یولوقوشماق یولوم</p>

یو و الاماق	یوک
— حسین یاقرا — «تبر لا کان مهوش یوزونک یونک ایله لطف یار کیم کور مادونک اول خوب لوق هرکز کل سیراب ده» یانی قصراق خرکله ایله کرن مادیان آت ایلی یلی یعنی سال ترکانینک بدنجی سیدر یونجه * مونجه یوندی قصابه یوک و یاقراق تراش اینک رنده ایله و کسرله طاشی قرمق اویق قلمله و طراقله آلوب شیلوب تیزملک — مثال — «کریختی یونولسه قملار» «شک یوقکدن توشار قملار» کیجه * و کوپچوک * تکلی * بله مه نوعی * اگر اسبابی تیکی پیرکین چرکی — مثال — «کیب زینی آکون بلجای دخی» «بولوب یونه زرین ستای دخی» ایل اولیان دشمن عدو غنیم — مثال — «اوشال غلیک کوزکل نی ایلای شوی» «نکولار اورتیه سنده ایلا غای یو» آشیانه * خانه مرغان — مثال — «قوش یووا این ساندکین سرکشته جنور باشتی * خان و حسن جمع ایلا میش کرداب دریای جنون» یو و لاق * یوماق یو و لاماق * غیلاندین یو و الاماق * دور ملک	یومروق — مشت * ووشنه * الک یوشی * یومرو نوقات یومروکلو — خراب * ویران کهنه فسرده افتاده ییشیغ * قیاش یومشاغ — نرم * سهل * این * ملایم * یاواش * دست کوشک — مثال نامق — «قلبی یومشاغ بالکدل آدم ایدی» «صاف طینت با کرم حاتم ایدی» سرت شبنی تاثیر حرارتله و صوده نعومت کسب اینک * کیوشه ملک * رفت اینک یوماق — یوقدن بونک * کاغدن و بزین یومرو و طوب * کلوله یوماق — صیقوب قیامق * اغاز * خست اینک کوز قهملک پوشیدن چشم — مثال و امق — «کوز بوموب بوجهان فانی دین * برنجیه شیر * مردلار کتی» یومورته — یومورقه * بورطه * بیضه * تخم مرغ — مثال عزمی — «بر یومورته دن جوا آخر اولدی بای» «صبر تکین دن اونکار دی خدای» یومورماک — یوملوب * یو و لاق * اولماق * حب تو تنک مندور اینک کرد اینک * غلوله یوم — کوز یوم چشم پوش قپ * پوشان — مثال هویدا — «طالب دنیا هویدا بولغیل اولحق طلب * یوم کوزونیکنی دنیا دین تکلاشیمان بولما کین» یوموش — یوموک * چشم پوشیدن کوز قپ ملک یوموق — قپالو * شیشوب قپاش * قبادلیش یوک — چهره * زینت * زیور * آراستی

ییدو تماق	ییتی ییدی
یوورقان — یورغان * لحاف * کورفده یالا پوش * اورق * باستوروق *	آرامیم * کچه بیر کوب ییدو تنکای کیم که بار قصدی دایر دشمن *
— مثال —	یتار — کافی * وافی * شافی * ایل ویرور *
«کراوچار سن سنده بولسون یوز قنات یورغانینک باقی ایاغنی کینی اوزات»	یتناک — یدک * آت * ترکشماک *
یوووسفه — غسل مونی * مرده شوی * غسل جنازه * اولی یاقاچی *	یتکانماک — یتشد رملک * ایصال * اخبار ایتمک * واصل اتمک *
یوووش — قلم * کلک * خامه *	— «نوی» —
یوووندو — آب غساله * یویندی * سخن طبق یایقه * صوی یونتی * جرکاب *	«قویوندیک وصل دشتدین کرای لیلی منی سوردنیک * دیکاج سرکشته مجنونم باشنی کو ککایتکور دینک *
یویان — یالان * کذب * دروغ * یلمغان *	یتیم — ایکی یالایله یتیم معناسنه * اری پدری * مادر او کوز چو چوق *
یویان یالغان — صرف کذب * دروغ ابدی یلان *	— «فضلی» —
یویماق — یویقماق * مکرر یوق * غسلی پالانماک * طاهرانماک *	«کوزنی حسنونک تایدین اوزیاشی قیلیدی بی نصیب * بولسا بی طالع یتیم بورنی قانار آش اوستتیه *
ییلپ — ایپ جبل ریمان * خیط * قشیم *	یتکورمالک — ارقدن کوندرملک ارسال اتمک *
— مثال —	یتمالک — یدکآت * الورملک * کافی * وافی اولمق *
«ماموق دور یله دین آرتوق ظریف»	— واصل حد اولمق * و نمایش آتی یده ملک *
«ییب لاری کتنن تیلی دین هم لطیف»	جکوب کو تورملک *
«مشک * نافه * کوبک * مسک *	— «نوی» —
— «حزین» —	«بیر ملازم غده حکم قیلیدی که بات «مینب آیینک غده یت نکا برآت» وارمق * درک * حاصل * رسیده اولمق *
«سنلی رشک آور مشک تار»	اولاشمق * راصل اولمق * کماله ایرملک پشمک *
«ساجلری غبطه کش بوی بیار»	ییدی * هفت * ییتی * آنا * یدی فلک * و سجه سیاره * درت آنا * عناصر ار بهه کبی *
ارسال * تسیار ائلمک * کوندرملک * ییارملک	— «نوی» —
— «مونس» —	«جنس بشر یوق آکهنیک» «خورشید خاک در کهنیک» «کوک * هدارا طفل ره نیک» «ییتی آنا و تورت آنا»
«شرح غم ایشیت هم ایت ارسال رقه»	یتیشمالک —
«یوق عیب و ستلار ییاریشمالک مر اسیلد	ییتی ییدی —
ایپلیک * خیط * ریمان جبل *	«بر ییلیک ایله باغلادی آلیک قولونی» «آلدی ایلدین چله * مال و پولنی» تبدیل تحویل ائلمک *
— مثال اعلم —	— «مثال» —
«بر ییلیک ایله باغلادی آلیک قولونی»	«فراقینک عیدین غم شامی یوق بیر بردا
«آلدی ایلدین چله * مال و پولنی»	
تبدیل تحویل ائلمک *	
— «مثال» —	
«فراقینک عیدین غم شامی یوق بیر بردا	

یغین	یغلاب
<p>« مثال هویدا » — « جهانندن بخشی لینی کورمای کورنک کیم « ناطمه زهرا » یزیدینک دستنی دین یغلاب همیشه دادخواه اونی کلیله ادخار ایتک تراکم ایتدیرمک بریکدرمک بوم آوردن « مثال » — « یغیبار من ایلین فرخنده حاکم « قلیب فرهاد او چون رده مظالم « دلاور » — « بی رزم جایفد طی ایتب تو من منزل بی حساب لشکری یغنا بان شه عادل جمع ایدیکر توب و تراکم ایدیکر توب کوب بسیاری « کامل » — « اطفال ایتک کاناش یغیکر کیم منی بو کون دیوانه لیغ کاتیکو رادوربی قرار لیغ جمعیت جمع کثیر جمع غفیر غلبه لک اذحام تجمع یغین « مثال مونس » — « مال کیم شخ مکر ایلد یغزار می فی اندین حلال دیب دورلار فیل پیل یغین کرید بکا اشک سرشک پاش « مونس » — « سوزد الینک ویغید چشم « باردورلار ایکسی کوهر افشان جمعیت توده یغیلو کلیتلو کومدلو هجوم « مونس » — « خط که یوزینک قیراغیدین باش چیقارب دورای صنم روم اوزه کیدلی کبی هند سوادیدین یغین »</p>	<p> « مثال » — « دلیل ابرور که کونکل لارنی قیایش اولفای سین آزاد بوکیم سلاسل زلفونک تو کونلاری یشیلیب دور آیطاق کشاده اولق واه مفتوح بید « مثال » — « ایلک لیک اکند باشینک اوزر دور سرماید سودا ایلک لار کیم بشیب سن جسم لار زخیمه کیم کویا حاضر مهیا آماده جمع « مثال کراچی » — « اوز قتلنی ایلایش ایدی یغ « پنهان قلیب ابردی زهر لقی تیغ یغاج و اغاج تیاق چوب فرسخ « مثال » — « تا کور وندی آلاقراری هم « قللادی بیریغاج اراری هم « یغاج بر فرسنگ در و بعضی برده بر قولاج اعتبار اولونور اغلاچی کریان یغلامک بکا ایدیچی « لطفی » — « مدعی کورمک تیلار کولکانه تیشینک کوهرین کورمیش اول در یغلا لو کوزلاری عمان بولغان اغلامق کرید ایتک اسالده دموع ایتک بکا ایتک « محزون » — « شکر لار تبسم قیلدیر کونکلونی آلدیرمه مینی یغلاندی آچیم هر قیچان اول نوش قندامتی بکا یاب کرید کرده « یغلاب » —</p>

ییلانك	ییکیرماك
ایکارما، ایکی اون، عشرون، عشرين، بست، یکر می	ییقینی — مندرسات، انقاز، خرابه، ویرانی، کهنه، فسرده
خوب، مرغوب، پاکیزه، تیز، یاوز	ییقغور — افتاده، ویران، خراب، ودخی، جقارت
ریح، باد، روزگار، شمال، — «نوائی»	ییقماغور — معنی سینه کیلور، بیت، اوآر، ودفع اول کبی
«دیمای پست اولدی افغانیم ییلدین نخل عیشم کیم، بو نخلیم اره سی مهلك افغان ایچرا خراشیدور»	ییقماق — متین، رحین، ییقلمچی، ییقماز، نمی غلطیده کی
ملتان، تیلاق، دوه، یاوروسی، نیشته، بلك، — «مایل»	ییک — هدم، تخریب، ویران، اتمک، برآدمی
«کونکلا کینک برک کل و اوستیدا کلرک ییلاک کل کبی جسیمنک اوزه ایلاک کلاکون کونکلاک»	ییک — منک، رابلک، کونکل، ییقماق، برشی ویران و خراب اتمک
سنة سال ییل عام، اون ایکی آیه، فصول اربعه	ییک — یقو — مندم، خراب، بر طرفه، مائل اولان ییقاش غلطیده کی جای ویران
اوق، یایک اوزینه قومق، پای ننگ قوس و کانی دولدروب، حاضر اتمک، پر کردن، جیه اتمک	ییک — زبون، بد، فنا، ناخوش کننده، شوریده بد معامله
بارلامق، درخشان، لعان، نور افشان، الونتورمک، ایله پارلتمک، جیه، مار، افی، ایلان، — «مثال مونس»	ییک — یکن — قرداش اولادی، عوجه، خاله، طایق تیزه، بکنی، همشیره، زاده چغتای، جیه چین، ودخی، دینو لور، خورده کی تناول کرده، ییکلک، خور دنی، ییلکه، صالح شیی، — «مثال»
«قان تو ککوجی اوقلار که عدو ساری اتار سین، اغیرلاریدین اوت ساجیب او یقوجی ییلاندور»	ییکولوک — «تون کاتیکین طعام و صحبت ایدی» «ییکولوک لار کازیب وزینت ایدی» «دل قانلی نیکی، پشیمش، کنج، حد باوغه، ایرمش ار، جوان، شاب، مردش جمع، دلیر، توانا، — «مونس»
ایلان اوقی، دافع، سموم، برد وادر، دستنبو، شیا، زاموز، امو، جیه، چپلاق، و عریان، معنی سنه، دخی، کیلور، ضعف، یوزکل، چست، چابک، خفیف، ساده، پیاده، ایاغی، چپلاق، — «مثال نوائی»	ییکیرماک — «سن ایرور سنین سنیه منی چاک چاک ایتکان ییکیت، جانمنی ظلم تیغیدین هلاک ایتکان ییکیت»
«عشق سرکشته سی سیریغانی حاجت	ییکیرماک — ابکرنک، دیگسنگ، نفرت، استکراه، انالک، تسکینک، چکلمک، کیکرماک، آروک ویرمک، اکیرمک، رشتند، چکلمک، چرخ ایله، ایپ و جیل و رسمان کشیده اتمک

مینک	مینک
« مثال خرم »	مرکب * پویه فیلسوفیونی ایاغی بو
« بلند * یاتار سنک صاقین سیل آلور »	لسایلتک
« چوقورده یاتار سنک سنی سیل آلور »	ییلانه اغوویرن
« اهالی * خلق * جاعت * یغین * ازدهام * یم * ینک * آت * تماخی * آت * ییمی * طوار بوغازی * »	ییلکوج
« مثال نسیمی »	« مثال کشنی »
« یم بردی منیک آتمه بر تور به ایچنده »	« عشقیم آرتی نسیم زلفیکدن »
« قوناق زغیر ماش چکید جمله ایچنده »	« یالکوج اوتنی ایلاغای بسیار »
« بریرده یمیران * برابر طعام ایدان * اکل * تناول * استهلاک اینک * »	بر سنک * یم خدمتکار قورقبان قولچی
« مثال »	ملی * سالیانه چی * بر سنک نوکر *
« اول ییب آینک غین همیشه »	« مثال شوق »
« ذکرین قیلور ایردی وردویشده »	« ییلجی لیق جون توتش ایر ویم بریم »
« یندی * طعمه * خوراک »	« منسلیب ایقی اول اوغری راحتیم »
« خراب * ویران * مندرس * منهدم * انهدام * تخریب * ویران اینک * »	کوکب نجم ستاره اختربو لدوز
« مثال »	« امیر فرغانه »
« یرو لور باشیغه کویا کیم فلک خمنخاندیسی »	« بناکوشیده کوش آویزنی کویا ایس »
« اول قویاش هم خانم ایرکان فی قاپچان یادایلاسام »	بادیم * شرف برجده بلدیز در غلطان اولدی اوخشایدور
« زادرا حله آت بوغازی ویمی * بر کچه لیک طعام »	بر نوع طاعوندر * قولدره و با * وبلا قران قرغین * اولت * ایلقی * خرکله * طوار اسبآت * »
« فاکهه * میوه * ثمر * کتمش * محصول * فواکی * مویر * کرک * »	« مثال امیخ »
« مثال کاهی »	« ایلقی لارا ایچنده یخشی رآت »
« منکاسقا یاده فی تیریتور »	« دللدن الیب مکرکه ذریات »
« چغیرله برابریمش فی کیتور »	جادر دشتی جرگاه شامیانده سایه بان * جتر * شرع * بادبان * اوجان قندی * یلکن * استره * باکوموس الت سرتراش * نعل * آت نعلی * چقه اسب * قاجنفاق * قورقماق * محترز تر سنک اولوق * خوفاتک * استعجال اینک * سرعته حرکت اینک * قوشمقی دویدن * »
« لطفی * مسکنغه کورکوز ساعدینی لطف ایلا * بوکدادین نقره فی ینکینکد اینهان قماغیل »	« مثال »

بینکی	بینکی	بینکی
بینکا	ساغدیح * قادین * کنه * دایه خاتون * بینکه * آنکه * کیوانی * یوتک * غالب اولقی * مظفر اولقی * اوتک * ینک * بردن * « مثال عزیمی »	بکیلنک * تجدید ایتدی بر مک * خفیف لیمک سبک کردن تازه * ونو * یونکل * سبک * خفیف * زبون * « مثال »
بینکمال	بینکیر تمالک بینکیل	« کیر وادی * عشق ایچرایینکیل راک بو یولدا * اوزلرک یوکیفی تاشلاغان ایل اهل زهی دور » تجدید تعمیر ایتدی بر مک * تازه ینی وینفی ایملک نو کردن *
بینکی	بینور تمالک بینکی * آستنی * ینیفی * « مثال » « تویکبار سانک تویوببار ینی تونینک کیب بار » « مثال غازی » کور ستمکین تسبیحینی دام وریادیرلار انی * بوسجه نی ای زاهد اینکیکدا پنهان ایلاکین »	تمام اواردی * نهایت بولدی * تمت * واصل اولدی * ینشتی * ینیفی * یدی * سبجه * هفت * ینی فقط یالوریدی * بس * « مثال مؤلفه نقشی » « بوییر کاجه ایلدی سرانجام » « قبلدی چغتای لسانین اتمام » « کلکم اوجی بو محاکباتی » « ختم اولدی لغت بوییر دابتی »

۴۴۴
۴۴۴

۱۲۸۴/۱۹۱۹
۱۲۸۴/۱۹۱۹
۱۲۸۴/۱۹۱۹

- ❖ له الحمد والمئه اشبو لغت کتابی دار الخلافه علیه وپای تخت
- ❖ قسطنطنیه ده هجرت نبویه نیک اوچیزونجی سنه سی
- ❖ محرم الحرامک اواخرنده ختمه رسیده اولدی بعض آثار
- ❖ ادبیه و آسیای وسطی احواله داراولان جلد نایندی
- ❖ دخی در دست طبع اولوب بعونه تعالی
- ❖ عهد قریبه آنک دخی اتمامی الطافی
- ❖ آلهیدن مأمولدر

تمت

مثال دیگر مونس خوارزمی

حق غه تو کل ایلابان برکاتیکا قناعت ایت رزق ایزدا قیج ابرور ایلاما کنیک تاقیر توقور
هرنه جهاندا بار ایسه سلک ایتا کنیکی باریدین تنکری یار اتمامیش سنی بیغماق ایدون قاقیر فوقور
یغلا خورلار اون جیکیب اشک ندامتی توکوب بیپوده کولما کنیک فی دور طفل کچی شاقیر فوقور
توزره آخرت فی توزطاعت ایلا که آدمی اوشبو جهانغه کلامیش توزماک اوچون چاقیر چوقور
دوست خیالی برله سین ایلا خوشلیغ شعار سوزلاما کاسر و زشت دور قور بقده دیک واقیر وقور

اشبو توام قیلندن اولان آئیده کی مرکب لغتار دخی مستعملدر بونلر بر برندن منفک
اولور ایسه کلمه ثانی سی بر معنای افاده ایتمز و کلمه نك اولی فتحه یا ضمه یا کثره
اوقونورسه دیگر دخی عیناً اوکی در

پت پت * تم تم * لولو * ولول * صرصر * لم لم * مرمر * وه وه *
په په * ته ته * چه چه * هی هی * بی بی * عرعر * شوشو * غدغد *

(مثال مونس خوارزمی)

آلور یوز جانی هر باقاندانی کوزلار دورور وه وه منیک اولوک تیر کوزور هر سوزدان لب لاردور په په
یوزیم اوزره بول اینجیش هر ساری اشکیم اویوب رخ رخ کرم قبل بواسیر نیک مونچده یغلا تاق نیدور وه وه
فراق نیک شدیدین کوزلار یمدین فان آقار تم تم کوروب آنی رقیب کینه ور هر دم کولار قه قه
ایتار خورشید و شلار شرم دین انجم کچی صف صف سپهر حسن اوچی اوزره تاکیم سین سین ای مده مده
چیکار ذوق سبی قد نیک ییلا قری فغان کوکو توزار شوق کل رونیک ییله بلبل نوا چه چه
تیار باشیمده هجر نیک تیغی و غم تاشلاری تب تب نه بولادی و صمدین مرهم تور سانک زخمیه که که
قبر ارمیش می ایجیب مینسز چمن دیک عارض نیک کل کل ییرا کیم باغلامیش فان غنچه یا کلغ سنسیرین ته ته
جهان ملکی و فاسیر دور جفادین بوق قلور بر بر قانی شمشیر غازی خان قانی سلطان انوشده شه
یوکورور هجر دشتی ایچرا مونس ایلا کیم صرصر انکاو صلیک ساری باشقارمادی بو بخت کم روره

تمت

فی ۱۳۰۰ سنه

صواب	خطا	سطر	صحیفه	صواب	خطا	سطر	صحیفه
ناقر	قر	۸	۱۰۱	استیفه	استیفه	۲۸	۱۲
احسان	احساس	۶	۱۰۲	اسبیز	اس سیر	۲۶	۱۲
تختی	نختی	۱۰	۱۱۹	ار یقلیغ مو	ار یقلیغ صو	۷	۱۱
تقوی	تقه	۱۹	۱۲۱	اریغیر	اریغیر	۸	۱۱
اغمتول	اغشمیتول	۱۰	۱۲۴	فیروزه	فیروزه	۱۷	۱۴
توملوکی	نوملوکی	۱۷	۱۲۷	این	این	۲	۲۳
بخت	بخت	۱۱	۱۲۸	ز رهلی	زر خلی	۲۸	۲۳
خیمه نك باشی	خیمه باشی	۱	۱۲۸	بی معنی	لایعی	۵	۲۹
دشنامی	دشنامی	۲۶	۱۳۰	اب	داب	۱۰	۳۶
زمزم نینك	زمزم نینك	۱۱	۱۳۰	توشمکان	دوشمکان	۳۰	۴۲
ریشه	رشیح	۲۹	۱۳۱	کوبك	کوبك	۷	۴۶
آرزو	ازرو	۱	۱۳۶	وقتینه	وقتینه	۲۶	۴۸
خانه ده	خانه سیده	۲	۱۴۲	ایتش	ایتش	۱	۹۹
چکیده	چکیده	۱۳	۱۵۱	ایکرانك	ایکرانك	۱۷	۵۶
قلیان	قولیان	۹	۱۵۳	هویدا	هویداس	۲۸	۵۶
دو کانه	دوران	۲۱	۱۵۵	ایلتور پیل تور	پیل تور	۱	۵۸
سنگدان	سنگدان	۲۴	۱۵۷	کیکدن	کپکون	۴	۵۸
غضب	غفب	۲۵	۱۶۳	اردها	اردرها	۲۷	۵۸
ذکوة	ذکوة	۱۸	۱۶۵	پوریمکک	پوریمکک	۸	۶۱
فیروز	فروز	۱۶	۱۶۵	امکک	ایمه لك	۱۳	۵۶۱
زین	زین	۱۰	۱۶۶	رفیق	رقیق	۱	۶۲
سیرون	سیون	۹	۱۶۶	شمشاد	شمشار	۲۱	۶۲
اشردن	اشردن	۱۳	۱۶۷	اوکه	اوک	۲۳	۶۴
انعامی	انعامی	۱۶	۱۶۷	تفریق	تفریق	۲۰	۶۵
کوب	کرب	۲۱	۱۶۷	تفوق	تفوق	۳	۲۸
سیمتار	سیمتاد	۲۳	۱۶۷	کدو	کدو	۱	۷۲
قیسی	قیس	۱۲	۱۶۸	مطرب	مقرب	۳	۷۴
دمیر	میر	۱	۱۷۰	نبارسی	نیارسی	۷	۷۵
دولتو	دولتو	۳۲	۱۷۲	تفتك	تفتك	۱۲	۷۵
ویزه	وتزه	۲۷	۱۷۴	بودنه نینك	کل یازی	۵	۷۸
ارنه	ارمنه	۲۷	۱۷۵	بور	بور	۹	۷۸
اولماکین	اولمادك	۲۹	۱۷۶	بر نوع	بر نومعه	۱۴	۸۰
زرشك	رزشك	۲۲	۱۷۶	بولغاوچی	الغاوچی	۲۳	۸۵
ناروان	نارورن	۵	۱۷۷	اوسمه	وسمه	۳۱	۸۶
کتمك	کیتك	۲	۱۷۸	میش	مش	۳۱	۸۶
دنج	ونج	۲۶	۱۷۹	مست	مسجد	۶	۹۳
جم لیک	جملینك	۱۸	۱۸۰	موس	موص	۲۱	۹۵
سجاضی	سجاضی	۳۲	۱۸۳	نخو	ماخو	۱	۹۷
تیشوس	تیشوك	۴	۱۸۴	تاوشماس	تابولماس	۱۱	۹۸

صواب	خطا	سطر	صحیفه	صواب	خطا	سطر	صحیفه
قاریشلاماق	قاریشلاماق	۲۵	۲۱۸	قسمت	قسمت	۱۰	۱۸۴
خورد وریزه	خورد وریزه	۳۰	۲۲۷	چکمک	چکمک	۸	۱۸۴
شد روم	شودورم	۱۱	۲۲۸	سیچمک	سیچمک	۲۶	۱۸۴
سوزندان	سوزدان	۷	۲۳۰	دونیا	دون	۱۲	۱۸۵
قوشوق	قومشون	۵	۲۳۷	فرشی	دشی	۲۲	۱۸۵
کل رخ	کل کرخ	۱۵	۲۴۴	مشکاب	مشکاب	۲۷	۱۸۶
لماوق قاومق	قاومق	۳۱	۲۴۷	ناهیت	ناهیت	۱۵	۱۸۶
حرکتلنک	حدتلنک	۴	۲۴۹	دکناه سنکساری	دکناه سنکساری	۳	۱۸۷
خذاستندن	خذاستندن	۱۴	۲۵۵	سنکسار			
کور شماک	کور شماک	۱۱	۲۵۸	سو یچین	سو یچین	۱۷	۱۸۸
دفتر غاسالیدی	دفتر غا	۲۳	۲۵۸	یولده	یولده	۷	۱۸۹
حلاج کورک	حلاج	۱۳	۲۵۸	زجر	ورز	۲۶	۱۹۲
لماق				سوسیر	سوی سیر	۲۰	۱۹۴
شفق	شفق	۱۳	۲۶۲	تلطف	دلف	۱۳	۱۹۵
اسخسان	سرخسان	۹	۲۷۷	داروا	دارد	۲	۱۹۶
یچ	یچ	۲۲	۲۷۸	سارت	مسارت	۵	۱۹۶
موشلاسم	موشلاسم	۲	۲۷۹	خوجنده	خوجند	۹	۱۹۶
خوبان	اخوان	۲۱	۲۸۱	تمانیه	ثمانین	۳۲	۱۹۸
زیر	ریز	۳	۲۸۳	سی	سس	۹	۲۰۲
کیمه	لیمه	۳۳	۲۸۴	شیمه سی	شیمه سی	۱۶	۲۰۷
کلکیل	کللیل	۲۱	۳۰۰	غوک	غوک	۱۲	۲۰۸
غواضیک	غواضیک	۱۹	۳۰۵	بسیار	بسیار	۲۲	۲۰۸
اول	اول	۳۲	۳۰۸	قابو	قابو	۱۹	۲۱۳
سکانهک	سکانهک	۳۲	۳۱۱	قاریشی	قاریشی	۱۷	۲۱۸

